

༡༡། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་
གསུང་འབུམ།

༡༡

ཇེ་ཡལ་སྤུངས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྟེང་གླིག་ཁང་།

2019

༡༡། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་
ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་འབྲུམ།

།

རྩེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁང་།

2019

རྩེ་ཡབ་སྤུང་བ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ། བོད། ༣༧

Je Yabse Sungbum Volume 37

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།
རྩེ་ཡབ་སྤུང་བ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སྟུང་སྤྱི་གཞི་ཁང་།

Published by:

JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society,

Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)

www.jeyabsesungbum.org,

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ གྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies, 2019

པར་སྐྱོན་ཁུ་ཡུལ།
མ་ཉི་སྐལ་འབྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆག

དཀར་ཆག	V
འི་མེད་འོད་ཀྱི་དབང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་བར་ཆ།	1
དབང་ལེའི་མདོར་བསྟུས་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད།	1
དབང་བསྟུར་བའི་གནས་པའི་མདོར་བསྟུས།	1
མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ།	1
རྒྱུད་བཤད་པ་དངོས།	1
ལས་སྦྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག	1
གང་དུ་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་བའི་ཐབ།	1
ལས་ཀྱི་ཀྱི་ཐབ་གདན་དང་བཅས་པའི་རེས་པ།	2
ལས་སོ་སོའི་ཐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་རེས་པ།	14
དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལའང་རིག་པར་བྱ་བ།	18
སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	18
སྦྱིན་དུ་བདག་ཉིད་སྦྱབ་པར་བཤད་པ།	27
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྦྱབ་ཅིང་མཆོད་པ།	27
མཆོན་མ་གྲིས་ནས་བྱམས་སོགས་དགོད་པ།	27
བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱབ་པ།	29
དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པའི་གནས་བསྟན་པ།	30
སྦྱིན་སྲེག་སོགས་ལ་ཤེས་དགོས་པའི་སྒྲགས།	33
དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་བཤད།	35
སྦྱོར་མ་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྟུར་བ།	35
སྦྱོར་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ།	35

ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག།.....	44
དབང་བདུན་སོགས་སོ་སོའི་འབྲས་བྱ།	58
དམ་སྟོམ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དཔྱད་གས།	58
མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་མཆན་བསྐྱར་བ།	60
དབང་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཤད། (འཕྲོ་ཅན།).....	60
རབ་གནས་སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱུས།	60
མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུམ་པ་དམ་བཅའ་བ།	61
རྒྱུད་དོན་བཤད་པ་དངོས།	61
སྟོབ་མ་སོགས་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་གནས་བ།	61
དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་ཆོ་ག།.....	61
དབང་གི་རྣམ་དག་དངོས་སྤྱིར་བཤད་བ།.....	63
དབང་གི་རྣམ་དག་གི་དེས་དོན་བཤད་བ།.....	67
སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་དམ་ཆོ་ག་བཤད་བ།	68
སྐྱ་གཟུགས་སོགས་ལ་རབ་གནས་ཆོ་ག	69
ཉེན་གསུམ་རྒྱན་བྱུག་བཅས་པའི་རབ་གནས།	69
སྟ་གོན་ཀྱི་ཆོ་ག་བཤད།	69
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བཤད་བ།	70
མཇུག་གི་ཆོ་གའི་མཆོན་དོན།	74
འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་དབང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྒྲན་ཆ།	77
དབང་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་ལྟ་བུའི་འཕྲོའི་རྣམ་བཤད།	77
འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དབང་གི་གནས་བ།	77
དབང་གཉིས་དྲི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	77
སྟོམ་དུས་དང་དབང་དུས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་བཤད་བ།	77

དབང་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན།	79
རྒྱས་བཤད་ལས་ཀྱན་རྫོབ་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་།	79
དོན་དམ་ཀྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་ཚུལ།	85
དབང་གི་རབ་དབྱེ་དག་པ་དང་བཅས་པ།	89
དབང་ལ་དགའ་བ་བཞིར་དབྱེ་བ།	89
དགའ་བ་བཞི་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ།	93
ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་དག་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།	95
འཁོར་ལོ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་པ།	98
རྫོ་རྩེ་མཆོད་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ།	98
དམ་ཆེག་མཆོད་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ།	109
མཆོད་པའི་དམ་ཆེག་གི་རྩིས།	109
མཆོད་ཡུལ་ཀྱི་རྟགས་དང་མཆོན་མ་བཤད་པ།	115
དམ་ཆེག་གི་རྩིས་དང་ལྷའི་རྣམ་དག་བསྟན་པ།	116
མདོར་བསྐྱར་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ།	123
དབང་ལའི་མདོར་བསྐྱར་དྲུག་པའི་རྣམ་བཤད།	123
ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྟ་ལྟངས་སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱར།	123
མཆོད་བརྗོད་དང་བརྟམ་པར་དམ་བཅའ།	123
མདོར་བསྐྱར་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།	123
ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྟ་ལྟངས་སོགས་ཀྱི་གནས་པ།	123
ཕྱག་རྒྱའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	123
ལྟ་ལྟངས་དང་བརྗོད་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ།	130
མ་མ་དབུལ་བ་ཀྱན་གྱིས་མཉེས་པའི་གནས་པ།	130
དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་གསོལ་ཀྱི་གནས་པ།	130

དབང་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	130
དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་གསོལ་བསྟན་བ།	132
ཚུ་བོ་སོགས་སུ་རྩལ་ཆོན་གཤེགས་གསོལ་གྱི་གནས་བ།	133
མདོར་བསྟུས་གྱི་མཆན་བསྟན་བ།	136
འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད།	139
སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པའི་ལེའུ་བཤད་བ།	139
མཆོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	139
ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ།	141
གསོལ་བ་དང་ལན་གསུངས་པ་དགོད་བ།	141
གསོལ་དོན་མདོར་བསྟུས་ལྡན་བཤད་བ།	142
སྐྱབ་ལེའི་མདོར་བསྟུས་དང་པོའི་རྣམ་བཤད།	142
བསྐྱར་བ་དང་སྤྲིག་བཤགས་སོགས་པའི་མདོར་བསྟུས།	142
བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	142
གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་བསྟན་བ།	145
སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་བ།	146
བསྐྱར་འཁོར་སོགས་ནས་གཤེགས་པ་སྟོབ་པའི་གནས་བ།	146
ཟླ་མེད་མཆོད་པ་སྟོང་ཉིད་དམིགས་པའི་གནས་བ།	147
མདོར་བསྟུས་གྱི་མཆན་བསྟན་བ།	154
སྐྱབ་ལེའི་མདོར་བསྟུས་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད།	155
བསྐྱེད་ཅིན་པས་སྐྱ་རྩེགས་པའི་མདོར་བསྟུས།	155
མདོར་བསྟུས་གྱི་གཞུང་བཤད་བ།	155
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བཤད་བ།	155
རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་ཚུལ།	155

རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ།	155
འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་བསྐྱེད་ཚུལ།	155
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་རྣམ་དག་དང་བཅས་པ།	159
བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ།	163
མདོན་བྱང་ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་བསྐྱེད་ཚུལ།	163
འཁོར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་རྣམས་རིམ་རྒྱུ་བཞི་རིམ་པ།	172
འཁོར་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལ་གཞུག་པ།	172
ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱུ་བཞི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ།	173
བྱུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱུ་བཞི་རིམ་པ།	173
གསུང་དང་སྐུ་ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱུ་བཞི་རིམ་པ།	179
བྱུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལྟ་བུ་རྣམས་རྒྱུ་བཞི་རིམ་པ།	183
བསྐྱེད་རྟེན་གསུང་གྱི་སྐུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བཤད་པ།	185
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེད་རྟེན་དང་བསྐྱེད་པ།	189
ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་མཆོམས་སྐྱེད་པ།	189
རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་བསྐྱེད་སྐྱེད་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ།	190
མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་བསྐྱེད་པ།	190
སྐྱེད་པ་ལེའི་མདོར་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད།	190
སྐྱེད་པ་དང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱེད་པ།	190
མཆོད་ཅིང་བཅུ་པ་དང་དམ་བཅའ་བ།	190
མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།	191
གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ།	191
དམ་ཆོག་འཁོར་ལོ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ།	194
དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ།	194

ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་བཤད་པ།	198
ཡེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཙོ་བོ་བསྐྱེལ་བ།	198
རོ་མཉམ་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	199
རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དང་ས་ལོན་གྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ།	205
ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ།	210
ལྷའི་དག་པ་དང་སྐྱེ་ལོགས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་བཤད་པ།	213
ད་རྒྱལ་གྱི་གནས་དང་རྣམ་དག་རྒྱས་བཤད།	215
ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི་དག་པ།	216
ལུས་སྦྱི་དང་སྦྱར་བའི་དག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	216
སྦྱ་བཞི་དང་སྦྱར་བའི་དག་པ་བཤད་པ།	222
བཞུགས་རྩེལ་གྱི་དག་པ་བཤད་པ།	222
མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ།	223
སྦྱབ་ལའི་མདོར་བསྡུས་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད།	223
བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་རིམ་པའི་མདོར་བསྡུས།	223
མཆོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	223
མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་སྦྱིར་བཤད་པ།	224
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད།	224
ཐིག་ལེ་དང་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་བཤད།	224
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་སྦྱབ་བཞི་བཤད་པ།	231
བསྟེན་སྦྱབ་ཡན་ལག་བཞི་སྦྱིར་བསྟན་པ།	231
རྩོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོར་དུག་སྦྱི་རྣམ་གཞག	234
ཡན་ལག་དུག་གི་ཆིངས་དང་བྱད་པར།	238
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་གའི་བྱད་པར་བཤད་པ།	240

ཕྱི་ནང་གི་སྤྱོད་པ་བཤད་པ།	241
དངོས་བྱུང་གཉིས་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ།	245
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ།	247
སྐྱབ་ལེའི་མདོར་བསྟུས་ལྷ་པའི་ནམ་བཤད་པ།	247
ལས་སྒྲ་ཆོགས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བསྟུས།	248
མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་དམ་བཅའ་བ།	248
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།	248
འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས།	248
ལས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས།	248
ལས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར།	259
ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པ།	261
མཆོག་དང་ལམ་སྟེན་མོར་བ་བཤད་པ།	261
སྤྱོད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས།	261
མཆོག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གནས་པ།	264
སྤྱོད་སོགས་ཆོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ།	271
དབང་བསྐྱར་ཉེ་རིམ་གཉིས་སྒྲུལ་ཚུལ།	275
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་བསྟན་པ།	275
རིམ་བཤ་གཉིས་ཉམས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ།	275
མི་འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་གཞན་ལས་གསུང་ཚུལ།	284
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ།	284
འབྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལེའུའི་འབྲེལ་བཤད་པ།	287
ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	287
མཆོད་ཅིང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་བ།	287

ཡེ་ལའི་གཞུང་བཤད་པ།	290
རྒྱད་སྟེང་བ་ལོས་གསོལ་བ་གདབ་པ།	290
སྟོན་བས་ལན་རྒྱས་པར་གསུངས་ཚུལ།	291
ཡེ་ལའི་མདོར་བསྡུས་དང་པོ་རྣམ་བཤད།	291
རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་སྟེང་གསལ་སྟོབས་མདོར་བསྡུས།	291
མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།	291
སྟོབས་བྱ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་.....	291
ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དག་པ།	291
ཀུན་རྗེ་དང་གནས་ཚུན་ལས་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ།	294
དག་མ་དག་ལྷ་ཚོགས་པའི་སྟོབས་བསྡུས་བཤད་པ།	305
རྒྱད་སྟེང་སྟོབས་སྟོབས་ལྷ་ཚོགས་པ་སྟོབས།	305
དུས་འཁོར་གྱི་ལྷ་རིགས་བྱུག་སྟོབས།	305
ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེང་གཞན་གྱི་ལྷ་སྟོབས།	310
ཞལ་བཞེན་སྟེང་ལྷ་ཚོགས་སྟོབས།	310
རྒྱབ་ཞལ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་རིག་སྟེང་གསལ་སྟོབས་ཚུལ།	321
སྟོབས་པ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ།	324
རྟེན་གཞན་ཡས་ཁར་གྱི་རྣམ་གཞག་.....	324
བརྟེན་པ་སྟེང་རྣམ་གཞག་	328
བརྒྱས་པའི་རེས་པ་བསྟན་པ།	345
ལྷ་མོ་རྣམས་དབུ་མའི་དབུགས་དང་སྦྲར་པ།	349
སྟོབས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་སྦྲར་པ།	351
གདན་གྱི་དག་པ་བཤད་པ།	351
ཞལ་གྱི་དག་པ་བཤད་པ།	356

རྒྱུད་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ།	360
ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	364
ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྒྲིམ་ཚུལ།	370
གཙུག་པོ་དུས་འཁོར་ལས་ཕྱི་ནང་སོགས་སྒྲིམ་ཚུལ།	370
དུས་འཁོར་གྱི་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པ།	374
རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ།	375
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་དང་རྟོན་བཤད་པ།	376
སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་མཛད་པ་པོ་བཤད་པ།	381
ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་རྒྱ་བཤད་པ།	385
ལམ་དང་ལམ་མིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ།	388
ལམ་རྫོགས་རིམ་ཉིད་བཤད་པ།	393
བདེ་ཆེན་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤད་པ།	393
བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་པོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	396
སོག་རྩལ་དང་བདེ་བའི་འབྲས་དུས་བཤད་པ།	399
ལམ་རྒྱུ་བ་པ་པོའི་གང་ཟག་བསྟན་པ།	401
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆན་བསྟན།	405
ཡེ་ལའི་མདོར་བསྟུས་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད།	405
སྐྱ་བཞི་ལ་སོགས་ངེས་པའི་མདོར་བསྟུས།	405
མཆོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	405
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ།	406
འབྲས་བུའི་སྐྱ་དང་གནས་དང་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ།	406
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ།	406
སྐྱ་དེ་དག་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས།	416

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	422
རྒྱ་དབང་དང་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་	437
དབང་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	437
ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ།	445
ཡན་ལག་དྲུག་སོ་སོའི་མན་ངག་བཤད་པ།	445
ཡན་ལག་དྲུག་སྤྱིའི་མན་ངག་བཤད་པ།	455
སྐྱ་བཙུ་དྲུག་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	465
མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ།	469
དབར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	470

༡༡། །འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་དབང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་
སྟོང་ཆ་མདོར་བསྟུས་བཞི་པ་མན་ཆད་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཕྱག་རྒྱ་མཆོག་གི་ཚུ་སྦྱེས་ཐབ་ཁུང་དུ། །བདེ་ཆེན་མེ་ལྷེས་སྦྱིབ་གཉིས་ཡམ་
ཤིང་དག །མ་ལུས་སྟེག་མཛད་མད་བྱུང་སྦྱིན་སྟེག་མཁན། །དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་དེ་ལ་གུས་
བརྟུང་ནས། །སྦྱིན་སྟེག་བྱས་ཏེ་བསྟུབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །སྟོབ་མ་ཚུལ་བཞིན་བཅུག་ནས་
དབང་བསྟུར་བའི། །མདོར་བསྟུས་གཞུང་འདི་རྣམ་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །བསྟོའི་ཆལ་བཞིན་
རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ།།

གནས་པ་དུག་པ་དབང་བསྟུར་བའི་དོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་བཤད་པའི་མདོར་བསྟུས་ལ་
གསུམ། མཆོད་པར་བརྟེན་ཅིང་བཅུམ་པར་དམ་བཅའ་བ། རྒྱུད་བཤད་པ་དངོས། མདོར་བསྟུས་
ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཆོད་པར་བརྟེན་པ་ནི། སྦྱིབ་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་ཡམ་ཤིང་དང་། སོགས་སྦྱི་མས་
བསྟུས་པ་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་བསྟེག་རྩས་བསྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷག་མ་མེད་པར་
བསྟེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསོལ་བ་གང་ཡིན་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་
དེ་ལ་འདུད་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་དམ་བཅའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟུང་ནས་བྱ་བ་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། དེས་
དོན་ཀྱི་སྦྱིན་སྟེག་དེའི་རྒྱུ། དང་དོན་ཕྱིའི་སྦྱིན་སྟེག་རི་ལྟར་བྱ་བ་དེའི་ཐབ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་བརྟེན་བྱའི་བྱད་པར་ནི། ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། བསྟན་
པ་གང་ཞེས་པའི་བར་དང་། འཆད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་སྦྱབ་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་
སྟེག་གི་ཆོ་ག་བཤད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྟུབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། བསྟུབ་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སྟོབ་མ་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྟུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་དུ་སྦྱིན་སྟེག་བྱ་བའི་ཐབ་
དང་། དེར་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་

གདན་དང་བཅས་པའི་ངེས་པ་དང་། ལས་སོ་སོ་བའི་ཐབ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་དང་། དེ་འདྲིར་
བཤད་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐབ་གྱི་ངེས་པ། གདན་
གྱི་ངེས་པ། ཐབ་ཁུང་གཉིས་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྒྱར་
ནས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་གཉིས་སྒྱ་དབྱེ་བ། གང་དུ་བྱ་བའི་གནས་དང་ཆད་ངེས་པ་མདོར་
བསྟན་བ། ཐབ་གྱི་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དག་པ་སྒྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདྲིར་
ཆོག་པ་སྒྱ་བཅད་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོམས་སྒྱར་ནས། རྟོན་དངོས་ནི། འདྲིར་ཐམས་ཅད་དུ་
ཁྱེད་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞེས་པའི་དོན། ཁ་ཅིག་ཚུགས་ན་རེ། དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་
སྒྱར་བཤད་པ་ཁྱེད་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྒྱར་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་བྱི་ནང་གི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དག་པ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སྒྱ་བཤད་པ་ལ་བསམས་སོ། །

ཡང་གཞན་ངམ་དག་ན་རེ། འདྲིར་གྲ་མ་གྱི་ར་ཡའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱེད་བཞི་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་ལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་
གྱི་བར་ལ་ཁྱེད་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་ལ་སོར་དགྲུ་
བཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་སྒྲོ་ནས་སྒྲོའི་བར་ལ་སོར་དུག་ཅ་ཅ་བཞིར་འགྱུར་བས། འདྲིར་རྒྱུ་
སོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་དང་བྱུ་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་མཉམ་པར་བཤད་པ་འདིའི་དོན་གང་ལ་
འདོད། ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་གྱི་བྱེད་གྱི་ཆད་དང་། དེའི་བར་གྱི་ཆད་དང་མཉམ་པ་ལ་འདོད་
དམ། འོན་ཏེ་མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་གྱི་བྱེད་གྱི་ཆད་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོས་
ཤིག །དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་སོའི་མཐེལ་གྱི་ཆད་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་གྱི་བྱེད་གྱི་འདོད་དམ།
འོན་ཏེ་མཐེལ་དང་ཟབས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པས་བྱེད་གྱི་ཆད་དུ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཞི་བ་
ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་རྒྱུ་སོའི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཁྱེད་གང་བར་ཁྱོད་རང་གིས་སྒྲུས་ཤིང་། འདྲིར་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་དུའོ་ཞེས་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་ཁྱེད་སོ་སོ་ཞེས་ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་
པ་དང་ཁས་སྒྲུངས་དངོས་སྒྱུ་འགལ་ལོ། །

ཐོགས་གཉིས་པ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐབ་གྱི་མཐེལ་གྱི་
ཆད་རི་ཙམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་གཤེགས་འཕར་མའི་རྩོ་རྩེ་བའི་བར་དང་། ཟབས་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་

ཆད་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་དཔངས་སུ་བཤད་པའི་ལོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ཆོན་ས་དང་ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་དང་བཅས་པར་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་
འཆད་པར་འགྱུར་བས། མཐེལ་དང་ཟབས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྲུགས་དཀྱིལ་གྱི་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་
གི་བར་དང་སྤྱར་དགོས་ཀྱིས་འདོད་སྤྲུག་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་སེམས་དཔའ་སོགས་འགོད་
པའི་ལྷ་སྤྲུལ་འོང་དོན་ག་ལ་ཡོད་དེ་བས་ན་མཐེལ་ལ་རྒྱ་ཆད་ཁྱུ་གང་དང་ཟབས་ཀྱི་དཔངས་ཆད་
ཕྱོགས་རེ་ཁྱུ་བྱེད་རེ་ཡོད་པའི་ཤར་རུབ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པས་ཁྱུ་གང་སྟེ་ཁྱུ་དོ་བྱང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་གྱི་བྱེད་དང་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་ལ་ཁྱུ་བཞི་
ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སོང་བས། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་
ཁྱུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྷག་མ་མེད་པར་ཉམས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདི་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཕྱོགས་པ་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་སྟོང་པོ་མེད་དེ། སྤར་
གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་སྤྲུགས་དཀྱིལ་ཁྱུ་གང་བ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་རང་གི་ཁྱུ་བཞི་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་ཁྱུ་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་རང་གི་ཁྱུ་བཞི་པར་ཐ་སྟོད་བྱས་ནས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་
ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་འདིར་གཞིར་འཛིན་ན་ཅ་ཐེག་ཁྱུ་གང་པའི་སྤྲུགས་དཀྱིལ་
ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་རང་ཁྱུ་ལ་སྟོས་པའི་ཁྱུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་པས། ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཀྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཁྱུ་བྱེད་པར་སྤྱོད་དགོས་པར་འགྱུར་
བར་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་གཞན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ཆད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དང་མཉམ་པར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དོགས་པ་སྟེ་
པའི་སྟོ་དུ་མ་གཅོད་དགོས་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་ཡང་རྣམ་པར་མི་འགོད་
པའི་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་བཤད་པས་འབྲིད་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིར་
ཅ་ཐེག་གི་ཕྱོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཁྱུ་བཞི་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དག་
པ་སྤྱར་བའི་བྱ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཐབ་ཁུང་རྒྱུ་པོ། མཐེལ་དང་ཐབས་གྱི་ཆད་བསྐྱེམས་པས་སྒྲོ་དོ་བ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཅ་ཐེག་ནས། ཅ་ཐེག་གི་བར་ལ་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱེད་གྱི་ཆད་དུའོ།

རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ལ་ལ་ཐབ་བྱ་བཞི་བ། ཐབ་གྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་སྒྲོ་དོ་དང་ཐབས་
སམ་དབངས་གྱི་ཆ་ལ་སྒྲ་གང་ཡོད་པའི་ཤར་རྩལ་ལྟ་བུའི་དབངས་ཆད་གཉིས་དང་མཐེལ་གྱི་ཆད་
རྣམས་བསྐྱེམས་པས་ཅ་ཐེག་སྒྲ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་མཉམ་པའོ། །འདིར་ཁ་དོལ་ཕྱོགས་ཅིག་
ན་རེ། འདིས་ནི་ཐབ་འདི་གཉིས་སྒྲ་གང་བ་དང་དོ་བར་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འདིར་
ཐབ་བྱ་བཞི་པ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲ་བཞི་དང་མཉམ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་དེའི་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཐབ་གྱི་
རྒྱ་དང་དབངས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པ་ལ་བཅིང་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་རྒྱ་དང་
དབངས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་པ་ལ་སྒྲ་བཞི་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཅི་ཐབ་འདི་གཉིས་སྒྲ་གང་བ་དང་དོ་བར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ་རྒྱ་དབངས་གཉིས་ཀ་བསྐྱེམས་
པ་ལ་ཆད་དེར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནས། མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འགོག་པ་
གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟེ་ཞིག་དེ་ལྟར་སྟེ་བ་བྱུང་བ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །རྩུབ་གྱིས་ཕྱོགས་
སྟེ་མ་སྟུར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། འགྲེལ་པར་ཐབ་ཁུང་གི་གཞི་ལ་ཆངས་པའི་གནས་ནས་ཐད་ཀའི་ཆ་སྒྲ་
གཅིག་སྟེ་སྒྲ་བཞིའི་བྱེད་གྱི་ཆའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་བྱེད་ནི་རྒྱུ་པོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས།
རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་སྒྲོ་དོ་དང་། ཞེ་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་དེའི་བྱེད་
སྒྲ་གང་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་གསལ་ཁ་ཅན་འདི་དག་སྟེ་བརྟོག་བསྐྱེད་དེ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་སམ་
ཅི། གཞོད་བྱེད་བཀོད་པ་ཡང་ལྟར་སྟངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཐབ་གྱི་སྟོང་པོའི་བརྒྱ་ནང་གི་མཐེལ་
དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩ་བ་ཁ་ཁྲེང་སོགས་དང་སྟོར་རྒྱ་རྣམས་ཐབ་གྱི་དབངས་ཆད་གྱི་སྟོང་ནས་
རིམ་བཞིན་འཇལ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་འདོད་སྟུམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབངས་ཆད་གྱི་སྟོང་གི་ཆ་ལ་ཡོད་པ་སོགས་སྟེ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༣ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༥ ན ༥ ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཐབ་ཁུང་གྱི་

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤ ཤོག ༤༤༤ ཟེང་། ༡༤

བརྗོད་ན་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་སོམས་ཤིག །འདི་ནི་བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་
བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་དང་རྩིས་པའི་ཐབ་ཀྱི་ཆད་དག་པ་སྦྱར་བའི་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་
ཡང་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སོ།།

གཉིས་པ་གང་དུ་བྱ་བའི་གནས་དང་ཆད་ངེས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཤིག་རྒྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐབ་
ཀྱི་ནང་གི་མཐེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱང་པོར་ཏེ། བདེ་གཤེགས་ཡབ་ཡུམ་
བྱམ་བར་བཅས་པའི་གནས་ཀྱི་མཐའི་རྡོ་རྗེ་འབྲེང་བ་དང་ཀ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་ནི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཆར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཙ་ཐིག་ནས་ཙ་ཐིག་གི་
བར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཁྱ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ངེས་པ་ལས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་དེའི་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཙ་བ་ཞེས་པ་གཙོ་བོའི་གདན་ཙ་བའི་བསྐྱེད་ཀྱི་གང་བ་སྟེ། དེའི་བྱིར་
ཞེས་སོགས་ནི། དེའི་བྱིར་རྒྱས་པ་ལ་སྦྱང་པོའི་བསྐྱེད་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ་ཁྱ་གཉིས་ཁྱ་བཞིའོ། །རྒྱལ་པོ་
ནི་སྦྱང་པོའི་བསྐྱེད་ཆད་དེ་ཁྱ་གཅིག་གོ། །ཞེས་བསྟར་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་
གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། དེའི་བྱིར་རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ལ། རྒྱ་ཆད་སྦྱང་པོའི་བསྐྱེད་
ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ་ཁྱ་གཉིས་བྱ་བཞི་པའོ། །ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱས་པའི་ཐབ་ཀྱི་
སྦྱང་པོའི་བསྐྱེད་ཆད་དེ་ཁྱ་གཅིག་གོ། །འདི་དག་ཐབ་ཀྱི་ཆད་སྟོན་བར་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ལོག་པར་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གནས་ངེས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུས་ཞབས་པ་དང་ས་རྒྱ་ཕུ་
ཏས། རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་ནས་ཐབ་ཁུང་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ངམ་བྱང་ཤར་
དུ་བྱ་བར་བཞེད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་བྱང་དུ་བསད་བསྐྱད་
དང་དབང་དབྱུག་ལ་སོགས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རྡོ། །གཞུང་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་ཐབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གྲོང་ལ་སོགས་པའི་དབུས་སུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་
བྱའོ། །ཡང་ན་ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་དང་རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པས་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་བ་གྲོང་ཁྱིམ་ཀྱི་བྱང་ངམ། རྒྱས་པ་བྲག་པོའི་བྱར་ངམ། བསམ་པའི་

སྒྲོ་ནས་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་དེ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གྱི་དཀར་པོའི་ས་ལ་
བྱ་ཞིང་། རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་ན་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དྲོ་རྩེ་འབར་བའི་
ཕྱི་རོལ་ཁྱུ་གཉིས་གྱི་བར་སྤངས་པའི་ས་ནིད་དུ་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །ཁ་ཚུགས་ཅིག །ཡང་ན་
ལས་སོ་སོ་བའི་ལས་གྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་ཞེས་སྒྲུ་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཆད་དགྲིལ་འཁོར་དང་དག་པ་སྦྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཐབ་གྱི་
ནང་གི་ཆད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དང་དག་པ་སྦྱར་བ། དེའི་སྤྱང་གི་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཆད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དང་དག་པ་སྦྱར་བ། ཁ་ཁྱེར་གྱི་སྤྱང་འོག་དུ་
འགོད་པའི་མཚན་མ་དང་བསྐྱེད་ཆད་བཤད་པ། དེ་ནས་ཀྱུ་ལ་བཀམས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྩ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་དང་ཐབས་གྱི་ཆད་ནི། དེ་ལ་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་བྱ་བཞི་ནི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཁྱུ་གཉིས་པ་སྟེ། དགྲིལ་འཁོར་ཁྱུ་བཞི་པའི་རྒྱར་
བདེ་གཤེགས་འབར་མའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩ་ཐེག་ནས་རྩ་ཐེག་གི་བར་འཁོར་ལོའི་བྱེད་གྱི་ཆད་གྱིས་
སོ། །ཐབས་གྱི་བསྐྱེད་ཆལ་ཅེས་པ་ནི་འདྲིར་རྒྱས་པའི་ཐབ་ལ་ཐབས་ནི་དབྱས་གྱི་རྩ་བའི་བསྐྱེད་
ཆད་དེ་མཐོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་རྒྱུ་པོ་ལ་ཐབ་གྱི་དབངས་
དབྱས་གྱི་རྩ་བའི་བསྐྱེད་དང་མཉམ་པ་མཐོའི་ཆད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ངམ་ན་རེ། འདིས་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་རྩེག་པའི་དབངས་ཀྱང་རྒྱ་བྱེད་དབངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐབ་ལ་དེ་
ལྟར་བཤད་པས་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱབ་པ་ནི་ཤིན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། ཞི་བའི་ལས་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཐབ་རྒྱུ་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་ལས་དེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་རྒྱུ་པོར་བྱ་བ་
སོགས་སུ་ཐབ་བའི་བྱེད་རོ།།

གཉིས་པ་ནང་དུ་མཚན་མ་འགོད་པ་ནི། དེའི་ནང་དུ་སྤྱང་པོར་བསྐྱེད་སྟེ། བྱ་བཞི་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྤྱང་པོར་མཚན་མ་འགོད་པ་རིལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐབ་བྱ་བཞི་པའི་སྤྱང་པོ་དང་།
ཁྱུ་གཉིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྤྱང་པོར་མཚན་མ་འགོད་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་ཐབ་རྒྱུ་པོའི་སྤྱང་
པོ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཐབ་གྱི་སྤྱང་པོར་དགྲིལ་འཁོར་བཞིན་
མཚན་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཆངས་པའི་གནས་ནས་བྱི་རུ་

སྒྲིང་པོའི་བརྒྱའི་ཆད་ཐེད་ཕྱི་མ་ལ་བརྒྱའི་ཕྱི་རུ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་བྲལ་རྣམས་སུ་བདེ་གཤེགས་
འཕར་མ་ལ་ཀ་བ་བྱམ་བ་དང་བཅས་པའི་བར་བར་གྱི་ལྷའི་གནས་རྣམས་སུ་རལ་གྱི་ལ་སོགས་
པའི་མཆོན་མ་འབྱུང་བ་རྩི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་གི་སྒྲིང་པོར་ཞི་སོགས་
གྱི་ལས་ལ་ཡང་བདེ་གཤེགས་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་གྱི་མཆོན་མ་རྩུམ་ཆོན་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པས་
བྲི་བར་འབྱུང་བའམ། འདིམ་པའི་ཐབ་ཁུང་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་དུ་དོད་པའི་རྩ་བའི་བརྒྱ་དང་བདེ་
གཤེགས་འཕར་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་པོ་ལ་རྒྱུ་པོ་དང་བྱ་བཞི་ལ་བྱ་བཞིར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་
ལས་ཐམས་ཅད་པ་གཉིས་ལ་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་བྱམ་བ་དང་ལྷའི་གནས་གྱི་ཕྱིར་དོ་རྩེའི་སྒྲིང་བ་དང་
བཅས་པ་རྩོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ཡང་ཞི་བ་ལ་རྩོ་རྩེ་སྒྲིང་བ་ཕྱི་མ་ཡང་རྒྱུ་པོའོ། །སྒྲ་མ་ཁ་རམ་སོགས་ཅིག་ན་རེ། འདིར་
ཡང་རིགས་བཞི་ཡུམ་བཞིའི་མཆོན་མ་ཅམ་དགོད་པར་བྱའི། ལུས་མ་དང་རྩོ་རྩེ་བཞི་དང་ཀ་བྱམ་
ལ་སོགས་པ་ནི་དགོད་མི་དགོས་ཏེ། མ་མོའི་སྒྲོན་ཞི་བའི་སྒྲིན་སྟེག་ནང་ལེར་གསུངས་པ་དང་།
སྒྲུབ་ལེའི་ལྷ་མིན་དབང་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་གྱི་དབང་གི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ལ་ཡང་མཆོན་མ་
དེ་དག་ལས་གཞན་དགོད་པ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐབ་བྲིས་པའམ་
བཅེགས་ཐེན་པའི་ཕྱི་ནས་ཏེ་རྩེས་སུ་ལས་གྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་རྒྱས་པའི་ཐབ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་འབྲས་བུགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བྱའོ། །སྒར་ལས་གྱི་དབྱེ་བས་རྩུམ་ཆོན་
གདབ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ནས་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ལྷང་ཁུ་སྟེ། དཀར་པོ་དང་ནག་
པོའམ། དམར་པོ་དང་སེར་པོ་ལྷང་ཁུ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ནི་ལྷང་
ཁུར་གསུངས་པ་ལ། ལྷང་ཁུ་སྒྲིར་བཏང་དང་། འདིར་དམིགས་བསལ་ལ་དཀར་པོར་བྱས་ཀྱང་རུང་
བར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བྲས་ན་མི་འགལ་ལོ། །ཐབ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་ནང་གི་མཆོན་མ་རྣམས་ནི་ཐུགས་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་མཆོན་མ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལོ།

གསུམ་པ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྒྲར་བ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ལས་
ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་གི་གཞི་ལ་དབྱས་གྱི་ཆངས་པའི་གནས་ནས་ཕྱོགས་རེར་ཐད་ཀའི་ཆ་
ལ་ཁུ་གཅིག་སྟེ་རྩ་ཐེག་ཁུ་བཞི་བྱ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིང་གི་ཆའོ། །ཐབ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་

དབུས་ནས་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་རེ་ལ་ཁྱུ་རེ་ཡིན་པར་བཞིན་དུ་ཐབ་ཀྱི་ཅིག་པ་བསྐྱར་བའི་དབངས་ལ་
 ཡང་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལ་ཁྱུ་རེ་རེའོ། །དེ་ལྟར་མཐེལ་གྱི་ཆ་ཁྱུ་གཅིག་དང་དབངས་ཀྱི་ཆ་ཁྱུ་གཅིག་སྟེ་
 གཉིས་ནི་ཤར་ལ་ཆད་དེ་ཡོད་པ་དང་འབྲ་བར་བྱལ་ལ་ཡང་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་དང་བྱང་ལ་ཡང་
 རོ། །དེ་ལ་ཐབ་བྱ་བཞི་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དབངས་ཀྱི་སྟེང་མཐའ་ནས་ཕྱོགས་ཅིག་ལོས་ཀྱི་
 སྟེང་མཐའི་བར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱུ་བཞི་པ་ལ་རྩ་བ་སྟེ་ཅིག་པ་ལ་ཐུག་པའི་མཆོམས་སྟེ། མིག་
 ས་སྟེང་ལ་སོགས་པ་འགོད་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོ་ལ་ཐུག་པའི་གནས་ཀྱི་མཐར་ཐོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་
 པའོ། །ཁྱུ་བཞི་པའི་ཐབ་ནི་བྱ་བཞིའོ། །དེའི་བྱེད་ནི་རྒྱུ་པོ་སྟེ་ཐུགས་དཀྱིལ་ཁྱུ་གཉིས་པ་དང་ཆད་
 མཉམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་སྟེང་གི་རེ་ཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ཆད་དང་དག་པ་སྒྱར་བ་ནི། དེའི་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་མཆུ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་སྟེང་པའི་བསྐྱའི་བྱེད་བྱི་
 མ་ཐབ་བྱ་བཞི་པ་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས། རྒྱུ་པོ་ལ་སོར་དུག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་
 བདེ་གཤེགས་འཕར་མ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་བྱ་བཞི་པ་ལ་སོར་དུག་དང་རྒྱུ་པོ་ལ་སོར་གསུམ་
 གྱི་མཆུའོ། །ཆད་དེ་ཡང་ཐད་ཀ་དང་དབངས་སྟེ། ཐད་ཀར་རི་ཙམ་དང་དབངས་སྟེ་ཙམ་
 ཞེ་ན། རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩ་བ་སྟེ་ཅིག་པའི་ཞེང་ཆད་ཀྱི་ཐབ་བྱ་བཞི་པ་ལ་སོར་
 གསུམ་དང་རྒྱུ་པོ་ལ་སོར་བྱེད་དང་གཉིས་ནི་མཆུའི་ཐད་ཀའི་ཆ་ཡིས་ངེས་པའོ། །དབངས་སྟེ་
 ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་གོ། །མཆུའི་ཐད་ཀ་དང་དབངས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་བསྟོམས་པའི་ཆད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཅིག་པའི་ནང་མཐའ་ནས་ཁ་ཁྱེར་གྱི་བྱེད་རི་སྟོད་པའི་ཆད་དང་
 མཆུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐབ་བྱ་བཞི་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བཞི་པ་དང་། ཐབ་རྒྱུ་པོ་ལ་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁྱུ་དོ་པའི་ཁ་ཁྱེར་གྱིའོ། །

དེ་ལ་དབང་ལོས། ཆད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེགས་བུའི་བྱེད་རི་སྟོད་པའོ། །ཞེས་
 བསྐྱར་བ་འཁྲལ་གཞི་རྒྱུར་རོ། །མཆུ་དེའི་སྟེང་དུ་མཆུ་དེའི་བྱེད་བྱ་བཞི་ལ་སོར་གསུམ་དང་རྒྱུ་
 པོ་ལ་སོར་བྱེད་དང་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེད་མར་བྱས་པའི་བྱ་བཞི་ལ་སོར་བྱེད་དང་གཉིས།
 རྒྱུ་པོ་ལ་སོར་བཞི་གསུམ་གྱིས་བྱིར་འབྱུང་བ་ཐད་ཀའི་ཆ་དང་། ཡང་ཆད་དེ་ཙམ་ཞིག་གེན་དུ་

འཕགས་པའི་དབངས་ཏེ། དེ་ནི་མཆུ་འེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཁྲིར་རམ་སྟེགས་བུའི་ཕྱི་མཐར་སོན་པའི་ཆད་
ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །དེ་ལས་ཉིས་འགྲུར་དག་ཀྱང་ཁ་ཁྲིར་དག་གི་རྒྱའི་ཆ་ཞེས་པ་ནི་ཞེས་པ་
ནས། མཐར་ཐུག་པར་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བའི་ཁ་ཁྲིར་བུའོ། །དེ་ནས་རྩ་བར་ཉིས་འགྲུར་
དག་ཀྱང་ཁ་ཁྲིར་ཞེས་པ་ནི་སྟེན་སྟོར་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། ཉིས་འགྲུར་ཙམ་ཞིག་ལས་མ་བྱས་
ན་ཐབ་གྱི་ཁ་ཁྲིར་གྱི་ཕྱི་མཐའ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་བུ་ཚུར་བཅད་དང་ཆད་མཆུངས་པ་ཙམ་དུ་
འགྲུར་གྱི། མདའ་ཡབ་དང་དག་པ་སྟོར་བ་ཆད་པར་འགྲུར་བས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཀྱི་ལི་དང་ག་མ་
ཤིར་ཤེད་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཆད་ཐུང་དུ་གྱུར་པ། ག་མ་ཤིར་ཤེད་དང་མཆུངས་པའི་ཆ་གཅིག་
མཆུའི་ཆད་ཉིས་འགྲུར་ལས་ཀྱང་ཐད་ཀའི་ཆར་བསྒྲན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ག་མ་
ཤིར་ཤེད་མཐར་ཐུག་པའོ།།

གསུམ་པ་ཁ་ཁྲིར་གྱི་སྤྲོད་འོག་ཏུ་འགོད་པའི་མཚན་མ་དང་བསྐྱེད་ཆད་བཤད་པ་ནི། ཁ་
ཁྲིར་གྱི་སྤྲོད་གི་དབྱས་ཀྱི་ཆ་དེ་ལ་ཁ་ཁྲིར་ཆ་མཉམ་ལྡར་བྱས་ནས། མཐའ་གཉིས་སུ་ཆ་རེ་བོར་
བའི་དབྱས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་གྱི་ཐབ་བྱ་བཞི་ལ་སོར་དགྲ། །རྒྱལ་པོ་ལ་སོར་བྱེད་དང་ལྡེ་གནས་ལ་ཁ་
ཁྲིར་གྱི་སྤྲོད་དུ་རྩོམ་ཐེང་བ་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་གཉིས་ལའོ། །རྩོམ་ཐེང་དབངས་ཆད་ནི་
མཆུའི་ཆད་ཐུང་གྱི་དབངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་མཚན་མའི་ཐེང་བ་རྩོམ་ཐེང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་
རྩོམ་ཐེང་དབྱ་མའི་རྩ་ནི་ཐབ་གཉིས་པོ་རང་རང་གི་མཆུའི་ཐུང་གྱི་དབངས་སོ། །གང་གི་ཆེ་ཐབ་རྩལ་
ཚོན་གྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དབངས་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིས་བྲིས་ཐབ་ལ་དབངས་ཀྱི་
ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་དགོས་པ་མཚོན་པར་བཞེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་འོག་ཏུ་སྟེ་དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འོག་
ཏུ་ཅེ་མོ་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་རྣམས་འོག་གཞིའི་སའི་མཐར་ཐུག་པར་ཐབ་གཉིས་པོ་རང་རང་
གི་ཁ་ཁྲིར་གྱི་ཐུང་གྱི་རྒྱ་ཆད་གྱིས་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱུ་བཞི་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་ལ་ཞེས་པ་དོལ་སྟོགས་སོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་འདི་ཡར་བཅད་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྩིས་སྟོན་
ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་འགྲེལ་པ་དང་སྤྱར་ཏེ་ཅུང་ཐད་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། ལུགས་འདིས་དགྲིལ་འཁོར་དང་དག་པ་སྟོར་བ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་རྒྱ་དབངས་གཉིས་ཀ་

བསྐྱེམས་ནས་སྦྱར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་གཞན་དག་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། འདིར་ཐབ་བྱ་བཞི་ལ་སྐྱེའི་ཆད་ནི་ཐབ་ཉིད་ལ་ཁྱ་བཞི་དང་མཆུ་ལ་སོར་དྲུག་དང་ཁ་ཁྱེར་ལ་བཅུ་གཉིས་དང་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དབངས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་བྱེད་གྲིས་སོ། །དགྲིལ་འཁོར་དང་སྦྱར་ན་ནི་ཐབ་ཁྱེད་ཉིད་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དང་། མཆུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱེ་རོལ་གྲ་མ་གླིང་ཁའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་སྟོ་ལོགས་གྱི་མཐའོ། །ལྷུ་མོ་ལ་ནི་ཐབ་དང་མཆུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞིའི་བྱེད་གྲི་ཆ་དེ། དགྲིལ་འཁོར་ཡང་ཁྱ་གཉིས་པ་དང་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་ཐབ་ཉིད་ནི་ཅ་ཐེག་ཚུར་བཅད་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། མཆུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱེ་རོལ་གྲ་མ་གླིང་ཁའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐབ་དང་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀའི་བྱེ་དང་ནང་ལ་སུམ་ཆ་སུམ་གཉིས་སོ། །དེས་ན་གང་དག་ཐབ་ཁྱེད་སོར་བཞི་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལ། མཆུ་པན་ཆད་སོར་སུམ་ཅ་ཅ་དགྲུར་བྱེད་པ་ནི་སུམ་ཆ་སུམ་གཉིས་གྱི་ངེས་པ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་མ་འཆོམ་པའོ། །

མཆུ་ལ་དབངས་ཡོད་ཅིང་ཁ་ཁྱེར་ལ་དབངས་མེད་པ་ཡང་མི་རིགས་ལ། ཁ་ཁྱེར་གྱི་ལྷ་གསུམ་གྱིས་སོར་དགྲུ་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱེ་མ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་ནི་མཆུ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། དེ་ནས་སྤྱ་ཁྱ་མི་དང་གྲ་མ་གླིང་ཁའི་ཆ་ཆད་བྱེད་ཐད་ཀའི་ཆར་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཁ་ཁྱེར་གྱི་བྱེའི་སྟེང་གི་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟན་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་མཆུའི་བྱེ་རོལ་གྱི་སྟེང་གི་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་། ཁ་ཁྱེར་གྱི་བྱེ་རོལ་གྱི་སྟེང་གི་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉེ་གཉིས་འདོད་པའོ། །ལས་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་རྒྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འབྲས་བུ་གས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁ་དོག་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ལས་སོ་སོ་བའི་ཐབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྒྲ་སྟེ། སྟོན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཞི་རྒྱས་གྲོང་ལ་སོགས་པའི་དབྱུས་སུ་ས་ལྡང་ཁྱེད་ལ་བྱ་བར་བསྟན་ལ། འདིར་བྱང་དང་དྲུག་པོའི་ཟུར་ཞེས་པ་དང་། དཀར་པོའི་ས་ལ་ཞེས་པ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་ལས་ཁྱ་དོ་སྤངས་པའི་བྱེ་རོལ་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་བྱེར་རོ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཐབ་ཁྱེད་གྱི་གཞི་ལ་ཆངས་པའི་གནས་ནས་ཐད་ཀའི་ཆ་ཁྱ་གཅིག་སྟེ་ཞེས་སོགས་

ལ་ཡང་། དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་ནི་ཐབ་ཁུང་གི་གཞི་ལ་ཆངས་
པའི་གནས་ནས་ཐད་ཀའི་ཕྱོགས་སོ་སོར་སྒྲ་གཅིག་སྟེ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་རེར་སྒྲ་རེ་རེ་སྟེ། དེ་ནི་ཐབ་
བྱ་བཞི་པའི་སྟོང་པོའི་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནང་མའི་དབྱས་མའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་ཐབ་ཀྱི་ཕྱི་གཞི་པའི་
དབངས་ལ་ཡང་སྒྲ་དོའོ། །ཞེས་འཆད་ཅིང་། འདི་དག་རྒྱ་དབངས་བསྟོམས་པའི་ཆད་དུ་འདོད་པ་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ། རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་གཉིས་པ་བྱ་བཞིའོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱང་ཐབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོའི་ཆད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ལུགས་འདི་ལ་ནི་འགྲེལ་བར། འདིར་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་བཞི་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལས་
ཐམས་ཅད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངེས་པའོ་
ཞེས་པའི་བར་འདི་མཐའ་དག་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབྱས་གཅིག་ཏུ་
མ་འདྲེས་པར་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ། ཡང་ན་ལས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་མཐུན་པས་ཞེས་སོགས་
དང་། བྱིན་པ་ལས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་མཐུན་པས་ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་སྤྱ་ལས་སོ་སོ་བའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྦྱར་རྟེ། འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་མ་འདྲེལ་བར་སྦྱང་ཞིང་། ཅ་བའི་བརྒྱལ་སོགས་
པ་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ཡང་བཅད་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་འཆད་པར་འདུག་པ་ལ།
འདྲིམ་པས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཁུང་ཐམས་ཅད་ལ་ཅ་བའི་བརྒྱལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་བྱི་
ནས་ལས་སོ་སོ་བའི་རྒྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འབྲས་བུགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁ་དོག་དཀར་
པོར་བྱ་ཞེས་སྟེལ་ནས་བཤད་པ་ཆེས་མ་འདྲེལ་བར་འགྱུར་ལ། གོང་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་གྲོང་གི་
དབྱས་སྤྱ་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱང་། དེས་གྲོང་གི་དབྱས་ལས་གཞན་དུ་བྱར་རུང་བ་མི་འགོག་སྟེ། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་གྲོང་ལས་གཞན་དགོན་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་
ཡང་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱིན་སྟེག་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་དོ། །

ལས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་མཐུན་པས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་ལས་སོ་སོ་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་
ངེས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཞི་བའི་ཐབ་བྱང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཞི་བ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་ཞི་བའི་
ལས་དང་རྗེས་སྤྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་བྱང་དུ་བྱར་རུང་ལ། སྤྱིར་རྒྱས་པ་དག་པའི་བྱར་དུ་བྱ་བ་ཡིན་

ཞིང་། རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་རྒྱས་པའི་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། དྲག་སྟེང་
 ཟུར་དུ་བྱར་བྱང་དོ་ཞེས་བཤད་དུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཞེས་པ་ཡང་ལས་ཐམས་ཅད་པ་གྲོང་
 ལ་སོགས་པའི་དབྱས་སུ་བྱེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་པའི་གདམ་ང་སྟོན་པའི་ཆོག་ཏུ་གསལ་
 གྱི། ལས་ཐམས་ཅད་པ་གང་དུ་བྱེད་པ་དང་ལས་སོ་སོ་བ་གང་དུ་བྱེད་པའི་གནས་མི་འདྲ་བར་སྟོན་
 པ་ལ་ཡང་ནའི་སྒྲ་དོན་མེད་ལ། རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་སྤྱོད་སྤངས་པར་ཡང་ལས་ཐམས་
 ཅད་པ་བྱར་མི་བྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པས་གཞོད་བྱེད་དུ་འགོད་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བྱང་ཅིང་།
 ཁ་ཁྲུང་ལ་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་མི་བྱེད་ན་མཆུ་ལ་ཡང་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པ་
 ཞིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཆུ་དང་ཁ་ཁྲུང་མཆུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མི་སྤྲང་བས་ཁ་ཁྲུང་ལ་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་འདོད་པ་
 ཡང་ལེགས་པར་མ་མཐོང་རོ། །སྟོན་དུ་རྒྱས་པར་བཀོད་པའི་ལུགས་སྒྲ་རང་མ་ལ་ཡང་། དབངས་
 གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གྲིས་ཐབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟུར་དུ་མི་བྱེད་པར་བཞེད་པ་དང་། མཆུ་སོར་དུག་
 དང་རེ་ཁའི་དགྲིལ་འཁོར་སོར་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བྱེད་དབངས་གྱི་ཆ་དང་བྱེད་བྱེད་
 རྒྱའི་ཆད་ཡིན་པས་འབྲུ་གཞོན་འགྲེལ་པ་ལ་མཛད་པ་དང་། ཡང་གྲིས་པའི་ཐབ་ལ་ཡང་མཆུ་
 སོར་དུག་ལ་སོགས་པ་གྲི་བའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དག་འགལ་བར་མཛོན་ལ། གཞན་ཡང་
 དོགས་པའི་གནས་གཅོད་དགོས་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤང་ཞིང་། ལུགས་སྒྲ་བྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་ཐབ་བཅིགས་ནས་བདེ་མི་བདེ་མཛོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མང་དུ་འོང་བར་སྤང་བས་
 འདིར་ཞིབ་པར་མ་བཀོད་གྱི། སྟོན་སྟེག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་ལོགས་སུ་བཤད་ནས་
 དབྱེད་དགོས་པར་སྤང་རོ།།

བཞི་བ་དེ་ནས་ཀྱུ་ཤ་བཀྲམས་པའི་བྱི་རོལ་ཏུ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་
 བྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་ཀྱུ་ཤ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་
 ལས། ལས་ཀྱན་བྱེད་པ་བསྐྱས་ནས་ནི། ཀྱུ་ཤ་ཅེ་མཉམ་བྱིར་བསྟན་ཏེ། ཐབ་ཁྲུང་འཁོར་བར་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༡༩ ན་ ༧། གཅོང་། ཞོག་ ༡༩ བ་ ༣ བཀོད་པ་

2 ཞོལ། ཞོག་ ༡༩ བ་ ༣ དབྱེད་དགོས་པ་

དགམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དང་སྟོར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྟོར་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱད་གཞན་དག་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཁ་སྐྱོར་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཁ་སྐྱོར་
གྱི་འོག་གི་བརྒྱ་ལས་ཀྱི་རོལ་གྱི་སའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གཞག་སོ་སོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཀྱུ་ལ་བཀམས་པ་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེས་པ་ནས། རུ་བ་གསུམ་ནི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཐབ་གྱི་མཐའ་ནས་སྟོང་སྤངས་པར་ཅིག་པ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རུབ་དུ་སྟོ་གཅིག་ཏུ་བབས་དང་བཅས་པ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། འགྲེལ་པར་དངོས་
སྤྱོད་པ་བཤད་ཀྱང་སྟོ་མ་དག་མདའ་ཡབ་གྱི་བར་རྣམས་ཚང་བ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་མཇད་ཅིང་།
དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཅིག་པ་གསུམ་བྱེད་པ་ཐབ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲ་བར་སྟོན་གྱི། རུབ་དུ་
སྟོ་བྱེད་པ་འབྲ་བར་མི་སྟོན་ནོ།།

གཉིས་པ་གདན་གྱི་ངེས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དག་གི་གདན་ནི་རྒྱས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་
ལ་ངེས་པར་སྟོགས་བཞི་མཉམ་པ་བྱ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཐབ་གྱི་སྟོང་པོའི་བརྒྱ་དག་ལས་ཉིས་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོ་གཉིས་བྱ་བཞིའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་ཐབ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཐབ་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལ་གདན་སྟོ་གད་གི་ཁྱོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནས་བཀོད་པའོའི་བར་གོ་སྟོན་། །གདན་
གྱི་དབུས་སུ་ཞེས་སོགས་ལ། དཔང་གིས། གདན་གྱི་དབུས་སུ་སྟོ་ཚོགས་རྩི་རྩི་མཚན་མ་སྟོན་
པར་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་བདག་པོའི་སྟེ་རྩི་རྩི་སེམས་དཔའི་འོ། །ཡང་ན་ནམ་མཁའི་བརྒྱ་ཡུམ་གྱི་འོ་
ཞེས་པ་ཆོས་འབྱུང་དགོད་པར་བྱ་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་འོ་ཞེས་བསྟུར་བ་ལོགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོ་
ཚོགས་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ལྡང་སྟེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཡུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་འགོད་པ་ནི་ལས་ཐམས་
ཅད་པའི་བྱེད་ཆོས་སོ།།

གསུམ་པ་ཐབ་སྟངས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་འབྱུ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་སྟེག་པའི་དོན་དུ་གོང་དུ་རྩི་རྩི་ཀྱི་ཐབ་སྟངས་དང་། རང་དུ་ཁ་ཐས་ལྟེ་བའི་མེ་ལ་སྟེག་པའི་
ཞལ་ཐབ་སྟངས་རོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་མར་ལ་སོགས་པ་ལུགས་པའི་བཞུ་བའི་རྩི་ཀྱི་ཐབ་སྟངས་དང་། རང་
དུ་བྱང་སེམས་བདུད་ཅིའི་སྟེག་སྟེགས་སྟོན་པའི་སྟེད་དུ་གསང་བ་ཐབ་སྟངས་རོ་ཞེས་པ་འདི་གཉིས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེབ། 13 བོག 343 གླེང། 3 མིན་ནམ་སྟུམ།

གྱིས་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ནང་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁ་ཟས་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་གི་ཚུལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་
 པའི་ནང་གི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་དང་། ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་
 བ་དང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁམས་དཀར་པོ་ཞུ་བའི་བདུད་རྩིའི་སྟེ་གཞི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་དང་
 གི་གསང་བའི་འཁོར་ལོའི་ཐབ་ཁུང་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་གསང་བའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ཐབ་ཁུང་དུ་སྤྱོད་
 སྟེ་གཞི་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་གཉིས་བསྐྱུན་ལ། མདོར་བསྐྱུས་འདྲིའི་མཆོད་བརྗོད་གྱིས་
 གང་གི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་གི་དོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ངེས་དོན་གྱི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་འདྲི་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་རྟོགས་པར་
 ཁྱོས་ཤིག །དེ་ལྟར་ཕྱི་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་གྱིས་ལས་ཐམས་
 ཅད་པའི་བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་ཐབ་ཁུང་གི་མཆོད་ཉིད་ངེས་པའི་ཞེས་མཇུག་བསྐྱུ་བའོ།།

གཉིས་པ་ལས་སོ་སོ་བའི་ཐབ་ཁུང་གི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ལས་སོ་སོའི་ཐབ་
 ཁུང་ཆོད་དང་། ཐབ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་ཞི་བའི་ཐབ་ཁུང་གི་
 མཆོད་ཉིད་ངེས་པ་ནི། ད་ནི་སྤར་བསྐྱུན་པའི་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོམས་སྤར་ནས། དོན་དངོས་
 ལ་གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲ་ཞིང་། རྩ་བ་གསུམ་དང་ཞེས་སོགས་ནི་འདྲི་ལྟར། རྩ་བའི་བརྒྱད་ཆའི་སྒྲོ་
 དང་རྟ་བབས་ནི་ཞི་བ་ལ་བྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲོའི་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གདན་ཏེ། དེ་ཡང་
 ས་རྒྱ་བྱ་བས། ཐབ་ཁུང་གི་མདུན་དུ་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་དང་པོ་གནས་སུ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐབ་ཁུང་གི་ཕྱི་
 མཐའ་ནས་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་མཐའི་བར་གྱི་སྤྱོད་དོན་གནས་ལ། དབུས་སུ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གདན་
 ཏེ། མཆོད་ཡོན་གྱི་གདན་ནི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གཡོན་དང་། སྤྱོད་སྟེ་གཞི་གི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གདན་ནི་སྤྱོད་
 དཔོན་གྱི་གཡས་སུ་བྱའོ།།

འོག་དུ་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་གདན་སྤྱོད་སྟེ་གཞི་གང་དུ་
 བྱ་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་དག་ལ་ཡང་། ཞི་བ་ལ་འདྲི་ལྟར་གསུངས་པས་མཆོད་ནས་
 ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་འདྲི་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་གདན་བདེན་
 བཤུ་སྒྲོ་དབང་ལྡན་དུ་འོ། །བསད་པ་ལ་གདན་ལྷན་དུ་སྒྲོ་ཤར་དུ་འོ། །བསྐྱེད་པ་དང་དབྱེ་བ་
 ལ་གདན་རྒྱང་དང་སྒྲོ་མེ་མཆོམས་སུ་འོ། །དབང་ལ་གདན་བྱང་དང་སྒྲོ་སྒྲོར་རོ། །དགུག་པ་ལ་

གདན་དབང་ལྷན་ཏུ་སྒྲོ་བདེན་བྲལ་དུ་འོ། །སྤངས་པ་ལ་གདན་ཤར་ཏུ་སྒྲོ་བྱུང་ཏུ་འོ། །རེངས་པ་ལ་གདན་མེ་དང་སྒྲོ་རྒྱུ་དུ་འོ། །

རྒྱལ་པ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་མཆོད་ཡོན་དང་སྤྱིན་སྒྲེག་གི་སྒྲོ་དེ་གི་གདན་རྣམས་སྒྲོ་དེ་བྱ་བའི་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྤྱ་གང་བ་རང་རང་གི་ཐབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་དང་འབྲེ་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱུས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲེ་བ་ལ་རང་རང་གི་མཆོན་མ་འོག་ནས་འཆད་པ་དག་གིས་མཆོན་པའོ། །གདན་འདི་རྣམས་བདག་བསྐྱེད་གཙོ་བོར་བཏོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེ་བ་ལ་མཐུན་བསྐྱེད་གཙོ་བོར་བཏོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་བྱ་དགོས་དོར་རང་པར་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་འབྲུང་པའི་མགོན་པོ་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ་དབང་གི་སྤྱིན་སྒྲེག་ལ། ཐབ་ཀྱི་བྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོའི་སྒྲོར་ཐབ་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། ཐབ་ཀྱི་སྒྲོར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་གདན་བྱ་བར་བཤད་དེ། སྐབས་དེར་འབྲེ་བ་ལས། དེའི་གཡས་མིན་ཏུ་ནི་ཞེས་པས་ཐབ་ཁུང་གི་བྱང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོའི་སྒྲོར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐབ་ཁུང་གི་དབྱུས་སུ་ཡི་དྲགས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལས། རྒྱགས་པས་ཐབ་ཀྱི་གཡས་སུ་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ཤ་རྣམས་དག་གི་སྤྱིན་སྒྲེག་ཉིད་ནི་རབ་བྱེད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་དག་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པའི་བྱིར་རོ། །

རིགས་པ་འདིས་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདེན་བྲལ་དུ་དགྲགས་པའི་ཐབ། ལུང་ཏུ་སྤངས་པ། རྒྱུད་དུ་རེངས་པ། བྱང་དུ་ཞི་བ། དབང་ལྷན་ཏུ་རྒྱལ་པ། ཤར་དུ་བསད་པ། མེར་དབྱེ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐབ་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོ་རྩེ་འབར་བའི་བྱི་རོལ་ཏུ་སྤྱ་གཉིས་དོར་བར་ཐབ་ཀྱི་ཐེག་གི་མཐའ་ཡོད་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་རོ་ལངས་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐབ་ཀྱི་བར་དུ་རོ་རྒྱུད་ནས་བཞག་དགོས་པས་དེ་ལ་སྤྱ་དོའི་རེས་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་གི་བྱང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབང་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༡ ན ༩ འདབ་མ་བརྒྱུད་གཙང་། ཞོག ༤༡ ན ༡ འདབ་རྒྱུད་

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤ ཞོག ༡༤༤ ཟེང་། ༥

3 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༢ ཞོག ༣༣༩ ཟེང་། ༡༩

4 ཞོལ། ཞོག ༡༡ བ ༩༡ གཙང་། ཞོག ༤༡ ན ༤ བྱང་དུ་རྒྱལ་པ་དང་།

ལྷན་དུ་ཞི་བ་སོགས་ནི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ། ཐབས་གྱི་ཆོས་ཉིས་འགྱུར་གཤམ་རབ་ལ་ཡིན་
 པས། མཆོམས་གྱི་ཐབ་རྣམས་ལས་ཉིས་འགྱུར་ཚྭགས་གྱི་ཐབ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཚྭགས་
 ཤེས་རབ་མཆོམས་ཐབས་སུ་བྱས་པ་ནི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །འདིར་ལས་སོ་སོ་བ་
 རྣམས་ལ་ཡང་མཆུའི་བྱེ་རོལ་ཏུ་དེའི་བྱེད་གྱི་ཆད་དང་ལྷན་པའི་རེ་ཁའི་དགྱིལ་འཁོར་མཁས་རང་
 པ་དག་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་ཚྭགས་རེ་ཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་གྱི།
 ལས་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་བཤད་པས་རང་བཟོའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ངེས་པ་ནི། རྒྱས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དབྱས་སུ་
 མཆོན་མ་གང་སོང་གི་གནས་སུ་རྩོ་རྩེ་པར་འགོ་བ་ནི་འདབ་མ་ལ་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མའོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གསུམ་པ་བསད་པའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཞུའི་རྣམ་པའི་ཞེས་
 སོགས་དང་། བཞི་བ་དབྱེ་བའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཟུང་ལྷ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་པ་དབང་
 གི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཟུང་གསུམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། དུག་པ་དགྲུག་པའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ནི། ཟུང་བདུན་པ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། བདུན་པ་སྟོངས་པའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཟུང་དུག་
 པ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། བརྒྱད་པ་རེངས་པའི་ཐབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཟུང་བརྒྱད་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
 སོ། །དགྲུ་པ་གདན་དང་ཐབ་སྦྱིའི་ཆད་གྱི་ངེས་པ་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་གདན་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། རྣ་
 བ་ནས་རྣ་པའི་ཆད་གྱི་ཐད་ཀའི་ཆ་ངེས་པའོ་ཞེས་པ་འདི་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐབ་རྣམས་གྱི་རྣ་
 བ་ནས་རྣ་པའི་བར་རང་རང་གི་སྦྱིང་པོའི་ཆད་ཡིན་པས། ཟུང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྷ་དུག་བདུན་
 བརྒྱད་སོགས་ཟུང་གྱི་ཆ་བྱེ་རོལ་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཚྭགས་
 དག་ནི་དཔེར་ན་ཤར་གྱི་བསྐྱད་པའི་ཐབ་ཟུང་ལྷ་པའི་རྣ་བའམ་ཟུང་ནས་ཟུང་གྱི་བར་གྱི་སོགས་རེ་
 ལ་སོར་བརྩུ་བདུན་དང་ནས་གཉིས་ཡོད་པས། དེའི་ནང་གི་བསྐྱའི་རྒྱ་ལ་ཁྱུ་གཉིས་ཡོད་པར་ངེས་
 པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་ཐབ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ད་ནི་ཐབ་རྣམས་གྱི་ཁམས་
 དང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བས་དང་མཆོན་མ་སོགས་རི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ས་རྩུ་བྱ་ཏས། སྟིང་དུ་ཆོབ་པ་དང་ཉི་མ་དང་མཇུལ་སྟོན་སོ་དང་དམར་སོ་

དང་དུ་བའི་མཐུལ་དང་མཐུལ་སེར་པོ་དང་རི་རབ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་པའི་ཐབ་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་
 བ་ནི། འགྲེལ་བར་བསད་པ་ལ་དུས་མེད་མཆན་མས་མཆན་པར་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་བས་མཆན་པ་
 དང་། དགྲུག་པ་ལ་སྟགས་ཀྱི་མཆན་མས་མཆན་པར་བཤད་པ་ལ་དུ་བའི་མཐུལ་ཀྱིས་མཆན་པ་
 སོགས་འགྲེལ་པ་ལས་དངོས་སུ་བཀའ་ནས་སྟུང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པོ་མེད་དོ། །འདིར་ཞི་བའི་ཐབ་ནི།
 རྒྱ་བའས་ཁུ་བའི་ཆོས་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉི་མའི་མཆན་མ་བསྐྱས་མཆན་པ་སྟེ་དབྱིབས་རྒྱུས་
 པོའོ། །རྒྱས་པའི་ཐབ་ནི་ཉི་མ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཉིས་འགྱུར་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཞི་བ་ལས་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་བའི་མཆན་མ་འཁོར་ལོས་མཆན་
 པ་ཁ་དོག་དཀར་པོའོ། །བསད་པའི་ཐབ་ནི་སྟུང་གཅན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ། དབྱིབས་གཞུང་རྣམ་པ་
 ཁ་དོག་ནག་པོ་སྟེ། དུས་མེད་མཆན་མ་གྱི་གྲུག་གིས་མཆན་པའོ། །སྟུང་གཅན་དང་དུས་མེད་ལུས་
 རྩོགས་པ་དབྱིབས་རྒྱ་བ་ཕྱེད་པ་ཞེས་རང་གསུངས་པ་ནི། བོད་ཉིད་དུ། གཞུང་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བའི་
 ཐབ་དབྱས་ནས་བཅད་པ་སྟེ་ཞེས་རྒྱུ་པོ་དབྱས་ནས་བཅད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ཅོ། །

བསྐྱད་པའི་ཐབ་ནི་རྒྱར་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྒྱ་གམ་གྱི་ཟུར་གཉིས་མེད་དབྱིབས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཟུར་གསུམ་དང་འདྲེས་པས་ཟུར་ལྔ་པ་ཁ་དོག་ནག་པོ་སྟེ། རང་གི་མཆན་མ་རལ་གྱིས་
 མཆན་པའོ། །ཟུར་གསུམ་པའི་ཐབ་ནི་དུས་མེད་མཆན་ཉིད་ཁ་དོག་དམར་པོ་སྟེ། རང་གི་མཆན་
 མ་མདས་མཆན་པ་ཟུར་གསུམ་པའོ། །དགྲུག་པའི་ཐབ་ནི་སའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཟུར་བཞི་
 དང་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཟུར་གསུམ་འདྲེས་པས་ཟུར་བདུན་པ་སྟེ། སྟགས་ཀྱི་མཆན་
 མས་མཆན་པའོ། །ཐབ་ཟུར་དུག་པ་ནི་སྟུང་གཅན་གྱི་ལུས་དབྱིབས་གཞུང་ལྔ་ལྟེ་ཟུར་གཉིས་དང་
 སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཟུར་བཞི་བསྟོམས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། སྟུང་གྱི་
 མཆན་མས་མཆན་པའོ། །

དེས་ན་མོངས་པ་ལ་སྟུང་གྱི་མཆན་མ་ཕྱེད་པ་ནི་སའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི།
 སྟུང་གཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐྱར་ཞིང་བསྐྱེས་པའི་དབང་གའོ། །རེངས་པའི་ཐབ་ནི་སྟུང་པོའི་ཕྱོགས་
 བཞི་དང་སའི་ཟུར་བཞི་པོ་གཉིས་ཀ་ཁ་སྐྱར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ཟུར་བརྒྱད་པའམ། ཡང་
 ན་སྟུང་པོའི་རྒྱ་བཞི་དང་སའི་ཟུར་བཞི་ཁ་སྐྱར་བ་སྟེ་བསྟོམས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ཟུར་

བརྒྱད་པ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་མཚན་མ་ལྷགས་སྟོག་གིས་མཚན་པའོ། །གཉིས་ཀའི་མཚན་མ་ཞེས་པ་
 བྱི་རངས་པ་དང་ཕུར་གདབ་གྱི་མེ་ལྷ་གཉིས་ཀའི་མཚན་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཏྱི་ཞེས་པ་ནི་ཐབ་རྒྱལ་ས་
 གྱི་ཡོན་ཏྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པའོ། །འདིར་མཚན་མ་འདི་དང་འདིས་མཚན་ཞེས་
 པ་རྒྱལ་ས་ནི་ཁ་ཁྲིར་གྱི་མཚན་མ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁ་ཁྲིར་དང་སྟོང་པོའི་མཚན་མ་
 ལས་གནས་གཞན་དུ་འགོད་པའི་མཚན་མ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་འདིར་བཤད་དགྱིལ་
 འཁོར་གཞན་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་བ་ནི། སྤར་ཞེས་པ་ནས། རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུད་འདིར་
 གསུངས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་འདུས་པ་སྤྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་
 སྟོན་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ངེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེར་སྦྱོན་སྟེག་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱོན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་རྒྱས་
 པར་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དུ་དག་བྱེད་གྱི་
 དོན་དུ་བདག་ཉིད་སྦྱབ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་པའི་ཆོ་ག་དང་། དངོས་གཞིའི་
 ཆོ་ག་དང་། མཇུག་གི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཐབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 སྦྱིའི་མཚན་སྦྱར་ནས། སྦྱོར་པའི་ཆོ་ག་དངོས་འཆད་པ་ནི། འདིར་དང་པོར་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ཐབ་བསྐྱང་པའི་དོན་ཏྱི་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཞུགས་དེ། བགེགས་ལ་ཕུར་བུས་བཏབ་ནས་
 བསང་ཆུས་ཐབ་གྱི་ཕྱོགས་བཅུར་བསང་པར་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་བཤད་ལ། ཆོ་གའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
 འོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་བསྐྱེད་དང་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན། མེ་སྤར་ཏེ་མེ་
 ལྷ་སྦྱོན་བྲངས་ནས་སྦྱོན་སྟེག་བྱ་བ་བཀའ་གིས་པའི་ཆོ་ག་དང་མེ་སྤར་པའི་དམིགས་བསམ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་བྱས་ནས་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལས་སོ་
 སའི་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་རང་ཉིད་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་
 པོ་དེའི་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་དམིགས་པ་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞེས་བཤད་ན་ལེགས་ཤིང་། གཞན་
 དག་ནི་མེ་ལྷ་དེའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དང་པོར་མེ་ལྷ་རང་གི་སྦྱིང་ག་དང་
 དེ་ནས་ཐབ་ཏུ་མེ་ལྷ་རབ་ཏུ་བཞག་ཏེ། མེ་ལྷ་དམ་ཆོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཐབ་ཏུ་རོ་མཉམ་པར་

བྱས་པ་དེ་ནས་ཆུར་བཅས་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལ་མཆོད་ཡོན་ཉིད་མེ་ལྷ་མདུན་དུ་དམིགས་པ་
དེའི་རྣལ་འབྱོར་ལྡན་པས་སྦྱོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་བསྐྱོད་དང་ཆེ་བའི་སྤྱིང་
དུ་མེ་ལྷ་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་པ་དང་རོ་མཉམ་པར་བྱས་པ་ཐབ་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་
མེ་ལྷ་དམ་ཆེག་པ་ལ་བཞག་པར་བྱས་ནས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མེ་ལྷ་རི་ལྷ་བྱ་བ་སྦྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་མེ་ལྷ་ཞལ་
གཅིག་པ་ཁ་དོག་ལྡང་ཁུ་བྱས་པའི་པ་ཞབས་གཉིས་པའོ། །བྱས་མཆོན་ནི་འདིར་ལས་ཐམས་ཅད་
པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་རྒྱད་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་མེ་ལྷ་ལ། ཞལ་གཅིག་ཁ་དོག་དཀར་
པོ་དུས་ཀྱི་བྱས་གི་བསྐྱོད་གཡོན་ན་རིལ་བ་ཆུ་སྦྱེས་དག་དང་ནི། །གཡས་ན་དབྱུག་པ་བགྱང་སྤེང་
རལ་པ་ཤིན་དུ་སེར་སྦྱ་དམར་སེར་མིག་ལྡན་གོས་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར་ཁ་དོག་ལྡང་ཁུ་དང་བྱས་མཆོན་རྩི་རྩི་སོགས་སུ་བཤད་ནས། ཅ་འགྲེལ་མི་མཐུན་པ་
འདི་རི་ལྷ་བྱ་ཞེས་དབྱེད་དགོས་པ་འདུག་པ་ལ་འཆད་པ་པོ་གཞན་དག་ཅི་ཡང་མི་སྦྱོ་ཞིང་། མཁས་
རང་པ་དག་ཅ་བར་བཤད་པ་ལས་འགྲེལ་པས་གདམ་ངའི་བཤད་པ་གཞན་མཛད་པའོ་ཞེས་གསུང་
བཞིན་ལེགས་པ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ཡང་སྤར་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྡང་ཁུར་བཤད་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་འགྲེལ་པར་མེ་ལྷ་སྦྱ་མདོག་ལྡང་ཁུ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འདི་བཤད་ལ། བྱིན་པ་ལས་ཀྱི་
རྩིས་སུ་མཐུན་པས་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པས་ཁ་དོག་བྱའོ་
ཞེས་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ཐབ་དཀར་པོར་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་པ་ལྟར། ཐབ་དཀར་པོར་
བྱས་པའི་ཆེ་མེ་ལྷ་ཡང་ཁ་དོག་དཀར་པོར་འབྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་མེ་
ལྷ་དཀར་པོའི་རྣལ་འདི་གསུངས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆེ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱང་སྤར་མཐར་
རིགས་པས་འཛོལ་སོ།།

དེ་ལྷ་བྱའི་མེ་ལྷ་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ་དང་པོར་རང་གི་སྤྱིང་ཁར་རྩོགས་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ནས་མེ་ལྷ་དེའི་སྤྱིང་ཁར་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་ཞེས་པ་ནས། འོ་ད་ཟེར་དེའི་

1 བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༦ ཞོག ༡༥༩ ཟེང་། ༥

སོགས་པ་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་མེ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བཀུག་ནས་སྟིང་ཁའི་དམ་ཆེག་
 སེམས་དཔའ་དང་ལྷན་ཅིག་རོ་མཉམ་པར་མཛོད་ཅིག །འདིར་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཆ་མེད་
 ཀུན་འགྲོ་དགུག་ནས་ཞེས་རྩི་ཟེར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ནམ་མཁའ་ལྟར་བཟན་གཡོ་ཀུན་ཏུ་
 འགྲོ་ཞིང་བྱུང་བ་བཀུག་ཟེར་བ་དག་ལུགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་འོད་ཟེར་གྱི་ལུགས་ཀྱས་
 འགུགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པའི་མཆན་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དང་རོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདོད་པ་ནི་རིག་པ་རྣམ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སོ། །སྟིང་ཁའི་དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་
 ཐབ་ལ་ཡང་ནི་དང་པོར་མེ་ལྷ་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་རང་གི་སྟིང་
 ཁ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྟིང་ཁའི་མེ་ལྷ་མཐེ་བོང་ལུགས་ཀྱས་ལུགས་བྱིར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་
 ཅིག་བྱིར་བྱངས་ནས་ཐབ་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་མེ་ལྷ་དམ་ཆེག་པ་དང་རོ་མཉམ་དུ་བྱས་ནས་བཞག་
 པར་བྱ་བར་བསྟན་ནོ། །ཞི་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་དབུ་བྱུང་བའོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་ནི་གོ་སྟོན་ལོ། །

གཉིས་པ་མེ་འབར་ཏེ་མེ་ལྷ་སྐྱབ་བྱངས་ནས་སྐྱིན་སྟེག་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ལས་དང་མཐུན་
 པའི་མེ་སྤར་བ། མེ་ལྷ་སྐྱབ་བྱངས་ཤིང་མཆོད་སྐྱིན་སྟེག་བྱ་བ། མེ་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་དག་
 སོགས་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དང་པོ་ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་
 ཤིང་གིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རོ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་ཡིན་ལ། སྤར་བསྐྱེད་པའི་རོ་དང་དེའི་རྩ་པ་
 བསེལ་བས་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་ལས་ལ་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རོ་རྩ་ཉིད་ལས་དེ་དག་ལ་ཤེས་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་བསྐྱེད་པའི་རོ་རྩ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་མེ་རེངས་པའི་
 ཐབ་ལ་ཤེས་པར་བཤད་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མེ་ལྷ་སྐྱབ་བྱངས་པ་ནི། ཐབ་ཀྱི་དབུས་སུ་མེ་ལྷ་བསྐྱེད་
 དེ་སྟིང་ཁ་ནས་བྱུང་བའི་མེ་ལྷ་དང་རོ་མཉམ་དུ་བྱས་ཤིང་མེ་སྤར་ཟེན་པ་དེ་ནས་སྐྱགས་ཀྱི་ཆེག་
 འདི་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ལྷ་སྐྱབ་བྱང་པར་བྱ་སྟེ། ཨེ་མྱེ་གཉིས་ཚུར་བྱོན་གཉིས་སོ། །མ་རྩ་རྩ་ཏ་ནི་
 འབྱུང་པོ་ཆེན་པོ། དེ་མ་ལྷ། རི་ཁྱི་བྱང་སྟོང་། དྲི་རྩ་ས་རྩ་ཏ་མ་གཉིས་སྐྱེས་མཆོག །ཁྱི་མྱེ་རྩ་ལྷ་རྩ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༣ མེ་སྤར་ཏེ་

མཆོན་ཆ་བཟུང་ནས། མ་རྒྱ་ར་སྤྱོད་ཟེར་ཆེན་པོ། ཨ་སྤྱི་ན་འདིར་ཅི། སྤྱི་ནི་ཉི་རྩ་མ་ཡང་དག་
 བར་མཉེས་པར་མཛོད། བརྩ་རྩ་ར་ཨ་རྩ་བ་ཡ་ཉི་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བཀའ་བཞེན་མཛོད་ཅེས་པ་
 ཡིན་ལ། དབང་དུ་བྱ་བའི་བར་གྱི་སྤྱོད། །གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ནི། འདིར་མཆོད་ཡོན་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། བྱ་བ་ར་ནི་རབ་མཆོག་། སང་ཀ་རི་ནི་བསྟེན་བཀུར་རོ། །མཆོད་སྟགས་ལྷག་མའི་དོན་
 གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་པ་སྦྱིན་སྟེག་བྱ་བ་ནི། དེ་ནས་སྤར་གསུངས་པའི་ཞེས་པ་ནས།
 སྦྱབ་ལེར་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་ལྷ་འཕེལ་
 མོ་སྦྱ་མདོག་དཀར་བ་སྤང་པོ་ཆེ་ས་བསྐྱེད་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ་བསྐྱེད་བྱའི་ཁྲིམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་རྩེ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱིན་སྟེག་བྱའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན།
 ལག་པས་ཡམ་ཤིང་བསྟེགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་མེ་བཞེད་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་དག་སོགས་བསྟན་པ་ནི། འཕྲོ་འགྱུར་དང་དབང་
 འགྱུར་གཉིས་ཀ་ལས། འདིར་མེད་རྣམ་པར་དག་པ་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ལྷ་ཞེས་པའི་ཆོག་
 མེད་པ་བྱས་སོ། །འདིར་འཛིན་ཉེན་པའི་མེ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྟེ་མེ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་
 པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཞི་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བཞེན་པའི་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་མེ་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྦྱོར་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་སོ། །སྦྱོར་
 སྦྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་
 བར་རོ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཐ་
 སྦྱད་བྱས་པ་ཤིན་དུ་མང་སྟེ། རྒྱུད་གཞན་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་དེའི་དོན་དུ་བསྟེག་བྱ་ཐམས་ཅད་མེ་
 ལ་སྦྱིན་ཞིང་བསྟེག་པར་བྱའོ། །འདིར་བདེན་པ་བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྦྱོལ་བྱས་
 བས། དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་པར་སྦྱ་ཚུགས་པ་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྦྱས་པ་
 ཁས་བྱུངས་འགལ་བ་དེ་ཡིད་ལ་ཞོག་ཅིག །བདེ་གཤེགས་སྦྱང་པོ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད་

བར་སྤྱོད་ལ་བ་ནི། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྦྱོན་སྟེན་གྱི་དགོས་པར་
 འདོད་པ་སྦྱོན་པའི་འཇུག་པའོ། །སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་སྤྱར་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་
 དུ་བྱེད་པ་ཉིད། བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྤྱོད་ནི། མཆོག་
 དུ་མི་མཁས་པའི་སྤྱོད་བ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་
 སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །ཀྱུན་དུ་དགའ་བའི་ཆོས་ལྡན་སྦྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས། དེའི་དོན་དུ་མཆོད་
 སྦྱོན་གྱི་མེ་ལ་སྦྱོན་སྟེན་གྱི་དབང་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱུན་པར་སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་དོན་དུ་བྱེད་སྟོགས་པར་སྤྱོད་བ་དག་ནི་བྱུང་ཆུལ་དུ་སྤྱོད་བ་སྟེ། རིག་བྱེད་པ་
 དག་ལྡན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་མཆོག་དུ་དགའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེན་གྱི་དབང་ཤེས་རིག་ལྡན་པ་སུ་
 ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
 གི་དོན་ལ་ཁ་རང་ཅིག་འདི་ལྟར། ཤ་ཟའི་མེ་ནི་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་མེ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་གནས་སྐབས་སུ་
 སྦྱོན་སྟེན་གྱི་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པས། རིང་དུ་འགྲོ་སྟེ་སྤར་བའོ། །རི་ཀ་ནི་རེས་བརྗོད་
 ཀྱི་རིག་བྱེད་དེ། དེ་འཛིན་པའི་བྲམ་ཟེས་མཆོད་པ་སྟོའི་མེ་ཡང་གཤེན་རྗེའི་ཆུལ་སྤིང་དགུག་པ་སྟེ་
 འཆི་བར་འགྱུར་སྟེ་སྤར་བའོ། །ལྷ་དང་སྦྱེ་དགུ་སོགས་ལས་བསྟེན་བྱ་འཛིན་པའི་ཁྱིམ་བདག་གི་
 མེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པའི་སྤར་བྱ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་གཞན་སྦྱེས་
 རིག་བྱེད་འདིའི་དོན་དུ་ལྷ་དང་སྦྱེ་དགུ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་སྟེན་གྱི་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
 ཆོགས་བཅད་འདི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཡིན་ཞིང་འགྲེལ་བ་མེད་པས་དོན་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་དགའ་བར་སྤྱང་ངོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

རྩི་གས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་དོན་དུ་སྦྱོན་སྟེན་གྱི་དབང་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་
 དུ་འོང་བའི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་ལྷ་ག་ལ་ཡོད། ཡང་གཞན་དམ་དག་ནི་ཤ་ཟའི་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་མེ་ལ་
 ཐག་རིང་དུ་བདག་ཉིད་འགྲོ་བར་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དང་སྤར་ན་རི་ཀ་བྱང་སྟོང་གིས་མཆོད་
 སྦྱོན་གྱི་ཆེད་དུ་རབ་དུ་འཛིན་པས་གཤེན་རྗེའི་ཆུལ་སྤིང་གི་གནས་སུ་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དུ་ཆུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཉིད་དུ་ནི་མེ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་རིག་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༢ འཛིན་པ་ནི་ཁྱིམ་

བྱེད་ལས་འབྱུང་བའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མེ་འདི་ཉིད་ལ། ལྷ་མཆོད་པ་དང་། སྦྱོང་བྱའི་ཀྱན་ཏུ་དག་ལ་
བ་དང་། སོགས་པས་མཐོ་རིས་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་དོན་ལས་བསྐྱེད་བྱ་མར་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་
སྦྱིགས་འཛིན་པ་སྟེ་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ཏེ། འདིར་བསྐྱེད་སྦྱིགས་གྱི་དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་མེ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་སྟེ། འདིར་བསྐྱེད་སྦྱིགས་སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་
ན་ཡང་རྒྱུ་པ་དང་སོ་གཉིས་རིག་བྱེད་པ་རྟ་གཙང་མ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྦྱིན་སྐྱེད་
བྱེད་པའི་ལུགས་སྦྱིན་འབྱེད་པའི་ཆོག་ཏུ་སོང་ཞིང་། རྒྱུ་པ་ཐ་མ་གཉིས་གྱི་དོན་ཐར་པའི་དོན་དུ་
ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་མཆོད་པའི་སྦྱིན་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་ལུགས་སྦྱིན་
བཞག་དགའོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱགས་གིས་ནི་ཤ་ཟའི་མེ་རིང་དུ་སྦྱོང་ཞིང་། གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་སྤྱི་འགྲོ་བའི་
སྤྱོད་མེ་ཡང་སྦྱོང་ལ། ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་འདི་ལྷ་དང་སྦྱོང་བྱའི་སོགས་ལས་བསྐྱེད་བྱ་འཛིན་
ཞེས་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་འཛོག་ཚུལ་དགའ་ཞིང་། ཤ་ཟའི་མེ་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་མེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་པས། རིག་བྱེད་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མེ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་ལ་བཤད་
ན། རིག་བྱེད་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་སྦྱོང་བར་འདོད་དགོས་སུ་དོགས་སོ། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་པའི་གཞུང་འདི་རང་ལུགས་དང་མཐུན་པར་
བསྒྲིགས་ནས་འཆད་པའི་ལུགས་སྦྱིན་བྱས་པས་འཆད་དགའ་བ་ཐོག་ཏུ་བབ་པར་སྤང་རོ། །འདི་ནི་
མེ་གསུམ་པ་སྤངས་ནས་བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སྐྱེད་བྱེད་པ་རིག་བྱེད་པ་
ཡང་འདོད་པའི་ཁྱད་སྤངས་སྦྱོང་བར་སྤངས་ནས་སྦྱོན་ཤིང་ཆོར་འགྱུར་བས་དེ་མིན་ནོ། །འོ་ན་
ཅི་ཞིག་ལ་སྤངས་ཤེ་ན། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མེ་ནི་ཤ་ཟའི་མེ་ལ་བྱ་བ་དང་། ཤ་ཟའི་མེའི་དོན་ཡང་བསྐྱེད་
བྱ་འཛིན་པའམ་ཟ་བ་ལ་བྱེད་པ་འདིར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་བྱེད་གྱི་གསང་བའི་མཐའ་ལས་
སྦྱས་པ། ཞེས་ཁྱད་སྤངས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤ་ཟའི་མེ་ལས་ཞེས་པའི་ཆོག་འགྱུར་གང་ལ་
ཡང་མེད་ཅིང་། ཤ་ཟའི་མེ་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། རིང་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་
བྱེད་པ་ནི། ཤ་ཟའི་མེ་ལས་ཞེས་བཤད་པར་སོང་ལ། གཞུང་ཉིད་ན་ལས་ཞེས་པའི་ས་མེད་པས་ཤ་
ཟའི་མེ་ལ་འགྲོ། ཞེས་པ་ཉིད་གྱི་ཆོག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་ཞིང་རིང་དུ་ཞེས་པ་ཡང་ཐག་རིང་དུ་
ཞེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པར་མ་དེས་སོ། །

དེས་ན་འདི་ལྟར་མངོན་ཏེ། བདག་ཤེས་ཟེའི་མེ་ལྷ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་སྒྲུགས་སྦྱིན་པའི་སྤྲད་
 དུ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གནས་སུ་འགྲོ་ལོ། །དགོས་པ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། རི་ཀ་སྟེ་དེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་
 ལས་འབྱུང་བའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྦྱིན་སྟེག་འདིས་གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་སྤྲོད་དུ་རྒྱག་པ་ལས་རབ་དུ་
 འཛིན་ཞིང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་འདི་ཉིད་དུ་ནི་འདོད་པའི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་སྤྲོད་བའི་དོན་དུ་
 གཞན་རིག་བྱེད་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་འདི་ལྷ་དང་སྦྱེ་དགུ་སོགས་ལས་མར་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་
 འཛིན་བར་བྱེད་ཅེས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཏེ། འདིར་ཡང་ཤེས་ཟེའི་མེའི་དོན་ནི་བསྐྱེད་བྱ་འཛིན་པའི་
 མེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །རི་ཀ་དེས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་དང་། རིག་བྱེད་སྦྱེས་ཞེས་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་
 མེའི་མིང་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས་བཤད་དོ། །མེ་ལྷ་སྦྱིན་བྱངས་པའི་དེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་
 གྱི་གཞུང་འདི་དག་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་གཤམ་ཆེ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་
 ཡོད་པ་ཅུང་བར་སྤྲད་ངོ་། །

དེ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྐྱེད་སྒྲུགས་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་མེ་ལྷ་ལ་འདས་པ་དང་འཇིག་
 རྟན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ། སྒྲགས་སྤྲ་མའི་དོན་ལས་འདས་པའི་མེའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་དང་། སྒྲགས་སྤྲ་མའི་དོན་ལས་འཇིག་རྟན་པའི་མེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་
 ན་སྐབས་འདིར་ཤེས་ཟེའི་མེ་འཕམ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མེ་གཙོ་པོ་ནི་འཇིག་རྟན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་མེ་ཡིན་པར་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡིས་ཤེས་ཏེ། སར་ནི་ཐམས་ཅད། ལྷ་པོ་ནི་སྤྲིག་པ། ད་ཉ་ན་
 བསྐྱེད་པ། བརྗོད་ཀྱི་དོན་མེ། བརྗོད་པ་དོན་མེ་ཐམས་ཅད་པ། སར་ལྷ་པོ་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད།
 ད་ཉ་ད་ཉ་ནི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲགས་དོན་གྱི་དེས་པ་ལས་འདོད་པའི་མེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 མེ་ལྷ་སྦྱིན་བྱངས་ནས་བསྐྱེད་སྒྲུགས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལྷ་ལ་བསྐྱེད་སྒྲུགས་སྦྱིན་པར་
 སྒྲགས་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་མའི་མེ་འཇིག་རྟན་པའི་མེ་ལྷ་ཡང་
 སྦྱིན་བྱངས་ནས་བསྐྱེད་སྒྲུགས་སྦྱིན་དགོས་པར། འདིར་བསྐྱེད་བྱ་འཛིན་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་
 ལས་ནི་ཤེས་ཏེ། བརྗོད་ཀྱི་པ་དོན་མེ། སར་ལྷ་ཉ་ན་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད། ལྷ་ལ་ཡེ་འབར་བར་
 མཛོད། སར་ན་ན་སྤྲི་ཀྱ་རུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་མཛོད། གང་ན། སར་རྟ་དུ་ལྷ་ཞེས་པ་སྦྱེ་པོ་
 གཏུག་པ་ནམས་ཐམས་ཅད་དེ། རྩི་པུ་སྤྲོ་ཞེས་པའི་སྒྲགས་དོན་གྱི་དེས་པ་ལས་སོ། །

འོ་ན་འདིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྷ་དེ་ཡང་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། བྱིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉི་མ་དེ་ཉིད་གཟའ་
བདུན་གྱི་དབྱེ་བས་མེ་བདུན་པ་དང་། མེ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་པར་དག་པས་ལས་སོ་སོ་ལ་མེ་ལྷ་
བདུན་དུ་རི་ལྷ་ར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཏེ། ཡང་ན་བསད་པ་ལ་
འཇུག་རིང་རྣམས་པར་དག་པས་ཞེས་པ་ནས། འདིར་བཤད་མ་ཐག་པ་ལས་སྟོགས་གཞན་ལས་རབ་
འབྱམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལས་སོ་སོ་སྐབས་པའི་མེ་ལྷ་འདི་དེས་པ་སྟེ། སྐབས་དེར་ལྷ་རྣམས་ཞལ་གཅིག་
བྱག་གཉིས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གོང་དུ་བསད་བསྐྱད་དབྱེ་བ་སྟེན་པའི་མེ་ལས་སྐབས་
པར་བཤད་པ་དང་། འདིར་བསད་པ་ལ་མཇུག་རིངས་དག་པ་དང་དབྱེ་བ་ལ་སྟེན་པ་དག་པར་
བཤད་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གཟའ་སྟེན་པའི་འོངས་སྟོད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། སྐ་
མ་བྱེད་མཇུག་རིངས་ཀྱི་འོངས་སྟེད་བྱ་དང་། བྱི་མ་བྱེད་སྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་འོངས་སྟེད་བྱེད་དབྱེ་བས་
འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །

ལས་ཐམས་ཅད་པ་ལ་སྐྱ་གཅན་རྣམས་པར་དག་པ་དང་དུས་མེ་རྣམས་པར་དག་པ་སྟེ། སྐྱ་
གཅན་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཡིན་པས་སྐྱེ་བོའི་ཆོས་ཉིད་དང་། དུས་མེ་སའི་ཁམས་འདིག་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མེ་ལྷ་རྣམས་ལ་བཞུགས་སྐབས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་རི་ལྷ་ར་
སྟེན་ན། སྐབས་མེར་ཆོགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་
སྐབས་སུ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྒྱའི་གདན་གྱིས་གནས་པས་ཞེ་རྒྱས་དང་། སྐྱ་གཅན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁོ་བོ་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྐབས་ཀྱིས་གནས་པས་བསད་བསྐྱད་དང་། ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ས་གཤི་སྐབས་ཀྱིས་གནས་པས་དབང་དགུག་དང་། དུས་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
རྒྱུ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་གནས་པས་མོངས་རེངས་དང་། རྩོ་རྩེའི་གདན་གྱིས་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
པར་གསུངས་པས་དེ་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བའོ། །ཡང་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞུགས་སྐབས་བཞིན་
བྱས་ཀྱང་དུང་བར་མངོན་ནོ། །འདོད་པའི་མེ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། མཆོད་སྟེན་གྱི་མེ་ལྷ་ནི་
རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་སྟེ། གཟའ་བདུན་རྣམས་པར་དག་པའི་འདིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་
འདེབས་ཀྱི་བདག་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་
དཔོན་གྱིས་སྐར་བཤད་པའི་ཆོགས་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ངམ་མཆོད་སྟེན་གྱི་མེ་རང་གི་སྟེང་

ཁའི་མེ་ལྷ་སྟེ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གོང་དུ་སྟགས་ཀྱི་རྩུ་ས་པ་ལས་འདས་པའི་མེར་བསྐྱབས་པའི་འདོད་
པའི་མེའི་དོན་མ་གོ་ཞིང་འདིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལྷའི་བྱང་པར་མ་
བྱེད་པའོ། །འདིག་རྟེན་པ་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མེ་ལྷ་གཉིས་ཀ་སྦྱོར་བྱངས་པ་རྣམ་དག་
དང་བཅས་པའི་ངེས་པའོ། །

བཞི་པ་སྦྱིན་སྟེག་སྦྱིན་ཚུལ་སྤར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་མཆོད་སྦྱིན་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཨོྲོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྟགས་ཕྱགས་ཐོག་དུ་
གསུངས་པ་ནི་དག་པོའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ལ། ཞི་རྒྱས་ལ་ཨོྲོ་ཨོྲོ་ཞེས་སོགས་ཕྱགས་
འབྱུང་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །སྦྱོན་པོ་ལ་ཞལ་བཞིའོ་ཞེས་བས་བཤང་སྟེང་གི་སྦྱོན་པོ་སྟེ་མདོ་འདིན་
ལ་སྦྱོར་གསུང་ཕྱགས་ཡེ་ཤེས་དག་པའི་ཞལ་རེ་གདོང་བཞི་པ་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །མར་གྱིས་སྟེག་
སྦྱགས་ཕྱལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གཞན་དག་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་བཟ་ཤེས་པའི་ཆོ་ག་དང་མེ་སྤར་བའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ནས་
ཟན་དང་ཚུ་བཟུང་ནས་ཞེས་སོགས་ཏེ། བཟ་ཤེས་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་པར་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ལས་
གསལ་ལ། རུ་བ་དག་སྦྱིན་སྟེག་གི་ཕྱི་རོལ་པའི་གཏོར་མར་སྦྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རབ་དུ་གཏོར་
ནས་ཞེས་པ་ལ་བསམ་པར་སྤང་དོ། །དེ་ལ་སྤྱར་ཞེས་པ་ས་འོག་ཀྱི་ཕྱུ་ཕ་ས་སྟེངས་སྤྱད་རྒྱས་པ།
ན་མོ་དེ་བེ་བྱུ་ནི་མཆོད་དོ་ལྟ་རྣམས་ལ་ཞེས་པའོ། །སྦྱ་སྟེ་བྱ་རྩ་བྱུ་ནི་ལེགས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་
པོ་རྣམས་ལ། རྩ་རྩ་བྱུ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ། སྤྱད་པའི་བྱུ་ནི་མ་མོ་རྣམས་ལ། ཨ་ཨ་བྱུ་ཏེ་བྱུ་ནི་
ཆེན་པ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལ། བ་ཁ་ཁི་ན་བ་ཡ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་མཉེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྦྱག་པ་
གོ་སྟའོ། །གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོ་ག་ནི། དེ་ལྟར་རིམ་བཤེས་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། སྤར་ཡང་མཆོད་
ནས་རང་གི་སྦྱིང་ཁའི་བསྐྱའི་དབྱུགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལྷ་ནི་ནང་དུ་བཅུག་ནས།
འདིག་རྟེན་པའི་མེ་ལྷ་ནི་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་བྱ་སྟེ། རོ་དབྱུག་པའི་ས་བོན་
ནོ། །ག་རྩ་ག་རྩ་ནི་ཕྱོན་ཕྱོན། གང་ན་མ་རྩ་རྩ་སྟེ། །གང་དུ་ན་སྦྱ་སྦྱ་ནི་རང་གི་གནས་སུ་སྟེ། །སི་
ཏི་སྟེ་ཏི་ནི་ཡང་དག་པར་མཉེས་པ། སུ་ན་རྩ་ག་མི་ཕྱ་སི་ནི་སྤར་ཡང་ཕྱོན་པར་མཛོད། དེ་བ་སྦྱ་
སྟེ། ཡ་དུ་ཨ་རྩ་ཡ་ཏ་མི་ནི་གང་གི་ཆོ་སྦྱོར་བྱངས་པ་ནའོ། །སྤྱད་ཞེས་པའི་སྟགས་ཀྱི་ཆོག་འདིས་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་གཤེགས་སུ་གསོལ་རྟེ། ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་
ལ་འཇུག་པ་བདེན་པའི་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྡོན་དུ་དག་བྱེད་ཀྱི་སྡོན་
དུ་བདུད་ཅི་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་ནི། ཕྱི་ནས་ཞེས་སོགས་རྟེ། དབང་བདུན་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྡོན་དུ་ཁ་དག་པར་བྱ་བ་དང་གཏོར་མ་དང་མཆོད་རྗེས་ལ་སོགས་
པ་བསང་ཞིང་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལཱ་རང་བཞིན་གྱི་བདུད་ཅི་སྐྱབ་ཅིང་ཕྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་རྟེ། སའི་ཆོ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བདུད་ཅི་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་གར་བརྟུན་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱིན་སྟེག་གི་ཆོ་ག་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་རྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་སློབ་མ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་སྡོན་དུ་སྦྱིན་སྟེག་བྱ་བའི་ཚུལ་རི་སྐད་
བཤད་པ་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ།

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་ལ་ལྷ། སྦྱིན་སྟེག་གི་སྡོན་དུ་མཆོན་
མ་གྲིས་ཆར་ནས་བྱམ་པ་སོགས་དགོད་པ། བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ།
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་གནས་བསྟན་པ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ། བརྒྱས་མཆོད་
སྦྱིན་སྟེག་སོགས་སོ་སོ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྟགས་ཀྱི་ངེས་པ་བཤད། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པའི་
ཆོ་ག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རང་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་
པར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་དག་དང་། སྦྱིན་སྟེག་གི་དང་པོར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་སྦྱེལ་
བའི་ཆོག་གི་བྱས་པ་ལས། སྦྱིན་སྟེག་བྱ་བ་པར་གྱུར་ཅིག །སྦྱིན་སྟེག་གི་དང་པོ་སྦྱེ་སྡོན་དུ་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་མཆོན་མ་གྲི་བ་དང་བྱམ་པ་དགོད་པ་སོགས་པའི་ནས། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ།
ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་དགོད་པ་བྱས་ཟེན་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། བདག་བསྐྱེད་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་ཡང་སྦྱིན་སྟེག་གི་སྡོན་དུ་ཟེན་པར་བྱེད་པ་དོན་གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་རྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྲིས་ནས་མཆོན་མ་དགོད་དེ་ནས་བྱམ་པ་དགོད་ཅིང་རྒྱན་
དགམ། དེ་ནས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ནས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་

སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱིན་སྲེག་བྱུང་བར་གྱུར་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཕྱི་ནས་སློབ་མ་ལ་ནི་དབང་སྐྱར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདིར་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་གཏན་དུ་བྲིས་ཤིང་བྱམ་པ་སོགས་དགོད་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བྱ་བར་བཤད་པའི་སྦྱིན་སྲེག་འདི་ནི་གཙོ་བོར་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཐེན་ནས་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་གི་སྦྱིན་སྲེག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱད་པ་ལྟ་ཡིས་གང་དཀྱིས་པ་ནི། བྱམ་པའི་མགུལ་ཆེངས་ཀྱི་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དཀྱི་བ་ཡིན་ལ། འདིར་སྒར་བཤད་ཅིང་། སྟོགས་གཞན་ལས་ནི། རྩྭ་ལན་བདུན་བརྒྱུས་པའི་སྦྱད་བྱ་དཀར་པོ་བདུན་གྱིས་དཀྱི་བར་བཤད་དོ། །འདིར་བཅུ་གཅིག་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་ཆེན་པོ་དྲུང་ཆོས་སུ་བཤད་པ་འདི་ནི། དྲུང་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་སྦྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བྱམ་པའི་ཐ་སྦྱད་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱམ་པ་གཞན་རྣམས་སུ་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་འབའ་ཞིག་བསྦྱེད་ལ། འདིར་ལྟ་རྫོགས་པར་བསྦྱེད་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོའི་བྱམ་པར་གསུངས་སོ། །སྟོགས་གཞན་དག་ཏུ་བྱམ་པའི་ཁར་འཛོག་པའི་དྲུང་ཆོས་མཆོད་ཡོན་ཀྱི་སྦྱོང་དུ་བཤད་པས་ལྟ་མི་བསྦྱེད་ཀྱི། རྩི་རྩེ་བདུད་ཅིའི་ཚུ་བསྐྱབས་ནས། དེས་བྱམ་ནང་གི་ལྟ་ལ་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་མཆོད་ཡོན་ཀྱི་སྦྱོང་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འོག་ཏུ་བྱམ་རྩས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཆང་བར་འདིར་འཇུག་པར་བཤད་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་ཀྱི་རྩས་འདི་ལ་ལྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་། དབང་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་མ་ལ་ཚུ་དབང་ཐམས་ཅད་འདིས་བསྐྱར་བར་བཤད་ལ། ལྟ་མི་བསྦྱོང་པའི་མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཚུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ལྟགས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་ལས་བྱམ་ཡང་འདི་ལས་ལོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་། འདིས་ལས་བྱམ་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དང་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དག་ལ་ནི་འདིར་མ་ཐད་ཆོ་གའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བཤིན་ཏུ་མང་བས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་མཆོ་སྦྱིས་གྱིས། སྒར་གསུངས་པའི་བྱམ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ཚུ་ལས་ཁམ་པོར་དུ། རྩུང་ཐད་སྒྲུགས་ཏེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི། བྱམ་པ་ལྟ་

ལས་སྐྱེས་པ་ཡིས། །རིན་ཆེན་བྱམ་པའི་སྤྲེང་བཞག་བྱ། །དེར་ནི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པ་
བངས་ནས། འདིར་དྲུང་ཚོས་སྤྲེང་བར་བསྐྱབ་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི། འདིར་ལྷ་བསྐྱེད་དགོས་
པ་ལུགས་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་ན་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་
བདག་བསྐྱེད་རི་ཙམ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་ནི། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཤར་གྱི་ཞལ་དུ་འདུག་སྟེ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས། བདག་བསྐྱེད་སྤྱི་མཐོང་རྣམས་འཁྱོར་ཡར་བཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་
པའི་མདོན་དུ་བར་སྟོན་པའོ། །དེ་ནས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་གནས་པ་བྱེད་པའི་
ཚུལ། ལྷ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། སློབ་དཔོན་གོམས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འདུག་པར་མོས་ནས་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱབ་པ་འདུག་པ་གཅིག་གིས་བྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གོམས་པ་རྒྱུད་པ་སོགས་ཡིན་ན། འདི་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པར་འཆད་ཀྱང་། འདིར་བདག་མདུན་ཐ་དད་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་པའི་ལུགས་སུ་
གསལ་བས་དེ་ལྟར་བར་ཆོས་རྗེ་བྱ་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ་།།

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམས་ཤིང་དཀྱིལ་
འཁོར་ཉེར་བསྐྱབ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམས་འཁྱོར་ལ་གནས་པ་བྱས་པ་དེ་ནས་
རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་བསྐྱོམས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོ་གས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་དེ་ལ་རོ་མཉམ་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དེ་
ཡང་གཙོ་བོར་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་འོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི། རང་གི་སྤྲིང་ཁ་ནས་སློབ་པའི་དོ་རྗེ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་བངས་པ།
རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་གཙུག་སྟེ། སྤགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་
ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་སྐྱུང་བ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་ཐབས་ཡང་དག་པར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་རྗེ་བསྐྱར་སྐྱུར་བའི་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཞོག ༡༡༥༧ ཟེང་། ༡༧

བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཁོ་བོའི་དབང་པོ་རྩི་མེད་ལྷགས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱན་ནས་བྲངས་ཤིང་། ཁོ་བོ་ལྷག་མ་བཞེས་དམ་ཆེག་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དགུག་གཞུག་བཅིང་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། རྩི་མེད་པོ་རྩི་མེད་ཀྱི་དང་བཅས་པ་དག་གིས་སོ།།

རོ་མཉམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉི་ཡིག་གིས་བྱེད་པར་དོན་གྱིས་འཛོལ་ལ། སྤར་སྤྱོད་གོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནས་མཁར་བཏེག་པ་དང་། འདིར་དམ་ཆེག་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱེད་གོས་སོ།། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་བསྐྱེས་སུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་གནས་བསྐྱར་པ་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ། རྩི་མེད་དུ་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལེགས་ཏེ་འདི་ལྟར་རབ་གནས་བྱས་པ་དེ་ནས་རབ་གནས་བྱས་ཏེ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སོ།། །རྩི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དགྲིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱ་སྟེ་མཆོད་པ་དབྲུལ་བར་བྱའོ།། །གོ་རིམས་རྩི་མེད་བྱ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་མཆོད་ཡོན་ཕུལ་ནས། དེ་ནས་མཆོད་པ་གཞན་རིམ་པ་བཞེན་འབྲུལ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པས་ཐེན་མ་ཐག་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་ཆོ་ག་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་ལས་དང་རྩི་སྐད་སུ་མཐུན་པའི་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོན་ལ་སོགས་པ་སྤར་བརྩོད་པའི་ཆོ་གས་མཆོད་ཡོན་ཕུལ་ནས། སྤགས་གྱི་ཆེག་འདིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་མཆོད་ཡོན་ནི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་¹དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པས་ཐེན་མ་ཐག་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་ཆོ་ག་གསུངས་སོ།། །དེ་ཡང་ལས་དང་རྩི་སྐད་སུ་མཐུན་པའི་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྟོན་ལ་སོགས་པ་སྤར་བརྩོད་པའི་ཆོ་གས་མཆོད་ཡོན་ཕུལ་ནས། སྤགས་གྱི་ཆེག་འདིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་མཆོད་ཡོན་ནི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་དགྲིལ་འཁོར་བྱས་ནས་དེར་འབྲུལ་བར་བྱའོ།། །སྤགས་དོན་ནི་མཆོད་སྤང་དུ་མཆོད་བྱང་བྱས་ཐེན་ཏོ།།

བྱེད་དགྲིལ་འཁོར་གང་དུ་བྱ་བ་ཡང་དེ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་མདུན་དུ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་པ་ལས། འདིའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཡ་བྱལ་གྱི་རྣམ་རྒྱལ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁུབ་གྱི་བྱམ་པའི་ཁུབ་ཏུ་ཡང་བཀོད་པ་དེ་མ་

1 ཞོལ། ཞོག ༩༡ ན ར གཙང། ཞོག ༩༡ བ ༥ དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་ ཞེས་སྤང་གཅིག་མི་འདུག །

ཡིན་ཏེ། དེའི་མདུན་དུ་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་དེའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་
ན་བྱམ་པ་ལྷའི་བྱ་བ་ལ་ཤར་གྱི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་སྟེ། དེའི་སྟོང་
དུ་བྱག་པ་རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་དུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས། རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་མདུན་དུ། ཞེས་གསུངས་ལ། བྱམ་པ་བཅུ་ལྔ་གསུམ་ལ་ནི།
རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོ་མདུན་དུའོ། །དེར་སྤར་གསུངས་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དུའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་མཆོད་ཡོན་དང་། ཉེར་སྦྱོར་རྣམས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པ་དབྱུལ་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཆོན་གྱི་ས་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མེ་ཉོག་དོར་སྤྱོད་
དོར་བས་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་གནས་བྱས་ཤིང་། གཤེགས་སྤྱོད་མ་གསལ་བར་བསྟན་པས་
པ་ལས་མཆོད་ཉེན་འཕྲུག་པའི་སྤྲིག་དུ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འཕྲུག་སྤྲིད་པ་དང་། དེའི་ཞར་ལས་
བྱུང་བའི་སྟོན་སྟོན་མས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབྱུག་པའི་མེ་ཉོག་འདོར་བའང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་ལ་མེ་རུང་བར་བྱམ་པ་ལ་འདོར་བར་གསུངས་པ་འདི་ལ། བྲེང་བར་འདོར་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་རང་
བཞེན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་གང་གིས་མེ་ཉོག་དོར་བར་གྱུར་ཡང་། སྦྱོན་ཅུང་ཟད་ཡང་མེད་དེ། སེམས་
དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་མེ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི། དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ལས། རྒྱལ་
ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མེ་ཉོག་དོར་བས་རྒྱལ་ཆོན་ཉམས་པའི་ཆེ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ངོ་། །དེ་བས་ན་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་ལ་གནས་པའི་མཆོན་མ་ལ་མེ་ཉོག་དོར་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཁྱུ་སྟོང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཞེས་སོགས་གྱིས། རྒྱུ་སྟེ་གཞན་ནས་མེ་ཉོག་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ལ་འདོར་བར་གསུངས་པ་དག་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དག་ཡང་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཁྱུ་སྟོང་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་ལ་དོར་བའི་མེ་ཉོག་རྒྱུ་སྟེ་གཞན་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་མཆོན་མ་ལ་འབབ་པར་འགྱུར། དེ་
བས་ན་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དག་ཡང་། ཅ་ཐེག་ཁྱུ་གང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
དུ་མཛད་པ་སྤར་ཐེག་སྟེད་ལ་བཤད་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། མེ་ཉོག་དོར་བས་

དགྱིལ་འཁོར་འཛིག་པའི་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་བའས། གང་ཟག་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་འདྲའི་
དགག་བྱ་འབྲེན་པའི་སློ་ཡོད་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ལ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མེ་ཏོག་དོར་བ་ལ་
དགྱིལ་འཁོར་འཛིག་པས་གྲང་མ་བྱུང་ལ། ཅུང་ཟད་ཆོན་གྱི་རི་མོ་ཉམས་པ་ལ་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་བས་
བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩི་མེད་བའ་ལས་རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

ཤར་གྱི་སྐོར་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་མེ་ཏོག་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་ལ། རྒྱལ་ནམ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ནམ་རྒྱལ་ནི། ལུབ་སློང་བྱམ་པའི་ལུབ་ཏུ་འགོད་པར་
བཤད་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྟོང་ལ། ཁ་རང་ཅིག་གྱི་རྩི་མེད་ལས། ནམ་པར་
རྒྱལ་བཤད་དུ་སྒྲིབ། །ཞེས་རྒྱལ་ནམ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བའི་གཙོ་བོའི་བྱམ་པཤད་དུ་འོང་བས་
འདིར་དེ་དང་བསྟུན་ནས་གསུངས་ལ། བོད་འོག་ནས་རྒྱལ་ནམ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱལ་བ་
ཤར་དུ་བྱས་པ་ལ་དོར་བར་གསུངས་པས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ན་བྱམ་པ་ལྟའི་བྱ་བ་ལ་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུང་འོང་བས་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་བའི་སྟེང་གི་དུང་ཆས་ནམ་པར་
རྒྱལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། རྒྱལ་ནམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་གྱི་ནམ་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་ནམ་རྒྱལ་
ཆེན་པོ་ནམ་རྒྱལ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལ། འདིར་ཡང་ནམ་རྒྱལ་ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས། རྒྱལ་
ནམ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་བྱལ་གྱི་ནམ་རྒྱལ་ལ་གཟུང་མི་དགོས་པས་མི་འགལ་སོ། །དེའི་
སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་དུང་གནས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆན་མ་ལྟ་བུས་ནས་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མེ་ཏོག་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པར་
བྱའོ། །ཁྲ་མ་དག་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པའི་ཁ་ལ་མཆན་མ་ལྟ་འགོད་ལ་མཆན་མ་ལྟ་བྱིས་པ་དུང་ཆས་
ལ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་མེ་ཏོག་འདོར་བ་ལྟར་འདིར་མངོན་ཡང་། འོག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་སྟེང་དུ་འདོར་བར་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྩི་ལ་སོགས་པ་ནམས། ཞེས་སོགས་ནི། རི་སྐྱད་བཤད་པ་དག་གི་དོན་
བསྟུ་བའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཆོན་ལ་མེ་ཏོག་དོར་བས་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འཛིག་པ་
ལས་མཆོད་རྟེན་བཞིག་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་གྱི། མཆོད་རྟེན་བཞིག་པ་དང་འདྲ་བའི་སྡིག་

འབྱུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མེ་
རྟོག་དངོས་སུ་མི་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྩི་ལྟར་འབྲེལ་བ་བརྟག་པར་བྱོས་ཤིག།

བཞི་པ་བཞུས་བརྗོད་སྤྱིན་སྟེག་སོགས་ལ་ཤེས་དགོས་པའི་སྟགས་གྱི་ངེས་པ་བཤད་
པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་མཚོན་པ་དང་སྤྱིན་སྟེག་ལ་སོགས་པའི་སྟགས་གྱི་ཐོག་མཐའི་ངེས་པ་
བཤད་པ་ནི། ད་ནི་རྒྱས་པ་ལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། མཐའ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ལས་སོ་སོ་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་ནས། དེ་ལྟར་མཐའ་རྟེན་སོ་སོར་
འགྱུར་བ་ཡང་ལས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟན་པ་ནི། འདིར་
ལས་སོ་སོའི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རྒྱས་པ་ལ་ས་བརྒྱན་དང་བཅས་པའི་སའི་རང་བཞིན་ཏེ་
སའི་ཁམས་དང་། ཚུའི་ཁམས་འདྲེས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སྟགས་གྱི་མཐར་སྒྱུར་ལོ། །ཞི་བ་ལ་ཚུའི་
ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྟགས་གྱི་མཐར་ན་མཆོད་ལོ། །ཞེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་ན་ལས་སོ་སོ་ལ་མཐའ་རྟེན་དེ་དག་སྒྱུར་བའི་སྟགས་བཞུས་པ་དང་། སྤྱིན་སྟེག་དང་མཚོན་པ་
ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་སྟགས་པས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ལས་སྒྱུབ་པ་སོ་སོའི་སྟགས་ལ་ཁམས་གྱི་
དབང་གིས་མཐའ་རྟེན་སོ་སོར་སྒྱུར་བའི་ངེས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ལྟ་དང་སྟགས་གྱི་ཁ་དོག་ལས་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ལྟའི་ཁ་
དོག་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལས་གྱི་དབྱེ་བ་དག་གིས་སྟགས་གྱི་ཁ་དོག་ཀྱང་ལས་དང་མཐུན་པར་
དཀར་པོ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ངེས་པ་འོ། །གསུམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚོན་གྱི་ས་བོན་
གྱི་སྟགས་གྱི་རྣམ་དག་ནི། ད་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ་ཚོན་སོ་སོར་བརྗོད་
པའི་ཚིག་ལས་དབྱངས་སྟོབའི་རིམ་བས་ལྟ་བུ་སྟེད་པ་སྟེ། ལུས་བསྟེད་པའི་རིམ་བས་སོ། །ཞེས་
པ་ནི་ངེས་པ་འོ། །བཞི་པ་རྒྱས་འདེབས་གྱི་སྟགས་གྱི་རྣམ་དག་ནི།

ད་ནི་ལུས་ལ་ཕྱག་རྒྱས་གདབ་པའི་དོན་དུ་ཕྱག་རྒྱའི་ས་བོན་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདིར་
ཚུའི་གནས་དབྱལ་བར་སྒྱུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ།
འདི་དག་དང་བཅས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་ལ་བརྟུ་གསུམ་
པ་དང་། རྒྱ་བའི་རྒྱུ་ལ་རྟེ་རྒྱུ་ལ་དང་པོར་ལྟ་གསུངས་པ་དག་པའོ། །ཉི་མར་དུས་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རྩོགས་ལ་འཆར་བའི་ཉི་མའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གསུམ་གསུངས་སོ། །འདིར་རིགས་སོ་
 སའི་དབྱེ་བས་ལས་ཞེས་པ་ནི། སྒེབ་སྦྱར་གྱི་རོར་བསྟན་གྱི། རོན་ལ་ནི་ལུས་དག་གི་ཅ་བ་སྦྱང་
 ཁར་རྩི་སྦྱང་དུ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས་གཞན་པ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ལོར་བུ་དག་གྱུར་དེ་བཞིན་
 གཞོམ་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་བསྐྱེད་པའམ་རྩོམ་མེས་སེམས་དཔའ་གང་གིས་གཙོ་བོ་རྒྱས་གདབ་པ་
 དེ་ཉིད་ནི་སྦྱང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྟེ་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱས་གདབ་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་ངེས་པའོ། །ལྟ་བུ་ཡན་
 ལག་དུག་གི་སྒྲགས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཨ་སོགས་དང་བཅས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་
 དུག་གོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དོ། །

དུག་པ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་བརྒྱས་སྒྲགས་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་གྱི་
 ཡི་གེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། སྦྱང་བོ་དག་གྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྦྱར་
 བཤད་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་སྒྲགས་ཀྱི་མགོར། ཨོ་ལྷ་རྩྱུ་རྩོ་སྦྱར་བ་སྦྱང་བོ་དང་། རྩི་ཡིག་ལ་
 སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉི་སྦྱང་བསྟན་ཏེ། དག་པོ་ལ་སྦྱང་པའི་རིམ་པས་རྒྱོམ་སོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཉི་སྦྱང་ལ་སྟེ། རྩི་རྩི་ཞེས་སོགས་སུ་འོ། །བདུན་པ་ལྟ་གཞན་གྱི་སྦྱང་སྒྲགས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་དུ་མར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། འོར་འགྱུར་འདི་ཅུང་ཟད་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ལ། ར་འགྱུར་དུ་
 དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་དུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ཅན་སྦྱང་བའི་སྒྲགས་
 སུ་འགྱུར་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་འདིར་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཞན་དུ་སྟེ། ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ས་
 བོན་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དེའི་དབང་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་བདེ་བར་
 སྤང་སྟེ། འདི་ལྟར་བཤད་ན་སྦྱང་བོ་དང་། ཉི་བའི་སྦྱང་བོ་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྒྲགས་
 གཞན་ཡང་ཞི་སོགས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་དུ་མ་རྣམས་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཅན་རྒྱུ་པ་
 བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྦྱང་བའི་སྒྲགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་འདིར་ནི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 དང་ཡོན་ཏན་དེའི་དབང་ལས་ལས་སོ་སོ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲགས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
 བ། སྦྱབ་ཐབས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱུ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ། །རི་རྒྱུད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་གྱུར་ལས་སོ་སོའི་དབང་གིས་

སྤྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དུ་མར་ངེས་པའོ།།

ལྷ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དཀྱིལ་འཁོར་
བསྐྱབས་ཐེན་ནས་ཐོག་མར་མཆོད་ཡོན་སོགས་འབྲུལ་བར་བསྟན་པ། མཐུལ་བྱས་ཏེ་ཉེར་སྦྱོང་
དང་བདུད་རྩིས་མཆོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གཞན་ཡང་མཆོད་རྩིས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དུ་མས་མཆོད་
པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མདུན་དུ་བེད་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་དེར་མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་བཤད་
པ་འདི་ལ། མཆོད་པ་གང་འབྲུལ་བ་ནི། ལྷ་གང་བེད་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ཏེ་དེར་བེད་པ་སོགས་པ་
དང་། ཞབས་བསེལ་རབ་དུ་དབྲུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་བེད་པ་སོགས་པ་ཞེས་
པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཉེར་སྦྱོང་གཞན་རྣམས་འདོན་ཅིང་། སྤྲུལ་གང་གི་འབྲུལ་བ་ནི། འདིར་
ན་མཉམ་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་པས། ན་མཉམ་པའི་མཆོད་པ་ནི་བདུད་རྩི་
འབའ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་གྱི། ཉེར་སྦྱོང་ལྷ་ཡང་ན་མཉམ་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་འབྲུལ་བ་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉེར་སྦྱོང་ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པ་འབྲུལ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་
གྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་དོན་ནི། ཁོ་པོས་མཆོད་ཐེང་དུ་མཆོད་བྱར་བྱས་ཏེ་གསལ་བར་བརྗོད་
ཐེན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་རིན་ཆེན་ཨིངྷ་རྒྱུ་ལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་
དག་གིས་རི་ལྷར་མཆོད་པའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱས་པར་མཆོད་ཐེང་དུ་བརྗོད་པ་ལྷར་རོ།།

གསུམ་པ་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སློབ་མ་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་
དུག །སློབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ། ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག །དབང་བདུན་གོང་
མ་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་འབྲས་བྱ། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་
དམིགས། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས། གང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྷར་བའི་
གཙོ་བོ་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཇུག་གི་ཆོ་ག་དང་། གཙོ་ཆེར་
ནང་འཇུག་གི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སློབ་དཔོན་ལ་མཐུལ་དང་ཡོན་དབྲུལ་བ། གསོལ་བ་གདབ་
ཅིང་སྟོམ་པ་བཟུང་བ། དེ་ནས་སློབ་མ་ཆས་སུ་བཅུག་ཏེ་གནས་སུ་བཞག་པ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལྷས་
རྟག་པའི་དོན་དུ་སོ་ཤིང་དོར་བ། ཁྱོར་ཚུ་སྦྱང་དེ་དག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྷར་སློབ་མ་

ཞེས་སོགས་ཏེ། རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན། ཁ་ཅིག །རང་གི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཟེར་ཡང་།
རིགས་བཟང་ལོ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བཤད་ན་རུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡོན་ལྷན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་ལ། འདིར་གོ་སར་དང་
བཅས་པའི་མེ་ཏོག་གིས་མཐུལ་བྱས་ནས། ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་ཅེས་པ་ཙམ་ལས་ཆོག་རྩི་
ལྷ་བྱས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མ་བཤད་ལ། སྲིད་པའི་འདིགས་པ་འཕྲོག་བྱེད་པ། །སྲིད་པའི་སྦྱོན་
ཀྱིས་གོས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་
འགྲེལ་ཆུང་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནས་སྦོན་ལམ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདིར་རིགས་
དྲུག་གི་དམ་ཆོག་བཟུང་བའི་སྦོན་ནས་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱགས་ཀྱི་སྦྲུམ་པ་འདྲིན་པ་ལས་མི་
གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་མ་དག་གིས་སྐྱོན་མོང་གི་སྦྲུམ་པ་འདྲིན་པ་ཁ་འབྱེད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
ཤིང་། སྐྱགས་ཀྱི་སྦྲུམ་པ་འདྲིན་པའི་སྦྲུན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྲུམ་པ་འདྲིན་པ་དང་། སྦོན་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོ་གས་བཟུང་བ་མེད་མི་རུང་ཡིན་པས་ཁ་བསྐྱང་བར་བྱའོ།།

དེ་ནས་འདོད་པའི་རྩི་རྩི་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་དྲུག་གི་དམ་ཆོག་འདྲིན་པ་
སྟེ། འདོད་པའི་རྩི་རྩི་ཞི་རྩི་རྩི་ལམ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། ཆངས་པར་སྐྱེད་པའི་སྦྲུམ་པ་
ནི། འཇག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྦྲུམ་པ་ཡིན་ཅིང་། རྩི་རྩི་ཅེ་གཅིག་པའི་རིགས་ནི་རྩི་རྩི་
སེམས་དཔའི་རིགས་སོ། །འདི་དག་ལ་སྦོན་ལམ་གདབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བརྟན་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྦོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་ཆོག་དེ་དག་
བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེད་བར་སེམས་དཔའ་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་འདུན་ཤུགས་དྲུག་
པོས་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་ལ་སྦོན་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་དམ་ཆོག་འདི་དག་
འདྲིན་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བརྟན་སྦྲུང་²པ་གལ་ཆེའོ། །སྐབས་འདི་དག་དུ་སྐྱོན་མོང་གི་སྦྲུམ་པ་འདྲིན་པ་
འགའ་ཕྱགས་ཞིག་ཕྱག་ལེན་ལ་ཆད་པ་ནི། ལམ་ཀྱི་གནད་མ་གོ་བའི་ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༣ མ་གསུངས་ཀྱང་།

2 བརྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༠ ཤོག ༡༢༩ ཟེང་། ༣༠

3 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༤ བརྟན་དུ་བ་

ལ། སྐབས་འདིར་བྱ་བར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པས་མི་བྱེད་ན། འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར། སྤྱད་འབྲེལ་ལས་བྱ་བར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱོད་པ་བཞིའི་བྱ་བ་དང་། རིགས་དང་མོས་པའི་རྟེན་ལན་དང་། དམ་བཅག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་རང་གིས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་ལས་གདབ་པར་བྱས་པའི་ཆོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བརྟུལ་བྱགས་ངེས་པ་དང་ལྷན། ཞེས་པས་འོག་ཏུ་འཆད་པའི་བརྟུལ་བྱགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་སྟེན་པའི་ཆོག་པ་དམ་ཆོག་འདྲིན་པའི་སྐབས་འདིར་བརྟུལ་བྱགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བཀོད་ཅིན་པ་དང་ལྷན་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེས་བྱས་ཀྱི་ཡིས་བྱགས་རྗེས་བྱགས། ཞེས་པས་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས། ཆས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དངོས་བྱུང་དོན་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ནས་གསོར་ནས་བསྟོས་པ་མེད་པར་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དོར་བར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས། སྟེན་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་ཆུ་སྟེན་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྟེན་ཐད་ཀྱི་ཡོལ་བའི་བྱི་དུ་སྟོབ་མ་བཅག་ནས། བདུད་ཅི་སྟེ་ཐོག་ཏུ་བཅག་ནས་ཁ་དག་པར་བྱ་བར་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཙོ་ཆེར་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོག་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྟོབ་མ་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པ། ཐེབས་པ་བཏང་ནས་རིགས་དྲུག་གིས་བསྐྱེད་པ། བརྟུལ་བྱགས་གཉིས་སྟེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཆོག་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དངོས། ཐེབས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཐེབས་པའི་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་བདུད་ཅི་ལྷ་དང་། སྟོན་མ་ལྷ་སྟོན་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་བསྐྱེད་པ། སྤགས་ཀྱིས་འབེབས་པ་ཅམ་ལས། སྟོབ་མ་ལྷ་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །གསུང་རྫོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ལ། ལྷ་མ་དག །དེ་བཀག་ནས་ཁོ་པོ་འབེབས་པར་གསུངས་པས་ཁོ་པོ་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ་སྟོབ་མ་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་འགོག་པ་དང་། ཐེབས་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༣ དོན་ནོ།

འདྲི་བའི་ཆེ། མགོན་པོ་དོན་རྒྱུ་ཆོས་ཆེན་པོ། །སྤང་བ་མཐའ་ཡས་བདེ་བ་ཆེ། །ཞེས་པོས་ནས་འདྲི་
བར་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ། །ཁྲོ་བོའི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་བར་བྱས་ནས། །ཞེས་པའི་ཆེག་གི་འགྲོས་ལ་
བརྟགས་ན། ལྷ་མ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་མས་བར་འདུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་སྟོན་པའི་
ཁྲོ་བོ་དོན་རྒྱུ་གས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་འགྲུགས་པ་ལ་བསྐྱེད་ནས། །དེས་སྤྱན་དངས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་
རྣམས་སྟོན་པ་ལ་ཐེག་པའི་དམིགས་པ་བྱེད་དགོས་པར་ཡང་མངོན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་སོ། །

ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་། སྟོན་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད། ལྷ་མས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་བཀྲུག་ནས། སྟོན་
པའི་གཙུག་ཏྲར་དུ་གཙོ་བོ། སྤྱིང་ཁར་རུས་མ། དབྱལ་བར་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ། མགྱིན་
བར་སེམས་དབང་སེམས་མ་བྱགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ། རྟེ་བར་གསུང་གི་ལྷ། གསང་བར་སྤྱིའི་ཁྲོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ། ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། བྱ་བའི་འཁོར་ལོར་སྤྱི་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་
ཐེག་པར་སྟོན་ཞེས་འཆད་དོ། །དབབ་པའི་སྤྲགས་འདི་ལ་བཞུགས་པ་བྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས།
འབེབས་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་གངས་དང་། བཞུགས་པའི་རུས་པ་བཤད་པའོ། །རྩམ་འབའ་
ཞིག་གིས་འབེབས་པའི་ཚུལ། །ཡི་དྲགས་ཁར་ནི་བྱ་བུལ་གཞུག་། མར་ངོའི་ཡི་དྲགས་ཉིན་ཞག་
ལ། །ཡི་དྲགས་མེས་བསྐྱེད་པ་འདུག་པས་ནི། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་འབེབས་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་།
མོད་པ་དེ་དང་གསེར་ཤིང་གི་ །འབྲས་བྱ་མ་དུ་ལུ་ཀ་དང་། །ཨ་ལ་ཅི་ཏ་ལུ་དག་དང་། །ཁྱིམ་བུའི་
སྟོང་མ་བདུགས་ན་འབེབས། །ཞེས་དབང་གི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་དྲ་རི་ཀ་པས་དངས་ཏེ། དེ་
འདྲ་བའི་རྩམ་ཅམ་གྱིས་འབེབས་པ་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབེབས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཁྲོ་བོ་འབེབས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ནི། དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ། རྣམ་མང་བཅིང་བ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་མཐའ་
ལ་རྒྱང་པའི་འགྲོས་དང་། འདུག་སྤངས་ལ་སོགས་པས་བྱུག་རྒྱ་རྣམ་མང་བཅིང་བས་བར་སྤྱང་ལ་
གར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དོ་ཆ་མེད་པ་ནི་འཛེམ་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་འཛེམ་པ་མེད་ཅིང་དོགས་
པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ཞེས་པ། ཐ་མལ་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་
འཕོས་ནས་ཁྲོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྟོ་སྟེའི་བྱུག་

1 ཞོལ། སོག་ ༥༦ ན ༦ ཀྱི་གཙང་། སོག་ ༥༣ བ ༥ སྟོངས་བདུགས་ན་

རྒྱ་བཅེང་བ་ལས་ཁོ་ཐོ་དེ་དང་དེ་འབེབས་པ་མཆོན་པར་བཤད་ནས། ཁོ་ཐོ་ཐོ་ཐོའི་ཕྱག་རྒྱ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཆོན་མ་གང་གིས་ཁོ་ཐོ་གང་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་མ་དེ་ཡང་དེ་དང་དེའི་ཕྱག་མཐིལ་
ན་གནས་པའི་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བགེགས་མཐར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
ཐེབས་པ་དེ་ནི་ཁོ་ཐོ་ཐེབས་པ་དེ་ཉིད་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་པ་དེ་ཡིས་ཤེས་པར་
བྱའོ་ཞེས་པ་ངས་བཤོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཐེབས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ད་ནི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངས་བཤོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་མཐར་ཐུག་པའོ་གོ་
སྟའོ། །གསུམ་པ་ཡུམ་ལྷ་ཐེབས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ད་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་
ནས་ངས་བཤོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་རྟོ། །བཞི་པ་སེམས་དབང་དྲུག་ཐེབས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། དེ་
བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལྷའི་མིག་ཐེབས་པ་ནི། ས་སྟོང་ཐེབས་པ་སོགས་ཡིན་གྱི། ལྷན་པོ་ཁ་
ཅིག་འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱེའི་དོན་དམ་པའི་མིག་ཐེབས་པ་སོགས་སུ་སྐྱ་བ་ནི་ལྷན་སྐྱལ་ཏེ། གཞན་
དུ་ན་ཁོ་ཐོའི་དབང་པོ་ཐེབས་པ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་ཁོ་ཐོ་ཐེབས་པ་སོགས་སུ་སྐྱོས་ལ།
བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་དབང་བདུན་
བསྐྱར་བ་སོགས་སུ་འཛེམ་པ་མེད་པར་སྐྱོས་ཤིག།

གསུམ་པ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་ནི། ད་ནི་དབབ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་ཏེ། འདིར་ལྷ་དབབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཡེ་ཤེས་ཐེབས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལས་ངས་པར་ཞེས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཐུགས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་ཆོ།
འབེབས་པའི་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་དང་འབེབས་པའི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་
རིམ་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་ལེགས་པར་བསྟོམས་པའི་བསྟེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་ནི། ཞེས་པ།
ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པའི་ཆོ་ག་སྐྱ་ཆོགས་པ་དང་། རྣམ་མང་དམ་ཆོག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུང་བ། ཞེས་¹པའི་སོགས་ཁོངས་ནས། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་

1 གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༤ ཅས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས།

ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ཉམས་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབེབས་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཁ་སྐོང་གི་སྦྱོན་སྒྲེག་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་བཞད་པ་བཞིན་ཐེབས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་དག་ཆོགས་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་བར་བཞད་པ་བཞིན་ཐེབས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

འགའ་ཞིག་དག་གི་ཆེ་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པས་འོངས་པའི་མན་ངག་ལེགས་པར་ཐོབ་པས་འབེབས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པས་རྒྱ་ཆོགས་པར་བྱས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བལ་བ་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་སློབ་མ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནས་བོད་པའོ། །སྒྲ་མ་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དམན་པ་རྣམས་མང་སྤྱད་པ་དག་གིས་སྐྱགས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་གྲུབ་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་པ་ལ། དངོས་གྲུབ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་འབྲེལ་བ་ནི། རི་སྤྱོད་ནས་གསུངས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མེད་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལྟ་ཅི་སློབ་ཞེས་པའོ། །འདིར་གོང་དུ་བཞད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དབབ་པའོ།།

གཞན་དུ་ཞེས་སོགས་ནི། རྣམ་མང་སྤྱོད་པ་དག་གིས། ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་སྟེ། མི་མ་ཡིན་དང་འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་འབེབས་པ་རྣམས་པ་མང་པོ་ནི་འབྲེལ་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་སྤྲོད་ཆོགས་ཅན་འབྱུང་ཡང་ལེགས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་འཆད་པའི་དོན་རྟོ། །འགའ་པམ་སོགས་ཞིག་བསྐྱོམས་པའི་སློབས་དང་། བསྐྱེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་། རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་དུག་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། བརྒྱས་པ་ཡང་ནང་གི་བརྒྱས་པ་ལ་འཆད་ཅིང་། སྦྱོར་དུག་བསྐྱོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པས་དམན་པ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་འཆད་པ་དག་ནི་འབྲེལ་མེད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་འབའ་ཞིག་གིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་སྐྱབ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་རོ་མཉམ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སངས་རྒྱས་རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རོ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མས་མཆོག་གི་བདུད་ཅི་ཁུ་བ་མི་འཕོ་བའི་དབང་ལས། དོན་དམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནི་དོན་དམ་བཞི་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལས་མཆོག་གི་བྱ་ལ་འགྱུར་མེད་ཡེ་

ཤེས་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་ངམ་བ་ཡང་། དབང་བདུན་བསྐྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་འཕེབས་ཚུལ་
འཆད་པ་ན། དོན་དམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཚུལ་འཆད་པ་སྐབས་འཆོལ་
བའི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉམས་ངན་¹བྱུང་གིས་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་སོགས་དུས་
ནམ་གྱི་ཆོ་གར་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཐེབས་པ་དང་། དེ་ཡང་། རྗེ་རྗེ་འཕེབས་པ་འཕེབས་པ་
ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་སྒྲ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་དག་ནི་མཆོག་ཏུ་
ལྷན་པོ་སྟེ་ལོགས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐེབས་པ་བཏང་ནས་རིགས་བྱུག་གིས་བསྐྱར་བ་ནི། ད་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ།
འདིར་གང་གི་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་འདོད་དོན་འདྲི་བ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཐེབས་པ་
མ་ཞིན་ཐེབས་པ་བཏང་བའི་ཆོ་ག་དེ་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རིགས་བྱུག་གི་བསྐྱར་
བའི་ཆོ་ག་དེ་ནས་ཐེབས་པ་བཏང་ནས་ཞེས་སོགས་ཏེ། རང་གི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ཐབས་
ཡབ་རང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྗེ་རྗེས་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་བ་སྐྱ་མ་དང་། ཤེས་རབ་ཡུམ་རང་གི་སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་རྗེ་རྗེས་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་བ་བྱི་མའོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
ཀའི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་ཡུལ་ལ་སྐབས་གང་དུ་རྩྭ་ཡིག་རིང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ནི་གསུང་
རྗེ་རྗེའོ། །བྱང་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཐུགས་རྗེ་རྗེའོ། །རྒྱུད་གཞན་དུ་ནི་རྒྱུད་དེ་དང་དེར་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་²ལ་རྩྭ་
ཡིག་རིང་བྱང་གང་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཐེབས་པ་བཏང་བ་དེ་ནས་སྟོན་དུ་ལུས་ལ་སེར་
པོའི་གོས་དག་བྱིན་ཏེ་ཆས་སུ་བཅུག་ནས་མིག་དར་གྱིས་མིག་ནི་བསྐྱེབས་པར་གྱུར་པའི་སྟོབ་མ་
དེ། དགྲིལ་འཁོར་འདིར་ནི་དགྲིལ་འཁོར་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གཞུག་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བའི་ཆོ་ག་མེ་ཏོག་དོར་བ་སོགས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལྷ་བྱིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་ཞེས་སོགས་ཏེ།
དེ་ཡང་དང་པོར་ཞེས་པ་ནི། དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དང་པོར་ཏེ་ཐོག་མར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཡིན་གྱི། ལས་དང་པོ་པའི་བྱིས་པའི་སྟེ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་རྒྱས་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༥ ཉམས་ངན་བྱུན་

2 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༥ ཐུགས་རྗེ་རྗེས་རྩྭ་ཡིག་

སྟོན་པའི་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ། ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བསྐྱུང་དགོས་ན་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་འདི་དག་ནི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་སྟེ། ཀྱུན་རྫོབ་ནི། ཀྱུན་རྫོབ་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་སྐྱའི་
 ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མ་སོ། །དེའི་དོན་དུ་བརྟུལ་ཁྱུགས་
 གང་ལ་སྟོབ་པ་ནི་དེ་དོན་ནོ། །རབ་མཆོག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་འཆད་པ་ལ་རབ་མཆོག་ནི་
 བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་འདིག་ཉེན་གྱི་གནས་གང་དུ་ཆགས་པའི་སྟོགས་འདིར་དེའི་སྟོན་རོལ་
 བསྐྱལ་པ་དགུ་བརྩ་ཅ་གཅིག་གི་གོང་དུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་དང་ལ་སོགས་པ་
 གཙུག་ཏྲར་ཅན་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོབ་དང་། བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་བྱོན་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱས་
 འཁོར་བ་འདིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་སྤང་དང་། རྒྱུ་ཐུབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་བདུན་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་གང་ལ་བསྐྱབས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི་
 དེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །

དེ་ལ་ཆོག་མ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་རྣམས་ནི། ཞེས་སོགས་
 ཏེ། འཆོ་བའམ་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལྟ་སྟོང་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་ནི་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་གསུང་
 རབ་མཐའ་དག་ཏུ་གྲགས་ཟེན་པས་ཤེས་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བརྗོད་དོ། །བརྟུལ་ཁྱུགས་དེ་ནི་
 སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་བརྟན་པ་གང་གི་དུས་སྟུ་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་མིའི་སྒྲ་མ་རྒྱུ་
 ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་མཆོན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། བརྟན་པ་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་རྒྱལ་
 བ་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་བཀའ་ཡིས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 ཞེས་སྦྱིན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལྟ་
 དང་། བསྐྱུང་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་དག་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་སྦྱིན་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རི་སྤྱིད་འཆོ་བའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་
 བར་དུ་འདྲིན་པའི་བརྟུལ་ཁྱུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནས་གལ་ཏེ་འདོད་ན་དེའི་ཆེ་བརྟུལ་ཁྱུགས་གཞན་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱ་འོ། །རི་ལྟ་བུ་ཞེ་

ན། དེ་ལ་ཆོ་ལོ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཟས་སྤར་ལེའུ་དང་པོར་བཟོད་པ་དང་། ཆོག་
 དན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སོགས་པ་སྟོག་པ་དང་། འབྲུང་པོའི་ཆོས་པ་མེས་ཀྱི་བྱ་བ་འཆུན་
 འཛོར་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་གྲོལ་བར་ལྟ་བ་དང་། ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ཀྱི་བྱ་བ་
 རིག་བྱེད་ལས་བཟོད་པ་དང་། ལྷ་མིན་ཀྱི་ཆོས་ནི་སྤྲོད་དཀའ་ཐུབ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ། དེ་མི་
 བྱའོ་ཞེས་བ་ཉི་བའི་སྟེགས་པ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་གསོད་པ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གྲོགས་པོ་ལ་འཁྲུ་བ་ཞེས་སོགས་འཁྲུ་བ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྟོད་པའི་དབང་
 གིས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ལྟ་སྟེ་འདི་དག་སྟོང་བ་ནི། སྟོད་པའི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་དག་
 གི་ངེས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྟ་སྟེ། སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱར་བར་
 བྱ་ཞིང་། རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབང་གི་དུས་སུ་སྟོབ་མ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་བརྟུལ་
 ཞུགས་སྦྱིན་པའི་ངེས་པའོ།།

བཞི་པ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འབྲུག་པའི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་གཞན་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།
 ད་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མིག་དར་བཅེང་བ་སྟགས་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་
 དཔལ་ནི་བཅུ་གཉིས། ཨོ་ག་ཡན་ལག་ནི་རྩ་འགོག་པ། ཀླ་རི་ཉི་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་མིག་ལ་
 སོགས་པ་བཀའ་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡོལ་བའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་བསྟན་
 ལ། ས་རྩུ་བུ་ཉལ། རྩུགས་བཞིའི་བྱག་དང་། དམ་བཞག་རྣམས་ཁ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་
 ལིང་། དེ་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པར་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དེ་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་།
 འཆད་པར་འབྱུར་བ་ལྟར་མེ་ཉོག་དོར་ཞིང་། མིག་དར་བཤོལ་ཏེ་ལྷ་རོ་བསྟན་ནས་དེའི་རྩེ་སུ་
 དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ནས་ཤར་ཀྱི་སྟོར་སྟོབ་དཔོན་གཙོ་བོའི་གཞུགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
 ལྟར་བྱས་ནས་སྦྱིན་པའོ། །འདིར་དང་པོར་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མིག་
 དར་བཅེང་བའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ནི། ཞེས་དང་། དེ་ནས་ནང་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་
 ཆུལ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་མེ་ཉོག་སྦྱིན་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་བཤད་
 པའི་སྟོན་མཆོག་སྟེ་འདི་དག་བཤད་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཆོ་གའི་
 གོ་རིམ་སྟོན་པར་མི་གཞུང་ངོ་། །དེ་ནས་མེ་ཉོག་དོར་བར་བཤད་པ་ལག་པའི་པདྨ། ཞེས་སོགས་

དང་། དེ་ནས་མིག་དར་བའོལ་བར་བཤད་པ། ཡང་ན་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས། དེའི་རིགས་ཀྱི་
ལྷ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་བས་མིག་དར་བྱེ་ནས་ལྷ་ངོ་བསྟན་བ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ཞུགས་པ་ལ་དབང་བདུན་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ། དབང་གི་གོ་རིམ་
བཤད་པ། དབང་བདུན་བསྐྱར་ཚུལ་འགལ་སྔོང་དང་བཅས་པ། དག་པའི་ཆོས་བསྟན་བ་དབང་
བདུན་གྱི་རྣམ་དག་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་པའི་
བྱི་ནས་ཏེ་རྩེས་ནས། ཚུལ་སོགས་པ་དབང་བདུན་པོ་དག་དང་། དེའི་བྱི་ནས་དབང་གོང་མ་རྣམ་
གསུམ་འདྲིར་ནི་རི་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པ། གོང་མའི་བྱུམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པའི་གསང་དབང་དང་།
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་འོག་ནས་འཆད་པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་རི་ལྷར་ན་འཆད་
པ་ལྷར་གྱི་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་མཆོད་ནས་སོ། །དེའི་བྱི་ནས་ལྷ་མེད་དེ་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་དག་ཡང་དག་རབ་སྦྱིན་བྱ། ཞེས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱིན་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ནས་
བཅའས་ཏེ་གོ་རིམ་དེ་ལྷར་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདིས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་བཅུག་ཅིང་དབང་བདུན་མ་བསྐྱར་བ་ལ། དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བའི་
འཆོལ་བར་འཇུག་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱུད་གཞན་དང་འགལ་བ་སྔོང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྩོན་དུ་བྱམ་པ་བཅའ་བ། མེ་ཏོག་དོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྷག་པ་བཤད་པ།
རིགས་དག་པ་ལ་དབང་བདུན་བསྐྱར་ཚུལ་དངོས། དབང་ཐོབ་པའི་དུས་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། བྱམ་པའི་གངས་དང་གོ་རིམ་རང་བཞིན། བྱམ་རྩེས་རི་ལྷར་གཞུག་ཚུལ། བཅུག་ནས་
དབང་བསྐྱར་བ་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ལྷ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དབང་བདུན་གྱི་ཆོ་
ག་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སྦྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་ནས། འདྲིར་ཞེས་པ་ནས། དག་གིས་ནི་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་
རྣམ་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པའི་བྱམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་བཞིའི་བྱམ་པ་དང་། ལྷེང་གི་རྒྱལ་
བའི་བྱམ་པ་སྟེ་ལྷ་དང་། མཆོམས་བཞིའི་བྱམ་པ་དང་། འོག་གི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་སྟེ་ལྷ་
ཡིས་སོ། །བྱམ་པ་བཞི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཤར་དང་། ལྷེའི་བྱམ་པ་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་དང་བཅས་པ་
གསུམ་དང་། བྱང་དང་ལུབ་ཀྱི་བྱམ་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་དུང་དང་བཅས་པ་གསུམ་གྱིས་

ཏེ། རྟོག་བྱ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྱམ་པ་ལས། དེ་མེད་ན་སའི་རང་བཞིན་ས་ལས་བྱས་པའི་བྱམ་
པ་སྟེ། རང་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཅས་པ་སྟེན་དང་རྩི་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་རྒྱས་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱམ་རྒྱས་དེ་དག་བྱམ་པ་གང་
དང་གང་དུ་གཞུག་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། ཅུ་རྒྱུད་ལས་བརྒྱ་ཆིག་གིས་
གསུངས་པ་དགོང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་པས་གསལ་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟེན་ནི་ཞེས་
སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་
པ་ལ་གསུམ། སྟེན་གྱི་སྡེ་ཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ། འབྲས་བུའམ་སྡེ་ཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ། རིན་པོ་
ཆའི་སྡེ་ཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཆངས་
མའི་དབང་ལྷག་པ་ནི་མེ་རྟོག་གསུམ་པའོ། །བྱབ་འཇུག་གཞོན་པ་ནི། མེ་རྟོག་སྟོན་ཆུང་འཁོར་ལོའི་
ཅིབས་ཅན་ཞིག་ཡིད། བོད་དུ་སྤང་རྒྱན་གྱིས་ཆབ་ཉན་ཞོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དག་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤང་
སྟོས་ཡིན་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་ག་གེ་སར་རམ། བོད་ན་ཟེ་དུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་ལྷག་མ་ནི་དབང་
ལག་གོ། །དེ་བ་དུ་ལ་སྟེ་ཉེས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ་དང་པོའི་རེད་མིག་ལ་དགོང་པའི་ལྷ་ཆོན་ལོ། །དེ་ནས་
ལྷ་ཆོན་གཉིས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་མེ་ནི་ནང་ལེར་རྟོག་ཏེ་ལ་བཤད་རོ། །དཔལ་མོ་ནི་ཤིང་
ཁ་དོག་དཀར་པོ་འབྲས་བུ་མི་མེ་མེ་འཁྲེག་པ་བྱེད་པ་འདྲ་བ་གངས་ཀྱི་འདབ་ན་སྟེ་བའོ། །ཞེས་
ཟེར་རོ། །པག་རྣམས། པག་པའི་རྣ་བ་འདྲ་བའི་འདབ་མ་གཅིག་ཡོད་པ་སིང་ཉའི་ནགས་ན་སྟེ་བ་ཁ་
དོག་སེར་པོའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀཾ་ཀྱ་ནི་མདོག་སྟོན་པོ་ནང་མཁྲེགས་པ། མེས་ཆིག་པ་ལ་པན་པ་
བལ་པོར་སྟེ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཅཱ་ཅི་ཀ་ནི་ཡུལ་འགར་འབྲི་མོག་པ་དང་། ཡུལ་འགར་
ཀོ་མ་དམར་ཅི་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ནི་རེད་མིག་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ཆོན་དགོང་པའོ།།

དེ་ནས་ལྷ་ཆོན་གསུམ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ས་མོ་ནི། འབྲས་བུ་གཏུན་ཤིང་འདྲ་བ། མེ་
རྟོག་སེར་པོ་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཟེར་རོ། །དུ་བྱེད་མ་ནི། རྟག་ཏུ་དུ་མེ་རྟོག་སྟོན་ནག་ཅན་ལོ། །མེ་མོ་ནི་
ཤིང་མཆོན་མོ་ནགས་ཁྲིད་དུ་མེ་འོད་འསྟོ་བའོ། །རྒྱུང་མོ་ནི། སྤང་རྒྱན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཟེར་
རོ། །ཨྱཱ་ནི་ཁ་ཅིག་ཉར་ཤིང་གི་འདབ་མ་ཞེས་ཟེར་ལ། རྩི་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པར་ལྷམ་པ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༣༡ གཙང་། ཤོག ༡༠༢ ན ༥ ཀཾ་ཀྱ་ནི་

བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་རེ་ཅུ་མིག་གསུམ་པ་ལ་དགོད་པའི་ལྟོ། །བྱ་ཉི་རྩ་རེ་ནི། སའོག་ན་སྐྱེ་བ།
 ཅ་བ་སྐྱ་མ་ཅམ་བྱེད་རུལ་བྱེད་མ་རུལ་བ་ཅམ་ཞིག་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་འོ་དེ་ཅིའི་ཤིང་གི་འདབ་
 མའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱིད་མོ་གེ་ས་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཞིང་ཆོག་ས་སྤྱེ་བ་ཙེ་ག་མགོ་སྐྱ་ཞེས་
 གསུམ་པ། མོ་མོ་གཉིས་ཡོད་དེ་མེ་ཉོག་ཅུང་ཟད་དམར་བའོ། །བྱ་མོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐལ་སྤྱོད། ཆ་
 མོ་ནི་རའི་རྩ་བ་འབྲ་བ་སིང་ཉའི་ནགས་སྤྱེ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །རང་སྐྱེས་མ་ནི་མིན་པའི་ཤིང་
 གི་འདབ་མ་ལ་ཁ་ཅིག་འདོད། ཁ་ཅིག་ཉ་མ་ལའི་ལོ་མ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེ་ཅུ་མིག་བཞི་པ་ལ་དགོད་
 པ་ལྟོ། །འི་ཉ་སྟེ། ལྷག་ཆེར་རོ། །འི་ག་རྩ་རྩ་ནི་བྱང་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། བོད་ན་ཕྱོགས་མཐུན་ར་
 མོ་ཤགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་གོ་སྤྲ་ལ་རྩ་བུའི་གཞུག་སྤྱད་ཅེས་པ་སྤྱིད་གོང་གི་ནགས་ན་ཡོད་ཅེས་
 གསུམ་གོ། །རེ་ཅུ་མིག་ལྔ་པ་ལ་དགོད་པའི་ལྟོ་ཆོན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་སྟེ་ཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གངས་རི་ལྷ་བས་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་འབྲས་ཀྱིའོ། །མོན་སྐྱ་ནི། མོན་སྐྱ་གྱི་སྐྱ་མ་ནག་མོ་ཅུང་ཟད་ནར་
 བའོ། །སྐྱ་མ་ཅ་ན་ག་ནི། མདོག་དཀར་པོ་དབྱིབས་ཅུང་ནར་བའོ། །དེ་དག་ཉིལ་ནག་དང་བཅས་
 པ་ནི་ཆོན་པ་དང་པོ་ལྟོ། །ལྷ་ཆོན་གཉིས་པ་ལ། ཀོ་ཉ་ར་ནི་ཁྲི་ཆེའོ། །སྐྱ་མ་སྤྱད་ག་ནི་སྐྱ་
 ཅུང་སྤྱར་སྤྱན་ཞིག་ཡོད་དོ། །སྐྱ་མ་ཞེས་པ་བོད་ན་ཡོད་པ་ནག་པོའོ། །ཐ་མ་གཉིས་ཤེས་པར་
 ཟད་དོ། །ལྷ་ཆོན་གསུམ་པ་ནི། ཨོལ་ནི་སྐྱ་ཆོན་ལེབ་མོ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱ་ཅུང་ཁྲ་པོ། ལྷ་པ་ནི་
 སྐྱ་མ་མ་ལ་ཤ་དཀར་པོའོ། །ལྷ་ཆོན་བཞི་པ་ལ། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཅུང་སྤྱག་ལེབ་པོ། །གསུམ་
 པ་ཁྲི་ཆོད། བཞི་པ་སོགས་མའི་ཆོགས་འབྲ་བའི་འབྲུ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ལ། ལྷ་པ་སྤང་བའོ། །ལྷ་ཆོན་
 ལྷ་པ་ནི། དང་པོ་ཟར་མ། གཉིས་པ་ཡུངས་ཀར་དམར་པོ། གསུམ་པ་སྐྱ་ཆོན་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་
 ཟེར་རོ། །བཞི་པ་རྒྱ་སྐྱ་ནག་པོ་ལེབ་ཅུང་ལྷ་པ་ཅ་ན་ག་ནག་པོ་སྟེ། བོད་དུ་སྐྱ་གྱི་ལེའུ་ཆེ་སྤྱར་
 བའི་ཆས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲུ་ལྷ་རི་ལྷར་སྟེད་པའི་ཆ་གཟུང་བར་བྱའོ། །འབྲུའི་སྐབས་འདིར་རིམ་
 བྱ་སྟེ་རྟོག་པའི་གངས་སོ། །

གསུམ་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྟེ་ཆོན་ཆ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་
 ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་ལྷ་ཆོན་དང་པོ་ལ་རིགས་བཞི་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། འགྱུར་མངས་སྟེ།

མཐར་སྐྱེས་རིགས་དང་ལྷ་འབྱུང་སྟེ་དོ་རྩེ་པ་ལམ་རིགས་ལྟོ། །ཆེན་མོ་ལ་སོགས་ལྷ་ཆོན་གཉིས་
པའོ། །ལྷགས་རྣམས་ནི་ལྷ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །ལྷ་ཉིག་སོགས་ལྷ་ཆོན་བཞི་པའོ། །སྤྱ་ལ་མ་ཞི་
གསེར་གྱི་འོར་བུ་སྟེ། རྒྱ་གཟེར་གྱི་ནད་སེལ་བའི་སྦྲར་ལེན་ནོ། །ཐིག་ལེ་བྲུག་པ་དཀར་མ་ཆ་
ནོ། །ལྷ་ཆོན་ལྷ་པ་ཐ་མའི་སྟེ་ལ་གཉིས་པ་མཆོད་གསུམ་པ་གཟི་བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ནི་འབྲས་ཤེལ་
མཐེང་ཤུན་སྟོན་པོས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། ཆོན་ལྷང་ཁྲུས་ཁ་བསྐྱར་བའོ། །ལི་དག་ཅེས་པ་ནས། འོར་
བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོན་པོ་ཁ་དོག་ལྷར་འབྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་ཁ་དོག་ལྷ་དང་ལྷན་པ་བྱི་བཟང་པོའི་མེ་
ཏོག་རྣམས་སོ་ཞེས་འབྱུར་མངས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཉེ། དབུལ་པོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །

དོན་བསྟན་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱམ་པ་
ནང་རྩལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཅས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱམ་རྩལ་དེ་དག་བྱམ་པ་གང་དུ་
གཞུག་པ་བཤད་པ་ནི། འདིར་རིན་པོ་ཆེ་ལྷང་ཁྲུ་ནི་ཞེས་སོགས་ཉེ། དེ་བཞིན་དུ་ཁབ་ལེན་ནི།
རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ལྷགས་རྣམས་པོ་ཤར་དང་། མའི་བྱམ་པར་དང་། ཞེས་སོགས་སྟུ་སྦྲར་ཉེ། དེ་
བཞིན་དུ་རིལ་བུའི་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པས་འབྲུ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་སྦྲར་ནང་ལེར་གསུངས་པའི་འིའི་ལེ་ཆེ་སྦྲར་བའི་སྦྲན་ལྷ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་གཞུག་པར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །

གསུམ་པ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་མཆོན་རྩལ་ནི། འོ་ན་བྱམ་པ་དེ་དག་གི་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུང་
ཆོས་བཀའ་ཞིང་། ནང་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པར་བཅུག་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་
བསྐྱབ་པ་དེ་ཡིས་མངལ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟའི་ཁམས་སྟེ་བའི་འབྱུར་པོ་གནས་ལྷར་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་སྟེ་བའི་གནས་གཙུག་ཏོར་དང་། རྒྱང་དང་མའི་ཁམས་སྟེ་བའི་གནས་སྤག་པ་
དང་། དབྱུང་བའི་ཆོགས་གཡས་པ་དང་། གཡོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་སའི་ཁམས་སྟེ་བའི་
གནས་དབྱི་དང་བརྒྱའི་མཆོམས་ཞེས་པ་ལ། རྩ་འབྱུར་དུ་བྱས་མའི་ཆོགས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་
ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་དབང་བདུན་གྱི་དང་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི་ལྷག་མ་བྲུག་ལ་
མཐའ་ཉེན་གྱི་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་རྩལ་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་མེ་ཏྲིག་དོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྷག་མ་བཤད་པ་ནི། སྤར་མེ་ཏྲིག་དོར་བའི་
སྤགས་མ་བཤད་པ་འདྲིར་འཆད་པ་དེ་ནས་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་པར་སྦྱོར་བའི་དོན་དུ་ཞེས་སོགས་
དང་གོང་དུ། དེ་ནས་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པ་ལ། མིག་དང་
སྤགས་ཀྱིས་བྱེ་བ་དེ་ནས་མེ་ཏྲིག་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ལྷ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདྲིར་གསལ་བར་འཆད་པ།¹ སྤགས་འདི་ཡིས་ཞེས་པ་
ནས་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ།།

གསུམ་པ་རིགས་དག་པ་ལ་དབང་བདུན་བསྐྱར་ཚུལ་ལ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སྐྱའི་ཞལ་དུ་
བྱང་ཁམས་དག་བྱེད་ཚུ་ཅོད་བན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ། ལྷོ་ཕྱོགས་གསུང་གི་ཞལ་དུ་རྒྱུད་བརྩུ་དང་
རོ་རྒྱུད་གི་ཅ་དབུ་མར་དག་བྱེད་དར་དབྱངས་དང་རྩོམ་ལྷུ་བྱའི་དབང་བསྐྱར་བ། ཤར་ཕྱོགས་
ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་དུ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལས་དབང་ཡུལ་བཅས་དག་བྱེད་བརྩུལ་ཞུགས་དང་མིང་གི་
དབང་བསྐྱར་བ། ལུབ་ཕྱོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་པར་སྦྱོར་བྱེད་རྩིས་གནང་འདོགས་
བཅས་ཀྱི་དབང་སྦྱོར་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཤར་སྐྱོར་ཞེས་སོགས་ཏེ། དབང་བདུན་པོ་འདི་
དག་ལ་སྔོན་དུ་ནང་དབང་བསྐྱར་བ་ས་རྩུ་བྱ་ཏས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། ལྷ་མ་གཙོ་སོ་ཡབ་
ཡུམ་མཉམ་པར་སྐྱར་བའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་ཐུགས་ཀའི་ས་པོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སློབ་མ་བྱངས་པ་
ཁར་བརྩུག་ནས་ཞུ་བའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སློབ་མ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་རྩོམ་པའི་སོ་སོར་བསྐྱེད་
ནས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱོར་བྱངས་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་སྐྱུང་ནས་དབང་སྟེགས་ལ་
ཕྱོགས་སོ་སོར་དམིགས་པས་འགོད་པ་ཆོས་རྩིས་བཞེད་པ་ལྷར་ལེགས་ཀྱི། སློབ་མ་ཡུམ་གྱི་
བསྐྱར་བསྐྱེད་ནས་ཕྱིར་སྐྱུང་ནས་དབང་སྟེགས་ལ་འགོད་ཟིན་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་བརྩུག་པ་མི་བདེའོ།།

ས་རྩུ་བྱ་ཏས། དབང་བདུན་གྱི་སྔོན་དུ་སྐྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་དང་མཐུན་པར་
ཁ་བསྐྱངས་སོ། །དེ་ལ་དབང་བདུན་པོ་རིམ་རྒྱུར་བའི་ཆོ་ག་ །དབང་རྩིས་དང་། སློབ་མའི་སྐྱུང་
ཁམས་སོགས་སྐྱུང་གཞི་སོ་སོ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་ཁོ་སོས་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཆོ་གར་བཤད་ཟིན་པས་འདྲིར་མ་བྱིས་སོ། །དབང་འདི་དག་གི་གསོལ་གདབ་དང་། ང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ བ ར འཆད་ལ།

རྒྱལ་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པས་འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་གྱིས་བྱམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཆུ་བྱངས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་བའི་བྱམ་པ་འདྲིན་པ་སོ་ཡུམ་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
ནོ། །ཕྱང་སོ་ལྡེ་བྱི་མ་དག་བྱེད་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ནི། དེ་ནས་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ལ་ཞེས་སོགས་
ཏེ། ཅོད་པན་སོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལའང་མཐའ་ཉིན་གྱི་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ་དོར་བྱིས་ཀྱི་
དབང་གི་སྐྱབས་ལས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་སོ་རྒྱུད་བཅུ་དག་བྱེད་དར་དབྱངས་ཀྱི་དབང་ནི། ལྷུང་ཞལ་
གྱི་ས་ལ་སྐྱུ་དག་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་རོ་རྒྱུད་དབྱུ་མར་དག་བྱེད་དོ་རྗེ་བྱིས་
བྱེད་དབང་ནི། དེ་ནས་དོ་རྗེ་བྱིས་བྱེད་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་སོ་མཐེ་
པོའི་དོ་རྗེ་བྱིན་ནས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་གཉིས་གྱིས་ཞེས་
སོགས་དང་། གཉིས་པ་རྒྱུད་ལག་ལ་གདུ་བྱ་བཞོད་ཅིང་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། སྐར་ཡང་མིང་
གི་དབང་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་གནང་དངོས་དང་རྗེས་གནང་གི་འདོགས་
སྒྲིན་པའོ། །དང་སོ་ནི། དེ་ནི་དབང་བསྐྱར་གཉིས་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ལ་སྒྲོབ་མའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་སོ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་པར་ས་རྩ་བྱ་ཏུས་བཤད་
ཅིང་། རྒྱ་མ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་ལུས་མེད་དོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ས་བོན་ཡིན་
པས་ལུས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་དུ་དེ་དག་གི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
རང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་འབྲེལ་དུ་དབང་རྗེས་གཞན་མ་བཤད་ཀྱང་། ས་རྩ་བྱ་ཏུས་
ཕྱག་མཚན་རྣམས་སྟོར་བར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་གནང་གི་འདོགས་སྒྲིན་པ་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་།
རྗེས་གནང་གི་འདོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྲུལ་གཏད་པ་མིག་སྒྲིན་མེ་ལོང་མདའ་འཕང་པ་རྣམས་
ས་རྩ་བྱ་ཏུས་ཁ་བསྐྱང་ནས་བཤད་དོ། །རྗེས་གནང་གི་འདོགས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་འདིར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་ལག་པར་དོ་རྗེ་དང་བྱིས་བྱ་
བྱིན་ནས་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་པར། དོ་རྗེ་བྱིས་བྱ་སྒྲིན་པར་དངོས་སུ་གསུངས་

བ་འདིས། ཕྱག་རྒྱུ་བྱིན་པ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་པས། དམ་ཆོག་གསུམ་སྤྱིན་པ་ཆང་བའི་སློན་ནས་
 རྩེ་མེད་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྒྱུ་ནི། བརྟག་གཉིས་ལས།
 ཤེས་རབ་བརྩ་དྲུག་མེན་པ་ལ།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར། རིག་མ་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་བྱིན་ནས་
 དེ་ལྟ་བུ་དང་། རྩེ་མེད་སློབ་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་འབྲུད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཕྱག་རྒྱུ་བྱིན་པ་གསུངས་
 ཤིང་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པས་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་མར་བཅད་གྱི་
 རྒྱུད་བཤད་པ་ལ་དབང་གི། རྩེ་མེད་གྱི་རྒྱུད་བཤད་པ་ལ་དབང་བའི་རྩེ་མེད་སློབ་དཔོན་མིན་པར་
 གསུངས་པ་ལ་བསམས་ནས། གྱི་རྩོད། བདེ་མཆོག་། གསང་འདུས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆོ་
 གས་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་རྩེ་མེད་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 ཤིན་ཏུ་ལྷོ་བ་གསོག་པར་བྱེད་པ་མང་པོ་སྤང་མོད། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་དབང་
 བཞི་རྩོགས་པར་ཐོབ་ཀྱང་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དག་མ་ཐོབ་པར། འདུས་པ་
 གྱི་རྩོར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དག་འཆད་པ་ལ་མི་དབང་བར་ཁས་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་
 ཕྱག་རྒྱུ་དམ་ཆོག་སྤྱིན་པ་རིག་མ་དང་འབྲུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བྱས་ན། དབང་གོང་མའི་བུ་དབང་དང་། སྐབས་འདིའི་རྩེས་གནད་གི་འདོགས་སུ་བཤད་པའི་
 རྩེ་མེད་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་དངོས་གཞི་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་
 གི་སློབ་སྤྱིན་གྱིས་དུས་འཁོར་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་སྤེ་གོང་མ་མཐའ་དག་སྤོང་བར་མ་བྱེད་པར་
 བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག།

དེས་ན་འདིར་ཕྱག་རྒྱུ་དམ་ཆོག་སྤྱིན་པ་ནི། ལྷ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་སྤྱིན་པ་
 ཡིན་གྱི། རིག་མའི་དམ་ཆོག་སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་ལ། རིག་པའི་དབང་ལྷ་བསྐྱར་བ་ཙམ་མཆོན་ཉིད་
 པ་རྒྱུད་སྤེ་འོག་མ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། རྩེ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྤེ་གཞན་ནས་རིག་པའི་དབང་ལྷ་བཤད་པ་
 དང་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཆེ་བ་ལྟར་ལྷ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་བྱིན་ནས། རྩེ་མེད་སློབ་
 དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོ་ག་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དང་འདིའི་ཕྱག་རྒྱུ་དམ་
 ཆོག་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་རྩལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱོ། །དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩༠ ཤོག ༩༩ ཟླ་ ༡༠

གསུམ་གྱི་ན་མོ་རྩིས་པ་དེ་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་མཚན་སུ་བཅད་པ་བྱེད་དང་གཉིས་པོ་
འདིས་དག་པའི་ཆོས་ནི་བསྟན་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབང་བདུན་གྱི་ཆོག་གྲ་སྟེ། དེ་ནས་སློབ་མ་ལ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་བརྒྱབས་པར་བསམ་པར་
བྱའོ། །དབང་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། བྱིས་པ་
ལྟར་འཇུག་པའམ་བྱིས་པ་བཅས་མ་ཐག་ནས་རིམ་གྱིས་ལུས་འཇུག་པ་སོགས་སོ་སོ་ལ་རིམ་གྱིས་
འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་ཞེས་གསུངས་སོ། །རིམ་
ཆོས་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱང་རྩིས་པ་སྟེ་འགྲེལ་ལས། བྱིས་པ་སྟེས་པ་མ་ཡིས་ནི། །ཆུ་ཡིས་ཁྱས་བྱེད་
དབང་བསྐྱར་རོ། །དེ་ཡིས་གཙུག་ལྷན་རབ་བཞག་པ། །དབྱ་རྒྱ་དུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཟགས། །དེ་ཡི་
ན་བ་འབྲགས་ལ་སོགས། །དར་དབྱངས་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །བྱིས་པ་ཁོད་དང་སྦྲ་བཞིད། །རྩི་
རྩི་ལ་བྱའི་དབང་ཞིད་རོ། །ལྷ་པ་ལོངས་སྟོད་བརྒྱལ་ཞུགས་སོགས། །མིང་ནི་མིང་གི་དབང་སྐྱར་
ཞིད། །པ་ཡིས་ཉག་ཏུ་སྟོག་ལ་སོགས། །སྟེར་བར་བྱེད་པ་རྩིས་གནང་ཡིན། །རྣམ་པ་བདུན་པོ་འདི་
ཞིད་ནི། །དབང་བདུན་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་དབང་ཐོབ་པའི་
དུས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། རྩི་རྩིས་པ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཀན་པ་དང་། གཞོན་པ་ངོ་ཤེས་པའི་
དོན་དུ། ཞེས་པ་ནས། རྩིས་སུ་གནང་ངོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་བྲ་བའི་བར་ཡིན་ལ། དབང་བདུན་གྱི་
ངེས་པའོ། །ཞེས་བྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་བཤད་ཅིན་པའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགག། འཐད་
པའི་ཕྱོགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་པའི་དོགས་གཅོད་འདིས་དོགས་པ་
རིམ་བྱ་བྱེད་བཅད་ནས། བརྩོད་བྱའི་བྱེད་པར་རིམ་བྱ་བྱེད་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་དོལ་
ཕྱོགས་ཅིག་གིས། རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལས་ཞེས་པ། དུས་འཁོར་མ་གཏོགས་པའི་བསྟན་རྒྱུད་
གཞན་འདུས་པ་གྱི་རྩིས་སོགས་ལ་བྱས་ནས། དེ་དག་ཏུ་མི་བསྟོད་པའམ། རྣམ་སྒྲུབ་དག་པའི་ཆུ་
དབང་། རིན་ཆེན་འབྲུང་ལྗན་དག་པའི་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ལ། སྤྲ་མ་ཙུ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡ བོག་ ༤༡༥ ཟླ་ ༡༣

གཙོ་བོ་བྱས་པའི་རིགས་ལྔ་ཙེད་པན་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་
ཞིང་། རྒྱུད་གཞན་གྱི་དབང་ལས་འདིའི་དབང་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པ། ཞེས་བྱ་བའི་
བསྟན་དོན་འགོད་པར་བྱེད་པས་ཞེ་བས་འདོད་པ་སྤྲོ་མ་དང་རིགས་འདྲ་བར་སྤྲང་རོ།།

འདི་དག་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གཞན་ལས་རིག་
པའི་དབང་ལྔའི་དག་པ་འཆད་པ་ནི། དེ་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཙེད་པན་གྱི་དབང་ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི། ཙེད་པན་བསང་སྤངས་ནས་དེ་ཆེན་འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ། དེ་ཆེན་འབྱུང་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་
དབང་བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་པ་མཆོད་དེ་ཞུ་བ་ལས་ཙེད་པན་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་བསྟོམས་པའི་
ཙེད་པན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་དབང་ཡིན་པས། དེ་ཆེན་འབྱུང་ཙེད་པན་གྱི་དབང་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཙེད་
པན་ལ་དེ་ཆེན་འབྱུང་ཁོ་ན་ལས་མེད་པས། དེ་ཆེན་འབྱུང་གི་དབང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཙེད་པན་
ལ་དེ་ཆེན་འབྱུང་ཁོ་ན་ལས་མེད་པར་རྒྱུད་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་བྱུང་ཙེ་མ་ཡང་མ་བཤད་པས། ཙེད་པན་
དེ་ཆེན་འབྱུང་ཁོ་ནར་ངེས་ན། མེ་ཏོག་གང་ཕོག་གི་སྤྱི་ཙེད་པན་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་
པའི་ཐལ་བ་རྒྱུད་དེ་དག་ལ་འཕེན་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དོ།།

གསང་འདུས་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱུ་བྱང་གིས་ཙེད་པན་གྱི་དབང་གི་སྐབས་སུ། བཟོ་རྒྱ་ཏྲི་
ལཱ་རི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱགས་དང་བྱག་རྒྱས་སྤྱི་གཙུག་མཆོག་མ་རྩ་ལྟག་གཡས་པ། ལྟག་པ། རྩ་
ལྟག་གཡོན་རྣམས་སུ་གཙུགས་ནས་དེ་ནས་ཙེད་པན་མགོ་ལ་བསྟོན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་
པ་ནི། སྤྱི་གཙུག་ཏུ་མི་བསྐྱོད་པ། མཆོག་མར་རྩལ་སྤྲང་། རྩ་ལྟག་གཡས་པར་དེ་ཆེན་འབྱུང་། ལྟག་
པར་འོད་དཔག་མེད། རྩ་ལྟག་གཡོན་པར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དབྱ་བརྒྱན་པར་བསྟོམ་པའི་དོན་ཡིན་
ཞིང་། སྐབས་འདིར་རིགས་ལྔ་ཀས་དབྱ་བརྒྱན་པར་སྤྱུ་བྱང་གིས་དངོས་སུ་བཤད་ལ། རྒྱུད་གཞན་
རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་ཙེད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་རྩལ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བྲེང་བ་ལས། དེ་
ནས་གསེར་དང་། རས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པ་དེ་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ལས་སྤྱེས་ཤིང་། དེའི་རང་
བཞིན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རོ་བོ་སྟོབ་མའི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དབྱས་ན་གནས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལྡས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དབྱ་རྒྱ། དེའི་མགོ་བོའི་དབྱས་དང་། ལོགས་གཉིས་
དང་། སྤྱི་བོ་དང་། རྒྱབ་རྣམས་སུ་རིམ་བཤག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཨོ་བཟོ་རྒྱ་ཏྲི་ལཱ་རི་ལ་མེ་ཏོག་ཏྲི་ལཱ་རི་ལ་མེ་ཏོག་ཏྲི་ལཱ་རི་ལ་

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་ལྔ་ཀ་ཆང་བའི་ཅད་པན་དང་། དེ་ཡང་སློབ་མས་མེ་རྟོག་གང་ཕོག་གི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དབུས་སུ་གནས་པས་དབང་བསྐྱར་བརྒྱད་གཞན་གྱི་འདུག་པ་ཡིན་པས། མེ་རྟོག་གང་ཕོག་གི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོས་ཅད་པན་བྱ་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་ཅད་པན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞོན་པ་བསྟེན་པས། རྒྱད་གཞན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱད་གཞན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ཞིབ་པར་མ་ངེས་པའི་འགྲེལ་མེད་གྱི་གཞོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་ནས། རྒྱད་གཞན་དང་གཞན་ནས་གསུངས་པ་འགོག་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཞེས་རིག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྤྲ། རྒྱད་གཞན་ནས་གསུངས་པ་བྱང་དོན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱེད་དེ། འདིར་བྱིས་པའི་སྤྱེ་བོ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྟུམ་ན། འདུས་པ་ནས་རིག་པའི་དབང་ལྔ་པོ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཕྱོག་མར་སྒྲུ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་འདུག་པ་ལའང་བསྐྱར་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། བདེ་མཆོག་གྱི་རྩོམ་སྟགས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱད་དེ་དག་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དབང་པོ་དཔན་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་སྤྲ་དགོས་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ།

བྱང་དོན་ཡིན་པའི་དོན་སྒྲུ་རི་བཞེན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི། རྒྱད་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་སྤྱེ་བོ་ལྟར་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་བྱར་མི་རུང་བ་དང་། བྱས་ཀྱང་བྱམ་དབང་སྟགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྒྱད་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་བྱམ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་གཏན་སྟོན་པ་ལ་མི་དབང་བཤམ། རྒྱད་གཞན་དང་གཞན་ནས་བྱམ་དབང་དེ་ལྟར་བསྐྱར་བས་སྟོད་རུང་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོན་པར་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་རིམ་གོ་ཆོད་མ་ཡིན་པར་སྤྲ་དགོས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་དབང་གོང་མ་དང་། རྩོགས་རིམ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས། དུས་འཁོར་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱད་གཞན་ནས་བཤད་པའི་དབང་དང་། ལམ་གང་གིས་ཀྱང་གོ་མི་ཆོད་དོ། །ཞེས་རྒྱད་ཕྱེ་པལ་མོ་ཆེ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། བྱང་དོན་གྱི་དོན་སྒྲུ་རི་བཞེན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་བྱེད་ཅག་གིས་ཞེ་བས་ཀྱང་བསམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མ་དང་བྱི་མ་

འགལ་བའི་དངོས་ལ་གཞིན་གྱིད་བསྟན་ནས་བློ་དོན་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་འབྲེལ་མེད་དོ། །སྔ་མ་དང་ཕྱི་
མ་འགལ་ཉེ་ཞེས་པའི་སྔ་མ་ཙུག་དང་། ཕྱི་མ་བསྟན་ཙུག་དང་། ཅེས་སྟེན་ནས། བསྟན་ཙུག་དང་ལྟ་སྟེན་གས་
འདིར་བཞུགས་པའི་འདུས་པ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཙུག་དུས་འཁོར་གྱི་ཙུག་
ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་སྟེ། དུས་འཁོར་གྱི་ཙུག་གསར་འདུས་སོགས་ལ་སྟོན་པའི་
ཙུག་དུ་འོར་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེ་ལ་བསྟོན་པའི་ཙུག་ཡིན་ན། འདུས་པ་སོགས་སྔ་
མ་དང་། དུས་འཁོར་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་བྱེད་རང་གི་ལེའུ་དང་པོར་སྟེན་པ་དང་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། འདུས་པའི་ཙུག་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་དང་། བརྟག་གཉིས་དང་། བདེ་མཆོག་ཉུང་ཤུའི་ཙུག་ལེའུ་
ར་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱང་ཙུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཙུག་སྟེ་དག་ལ་སྤྱིར་སྟེན་དོན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དུས་དབང་དང་། བསྟེན་རིམ་ཡན་ལག་
དང་བཅས་པ་ཙུག་སྟེ་དག་གི་སྟེན་དོན་མིན་ལ། ཙུག་སྟེ་དག་རྗེ་རྗེ་འཆར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་
པའི་རང་འགྲེལ་བཤད་ཙུག་མང་དུ་ཡོད་པ་དག་གིས་རིག་པའི་དབང་ལྟ་སོགས་སྟེན་ཐོན་ལྟར་
བཤད་ཀྱི། ཙུག་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་སྟེན་ཐོན་ལྟར་བྱར་མི་རུང་བ་ལྟར་བྱར་ཅིམ་ཡང་མ་
བཤད་ལ། གྲུབ་ཆེན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པ་བརྒྱ་ཐལ་གིས། སྟེན་ཐོན་ལྟར་སོར་བཞག་
མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟར་བ་མ་འདེབས་ཤིག །དེས་ན་ལུགས་འདི་ཉིད་གཅིག་གྲུབ་པ་གཏོགས་
པ་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་གསོད་པ་ལ་ཡ་མི་ར་བའི་སྟོང་ཁམས་ཅན་དག་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་
ལ་ཅི་ཡང་རུང་བའི་འཆད་ཚུལ་བྱེད་པ་མི་བདེ་བ་མེད་ཀྱང་། མཁས་པ་རྟོག་དཔྱད་དང་ལྟན་པ་དག་
ལ་འཆད་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བས་དོགས་པ་སྟོང་མ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་འཐད་པའི་སྟོགས་དགོད་པ་ལ། དང་པོ་དོགས་པ་ནི། ཙུག་གཞན་གྱི་ཙུག་
དོན་མ་གོ་བའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྟེན་ནས་དོགས་པ་དེ་རིམ་ལྟར་
བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། དོགས་པ་འདི་ལྟར་འདུས་པ་སོགས་ཙུག་གཞན་ལས།
རིན་འབྱུང་ཅོད་པན་གྱི་དབང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་ཁོ་ནས་དབྱུ་བརྒྱན་པར་བསྟན་པ་

1 ཞོལ། སོག་ ༡༠༧ བ ༩། གཙང་། སོག་ ༡༡ ན ༥ དབང་ལྟ་སོགས་སྟེན་
2 ཞོལ། སོག་ ༡༠༧ བ ༩། གཙང་། སོག་ ༡༡ བ ༡ དེ་འདི་ལྟར་

ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བརྒྱུང་ཞིང་ཚུལ་དེ་དག་དང་། འདི་ནས་བཤད་པ་མི་མཐུན་པས་སྒྲིན་ཆགས་སོ་སྙམ་དུ་དོགས་པའོ།

དེ་ལ་དོགས་སྒྲིང་གི་ལན་ནི། རྒྱུད་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དེ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་བཤམ། སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་བརྒྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་བྲང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འཆད་ཀྱི། དེ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་འཇོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འདིར་རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལས་སྒྲགས་ལ་ཐོག་མར་འབྲུག་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལས་དང་པོ་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་སྤྲད་དུ་ཐོག་མར་སྤྲད་རུང་གི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་དག་པས་རིག་པའི་དབང་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱིས་ཆུའི་དབང་དང་། ཞེས་པ་ལ་འབྱུར་མངས་དང་། མ་འབྱུར་ལས། མི་བསྐྱོད་པས་ཆུའི་དབང་དང་། ཞེས་འབྱུར་སྟེ་རྒྱ་དཔེ་ལ་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །རིན་ཆེན་འབྱུར་ལྟ་གྱི་ཅོད་པན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ། རིན་ཆེན་འབྱུར་ལྟ་ཁོ་ན་ཅོད་པན་བྱ་བའི་དོན་དུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྒྱུད་དེ་དག་རང་ལ་ཆེག་སྒྲ་མ་དང་བྱི་མ་འགལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མེ་རྟོག་དོར་བས་སྒྲོབ་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་ཅོད་པན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཡིས་བཏབ་པ་ཡི་ལྟ་དེའི་དངོས་གྲུབ་སོ་ཞེས་པ་ནི་བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡིན་ལ། རིན་འབྱུར་ཁོ་ན་ལ་མེ་རྟོག་སོག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་དུ་རིན་ཆེན་འབྱུར་ལྟ་ཁོ་ན་ནི་ཅོད་པན་དུ་འབྱུར་བ་རྒྱུད་དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ལས། ཞེས་པ་ནས། གསང་བ་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་དང་། གྱི་དོར་གྱི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་འབྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དབང་གི་དག་པ་སྒྲིར་ཚུལ་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རང་རང་གི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ད་ལྟ་སྒྲིགས་འདི་དང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་དག་ལས། དུས་འཁོར་ལྟར་ཡུམ་ལྟ་དག་པའི་ཆུའི་དབང་གིས་ཁམས་ལྟ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་དག་པའི་ཅོད་པན་གྱི་དབང་གིས་ཕྱང་པོ་ལྟ་དག་པར་བྱེད་པ་སོགས་བཤད་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་དེ་དང་དེའི་ལུགས་ཀྱི་རིག་པའི་དབང་གི་ཆོ་ག་ནི།

འདིར་བཤད་པ་ལས་ཆོ་གའི་ཚུལ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་དག་པའི་དབང་པོ་
ལྷན་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྤྱད་པའི་རྣམ་པ་འདྲིལ་པ་སོགས་ལ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་རྒྱུད་གཞན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་དག་བྱ་དག་བྱེད་རགས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་ཏེ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱུད་འདིར་ནི་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དག་བྱ་དག་བྱེད་སོ་སོར་
བྱེ་ནས་བསྐྱར་བའི་ལུགས་ཡིན་པས་ཆོ་གའི་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་ནས་བཤད་པ་
དང་མི་འདྲ་ཡང་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དབང་
ལ་སོགས་པས་སྤྱད་བྱ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། དེ་དག་ལས་རྒྱུད་འདིར་བཤད་པའི་ཆོ་
ག་གཞན་སྤྱད་བྱ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཡིན་ན་འདུས་པ། གྱི་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་སོགས་གྱི་དབང་ལ་རིམ་གཉིས་སྒོམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་དག་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་དག་པའི་ཆོས་བཤད་པ་ནི། སྤར་དམ་ཆོག་གསུམ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་དག་པའི་ཆོས་
ནི་བསྟན་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་རིམ་བུ་སྟོན་པ། ད་ནི་དེས་པར་
དོ་རྗེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་
གསུངས་པའི་བྱང་དོན་གྱི་ཕྱི་རོལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེས་དོན་ནང་གི་དམ་
ཆོག་ནི་རྗོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱུད་གཞན་ལས། དོ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་གྱི་དབང་སྟོན་
པའི་རྗེས་སུ། བྱིད་ཀྱིས་སོག་ཆགས་བསད་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་ལ་བྱང་དེས་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་བཤད་པ་དང་རིག་འདྲ་བ་ཡིན་ལོ།

ཆོ་སྟོན་ལ་གཏུམ་པོ་ལྟ་བུ་མེད་བཞིན་དུ་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་། ཆོ་སྟོན་ལ་ཆོས་
རྒྱལ་ལྟ་བུ་མེད་བཞིན་དུ། བསོད་ནམས་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་བས་ཆོ་སྟོན་ལྟ་བུ་
མཆོམས་མེད་སོགས་བྱེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གསོད་པའི་ལས་སྤྱོད་བྱར་མི་རུང་གི། །ཕྱིས་
བསོད་ནམས་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་སྟོན་དང་བྱེ་མའི་མཐའ་རིག་པས་མི་འཇུག་ན་བྱའོ་ཞེས་

པའི་དོན་ཏེ། ལྷག་མ་དག་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་དག་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཚུ་ནི་སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་ཏེ། ཚུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བདུན་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལྟ་དང་། སྤང་པོ་ལྟ་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱང་བཅུ་དབྱེ་མར་འགགས་ནས་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། རོ་རྒྱང་ལ་འབབ་པའི་རྒྱང་དང་། ཉི་ཆེའི་ཁམས་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ལྟལ་བཅས་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཆངས་པའི་གནས་བཞི་ལ་གནས་པས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཤུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་ལ། ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ཡང་སྤིང་པའི་འཛིགས་པ་འཛོམས་པ་དང་། བརྗོད་པ་¹མཆོག་འཕོ་མེད་དེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དང་། རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ།།

གསུམ་པ་དབང་བདུན་གོང་མ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བྱ་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་དབང་བདུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། ད་ནི་དབང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་སོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ན། ཞེས་པའི་དོན། ཁ་ཅིག །དབང་བསྐྱར་བའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོ་བ་མས་སོ་སོ་མཐོང་བ་ལ་འཆད་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་སྤང་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དབང་གོང་མའི་འབྲས་བྱ་ནི། བྱམ་པ་གསང་བས་ཞེས་སོགས་ཏེ། དབང་བཅུ་གཅིག་དང་། ས་བཅུ་གཅིག་གངས་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་ལས། དབང་འདི་དག་གིས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་དང་། དབང་བཅུ་གཅིག་གི་ལམ་དུ་མ་འདུས་པའི་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཅི་སྟེ་གཡོ་སྐྱེའི་དབང་གིས་ཞེས་སོགས་ཏེ། དབང་ལ་སོགས་པ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་འདི་ནི། དགེ་སྦྱོང་ལ་རབ་དུ་གཅིས་པའི་མདོ་ལས། ལ་ལའི་ཚུལ་གྱིས་བདེ་བ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༩། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༥ བརྗོད་བྱ་མཆོག་

སྟེ། །ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱད་བསྐལ་ཡིན། །ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་ན་བདེ་བ་
དང་། མ་བསྐྱངས་ན་སྤྱད་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། འདི་
ནི་ཁྱོད་གྱི་དཔྱལ་བའི་ཚུ། །དམ་ཆེག་འདས་ན་སྟེག་པར་བྱེད། །དམ་ཆེག་བསྐྱངས་ན་དངོས་
བྱུང་སྟེ། །རྟོ་རྟེ་བདུད་ཅིའི་ཚུ་འཐུངས་ཤིག །ཅེས་དམ་ཆེག་མ་བསྐྱངས་ན་དཔྱལ་བའི་ཚུ་དང་།
བསྐྱངས་ན་བདུད་ཅིའི་ཚུར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལྟ་བུ་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཅ་བའི་
ལྟ་བུ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བ་རྣམས་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གསུངས་ཏེ།
འདིར་ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བ་བྱང་བ་ལ་སྤར་བྱང་བའི་ཅ་ལྟ་བུ་གི་རྣམ་སྟོན་མི་འདོད་པ་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་
བསྐྱས་པ་སོགས་གྱིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཅ་ལྟ་བུ་གིས་སྟོམ་པ་བཏང་བ་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་ཞུགས་ཤིང་དབང་སྒྲངས་པས་སྟོམ་པ་སྤྲན་པར་གྱུར་པའི་སྟོ་ནས་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི། འདིར་གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་པ་ལ། ལུས་པ་
གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གནས་པའི་ཅ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྟེག་ཆད་ལས་གྱིས་འདག་ལ། ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཅ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྟེག་ཆད་ལས་གྱིས་མི་འདག་པར་གསུངས་
པ་ནི། དཔེར་ན་འདིག་རྟེན་ན་བྱིས་པ་རྒྱུ་དུ་མི་ཤེས་པས་ཉེས་པ་བྱས་པ་དེ་ཉེས་པ་རྒྱུ་ལ། ཆེར་
སྐྱེས་པས་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དབང་བདུན་དང་། ལུས་པ་གསང་བ་དང་། ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་ལ་གནས་པ་དག་ལ། བྱིས་པ་དང་། དར་མ་དང་། སྐྱོན་པོར་བྱེད་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཉེས་པ་ཆེ་རྒྱུ་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་མཁས་རང་པ་དག་གསུང་རོ།།

སྟོམ་པ་ཉམས་པ་སྤྱར་དབང་གིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བ་བྱང་བ་
གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་གྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དབང་གི་སྟོམ་པ་སོར་རྒྱུད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱིན་
དག་སྤོང་ལྟར། སྤར་ཅ་ལྟ་བུ་མ་བྱང་བའི་རང་ལས་དབང་གིས་གཞོན་པ་དག་གི་ཡང་གཤམ་འོག་
དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བའི་ལྟ་བུ་བ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བྱིས་མི་བྱེད་པའི་
སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཤམ་ཆེ་སྟེ། བྱིས་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་སེམས་འདི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༢ ཞོག ༣༣༩ ཟླང་། ༡༩

མེད་ན་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་གང་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། རྩི་མེད་འོད་ཀྱི་བའི་རེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས། གང་ལྟར་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བའི་ཅ་ལྟར་རྣམས་གསུངས་པ་ལ། གང་དག་རྩི་མེད་ཐེག་པར་གནས་པ་ལ་རྣམས་ལ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་འོ་ཞེས་པས། དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བ་ཞིག་ཅ་ལྟར་འདི་དག་བསྐྱེད་པའི་ཉེན་དུ་བསྟན་པའོ།།

དེས་གང་བྱས་ན་ཅ་ལྟར་གང་དུ་འགྱུར་བ་ནི། གཞུང་དེ་ལས་གོང་མ་དག་གིས་སྟོན་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསལ་བར་མཛད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་མངས་པའི་འཛིགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །ལྟར་བ་སྒྲིམ་པོ་རྣམས་ནི། ཅ་ལྟར་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་པོ་དང་། ཅ་ལྟར་སོ་སོའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བས་སྒྲིམ་པོར་གྱུར་པ་དང་། སྒྲིམ་པོ་རང་གི་སྟེ་ཆོན་གྱི་ལྟར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་དུ་མ་སྟེ། ཅ་ལྟར་གི་ཆད་པ་ལ་སྟོས་ན་དེ་རྣམས་ལ་ཆད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རེས་པའོ། །གསུམ་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བསྡུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་སོ། །སྤྲུལ་པ། གསུང་རབ་ལོར་འཛིན་གཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། །དཔལ་ལྷན་གཞུང་མང་ལྟ་བུའི་མིག་གཅིག་བྱ། །ལེགས་བཤད་འདོད་དགུ་འགྱུར་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། །བསྟན་པའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་གཞན་ཡོད་མིན། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས་སྤང་བ་བསྡུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་བྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་གི་ལེའུའི་མདོར་བསྡུས་བཞི་པ་རྣམས་པར་བཤད་པའོ།། །།

༥ དཔལ་ལྷན་བདེ་ཆེན་ཐབས་ཀྱིས་ནི། །དངོས་པོ་མ་ལུས་སྒྲིབ་བྲལ་བར། །རབ་གནས་ཆོག་ཡོངས་སྒྲིབ་པ། །མགོན་པོ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས། །སྒྲོབ་མ་སྤྱུ་གཟུགས་བཅས་པ་དག་རབ་དུ་གནས་པ་སྤྱབ་པའི་ཚུལ། །འཆད་བྱེད་བསྐྱེད་དཀར་པོའི་གསུང་། །བད་དཀར་ལྟ་བུར་རྣམ་རྒྱས་བྱ། །ལྟ་བ་རབ་དུ་གནས་པ་དང་། །ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོག་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་

པའི་མདོར་བསྟུན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ། རྒྱུད་དོན་
བཤད་པ་དངོས། མདོར་བསྟུན་གྱི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་འགྲུར་དུ། རབ་གནས་བྱ་
ཕྱིར་ཞེས་འགྲུར་བ་ལ། ཁ་རམ་ཅིག་དེའི་སྟེང་ནས་འཆད་ཅིང་། ཁ་རང་ཅིག་དེ་འཆད་བདེ་བར་སྒྲུང་
ཡང་སྐད་དོད་དང་མི་མཐུན་པར་འདུག་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་འདིར་ངེས་དོན་གྱི་རབ་
ཏུ་གནས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་བཙུང་ལྟན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་
འཆོལ་ཏེ། རྒྱ་གཟུགས་སོགས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྲང་དོན་གྱི་རབ་གནས་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཡིན་ལ། རེས་དོན་གྱི་རབ་གནས་ནི། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་རྗེ་གསུམ་པས་ཕྱང་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་གོ་འཕང་ལ་
རྒྱན་མི་ཆད་པར་བརྟན་པར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོག་གི་དོན་
ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། གནས་པ་བདུན་པ་སྟོབ་མ་དང་སྤྱོད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་གནས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ། གནས་པ་དུག་པའི་དུམ་བུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་དབང་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ། གནས་པ་བརྒྱད་པ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་འདུས་
པ་དང་དམ་ཆོག་གི་མཆོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ། རིགས་སོ་དུག་གི་སྣ་མོའི་རིགས་ལ་
སོགས་པ་གནས་པ་དགུ་པའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བཤད་
པར་དམ་བཅའ་བ། སྟོབ་མ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་གི་ཆོ་ག། རྒྱ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དཔལ་མཆོག་གི་དང་པོའི་
སངས་རྒྱས་ལས་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་གི་ཆོ་ག་དང་། དབང་གི་རྣམ་
དག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་མས་སྟོབ་མ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། སྟོབ་མས་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་
བ་གདབ་བ། དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཞེས་
སོགས་ཏེ། སྟོན་དུ་དབང་བདུན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་གོང་མ་དང་བཅས་པ་རྗེ་གསུམ་
པར་ཐོབ་པས་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་ཏན་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ལ་
འབད་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་ད་ལྟ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་

པའི་སློབ་མ་ནི་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པའི་སྤྲད་དུ་སྒྲ་མས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །སློབ་དུས་ན་
རྒྱད་འགྲེལ་མཉམ་ཅིང་ཤེས་ནས་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པའི་དབང་བསྐྱར་དེ་གོང་དུ་མི་སྦྱོན་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་ལ། ཕྱིས་བཀའ་ཆད་ཀྱི་དོགས་ནས་དེ་གོང་དུ་བསྐྱར་བ་འདི་རྩེ་བཙུན་གྱི་ལོ་མན་ཆད་
ཀྱི་བྱུག་ལེན་ལ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གྱི་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་ཞེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། གྱིས་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དབང་བསྐྱར་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་དགེ་སློང་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ཁང་པའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ཉིད་ནི།¹ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་འདིས། རྩ་བ་དག་བསྒྲའི་
སྟེང་དུ་ཤིང་སྟན་ཞེས་ཟེར་བ་དངོས་སུ་བཀག་གོ། །གདུག་པ་བདུད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བསྡེགས་ཤིང་
སྒྲག་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་སློབ་དཔོན་གང་
གི་གོས་དུར་སྒྱིག་མཐོང་བ་ཡིས་ལྷ་མིན་འབྱུང་པའི་རིགས་རྣམས་སའི་འོག་ཏུ་འཁྱོ་ཞིང་འབྲོས་
པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་སྟེ་བྱམ་པ་བརྒྱད་དག་གིས་ནི་
དཔལ་ལྡན་ཅོད་པན་བཅིངས་ཏེ་མོར་གྱི་འདབ་མ་དང་ལྡན་པའི་བསྐྱར་གནས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱ་ཞེས་པའོ། །གདུག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། སློབ་དཔོན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དགེ་སློང་དོ་
རྩེ་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་དགེ་ཚུལ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། དགེ་ཚུལ་ལ་ཡང་
ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སློབ་དཔོན་འབྲིང་པའོ། །གསུམ་པ་བྲིམ་པ་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། དེ་ནས་བྱུག་རྒྱ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཕྱིའི་བྱུག་པས་
ཤེས་པ། ཁ་ཅིག་ཤེས་ཆོན་དཀར་པོ་ལ་འཆད་ཀྱང་། དེ་ཁ་གསུམ་ག་དཀར་པོར་བྱེད་པ་ལེགས་
པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ན་བ་བྱུང་བྱི་བཟང་གིས་བྱུགས་པ་ལ་བྱུན་མོང་གི་བྱུག་པར་འཆད་པ་
ལེགས་ཕྱགས་པར་མདོན་འོ། །བྱམ་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་བྱ་མོ་གཅིག་དང་གཞོན་ནུ་
མ་གཅིག་གིས་ཁྱུས་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་དང་། འོག་ཏུ་རང་གི་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལྷ་ཡིས་རྣམ་པར་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༡༩ ན ༩ འདི་ཉིད་དེ།

རྒྱལ་བའི་བྱམ་པ་གཅིག་བྱས་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདས་
ཁ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་རང་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རིམ་པ་རིམ་ལྟར་
བ་བཞིན་ཞེས་སོགས་སོ།།

གཉིས་པ་དབང་གི་རྣམ་དག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་དག་བཤད་པ་དངོས་
དང་། རྟོག་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་དམ་ཚིག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་རྣམས་གྱི་
རྣམ་དག་སྒྱུར་བཤད་པ་དང་། རྟོག་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་རྣམ་དག་གི་རིམ་དོན་བྱུང་པར་བྱ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དང་པོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་རིམ་བྱུང་
བཤད་པ་དག་མཚན་བརྗོད་གྱི་ལུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་བཞིན་བྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་
ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་འདི་དག་ལ་ལུང་འདི་དག་གང་ལ་བྱངས་
པ་ཡིན་སྟེ་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་བདུན་གྱིས་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་
དག་བསྟེན་དང་། བྱམ་པས་དབང་བསྐྱར་བ་དག་ཚུལ་དང་། གསང་བས་དབང་བསྐྱར་བ་དག་སྟོང་
དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་གནས་བཅུན་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ལུང་འདི་དག་གིས་
བསྟན་པའི་དབང་བྱུང་བས་ནས་བྱངས་པའོ། །གཞན་བྱ་ན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པ་དག་དང་། ས་
བརྒྱུད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ས་དབྱུག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་རིམ་པ་
བཞིན་དག་བསྟེན་དང་། དག་ཚུལ་དང་། དག་སྟོང་དང་། གནས་བཅུན་ཆུང་པོ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་
ཡོད་ཅིང་། དབང་དེ་དང་དེས་ཀྱང་ས་དེ་དང་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབང་བདུན་དང་། བྱམ་དབང་དང་། གསང་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱང་། དབང་ལ་ལྟོས་པའི་དག་བསྟེན་ལྟ་བུ་དང་། དག་ཚུལ་ལྟ་བུ་དང་། དག་སྟོང་ལྟ་བུ་དང་།
གནས་བཅུན་ལྟ་བུར་བཞག་ནས། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པ་ནས། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བར་
དེ་དག་ལ་དག་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་བྱུང་འདི་དག་
བྱངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ལས་མི་གང་ཡོད། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་ལྟར་ན། ལུང་འདི་དག་གི་དོན་རིམ་
བཤད་ཀྱང་མི་འགྲིག་པས་བྱི་མ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲ་མ་དག །ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༡༣ ན ༡། གཙང་། ཞོག ༡༥ བ ༩ ས་དེ་དང་དེ་འཛོམས་

ཀྱི་འགྲེལ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ལ། རང་རང་གི་འདོད་པས་བཀྲགས་པའི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་རྣམ་
པར་བཞག་ནས་ལུང་དོན་འདི་དག་འཆད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་འདི་ལྟར། ཁ་རང་ཅིག་གིས། བྱམ་དབང་
གིས་ས་བརྒྱད་པ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའམ་རྩ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་འཛིག་རྟེན་
གསུམ་ན་གཡོ་བ་དང་བྲམ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གཞོན་ནུ་ལྟེ། དགེ་ཚུལ་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ།།

དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་དབྱེ་མར་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མཆོག་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་
རོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་པས་ལུས་གཅིག་ལ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་ས་བརྒྱ་ཐོབ་པ་ཕྱག་
རྒྱ་དང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་བརྟན། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་རིམ་བ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་གན་པོ་སྐྱེ་དགྲའི་བདག །ཆ་བརྒྱ་དྲུག་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་སྤྱི་བ་བྲམ་དུ་གྱུར་པའམ། ཀྱན་
རྩེ་བ་དོན་དམ་ཀྱི་དགའ་བ་བརྒྱ་དྲུག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་མཆོན་འཆང་བ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤྱག་གུ །སྤྱོད་གསུམ་
དགའ་བ་གསུམ་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས་ཤིང་བསྟན་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་བཞི་པ་སྟན་
སྤྱོད་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཞན་དག་གིས། འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་གསུམ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞོན་ནུ་ལུས་སམ། སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་
ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོའི་སྤྱོད་གཅིག་པའོ། །དེ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ལས་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་གནས་བརྟན་ཞེས་བྲམ་ནས།
སྤྱག་མ་སྤྱ་མ་དང་འབྲ་བར་འཆད་པ་དང་།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དབང་གི་རྣམ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི། སྤྱོད་གསུང་སྤྱགས་
དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་ཀྱི་རྣམ་
པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲ་ཤི་མེད་པས་གཞོན་ནུས་གཅིག་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
ཤིང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གནས་བརྟན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་གན་པོ།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པས་སྤྱོད་དགྲའི་བདག་པོ། ཞེས་སོགས་སུ་འཆད་
པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་སྤྱོད་སུ་ཟེན་གྱང་། དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ངེ་ལྟར་བྲམ་པ་དེ་དག་ཐམས་

ཅད་གོང་གི་དེ་དག་གི་དག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་སྤྱད་ནས་གང་ཡང་འགྲིག་པ་མི་སྤྱད་བས་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་འདུག་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ལུང་ལོག་མ་དག་གི་བཤད་པ་ལ་ཡང་། ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྱད་ཡང་། ཡི་གེ་མང་བ་ཅུ་སྤྱིང་པོར་བད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་བརྗོད་པ་མ་གྲིས་ཏེ། སྐབས་དོན་གང་ལ་བྱངས་པ་དང་། བསྐྱེགས་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་ངོ་།

དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་གི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་སྟུང་ན། དགེ་བསྟེན་ནི་སྟོན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་གྲིས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོན་ནས་དགེ་ཚུལ་ནི་གཞོན་ཏུ་འཛིན་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། ས་ལོག་མ་བདུན་དགེ་བསྟེན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་ན་ས་བརྒྱད་པ་དགེ་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་པས་གཞོན་ཏུ་འཛིན་གནས་སྐབས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་དབང་གིས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་ས་བརྒྱད་པ་གཞོན་ཏུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནས། གཞོན་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་དེ་ནི་འཛིན་ཏེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གཅིག་ཅེས་པ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གི་སྟོན་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པའི་བྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ས་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་ལ་གནས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་བོ་རྒྱལ་ཆ་བ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བོ་ཞེས་པས་བཤད་པ་དང་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ས་བརྒྱ་པ་འཛོལ་པ་ནི་སྤྱི་མ་ལ་སྟོན་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་ནང་ནས་ཀྱང་གནས་བརྟན་ཞུན་པོ་དང་མཚུངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱིན་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་སྦྱེ་དགུའི་བདག་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྦྱང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱི་མ་ལ་ཅ་ཅ་གཉིས་མཆོན་འཆང་བ་སྤྱུག་ཏུ་སྦྱེ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྦྱ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ས་ལོག་ས་སྤྱིང་ས་སྤྱིང་པོར་འཛིན་ཏེན་གསུམ་ན་མཛེས་ཤིང་མཆོག་ཏུ་ཀྱང་བའོ་ཞེས་པ་ནི། གནས་བརྟན་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཞེས་པས། ལུང་གྱི་མ་འདི་དག་ཀྱང་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་བར་སྤྱད་པའི་དབང་གི་དག་པ་དང་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།

དེ་ཡང་བྱམ་དབང་ཐོབ་པས་ས་བརྒྱད་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ནི་

རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ལོ་གཞོན་ཏུ་ས་བདུན་པ་མར་བཅད་ལ་ལྟོས་ན། དགེ་བསྟན་ལ་ལྟོས་པའི་དགེ་ཚུལ་
དང་འབྲ་བར་གྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོབ་པས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྤྲར་ཕྱིར་མི་
འོང་བ་དང་། ཁམས་དཀར་པོ་འོག་ནས་སྟེང་དུ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འབྱེན་པའི་སྟོན་སྲུང་
ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་རང་རྒྱལ་བསེ་རུའི་ཚུལ་ཏེ། རང་རྒྱལ་བསེ་རུ་
ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པ། འདིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་མཆོག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
སྣ་ཆོག་ས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཤུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་བ་གང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ལྟའི་རྒྱུད་གི་འཕོ་
བ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པའི་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པ་ནི། དགེ་ཚུལ་ལྟ་བུའི་ས་
བརྒྱད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དགེ་སྟོང་ལྟ་བུའོ།།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་ས་བཅུ་པ་ལ་ལུང་བསྟན་པའི་ས་བཅུ་པ་དེ་ལ་
གནས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་གནས་བཟན་དབང་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དབང་པོ་ལུས་པའོ། །མཆོག་གི་བདེ་བ་རྟེན་པས་འདིགས་པ་མེད་པ་
ཐོབ་པ། ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་དགའ་བས་གདུང་བ་མ་ལུས་པ་ནི་བར་བྱས་པས་བསིལ་བར་གྱུར་པ།
རྒྱལ་པོ་རབ་བསགས་པའི་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་དྲུང་ཞིང་རྟོག་པ་མེད་པ་
ཐོབ་པའོ་ཞེས་དང་། རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ། ལུམ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་
ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མགོ་རྒྱུ་སྟེ་སྐྱེ་དང་ཁ་སྐྱེ་ཐེགས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཆེན་པོ་འཆང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། ས་ལེགས་པའི་སྒོ་བྱོས་ལ་ལུང་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆངས་པར་སྟོན་པ་དགེ་སྟོང་གི་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་ས་ལ་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དཀའ་ཐུབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་བཟན་གྲན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ས་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཤུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ལ་སྐྱུར་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོས་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་པལ་ཆེ་བས་གཙང་བར་གནས་པ་གོ་བུ་
ཏ་མ་ཞེས་པ་ནི། སུ་ག་ཏ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་པས། དམ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་གོ་བུ་ཏ་མ། དེས་དོན་གྱི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ལ་གནས་པས་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བམ་ཟེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེའི་ཞལ་བཞི་དང་

ལྷན་པས་ཚངས་པ། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚངས་པའི་ས་ལ་གནས་པས་ཚངས་པ་ཤེས། འཁོར་
འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཚངས་པ་སྤྱད་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ། གྲོལ་བ་ཐར་བ་
ཞེས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལུས་ཞེས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བ་ཞེས་དང་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་པ་སྟེ་བཞི་ནི་རིམ་པ་
བཞིའ། སད་མི་གཉིད་མཐུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་རགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
ལ་བཤད་དུ་རུང་བར་མདོན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དཀའ་ལུག་ཆེ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ལུང་
བསྟན་པའི་སངས་རྒྱུ་གཉིས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་ཁྱད་ས་སྤྱད་ས་པའོ། །དོན་མེད་ཆོག་འདི་དག་
སྐབས་དོན་ལ་སྤྱད་ནས་འཆད་པ་ལོན་དུ་དཀའ་བར་སྤྱད་ཞིང་། འགྲེལ་པ་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བ་ལ་
བརྟན་ས་མི་འདུག་པས་དེས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་སྤྱད་མོད། རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་སམ་
སྟམ་མོ། །སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་དོན་ཞེས་པ་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

གཉིས་པ་དོན་མེད་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་རྣམ་དག་གི་དེས་དོན་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི། དེ་
ནས་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་མེད་ཀྱི་སྤྱད་དུ་ཞེས་པ་ནས། དབང་ཐུག་ཆེན་པོ་ཀྱི་སྤྱད་པའི་
སྤྱད་དུ་འོ་ཞེས་པའི་བར་དག་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཆོ་གར་ཁོ་བོས་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
སྤྱད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྤྱད་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བར་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྐབས་འདིར་མི་
གསལ་ཡང་། སྤྱད་པའི་འགྲེལ་པར། གསོལ་བ་གདབ་པ་གཞན་ནི་དབང་གི་མེད་ལས་གསུངས་
པའི་ཆོ་གས་བྱའོ། །དེར་མ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་འདི་ཡིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་བྱངས་པའི་ཆོགས་སྤྱད་བཅད་པ་ནི། དོན་མེད་སྟོབ་དཔོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་
དེ་ཚངས་པ་དབང་ཐུག་ཁྱབ་འཐུག་གི་སྤྱི་བ་བསྟན་པའི་དེས་དོན། སྤྱད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་མེད་ཀྱི་
པའི་སྤྱད་དུ་ཐུག་རྒྱལ་པོ་གསུང་པ་རྣམས་སྤྱད་པའི་དོན་ནོ། །ལྱང་གཉིས་པའི་དོན་ལ། ཉི་མ་དཔལ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལྟར་ན། རྗེས་བྱུང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་ཆེ་མོ་
དང་ལྷན་པས་གཞུག་ལུང། མའི་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བའི་པགས་པ་ཤ་ཁྲག །པའི་ཁྱ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
རུས་པ་རྒྱ་བ་སྤྱི་བ་བྱུང་བས་བྱུང་བྱུང་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་དུ་བྱུང་བས་བྱུང་
ལོ་ཅན། དེས་པོ་ཀུན་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་རལ་བ་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་ཉོག་གི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 6 ཞོག 172 ཟེང་། 74

སྐྱེ་མཐའ་དག་བཞར་བས་སྐུ་སྟེ་མགོ་རྒྱུ་མ་གཙུག་ཏེར་ཆེན་པོ་པ་དང་ལྷན་པས་ཅོད་པན་སོགས།
སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུང་ངམ། སྤང་པོ་ལྷ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པས་གདོང་ལྷ་པ་ཅན། སྤང་མཆེད་
སོབ་པ་འོད་གསལ་དང་བཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷན་པའམ། ཁམས་ལྷ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་
པས་བྱར་བྱད་ལྷ་དང་ལྷན་པ། གནས་སྐབས་བཞི་དང་བཞི་པ་ལས་འདས་པའི་བྱིར་བྱར་བྱད་ལྷ་
པ་མེ་ཏོག་སོད་ཅེས་འཆད་དོ།

རྒྱུད་འདི་ལ་སྤང་མཆེད་སོབ་གསུམ་ཀྱི་ཐ་སྟོད་སེམས་འགྲེལ་རྒྱུད་བཅས་གང་ནས་ཀྱང་
མི་འབྱུང་ཞིང་། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་སོགས་མ་ལུས་པ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱའི་
གནས་སྐབས་ལ་སྤྱར་ཏེ་འཆད་པའི་ལུགས་སུ་འདུག་པ་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
སྤང་མཆེད་སོབ་གསུམ་ལྷན་པར་སྤྱོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཞིང་། གནས་སྐབས་བཞི་
ལས་གཞན་པའི་བཞི་པ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་བཞི་པ་འདི་ལ་ཅི་ཟེར་བསྟན་རྒྱ་དགོས་ཀྱང་འོར་
བར་མི་འདུག་ལ། བྱད་པར་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་དོན་ལ་འབྲེལ་
སྟེག་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་བས་ཡིད་བརྟན་པར་མི་རུང་ཞིང་། ཀླང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལེའུ་དང་པོར་
བངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་གང་ལ་བངས་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་དཀའ་བར་སྤང་
ལ། རྟོ་རྩེའི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ལ་བཤད་དགོས་པ་མང་བས་འདིར་སྟུག་སྟུང་
ཐུགས་དོ་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤང་དུ་ཐུག་རྒྱ་སོགས་སྒྲིབ་པའི་ངེས་དོན་འཆད་པའམ། རྣམ་དག་འཆད་
པ་ལ་སྤྱར་བའི་འཆད་ཚུལ་དགོས་པ་ལ་རེ་རེ་ནས་སྟོར་བ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་། །རྟོ་རྩེ་
སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་སྟུག་སྟུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤང་དུ་སྒྲིབ་པ་ནི་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལ་འང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་བསྟུས་རྒྱུད་ལས་གཞན་པའི་ཅ་རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་དོ་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་གི་དམ་ཆོག་གི་བཤད་པ་ནི། འདིར་རྒྱུད་སྟོན་པ་
པོའི་རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་ལ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་རལ་གྱི་
དང་། ལྷག་ཆ་དང་། ཞེས་པ་དག་སྟོར་དུ་རི་ཀ་པས། རལ་གྱི་དང་སྤྲག་ཆ་འཛོང་བ་ལ་བཤད་
ཀྱང་། རལ་གྱི་འཛོན་པའི་དམག་དཔོན་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་པ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲ་མ་

དག་འཆད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། གཡོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཆོང་དང་ལ་
སོགས་པ་ཞིང་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནི་བྱིས་པའི་ཆོས་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བྱིས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་ཐོབ་པའི་མིས་མི་བྱ་
བའི་དམ་ཆེག་ཏུ་གསུངས་པའི་བཙུང་ལྟ་འདས་ཀྱི་ངེས་པ་ལས་འདས་ན་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷ་མའི་
བཀའ་བཅག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ནས་ངེས་པའོའི་བར་ནི་བཤད་
ཟིན་པའི་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ནི། འདིར་སྐྱ་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། ལྷ་རེ་བཀོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ནས་འགྲེལ་
བཤད་མ་བྱས་སོ་ཞེས་གོ་སྒྲར་བཞག་ནས་འགྲེལ་བས་མ་བཤད་པ་འདི་དག་ཅུང་ཟད་ཅམ་རྣམ་
པར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ། རྟེན་གསུམ་རྒྱན་བྱུག་དང་བཅས་པའི་རབ་གནས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ། སྟོན་ཡུལ་གྱི་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཉི་བར་མཆོན་པ། ཐུན་མོང་གི་མཐུག་གི་ཆོ་གའི་
ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོན་པོན་དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཐུག་གི་ཆོ་གའི་མཆོན་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་ཁང་བརྒྱན་ཅིང་བཀོད་པ་བཤམས་པ། ལྷས་སྟེགས་བཅའ་ཞིང་
བརྒྱན་པ། སྤང་བ་བྱས་ནས་ལྷས་སྟེགས་སུ་ལྷས་གསོལ་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་རབ་ཏུ་
གནས་པ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟེང་དུ་ལྷ་རེ་བཀོད་ཅིང་། རྟོགས་མཆོམས་སུ་གཏུགས་དང་བ་དན་ལ་
སོགས་པ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པས་གནས་ཁང་བརྒྱན་ནས། རབ་ཏུ་གནས་བྱའི་རྟེན་
རྣམས་སྟོང་པའི་ངང་ལས་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའི་གཟུགས་སྤྲུགས་ཀར་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
བསམས་ལ། ར་བཟའ་དཔར་པོ་བསྟོན་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་བརྩམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སའི་མཐེལ་གྱི་གནས་དག་
ཏུ་ཡང་ལྷས་སྟེགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོད་གྲུ་བཞི་པ་ལ་བདུད་ཅི་ལྟ་
དང་བ་བྱུང་ལྟས་བྱུགས་ཏེ། ཅིག་པའི་རི་མོ་གསུམ་ནི། སྤྲུགས་དཀྱིལ་དང་འབྲ་བར་ཀུན་ནས་
བསྟོར་བ། ལུབ་ལ་སྤྲུགས་པའི་སྟོ་གཅིག་དང་ལྡན་པ། རྟ་བབས་མེད་པའི་དབྱུས་སུ་བརྒྱ་འདབ་
མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་ལྟ་ཡུམ་བཞིའི་མཆོན་མ་བྲིས་པའོ། །ལྷས་སྟེགས་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་

ཟུར་དུ་འོར་བུ་ལམ། གསེར་སོགས་ཀྱི་བྱམ་པ་ནི་བཟང་པོ་དང་། སྒྲན་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་
པ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟག་པའི་ཆུང་བཅས་མགིན་པར་སྐྱད་པ་དཀར་པོ་དང་ལྗན་པ་བྱམ་པའི་
བསྐྱའི་ཁ་ལ་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དུང་དང་ཉ་ཕྱིས་སོགས་དང་གསེར་གྱི་སྣོད་དང་། ཡང་ན་དཔལ་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་སྣོད་དག་ཏུ་ཡང་ནིའི་ཆུ་ནི་བསྐྱབས་ཏེ་བཞག་པར་བྱ་ལ། རྩུས་སྟེགས་དེའི་སྤྱང་པོར་
ཏེ་དབྱས་སུ་རྩུས་གདན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གསལ་བའི་གདན་དག་ལ་བསྐྱེད་འདབ་བརྒྱད་བྱིས་
པ་རབ་ཏུ་བཀོད་དེ། དེར་སྐྱ་གཟུགས་བཞུགས་སུ་རུང་བ་རྣམས་ཤར་དུ་སྟོགས་པས་དབྱས་སུ་
བརྟག་ནས་དེ་ལ་རྩུས་ནི་བཅམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་དུ་སྤྱང་བ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བཟུ་བ་
དང་། ཕྱི་བ་སོགས་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་དྲུག་པ་བསྐྱས་པས་དོན་བྱུང་སྟེ་ཡུངས་ཀར་
རྣམས་ལག་པ་གཉིས་སུ་བབྱང་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་ལན་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་མེ་ལ་དོར། དེ་
བཞིན་དུ་ཆུ་དང་ཁམ་པོར་དང་། དུ་བ་དང་བཅས་པའི་སྟེ་བའི་ཆང་བྱ་དང་། ཟན་ཆང་དང་། སེང་
རས་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ལག་པས་ཉེ་རེག་བྱས་ལ་བྱུགས་ཀར་ནི་དང་། དབྱ་ལ་མེ་རྟོག་མཁུན་དུ་
ཡོན་ཆབ་དང་། མར་མེ་དག་གིས་བསྐྱོར་བཞིན་པ་དང་། རྣམ་མང་འབྲས་བྱ་མཆོག་གིས་འདི་
ལ་ངེས་པར་བྱ་བས་ནས། མར་དང་སྟོས་དཀར་བསྟེགས་པ་ཡི་གེ་དྲུག་པ་བསྐྱས་པས་བདུག་
པའོ། །དེ་ནས་ནང་ལེར་གསུངས་པ་སྤྱ་མའི་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱོས་པ་དང་། ཇིའི་ཉིལ་མར་
ཉེ་མ་མེ་ཡིས་སྒྲིན་པར་བྱས་པ་དག་གིས་སྟེ་སྐྱ་དངོས་སམ། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་
ལ་བྱུག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐུ་གོ་ཏེ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་མ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་ནིལ་ཕྱིས་བྱས་ནས་བཟུ་
བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱང་ཅི་དང་། ཀ་ར་དང་མར་དང་ཞོ་དང་འོ་མ་དང་ཆུ་གཅང་དང་། ཇི་ཞིས་པོ་
ཡིས་ནང་ལེ་ནས་གཤད་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་བཟུ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཉེན་རྣམས་རྩུས་སྟེགས་དེའི་
གནས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་ཡང་དམར་པོའི་གོས་དག་གིས་ནི་ཡང་དག་གཡོགས་ནས་
བཞག་པའོ། །ཞེས་པ་སྟོན་གོན་ནོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོག་ལ་གསུམ། རབ་གནས་རྒྱས་པའི་ཆོག་ལ་བསྐྱས་པའི་ཆོ་
ག་ལ་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆོག་འི་ཁ་སྐྱོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་

རབ་གནས། གླེགས་བཅ་གྱི་རབ་གནས། མཚོད་ཉེན་གྱི་རབ་གནས། བགྲང་ཐེང་གི་རབ་གནས།
 རྩོམ་ཐེང་གི་རབ་གནས། ལྷན་འཁུར་ལ་སོགས་པའི་རབ་གནས། རྒྱན་ལྷག་གི་རབ་གནས་
 སོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ཉེན་སྒྲུབ་དངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ། བདག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་བ།
 ཉེན་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་བ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ། དེ་ལ་མཚོད་པའི་ཆོག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 དེ་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དཔལ་ལྷན་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐར་ཤར་སྟོགས་སུ་ནི་མཉམ་པའི་
 སའི་གནས་ལ་ཆངས་ཐིག་ནས་ཅིག་པའི་བར་སོར་བྱེད་རྒྱལ་བ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་བྱས་པ་ཡིས་
 སོར་བྱེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་རེ་ཁ་ལྷ་བྱས་ཏེ། དེའི་རྩིས་སུ་བསྐྱོད་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རང་
 རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་སྟོགས་སུ་གནས་པའི་ཡུམ་བཞི་དང་། རིགས་ལྷའི་མཚན་མ་ལྷ་
 ཡིས་བརྒྱན་པའོ། །དེ་ནས་སྟེགས་བྱ་དེའི་དུས་སུ་ཉེན་བཞག་པར་བྱ་བ་ནི། ཞལ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་བ་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སྟོགས་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མའི་སྐུའམ། མཚོད་ཉེན་དང་སོགས་པས་རྩོམ་ཐེང་གི་རབ་
 དང་། གླེགས་བཅ་དག་གམ། ཐང་སྐྱུ་ཞེས་པའམ་དེ་བཞིན་དགྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་མཛོན་དུ་སྟོགས་
 པར་སྟགས་པས་བཞག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་བདག་གི་རྒྱལ་བ་མཚོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཐེང་བཅས་པའི་སྐུ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་རྩོམ་ཐེང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་ཐར་སྐོ་བཞིའི་རོ་བོ་དག་ཏུ་བྱས་ནས་ནི། ཕྱི་ནས་འདོད་
 པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མདོར་བསྟུས་པ་སྟར་བརྫོད་པའི་སྐུར་བ་དག་གིས་ཆུ་ཉི་རྩོམ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉེན་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེད་པ་ནི།
 རབ་ཏུ་གནས་བྱའི་རིག་པའི་ལྷ་མོ་དང་། སོགས་པས་ཁོ་བོ་བྱང་སེམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
 གཞུགས་རྣམས་སྟོར་པའི་རང་ལས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་།
 ཐུག་མཚན་གྱིས་དམ་ཆེག་པའི་ལྷ་དེ་དང་དེར་རྩོགས་པར་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་མཁུན་ལྟེ་བ་
 གསང་བ་མགོ་བོ་སྟེ་དཔལ་བ་དང་། གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་དག་ལ་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱ་གཅན་
 ལ་སོགས་པའི་གདན་ལྷག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་ལྷག་གི་ཡི་གེ་ལྷག་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ནི། རི་སྐད་བརྫོད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ལྷ་དམ་
 ཆེག་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་སྐར་ཡང་མཐའ་དག་ལྷ་རྣམས་དམ་ཆེག་པ་དག་གི་ཡུས་ལ་

ཡང་རང་རང་གི་ས་སོན་ལས་སྤྱང་བའི་ཁྱོ་བའི་ཁྱལ་པོ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྲིད་མེད་སྲིད་
མཉམ་ནི། སྲིད་མེད་སྲིད་སོང་ཞེས་སྤར་ལེན་དང་པོར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ལས་བར་སྤྱང་
བའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱན་དངས་ལ། རོ་ཡིས་སྤྱི་བོར་བཀལ་སྟེ། རྩྱ་གིས་གཞུག་པ་དག་དང་ནི་
བོ་རྟོ་རྟི་རིམ་པ་བཞིན་བཅིང་བ་དང་མཉེས་པ་དང་ནི་རོ་མཉམ་བྱེད་པ་དག་གྱང་རབ་དུ་གནས་
བའི་སྤྱ་དམ་ཚིག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལུས་ལ་བྱའོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་བྱ་བ་ནི། དེ་ནས་དེ་ནས་ས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་ཉི་
ཟླ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱས་སྤྱ་ས་ཐོན་ཀྱི་ཡི་གེ་དགོད། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། དབང་
བསྐྱུང། དེ་ནས་སྤྱི་གཞུགས་བརྟན་ཀྱི་གཞུགས་སྤྱ་བལྟས་ལ་མཆོད། མེ་ལོང་བསྟན། སྤྱིན་སྟེག་
གིས་མཉེས་པར་བྱ། སྤྱིན་དབྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྤོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནི་རབ་རྒྱ་གསལ་
བར་བྱས་པའི་ལྷ་ལ་ཇི་ཞིས་པོའི་སྤྱང་ཅི་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ་དང་བྱག་དག་འཆོལ་བར་བྱ་
ཞིང། དམ་ཆོག་སྟན་རྒྱ་གཞུག་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་
ཉིན་དེ་ནས་ས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་ས་ཐོན་ཀྱི་ཡི་གེ་དགོད་པ་དང། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིན་སྐྱབས་བྱ་བ་ལ་
སྤྱང་ཉི་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེགས་བཅ་གི་རབ་གནས་ནི། བོ་ཉི་འོད་དཔག་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་གྱུར་པ་ལས་
ཡི་གེའི་ཆོགས་གཟུགས་བརྟན་གི་ཚུལ་ཏུ་ཤར་བའི་འོད་དཔག་མེད་གི་གཟུགས་གི་དམ་ཆོག་པར་
བསྐྱེད། ཡི་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཞིན་བྱས་ལ། དེ་ཞུ་བ་ལས་དེའི་མཐའ་དག་ལུས་
ལ་གནས་པའི་སྤྱུ་རྩ་ཙ་ཙ་གཉིས་མཆོད་གི་ཡན་ལག་དབྱངས་ཡིག་ཏུ་གྱུར། དཔེ་བྱད་མཁའ་དང་
བརྒྱད་གིས་ཉེ་བརྒྱད་ཙ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཙར་གྱུར་ཉེ། དབྱངས་གསལ་གི་ཡི་གེ་རྣམས་གིས་སྤེ་
བ་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་སོག་བྱའི་འདབ་མ་འདབ་མར་ཉེ་སོག་བྱ་རེ་རེ་ཞིང་ལ་གནས་པར་སྐྱེགས་
བཅ་རྣམས་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་པ་རང་དག་གསུང་ལ། ཡང་སྐྱེགས་བཅ་སྟོང་པའི་
དང་ལས་ས་མོན་དང་། ལྷག་མཆོན་ལས་སྐྱེས་པའི་གསུང་རྩི་རྩེར་བསྐྱེད། རིགས་བྱག་དཔོན་པ་
ལ་སོགས་པ་སྤར་ལྟར་བྱས་པ་ནི་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡི་ཤེས་པ་གཞུག་པའི་
དོན་ཏུ། རོ་མོ་མཆོན་དཔའི་རྣམ་པ་དབྱངས་གསལ་གིས་སྤེ་བའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་སྤུ་ཤར་བ་མཐའ་

དག་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་ཁ་ནས་སྤྱང་སྟེ་ཤོག་བྱའི་འདབ་མ་འདབ་མར་
སྟེགས་བམ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་བཞད་ཀྱང་རྩུང་བར་མཛོན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རབ་གནས་ནི། ལྷ་ཁང་མཆོད་རྟེན་ནི་གཙང་ཁང་ལ་སོགས་
པའི་རབ་གནས་ལ། ལྷ་གོན་གྱི་རྗེས་སུ་དེ་རྣམས་པད་ཆེ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་སྤྱང་ཤེས་རབ་དང་
བཅས་པར་བསྐྱེད་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་བདག་
ཉིད་རྣམས་པར་སྤྱང་མཛད་ཀྱི་གཞུགས་དམ་ཚིག་སེམས་དཔར་བསྐྱེད་ལ། དེགས་བྱུག་དགོད་པ་
ནས། དམ་ཚིག་ཉན་དུ་གཞུག་པའི་བར་སྤྱང་ལྷར་བྱས་ཏེ། དེ་ཞུ་བ་ལས་ལྷ་ཁང་དང་ནི་གཙང་
ཁང་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དུ་གྱུར་པར་བསམ། མཆོད་རྟེན་
ནི། རྣམ་སྤྱང་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་དེའི་སྤྱིང་ཐོར་ཏེ་དབྱས་སུ་
བསྐྱེད་ཏེ་བར་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའི་དབལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པོ་¹དང་། ཤར་ལ་
སོགས་པའི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་རྩི་རྩི་ལོར་བྱ་བ་སྤྱང་དག་དང་བྱང་དུ་རལ་གྱི་ཉིད་བསམ་སྟེ་མཆོད་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱའོ།།

བཞི་པ་བགྲང་སྟེང་གི་རབ་གནས་ནི། བགྲང་སྟེང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མདོར་བསྟན་པ་
ནི། སྤྱིང་པའི་ངང་ལས་རྩྱི་གི་ཡི་གེ་ལོར་བྱ་སྟེ་སྟེང་རྩོག་ཡོངས་སུ་བགྲང་བའི་བྲངས་དང་མཉམ་པ་
རྣམས་ནི། ཐུགས་རྩོམ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པར་བསྐྱེད་ལ། སྤྱིང་ཁའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
སྤྱན་བྲངས་པའི་ཡི་གེས་པ་རྣམས་རྩོམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མདུན་འཛིན་བཞི་བཅེགས་དང་།
མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟེང་རྩོག་རྣམས་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ། །ལྷ་པ་རྩོམ་
ཤེས་བྱའི་རབ་གནས་ནི། ཤེས་བྱ་སྤྱིང་པའི་ངང་ལས་ལུས་ཀྱི་སྤྱང་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱངས་ནི་གསུམ་
གྱིས་བསྐྱུར་བའི་བརྟ་རྣམས་གཞུག་ཅིང་། རྩོམ་སྤྱིང་པའི་ངང་ལས་ཡབ་ཀྱི་སྤྱང་བསྐྱེད་ནས་ཀ་
སོགས་སྟེ་རྣམས་གཞུག་པར་བྱའོ།།

དུག་པ་བྱས་འཁྱུད་སོགས་ཀྱི་རབ་གནས་ནི། དབྱངས་གསལ་དེ་ཁོ་ན་མཆོད་ཕྱིར་སོགས་
སྤྱི་རྩོམ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞུག་ཅིང་། བརྟ་ཡིས་བསྐྱུར་བའི་ལོར་ཏེ་བརྒྱད་ཅུའི་དཔེ་བྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༡ བརྒྱད་པ་དང་།

གསལ་བྱེད་བརྒྱུད་ཅུ་རྣམས་ནི་སྟོང་གཡོགས་ལ་གཞུག་ལ། ཀ་སོགས་སྡེ་བ་དུག་གི་ཡི་གེ་སྤྱི་
 ཅུ་དབྱངས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་བ་མཁའ་རོ་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྤྱི་བརྒྱུད་ཅུའི་
 གངས་སྤྱི་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་བྱས་འཇུག་དག་ལ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བདུན་བ་རྒྱན་དུག་
 གི་རབ་གནས་ནི། སྟོང་བའི་ངང་ལས་ཉི་ཉེ་ལས་བྱུང་བའི་དབལ་ལྷན་རྣ་ཆ་འོད་དཔག་མེད་དུ་
 བསྐྱེད་བ་ལ་རང་གི་སྟོང་ཁའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་བ་སྤྱན་དབངས་ཏེ་བཅུག་
 རས་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྣ་ཆར་གྱུར་བ་བསྐྱོམ་པ་དེ་དང་། རྒྱན་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་
 རིགས་འགྲེལ་ཞིང་། མཐའ་དག་ལུས་ལ་གནས་བ་སྟོང་བའི་རྣམ་བ་སྟེ་སྟོང་ཆེན་ལྡེའི་ཡི་གེ་ཨ་ཨ་རི་
 ལྷ་ལི་ལྷ་པོ་དག་ནི་ཐལ་བ་དག་གི་ས་བོན་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་རབ་གནས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ནི། རབ་ཏུ་གནས་བྱའི་རྟེན་དམ་ཆེག་པར་བསྐྱེད་
 ལ། སྟོབ་དཔོན་རང་གི་ལུས་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པའི་རྣམ་དག་ལས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེ་རྟེ་གསུམ་དང་
 བཅས་པའི་བྱང་པོ་སངས་རྒྱས་དང་ཁམས་ལུས་དང་། ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བྱང་ནས། ལྷ་
 དམ་ཆེག་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རང་གི་སྟོང་ཁའི་བསྐྱར་ཡེ་ཤེས་བ་རང་རང་ས་བོན་དག་གིས་རིམ་བས་
 དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བ་མེད་ཀྱང་རྟེན་ལྷའི་གཞུགས་སྤྱི་བསྐྱེད་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་བ་བཅུག་
 སྟེ་ཐུགས་ཀར་ས་བོན་བཀོད་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་ཡི་བདག་པོ་ཞེས་བོས་ནས་
 མཆོད་རྟེན་སྤྱི་གཞུགས་སོགས་ལ་ཚུལ་དེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གནས་པ་བྱའོ། །

གསུམ་བ་སྟོང་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆོ་གའི་ཁ་སྟོང་བསྐྱར་བ་ལ་གསུམ། དངོས་གཞི་
 ཆར་ནས་ཉེར་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ། ལྷ་གོན་དང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་ཁུས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཁ་སྟོང་། ཁུས་
 བྱས་པའི་རྗེས་སྤྱི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་བའི་དུས་སྤྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ས་བོན་ལྡེའི་རོ་བོར་བསྐྱབས་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་དག་སྟོབ་དཔོན་རང་གི་
 ལུས་ལ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སྤྱི་བསྐྱེད་དཔོན་གྱི་ལག་པའི་རྟེ་རྟེ་དག་གིས་དབང་ལྷན་གྱི་
 ཆེག་བ་བཤེག་ནས། ཆངས་ཐེག་གི་ལམ་ནས་དབངས་ཏེ་རྩལ་ཆོན་དབྱི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །ཡང་
 ར་རང་གི་ལག་པའི་རྟེ་རྟེ་བསྐྱེད་བའི་བྱུག་རྒྱ་དག་གིས་ལྷ་རྣམས་རང་ལ་གཞུག་པ་ལ་སྐྱར་ཀྱང་རྩལ་

1 ཞོལ། སོག ༡༣༠ ན ༤། གཙང་། སོག ༤༠ བ ༡ བཀོད་ན་རབ་དུ་

བར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངའ་དབུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་དང་། དང་པོ་སྟོག་གི་སྐབས་སུ་
ཡང་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷས་བྱས་པའི་བྱིན་ན་ངི་དང་། སྟོས་དང་ཞེས་པ་ནས། རབ་
ཏུ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ། ཡི་གེ་བྱུག་
པ་བརྒྱས་མིང་རྫོང་དང་བཅས་པའི་ལག་པས་རྟེན་གྱི་སྟོད་སྦྱང་བར་གསུམ་དུ་རེག་སྟེ་བརྟན་བར་
བྱ། བསྟོད་པས་བསྟོད་དེ་ཆོ་ག་དངོས་གཞིའོ། །གསུམ་པ་མཇུག་གི་ཆོ་གའི་མཆོན་དོན་ནི། དེ་
སྟར་རབ་གནས་དངོས་གཞི་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཏོར་མ་བཏང་། ཡོན་བདག་བསྟོ། རྣམ་མང་
མཆོག་གི་ཞེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ལུལ་གྱི་རབ་རྩ་གནས་པ་ཉི་པར་མཆོད་པ་ལ་གཉིས། ཁྱོན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་རབ་གནས་དང་། སྟེང་མོས་ཆལ་གྱི་སྟོན་ཤིང་རབ་རྩ་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོན་པ་དང་།
 རྩེང་བྱ་དང་། མཆོད་རབ་རྩ་གནས་པ་ལ་ནི། དེའི་དབྱས་སུ་མཆོད་སྟོང་དེའི་དབངས་གྱི་ཉིས་
 འགྲུར་དང་མཉམ་པར་གཟུགས་ཤིང་། དེའི་དབྱས་སུ་སྟོང་པའི་རང་ལས་ཚུ་བདག་འཆད་པར་
 འགྲུར་བ་བཞིན་དང་། ཕྱོགས་བཞི་དང་། ཕྱོགས་བྲལ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དུ་ནི་སྟེང་ཆུལ་པོ་དུང་སྟོང་
 ལ་སོགས་པ་ནོར་ཉེ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དཔལ་ཆོག་པ་བསྟེན་ནས་དགོད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 པ་བཅུག་ནས་རྩེང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་ལན་ཚུ་ནས་སྤང་ཅི་བྱ་མཆོད་པར་ཚུ་གཉེར་བདུན་པོ་
 རང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོ། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི། སྤྱི།
 དེ། རྩེང་བྱ་སོགས་དེར་སྤང་ཅིའི་ཚུ་དང་ལྷན་པའི་བྱི་ལ་སོགས་པ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། མེ་རྟོག་
 ལ་སོགས་པས་མཆོད་ནས་ཚུ་གཉེར་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྟོམ་སོ། །ས་རྩུ་བྱ་ཅེས་བདུན་ཅི་
 ལྟ་ཡང་གཞུག་ཅེས་ཟེར་ཉེ། ཕྱིའི་བདུན་ཅི་ལྟ་ཡིན་ན་རུང་གི། །ནང་གི་བདུན་ཅི་ལྟ་གཞུག་པ་མི་
 ཡེགས་སོ། །རབ་རྩ་གནས་པའི་རྩེས་སུ་སྟོན་སྟེག་གིས་ལྟ་རྣམས་ཆོས་པར་བྱས་པའི་མཐར་ནི།
 དེའི་འགྲམ་དུ་བ་ལང་གི་གཅི་བས་བྱུགས་པའི་ཅན་གྱི་བྱིས་མཁལ་བས་ཉེ། སྟོང་ཁའི་ས་བོན་གྱི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་རྩོམ་ཆུ་བདག་དང་། ལྷ་བརྒྱད་སྟོན་བྲངས་ལ་མཆོད་པ་དང་། འོ་མའི་གཉོར་མ་བྱིན་

1 རྒྱལ་ རྒྱལ་ ༡༣༠ བ ༦། གཙང་། རྒྱལ་ ༤༡ བ ༥ མཆོད་རབ་རྒྱ་

ཏེ། རྩིང་བྱ་དང་མཆོའུ་¹དག་ལ་ཚུ་ལྟ་དཀར་སོ་ཕྱག་ན་ཞགས་པ་ཅན་བསྐྱེམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་
མཆོད་བསྟོད་གཏོར་མ་གྱིན་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱས་ཏེ། བརྟན་བཞུགས་བྱས་པས་ཚུ་ཟད་པ་
མེད་པར་གྱུར་པར་བསྐྱེམ་ཞིང་། ཤིས་བརྩོན་དང་། གཞོན་ཏུ་མ་མཉེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷོན་ཤིང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཆལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི། ཤིང་གི་གཙོ་བོ་གཅིག་
སྟོང་པའི་རང་ལས་ནམ་སྤང་དུ་བསྐྱེད་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་དབང་བསྐྱར། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་
ལས་ལྷོན་ཤིང་དུ་བསྐྱེད་ལ་ལྟའི་དཔག་བསམ་ལྷོན་པ་མཐའ་དག་སྐྱེད་མོས་ཆལ་གྱི་ཤིང་ལ་ལྷག་
པར་གནས་པར་མོས་ཤིང་དབང་ནི་བསྐྱར་ནས་ལྷོན་ཤིང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཡང་མཆོད་དེ། བརྟན་
བཞུགས་དང་། གཏོར་མ་གཏང་བ་དང་། ཤིས་བརྩོན་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཐུན་མོང་བ་
མཇུག་གི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་ནི། རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཟིན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅོད་པན་
དར་དབྱངས་དག་དང་ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡོན་དབྱལ་བ་ཡང་སྦྱིན་བདག་བདག་ཉིད་ཀྱི་
འབྱོར་བ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱས་པའོ། །སྦྱིན་བདག་གིས་ནི་བསོད་ནམས་སྤྲད་དུ་མཐའ་དག་སེམས་
ཅན་ཆོགས་ཀྱི་རིགས་ལ་དགོ་བ་ནམས་བསྟོས་ནས། གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སོབ་པར་དོན་དུ་
གཉེར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་གདབ་པ་དང་། བསྟོ་བ་བྱ་བ་ནི་
མཇུག་གི་ཆོ་གའོ། །སཐམས་ཤིང་།

1 ཞོལ། ཞོག ༡༣༡ ན ༥། གཙང་། ཞོག ༤༣ ན ༩ མཆོའུ་དག་ལ་

༡༡། །རྟེན་ཆེན་དབང་ལའི་སྤྲེལ་ཆ་ཞང་ཁུང་བ་ཆོས་དབང་ གྲགས་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །གཉིས་པ་གནས་པ་དུག་པའི་དུས་བྱ་འདིག་རྟེན་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་དབང་སྤྱོད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ལ་གཉིས། དབང་གཉིས་རི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
དང་། དབང་གི་རབ་དབྱེ་དག་པ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒོམ་དུས་དང་དབང་དུས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཤད་པ། དབང་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཕྱག་རྒྱའི་སྤྱོད་ཡོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅུ་སྟེར་བཏང་དུ་བསྟན་པ། སྒོམ་དུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སོ་
དུག་གི་ལྷ་སོ་སོའི་རིགས་བསྟན་པ། དབང་དུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དནི་རི་མིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དབང་གོང་མའི་ཆོ་ག་གསུངས་ཏེ། ཞེས་
པ་ནས། བཅུ་དགུ་མ་ལ་བྱེད། །ཉི་ཤུ་མ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། སྤྱི་མ་དོལ་དོལ་
ལའང་དག །སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་མ་བཅུ་རྣམས་པར་དག་པས་སོ། །ཞེས་སྤྱི་མ་ནས། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལུས་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་དབྱིངས་སྤྱུག་མའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱས་
མ་བཅུ་དང་སོ་སོར་རེ་རེ་ཞིང་སྐྱར་ནས་ཡང་རྒྱས་མ་གཉིས་དང་སྐྱར་བ་མི་འགྲིག་གོ།

ཤེར་ཕྱིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱིར་སོགས་བཅུར་བྱེ་བ་དང་། ལོ་གཅིག་མ་ནས་
བཅུ་མའི་བར་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་རྣམ་མཁའི་ཁམས་གཉིས་སུ་བཅུ་པོ་དེ་དག་
བསྐྱས་ནས། དེ་ཡང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འདྲིལ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཁྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་སོར་གྲུབ་
ཅིང་བྱ་ག་རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་ལྟན་པའི་རྩ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་འོག་ཏུ་ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་རྒྱང་ཁམས་མ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། དབང་དུས་སུ་འདི་དག་སྤང་
བར་གསུངས་པས་དུས་གཞན་ཀྱི་ཆེ་འདི་དག་བསྐྱར་ཅན་སོགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བལྟ་བ་དང་རེག་
པ་དང་མཆོད་པར་གསུངས་སོ། །སོ་མ་ལྟར་བའི་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། མི་ཟད་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

1 ཞོལ། ཤོག 3 ན ༡ གཙང་། ཤོག 3 ན ༡ སྤྱོད་སོགས་

ཞེས་པའི་རྩ་འགྲུར་དུ་མི་འཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འོན་ནི་སོ་མ་བརྗེས་པ་ཡི་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཁམས་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གཞོན་ནུ་མ་
དེ་དག་རྩལ་མི་འཛོག་པའི་སྟོན་ས་སྟེ་གནས་མ་ཉམས་པར་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། །ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་
རྒྱུད་གི་ཁམས་སྟོན་མར་འཛོག་པ་ནས་བཅུ་བཞི་མ་ས་ཁམས་སྟོན་མར་འཛོག་པ་དང་། བཙུ་ལ་མ་
སྟེ་དོན་ཉི་ཤུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་དོན་ཉི་མར་འཛོག་པ་སོགས་དང་ཆོག་དོན་གོ་སྟོན།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་ཕྱག་རྒྱ་མཆན་ཏུ་འཛོགས་ཤེད་མ་སྟེ་ཞེས་པ་
ནས། བཞི་བཅུ་ཙ་ལྷག་གི་བར་དུ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་འོའི་བར་ལ། ཡི་ནི་ནི་འགྲུར་འགའ་
ཞིག་ཏུ་རྟུགས་ཤེད་མར་བསྐྱར་ལ། འགྲུར་མངས་སུ་ང་རྒྱལ་མ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ཡང་འགྲུར་སྟེ་
མ་སྐྱབས་དང་འཕྱོར་རོ། །དེར་ཙ་ཙི་ཀ་ཆན་ཤེད་མ་དང་ཙན་ད་སྟུལ་ཤེད་མར་བསྐྱར་ཏེ་ཆོག་
དོན་གོ་བར་ཟད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། དབང་གི་དོན་དུ་ནི་ཞེས་པ་ནས། རྩལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞུང་བར་མི་
བྱའོའི་བར་ཏེ་འདིར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་རྩལ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་དང་འདུལ་བའི་སྟེ་
སྟོན་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ཡན་ཆད་ཁྱིམ་སོ་གཞུང་བར་བཤད་པ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། །པལ་
ཆེ་རང་སོགས་བ་དག་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞིའི་བྱམ་དབང་བསྐྱར་བ་ན་ཕྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་
དབུས་དང་དབྱར་ཕྱག་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཤར་དུ་ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་སྟོན་མར་བསྐྱེད་པ་འཐད་པར་
མི་སེམས་ཏེ། རྒྱུད་གི་ཁམས་ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་སྟོན་མར་བསྐྱེད་པ་རྩལ་མེད་པས་གཞུང་བར་མི་
བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤར་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་སྟོན་མར་བསྐྱེད་པ་ནས་རྒྱུད་དུ་
ལོ་ཉི་ཤུ་མ་བྱི་དོན་ཉི་མར་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་གནས་
ནི་འོག་ཏུ་ཤར་དུ་སྟོན་མ་འགོད་པ་ནས། རྒྱུད་དུ་བྱི་དོན་ཉི་མ་དགོད་པར་གསུངས་ཤིང་བཅུ་གཉིས་
ལོ་ལོན་མཛེས་པའི་བྱ་མོ་ཉི་ཤུའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་འགྲེལ་
ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་གིས་རྒྱུད་སྟོན་རུང་དུ་ཤེད་པའི་དབང་དུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་
གཤེགས་མ་དང་སེམས་མ་དངོས་སམ་དེར་བསྐྱེད་པ་གང་རུང་དགོས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱོ་མོ་དང་
གསུང་སྟེའི་ལྷ་མོ་ནམས་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། ༡༡

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྐྱར་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟོན་པས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། འགྱུར་གཞན་
དུ། གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ལམ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་
འགྱུར་ལ། གཅིག་ནི་ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་དང་དེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་སྟེ་དེ་ནི་རིག་
མའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སུ་བཅུག་ནས་རིམ་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱར་བའི་དོན་
དང་། གཞན་ནི་ཅེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དེས་པའི་དོན་གྱི་དབང་བཞི་ཞེས་སྟེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྗེ་རྗེ་
སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲིམ་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་དེས་དོན་གྱི་དབང་
བཞིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་ལ་བདག་པོའི་དབང་ཞེས་གསུངས་
པས་སོ་སྟེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་པོའི་དབང་དང་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་
གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་
པོའི་གནས་སྐྱོན་པ་ཞེས་བྱས་ནས། དེའི་ཆེ་དེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་མི་དགོས་པར་སྒྲིམ་པ་
ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཁོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེས་ན་གཞན་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་
པོའི་དབང་ནི་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱའོ། །ཆོག་དོན་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་རྗེ་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་།
བདག་པོ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང་། དེའི་རྣམ་དག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྒྲིམ་མ་མཉེས་པས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཞེས་པ་ནས། དང་པོར་སྟོབ་མ་གཞུག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཨོ་
ཡིག་དང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་མེད་ཉོ་སྤྲོ་ལྷ་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྟར་དགོད་པ་ནི་རིགས་ལྟེ་
ཆ་སྟེ་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་བྱས་པ་དང་། སྐལ་བ་ངན་པ་འདི་ནི་ཅེས་པའི་དོན་རྒྱ་ཉན་པ་ཅམ་ནི་རྒྱད་
འཆད་པ་ལ་ལྟོས་ན་སྐལ་བ་ངན་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་པས་
ཅེས་ཟེར་རོ། །རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་པ་ནི། འདིར་ནི་བྱེད་རྣམས་དབང་

1 གཙང་། ཤོག 3 བ 2 ཅེས་པ་ནས། ཞེས་གཙང་ཞེས་ཅེ་རིགས་གསལ།

པོ་ཡིན། །ཅེས་སོགས་རི་ལྟར་རིགས་པའི་ཆོག་བརྗོད་ནས་དབང་པོར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ལག་
 བཅངས་ནི་ལུས་འཁྱུད་པ་ཙམ་གྱི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ངེས་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་གཉིས་གཉིས་
 འཁྱུད་པ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་བྱང་སེམས་འཛིག་པ་ནོར་བུའི་ཅེར་བཟུང་བའི་
 ལྟན་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་པ་སྟེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལག་
 བཅངས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ནི། །ལག་བཅངས་དག་ལ་ཤེས་རབ་ཉིད། །ཅེས་དང་། གཉིས་གཉིས་
 སྟངས་ལས་དེ་ཐོབ་པ། །གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ལྟར་དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཡི། །ཁ་དོལ་དོལ་འབྲང་ཅིག་འདི་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་གསུམ་ལས་མ་
 བསྟན་པར་སྟེ། བ་མི་རིགས་སོ། །སྐབས་འདིའི་བྱམ་དབང་དང་གསང་དབང་ནི་ཁྱེ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་
 ཡིན་ཀྱང་། དགའ་བ་བཞིར་དབྱེར་མི་རུང་ལ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་ནས་
 བསྟན་བྱ་ཡོད་མོད། དབང་བཞི་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ནི། དབང་གསུམ་པ་དང་ལྟན་སྐྱེས་ཙམ་བྱ་འབྲེལ་
 བདེ་བ་ཆེས་ཆེ་ཞིང་དེ་ཡང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དོན་འདི་དག་དབང་མདོར་བསྟན་ཅ་འགྲེལ་དང་བྱུག་རྟོག་བསྟོད་འགྲེལ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམ་དག་
 རྣམས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོག་དོན་གོ་སྟེ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་ནི་རྟོག་པ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་
 རྣམ། སེམས་ཙན་གཞུག་པའི་སྟངས་དུ་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་ངེས་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་
 པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་ཁྱེ་བའི་བདེ་བའི་ལྟ་ནི་དངོས་སུ་གཞན་འབྱུང་དབང་བྱེད་སོགས་
 བཞི་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་བཞི་དང་དག་པ་སྐྱར་ལ།
 ཁྱེ་བ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ནི་སྐྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་དང་། སྐྱ་རིག་རྟོག་གསུམ་དང་སྐྱ་
 རིག་རྟོག་གཞུགས་བཞི་དང་། སྐྱ་རིག་རྟོག་གཞུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟེ་ལྟ་མིན་ལ་དེ་ཡང་གཞུགས་མེད་
 པ་དང་། གཞུགས་ཁམས་པ་དང་། འདོད་ལྟ་དང་། མི་སྟེ་བཞིའི་ཁྱེ་བའི་བག་ཆགས་དང་སྐྱར་
 རྟོ། །ཡེ་ཤེས་ལེའུར་གཞུགས་མེད་པའི་ཁྱེ་བ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་

1 གཙང་། ཤོག 3 ན 2 དབང་པོ་ཡིན།

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ། 2 ཤོག 1002 ཟེང་། 9

ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གངས་སུ་མ་བྱས་ན་སྟེ་དེ་བསྟན་ན་དེར་ཡང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྡན་དུ་
འོང་ངོ་། །ཁ་རང་ཅིག་། འདིར་བཤད་པ་བཞིན་གཞུག་པའི་དོན་དུའོ་ཞེས་འགྲེལ་མེད་ལ། ཡང་
ཁ་ཅིག་། ཁྱ་བའི་བདེ་བའི་སྣ་ཅེས་པའི་སྣ་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ནི་ཆ་སྟོ་སྟོས་སོགས་ལ་མི་སྣང་ཞིང་།
འགྱུར་གསར་ལའང་། སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཀ་མེད་ཅེས་སྟོ་བ་ཡང་སྣ་ཞེས་པའི་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་
མ་སྟབ་པའི་སོངས་ཆོས་སོ།།

དེས་ན་འདིར་སྣ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དབེ་མ་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
ལེའུར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་འདྲ་བའི་བྱིར་ངོ་། །ཞོད་པ་དང་པོ་དང་བསྟན་བ་གཉིས་པར་གསུངས་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡེ་ལེར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཁ་དམ་ཅིག་ཞོད་པ་སོགས་བཞི་སྒྲ་མའི་སྟེང་དུ་བྱི་མ་
བསྟན་ཏེ་དེ་བཞི་དང་ཡོན་ཏན་སོ་སོ་བ་བཞི་དང་། གྲུ་མ་སྣང་སོགས་བརྒྱད། དེ་ལ་དགེ་རྒྱས་
སོགས་བཞི་བསྟན་པ་བཅུ་གཉིས། དེ་ལ་ཆངས་རིས་སོགས་བཞི་བསྟན་པ་བཅུ་དྲུག་། འདོད་པའི་
སྣ་སྟེ་བཞི་དང་སྟུར་ཏེ་དེ་ཡང་འགྱུར་མངས་ལས། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཞོད་པ་སྟེ་ཤུ་ག་བདེ་བ་ཉིས་
འགྱུར་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་གཉིས་ཞེས་བྱ་བས་ཤུ་གའི་
བདེ་བ་སྒྲ་འགྱུར་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྣ་སོ་སོའི་གངས་དང་
དེ་དག་གི་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གངས་སོགས་རྒྱད་འགྲེལ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདག་པོ་དང་བདག་པོ་ཆེན་པོ་སྟན་མོང་བའི་རིག་མ་རྣམས་ཀྱི་རེས་
པ། བདག་པོའི་གསོལ་གདབ་དང་སྦྱེད་ཆོག་། དབང་ཐམས་ཅད་དུ་རིག་མས་དབང་བསྐྱར་ཚུལ།
དོན་དམ་བདག་པོའི་དབང་བཞི་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷག་རྒྱའི་བྱང་པར་
ཅ་རྒྱད་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ལྷག་རྒྱའི་རྣམ་དག་མཆན་བརྗོད་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ།
དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ༡༡ དེ་ནས་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་སོས་ཤིང་།
ཞེས་པ་ནས། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཆ་མོ་སྟོལ་མར་བསྐྱེད་པ་དང་ནི་བྱ་མོ་གོས་
དགར་མོ་དང་སྤང་མོ་སྟེ་མ་གྱི་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱེད་བྱེད་མ་ནི་སྟུན་མ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱུ་མའི་མ་
སྟོན་རྗེ་མ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཞང་པོའི་བྱང་མེད་རིག་རྗེ་རྗེ་མ་དང་། པའི་སྟུན་རྒྱའི་རྒྱུ་མ་རོ་རྗེ་རྗེ་མ་
དང་དེ་བཞིན་པའི་སྤང་མོ་གཞུགས་རྗེ་རྗེ་མ་དང་རང་གི་པའི་སྟུན་རྒྱ་བྱི་རྗེ་རྗེ་མ་ཉིད་དང་། རང་གི་

ཆུང་མ་མཚོག་གི་གཞུགས་ཅན་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྩེ་མ་སྟེ་གོང་གི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་
བཞེན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་སྟོལ་མ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་རྩི་
རྩི་མའི་མཐའི་བར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་རང་གི་གཉེན་ཀྱི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རིག་མ་བཅུ་ཐར་པ་འདོད་པའི་བྱིས་པ་
ཡིས། ཞེས་པ་ནས། གཞན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་སྤྱོད་མི་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གོ་སྒྲ་ལ། རབ་བྱུང་
ལ་ཆུང་མ་མེད་པས་དེའི་གཉེན་ཀྱི་རིག་མ་བཅུ་སྤྱོད་དུ་མེད་ལ་དབྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་དབང་བསྐྱར་
བས་མཚོན་པ་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཆང་བའི་དམངས་རིགས་སྐྱེས་སོགས་གཞན་དག་གིས་དགེ་
སྟོང་དགེ་ཚུལ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྟོབས་བཅུ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རེའི་བར་
གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲ་ལ་དམངས་རིགས་སོགས་སྟོལ་མ་སོགས་དང་སྒྱུར་ན། དམངས་རིགས་མོ་
ཆུང་། རྒྱལ་རིགས་མོ་མེ། བཅ་ཟེ་མོ་ཆུ། རྩི་མོ་ས་སྟེ་གཤེགས་མ་བཞེདོ། །གདོལ་པ་མོ་སྐྱ་དང་
ཉ་པ་མོ་རིག་དང་གར་མ་རོ་དང་ཆོས་མཁན་མོ་གཞུགས་དང་གོ་སྒྲ་གས་བྱེད་མ་བྱེད་གཏུམ་
མོ་ཆོས་ཁམས་མཐར་སྐྱེས་མ་སྟེ་སེམས་མ་དུག་གོ། །མཁས་པ་རང་དག །ཆ་མོ་དང་ནི་བྱ་མོ་
དང་། །ཞེས་སོགས་སྐྱ་རི་བཞེན་པར་སྒྱུར་དུའང་མི་རུང་སྟེ། ཆུང་མ་ནི་མོ་ཉི་ཤུ་མ་ཡིན་ལ། ཆུང་
མའི་མ་ནི་མོ་བཙུ་ལ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་གོང་དུ་མོ་བཙུ་ལ་ལ་སྐྱོའོ་ཞེས་པ་
དང་འོག་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཆུང་མའི་མ་ལ་འཆུད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ་བསམ་པར་སྒྲུང་
རོ། །དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། གསོལ་གདབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱིས་པ་ལ་རང་གི་ཆུང་མ་དང་
རབ་བྱུང་ལ་གཏུམ་མོ་གཞུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱའི་ཆུང་མ་ལ་བཞོད་
དེ་དབང་ལ་བབ་པ་ན་བྱིས་པའི་སྟོབ་མ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྱུད་པར་འདོད་ཅུས་ན་
བྱག་རྒྱ་བཅུ་ཆར་ཡང་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

དེས་ན་སྒྱུར་བརྗོད་པ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་དང་ཅ་ཆུད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རིམ་པ་རི་བཞེན་སྒྱུར་བར་རིགས་སོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རབ་བྱུང་གིས་གཏུམ་མོ་གཞུང་
བར་གསུངས་ཤིང་སྐྱ་རྩི་རྩི་མ་ཡང་སྤྱོད་པར་གསུངས་པས་གཏུམ་མོ་མོ་བཙུ་ལ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་དམ་པ་རིགས་སྐྱེས་སོགས་ཀྱང་གོ་རིམ་ལྟར་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་

རོ། །གཞན་ཡང་སྤར་ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་འདིའི་སྒྲོལ་མ་དང་སྤར་ཡང་ལོ་བཅུ་གཅིག་མ་འདིའི་
 ཕྱག་རྒྱར་མི་རུང་ཞིང་སྒྲོལ་མ་གར་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་མཆན་ཡང་
 དག་པར་བཟོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་བཅུ་དབང་ལྔ་མེ་
 བ་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་ལ་མཆན་བཟོད་ཀྱི་ལུང་འགྲེལ་ཆེན་འདིར་བྲངས་པ་ལས་
 ཆེ་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་ཆེ་བ་སྐྱབས་དོན་གཙོ་ཆེར་མི་སྟོན་པ་ཞར་བྱུང་དུ་བྲངས་པ་ཤིན་དུ་མང་
 ལ། འདིར་ཡང་ཀྱང་པ་དང་པོ་བཞི་ནི་ཞར་བྱུང་སྟེ་ལྷག་མ་པར་ཕྱིན་བཅུ་ནས་རྣམ་བཅུ་དབང་
 ལྔ་ཀྱི་བར་བཅུ་དང་རིག་མ་བཅུ་གངས་དང་རྣམ་དག་སྤར་བ་སྟེ་ཆོག་དོན་ནི་སྤར་ཡང་མང་དུ་
 བཤད་ལ་ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་
 པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོའི་བར་གོ་སྟེ་བདག་པོའི་དབང་དང་དོན་དམ་ཀྱི་
 དབང་སྟེ་རྣམ་གངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནང་བ་ཤོད་པ། གསོལ་བ་གདབ་པ། ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ལྟ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། གཏུམ་མོ་རང་གི་རྒྱང་མར་
 བྱའོའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྟེ་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ལ། འགྱུར་མངས་སུ་པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པར་བྱ་དགོས་
 བྱུང་གོང་དུ། ཀྱི་དཔལ་ལྔ་མེ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་འདི་ལས། ད་ནི་བདག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་སྒྲོབ་མ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དོན་ཀྱི་འགྲེལ་
 དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་ན་དབང་བདུན་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་བཞི་སྟོན་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་དོན་
 ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་ཡང་ན་པར་ཕྱིན་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་རིག་མ་འབྲུལ་བ་
 ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱས་ནའང་རུང་རོ། །ཁྱིམ་པའི་རང་གི་རྒྱང་མ་དང་རབ་བྱུང་གི་གཏུམ་མོ་
 གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྩེ་ཡིན་ལ། གསོལ་གདབ་དང་དབང་དངོས་ཀྱི་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་
 ཕྱག་རྒྱ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ངེས་དགོས་ཏེ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །རིག་མ་བཅུ་ལས་
 གཅིག་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་རྩེ་མ་གསོལ་གདབ་ཀྱི་རིག་མ་དང་སྒྲོལ་མ་སོགས་དགྲ་དབང་དངོས་
 གཞིའི་རིག་མར་གསུངས་ལ་གསོལ་གདབ་འདིའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲོབ་མ་སྟེ་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱད་

འགྲེལ་དུ་མི་གསལ་ཅིང་། འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་པལ་ཆེ་བ་དག་ཅང་མི་སྒྲི་ཡང་འོག་གི་རིགས་འགྲོས་སྒྲུབ་ན་ཀྱན་བཟང་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མས་ངེས་པས་དེ་བཟུང་ནས། ཞེས་པ་ནས། བདག་ལ་སྐྱབས་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་ཆོག་གས་བཅད་དང་པོས་བྱུགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྫོགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བསྟོན་ཅིང་ཆོག་གས་བཅད་གཉིས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་སྐྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་བྱུགས་སྟོང་རྗེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་པོ་གཅིག་དུ་ཆོག་གས་བར་སྐྱེས་པ་སྟེ་དབང་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོག་དོན་གོ་སྤྱོད། །ཆོག་གས་བཅད་འདི་དག་ཅ་རྒྱུད་དུ་མངོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི་ཞེས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པའི་ཞེས་པ་ནས། རིག་མ་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདི་བར་ལ། རྒྱུང་མའི་མ་ནི་སྐྱ་དོ་རྗེ་ཡིན་ལ་སྔར་བཤད་པའི་དམ་པ་རིགས་མོ་དང་ཆ་མོ་ཤར་དུ་སྒྲོལ་མར་བསྐྱེད་པ་ནས། ཀོ་སྒྲགས་བྱེད་མ་དང་མའི་སྤྱན་རྒྱ་མོ་རྒྱུང་དུ་བྱི་དོ་རྗེ་མར་བསྐྱེད་པའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་བྱུད། །སྒྲོ་བ་མ་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་འགྲེལ་བར་མ་གྱུར་བ་ལ། རྒྱ་མ་རང་དོལ་ཚུགས་སོགས་རྣམས་ཡུམ་ཀྱི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་དབུས་སུ་བྱུག་དོར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤར་ནས་རྒྱུང་གི་བར་ལ་རྣམ་སྒྲུང་ནས་ནམ་སྟོང་གི་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱུག་མཆན་ཡང་བྱུག་དོར་དོ་རྗེ་བྱུ་འཛིན་པ་སོགས་སྟེ་རང་གི་གཡོན་གཡས་ཀྱི་བྱུག་མཆན་དང་པོ་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཡུམ་ཀྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་ལྷ་དགུ་ཀ་དོ་རྗེ་དང་བྱུ་འཛིན་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོག་པར་མངོན་ནོ། །དབུས་སུ་གཤེགས་མ་མི་བསྐྱེད་པར་སེམས་མའི་ནང་ནས་སྐྱ་དོ་རྗེ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གོང་གི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་ནི་འདིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྐྱའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་བའི་ཁུ་བས་བྱངས་པའི་བདེ་བ་ནི་དེའི་བྱམ་དབང་སྟེ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པར་མཛད་པར་མངོན་ལ། འཆད་པ་པོ་གཞན་རང་དག་ཅིང་མི་སྒྲིའོ།།

གསུམ་པ་དབང་ཐམས་ཅད་དུ་རིག་མས་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྔར་དབང་བསྐྱར་བཞི་ནི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བདུན་ཏེ་དེ་དག་གི་རྒྱ་དབང་ནི་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

ཡུལ་ལྗམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གོང་མ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་རྣམས་སུ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་བཅུ་སྟོ་
སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་མ་གྱི་སྟགས་བཞིར་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །གོང་མའི་གོང་མ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་ལ་ནི་དམངས་རིགས་ཞེས་པ་ནས། བཅུ་
པ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་ནི། ལྷ་ཉྱེ་བུམ་པ་བརྟུང་ཅེས་པ་ནས།
སྤར་གསུངས་པའི་ཆོགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཉེ། དེ་དག་གིས་དབང་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱང་
གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །མཁས་རང་པ་དག །འདིར་དགེ་སྟོང་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཅུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་དགེ་སྟོང་དང་ཀན་པོ་ལ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱག་
རྟོར་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། དགེ་ཚུལ་དགེ་སྟོང་ལ་དམ་ཆོག་གི་རྣམ་ཙམ་ཡང་མི་སྤྱོད་པར་གསུངས་
པ་རྣམས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཉེ། དབང་ཁྱེས་ནས་རབ་བྱུང་གི་ཉུགས་སྟོམ་འཛིན་མི་འཛིན་སོ་སོ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།

བཞི་པ་དོན་དམ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བཞི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་དང་
པོ་གསུམ་བསྐྱར་ཞིང་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ། དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཞིང་མི་
འཕོ་བའི་སྟོམ་པ་སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བདག་པོའི་དབང་དང་། རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་
ཆེན་པོའི་དབང་གཉིས་ལས། གོང་དུ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་དུ་རིག་མ་བཅུ་འབྲུལ་བ་དང་དེ་
ལ་བཞེན་ནས་དབང་བཞི་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དང་བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྱད་དུ་དབྱེལ་འཁོར་
ཆེན་པོའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གནས་མངོན་པར་འདོད་པས་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱོད་པ་གསུངས་པ་དང་། གོང་
མདོར་བསྟན་དུ་ཡང་རྟུང་ཉན་པ་དང་སྟོན་པའི་དབང་གཉིས་གསུངས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་
བཞི་དང་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞིས་ནི་སྟོན་པ་ལ་དབང་བར་བཞེད་ལ། ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་
བདག་པོའི་དབང་གི་ཐ་སྐད་མཇད་དོ། །རྟོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་རྟུང་འཆད་
པ་པོའི་དབང་སྟེ། ཁ་དོལ་ཕྱོགས། རོལ་འབྲང་ཅིག་འདིའི་སྐབས་སུ་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་མི་
དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱབ་ནི་དེའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་ཟེན་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་མི་རུང་
ལ་དེ་བཞི་སྟོན་དུ་བསྐྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་ན་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཉེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༦ ན ༥ སྤར་གསུངས་པའི་ཆོགས་སོ་

སྟོན་དུ་མ་བསྐྱར་བར་ངེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་འདིར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གི་བྱ་དཔར་མ་ཤེས་པ་དག་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་བཞི་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ལ་ཡང་དགོས་པར་སྒྲུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་གི་བྱ་དཔར་ལས་གྱིས་འབྱེད་པ་ཤིན་དུ་མ་འབྲེལ་ལ། ལུགས་འདིས་སྐབས་འདིའི་དབང་བཞི་པོ་རྣེ་རྣེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་འདོད་ཅིང་དབང་སྟེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ལ་བྱམ་པ་བཅུའི་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་བྱེད་པ་འབྲས་སྟོན་པོར་བཤོ།

དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་ནི་བདག་པོའི་དབང་སྟེ་འདིར་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་རྣེ་རྣེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱད་འགྲེལ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། དབང་སྟེགས་ལ་བཀོད་པ་ལ་བྱམ་པ་བཅུའི་ཆུ་དབང་སོགས་ནི་རྣེ་རྣེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་སྟེ་གོང་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་ནི་རྒྱད་སྟོན་པ་པོའི་དབང་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་དཔར་བྱེད་པའི་བསྐྱར་དཀར་པོས་ཀྱང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དབང་བཞི་པོ་འདི་ལ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱད་འགྲེལ་འདིར་མི་གསལ་ཡང་བྲག་རྩོར་བསྟོད་འགྲེལ་དུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་གི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་བཞིའོ་ཞེས་དང་། འདིར་རྒྱད་གཞན་དང་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྤར་ཡང་བྱམ་པའི་སྐས་ཀྱ་མ་བརྗོད་དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆོག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་ནི། དེ་ནས་བྲག་རྩུ་གཏད་པར་བྱ་སྟེ། ཅས་པ་ནས། སྟོབ་མ་སྤར་ཡང་རང་གི་ཆུང་མ་གཏད་པར་བྱའོའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་སྒྲ་མས་གསང་དབང་གི་རྣམ་སྐྱབ་པ་སྟོན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་ནི་སྐབ་ལེར་སྟོན་པའི་བྲག་ན་རྣེ་རྣེ་ལ་སོགས་པའི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་རོ། །བྱའི་ཆུང་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གོང་གི་རིག་མ་བཅུ་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་བཅུ་ཆོན་གཉིས་པོ་དེ་ལ་མི་གཏོགས་པ་མིན་གྱི་བྱིས་པའི་རང་གི་ཆུང་མ་སྟེ། འོག་དུ་ཅ་རྒྱད་བངས་

པར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་སྤང་བདག་གི་བྱ།¹ ཞེས་སོགས་དབང་དུས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་བྱའི་ཐ་སྟད་ངེས་
པར་འོང་ལ། སློབ་མ་ལ་སྤྲོད་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་མ་གཏད་པར་བྱའི་ཞེས་སྤྲོད་ཡང་གི་སྤྲོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆེག་དོན་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་སློབ་མ་ལ་དབང་དང་པོ་གསུམ་བསྟར་བ་ནི། འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་མ་ལ་
རེག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཉི་མ་འཆར་བ་རྗེས་སྤྲོད་པར་རྟེན་པར་ལ།
བྱམ་དབང་སློབ་མ་ལ་སྤྱིན་པའི་ཆེ་སྤྲོད་པའི་རྩ་མ་ལ་རེག་པ་དང་གསང་དབང་
གི་སྤྲོད་པས་སྤྲོད་པའི་ཁར་ཡང་རྗེ་རྗེས་གཞུག་པ་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་ཆོ་གའི་ཆེ་རྗེས་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དབྱེད་དགོས་པར་སྤྲོད་དོ། །ནར་ན་སི་ཀ་ནི་མའི་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆེ་གཉིས་ལས་མཁའ་
འགྲོ་གདོང་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་གཞིབ་པ་ནི་ཁོར་བྱའི་ནང་དུ་འབྲེན་པ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ཆོས་
དུ་འགྲོ་བའི་མན་ངག་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །མདོར་བསྟར་ན། གྱི་བཙུམ་ལྟ་བུ་འདས་པ་རོལ་
དུ་སྤྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་འཕོ་
བའི་སྤྲོ་མ་པ་སྤྱིན་ནས་དབང་དོན་བཞད་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་དོན་དམ་ཀྱི་དབང་བཞེ་བ་སྤྱིན་པའི་
བར་ནི་བདག་པོའི་དབང་ངམ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་པར་བཞད་ཅིང་འདི་ཉིད་
དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་གི་ཆོ་གའི་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེག་
དོན་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ནས། སློབ་མ་ལ་སྤྲོ་མ་པ་སྤྱིན་པར་བྱའོའི་
བར་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་བཞེ་བ་རྗེས་སུ་བསྟར་བ་དང་མི་འཕོ་བའི་སྤྲོ་མ་པ་སྤྱིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱུད་དུ། དེ་ནས་སྤྲོད་ཡང་གཞན་ནི་དུ་བའི་ལམ་སོགས་ལྟར་པའོ།² ཞེས་པའི་
འགྲེལ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དུ་བྱུང་པར་དགའ་བའི་མཐར་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་
བ་ནི་འཕོ་བ་མེད་པའོ་³ ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྲོད་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤ ཞོག་ ༡༠༥ ཟླ་ ༦

2 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥ ཞོག་ ༡༠༥ ཟླ་ ༦

3 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥ ཞོག་ ༡༠༥ ཟླ་ ༦

བས་བསྐྱབས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉིས་ཆོགས་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པ། དབང་བཞི་པའི་དོན་ཏེ་དེ་སྟོབ་མ་ལ་ཆོག་གིས་བདེ་སྟོང་བ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱུན་ལྟ་བུ་འདི་
ནི་མ་འཇག་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རབ་སྦྱར་དང་། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བྱུག་གི་ཆོག་
དོན་ཅམ་གོ་སླ་ལ། གསང་དབང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱེད་པ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱ་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟར་
ཁམས་གསུམ་པོ་སྟེ། ཐུགས་གསུང་སྐུའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་ནས་བཟུང་བའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་རྣམས་ཐེག་ལེ་ལས་བསྐྱབས་པ་ཏུ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཕྱག་རྟེན་སྟོང་འགྲེལ་དུ། ཟླ་གར་
ཡིན་རབ་བཀོད་ནས། །ཞེས་སོགས་སྟོ་ག་གཅིག་བྱངས་ནས། དེའི་དོན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བསྟོམ་པར་གསུངས་མེད་ཀྱི་འདི་
དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་ངས་དོན་ཀྱི་བཤད་པའོ། །

དབང་གསུམ་པའི་དོན་རྫོགས་པར་ཐོབ་པས་ཐེག་ལེ་བསྐྱར་བའི་ལམ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིས་
སྟེགས་དུས་ཀྱི་སྐུ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པན་ཡོན་གྱི་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱགས་ལ་བྱང་སེམས་མི་འཇག་པའི་བདེ་ཆེན་འདི་ནི་ཆོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྩལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་
པ་ནས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་
པ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་ཡི་རྒྱས་པ་ཡང་དབང་འདིས་གཙོ་བོར་འཛིན་གོ། །མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་
རང་གི་དོན་དང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་ནི་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབ། ཅས་པ་ནས། འིན་ལྔ་བས་
རྫོགས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་གྱུར། ཅེ་སྟེ་འཇག་བདེ་ལ་ཆགས་པས་ཐེལ་མནན་ན། བདག་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་གཙོ་བོའི་མདུན་ནས། གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཁས་
སྐྱངས་ནས་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཅ་ལྟར་ལྟ་བུར་ན་དེའི་ཆེ་
དུ་འབོད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

1 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥ རོག་ ༡༩༤༤ ཟེང་། ༡༡

བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་དམན་པའམ་གཉེན་པོ་དམན་པའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་གནས་སུ། ཞེས་
 བ་ནས། ཕྱག་རྒྱའི་སེམས་དག་པར་ཞེས་ནས་ནི་བསྐྱེའི་ཕྱི་རོལ་རང་གི་སྟེས་བསྐྱང་བར་བྱ་ཞིང་
 ཕྱག་རྒྱའི་སེམས་མ་དག་ན་ཕྱག་རྒྱ་དེས་མ་ཆོར་བར་མིང་མེད་ཀྱིས་གཞུང་བར་བྱ་སྟེ་ལེན་ཚུལ་
 གཉིས་པོ་དེ་ནི་དོན་དམ་བསྟེན་པར་ཡང་འབྱུང་ལ། སེམས་དག་མ་དག་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་
 ཆེ་ཆུང་དུ་མངོན་ནོ། །ཞེས་བ་སྟེ། ཞེས་བ་ནས། ལྷ་མ་ལ་ཡོན་ཕུལ་དེའི་བར་གྱི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་
 དོན་སྤྲོ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཁུངས་སྤུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་
 ད་ལྟའི་འཆད་པ་པོའི་བཤད་བ་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པར་འགྲོ་བར་དགའོ། །གཞན་དོམ་ཕྱོགས། དོམ་འབྲང་
 དག་ཤིང་རྣམས་རྗེས་བྱ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ལ་འཆད་བ་ནི། དབང་
 དང་ལམ་གྱི་སྐབས་སོ་སོར་མ་སྐྱེད་པའི་འཁྲུལ་བའོ། །གསུམ་པ་ཕྱག་རྒྱའི་སྟོན་ཡོན་བསྟན་བ་
 བྱི། སྐྱག་དང་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་ནི་གོ་སྟོན་ཞེས་བ་སྟེ། རྒྱུད་དུ། སྐྱག་དང་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པའི་
 སེམས་ལྟན། ཞེས་བ་ནས། ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་པར་བྱ།¹ ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གཞན་རྣམས་གོ་
 སྟེ་ལ། རྣམ་དག་མེན་བ་ནི་དབང་མ་བསྐྱར་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 བ་རྣམས་ཡིན་ལ་རིག་མའི་སྟོན་བཅུ་གསུམ་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་འདིར་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པའི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་རྣ་བ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རུང་བ་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དབང་གི་རབ་དབྱེ་དག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། དབང་བཞི་ལ་དགའ་བ་
 བཞི་དང་བཅུ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་དག་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 དབང་ལ་དགའ་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། དགའ་བ་བཞི་ལ་བཅུ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། དབང་བཞི་དགའ་བ་བཞིར་བྱས་ཏེ་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དགའ་བ་བཞི་སོ་ཆ་བཅུ་བྱག་
 ཏུ་བྱེ་བའི་མིང་ཡིག་བཤད་པ་དང་། དེ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་དང་སྐར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 མཆོམས་སྐར་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དོན་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་མས་ཀྱང་སྟོན་
 མ་ལ་ཡོན་ཕུལ་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། བཀའ་བློན་མཛད་དུ་གསོལ། གཉིས་བ་ནི། དེ་ནས་སྟོན་མས་སྟོན་
 མ་སོས་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། འདོད་པ་བསྟོད་པར་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་དབང་བསྐྱར་པའི་

1 བཀའ་འཁྲུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༦ ཞོག ༡༤༤ ཟླ་ ༤

སྒྲོབ་མའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱམ་དབང་གི་དུས་སུ་བྱལ་བྱའི་བྱ་མ་ལ་རེག་པས་
ཡིད་ལ་འདོད་པ་སྟེ་ཡིད་དགའ་བས་བསྐྱོད་པས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ནི་དང་པོ་དགའ་བ་སྟེ་དེ་ལ་
འོག་ཏུ་འདོད་པ་དང་དགའ་བ་སོགས་བཞིར་ཡོད་པའོ། །དེ་ནས་གང་བའི་གནས་སྐབས་ནི་གསང་
དབང་གི་དུས་སུ་ཤེས་རབ་མ་ལ་འཁྱུད་པ་དང་གསང་གནས་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་རྣམས་འདུས་ཏེ་གཙུག་ཏྲར་ནས་དཔལ་བའི་བར་བྱབ་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་གཉིས་པ་མཆོག་དགའོ། །དེ་ལ་གང་བ་དང་མཆོག་
དགའ་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའོ།

དེ་ནས་གང་བའི་རྗེས་སུ་རྡོ་རྗེ་བརྒྱུར་རོལ་བའི་འཁྲིག་པ་ལས་ཡན་ལག་མཆོག་ནི་མགོ་
བོ་སྟེ་དེའི་དཔལ་བ་ནས་སྟེ་བའི་བར་དུ་འབར་བ་ལས་འཛག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་གཏུམ་མོའི་
མེས་རི་བོར་འཛིན་པ་ཞུ་བར་བྱས་ནས་ཐིག་ལེ་འཛག་པ་སྟེ་གསུམ་པ་བྱང་པར་དགའ་བར་བྱེད་
དེ། དེ་ལ་འབར་བ་དང་བྱང་དགའ་སོགས་བཞིར་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཨོལ་ནི་འགྱུར་འགའ་རེ་ཞིག་
ཏུ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱས་ལ། འགྱུར་མངས་སུ་བརྒྱན་པ་ཞེས་ཀྱང་བསྐྱར་ཏེ་དེའི་གནས་སྐབས་ནི་ཐིག་
ལེ་འཛོ་བའི་དུས་སུ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
བཞི་པ་འབྱུང་བའི་དུས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཨོལ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། གཉིད་དང་རྒྱ་ད་སྟེ་བཞིར་ཡོད་དོ། །ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་
བཞི་པ་ལ་ཆེར་རྩ་འཁོར་སོ་སོར་ཐིག་ལེ་འབབ་འཛིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིའི་
དགའ་བ་དང་པོ་ནི་རྩ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟན་པར་མ་གསུངས་པ་འདི་ལས་ན་དགའ་བཞི་ལ་རིགས་
མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།

ཡིད་ལ་འདོད་པ་བསྐྱོད་པ་དགའ་བར་གསུངས་པས་དགའ་བཞི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་
འཛིག་གི་དབང་ཤེས་འཁོར་ཀྱི་བདེ་བ་དགའ་བཞིར་མི་འཛིག་པ་གསལ་བར་གོ་བྱས་ཤིང་། ཡིད་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱང་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ལ་སེམས་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། ༡༩༣། གཉིས་པ་
ནི་འདིར་རྒྱ་དུ་བལྟ་དང་རེག་དང་ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱང་པ་དང་པོའི་དོན་
ལ། མཁས་རང་པ་དག །བྱལ་བྱ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་འཛིག་བདེ་གསུམ་དགའ་བ་དང་པོ་

གསུམ་དང་། ལུས་རག་ཡིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འཇག་པའི་མཐར་ཐིག་ལེ་བཞི་བ་འབྱུང་བ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱི་དགའ་བའོ་ཞེས་གསུང་བ་ལགས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དོ་རྗེས་བྱེད་ཅེས་ལྷན་སྐྱེས་
གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །རྐང་པ་འོག་མ་གསུམ་ནི་གོ་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཉི་ལྔ་བ་བསྐྱུས་ཏེ་
སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་པོ་ལ་ཆེས་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཟོད་
པའི་དགའ་བའི་ཆ་བཙུང་འབྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་གསུམ་པོའི་ཆ་ལྔ་པོ་ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་ཨ་ལ་
སོགས་པ་ལྔའི་མིང་ཅན་ཆེས་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་ཀྱི་ཆེས་པ་འདིའི་མིང་ཅན་རྣམས་བ་ནི་དགའ་
བཞིའི་དང་པོ་དགའ་བ་རྣམས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཞེས་བ་
ནི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟེ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱན་ནས་དབང་བར་བསྐྱུས་པ་དགའ་བ་
དང་། དེ་ནས་མགིན་པར་ཆོགས་པ་མཆོག་དགའ་དང་། སྤྱང་ཁར་འདུས་པ་བྱུང་བར་ཀྱི་དགའ་བ་
དང་། གསང་བར་སྟོམ་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ། །ཡང་ཐིག་ལེ་ཀྱན་བསྐྱུས་པ་ནས་སྟོམ་པའི་དགའ་
བ་བཞི་ག་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་དོན་དུ་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ལ་སྟོམ་ན་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་
ཁམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་སོགས་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ལྷ་རོ་པས་ཀྱང་
བསྐྱུས་པ་སོགས་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་ཉིད་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་དེ་སྒྲར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཏེ། ཅས་
པ་ནས། དེས་ན་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྱས་སའི་བར་རོ། །ལྷང་དང་པོའི་དོན་ནི། བྱག་དོར་བསྟོད་
འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྱུང་བ་བསྟོད་བྲག་བཅུ་དྲུག་པར་གསུངས་
པ། ཆགས་བྲལ་དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ། ནས། སངས་རྒྱས་བརྗོད་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དབང་
བསྐྱར་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་ཆགས་བྲལ་ཏེ་ནག་པོའི་
ཕྱོགས་ཏེ་སྒྲར་བརྗོད་དོ། །དེའི་དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་དང་
པོ་ཆགས་པ་ཆེ། ཞེས་པ་དེས་སྐྱེས་པ་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོས་མི་མཐུན་
པས་ཆ་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་ཆགས་པའི་དེའི་མཐར་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་
སྟེ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་ཞེས་པའོ། །རྫོ་རྗེ་སྤྱིལ་གྱུང་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པ་རྫོ་རྗེ་རྫོགས་སངས་
ནི་ལངས་པ་སྟེ་སྤྱིལ་གྱུང་གི་གདན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོ་རྗེ་གང་ཞིག་རྫོ་རྗེ་སྤྱིལ་གྱུང་རྫོགས་

སངས་རྒྱས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནོར་བུའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་བརྒྱ་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བརྗོད་པའི་ཆོས་འདྲིན་པ་ཞེས་པ་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཞི་འདྲིན་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བར་བརྗོད་པར་
 བྱའོ།¹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ཡང་ཆགས་བྲལ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དེ་ནི་ཆགས་པ་སྟེ་དེའི་དང་
 སོ་ནི་དགའ་བ་གསུམ་སོ། །ཆེ་ཞེས་པ་ནི་དགའ་བ་བཞི་པ་སྟེ་དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་ལྔ་ཞེས་པ་རྡོ་རྗེ་
 ལངས་པ་སྐུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྒྱའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུར་ཐེག་ལེ་འཛག་པ་
 མེད་པའི་དགའ་བའོ། །ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད་ནི་ཞར་བྱུང་དུ་མཛད་ལ། ཀྱང་པ་བཞི་
 པའི་འགྲེལ་བ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྐུ་འབྱུལ་
 བ་བར་གསུངས་པ། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་
 འཆང་།² །ཞེས་པ་དབང་བསྐྱར་བ་རྡོ་རྗེའི་ཆོག་འདི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་
 ཅེས་པ་ནི་རྒྱ་སྟེ་སྒར་བརྗོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པའོ། །བཙུ་བྱ་གཉིད་མེད་
 ཐེག་ལེ་འཆང་། །ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བའི་ཐེག་ལེ་བཞི་འདྲིན་པའོ། །ཆ་
 མེད་པ་ནི་ཆ་བཙོ་ལྡེའི་མཐར་གནས་པའོ། །ཆ་ལས་འདས་པ་ནི་ནག་པོའི་ཆོས་གཅིག་མ་ཞུགས་
 པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་འཆང་། །ཞེས་པ་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་མཐའ་འཆང་
 བ་སོ་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ལ། སྒར་
 བརྗོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནི་གོང་དུ་འགྲེལ་བ་དེར་སྟོང་གཟུགས་རྣམ་པ་གཉིས་
 གསུངས་པ་ལ་སྟེག་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲའོ། །ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་
 དེས་བྱངས་པའི་འབྲས་བུ་བཙུ་བྱ་གི་མེད་ཀྱི་མེད་ནི་བཞི་སྟེ་དེའི་ཡང་བཞི་པའོ། །

བཞི་པ་ལྡན་སྐྱེས་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་སོ་གསུམ་བཞིན་དུ་ཆ་ལྡ་ལྡ་ལྡ་བྱར་དཔྱེར་མེད་པས་
 རྣ་ཆ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ལྡག་མ་ནི་གོ་སྟའོ། །ལུང་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངེས་དོན་ཀྱི་དབང་བཞི་འགྲེལ་

1 བརྙན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩ རྟོག་ ༡༡༣༣ ཟླ་ ༣

2 བརྙན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩ རྟོག་ ༡༠༥༤ ཟླ་ ༡༩

བས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་བཞིའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡང་འགྲོ་སྟེ། དེ་ལྷན་འདྲིའི་
བར་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འཆད་པ་པོ་སྤྲུལ་དག་ནི་ལྷན་རྫོང་འཕེན་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །¹ 23

གཉིས་པ་དགའ་བ་བཞི་ལ་བཅུ་དྲུག་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ད་ནི་འདོད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞི་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ལྷན་
ཅིག་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ངས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། བཞི་ཚན་བཞི་པོའི་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
འབྲེལ་བས་གོང་དུ་བཤད་ལ་གཉིས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགའ་བཞི་ཉིད་དུ་འདུག་
ཅིང་ཐ་མ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་དགའ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །འདིར་མཆོག་གི་
དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཐ་མ་ལ་སོགས་པས་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་རྫོ་
རྩེ་རྣམས་ཏེ་སྟེབ་སྦྱོར་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་དང་དང་པོ་ལ་སྐྱད་དོད་ལྷན་མོང་
བ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་འཇུག་འདིར་མཐའ་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱས་པ་མི་ལེགས་ཀྱི་དབང་འཇུག་རྩེ་
སོགས་སུ་མཐའ་མ་དང་པོར་བྱས་ནས་ཞེས་པ་ལེགས་ལ། དོན་ནི། རྒྱུད་དུ། ལུས་དང་སྦྱི་བ་དག་
དང་མཆོག་གི་དགའ་བ་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་སྟེང་འཛིན་ཀྱི་སྟེབ་སྦྱོར་བསྐྱེག་པའི་དབང་གིས་གོ་རིམ་
འབྲུགས་པར་གསུངས་པ་ནི་མཐའ་མ་མཆོག་དགའ་ནི་དང་པོར་བྱས་ཏེ་གསུང་གི་མཆོག་དགའ་
བྱ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལའང་སྦྱར་ཞིང་འོག་དུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བཞི་ཚན་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་།
རྒྱུད་དུ། ལྷ་དང་དག་དང་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་² ཞེས་པ་ཡང་འདི་བཞིན་སྦྱར་
དགོས་པའོ། །འཆད་པར་འཇུག་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་བཞི་བར་རོ། །

མཁས་པ་རང་དག །འདིར་བཤད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་རྫོགས་པ་དག་གི་དགའ་བ།
འབར་བ་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ། ཞོ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཞེས་མི་མཐུན་པར་འཇུག་བ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱེའི་དགའ་བ་སོགས་སྦྱུལ་སྦྱ། གསུང་གི་དགའ་བ་སོགས་ལོངས་སྦྱ། ཐུགས་ཀྱི་དགའ་
བ་སོགས་ཆོས་སྦྱ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་སོགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་སུ་
བྱས་པ་དང་། ཡང་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་དགའ་བ་རྣམས་སྦྱུལ་སྦྱ། མཆོག་དགའ་རྣམས་

1 བཀའ་འཇུག། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། 23 ཞོག 120 ཟེང་། 4

2 བཀའ་འཇུག། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། 23 ཞོག 120 ཟེང་། 2

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྒྲུ། བྱད་དགའ་རྣམས་ཆོས་སྒྲུ། ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའ་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་
 བཤད་བ་ནི་སྤྲ་མ་བཤད་པའི་རིམ་བ་དང་བྱི་མ་སྤྱེ་བའི་རིམ་བཤམ། ཡང་ན་སྤྱི་བ་བཅས་ཀྱི་དུས་
 ན་ལུས་ཀྱི་བྱད་དགའ་དང་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་མི་གཅིག་ཀྱང་སྤྱི་བ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་རོ་གཅིག་
 པས་འབར་བ་སྤྱི་བྱད་དགའ་དང་སེམས་ཀྱི་དགའ་བར་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཡི་དགའ་
 བ་སོགས་སྤྱི་བྱད་རྣམས་སྤྱོགས་གཅིག་དུ་བསྟན་བ་ནི་བཤད་པའི་རིམ་བ། སྤྱི་གསུང་བྱགས་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དགའ་བ་རྣམས་སྤྱོགས་གཅིག་བསྟན་བ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་དང་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྟེ་བར་གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་ནས་ཉི་ཁུ་བ་ན་དབྱལ་བ་ན་སད་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 བསྐྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་ཁུ་སྤྱི་བྱད་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་དགའ་བ་རྣམས་བ་
 བཞི་པོ་དུས་གཅིག་ལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་དགའ་བཞི་དང་བྱད་དགའ་བཞི་དང་
 ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དགའ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་དུས་རེ་རེ་ལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དགའ་བ་ནི་ལྷན་སྤྱེས་གཅིག་བྱར་ཟད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་
 མེད་པའི་བྱར་སྤྱི་བ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་འབར་བ་སྤྱི་བྱད་དགའ་དང་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་རོ་གཅིག་
 པར་འཛོག་བ་གནས་མེད་ལ། ཡེ་ལེར་ཡང་འཛོག་པའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་འགགས་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་
 བཞི་འམ་སྤྱི་གསུང་བྱགས་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་བཞག་གོ། །སྤྱི་ཙམ་དུ་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་
 རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པའི་བྱར་འགལ་སྤོང་འིན་དུ་སྤོ། །

འདིའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ནི་གོང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་རབ་དུ་
 བྱེད་པའི་བཀའ་བློན་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པའི་དགའ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དབང་
 ཡང་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ཡིན་ནོ། །བྲག་ཆེན་ཐིག་ལེར་ཡང་། སྤྱི་དང་དགའ་བ་འདར་བ་
 དང་། །ཁུ་དང་ཀུན་དགའ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདི་རྣམས་འབྱོར་དང་པོ་སྟེ། འདོད་པའི་དགའ་བའི་
 དེས་པའོ། །གང་བ་དགའ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །བརྟན་ཅིང་འབྱུང་བ་མཆོག་དེ་བཞིན། །ཞེས་འདི་རྣམས་
 འབྱོར་གཉིས་པ་སྟེ། །མཆོག་དུ་དགའ་བའི་དེས་པའོ། །འབར་དང་དགའ་བ་ཐིག་ལེ་དང་། །གཉིད་
 ཡུར་ཞེས་བྱད་པར་དེ་བཞིན། །ཞེས་འདི་རྣམས་འབྱོར་གསུམ་པ་སྟེ། །བྱད་པར་དགའ་བའི་དེས་
 པའོ། །ཞེ་དགའ་བ་རྣ་ད་དང་། །རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་དེ་བཞིན། །ཞེས་འདི་རྣམས་འབྱོར་བཞི་

པར་བཤད། །ལྷན་ཅིག་ཤེས་པའི་ངས་པའོ།¹ །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་དེར་འདི་ནི་ལམ་གྱི་དགའ་
བཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་སོ། །བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅུ་
དྲུག་གི་ལྷན་སྐྱེས་བཞི་པོ་ནི། འཛུགས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་ལ་དེའི་མཐར་སྟེ་རྟེན་སྐྱེས་པ་ནི་མི་
འགྲུར་བའི་དགའ་བར་དོན་གྱིས་འཛོལ་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་དག་དང་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དུ་བྱེ་བའི་རྣམ་
དག །ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རྣམ་དག །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྣམ་དག་གོ། དང་པོ་ནི། ད་ནི་སེམས་
གྱི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གནས་
སྐབས་གྱི་དབྱེ་བས་མ་ལ་སོགས་པར་འགྲུར་རེའི་བར་གྱི་དོན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་དུ་ཕྱེ་ཡིག་སོགས་
བསྐྱོམས་པས་བྱང་སེམས་འཛིག་མེད་དུ་འཆིངས་པ་ནས། རྟོགས་རིམ་རྒྱུད་འགགས་སྟོབས་
གྱིས་མི་འཕོ་བའི་བར་ནི་བྱང་སེམས་བརྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་ལ་
སོགས་པ་དྲུག་འདིར་སྟོན་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མོ་ནི་མ་དང་
པ་མ་གཅིག་པའི་བྱ་མོ་ནི་སྤང་མོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལ་བཞུད་པར་སྟོན་
པ་མེན་ཅོ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་མ་ཁ་དོལ་འབྱེད་ཅིག །བྱང་སེམས་བརྟན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་
གཉིས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀར་ཕྱག་རྒྱ་འདི་དག་འཛོག་
མ་ཤེས་པའི་བབ་ཚལ་ལོ། །

གཞན་རང་དག །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་ལྷན་པའི་བྱེད་མེད་གནས་སྐབས་གྱི་དབྱེ་
བས་མ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དུ་འགྲུར་ཏེ། སེམས་པར་བྱེད་པས་མ་ཞེས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་
རྣམས་གྱི་ཞེས་པ་དང་མི་འགྲིག་གོ། །འདིར་གང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་འཆིང་རྒྱས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་
བྱེད་མེད་ལ་སེམས་པར་བྱེད་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་གྱི་བསམ་པ་བྱས་པས་སའི་ཁམས་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར་མར་འགྲུར་རོ་སྟེ་སྤྱན་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རེག་པས་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཐིག་ལེ་སྤྱད་བར་

1 བལྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ། འོག 10 ཟེང་། ༡

2 གཙང་། འོག ༡༡ བ 3 བྱང་སེམས་འཛིག་མེད་དུ་

གྲུར་ན་རྒྱུང་མའོའི་བར་ལ། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་དང་ནམ་མཁའ་¹འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མ་
མ་གྱི་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྒོལ་མ་དང་དབྱིངས་ཕྱག་མ་དག་པ་སྟེ་ཐེག་ལེ་ལྷུང་བ་ནི་ནོར་བུའི་
ཆེའི་ནང་བར་དུ་ལྷུང་བའོ། །གཞན་མཐར་སྐྱེས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མར་
ནི་སྒྲ་ཆོགས་ལུམ་དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་ལས་ཏེ་ཐེག་ལེ་ཕྱི་རོལ་
འཛགས་རྗེས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལས་གཏུམ་མོ་དེར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གསང་དབང་དང་རིགས་ཀྱི་
སྤྲུལ་བ་སྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པའི་དབང་གིས་འཛག་པ་ཡིན་པས་འཛག་མེད་དུ་འཆིང་རུས་པ་
དང་མི་འགལ་བར་མངོན་ནོ།།

འདི་དག་རྣལ་འབྱོར་ཕྱག་རྒྱ་དུག་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། འབྲུག་སྟེ་འབྲུག་པ་རྣམས་འཛག་
གོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འབྲུག་པ་ནི་གཡོ་བ་ཡིན་ཅིང་གཡོ་བ་རྒྱུད་གིས་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་
རྒྱུད་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སའི་ཁམས་སྤྱི་རྒྱས་པ་དང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདིར་ནི་ཁམས་དུག་རྒྱས་པ་དང་དག་པ་སྐྱར་ལ་འོག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུག་འགགས་པ་དང་དག་
པ་སྐྱར་བའོ། །ཁམས་དུག་གི་འཕེལ་བ་དང་ལུམ་དུག་དག་པ་སྐྱར་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཡལས་དང་
གཡོན་གྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་དང་ཟད་པའམ་ཆད་པ་རོ་ཆེན་སོའི་ཁམས་རྣམས་
སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་འཕོ་བའི་དུས་ཏེ་འགགས་པ་དུག་དག་པ་རྣམས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ཁམས་རང་པ་དག །འདི་དག་ནང་ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལམ་ལ་
ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་བ་ལེགས་གིང་ལམ་ལའང་ཞིབ་ཏུ་སྐྱར་དགོས་ནའང་མངས་པར་
འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་འཁོར་ལོ་དང་ཞེས་པ་
ནས། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་རྣམ་པར་དག་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་རྒྱ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ།
ཞེས་པ་ནས། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་སུ་གངས་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོའི་བར་ལ།
ངང་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཨོྫེ་ཨུཾ་ཧཱུྃ་དང་། ལྷ་ལ་སྐྱུ་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་རྣམས་ཡིན་ལ། ངེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི་རྩོམ་ལྷ་ཏུ་ལངས་པ་ནི་གོང་འོག་རྣམས་

1 ཞོལ། སོག ༡༩ བ ༩ གཙང་། སོག ༡༡ བ ༩ རྣམ་མཁའི་ཁམས་འབྲུག་

སྤྱི་བསྟོན་སྤྱི་བསྟོན་གྱིས་ཅ་དབྱ་མ་རྒྱུ་གིས་གང་བ་ལ་སྟོན་གྱི་དབྱ་ག་པ་དང་། སྟོན་གྱི་དབྱ་ག་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་ཏྲེ་མར་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་གིས་གང་བའི་དོན་དུ་མངོན་ལ། དབྱ་
མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐེག་ལེ་མི་ལྟར་བ་ཡང་ཕྱིར་ཐེག་ལེ་གསང་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་
མི་འཕོ་བ་ཅམ་མིན་གྱི། རྒྱ་ཏྲེ་ནང་དུ་རྒྱུ་འགགས་སྤྱི་བསྟོན་གྱིས་མི་འཕོ་བའོ། །སྤྱི་མ་དོལ་ཕྱགས་
དག། དེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྟོང་བས་རྒྱས་འདེབས་
པའོ། །ཞེས་ཟེར་ཡང་རྒྱས་པ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་དེ་ཅམ་ཞིག་བྱང་དོན་གྱི་སྤྱབས་སུ་ཡང་འོང་ངོ་། །

དེས་དོན་སྟེ་རང་མར་རྒྱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །དམ་
ཆོག་ཅེས་བྱ་འོད་གསལ་ཉིད། །རྒྱུད་དང་བསྟོན་བྱ་ཐོབ་བྱ་དང་། །དེ་བཞིན་བཞི་བ་ལྟན་གྱིས་
བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པ་བྱངས་ནས། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་སྟོན་ཏེ་བཤད་ཀྱང་གོང་དུ་བཞེད་པ་དང་
དོན་འབྲེལ། ལྷན་པར་དུ་དེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྟོག་སྟོད་འགྲེལ་དུ། རོ་རྩེ་སྤྱི་ལ་
ཀྱང་རྟོགས་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པའི་དོན་རོ་རྩེ་ལངས་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་དེའི་དོན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་
གྱི་སེམས་རོ་རྩེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལོར་བུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་བཤད་དེ། འགྲེལ་བ་དེ་གོང་དུ་བྱངས་
ཟེན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་སོས་བཞེད་པ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བཟང་ངོ་། །དེས་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་
བཞི་བ་སོ་སོར་འཛོག་དགོས་ཤིང་སྟོང་གཞུགས་བྱུང་ཡན་ཆད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཡིན་པས་རྩེས་
བན་གྱི་གཞུགས་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཞུ་བ་དང་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་ཡང་དག་
པར་གནས་པ་རོ་རྩེ་ཡང་དག་པར་བསྐྱང་བ་ཐུགས་རོ་རྩེའོ་ཞེས་སྤྱབས་རང་འདིར་འདོད་པ་ཡང་མི་
རིགས་སོ། །ཆོག་དོན་གོ་སྟོང་།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་སྟེང་དུ་ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐར་ཀྱང་དང་པོ་ཅེས་པ་ནས། དེ་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་པ་དེས་པའོའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོན་ལ། སྤྱི་མ་དང་ཕྱི་
མ་དགུ་པོ་རྣམས་ལས་ཞེས་སོགས་སྤྱི་མ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་དག་པ་སྤྱར་བའི་སྤྱན་སོགས་བྱང་
དེས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་དགུ་པོ་འཕྲ། ཡང་ན་སྤྱི་མ་དང་ཕྱི་མ་དང་དགུ་པོ་ཞེས་པའི་འགྱུར་ཡོད་དེ་དེ་
ལྟར་ན། སྤྱི་མ་དུག་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྤྱར་བཞིན་དང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩ ཞོག ༣༣༣ ཟེང་། ༡༣ རང་དུ་གསལ།

མའི་བར་དགུ་པོ་དེ་དག་ནམས་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ནི་ལེགས་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་མ་ཞེས་བྱ་བར་
 བཞག་སྟེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཕྱག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལོ་
 བཅུ་གཉིས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུའི་བར་རུང་ལ། དེ་ལས་གཞན་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དང་པོ་མངལ་
 ནས་སྐྱེས་པ་བྱུང་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་དུས་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་སྟེ་རིམ་གྱིས་འགག་པའི་མཐར་
 ཡང་མི་གྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་དོལ་དོལ་འབང་ཅིག །མངལ་ནས་སྐྱེས་
 པ་ནས་འཆི་བའི་མཐར་འགྱུར་བའི་དོན་འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཁྲབ་རྒྱ་
 གནས་པ་ཞེས་སྟེ། བཞི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་གོང་ནམས་སུ་མང་དུ་བཀག་བཞིན་ཏོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
 དེ་ནི་ནམ་པ་བཅུ་སྟེ་དེ་ཡང་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་བཅུ་ནམ་པར་དག་པ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་རིགས་དྲུག་པ་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་འདེའོ་ཞེས་
 པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཞལ་བཞི་པ་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྟེ། ཕྱག་རྒྱ་དེས་ལག་རྩེས་
 བཞག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟེ་དེ་ནི་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྦྱེའི་ཆོས་
 ཅན་ལོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་གོང་མ་ནམས་རིམ་རྒྱར་བསྐྱུར་བ་ཕྱག་རྒྱའི་ནམ་གཞག་
 དང་བཅས་ཏེ་བཤད་བྱེད་ཏོ། །༡༡༠

གསུམ་པ་གནས་པ་བརྒྱད་པ་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་འདུས་པ་དང་དམ་ཆེག་གི་མཆོད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 བྟེ། དེ་ལྟར་སྟོབ་མ་དབང་བསྐྱུར་བའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། རིགས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་གྱི་ལྟ་མོ་ནམས་
 སྐྱུན་བང་བར་བྱ་སྟེའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པ་གཉིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ། རྩི་རྩེ་
 མཆོད་པའི་ངེས་པ་བཤད་པ། དམ་ཆེག་མཆོད་པའི་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་བྟེ། དེ་ནས་ཉིན་
 མའི་དུས་སུ་གཞོན་ནུ་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 གཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། གཞོན་ནུ་སྟེ་གནས་མ་ཉམས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་གཞོན་ནུ་མ་
 ལུ་མ་སྐྱེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དང་། ཉིན་མའི་ཆུ་ཆོད་བདུན་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ག་
 དང་བལ་བས་དགེ་སྟོང་དང་དགེ་སྟོང་མའི་དགེ་འདུན་མཆོད་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་ནམས་གོ་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བན་ཚུན་སེམས་དག་པའི་ངེས་པ། རིགས་སོ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ། ཕྱག་རྒྱ་

བསྟེན་ཚུལ་དང་གངས་བཤད་པ། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོའི་གནས་དང་རིགས་བཤད་པ། རྣམ་འཁྱོར་པོ་མོ་པན་ཚུན་བསྟེན་ཚུལ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་གངས་དང་མཉམ་པའི་གདན་བཤད་པ། ལྷའི་སྡེ་ཚན་གྱི་གདན་
བཤད་པ། རྫོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཚུག་བསྟུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྤྱི་བོ་དང་
བྲལ་བའི་བྱིས་བྲུག་པ་མེད་པར་ཞེས་པ་ནས། ཨི་ཏུ་ཀ་བ་ཤུའི་པགས་པ་དང་། ཅང་པའི་པགས་
པ་རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། གདོལ་པ་མོ་དང་དམངས་རིགས་མོ་སོགས་ལྷ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དབྱིངས་སྤྱག་མ་དང་སྒྲོལ་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་དང་སྤྲ་མ་གྱི་དང་སྤྱན་མ་སྟེ་གཙོ་བོ་རིགས་ལྷའི་
ཡུལ་ལྷའོ། །འཁར་བ་མཁན་མ་ནས་སྤང་བ་མཁན་མའི་བར་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྤྱོད་རྩེ་མ་
དང་། འོད་མའི་གར་མཁན་མ་ནི་སྤྱིང་བྲུ་མཁན་མ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྟོན་མོ་དང་། ཚོས་ཁམས་རྩེ་རྩེ་མ་
དང་བྲུག་སྤྱན་མ་དང་རིག་བྱ་རྩེ་རྩེ་མ་དང་གཟུགས་རྩེ་རྩེ་མ་དང་བྱི་རྩེ་རྩེ་མ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

འདི་རྣམས་ཀྱི་གདན་བརྒྱད་ཀྱི་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྱི་ལ་འབྲོག་དགོན་པའི་བྱི་ནི་སྤྱང་
ཀའོ། །རི་དྲགས་ཀྱི་པགས་པ་ནི་ཤ་བའི་པགས་པའོ། །ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་སྒྲོར་
གསུམ་པའི་ཤ་འཆོང་མ་ནས། ཚོས་མཁན་མའི་བར་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཅ་སྟུང་དང་བྲལ་
འཇུག་མ་དང་པག་མོ་དང་གཞོན་ཏུ་མ་དང་དབང་མོ་དང་ཆངས་མ་བྲག་མོ་དང་དཔལ་མོ་སྟེ་བརྒྱད་
ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་གདན་བརྒྱད་ཀྱང་ཀུ་སྤྱི་ར་ནི་ཅུ་སྟེན་གྱི་སྤྱད་དོད་དེ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྲས་
པ་དང་། ཀུ་ལ་ནི་སྟེན་བྲུ་ཀ་ཀ་རུ་དང་། མ་ཀ་ར་ནི་ཅུ་སྟེན་གྱི་བྲེ་བྲག་སྟེ་གདོང་ལག་པ་མའི་
དབྱིབས་ལྷ་བྲུ་སྟེ་གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་སྒྲོར་བཞི་པའི་ལྷགས་མཁན་མ་ནས་
འབྲུག་མཁན་མའི་བར་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྟོན་པ་མ་དང་སྤྱགས་བྱེད་མ་དང་རེངས་
བྱེད་མ་དང་ཁེངས་བྱེད་མ་དང་རྩེ་རྩེ་ལྷགས་སྒྲོག་མ་དང་ཁོ་གཉིར་ཅན་དང་འོད་ཟེར་ཅན་དང་ཚུན་
སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་གདན་བརྒྱད་ཀྱི་གཞན་རྣམས་གོ་བར་སྤྱི་ལ། བེའུ་མེ་ནི་སྟེ་
མའོ་ཞེས་དོས་འབྱེད་ཟེར་རོ། །

དེ་ནས་རྒྱུ་སྒྲོར་ལྷ་པའི་སྤྱོད་མ་ནས་རབ་གཏུམ་མའི་བར་བརྒྱད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བྱི་གདོང་མ་དང་འབྲུག་པ་ནི་འབྲུག་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་ཆང་བྱེད་སྟེ་དེ་མོར་གྱུར་པ་ནི་པག་གདོང་

མ་དང་ཅེ་སྤྱད་གདོང་མ་དང་སྟག་གཟིག་མ་ནི་སོག་མོ་ཞེས་སྟག་ཟེར་ཏེ་སྟག་གདོང་མ་དང་བྱ་རོག་གདོང་མ་དང་བྱ་ཚོད་གདོང་མ་དང་རྟེན་མི་རྟེན་མ་དང་འགྲུར་མངས་གཉིས་སུ་མི་ཚོད་མ་ཞེས་བསྒྱུར་ཏེ་མཁའ་ལྗེས་གདོང་མ་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་གདན་ཀྱང་གོ་རྒྱ་ནི་འགྲོ་འགྱུར་དུ་སྒྱུལ་ཞེས་བར་བྱས་ཀྱང་ད་བྱིད་ཅེས་གྲགས་པ་སྟོ་སྒྲུལ་ཆེན་པོའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འཆི་མེད་མཛོད་དུ་ད་དེག་གོ། །རྩོ་ཀ་མཚུངས་སོ་ཞེས་བ་དང་མཐུན། སྤྱ་ལི་རྩོ་ཏ་ཀ་ལ་འགྱུར་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། འགྲོ་འགྱུར་དུ་དཔོ་དཀར་དང་། འགྱུར་མངས་སུ་བྱི་ཅེ་བད་ཅེས་དང་། ཅོག་གྲུས་སྤྱ་བ་དང་ལོ་གྲགས་ཀྱིས་བྱི་བ་མཐུག་ལེབ་དུ་བྱས་སོ། །ཞི་བྱ་ཀ་པ་བྱ་ནི་འགྱུར་མངས་སུ་ཤ་བར་བསྒྱུར་ལ། འགྱུར་གཞན་དུ་སྟེགས་པ་སྤྱ་རྒྱུད་ཞེས་བྱས་ཏེ་གཞན་རྣམས་གོ་བར་བད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བགས་པ་འདི་རྣམས་མེད་ན་ཞེས་བ་ནས། བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་བྱའོའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྟེར་སྟོད་རྣམས་སྟོན་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་སྟེར་སྟོན་ཚུལ་འོག་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། གདན་ཀྱི་བྱི་མའི་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོགས་རྣམས་ནི་ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་གནས་དང་རིགས་ངེས་པའོའི་བར་ལ། ན་རི་གེ་ལ་ནི་ཤིང་ཐོག་གི་སྟོད་དོ་ཞེས་དོ་སྟོགས་ཟེར་ཡང་རྒྱ་ནག་ལས་འབྱུང་བའི་ན་རི་གེ་ལའི་སྟོགས་འདི་ཡིན་ནམ་དཔྱད་དོ། །སྟོན་མ་ནི་ཤ་ལྷ་སྟེ་དངོས་བྱུང་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ལ། གོང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཤ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱང་འདིར་ནི་ལེའུ་ལྷ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུལ་དང་རིགས་སོགས་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་མོར་མི་རུང་བ་ཡང་འདིར་རུང་བའོ། །མཐུལ་ནི་ལེའུ་འདིར་གསུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །སྟོབ་མ་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་ཞེས་པས་ནི་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཚོད་པའི་གྲོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དབྱས་ཀྱི་བད་འདབ་ནས་བཟུང་སྟེ་དུར་ཁྲིད་ཀྱི་བར་ཀྱི་གནས་དང་གདན་ཀྱི་རིགས་དང་སྟོགས་ཀྱི་ལྟའི་རིགས་སོ་སོའི་ངེས་པའོ། །ཁ་དམ་དོལ་དོལ་འབང་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་གདན་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཐད་དང་རྒྱ་དང་ནགས་ལ་སྟོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་བྱིར་ཞེས་སྤྱ་བ་ནི་འོག་དུ་གཟུགས་བསྒྱུར་ཀྱི་དམ་ཆོག་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །བགས་པ་འདི་

རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བར་བྱ་སྤྱི་ལོ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དོར་བསྟོན་འགྲེལ་དུ། དེ་ནས་མེད་པ་གསུང་བ་ཁྱེད་གང་
ཅམ་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་བར་བྱ་སྤྱི་ལོ་ལ་ཞུགས་ཀྱི་གཙོ་མོ་ལ་དབུས་བར་བྱ་སྤྱི་ལོ་ལ་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བུ་དང་བ་
བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་བཏུ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞེ། ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་སྟོན་བསྟོན་ཚུལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་
དབྱེ་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོན་ཚུལ། ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོན་ཚུལ། རྩི་མཆོད་
པའི་མན་ལོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོ་གས་འཁྲིག་པ་སྟེ་
སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡང་བྱའོ། །གཞན་པས་དག །ནང་དུ་དུས་སྟོར་བཅུ་གཉིས་
ལ་སྟོག་གི་རྒྱ་བྱ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་མ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱི་
པའི་སྟགས་ལྷན་ཅིག་བསྐྱེད་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟུབ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་རྣམས་
དང་དབང་དང་ལམ་དུས་སྟེ་འཁྲིག་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནང་ལྷན་ཀྱི་ནས། ཞེས་པ་ནས། ༡༣༡ ཀྱི་
ཀྱག་དང་མོད་པ་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྒྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་ལ་གཙོ་མོ་ནི་མ་དང་
གཞན་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ལོ་སོགས་སྟེ་བཞག་ལ་འདིར་དངོས་སྟེ་མ་སྟོས་པ་རབ་གཏུམ་མ་བརྒྱད་དང་།
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་མ་ལ་སོགས་བརྒྱད་ལས། སྟེ་མ་ནི་སྤྱི་ལོ་དང་། སྟེ་མ་ནི་ཡང་ཆའི་བྱ་མོར་བཞག་
གོ། ཞེས་སྟེ་མ་དག་སྟུབ་བྱེད་མ་ངས་བཞེན་དུ་སྟོན་པའོ། འོག་ཏུ་དམངས་རིགས་སོགས་དང་འབྲུག་
པ་སོགས་མིང་སོར་བཤད་ཅིང་ཆ་སོའི་བྱ་ལྷགས་མཁན་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཀྱིས་ཚུལ་དེ་འཐད་དོ། །གཞན་ལ་སོགས་པ་དངོས་སྟེ་སྟོས་པ་བཞེད་སྟེ་འབྲུག་རྟེན་དང་ཆེན་
ཏུ་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་སྟེ་བའི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་སྟེ་ནང་གཞན་གསུམ་ལ་
སྟོར་བ་ན་གཞན་ཀྱི་ཆེ་རང་རིགས་ཕྱག་རྒྱ་འགོག་པ་དང་རི་ལྷར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།
འདིར་ནི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་པར་འཛོག་པའི་སྟུབས་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་སེར་མོ་སོགས་རང་གི་
ཐབས་ཀྱི་རིགས་སེར་མོ་སོགས་ཡིན་པའི་སྟེར་རོ།

གཞན་ཡང་ཆོ་གས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་བོ་དང་བུལ་བ་བྱག་པ་མེད་པའི་བྱིམ་དུ་བྱ་བར་
བཤད་མ་ཐག་སྟེ་བོ་དང་བཅས་པའི་གྲོང་གི་དབུས་སྟེ་ནམ་ཡང་དོར་བར་མི་བྱ་བར་བཤད་པ་ཅི་

ཞིག་འབྲེལ་སྒྲུལ་ན། དེ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་བྱི་མ་ནི་གནས་ཆོད་ཡིན་
པས་སོ། །ཆོག་དོན་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་ཅན་ནི་སློབ་དཔོན་ཏེ་གདོལ་བའོ། །ཞེས་པ་
ནས། བན་ཚུན་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངེས་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ། ༡༩༡ །བཞི་
པ་ནི། ཆོག་གསུང་གི་འཁོར་ལོ་དེ་ལ་བྱད་མེད་ཆེ་བའི་ཞེས་པ་ནས། ཉི་མའི་མཆམས་སུ་སྟེ་མི་བཟད་པ་
ཞེས་པའི་དོན་ཏིའི་བར་ལ། དག་པ་གསུམ་ནི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་དོ། །ས་གཞི་སྤྱན་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་བསྟན་ལ་མཁར་གནས་ཆེ་བ་ཉི་མའི་མཆམས་སུ་
སྟེ་མི་བཟད་ཅེས་པ་འབྲས་བུ་རྒྱན་རིང་བའི་དཔེའོ། །གང་ཟག་སུ་ཞིག་ལ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོག་གསུང་
འཁོར་ལོ་དེར་གཏོགས་པའི་ཡུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་
ཆོག་གསུང་གི་འཁོར་ལོའི་སྤྱན་བདག་སྟེས་པ་ཡང་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ༡༩༢

གསུམ་པ་རིགས་སོ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་མའི་རིགས་ཀྱི་
དབྱེ་བ། རྣལ་འབྱོར་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གནས་གང་དུ་བཞུགས་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་མཛད་པ་བཤད་པ།
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཆོག་གསུང་བཅད་པ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བ་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་
བརྒྱ་གོ་བདུན་པའི་བར་གྱིས་གནས་པ་དགུ་བ་རིགས་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་གི་ལྷ་མོའི་རིགས་པ་²ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་འཆད་དོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་སློབ་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
དམངས་རིགས་ཞེས་པ་ནས། ལུག་གདོང་མ་ནི་རི་ཁྲོད་མ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་རབ་གཏུམ་མའོ། །ཞེས་
པའི་བར་ལ་སྤྱི་ཅམ་དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་
གཉིས་སུ་སྤྱད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་རིགས་ལ་འདོག་ཚུལ་མང་ཡང་འདིར་མི་རིགས་
བཞི་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དང་། ཡུམ་བཞི་ལ་རིགས་དེ་དག་ཏུ་བྱེ་བ་སྤྱར་བ་ནི། འགྲེལ་བ་ཉིད་

1 གོང་གི་ཤོག་གངས་ ༤༡ ལྟར་ན། བཞི་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ།

2 ཞོལ། ཤོག་ ༡༤ བ་ ༡། གཙང་། ཤོག་ ༡༥ ན་ ༡ རིགས་ལ་སོགས་

ལས། མིའི་འདིག་རྟེན་འདིར་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་རིགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དེ་
དག་ཞིང་མོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམས་འཕྲོར་མ་རྣམས་ཀྱང་མཛད་པར་ངེས་པ་མིན་གྱི་བཞི་ཚན་
དུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་གྱི་ལ་བདུན་དུ་འབྱེད་པ་ན་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་བཞི་
དང་གང་ཟག་གི་རིགས་གསུམ་སྟེ་བདུན་ལ་ཡལ་ག་ཞེས་པ་ནི་ག་རོང་ལོ་རྩལ་རིག་བྱེད་དུ་བྱས་
ཟེར་ཡང་ཡན་ལག་དང་དོན་གཅིག་པ་སྟེ། རིག་བྱེད་ཡན་ལག་བཞི་ཉི་ལའི་རིག་བྱེད་དང་བཅས་པ་
ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱགས་ལ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་གསུམ་སྟེ། རྣམས་ན་གནས་པ་དང་།
ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱོལ་བ་ཐོབ་པ་ལོ། །དེ་གསུམ་ཀྱི་ཆུང་མ་གསུམ་འདིར་
སྟོས་པ་ལས་བདག་པོའི་ཆུང་མ་ནི་དཔལ་དོན་དམ་བསྟེན་པར། དག་པས་བྲམ་ཟེའོ་གང་བདག་
པོའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་རིག་བྱེད་བཞི་ཡང་ནི་འདྲིན་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱ་དགོས་
སོ། །དམངས་རིགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་ནས་བྲམ་ཟེའི་ལ་བདུན་དུ་བྱེ་བའི་གངས་ལྷ་དང་དངོས་སུ་
སྐྱར་ཏེ་མ་གསུངས་ལ། འཁར་བ་མཁན་མ་སོགས་འདི་དག་གི་དབྱེ་བར་བྱས་ཀྱང་འོག་ཏུ་གནས་
སོ་སོའི་ངེས་པ་དང་འགྲིག་པར་དགའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་རྩེ་རྗེ་མ་འཁར་བ་མཁན་མ་དང་སྐྱར་བ་
ནས། ལུག་གདོང་མ་རི་ཁོད་མ་དང་སྐྱར་བའི་བར་རྣམས་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དང་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་སྐྱ་དང་དུར་ཁོད་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་
པ་རྣམས་ཏེ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་གོ་རིམ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་ནི་ཐེང་འདྲིན་གྱི་སྒྲེབ་སྐྱར་དབང་
གི་ཡིན་པ་འདྲ་ལ་ཆིག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འཕྲོར་པ་
རྣམ་དག་ལ་དངོས་བྱུང་སྟེར་ཞེས་པ་སྟེ་ཅེས་པའི་བར་ལ། མོངས་རྣམས་འཆིང་བྱེད་ཅིང་ཞེས་པ་
ནི་གོང་ཆོགས་བཅད་བརྒྱུ་ཉེར་དུག་པར་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་འདིགས་སྟེར་ཞེས་པ་དང་འོག་ཏུ་བརྒྱ་
ང་བདུན་པར། མོངས་པས་གཏི་ཐུག་དག་ལས་ཞེས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་དོན་འདྲ་སྟེ་བྱ་བྱངས་
ལོ་ཆུང་གི་སྟོབ་མ་སྟོམ་ཆེན་ཞིག་གིས་འཇུ་རྒྱ་གར་བཅེགས་དང་། མར་པ་དོ་པ་སོགས་དང་
འགྲོགས་ནས་བལ་པོ་པམ་མཐེང་པའི་བྱུང་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆེ་སྟོམ་ཆེན་དེ་མཁའ་འགྲོ་མས་ཆོགས་

གལ་དུ་བཅུག །མངོ་པོའི་གྲིན་པས་སྐྱུག་པོ་ནས་མ་ཐོས་པས་ཞོ་བྱོལ། དེ་སྐྱེ་མ་ལ་བཤད་པས་
ཐོད་ངན་པ་དངོས་བྱུང་ལེན་མ་ཤེས་པར་འདུག་གསུང་ཞོ་དེ་ཁོ་རང་གི་སྐྱད་པར་ཡོད་པར་འདུག་
སྟེ་དེ་མ་ཁད་ཤི་ཞེས་གྲག་གོ། །ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉེ་གཞན་དག་གོ་སྟོན།

གསུམ་པ་ནི་སྐྱར་ཡང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱུས་པ་ནི་སྐྱོལ་མ་སོགས་བཞི་ནི་
དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་སོའི་བར་ལ་བཅུ་ནི་ཁྱོ་པོའི་ཡུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཉེ་དེ་དག་ལས་ཁྱོ་མོ་དག་སྐྱུན་མ་དང་
ཤིན་དུ་སྒྲོན་མོ་གཉིས་ནི་སྐྱ་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ་བསྐྱུན་
པས་བྱགས་འཁོར་ཀྱི་གནས་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ་ལྷག་མ་གཞན་གོ་སྟོན་ལ། དག་
སྐྱུན་མ་དང་ཤིན་དུ་སྒྲོན་མོ་བྱགས་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྷ་མོར་གསུངས་པ་འདི་ནི་བྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྩལ་ཚོན་གྱིས་བྱི་བ་ལ་གཙུག་ཏྱར་དང་གཞོད་མངོས་ཀྱི་མཚན་མ་དགོད་ཅིང་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐྱུབ་
དུ་བྱང་བ་ཡང་གོ་བར་བྱས་སོ། །རྒྱུད་དུ་གཅིག་ཕུ་གཅིག་ནི་རིམ་བས་སོ། །ཞེས་པའི་གཅིག་ཕུ་
གཅིག་ནི་བཙུན་མོ་སྟེ་འོག་དུ་གཅིག་ཕུ་གཅིག་ནི་སྐྱ་ཚོགས་གཙོ་པོ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་རིམ་བས་
སོ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་དགོད་པའི་རིམ་པ་དང་བཤད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་དོན་དུ་མངོན་
ཏེ། དེ་ཡང་སྟེན་སྟོར་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་འཕྱོར་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་ནི་སངས་རྒྱས་དབྱེ་བ་
རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནས། དཔལ་ལྷན་རིགས་རྣམ་དག་གི་བྱུང་བྱེད་དེ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བདུན་པོའི་བར་
ཉེ་ཤིན་དུ་གོ་སྟོན། ༡༣༧ །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ས་འོག་རྣམས་སུ་གཏུམ་མོ་བརྒྱུད་དེ། ཞེས་
པ་ནས། སྐྱོར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་རྣམས་འཕྱོར་པའི་རིགས་ངེས་སའི་བར་ལ་རྣམ་
འཕྱོར་མ་འདི་དག་གིས་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དག་མཛད་པ་ཡང་ས་འོག་དང་མའི་འཛིག་ཉེན་
དང་འདོད་ལྷ་རྣམས་སུ་ནི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་སོ་སོ་དང་མཚན་དང་སྐྱུའི་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྟོན་
ཅིང་གནས་དེ་དག་དུ་སྐྱེ་དངོས་དང་སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་ནས་དོན་མཛད་
ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་ནི་ཁམས་དང་རིགས་སོགས་མཐུན་པའི་སྟོན་ནས་ཉེ་དེ་འབྲ་
བའི་གདུལ་བྱ་དང་གདུལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་དངོས་བཏགས་

ཅི་རིགས་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་།།

ཁྱད་པར་དུ་ཆོངས་པའི་ཡུལ་ས་སྟེ་ཟད་པར་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུད་བཞི་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ།
བསམ་གཏན་བཞིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་སོགས་ཡུལ་བཞི་དང་སྟོང་བ་སྟེ། ཟད་
པར་ནམ་མཁའ་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་མེད་དུ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་དབྱིངས་
ལྷག་མ་དང་རབ་མཆོག་གཉིས་སྤྲང་མ་ལུས་པར་ཞི་བའི་གྲོང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ནི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་ཤེར་ཕྱིན་མས་དོན་མཛད་དོ། །ཆོས་དབྱིངས་ནང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྟན་
པར་འགལ་བ་མིན་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལུས་ཡང་དག་སྤྱད་བྱེད་ནི་ལུས་ལ་གཞོན་ཅིང་འཆེ་བ་དང་ལུས་འདོར་བ་སོགས་བྱེད་པ་སྟེ་
ཆོག་དོན་གོ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དག་གིས་ནི་པལ་ཆེར་མ་བཤད་པ་ཉིད་དུ་འདོར་རོ། །ཁ་སྤྲེལ་མང་སོ་ཅིག་
བསྟར་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་དུ་བསམས་ནས་ཟད་པར་གྱི་བྱག་མཆོན་
རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་འདུལ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ། མོ་དང་མོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་སྟེ་
སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དགག་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།། ༡༩༥

གསུམ་པ་བྱག་རྒྱུའི་བསྟན་ཚུལ་དང་གྲངས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆོགས་འཁོར་དང་
རྣལ་འབྱོར་པ་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་བཤད་པ། རྟོ་རྟེ་མཆོད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཞིའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་བུ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། འཆིང་བ་
བསམ་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཞེས་
པའི་བར་ཏེ། འདི་ནི་སྤྲང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པར། སྤྱག་དང་རྣམ་པར་འཁྲུལ་
པའི་སེམས་ལྷན། ཞེས་སོགས་དབང་དུས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་བསྐྱོམ་དུས་
ཀྱི་བྱག་རྒྱ་རང་རིགས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་སྟེ་དཔེར་
པར་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཕྲུལ་སྟེ་པོ་མེད་སར་སྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
སྟོབ་དཔོན་ནམ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པ་དང་སྤྲང་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། ཆོགས་འཁོར་སྟེ་དང་རྣལ་
འབྱོར་པ་སྟེ་འཕྲུལ་རྒྱུའི་རྣམ་གཞག་གོང་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སྟོན་གསལ་དུ་འཛིག་ཉིན་དང་འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་སྟོད་པ་སྟོན་པས་

སྒྲོབ་དཔོན་ཏེ་¹ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྐད་དོད་ལྷ་ཙམ་ལ་ངེས་ཆེག་གིས་ལྷ་ཙམ་སྒྲོབ་
ལ། ད་ཆུ་ཡ་ཏེ་སྒྲོན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་འཁོར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ།།

རྣལ་འབྱོར་བ་ཡང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྟེ་སྤྲ་མ་དོལ་
དག། ཤེས་རབ་སྒྲོང་གཟུགས་བརྟན་པ་དང་ཐབས་ཐིག་ལེ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་དང་དྲི་
མ་དག་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། ཁེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལས་གྲོལ་བ་
ནས། ཁྱིམ་གྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བར་ཏེ་དོན་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་
ཁེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་བརྩུ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་སྒྲོད་བསྐྱུས་སྒྲོན་མར་སེམས་དཔེན་
ཐོབ་པ་ཆོང་དང་ཞིང་ལས་སོགས་ཀྱིས་གཤེདས་ནས་སྐྱུ་ལུས་མ་གྲུབ་པས་ཆེ་དེར་སངས་རྒྱུ་
མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་པོ་དེས་བྱང་ཆུབ་སྒྲོད་ལ་རྩེས་
སྤྱ་གཞོལ་བ་སྟེ་ལམ་གོང་མ་དག་བཟོད་པ་དང་འཇག་བདེའི་ཆགས་པ་དང་བྱི་རོལ་ཆོང་དང་ཞིང་
ལས་སོགས་ཁྱིམ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་རྒྱ་ལ་ཀན་མོ་སོགས་
ཀྱང་རྩང་ལ་ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོར། ཕྱག་རྒྱ་རིགས་མ་ངེས་པ་དང་རིགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ཡང་རྩང་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་ཆེག་དོན་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་དང་པོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྩི་རྩེ་མཆོད་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། དམ་
ཆེག་གི་སྐད་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི་རྩི་རྩེའི་མཆོད་པ་ལ་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཆོགས་གྱི་
འཁོར་ལོའི་ཆེ་ཤེས་རབ་ལ་གསང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཐབས་ལ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཅུ་སྟུན་སྟེ་འོ་
དང་འཁྱུད་པ་སོགས་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་གྱི་བདེ་མཉམ་ཆོས་རྒྱར་བཤད་པ་
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་གསུངས་པ་དང་མི་འབྲ་བ་ནི་འགྲེལ་བ་
ཉིད་དུ་འདིར་གསུངས་པ་དམ་ཆེག་གི་སྐད་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་ཡང་ཆོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་དམ་ཆེག་དང་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་རྣལ་འབྱོར་བའམ་རྣལ་འབྱོར་མས་
དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་ནི་བརྟེན་ཡིས་བརྫོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ།། ༡༣༩

བཞི་པ་རིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རིགས་ལྔའི་རང་བཞིན་བཤད་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༥ ཞོག ༡༣༧༣ ཟླ་དང་། ༡༡

བ་དང་། རིགས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྩི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཞག་པ། མཚན་པ་ལ་མཁས་པའི་
 ཆེད་དུ་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་པོ་ཉ་
 མོ་རྣམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། སྡེ་མ་བཞིན་དུ་རྩི་མེས་པ་དང་
 རིགས་ཀྱི་མེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རྣམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྩུ་སའི་རིགས་ཀྱི་རིམ་པས་སྤྱི་ཅི་ལ་
 སོགས་པའི་བྱི་ལྟེ་ལྟེ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ནང་པན་རྩུན་ལ་ལྟོས་པའི་ཁམས་ལྟེ་པོ་གས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་
 རྩི་གས་ཆེ་རྒྱུད་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་བྱི་རྩུ་དོད་དང་བྲལ་བ་བྱི་གས་རྒྱུད་ཞིང་། ཉའི་བྱི་རྩུའི་བྱི་གས་ཆེ་བ་
 བཞིན་ནོ། །སྡེ་མ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་རྣམ་འབྱོར་པ་མི་བསྐྱོད་པ་སེང་གའི་རིགས་ཅན་སོགས་ལ་
 ཡང་བྱི་དེ་དག་ལུས་ལ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་ཡང་རིགས་ཅན་རྣམས་འབྱོར་པོ་མེད་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི་རིགས་དབྱེད་སྤྱུག་མ་སོགས་ལ་བྱི་དམན་པ་དེ་དག་ཐོ་བར་མི་འཛོག་གོ། །འདུས་པ་བདེ་
 དཀྱིས་རྣམས་སུ་བྱལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཅན་སོགས་བཞིར་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཆོགས་མའི་མིང་དུ་རི་དྲུགས་ཅན་
 མ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་རིགས་དང་བརྟག་ཐབས་དང་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
 ཉིད་བསྟན་པ་ཅ་བཞག་སྒྲོགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྟེ་པ་སེང་
 གོ་སོགས་སྒྲོག་ཆགས་ལྟེ་པ་གདན་དང་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་བསྟན་པ་སོགས་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་གི་སྒྲོན་ས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཀྱི་བཞག་པ་ཡང་
 ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཞན་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །༡༣༩-༡༤༠

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ། རྣམ་འབྱོར་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དག་པའི་རིགས་རྣམས་མ་འདྲེས་
 པར་བཞག་པ། བལ་ཆེར་འདྲེས་མའི་རིགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཡན་ལག་སྤྱ་ཞེས་
 བ་ལ་སོགས་པས་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྤང་ཆེན་མ་ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱན་
 མའོའི་བར་ལ་དུང་ཅན་མའི་སྤྱ་ཤིན་དུ་རྒྱུད་བ་ནི་འོག་མའི་བསྐྱུས་སྤང་བའི་དོན་དང་། སྤྱོད་ཆོགས་མ་
 དང་སྤང་ཆེན་མའི་རིམ་པ་བཞིན་མེས་པར་ཡང་བའི་ཡུལ་དང་ཤིན་དུ་བྲལ་བའི་ཡུལ་ཅས་པ་གཉིས་
 བྱི་སེང་གོ་དག་ཀྱང་འཛོག་ན་གནས་ཤིང་ཡུལ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྡེ་མ་ནི་རྩུའི་བྱི་དང་ལྟན་

པའི་རིགས་ཀྱིས་ཉི་ཤེས་ལྟར་ཡང་བའི་ཡུལ་ཏེ་སྤྱི་བའི་ཡུལ་ཡང་དེས་གོ་བར་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་
སྐྱེ་གནས་ངེས་པར་ཡང་ལ་རྟེན་བའི་ཡུལ་ཅེས་དང་སྐྱེ་གནས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆོག་དོན་
བསྐྱབས་པས་གོ་བ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སོ་ཉ་མོ་རྣམས་དག་པའི་རིགས་ནི། ཞེས་པ་
ནས། སོ་ཉ་མོ་སྤྱི་ཆ་ཅུག་གི་རིགས་ངེས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དག་པའི་རིགས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པ། བལ་ཆེར་འདྲེས་
པའི་རིགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་ཏེ།
ཅེས་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་ཆོངས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་རྣམས་པར་སྤང་མཇད་དོའི་བར་གོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། བན་ཚུན་འདྲེས་པ་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་པ་འོག་ཏུ་
འཆད་དོ། ༡༤ ན། གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སོ་ཉ་མོ་རྣམས་མཆོད་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། འདོད་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས་ངེས་པའོའི་བར་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་རྣལ་
འབྱོར་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི་འགྱུར་འདི་ལྟར་ན། ལྷོ་མས་འདུག་བྱས་པས་ལུས་དགའ་ཡང་སེམས་
ཤིན་ཏུ་མ་དགའ་ན་དངོས་གྲུབ་མི་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་ཀྱང་དཔང་འགྱུར་སོགས་སུ་ཤིན་
ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར་པས་ཆེས་པ་མེད་ན་ཞེས་དང་། རུས་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་དབྱེས་པ་མེད་ན་ཞེས་
འགྱུར་བ་ལྟར་བདེའོ། །འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འདོད་པའི་སྦྱུ་རྩལ་རེ་བཞི་སོགས་སྟོན་པ་སྟེ་ཕྱི་
རོལ་པ་ལ་ཡང་དེའི་གཞུང་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །དོན་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་བར། དེ་ཡང་འཁྱུད་པ་
དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། སེན་མོ་འདེབས་པ་དང་། སོ་འདེབས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ་དང་།
སིད་ཀྱི་སྐྱོ་སྐྱོག་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ལྷེད་ན་འདུག་པ་དང་བརྒྱད་ནི་རྣམས་པར་རྟོག་
པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཅུག་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་
ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིའི་དབང་གིས་འཁྱུད་ཅིང་འཁྱུད་པ་ནས་འཁྱུད་ཅིང་སྟེང་
ན་འདུག་པ་སོགས་རེ་བཞིའི་དོན་དུ་མངོན་ནོ། །མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་སྟོམས་འདུག་སོ་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་དག་ཏུ་འདུ་བ་འདའོ། ། ༡༥

གཉིས་པ་རིགས་དུག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རིགས་དུག་གི་དོན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། 1 ཤོག 310 ཟེང་། 2 བར་དུ་གསལ།

བཤད་པ། འདྲེས་མའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་མངེས་མ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པས་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་དུ་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སྤྱོད་ཞེས་པའི་བར་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་ཅན་རྣམས་ལྷ་མོ་འདི་དག་གི་རིགས་
 གཙོ་ཆེ་བར་འཛོགས་པ་དང་མངེས་མ་ནི་རང་གི་བྱད་ཆོས་འཆད་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་ཚུལ་ཅན་
 ཞེས་པ་དང་། ལྷ་མོ་འོངས་སྦྱོང་ལ་ནི་རྗེས་ཆགས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་འདོད་ལྷའི་འོངས་སྦྱོང་
 ལ་ཆགས་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བས་བསམ་གཏན་དང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་པ་ཡང་ཁམས་གོང་གི་ལྷ་མོར་
 བྱ་དགོས་སོ། །མངེས་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གནས་དང་རྟེན་ཁམས་གོང་ནས་སྤྱི་བཞུགས་དང་
 རྟེན་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སྤྱོད། །ཞེས་གནས་དང་བཞུགས་ས་བསྟན་པས་རྟེན་ཡང་ཞིང་སྤྱེས་ཀྱི་པོ་ཉ་མོ་མངེས་
 མ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཡོད་པར་གོ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཞན་དུ་འདྲེས་པའི་རང་
 བཞིན་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ནས། མཁའ་སྦྱོང་ས་སྦྱོང་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བྲལ་བྱེ་བའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་ནི་ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་ནས། འདོད་ཕྱིར་འདོད་འདྲེས་མའི་རིགས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་
 ལྟར་གཤེགས་མ་དང་སེམས་མ་ལ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་སོ་སོར་ངེས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
 ཅ་ཅི་ཀ་སོགས་ལ་འདིར་བཞག་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཁའ་སྦྱོང་དང་ས་སྦྱོང་དངོས་སུ་སྟོས་
 པས་སྤྱོད་པ་འོག་ན་སྦྱོང་པ་ཡང་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །༡༥༦

གཉིས་པ་དམ་ཆོག་མཆོད་པའི་ངེས་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པའི་དམ་ཆོག་གི་རྩས། མཆོད་
 པའི་རྟགས་དང་མཆོན་མ། དེ་དག་གི་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་ཆོག་བཞི་
 བསྟན་ཚུལ། དམ་ཆོག་སོ་བྲལ་བསྟན་ཚུལ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སོ་བྲལ་གིས་མཆོད་
 པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆང་དང་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་ཚུལ། ཤ་དང་བདུད་ཅི་བསྟན་ཚུལ།
 བསྟན་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཆང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པ་པོའི་
 བདུང་བའི་ངེས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྗེ་རྗེ་མཆོད་པའི་དོན་དུའི་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོའི་
 བར་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བདེ་ཆེན་བསྟེན་པ་ལ་ཤེས་རབ་མ་དང་འབྲ་བས་ཆང་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པའོམ་ཡང་ན་ཤེས་རབ་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་བསྟན་པའི་དུས་དང་དགོས་པ་

འབྲ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཕྱག་རྒྱ་དང་བྲལ་སྟོབ་དཔོན་གང་ཞིག །ཐུང་བྱེད་ཅེས་
 པའི་དོན་ལྟ་དོལ་འབྲང་མ་དག །དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་འཛིན་པ་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཅེས་ཟེར་བ་
 བྱི་ཐོག་མཐའི་དུས་མཆོམས་གསལ་བར་མ་དེས་པའི་མོས་པ་ནོས་ཀྱི་གཏམ་སྟེ་རི་ལྷར་ལུགས་
 གཞན་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱི་ཐོག་མར་ལམ་ལ་སྟོབ་པ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་
 ཅིག་སྟོབ་པར་གསུངས་ཤིང་ཚུལ་དེ་འདིར་ཡང་བཀག་པ་མེད་ལ་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་འདི་དག་བསྟེན་
 པའི་དུས་མཆོམས་མཚུངས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་སྤངས་ཏོགས་སྤར་བ་བདུད་ཅིར་བྱས་ཏེ་
 མོངས་སྤྱད་པས་ལམ་ཀྱི་ཏོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་རིམ་པ་དང་པོ་ནས་ཀྱང་འོང་
 བ་མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལ་ཁ་དོལ་ཅིག །བདུད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་
 ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གཞུང་བསྟན་ཏེ་འདོན་པར་བྱེད་མོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གོ་བ་མཐའ་དག་རང་
 དང་མཐུན་པར་འཆོས་པར་བྱེད་ན་འཆད་པ་པོའི་གོ་ཆོད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་འགྲེལ་
 ཀྱི་གངས་སུ་འགྱུར་བས་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་རང་བ་དག་ཡུལ་ཀྱི་
 སྐད་དོད་བ་ལྟ་ཡི་ཞེས་པའི་བེ་ཏུག་ལ་འཇུག་པས་དུག་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 མོ་ཞེས་གསུང་རོ། །ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་དུས་དང་དགོས་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་ནི་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་
 མོ་འདུས་པ་མིན་པའི་སྐབས་དང་ཤ་ལྟ་སོགས་དམ་ཆོག་གི་རྩས་གཞན་མེད་ཀྱང་བདེ་ཆེན་འཕེལ་
 བའི་ཐབས་སུ་ཆང་བརྟུང་དུ་རུང་བའི་དོན་ཏེ་ཆོག་དོན་གོ་བར་ཟད་དོ། །༡༩༥

གཉིས་པ་ནི་གང་གིས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤ་ཆང་འཕྲིག་པ་བདུད་ཅི་སྟེ་དམ་ཆོག་
 བཞི་པོ་བསྟེན་པར་གྱུར་པ་དེའི་པན་ཡོན་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དམ་ཆོག་བརྒྱུད་དེ་གཉིས་
 བྱི་ཉི་མ་དང་སྒྲ་བ་དག་གོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བཅིངས་པའི་ཁུ་བ་ཐགས་
 པ་ནི་ཆང་ཐགས་པའི་སྤང་མ་དང་འབྲ་བར་ཐོས་པས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་ཀྱང་ཡི་གེ་
 བསྟོམས་པ་དང་དདུལ་ཚུའི་གནས་སྐབས་ལཱའི་དང་པོ་བཞིའམ་བཞི་པའི་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བས་
 སྦྱིར་ཁམས་འཆིང་བར་རུས་ཤིང་རྒྱུན་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱུང་ལ་གནས་ཉིན་མོར་བྱེད་
 པ་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་ཐོས་པས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་ལ། བདེ་ཆེན་བདེ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤར་བས་
 འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་གོ། །མི་བསྐྱེད་པ་ནི་གཅིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་མཁས་པ་དག །ནང་ལེར་རི་

ཆུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བཤད་པ་དང་འདི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་བཤད་པ་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་
མཐུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ནང་ལེར་གསུངས་པ་ནི་བྱིས་པ་སྦྱེས་ཅམ་ནས་དེ་ཆུ་འཛགས་པས་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་མ་ལོན་ཀྱི་བར་དུ་ཁུ་བ་མི་འཛག་པས་དེ་ཆུ་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཕུང་པོར་བཞག་སྟེ་འདིས་ནི་སྦྱབ་ལེར་འབྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དོན་
ཡོད་བྱུང་བ་རྟུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལ། སྟོན་འབྱུང་ནས། རབ་རྟུང་། འབྲིང་སྟངས་དང་གཞུང་། ཐ་མ་
ཆེལ་བྱར་བཤད་དོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །བཤད་གཅི་སོགས་སྦྱང་སྟེལ་སྦྱར་བ་བདུན་ཅིར་བྱེད་པ་
ཆང་དང་བྱག་རྒྱ་བསྟན་པར་རྒྱས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་ངེས་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འདིས་ནི་
དབང་རྣམས་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བར་རྒྱས་པའི་རྟོ་རྟེ་སྟོན་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དབང་རྣམས་བྱང་
སེམས་དཀར་དམར་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཁུ་རྒྱལ་དང་ཁ་དོག་དེ་རྟོན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
པ་གོ་བར་རྒྱས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདུན་ཅི་ལྟ་དང་སྟོན་མ་ལུས་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོན་ཏེ། ༡༤༡

གཉིས་པ་དམ་ཆོག་སོ་དྲུག་བསྟན་ཚུལ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་
དམ་ཆོག་སོ་དྲུག་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ། ས་པོན་གྱི་ཡི་གེ་སོ་དྲུག་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ས་དང་ཆུ་ལ་སྦྱོད་པའི་དམ་ཆོག་ཁམ་མཁའ་ལ་སྦྱོད་པའི་དམ་
ཆོག་ཁམ་ཆོག་དེ་དག་བསྟན་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཁྱི་རྟ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བས་ཞེས་པ་ནས། ༡༤༢དེ་
ལྟར་ས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་ཆུ་ལ་སྦྱོད་པའི་དམ་ཆོག་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་གྲགས་འཁོར་གྱི་
སྟོ་དང་རུབ་ཀྱི་ཁྱོ་མོ་གཉིས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་སྦྱ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ལ་པག་མོའི་
གཟུགས་བསྐྱར་བ་ཀྱུ་སྟེ་ར་མོ་ནི་ཀཾ་ཏ་སྟེ་སྟོན་བྱ་ཀ་ཀ་རུ་མོ་ཡིན་ཞིང་ལྷག་མ་གོ་སྟོན་ལ། འདི་
དག་གི་ཤུལ་ལས་ངེས་པ་དང་མཁེས་པ་ལས་མིག་སྟོན་བསྐྱབ་པ་ནི་སྦྱབ་ལེར་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་ཁེངས་ལྷན་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཁའ་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མིན་མོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་འདབ་ཆགས་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་རྟེན་
བར་ཏེ། རྩ་ཏ་ཀ་ནི་འགྱུར་རྟེན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྱག་རྟ་ཞེས་བྱས་ཏེ་ཨ་མ་ར་གོ་ཏ་ར་དེ་དང་ཆུ་ཉུང་

ཞེས་ཀྱང་རོ། །རི་སྐྱེགས་ནི་ཁྱིམ་བྱ་དེ་པོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དོལ་བྱ་གཤམ་ལོག་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བས་གང་
ཡིན་བརྟག་གོ། །ཁ་ཅིག་ལ་རི་ཀ་ཡིན་ཟེར་རོ། །ལུ་བ་ནི་རུ་འགྱུར་དུ་བྱ་ཆི་དང་འཕྲོས་སྐྱ་བྱི་ཞེས་
བསྐྱར་རོ། །ཅ་ཅ་ཀ་ནི་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཆིལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་ཨ་མ་ར་གོ། །ཡར་མཆིལ་བའི་
ཆུང་མ་ལ་བཤད་དོ། །ཁྱ་བྱག་མིག་ནི་ཁྱ་བྱག་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར་རང་། དོལ་རོ། །ར་རྒྱ་གྱི་ནི་འགྱུར་
འགར་སྤོན་བྱར་བསྐྱར་རོ། །པོ་རྒྱ་གྱི་ནི་སྐྱུང་ཀ་ཞེས་རང་ཟེར་རོ་རོ། །ཉི་རྒྱུ་སྤྱེག་པར་ལ་རང་རོ་རམ་
ལར་བྱས་སོ། །བཞད་ནི་ལུག་གི་ཆད་ཅམ་དཀར་པོ་མགྱིན་པར་དཀར་དམར་སེར་གསུམ་གྱི་སྐྱ་
ཐེང་ཡོད་པ་ཏ་ཏ་ཞེས་སྒྲིག་རང་པོ། །ཆུའི་བྱ་རོག་ནི་སོ་ཏ་རོག་པོའི་ཞེས་ཐར་ལོ་ཟེར་རོ། །

ཆུ་སྐྱར་ནི་ཀློག་ཀོ། །ཞེས་འཆི་མེད་མཛོད་དུ་བཤད་ཅིང་གོང་གི་བྱ་དཀར་ལ་ཀ་ལ་ཏང་
ས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་པར་བཤད་དོ། །ཟླ་རྒྱ་ཞེས་པ་ན་ཅ་ཀ་ནི་འགྱུར་མངས་གྱི་མ་
སྐྱ་བོང་ཁར་བྱས་ཟེར་དོལ་འབྲང་རོ། །༡༥༠།འོལ་བ་ནི་སྐྱག་གོ་ཞེས་ཐར་ལོ་ཟེར་ཡང་། མན་སྟེ་ལས།
མགོ་དང་མཆུ་དཀར་བ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཉོར་པ་ནི་གྱི་ཅོ་དང་མས་བྱེ་ཁ་དུ་བསྐྱར་
ཞེས་ཟེར་དམ། དོལ། དོལ་འབྲང་། རོ། །སྒྲོན་ཤིང་དགའ་ནི་ཤིང་རྟ་གྱི་མ། དམ་སྒྲོགས་མོའོ། །མིག་སྒྲོན་ནི་
འདྲེ་བྱ་རམ་མོའོ། །ཅ་གོ་ར་ནི་གོང་མོ་དམ། དོལ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ལ། རྒྱ་གར་ན་ཀུ་སྐྱའི་ཆུ་འབྱུང་
བའི་བྱ་སྐྱ་ཀ་འདྲ་བ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་ཐར་ལོ་འདོད་དོ། །ཨ་ནི་ལ་གོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོལ་
ཟེར་ཡང་གདན་འགོད་གྱི་སྐབས་སུ་མཁའ་ལྗིང་དུ་གསུངས་པ་བཞན་པར་བྱའོ། །རྒྱད་བྱ་ཏ་ཅ་ནི་
རུ་འགྱུར་དུ་ནི་ཅོ་རུ་བྱས་རང་རམ་སོ། །འི་འི་བི་ག་ནི་འགྱུར་འགར་འཕྲོ་འགྱུར་མང་བ་ཅོ་ག་རུ་བསྐྱར་
རོ། །ཡང་ན་མཐིང་རིལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །༡༥༡

ཟླ་རྒྱ་ནི་བྱན་ཤིན་ཏུ་བྱི་ཞེས་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་བྱ་ཆེན་པོའོ། །གུ་ད་སྐ་ཁ་
ནི་ཆག་འགྱུར་དུ་བྱ་མ་བྱིར་བྱས་ཏེ། དེ་ནི་བ་སྐྱ་ལ་ཞེས་པ་གཤམ་གདོང་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་དུར་
ཁོད་གྱི་སྒྲོགས་བཅུའི་གདན་ནམས་ལས་མཆོམས་བཞི་སྟེང་དང་ལྗེའི་འདབ་ཆགས་ལྟ་པོའི་ནང་
ནས་བཞི་སྟོས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཨ་མ་བླ་རྒྱ་ཀ་ནི་ཁྱུང་ཁྱུང་དུ་རིགས་ཀྱང་དེ་འབྱུང་སྐྱེས་མ་བརྒྱད་

1 ཞོལ། ཤོག 36 བ 3། གཙང་། ཤོག 30 བ 3 ཞེས་ཀྱང་སྟེ།

2 ཞོལ། ཤོག 36 བ 3 བོང་ཁར་ཡང་བྱས་ཟེར་རོ། །གཙང་། ཤོག 30 བ 3 བོང་ཁར་བྱས་ཟེར་རོ། །

ཀྱི་དང་སོར་བྱུང་ངོ་། །གཞན་དག་སྐྱེ་མ་པ་ལ་ཆེར་ནི། རི་སྐྱེགས་དང་བྱ་གཤིས་ཀྱི་ཁྱིམ་བྱ་ལ་
འདྲིང་བར་འདྲུག་པས་སྒྲོལ་བ་སྒྲོན་མེད་དུ་བྱེད་པ་འབྲེལ། །ཆོག་མཁན་སྐུ་བཅད་པ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་བ་
ནས་སོ་བཞི་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཡུལ་བཞི་ནས་ཁྱུག་གཏོང་མའི་བར་སོ་བྱུག་དང་རིམ་བ་
བཞིན་སྦྱར་བར་འབྲེལ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྐུ་ཅུ་ཅ་བྱུག་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སའི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ཅུ་དང་
ས་ལ་སྦྱོད་པ་སོ་བྱུག་ཆོན་པ་གཅིག་དང་མཁའ་ལ་སྦྱོད་པ་སོ་བྱུག་སྟེ་ཆོན་གཅིག་ནམས་ཀྱི་རིགས་
སྐུ་གྲུར་བའི་ཞེས་བ་ནས། ཉམས་པར་རབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བའི་གཞན་
དག་གོ་སྟེ་སྟེ། ཆོངས་པས་གཏི་མུག་དག་ལས་ཞེས་བ་ནི། སྤྱ་བྱང་ལོ་ཆུང་གི་སྟོབ་མ་སྟོམ་ཆེན་ཀྱི་
གཏམ་ཆུང་གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་སྐྱེ་མ་དག་འཆད་དོ།། ༡༥ ༣

གསུམ་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སོ་བྱུག་གིས་མཆོད་པའི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་སོ་
དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་བ་ནས། ཆོག་མཁན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །ཞེས་བ་ནི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ནི་མཆོད་པའི་ཆོ་གར་ཡོངས་སུ་བྱགས་པ་ཉིད་
ངོ། །སྐུ་ཅུ་སོ་བྱུག་འདི་དག་ཆོག་མཁན་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དུས་སུ་བཟའ་བ་ནི་བྱང་དོན་དང་ཕྱང་ཁམས་
སོ་བྱུག་པོ་དེ་སྐྱེབ་བྱལ་དུ་བྱེད་པའི་ལྷ་མོ་སོ་སོ་བྱུག་ཁུབ་བྱེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་དང་སོ་བདུན་
ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་སྐྱེབ་བྱལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ལོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་
རང་འཆད་ཅིང་ཁ་དོར་འབྲང་ཅིག །སོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྦྱང་སྟེལ་སྦྱར་བདུན་ཅིར་བྱས་ཏེ་ལྷ་
རྣམས་མཆོད་ཅིང་རང་ཡང་བཟའ་བར་བྱ་ཞེས་བེད་རོ། །བྱང་དོན་ཀྱི་ཆེ་ཆས་གཞན་དང་མི་འབྲ་
བར་ཤིག་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་བྱས་ནས་བཟའ་བའི་དོན་ཀྱང་དཀའ་ལ། ཟོས་པའི་དོན་དེ་དག་
གི་སྐྱེབ་པའི་ཆ་རྣམས་པར་དག་པར་བྱས་ནས་མཆོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནའང་བྱང་ངེས་སོ་སོར་མི་
འགྱུར་རོ། །སོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཁམས་དང་ལྷ་མོ་སོ་སོ་དང་རིམ་བ་ལྟར་སྦྱར་བ་དང་གནས་
ཀྱི་རྣམ་དག་འོག་དུ་འབྱུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་བྱུག་སོགས་བཞུགས་པ་ལ་གསུམ། དབྱངས་གསལ་མ་
འབྲེས་པའི་ས་བོན་དང་དེའི་ལྷ་རྣམས་བཞུགས་པ། དབྱངས་གསལ་འབྲེས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་

རྒྱལ་མ་འདྲེས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་མཆོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དབྱངས་གསལ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ། ས་བོན་དེ་དག་
ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་མ་འདྲེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་ཡི་གེ་རྒྱལ་མ་འདྲེས་ཅི་རང་བཞིན་ཡོན་
ཏན་དབང་གིས་ཞེས་བ་ནས། མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་དང་བྱུག་རྒྱ་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་གོ་ཞེས་པའི་བར་
ལ་སྐབས་འདྲིའི་རྒྱལ་འབྱོར་མ་སོ་བདུན་ནི་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེད་པས་
ཆོག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ནས་མཁའ་ནས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་སྒྲོ་བའི་རིམ་པས་གསུངས་སོ། །མཐའ་དག་སྟོན་
པ་ལ་གནས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ཁྲབ་མེད་ཀུན་འཁོར་ཏེ་ཁྲབ་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་སྒྲོ་མོ་བ་ནི་རྒྱལ་
བར་འབྱམས་ཏེ། ཆ་མེད་པ་ལ་ཆ་སོ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐའ་དག་སྟོན་པ་ལ་འདྲི་
རྒྱལ་མ་འདྲེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གནས་པའི་དོན་ཏེ་གོང་དུ་གསུགས་མེད་ནས་ས་འོག་གི་བར་ལ་གནས་པའི་
ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་ལ། མཆོན་མ་སོ་བྱུག་ལ། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོ་བྱུག་དང་བྱུག་མཆོན་དོ་རྩེ་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་སོ་བྱུག་སྟེ་གཉིས་གཉིས་དང་སྐྱབ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོ་བྱུག་གོ།

གཉིས་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དབྱངས་དང་བཅས་པའི་ཡི་གེ་སོ་སོ་ཡིས། ཞེས་བ་ནས། ས་
གཞི་དག་ལ་གནས་པ་རྒྱལ་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་དེས་སོའི་བར་ཏེ་དབྱངས་གསལ་སོ་སོ་བའི་གསལ་བྱེད་
ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་དང་དབྱངས་ཡིག་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་ལྷ་སོ་བྱུག་
སྟེ་ཆོན་པ་དེ་གཉིས་ནི། དབྱངས་གསལ་སོ་སོ་བ་མ་འདྲེས་པའི་ཡི་གེ་ལས་སྐྱེས་པས་མ་འདྲེས་
པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་མི་འཕྲོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ལྷ་པོ་མའི་དོན་ཡིན་གྱི།
རྩིད་བྱེད་སྒྲུབ་རྒྱུད་གཙོ་བོ་མིན་ནོ།

གཉིས་བ་ནི། ང་ལྟ་ག་ཁ་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་རྒྱུད་བ་དང་ཨ་ལྷ་སོགས་དབྱངས་རྒྱུད་
པ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་འདྲེས་པའི་རིགས་སོ་བྱུག་ཆོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་གསལ་བྱེད་ཀའི་ཡི་གེ་ལ་
དབྱངས་འདྲེས་པ། ཀ་ཀྱི་ཀྱི་ར་ཀོ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཀྱི་དོ་རྩེའི་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོང་ལ་སོགས་
པ་རྒྱལ་མ་འདྲེས་པའི་དབྱངས་གསལ་རྒྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་སུ་མི་འབྱུར་ཏེ། གསལ་བྱེད་ཀ་ལ་
ཨ་ཡིག་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་འདྲེས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པར་བུའི་སྐུ་མ་ཁ་དོལ་ཅིག །དེ་དག་གི་ལྷག་མ་དུར་ཁྱོད་

ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ནི་རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པ་དག་པའི་རིགས་སུ་མི་
འགྲུར་ཏེ། དེ་དག་གི་ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཁམས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདྲིས་པའི་ཆོས་ཅན་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་གོང་དུ་ལྷ་འི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དག་པ་དང་འདྲིས་
པའི་རིགས་འབྱེད་པ་དང་འདྲིས་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེའི་དབང་གིས་འདྲིས་མ་འདྲིས་སུ་འཛོགས་པ་
གཅིག་དུ་འབྲལ་བའི་སྤྱོད་ཅོད་རོ། །ཀ་དོ་རྗེའི་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱུད་ཅུ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་བཤད་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་སུ་མ་རྩུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སོ་
སོ་ལ་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོའི་བར་ནི་གོ་སྟོན་འོ། ། ༡༥༤

གཉིས་པ་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པ་བརྟུ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཆུ་དང་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་འཁོར་ལོ་འདུས་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནི་བོད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་
ཕྱིའི་མཆོད་པ་བརྟུ་པོ་ལ་རེ་རེ་ཞིང་སྟོད་སོ་སོ་སྟོས་ལ་ནང་གི་བརྟུ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་ནི་ཕྱིའི་
བརྟུ་པོ་རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། ནང་གི་བརྟུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་དུ་མངོན་ལ་གོས་
ཀྱི་སྟོན་ནི་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། ། ༡༥༥

གཉིས་པ་མཆོད་ཡུལ་ཀྱི་ཉགས་དང་མཆོན་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆོན་མ་རི་ལྟར་
བལྟ་བའི་ཐབས། ལྷ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་མ་དངོས། མཆོན་མ་མཐོང་བའི་དགོས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྟོལ་མ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་མཆོན་མ་ཞེས་པ་ནས།
གྲིས་པའི་མཆོན་མ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི།
ཆེ་རིང་སྤངས་སོགས་བལྟ་བའི་དོན་དུ་གཏོད་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ན་འཕྲལ་དུ་དེས་དེ་བལྟ་བའི་ཚོལ་
ཀྱིས་ལྷ་འི་རིགས་ཀྱི་བྲིས་དུ་གྲིས་པ་སོགས་ཀྱང་བལྟ་བའི་དོན་ཏེ་གཞན་དག་གོ་སྟོན་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་སོ་རྒྱག་གི་མཆོན་མ་སྤྱིར་བཤད་པ། ཡུལ་ལྷ་འི་རིགས་ཀྱི་
མཆོན་མ་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལྷ་རྣམས་སུ་ཞེས་པ་
ནས། མཆོན་མ་དེ་ཤེས་ནས་མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། སྤྱི་རྗེ་རྗེ་མ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱག་འཁར་བ་མཁན་མ་ནས། རོར་བུ་མཁན་མའི་བར་རྒྱག་དང་སྤྱར་བའི་རང་རང་གི་
མིང་དང་མཐུན་པའི་མཆོན་མ་འཁར་བའི་རྒྱུད་མངས་དང་དདུལ་ཀྱི་མེ་ལོང་དང་། ཆང་གི་སྟོད་

ལ་སོགས་པ་ནས་ཆོས་འབྱུང་ཡང་འོར་བུ་བྱ་གསུམ་པའི་དབྱིབས་ཅན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་མ་དོལ་དག་སྒྲ་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤལ་པ་མོ་སོགས་ཅ་ཅི་ཀ་སོགས་སྒྲ་བྱ་ལ་དེ་དག་ལས་དབང་མོ་སྟེ་ཆོས་བྱ་མའི་
ཁབ་བཅ། མོ་བའི་བྱི་མ་ནི་ཡུར་ཐེ་དང་དཔལ་མོ་ཁྱུས་མཁན་མའི་ཚུ་སྒྲུགས་ཤིང་རས་བརྟུང་བའི་
དོ་བྱ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུགས་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་སྒྲུགས་མཁན་མ་སོགས་བཅུ་དང་
སྒྲུང་བའི་མཆན་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུག་ཅི་ནི་འཁུར་ཅི་སྟེ་དེའི་སྟོང་དམར་པོ་སྒྲུམ་པོ་སོགས་ཏེ་གཞན་
རྣམས་གོ་སྒྲ་ལ། བྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲ་སྒྲོ་མ་སོགས་སྒྲུང་ལ། ཅེ་སྒྲུང་གདོང་མ་སྟེ་
གཏུམ་མོའི་རྒྱད་ལྔ་ནི་གཞུ་དང་པི་མི་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མ་འོག་ཏུ་ཡང་འབྱུང་
བས་གཞུ་དང་རྩ་འབྱུར་དུ་ཐགས་ཞེས་འབྱུང་རང་། རམ་ཐེར་རོ། །བྱ་མོད་གདོང་མ་རོ་བསྐྱེག་མའི་
རྒྱད་མངས་ནི་པི་མི་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་མིའམ་ཅིའི་རིགས་སམ་གཟུགས་སྒྲུ་གནས་པ་ཞེས་དམ་
སྒྲ་དོལ་མ་དག་དོལ་འབྲང་ཐེར་རོ། །ཉེ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱད་མངས་དང་མིའམ་ཅི་མོ་གང་ལ་བྱེད་པ་
བརྟག་པར་བྱའོ། །རྣམ་གཉིས་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལས་དབང་
སྒྲ་པོ་ལ་གཉིས་གཉིས་སྒྲ་བྱེ་བ་སྟེ་ལྟེ་དང་ལྟེ་ཏུ་ཆུང་། ལག་པ་གཉིས་རྒྱང་པ་གཉིས། བཤའ་ལམ་
གཡས་གཡོན་གཉིས། ལྟེ་བ་དང་ཁུ་བའི་ཅ་སྟེ་བཅུའོ། །ལྷག་མ་དག་ནི་བསྐྱེགས་པས་གོ་བར་ཐད་
དོ། ༡༥། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུང་ཡང་སྟེ་སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། བྱིས་དུ་བྱིས་ཤིང་
མཆོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་སྒྲ་མ་
དང་བྱི་མ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གདོལ་པ་མོ་དང་གཏུམ་མོ་གཉིས་ཡིན་ལ། གཞན་གོ་སྒྲ་འོ། །

གསུམ་པ་མཆན་མ་མཐོང་བའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དེ་ཡིས་དམ་ཆོག་གི་རྣམ་གང་བྱིན་པ་
དེ་བཟའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། མཁའ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོའི་བར་ནི་
སྒྲ་རང་དོལ་མ་པམ་ཆེར་སྒྲེ་བདུན་གྱི་ཤ་ཐོས་པས་མཁའ་སྟོང་འབྱུག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་མོད་འབྲེལ་
དང་རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་རོ། །དེ་ཡང་ལས་རྒྱ་བསྟེན་པ་དང་དམ་རྣམ་བཟའ་བར་རྒྱས་པའི་མཆན་
ཉིད་ཆང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པས་མཆན་མ་འདི་དག་དང་ལྔ་ནི་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་
མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་རྣམ་འབྱོར་མ་དེ་དག་གི་དམ་ཆོག་གི་རྣམ་བཅུ་དང་སོ་དུག་སོགས་
ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཐོས་པས་མཁའ་ལ་སྟོང་པ་འོད་གསལ་སྟོན་

ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བདེ་སྒྲེ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སེམས་ཏེ་གོང་དུ་འཆི་བའི་འཛིགས་
པ་འཕྲོག་པར་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ། ༡༥༩

གསུམ་པ་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་དང་ལྟའི་རྣམ་དག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དམ་ཆེག་གི་རྣམ་
རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟར་དག་པའི་ཚུལ། དམ་ཆེག་གི་རྣམ་རྣམས་གནས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཚུལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། དམ་ཆེག་གི་རྣམ་སོ་བྱུག་ལྟ་སོ་བྱུག་དུ་དག་པར་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་བཞི་ལྟ་
རེ་བཞིར་རྣམ་པར་དག་པར་བསྟན་པ། རིགས་གཅིག་ནས་བརྒྱའི་བར་གྱི་དག་པ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་རྣམས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་
པ་ནས། མཁའ་ལྡིང་གདོང་མ་དང་ལུག་གདོང་མའི་སྟེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་
པའི་བར་ཏེ་གོ་སྒྲེལ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ནི་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དམ་ཆེག་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །ཞེས་པའི་བར་གཞན་གོ་སྒྲེལ། ཅ་འབབ་པའི་དབྱེ་
བས་ཐོད་པ་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་མཁས་པ་རང་དག །རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་འབབ་པ་ལ་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་བཞེས་ཕྱེ་བའམ་གནས་སྐབས་བཞེས་ཕྱེ་བའི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་
པའི་སྒྲ་མ་ཅུང་བྲག་པ་ལྟར་སྒྲུབ་དོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་ལུས་ལ་ཆ་
ཤས་ཀྱི་དམ་ཆེག་བརྒྱུད་ཕྱེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། རིགས་གསུམ་དང་ནི་རིགས་ལྟ་ཉིད། །ཅེས་
པ་ནས། གཅིག་པ་ཉིད་རིགས་བརྒྱུད་རིག་པར་བྱའོའི་བར་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་འབྱུང་རོ་
གཞན་དུ་གཅིག་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་སྟེ་རི་ལྟར་སོ་བྱུག་དང་རེ་བཞི་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་ཕྱེ་བ་ལྟར་རིགས་
བརྒྱུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་སྟེ་འདུས་པ་སོགས་སུ་ལྟ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ཀ་
ལ་རིགས་བརྒྱུད་འབྱེད་པ་དང་མི་འབྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །ཆོགས་བཅད་རྒྱུད་པ་གཉིས་པོ་ནི་གསང་
འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་སོགས་ན་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཅ་རྒྱུད་བྲངས་པར་མཛོན་ནོ། ༡༦༡

གཉིས་པ་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་རྣམས་གནས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་ལ་
གཉིས། ཕྱི་དང་ནང་གི་དམ་ཆེག་རྣམ་པར་དག་པའི་ངེས་པ། ཕྱི་དང་ནང་གི་གནས་དང་ཉེ་བའི་
གནས་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནང་གི་རྣམ་སོ་བྱུག་རྣམ་པར་དག་པ་གནས་

སོགས་དྲུག་ཏུ་བཞག་པ། མྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སོ་དྲུག་དག་པ་ལྟ་སོ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
 བློ་འཁྱེད་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
 ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་བློ་མ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་དྲར་ཁོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་པས་གོ་བ་ཉིད་དོ། ༡༤༣། གཉིས་པ་ཀྱི་དེ་བཞེན་དུ་དུས་མེ་ལ་སོགས་པ་ནང་ཁམས་དྲུག་
 ལྟན་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནང་གི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་བརྟན་གཡོའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
 ལ་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་དམ་ཆེག་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདིར་དུས་མེ་ཞེས་
 པ་ནས། ལྟ་མིན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་བརྒྱད་དོ། །གནས་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དང་ནང་གི་དམ་ཆེག་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། ས་སྐྱེས་ཏེ་མིག་དམར་དང་། ཆེ་སྐྱེས་ཏེ། གཟའ་
 ལག་དང་། རྒྱགས་པ་ལྷུང་བྱ་དང་། པ་སངས་སྟེན་པ་མཐུག་པའི་དུག་གཟུགས་རྩོུ་མ་སོགས་
 དྲུག་ཏུ་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། མིག་དམར་མེ་ཁམས་ཡིན་ཅིང་གཟུགས་རྩོུ་མ་ཆུ་ཁམས་ཡིན་ལ།
 དེ་བཞེན་དུ་གཞན་ལ་འང་འདྲའི་ཞེ་ན། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་མཁས་པ་དག་རང་ན་
 དེ། ཡེ་ལེར་གཟའ་དྲུག་པོ་རིམ་པ་བཞེན་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དབང་པོ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། མིག་
 གི་ཡུལ་གཟུགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ལ།
 བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དྲུག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དེ་ལེགས་པར་སྤང་རོ། །དམ་
 ཆེག་གི་གནས་བཞེན་སྟུན་སོགས་གནས་པ་¹དང་ནས། དམ་ཆེག་གི་དྲར་ཁོད་བརྒྱད་དུ་ལྟ་མིན་
 མོ་བརྒྱད་²གནས་པ་དང་། གནས་དང་དེར་གནས་པའི་ལྟ་པན་ཚུན་དག་པ་སྤྱར་བའོ། ༡༤༤། ས་
 ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་བཞེན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལེར་བརྟན་ཞིང་བརྟན་པ་དང་
 བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ་ཆེག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྤྱོད། ༡༤༥

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་རོལ་ཀྱི་གྲུབ་པའི་གནས་ན་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་བཞུགས་
 པའི་ཚུལ། ནང་ལུས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གནས་ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆེག་གི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཚུལ་
 འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་བསྟན་པ། རྣལ་

1 ཞོལ། ཞོག ༣༡ བ ༣། གཙང་། ཞོག ༥༤ ན ༣ གནས་དང་པོ་ནས།

2 ཞོལ། ཞོག ༣༡ བ ༣ ལྟ་མིན་མོ་བརྒྱད་དུ་གནས་

འབྱོར་མ་སོ་བྱུག་བཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞུག་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་
ད་ནི་གནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉི་པའི་གནས་ནས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་བར་གྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
མང་སོ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདྲིར་ཐུན་མོང་གི་བསྟེན་པ་གཙོ་བོར་བསྒྲིམ་པ་མཉན་ཆད་ཀྱི་བྱིས་པ་
རྣམས་བྱུང་བའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་པས་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་དོན་དུ་རྩོམ་རྩོམ་རྩོམ་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་གནས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་སོ།།

གནས་ཡིན་ན་རྩོམ་རྩོམ་རྩོམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ནི་གནས་ལ་སོགས་པའི་འཛོག་
ཚུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་དབང་
གིས་གནས་སོགས་བཞག་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་མའི་རིགས་སུ་ཅ་ཅ་བྱུག་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་ཏུ་
ཡང་གནས་པས་གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་ལ་གནས་དང་ཉི་པའི་གནས་སོགས་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་
སོ། །གང་གིས་ན་འདྲིར་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ནི་རྩོམ་རྩོམ་རྩོམ་པ་ལས་གཞན་པའི་
ས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །བོད་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ན་གནས་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་དོ། །འཛོག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ནི་བསྟན་པའི་རྒྱུད་གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། དེར་ནི་
འཛོག་ཚུལ་འདྲིར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དག་ནི་དོན་
དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་དེ་རྒྱུད་གཞན་དུ་གསལ་
བར་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཅལ་ཅལ་མང་དུ་སྟེན། །འདི་དག་གི་དགག་བཞག་རྒྱས་པར་
མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་མདོར་བསྟན་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཁྱིམ་ནི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་འབྱོར་པས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། མཆོག་གི་སང་གནས་ཅ་བའི་གནས་དང་གསང་
བར་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱིམ་རྣམས་གཉིས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བོད་གཞུགས་བསྟར་གྱི་སྐབས་
སུ་ཡང་རྩི་རྩི་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་ནི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་འཛོན་པའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༡ བོད་དུ་གཞུགས་བསྟར་གྱི་

ཤིང་། འོག་ཏུ་ཡང་རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་མ་སྟེ་རིགས་ཀྱི་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་
 དབྱིངས་ལྷན་དང་ཤིང་ཕྱིན་མ་གཉིས་མཆོག་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་སར་གནས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་
 དབྱིངས་ལྷན་མ་ནི་ཙ་བའི་གནས་རྒྱ་ཏུ་འོས་ཀྱི་ཙ་བ་ལ་རྒྱ་ཏུ་འོས་ཀྱི་ཙ་བ་ལ་ཡང་འཁོར་བས་
 སོ། །ཤིང་ཕྱིན་མ་ནི་ཤོང་དུ་རབ་མཆོག་ཞི་བའི་ཤོང་ན་གནས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཞི་བ་དང་
 ཟབ་པ་དང་གསང་བར་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལ་མཐར་སྐྱེས་མ་དང་མཐར་སྐྱེས་མ་ཞེས་
 པའི་གནས་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གདོལ་པ་མོ་དང་གཡུང་མོའི་བྲིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཆད་པ་པོ་སྟེ་
 མ་དག་གིས་ནི་དཀའ་བ་པལ་ཆེར་ཡལ་བར་དོར་དོ། །ཆོག་དོན་ལྷན་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུད་མེད་དང་སྐྱེས་པའི་ལུས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་
 པ་དམ་ཆོག་གི་སྐྱས་བའད་པ། ལུད་མེད་དང་སྐྱེས་པའི་ལུས་སྐྱན་མོང་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་
 དམ་ཆོག་གི་སྐྱས་བའད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་གནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནད་དུ་གནས་
 ལ་སོགས་པའི་མིང་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཉི་བའི་དུར་ཁྲོད་དོ་ཞེས་པ་
 སྟེ་མཐའ་དག་གོ། ཞེས་པའི་བར་གོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་སོ་སོར་
 གནས་ནི་གཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདུན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སོར་མོའི་མཐའ་མཆོམས་སུའོ་ཞེས་
 པ་དམ་ཆོག་གི་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་འཁྱོར་བས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཡང་
 ཤིན་ཏུ་གོ་སྟེ། ༡༩༩། གསུམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་དག་པའི་ཚུལ་ནི། ད་ནི་
 དན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ་མིའི་བདག་པོ་བྱེད་དང་ལུས་ལ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངས་པའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་ལ་སྐྱན་མ་དང་གོས་དཀར་མོ་གཉིས་རྒྱབ་དང་གཡས་དང་སྒྲ་མ་གྱི་དང་སྒྲོལ་མ་གཡོན་དང་
 མདུན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་གནས་དང་ཉི་བའི་གནས་སུ་གསུངས་པ་གོ་རིམ་ལྟར་སྐྱར་ན་སྟེ་མ་དང་
 མི་མཐུན་པས་ལུས་བསམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པར་མཛོན་ལ། གཞན་རང་དག་གིས་ཡར་དག་དང་
 མར་དག་དང་། བར་དག་དང་ཚུར་དག་སོགས་འགའ་ཞིག་སྐྱར་བ་ནི་སྤྲི་ཞིང་དགོས་པ་ཚུང་བས་མ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༩ གནས་ཏེ་རྒྱ་ཏུ་འོས་ཀྱི་ཙ་བ་ལ་ཡང་འཁོར་བས་སོ། །གཙང་། ཤོག ༥༤ བ ༥ གནས་ཏེ་རྒྱ་ཏུ་འོས་ཀྱི་ཙ་བ་
 ལ་རྒྱ་ཏུ་འོས་ཀྱི་ཙ་བ་ལ་ཡང་

ཐེས་ལ་ཆོག་དོན་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ། ༡༢༡།

གསུམ་པ་རྣམས་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱན་སྦྱོང་སྣ་ཆོག་པ་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་བྱུང་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཆ་བྱད་སྣ་ཆོག་པ་འདྲིན་པའི་ཚུལ་རྗེས་འབྱུག་ལ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཆ་ལུགས་སྣ་ཆོག་པ་འདྲིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་དང་ད་ལྟར་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་པོ་མོ་འདི་རྣམས་ཀྱན་སྦྱོང་སྣ་ཆོག་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བའི་སྐད་དུ་རྣམས་འབྱོར་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་མི་འབྲ་བར་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་ཁྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལེའུ་འདི་ཉིད་དུ་ཐོག་མའི་འབྲེལ་བར། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་བྱུང་དུ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་དབང་མཆོག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དབང་དེ་འབྲ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དེས་སྟེ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་དང་སྟེ་མོ་བྲུབ་འབྱུག་དང་དག་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཅ་ཅི་ཀླ་ཅ་ཏེ་ཞེས་གྲགས་པ་བྲུབ་འབྱུག་གི་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ཐོག་མར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་བུན་མོང་བས་རྒྱུད་རྣམས་པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་དག་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེར་མ་ཟད་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོར་དེས་པའོ། །ཁ་དོལ། རོལ་འབྲེལ་ཅིག་སྟེ་སྟེགས་ཀྱི་སྟེ་དང་སྟེ་མོ་བྲུབ་འབྱུག་སོགས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེགས་པའི་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞོན་པའི་བྲུབ་འབྱུག་སོགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམས་འབྱོར་བ་རྣམས་ཆ་བྱད་སྣ་ཆོག་པ་པར་འདྲིན་པའི་ཚུལ་དང་། ཆ་བྱད་སྣ་ཆོག་པ་པར་བྱུང་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེས་ན་རྣམས་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སམ་འདིག་རྟེན་པའི་ལས་རབ་འབྲམས་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། སྟེགས་པ་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་མཁས་པ་འཕམ་གྲ་བ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་ལ། བསྟོན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནམ་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཞིབ་པ་དབང་བྱུག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནས། མཆོག་གི་ཞི་བའོ་སྐལ་ལྡན་ནས། ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༦ དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་

བར་དུ་བཅད་པ་འགྲུར་མི་ལེགས་པས་མཆོག་གི་ཞི་བ་སྐྱལ་ལྡན་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ་སྟོང་པ་པའི་བྲེ་བྲག་
 ཞིག་གོ་ཞེས་གཞན་རང་དག་ཟེར་ལ། ས་གཙང་གནས་ལ་རྩ་འགྲུར་དང་འགྲུར་མངས་སུ་ཁྱུས་བྱེད་
 དམ་ཞེས་འབྱུང་ཟེར་ངམ་དོམ་རོ། །ཐོད་པ་ཅན་ནི་ཐོད་པ་འཆང་བ་ཞེས་པ་དབང་ལྷག་ཡིན་མོད་གྱི་
 ཞིབ་པ་གོང་དུ་བྱུང་བས་དབང་ལྷག་པའི་བྲེ་བྲག་ཞིག་གོ། །སྐྱ་ལབ་ལ་བ་ཟད་བྱེད་པ་ནི་གཅེར་བྱ་
 པའི་བྲེ་བྲག་ཡིན་པར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དུ་བཤད་དོ། །སྐྱ་སྐྱོ་གོས་དཀར་པོ་ལས་དུར་ཁོད་ན་
 གནས་ཤིང་དུར་ཁོད་པ་ནམས་སྟོང་བར་བྱེད་པས་ཞིང་སྟོང་གི་གཟུགས་སམ་ཆ་བྱད་དང་ནམ་པ་
 འཛིན་པར་གྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ་དག་སོ་སོའི་སྟོན་གྱིས་དག་པའི་ནལ་འཁྱོར་པའོ། །

གཞན་ཡང་སྐབ་པ་ནི་རིལ་བ་དང་དབྱུ་གྲུ་སོགས་དང་བཅས་པའི་བྱང་སྟོང་དང་རིགས་
 ཅན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་རིགས་པ་ཅན་ནམ་ཞེས་ཟེར་ཚུགས་ངམ་དོམ་འབྲང་མོད་གྱི་ཡེ་ལེར་གཟུགས་ཅན་
 གྱི་རྒྱུད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་འཛིན་པ་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱ་དགོས་སམ་སྐྱམ་ལ་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པ་ནི་སྟོང་དོ། །སྒྲིག་པ་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་མཁས་ཚུགས་ངམ་དོམ་འབྲང་བའམ་ཞེས་པ་ལ་བསྐྱབ་
 བྱ་མཐར་བྱིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཉན་རང་དག་བཙོམ་ལྟ་བུའི་ཆ་བྱད་ཅན་དུ་མངོན་ལ། ག་པ་ནི་འགྲུར་
 གཞན་དུ་སྟོབ་གཉེར་པའི་ཞེས་འགྲུར་མངས་སུ་བྱས་ཤིང་ཅ་མའི་འགྲུར་དུ་སྐྱ་སྟོབ་པ་ཞེས་འབྱུང་ཟེར་
 ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཀྱང་སྟོང་དང་ཆ་བྱད་དང་ཆ་ལུགས་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ནལ་འཁྱོར་པ་ནི་དངོས་གྲུབ་དོན་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ནས།
 མངོན་སུམ་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གོ་སྒྲ་སྟེ། རང་གི་
 འདོད་པ་མ་གྲུབ་གྱི་བར་དུ་སྐྱས་ཏེ་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ལམ་དེ་སྐྱབ་པར་སྐྱ་བ་དང་
 གཞན་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་འཛིག་ཉན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་འདུ་འཛི་སོགས་སྟོང་པའི་དགོས་
 པའི་དབང་གིས་ཏེ། མདོ་སྟེ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལས། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་
 སྟོང་དཀའ་སྐབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱས་པ། བཤེས་གཉེན་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་གྱིས། གངས་ཅན་རིགས་ལྡན་གྲགས་པ་ལ། །གཞུང་ཚུམ་བགོ་སྐྱལ་འདི་
 བྱིན་ཏེ། །ལས་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་སྟོང་བཞིན། །དཔལ་དུས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན། །རིགས་
 ཚུལ་དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞིས། །ནམ་མཁའ་འགོད་པར་བྱེད་པ་འདི། །ཚོད་དུས་ཉམས་

པར་བྱེད་སྤྲད་འོངས། །གསུམ་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བསྟན་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་
པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་རྩ་བའི་རྒྱུད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་སྟོང་ཐུག་བརྩ་གཉིས་པ་དེ་
མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྲུ་བ་
ལས་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་ཆོག་གས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་དང་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པའི་མདོར་བསྟན་
ཆེན་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་ལྟ་བུའོ། །། ༡༢༥

སོར་མོ་བསྟོད་པའི་སེམས་མེད་ཅེ། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བར། །སྤྱབ་མཁའས་
རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་ལ། །ཀར་གྱི་ཁོང་ནས་བྲུག་བྲུས་ཏེ། །སྟོན་དེའི་བྲུགས་རྗེ་ཉིན་བྱེད་ཟེར། །རྣམ་
དབྱེད་པད་ཆལ་ལ་རེག་པས། །མདོར་བསྟན་མཆོག་འདིའི་ཀར་དུག་པ། །ལེགས་བཤད་སྤྲང་
ཅིས་ཡོངས་ཆེས་བྲུ། །དུག་པ་བྲུག་རྒྱ་དང་ལྟ་སྟངས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་
དང་དཔའ་བོའི་སྟོན་མོའི་མདོར་བསྟན་ལ་གསུམ། །མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཅུམ་པར་དམ་བཅའ་
བ་བཤད་པ། །མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ། །མདོར་བསྟན་གྱི་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ལག་པའི་བྲུག་རྒྱ་སྟངས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་འགྲེལ་བས་རྣམ་རྒྱས་བྲུ། །ཞེས་པའི་
བར་ལ་ལྟ་མིན་ནི་ཆོས་མིན་པའི་ནག་ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྟེ། དེ་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་བཅས་པ་སྤྲག་
པར་མཛད་པའོ། །སྤྱུ་མཁའས་ནི་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའོ། །ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། །གནས་པ་དགུ་པའི་དུམ་བུ་བྲུག་རྒྱ་དང་ལྟ་སྟངས་དང་དམ་ཆོག་གི་
བརྗེད་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཤད་པ། །གནས་པ་བརྩ་གཉིས་པ་དཔལ་ལྷན་སྦྲུལ་དབྱུལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉེས་པའི་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ། །གནས་པ་བརྩ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་
སུ་གསོལ་བའི་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ། །གནས་པ་བརྩ་གཅིག་པ་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
དང་རང་རང་གི་བྱིས་དུ་རྩལ་ཆོན་དང་ཆོག་གས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ་མཆོད་
པའི་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །བྲུག་རྒྱའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་
དང་། ལྟ་སྟངས་དང་བརྗེད་འོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། །བྲུག་རྒྱའི་གཞི་བཤད་པ། །བྲུག་
རྒྱའི་འོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །བྲུག་རྒྱའི་ལན་བཤད་པའོ། །མདོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པས་བྲུག་རྒྱའི་

ལན་མི་བྱ་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདིར་བྱག་རྒྱ་བཅིང་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་ཁྱུང་བཅིང་བ་ཞེས་པ་
དེས་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་མཐེ་པོ་རྩིའི་ཡོན་ཏན་ནས་
མཐེའུ་ཆུང་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་དུ་འཛོག་སྟེ། དེ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་ནི། སོར་
མོ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་ལག་པ་བྱག་རྒྱའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཁྱུང་བཅིང་
བ་ཡང་བྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་སྟོན་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་བསྟུས་པའི་རྒྱད་ལ་སོགས་པར་ཡང་རྩོམ་
ཁྱུང་དང་རྩོམ་ཁྱེ་བསྟུས་པ་ལག་པའི་བྱག་རྒྱ་མང་པོའི་རྒྱར་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་འདྲ་ལ་
ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ།། ༡༢༠

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱག་རྒྱའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པ། དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་བཞོད་པ་བྱག་རྒྱར་བསྟན་པ། བྱག་རྒྱ་དང་དེའི་ལན་གྱི་གངས་མཐའ་ཡས་
པ་གཟུང་མི་བྱས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ། འཛིག་ཉེན་
པ་དང་འབར་བའི་བྱག་རྒྱ། དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོ་སྤད་པའི་བྱག་རྒྱ། སྟེག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་བྱག་
རྒྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་དུག་གི་བྱག་རྒྱ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱག་རྒྱའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དེགས་དུག་གི་སོ་སོའི་བྱག་རྒྱ། རྣམ་སྒྲུང་གི་ཆོས་འཆད་པའི་བྱག་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི་
དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་བདག་པོའི་བྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་སྟེ་འདི་ནི་གསལ་བར་སྟོང་ཁར་སོན་པའོའི་བར་ལ་རྩོམ་ཁྱེ་སེམས་དཔའི་བྱག་རྒྱ་
ནི་སོར་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བྱེད་བཅིངས་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ས་གོོན་དང་མི་འཛིགས་
པ་གཉིས་ནི་དུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ལ་ལག་པ་གཡས་པའི་ནང་གི་མཐེལ་བཞག་པར་འདྲ་བ་ལ་
ས་ཞོན་མ་ཞོན་གྱི་བྱང་པར་རོ། །ཡོ་གའི་མི་འཛིགས་པ་ནི་དུས་མོ་དེའི་ལྷ་ང་ལ་ལག་པ་གཡས་
པའི་རྒྱབ་བཞག་པའོ། །ཁྲ་མ་ཤེར་སེང་གིས་མི་འཛིགས་པའི་ལག་གཡས་སྟོང་ཁར་བྱས་རང་ཟེར་
ཏེ། སྤྱིར་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་སོགས་སུ་སྤྱི་བཞིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་པ་དེ་འབྲེལ་པའི་དངོས་བསྟན་
མིན་ཏེ། དུས་མོ་གཡས་པའི་སྟོང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཁོར་གཞན་པ་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་བྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་གི་དེས་པའོའི་བར་

ཏེ་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་འདི་ནས་ཉིས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་བསྟན་དོན་འགོད་པ་དང་ཉེར་མཁོ་ཅུང་ཟད་
ཅམ་མ་གཏོགས་གོ་སྤོའོ།། ༡༧༣

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ཁྱོ་བོའི་མགོན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ། མཆོན་མའི་ཕྱག་
རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉི་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ས་ལ་སོགས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
དོན་དང་རྒྱུ་པ་བཟོད་པའི་དོན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པས་ཕྱག་རྒྱ་འདི་ཡིས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་མཆོག་གི་
ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་དོ་བོ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་དེས་ཐམས་
ཅད་བསྟུང་ཞིང་སྤྲིག་པ་འཕྲོག་པས་མཆོག་ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༧༤ །ས་སྤྱེས་ཚུ་སྤྱེས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་དང་མངལ་ནས་སྤྱེས་སམ་ཞེས་པའི་དང་གི་སྤྱ་མི་ལེགས་པས་འགྱུར་གཞན་ལ་མེད་པ་སྟར་
བྱ་ལ། དུལ་བ་ལས་སྤྱེས་པ་ཅེས་པ་ནི། ཅ་མིས་རྩས་ཏེ་སྤྱེས་པ་ཞེས་བྱས་པ་ལེགས་སོ། །དམ་
ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། འཆི་མེད་མཛོད་དུ། ས་མ་ཡ་མཉམ་ཇི་བཞིན་སྟོང་། །ཁྲིམས་བྱ་གཞན་
ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན། །བྱུང་པའི་མཐའ་དང་ཕུན་སུམ་ཆོགས། །བདེ་དང་དུས་དང་རྒྱུད་རྣམས་
ལའོ། །ཞེས་དམ་ཆོག་གི་རྒྱུད་དོད་ས་མ་ཡ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས། མཉམ་
པའི་ཆར་གྱུར་པ་དམ་ཆོག་བཅུའི་ནང་གི་ཁུ་རུལ་གཉིས་སོ། །ཟླ་མ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ནི་སྤྱེས་དང་
ཞབས་རྗེས་དང་གི་མ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་སྤྱེས་སོགས་འགོ་མ་དགོས་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འདི་བཅེངས་
པས་སྤྲིག་པ་འཕྲོག་པའོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤོའོ།། ༡༧༥

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོམ་འབྲུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། འདིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་
རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ཉི་ཁྱོ་བོའི་མགོན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་འབྲུགས་
ཀྱིའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་རྩོམ་ཁུ་རུལ་བཅེངས་པ་སྟོང་ཁར་བསྟོལ་བ་དང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཕྱག་
རྒྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་མཇུབ་མོ་ཐོག་མཐའ་བཅེངས་ཤིང་ཞེས་པ་ནས། འདིག་རྟེན་
གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་སྟོང་ཁར་གནས་པའོའི་བར་ལ་འདིར་ནི་མཇུབ་མོ་གཉིས་མཇུང་
པར་གསུངས་ལ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ནི་མཇུབ་མོ་སྤྲིགས་མཇུབ་དུ་པལ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཕྱག་རྒྱ། གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་མཆན་འཛིན་ཚུལ་གྱི་མཆན་མའི་རྣམ་པ་དག་ཀྱང་གཙོ་བོའི་
 ལྷག་མ་ལྷ་རྣམས་རང་རང་གིས་ཏེ། རབ་གསལ་ངེས་པར་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སུ་
 བསྐྱོར་བས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོའི་བར་ཏེ་སྤྱིའི་བྱ་ཆུ་ཡང་ད་ལྟ་སྤྱུལ་བྱ་བ་འགོད་པའི་བྱ་ཆུ་ཉིད་
 རྟོ། ༡༧༥། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུའི་བྱ་ཆུ། བྱ་མཆན་སོ་སོའི་བྱ་ཆུ། བྱ་ཆུ་
 རྒྱག་གི་བྱ་ཆུའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་མཐེ་བོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཆན་མའི་བྱ་ཆུ་གསུངས་
 ཏེ་ཞེས་པ་ནས་གཡོན་པ་གང་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་རྟོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བྲིལ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
 བར་ལ་རྟོ་རྩེའི་བྱ་ཆུ་གཉིས་པའི་ཕྱི་བས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སོར་མོ་སྟེ། ཞེས་པ་ལ་སྤྲ་མ་དོལ་འབྲང་
 དག །སོར་མོ་སྤྲ་རུ་སྤྱའི་རྣམ་པར་བྱས་པ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཟེར་ཡང་འོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་
 བར་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་བྱེད་ཚུལ་དཀའ་བར་སྒྲུབ་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཡས་ཀྱི་མཆན་མའི་བྱ་ཆུ། གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀའི་བྱ་ཆུ་
 ཆུ། གཡོན་གྱི་མཆན་མའི་བྱ་ཆུའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཁུ་ཚུར་བྱེད་པ་མིང་མེད་དང་མཐེུ་
 ཚུང་གི། ཞེས་པ་ནས། དག་སྟེའི་བྱ་ཆུར་འགྱུར་རོའི་བར་རོ། ༡༧༦། གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་
 སྟེང་དུ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་དང་ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། མཆེ་བའི་བྱ་ཆུའི་ངེས་པའོའི་བར་
 རོ། ༡༧༧། གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཆན་མའི་བྱ་ཆུ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
 འོག་ཏུ་གདོང་རྣམས་ཏེ་མཐེུ་ཚུང་བསྐྱུལ་པ་ནི་མགོ་བོའི་བྱ་ཆུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གཞན་དག་
 གོ་སྤྲེལ། རྒྱ་མ་རུ་དང་ཐོ་བ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གཡས་ཀྱི་བྱ་མཆན་ཡིན་ཡང་གཡོན་གྱི་
 བྱ་མཆན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་མ་རུ་དང་ཐོ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ། རིན་པོ་ཆེ་དང་བསྐྱེད་གཡས་
 གཡོན་གཉིས་ཀའི་བྱ་མཆན་སྤྲོན་མོང་བར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆ་རྒྱ་མ་རུ་དང་
 ཐོ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཐབས་ལ་སྟོས་ནས་མ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་སྟོས་ལ་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་ལག་
 པ་གཉིས་ཀ་དང་། གཅིག་ཁོ་ནའི་བྱ་ཆུ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཆོས་རྩེ་བྱ་གསུངས་ཏེ་ལེགས་
 སོ། །འཁོར་ལོ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་འགྱུར་འདི་ཅུང་མི་གསལ་ཡང་འགྱུར་རྟོག་ཞན་དུ། འཁོར་ལོ་ལ་
 སོར་མོ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་བས་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་བརྒྱུང་བ་ལག་པ་གཅིག་ལ་སྟེ་ལག་པ་གཉིས་ཀའི་
 མཐེལ་སྤྱར་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་གསལ་ལོ། ༡༧༨། གསུམ་པ་བྱ་ཆུ་རྒྱག་གི་བྱ་ཆུ་ནི་དེ་བཞིན་

དུ་ལག་པ་དག་གིས་དྲུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྦྱར་བ་ཅོད་པའི་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། ༡༩བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མཆན་མའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ།

གཉིས་པ་འདིག་རྟེན་པ་དང་འབར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་གསུམ། མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དྲུང་འགྲོའི་རིགས་ཅན་བཞིའི་ཕྱག་རྒྱ། འབར་བའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི། དང་ནི་མཐེ་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱད་ནི་རིགས་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ལག་པ་གཡོན་པས་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་རྒྱད་དུ་བྱལ་གསུངས་ལ་ཆངས་པའི་སྤྱི་པོ་དང་རོ་ལངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ནི་འགྲེལ་པས་ཁ་བཀའ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་ལག་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དྲུང་འགྲོའི་གདོང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། གདེངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་འགྱུར་རེའི་བར་ཏེ་བྱ་ཁྲུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འགྱུར་རེ་གཞན་དུ་དེ་བཞིན་དུ་ལག་པའི་མཐེལ་གྱི་སྦྱར་ནས་མཐེལ་ཆུང་གཉིས་པའི་ཚུན་བཅེངས་ཤིང་མཛུབ་མོ་དང་གྲུང་མོ་དང་སྤྱི་ལག་གཤེས་ཏེ་བརྒྱད་ནས་མཐེ་པོ་དག་གི་གདོང་སྦྱར་བ་ནི་དེ་ལྟར་བྱ་ཁྲུང་གི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་མོད་ཀྱི་ཤོང་འགྱུར་གྱི་རྒྱད་དུ་མི་མཉམ་ལག་པའི་མཐེལ་ལ་མཐེལ་ཆུང་པའི་ཚུན་བཅེངས་ཤིང་གཤོག་པ་སྦྱར་བ་སྐོང་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འགྱུར་གཞན་དེའི་རྒྱད་དུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ལག་པའི་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་འདྲ་སྟེ། རྩ་འགྲེལ་མ་མཐུན་པས་འགྲེལ་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པར་མདོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་འབར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དྲུང་འགྲོའི་གདོང་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། ། ༡༩

གསུམ་པ་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོ་པའི་ཚུན་སྦྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བཞི། ཐེབས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱ། རབ་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ། དམ་ཆོག་གི་འདུས་པའི་ཕྱག་རྒྱ། ཤིན་དུ་ཁྲིས་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་མཛུབ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོའི་དབང་སྐྱལ་མ་རྣམས་པའི་ཚུན་དུ་ཐེབས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཐེབས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། ༡༩། གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་མཆུ་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཕྱག་རྒྱའི་བན་མདོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་མིང་མེད་ཀྱི་སྟེ་ལ་རེག་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་

ལྷ་ར་དམ་ཆེག་འདུས་པའི་བྱག་རྒྱ་ངེས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ད་ནི་སྐྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཤིན་
 ཏུ་ཁྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཁྲིས་པའི་པོ་ཉ་རུས་པ་དང་ལྷན་པའོ་ཞེས་
 པ་ནི་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། གྱིས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་ངེས་
 པ་གང་གྱིན་པ་དེ་དེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་བྱག་རྒྱའི་ལན་མི་སྟོན་པར་བྱག་འཆལ་བར་བྱ་བར་
 གསུངས་པའི་ངེས་པའོ། །

གསུམ་པ་བྱག་རྒྱའི་ལན་ནི་ད་ནི་པན་ཚུན་བྱག་རྒྱ་སྟོན་པ་ན་བྱག་རྒྱའི་ལན་གྱི་མཆུན་ཉིད་
 གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 ཐམས་ཅད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོའི་བར་ལ། སེན་མོ་ཅན་དག་གོ་
 ཞེས་པ་ནི་སྒྲེང་མོའི་བྱག་རྒྱའོ། །རབ་དུ་ཁྲི་པོ་ནི་ཁྲི་གཉིད་དང་སི་རྩ་ར་ནི་དེ་འབྲུག་པའི་གནས་
 པའི་གནས་སྟོན་དབུས་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། །བཞི་པ་སྐྱེག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ནི། ད་ནི་སྐྱེག་
 པ་ལ་སོགས་པའི་བྱག་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལུན་པ་བཙེམ་པ་དང་ནི་སྟོན་གྱི་
 བྱག་རྒྱ་བདུད་ཅིར་འབྱུང་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་གྱི་བཀོད་པ་བྱག་རྒྱར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 བྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་རྩ་བ་ནི་སྤར་ཡང་སྟེ་སྤར་སྟོས་པར་མ་ཟད་དེ་ནས་སོར་མོ་ལྔའི་
 དབྱེ་བས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པས་རིག་པར་བྱ། གཟུགས་ཅན་གང་དང་
 གང་གི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནམ་རྣམ་འབྱུང་དང་བཀོད་པ་ནི་སའི་སྟེང་དུ་སོར་མོ་ལྔ་རྣམས་
 ཀྱིས་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གནས་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྲ་བར་བྱས་
 པ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་པའི་བྱག་རྒྱ་རྣམས་ཏེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ལུལ་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལག་པའི་བྱག་རྒྱའོ་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་བྱག་རྒྱ་དང་དེའི་ལན་གྱི་གངས་མཐའ་ཡས་པ་གཟུང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ནི།
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལག་པའི་འདུ་བྱེད་བྱག་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 རི་སྟོན་མིག་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་མཐའ་ཡས་
 པ་དེ་སྟོན་གྱི་བྱག་རྒྱ་བྱར་བྱང་བར་རབ་དུ་གསལ་པའི་རྒྱ་མཆུན་གྱིས་བྱག་རྒྱ་དང་བྱག་རྒྱའི་ལན་

གྱི་གངས་མ་ལུས་པ་རྒྱད་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་འཛིན་པ་སུ་ཡིས་བྱས་ཏེ་མི་བྱས་སོ།།
 བཞི་པ་མངོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པས་ཕྱག་རྒྱའི་ལན་མི་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྣམས་འཕྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཇོགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་མངོན་ཤེས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སོ་ཉ་མོ་བྱས་པ་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཕྱག་རྒྱའི་ལན་ནི་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དེ་འབྲ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་འཛིན་ཉན་པ་དེ་དག་
 གིས་ཕྱག་རྒྱའི་ལན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བསྟན་པར་མ་བྱས་པས་ཚད་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་
 ལས་འཆི་བ་སྟེར་གྱི་གྲུབ་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱའི་བཟའི་ངེས་པའོ། ༡༧༩། དེ་
 ཡང་ཞི་ལྷག་ལ་བཞེན་ནས་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་
 ཞིག་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་པ་སྟེ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
 འབྲས་བུ་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའོ། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་དང་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ཇོགས་པར་བྱས་
 པ་ནི་རྣམ་འཕྱོར་སོ་སོ་བྱུང་བར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེས་ནི་སོ་ཉ་མོ་བྱས་པ་དང་ལྡན་པས་མ་མཐའི་
 མཆོམས་ཀྱང་གོ་བར་བྱས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་སྟངས་དང་བཟའི་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བཟད་དང་། ཡི་
 གའི་བཟའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་ཏེ་ལྟ་སྟངས་མང་སོར་
 བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ཐེབས་པར་སྐྱབས་པའི་ལྟ་སྟངས། འཛིགས་པ་སྟོན་པའི་ལྟ་སྟངས་
 སོ། །དང་སོ་ནི། ད་ནི་སོ་ཉ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བཟད་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་
 བས། ༡༩༩ ཐེབས་པར་སྐྱབས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའོའི་བར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་
 འཛིགས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་བདག་
 བོ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་སྐྱེའོགས་ཡུམ་མོ་ཞེས་བཟོད་དོའི་བར་ལ། རྣམ་འཕྱོར་པ་ལ་རང་གི་རང་བཞིན་
 ཟུང་འདི་དག་གིས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། དཔེ་རྫོགས་དུ་ཟུར་འདི་དག་གིས་སོ་ཞེས་ཟུར་བལྟས་ཀྱི་
 དོན་དུ་བྱས་སོ། །བསྐྱོམས་པ་བདག་ནི་རབ་དུ་གཏུམ་མོ་ཞེས་དང་། ལག་པ་ཟུང་ལ་བལྟ་ན་བདག་
 བོ་རབ་དུ་གཏུམ་མོ་ཞེས་ཤོང་འགྱུར་འདི་ལ་གཏུམ་མོ་གཉིས་འབྱུང་ཡང་འགྱུར་རྫོགས་དུ་སྟོང་
 ཁར་ལྟ་བས་བསྐྱོམས་པའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་བཟོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་

དུ་ནལ་འབྱོར་བ་རྒྱས་བ་དང་ལྡན་བ་ཡང་ཞེས་བ་ནས། ལྷ་སྤངས་ཀྱི་བདེའི་ངེས་པའོའི་བར་ཏེ།
གོང་དུ་བྲག་རྒྱ་ལ་བཤད་བ་ལྟར་ལྷ་སྤངས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་བར་སྟོན་པའོ། །གཉིས་བ་ཡི་གའི་
བདེ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་ནི་དངོས་སོ་གང་གི་མིང་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཞེས་བ་ནས། དགོངས་པའི་
སྐད་གཞན་ནས་བདེ་ཡིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་
རོ། །འདིར་དམ་ཆོག་དང་མི་ལྡན་པའི་ནང་དུ་བདེ་ཡི་སྐད་དུ་སྤྲོ་བར་གསུངས་ལ་རྒྱད་གཞན་ནས་
དམ་ཆོག་དང་ལྡན་བ་འདུས་པའི་ནང་དུ་སྤྲོ་བར་གསུངས་ཏེ་གང་སྤྲོ་བར་བྱ་བའི་བདེའི་ཆོག་མི་
འདྲ་བའི་བྱད་པར་དུ་མངོན་ནོ། །༡༤༥

གཉིས་བ་གནས་བ་བཅུ་གཉིས་བ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉེས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་བ་ནི། ད་ནི་སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་
པའི་ཆའི་ངེས་བ་གསུངས་པ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟར་བྲག་ཆ་སྦྱིན་པའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་
ཡན་ལག་མཆོག་ནི་མགོ་བོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་མ་ཞེས་
བ་ནི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་རུང་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ་མི་བྱའོ། །ལྡན་
པའི་སྤྲས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་བྱའོ། །སྒྲ་བའི་ནང་དུ་ལན་
ལྷ་འདོད་པ་སྦྱིན་པ་ནི་སྤུལ་ཅའི་བྲག་ཆ་ལྷ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲགས་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ལ་སྒྲ་
མ་ལ་དབང་དུས་དང་ལམ་དུས་སུ་དངོས་སམ་ཡིད་ཀྱིས་རིག་མའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྦྱིན་པ་སྟེ་
ལུལ་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མ་གཏོགས་པར་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་བ་དག་གིས་ཀྱང་
སྟོང་གཟུགས་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྲུབ་ཅིང་། དེ་མེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་
ལས་སྦྱེས་པའི་དངོས་བྱུང་མི་འབྲུང་བའི་བདེ་ཆེན་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་མི་འབྲུང་ཞིང་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་རྒྱ་དེ་
འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པར་ལས་ཀྱི་བྲག་རྒྱའི་ལྷན་སྦྱེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱའི་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དངོས་
བྱུང་དུ་ཡང་མི་འབྲུང་ཏེ། རྒྱང་མ་ལ་ཆགས་པས་ཟེལ་ཀྱིས་མཉན་པས་རྒྱ་དེ་འདྲ་བ་མེད་པའི་
རིགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱར་རོ། །༡༤༦།ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ།

གསུམ་བ་གནས་བ་བཅུ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
པ་ལ་གཉིས། ཐོག་མར་དབང་གཉིས་རི་ལྟར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། དབང་གི་མཐར་དཀྱིལ་

འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྟན་པ།
 ཀུན་སྤངས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སེམས་ཅན་གང་དག་ཅེས་
 བ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རང་རང་གི་གནས་
 སུ་བཏང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་ངེས་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། དེ་ཡང་དངོས་
 གནས་ལ་བྱུབ་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོམ་པ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་སྟེ་རིམ་པ་དང་
 པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་དང་འདི་འབྲེལ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ནི་གཙོ་བོ་ཁྱ་བ་ཡིན་ཡང་ནང་གི་བདུན་ཅི་ལྟ་ཀ་ཆོགས་པ་སྟེ་དེའི་འོད་ཟེར་ལྷན་རེག་པས་
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ལུས་དང་སེམས་གཉིས་སྐྱ་དང་སྐྱགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པར་སྟོམ་པ་
 སྟེ་སྟོང་རྗེའི་དབང་སྐྱར་བ་ཅུ་ལ་ཡང་སྐྱ་དང་སྐྱགས་ཉིས་ཆོགས་བསྟོམ་པ་དགོས་ན་དབང་
 བཞི་པའི་དོན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ༡༤༤

གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་རྣམ་རྣམས་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། དམན་པར་
 སྟེན་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་གི་ངེས་པ་ལོ། །ཞེས་པའོ་འདིར་
 དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ། སོར་བསམ་ཀྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་ཁྱད་པར་
 ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། སྟོག་འཛིན་གྱི་ཅའི་རྣམ་འབྱུང་
 གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་ལྡན་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉིས་ཆོགས་སྟོབ་མ་ལ་ཆོག་
 གི་སྟོན་པ་འདྲ་འཛོད་དགོས་པར་གསུངས་པ། ངེས་པར་བྱས་ནས་དབང་བཞི་པའི་དོན་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་ཡི། སྐྱ་དང་སྐྱགས་ཉིས་ཆོགས་ལ་བྱེད་པ་རྒྱད་གཞན་གྱི་རྒྱས་བཀའ་པ་
 ཡིན་གྱི་རྒྱད་འདི་དག་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོལ་སོགས་མི་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་
 མི་བྱའོ། །དབང་འོག་མ་རྣམས་རྗེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་ཡང་རིམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུས་དབང་བདུན་དང་དེ་ནས་
 རུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བ་བསྐྱར་བར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་
 གསུངས་པ་ཡང་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དབང་བདུན་མ་བསྐྱར་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ལ་མཆོག་དབང་
 བསྐྱར་བ་སོགས་བག་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །གལ་ཏེ་ཚུལ་དེ་ཀུན་སྤངས་ཀྱི་སྟོབ་མའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི་ལས་དང་པོ་བ་གཞན་ལ་དབང་གི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་ནི་བརྒྱ་དཀར་པོ་

ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་རིགས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱུ་ལ་ཡང་རི་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་
 ཞེས་སོགས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པ་སྟེ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་རིགས་
 འགའ་ཞིག་ལ་ལས་ཀྱི་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རུང་ན་ལག་པའི་བྱ་བ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིན་པར་བྱ་སྟེ། བྱ་བ་ཀྱི་དེ་ལ་རང་
 གི་སྤྱིང་གི་དབང་སོན། ཞེས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལྟར་ལོ་ཉེའི་སེམས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་
 སེམས་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་ཏོ།།

ལག་པའི་བྱ་བ་ཀྱི་ཡང་འདྲིར་ནི་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་དུ་སྤྱིན་པར་མངོན་ལ། ཡེ་
 ལེར་ནི་སྐྱེས་དུས་སུ་འོ། །ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ལ་དབང་སྤྱིན་ཚུལ་ལ། སྤྱི་དང་མ་དག་དུས་
 འཁོར་པ་ཀྱན་ཤེ་ཞེས་བྱ་བས། ཁམས་པ་ཅིག་ལ་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་དབང་བྱས་པའི་དུས་སུ་རྟོར་
 རིལ་གྱི་ཆབ་མར་རྟོ་གོང་གཏད་པ་ན་སྟོབ་མ་དེ་ན་རེ། དབང་རང་ད་རེས་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
 མི་མོང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བདེན་ཏེ། དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ན་རྟོར་རིལ་བསྐྱེལ་ནས་བྱིན་
 བས་ཆོག་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་དོན་ནི། ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མར་ནལ་འཁྱོར་མ་མཆོད་
 པའི་ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་བྱས་ཤིང་འདྲིར་ཡང་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཉིས་
 དང་རིག་མ་གཟུགས་བཟང་ལྷན་པ་འབྲུལ་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་མེད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོ་རྟེན་རིལ་བྱ་
 དང་ཐིག་སྐྱེད་རྒྱལ་ཆོན་ཙམ་ཡང་དཔོན་སྟོབ་གང་གིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་བྱས་པའི་ཀྱན་སྤངས་
 ཀྱི་དབང་མི་རུང་སྟེ། དབང་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དབང་བདུན་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་མེད་པར་དབང་བདུན་བསྐྱར་དུ་གཏན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་སྐྱབ་པ་དག་གི་
 སྐྱབས་སུ་ཡང་ཆེད་དུ་མ་བསམས་པར་ཅལ་ཙམ་སྐྱུ་ལ་ན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དག་
 ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་དབང་གི་མཐར་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
 སྟོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་མཆོད་པ་བྱ་བར་བསྟན། དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དངོས་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་འཛིན་དང་སྟོ་སོ་སོའི་སྟོབ་དཔོན་ནམས་ལ་གོས་སྤྱིན་པ། ཆོགས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནང་གི་སྤྱིན་སྟེན་དང་མཆོད་པ་རྒྱས་པ་བྱ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་དབང་གི་མཐར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཚད་བན་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ངེས་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། སྟོད་ཀོར་ཏེ་སྟོད་གཤོགས་ཏེ་རས་ཡུག་སྟོན་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་བྱམ་པའི་མགུལ་བཅིང་དུ་བྱས་པ་ནི་བྱམ་འཛིན་མ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་ཞིང་སྟོད་གཤོགས་དང་གོས་བྱང་གཞན་ནི་སྐོ་སོ་སོའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་སྤྱིན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་རིགས་ལ་བདག་ཉིད་བྱས་པས། ཞེས་པ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་ངེས་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། རྡོ་རྗེ་བཅིངས་པ་ནི་ཁ་རང་སོགས་ཅིག་རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པའི་བྱག་རྒྱ་ལ་འདོད་ལ་གཞན་དག་རྡོ་རྗེ་བསྐྱམས་པ་དོལ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །༣༠༡། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཉེན་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་གནས་སུ་འོ་ཞེས་པ་ནི་མཁས་པ་རང་དག །ཡེ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་འབྲངས་པའི་འཛིན་ཉེན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ནང་དུ་འཁོར་བ་རྣམས་རང་གནས་སུ་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ། །

བཞི་པ་གནས་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ཚུ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་རྩལ་ཆོན་དང་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཤེགས་སུ་གསོལ་ཏེ། མཆོད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩལ་ཆོན་དག་པའི་ཚུ་སྦྱང་དུ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་ཆོག །རང་གི་གནས་སུ་དབའམའི་སྟོན་མོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པའི་ངེས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་མཐའ་དག་རྩལ་ཆོན་རྣམས་བྱམ་པ་གོས་བཟང་པོས་སྒྲུབས་པའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་སྦྱང་པོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་གདུགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྩལ་ཆོན་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་ཆོ་ག་ལྷག་མ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔའམའི་སྟོན་མོ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དངོས། ཕྱི་ནང་གི་རྣལ་འབྱེར་མ་གཉིས་མཆོད་པའི་པན་ཡོན། རྒྱུད་སྟོན་པའི་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གཞོན་བུ་མ་རྣམས་མཆོད་པ། གལ་དང་སྟན་གྱི་ངེས་པ། ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཇི་ལྟར་བྱས་བྱ་བ། དེའི་ཆེ་ཆོད་པ་བྱེད་ན་ཆད་པ་སྤྱིན་པ། བཟའ་བརྟུང་གིས་མཆོད་ནས་གཤེགས་

སྤྱ་གསོལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པར་འོངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། གཞིན་བྱ་
མ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱ་མོ་རྣམས་ལ་བྱེན་ནས་ཞེས་པ། ཁུར་ཞེས་པ་ནི། འགྱུར་མངས་སྤྱ་ཀ་ར་
ཞེས་འགྱུར་བེར་དོལ་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་མར་བཅས་པ་མཐའ་དག་ཆོག་གས་ཀྱི་རིགས་
ནི་ཞེས་པ་ནས། དེས་དབང་གིས་ཀན་པ་དང་གཞིན་པ་ལ་སོགས་པས་གངན་རྣམས་སྦྱིན་པར་
བྱའོའི་བར་ཏེ། དེ་དག་འོག་ཏུ་བསྟོད་འགྲེལ་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི་དེ་ལ་དག་སྟོང་རྣམས་ལས་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཀན་པོ་ཆོས་སྟོན་པ་
པོ་དང་། མན་ངག་དང་ལྡན་པ་གཞན་ཡང་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པའི་བར་ཏེ། འདི་དག་ཕྱག་རྟོག་སྟོད་འགྲེལ་དུ། རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་ན། དཔའ་
པོའི་སྟོན་མོ་ལ་དབུས་སྤྱ་རྩལ་ཆོན་ནས། བ་བྱུང་གིས་མཐུལ་བྱ་བཞི་པ་བྱས་ཏེ། ཆོག་གས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
ཤར་ལ་ཕྱོགས་པའི་གཡས་སྤྱ་དག་སྟོང་རྩི་རྩི་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡ་དང་གཡ་ཏེ་ཡོད་ན་གཡོན་
དུ་གཙོ་བོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞག་པར་བྱ་ལ། དག་ཚུལ་རྩི་རྩི་འཛིན་པ་ནི་བདེན་བྲལ་ནས་བཅུམས་ཏེ་
མེའི་མཐར་ཐུག་པར་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། བྲིམ་པ་རྩི་རྩི་འཛིན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ནི་དབང་ལྡན་
ནས་བཅུམས་ཏེ་རྒྱང་གི་མཐར་ཐུག་པར་སྟོར་ཕྱོགས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་གཉིས་ལ་སྤྱ་མ་དག་། རོལ་དོལ་
འབང་གོང་མ་གཡས་གཡས་དང་བྱི་མ་གཡོན་གཡས་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་སྟོད་འགྲེལ་ལས་རྣམ་པ་
གཞན་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་གཡོན་དུ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ན་གཙོ་བོས་ཆང་མི་བཏུང་བ་དང་། ཀན་
པོ་སྟོངས་པའམ་མན་ངག་དང་ལྡན་པའམ། དགྲིལ་འཁོར་གཞན་དུ་དབང་བསྐྱུར་བ་རྣམས་བྲིམ་
གཞན་དུ་མཆོད་པར་བྱ་ཞིང་གཞིན་པ་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་ཆོག་གས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱ་བ་དང་དཔའ་མོའི་སྟོན་
མོ་ལ་ཡང་གཡས་སོགས་གོང་དང་འབྲ་བ་ལ། ཆོག་གས་ཀྱི་བདག་མོའི་གཡོན་དུ་ཐབས་བཞག་པར་
བྱ་ཞིང་དེ་མེད་ན་གཙོ་བོས་ཤུ་མི་བཟའ་བར་གསུངས་སོ། །གཙོ་བོ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་ཤར་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གང་ཡིན་འོག་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི་གཞན་ཡང་དག་ཚུལ་དང་བྲིམ་པ་མངོན་པར་དབང་
བསྐྱུར་བ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཅི་སྟེ་བྱུང་བས་ཆད་པ་ཁས་ལེན་ན་ཆད་པའི་བདག་པོས་བཟའ་
བ་དང་བཏུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །

ལྷ་པ་ནི་དེ་ལྟར་དགེ་སྤྲོད་དང་དགེ་ལྡན་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་པ་
ནས། དཔལ་མོའི་སྟོན་མོའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་བཟའ་བརྟུང་སྤར་ཏེ་དང་པོ་འཛིག་པའི་
གནས་ནི། ཆོག་གི་གཙོ་བོ་གནས་པ་ལ་ཤར་དུ་བྱས་པ་དེར་བཞག་ལ། དབྱས་སུ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་གཙོ་མཛད་པའི་རྣམ་འབྱོར་མ་སོ་བདུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་
སྣམ་བྱ་དང་པོ་དེར་བཟའ་བརྟུང་སོགས་དང་པོར་དབྱལ་ལོ། །འདི་སྣམ་བྱ་དང་པོར་གསུངས་པ་
ལས་ནི་ཆོག་གི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་གསུམ་སྣམ་བྱ་གཉིས་པར་རིགས་ལ། དེ་ལྟར་
ན་གཙོ་བོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟོས་པའི་ཤར་དང་བདེན་བྲལ་ནས་བརྩམས་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་
ལྡན་དང་བྱིས་པའི་བྲལ་གཉིས་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་དུ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པས་པར་མཛོན་
ལ། དེའི་བྱིར་དགེ་སྤྲོད་གཙོ་བོ་དང་བཅས་པའི་སྣམ་བྱ་ནི་ཙ་བྲལ་དུ་བྲགས་པ་དང་གཞན་གཉིས་
ཀྱང་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་གཡས་བྲལ་དང་གཡོན་བྲལ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཆོག་གི་སྟོན་མོའི་ལོ་བྱད་
ཤར་སྤྲོད་འཛིག་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚུ་བཞི་དང་བྱི་དང་མེ་ཏོག་ཤར་སྤྲོད་ནས་འབྱལ་བ་དང་སྤྲོད་
བསྟུན་པའོ། །གལ་ཏེ་དཔལ་མོའི་སྟོན་མོ་ལ་གཙོ་བོའི་གཡོན་དུ་བྱུག་ཏུ་དང་དཔལ་མོའི་སྟོན་མོ་ལ་
གཙོ་བོའི་གཡས་སུ་ཐབས་འགོད་ན་དེ་གཉིས་དང་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
དེ་ནི་བྱུག་དོར་སྟོད་འབྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་བདེ་བས་དམན་
ཅིང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མྱང་བ་སྤངས་པའི་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བས་དཔལ་མོའི་སྟོན་མོར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༡༠༣།གཉིས་པ་བྱི་ནང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་གཉིས་མཆོད་
པའི་པན་ཡོན་ནི། ད་ནི་དབྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཛིགས་པ་དང་ཏེ་བར་འཆོ་བ་ཐབས་ཅད་ནི་
བར་བྱེད་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེར་ལེའུ་དང་པོར་བསྟོད་པའི་སྤྲོད་ནས་
བརྗོད་ཐོན་ཏོ། །དེས་ན་འདིར་གསལ་བར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དོ། །

གསུམ་པ་རྒྱད་སྟོན་པའི་དོ་རྩེའི་སྤྲོད་དཔོན་ལ་རི་ལྟར་བལྟ་བའི་ཚུལ་ནི་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
ཐོག་མར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་དབང་མཆོག་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུར་འབྲས་བྱ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྟུར་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་

1 བསྟུན་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེབ། ༤ ཞོག ༡༧༠༤ ཟླ་ ༡༣

གནང་བ་སྦྱོན་པ་པོ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོབ་པ་པོ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྦྱོན་པར་མཛད་པ་སྟེ་
 ཞེས་འབྲུལ་ལྟོས་བརྒྱུད་ནས་དེ་དང་སྤྱི་ཞིག་འབྲུལ་བ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་སྦྱོན་པ་པོ་དོན་རྩེ་
 སྟོབ་དཔོན་ནི། ཞེས་བ་ནས། ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ།
 དཔལ་འདུས་པའི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པར་ཡང་འདུས་པའི་དོན་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དམ་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་བྱུག་བྱ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་ལ། རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་དག་
 ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་འགྲེལ་རི་ལྟར་བརྒྱུམས་
 པའི་ཚུལ་དང་། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་དང་པོའི་ཞེས་སོགས་
 ཏེ། རང་བཟོ་མིན་པ་དང་མན་ངག་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པར་རིགས་
 སོ། །ཞེས་གོ་བར་མཛད་པའི་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲུག་པ་སྟོང་ལྷག་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་མ་མེད་པའི་འོད་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་པའི་རྩེས་སུ་འབྲུག་པ་ལས། བྱུག་རྒྱ་དང་ལྟ་
 སྣངས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་དཔལ་པོའི་སྦྱོན་མོའི་མདོར་བསྡུས་ཆེན་པོ་
 རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་བྱུག་པའོ།།

དེ་ལ་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞིག་ཡིན་པ་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟོན་སྲུང་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་སྦྱས་པ། ཀ་མ་ལ་ཡི་བཅུད་བཟང་
 གསེར་སྦྱངས་དོག་པའི་ལག་གཏུབ་དཔལ་ལ་སྟེད་པའི་མ་རྩུ་ལི་དག་འདབ་བརྒྱའི་ཆོན་འཕྲོས་
 ཇི་མེད་ཤེལ་གྱི་འགྲམ་པ་གྲུགས་པའི་གཏུང་བས་གཟེར། །ཉིན་རངས་ཅིད་མོས་རྣམ་པར་དུབ་
 པའི་ལག་ལྡན་སྤྲུག་གྱ་རི་པོའི་འཕྲེད་ཀྱི་འདམ་བུའི་ནགས་ཆལ་གདོང་བ་འཕྲོས་པའི་རྩུ་གཉེར་
 དྲང་བར་སྤྲ་ཞགས་བསྐྱོད་པས་ཅི་ཡང་དྲངས། །ཕྱི་རོལ་ཉོག་གའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐོས་ཡི་གེ་ཉུང་བུའི་
 མར་མའི་ཅེ་མོས་དངོས་པོ་རྣམ་བུའི་ཅོད་ལ་ཞེན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཀུན་མོངས་སུན་པའི་
 རུ་བར་གནས། །ཁང་བྱིམ་ཡོལ་བའི་ལག་ཏུ་མཆོད་འོས་ཀྱན་པོའི་རྩེས་སྟེས་མཆན་བུའི་བྲེང་བ་
 སུན་ཅན་གྱིས་ནི་ཇི་མེད་འོད་གཞུང་ཆལས་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲ་བའི་ཁོང་བ་བྱིབ་མར་བྱས། །མི་

སྤྱི་ལོག་བཤད་ཅི་མ་འདྲིན། །ལེགས་བཤད་ཆེན་རྣམ་པར་སྤྲ། །འགལ་འདྲེ་རྒྱ་སྤར་ཕྱང་པོ་
 ཅན། །རྣམ་བཤད་གཞན་ནི་རྒྱ་ཆེས་མཚུངས། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་། །བསྐྱོད་ལོས་ཉིད་
 རོ་བྱ་གཞན་ནི། །འཕྱར་བར་ལོས་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །མཁའ་འདི་རྣམ་པར་རྟོག་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་
 འདབ་བཟང་དབང་པོས་ཀྱང་། །ཆ་ཅམ་བསྐྱོད་མིན་མཁའ་ཡི་དབྱིངས། །པ་རོལ་བལྟ་འདོད་སྤྱེ་
 མ་ལེགས། །མཁས་པས་ག་ཞེའི་གནས་སྤྱེ་ལོས། །ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱིད་ཐོགས་མེད་ནི། །ཀྱན་
 སྤྱབ་མཐའ་དང་འགྲོགས་ལོས་ཞེས། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །ཁེངས་ལྷན་དེ་དག་
 མཐུན་པར་སྤྲ། །ཡབ་རྗེ་དམ་པ་རྟོག་དཀར་ཅོད་པན་གྱིས། །མི་པམ་མཆོག་འདིའི་རལ་པ་རྣམ་
 བརྒྱན་པ། །དེ་ཆེ་དགའ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལ། །རྒྱལ་སྤྱས་གཞན་རྣམས་སྤྱིང་ལས་རྒྱང་
 རུར་འདུག །དུས་གསུམ་ཀྱན་མཁེན་རྒྱ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །རྒྱང་གི་བཞོན་པ་ཅན་རྣམས་མ་བསྐྱོད་
 པའི། །སྤྱིང་དེར་འདིར་འབད་དགེ་བ་ཉི་མའི་ཟེར། །ཞུགས་པས་སྤྱོ་ཐུན་མཐའ་དག་འཕྲོག་སྤྱར་
 ཅིག །དབང་གི་ལེའུའི་རྒྱས་འགྲེལ་རྣམ་པར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སྤྱེ་
 འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། །ལེའུ་གསུམ་པའི་བཤད་པ་རྫོགས་སོ། །༣༠༣། སང་མཁྱེལ། །

༡༡། །དུས་འཁོར་རྟེན་ཆེན་ལས་སྐྱབ་ཐབས་ལེའུ་ཞང་ཁྱང་བ་ཆོས་ དབང་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མ་གྲི་ཀླ་ལ་ཅ་གྲ་ཡ། །ན་མ་དག་ཡེ་ཤེས་འཇམ་ཚེན་བྱ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ཆེན་སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་ཆེན་ར་བར་ཆགས་བྲལ་འདས་རྩལ་མེད་པའི་འདས་སྤྱིས་ནི། །སར་པའི་བྱར་
ཕུད་རྒྱ་ལྟེགས་ལ་ཆགས་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྐར་འཁོར་ལོར་འགྲོགས་བཏང་དེ་
ལ་འགྲན་འདོད་ཉིན་གྱིད་ཀྱང་། །འོད་ཟེར་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་མཆོག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་
ལྷ་རྣམས་ཞབས་སེན་འོར་བུའི་ཅོད་པན་རྒྱན་གྱིས་དེགས་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་བའི། །མཆོན་དཔེ་
རྫོགས་པའི་རི་མོའི་ལྷ་ལྟ་མོས་རྒྱལ་རྣམས་སྤྱན་ཡངས་རི་མོར་བྲིས་ཀྱང་དེ་དག་སྤོང་ལས་སྤྱིང་
ལ་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་ཅིག །རྒྱལ་རྣམས་སྤྱགས་རྗེ་ཉི་མའི་འོད། །རབ་དམན་གཏིང་ཟབ་ཁོན་པར་
ཡང་། །གསུང་ཟེར་སྤང་བ་བརྒྱ་འགྲོད་པ། །ཡོངས་འཛིན་རིན་ཆེན་སྤོན་རྣམས་རྒྱལ། །ཐུབ་བསྟན་
ས་ཆེན་ཁོར་ཡུག་ལ། །གདུགས་དཀར་གཅིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་རྗེས། །རིམ་པ་དང་པོའི་བདུད་ཅི་
ཡི། །ཐིགས་པ་མཆོག་རྣམས་སྤྱིང་ལ་བཀོད། །ལྷག་མ་ལེའུའི་རྒྱ་གཏིང་དུ། །རྣམ་དཔྱོད་བརྒྱ་ཅན་
བཀོད་པས། །མཁས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ། །ལྷགས་ཀྱི་མེད་པར་བརྩུང་བར་བྱ།།

བཞི་པ་དབང་བསྐྱར་བ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བཤད་
པའི་ལེའུ་ལ་གསུམ། །མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ། །ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།
ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། །བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །འགྲུར་གྱིད་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་། །འགྲུལ་ཆེན་མཛད་པའི་མཆོད་བརྗོད་
དོ། །དང་པོ་ནི། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བྲུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། །གཞན་དོན་གྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་སྐྱ་དང་གསུང་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ། །སྐྱ་བཞི་སོ་སོར་བྱེ་
སྟེ་བྲུག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

1 ཞེས། ཤོག ༡ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡ ན ༥ བརྒྱ་ཅན་

གཉིས་རྫོགས་པའི་མཐུས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྐྱུ་ལ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱ་དང་གསུང་གཉིས་ལས་སྐྱ་
མ་ནི་གདུལ་དཀའི་སེམས་ཅན་ཅེས་བ་ནས། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་མཁས་ཤིང་དུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེགས་
བ་དང་བུལ་བར་རབ་དུ་ཞི་བའི་སྐྱར་མཐོང་བར་མཛད་དོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་གི་གསུང་
སམ་སྒྲི་ཏའི་སྐད་གཅིག་ལུ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་བོད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་
རང་རང་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དག་སོ་སོ་ཀྱན་
ཀྱི་སྐྱ་སྐད་དུ་གོ་སྟེ་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་དག་གི་རྩ་བར་སོན་པས་དམ་པའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཅེས་པའམ་ཡང་ན་ཁོ་ན་ཞེས་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་བྱས་ཏེ་དེས་སེམས་
ཅན་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་གངས་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་གངས་ཀྱི་གསུང་གིས་ལམ་སྟོན་པ་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ། སྐྱ་བཞི་ཀའི་བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་ལ་
བྱག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་མཆོན་དཔེ་དང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀྱན་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་
པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི་སྟོད་རུང་གི་མོས་པ་སྐྱ་ཆོགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་ལས་དག་
མ་དག་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་
སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་གང་ཞིག་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་མ་
ལུས་པ་ཀྱན་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱས་ཆོས་སྟོན་པ་གསུང་ཀྱན་བཛྲོད་པའི་རྩ་འབྲུལ་
ཀྱིས་བདག་ཉིད་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་གིས་
དེས་པ་ལྟ་ལྡན་ཀྱི་སྐྱ་འདི་ནི་མོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །མི་རྟག་པར་བདེན་པ་
མིན་ཅིང་རྟག་པར་བདེན་པ་མིན་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་མིན་ཅིང་དུ་མའི་མཆོན་ཉིད་ཏེ་ངོ་བོས་བྱུབ་
པ་མིན་པ་དང་དངོས་པོར་བདེན་པ་མིན་ཅིང་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་པའང་མིན་པའི་སངས་
རྒྱུ་འདི་ནི་མཆོན་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དང་བུལ་ཞིང་སྟོ་བྱར་ཀྱི་བྱི་མ་དང་བུལ་བའི་དག་པ་
གཉིས་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་སྟེང་རྩེ་མི་འགྱུར་
པའི་བདེ་ཆེན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་འབྲུལ་མི་རུང་དུ་བྱུབ་ཅིང་ཆགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་ཆ་བཙོ་ལྡེ་
ངོ་བོ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་དང་ཆགས་བུལ་ནག་ཕྱོགས་ཆ་བཙུ་བྱུག་པ་ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་ལ།

1 ཞོལ། ཤོག 3 བ 9 ཞེས་པའམ་ ཞོལ་པལ་ཆེར་ཞེས་འབྱུང་།

ཞེས་རབ་རྒྱུད་པའི་རིས་སུ་ཆད་པ་མེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིས་སུ་ཆད་པ་ཉིད་ཀྱང་མེན་པ་འདི་ནི་ངོ་
པོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱིན་དང་གཉིས་ལས་གཞན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གསུམ་སྟེ། ཞི་བ་ཅེས་པས་སྐྱགས་
གསུང་སྐྱའི་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་ནི་གོང་དུ་སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲེགས་པ་དང་བྲལ་བར་མཐོང་བར་
གསུངས་པའི་ཞི་བའི་སྐྱུར་བསྟན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞི་བ་ཁོས་པ་ནི་དོན་རྗེ་ཤུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། ཅ་ཞལ་བྲག་པོ་དང་སྟག་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཞི་བའི་སྐྱེ་འོང་བ་མི་འགལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་བཅུ་
གཅིག་ཞལ་ལྟ་བུ་དང་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་བའི་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དཔལ་པོ་ཞི་བ་སྟག་གི་ཤམ་ཐབས་ཅན་ལྟ་བུ།
བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེལ་ཐབས་ལེའུའི་འགྲེལ་བའད་ནི། ཞེས་པ་ཀྱང་པ་དང་པོར་བྱས་པའི་
ཀྱང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གོང་འོག་བསྟོལ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཀྱང་པ་ལྔ་ག་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བའད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུད་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་མཆོམས་
སྐྱར་བ། གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་དེའི་ལན་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་བ། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་
དོན་མདོར་བསྟན་ལྔས་རྒྱས་པར་བའད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དཔལ་ལྷན་ཀ་སྟེ་པའི་གྲོང་གི་
སྟོ། ཅེས་པ་ནས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ཅེས་
པའི་བར་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་སྟོ་བསྐྱར་གི་ཤར་སྟོའི་མཐའ་ན་རྒྱུད་སྐྱུད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་པ་རྒྱར་
དུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། གཞན་དག་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མཛད་བདག་གི་དབང་སྐྱར་བདུན་པོ་རྣམས་དང་། ཅེས་པ་ནས།
འོག་མིན་ཀྱི་སྤྱད་པའི་མཐར་སྐྱག་པར་གཟུགས་ཀྱི་བསྟོལ་པས་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེལ་
པའི་སྐྱེད་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་བཙུན་ལདས་ཀྱི་རིས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ། འདིར་རྒྱ་བ་བཟང་
པོས་དབང་བདུན་དང་བཅས་པའི་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཐོབ་པར་གསུངས་ལ། དབང་བདུན་པོ་གང་
བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་གོང་རྣམས་སུ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་མཆོད་ཉེན་ཆེན་པོའི་
སྟེང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐྱར་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱེདས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱལ་ནས་རྒྱལ་པོ་གོ་བྱུག་དང་བཅས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་དཀྱིལ་
འཁོར་སྐྱལ་བ་དེ་ནི་རིགས་ལྷན་གྲགས་པས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་

འདྲོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་རང་རྩལ་སོགས་ཅིག་། ད་ལྟའི་དབང་རྒྱུ་ལ་མཆོག་དབང་འབའ་ཞིག་བསྐྱར་
ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་འབྲུབ་པོ་ཞེས་གསུང་བའི་སྒྲོབ་མ་དེ་དག་ནི་ཆ་
བཟང་ལས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ་གིན་ཏུ་ངོ་མཆར་རོ།།

བཙམ་ལྡན་འདས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་དོན་ནི། རྟོན་པ་ཆགས་བྲལ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམས་སྤངས་ནས་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ཡབ་ཡུམ་
ཞལ་སྐྱོར་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བར་མཛད་པའོ། །འདིའི་
བསྐྱེད་རིམ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རབ་གཏུམ་མའི་བར་དངོས་སུ་སྟོམས་པ་དང་གཞན་
ཡང་ལྷ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་གཅིག་དང་འོག་མིན་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱུབ་པའི་སྤྱད་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལས་སྤྲ་མ་མཆོག་བསྐྱུབ་པའི་
ཐབས་སུ་གསུངས་པ་དོར་ནས་ཕྱི་མའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་སྟེ་སྤྱོད་བར་མི་བྱའོ། །ཕྱི་མའི་སྐབས་
སུ་གཞུགས་ཀྱི་བསྟོམས་པས་ཞེས་བྱུང་བར་དུ་སྟོམས་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱུབ་པ་ལ་སྟོམ་
རྣམས་པ་དང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་རྟོན་པར་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་
སོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། ༡

གསུམ་པ་ལ་ལྷ། བསྐྱར་བ་དང་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོར་བསྐྱུས། བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པས་སྐྱོར་གས་པའི་མདོར་བསྐྱུས། སྟོག་དང་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱུས། བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་མདོར་བསྐྱུས། ལས་སྤྲ་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བསྐྱུས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། གང་དུ་བསྐྱུབ་པའི་གནས་བསྟན་པ།
སྐྱུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོམས་སྐྱར་བ། ཕྱི་ནང་གི་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ངོས་བཟུང་བ། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཆེདས་བསྟན་པ། གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཙོ་
བོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་དུས་རྣམས་པར་དག་པས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟག་
པ་སྟེ་རིམ་པ་དང་པོར་བསྟོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས་གསུངས་པ་ཆ་བའི་སྐྱུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེ་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སངས་རྒྱུ་ལས་
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཉིན་མོ་དང་ཉི་མ་དང་ནོ་རྗེ་དང་རྩལ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་

ཐབས་ཡིན་ཀྱང་བསམ་པའི་དབྱེ་བས་མཚན་མོ་དང་ཆེ་བ་དང་ཁུ་བ་དང་བརྒྱ་ཉི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 རྟོགས་ཡིན་ལ་ཐབས་ཤེས་དེ་དག་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པའི་སྤྱི་ཅན་པ་ནི་འདྲིར་བྱེད་ནང་
 གི་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྦྱད་
 འདྲིའི་རྟོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱད་གཞན་དང་གཞན་འཁོར་ལོ་སྟོམ་བ་སོགས་
 དག་ལས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་སྤྱིར་ཉེ་སྦྱད་སྟེ་ཐུན་མོང་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ།
 ཕྱིའི་ཉིན་མོ་དང་གཞན་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྟོ་རྟེ་ཅན་ནི་ཐབས་དང་བྱེད་པ་ཀྱི་མཚན་མོ་དང་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཏུ་རབ་ཏུ་གྲགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རི་ལྷར་ནང་ལ་ཡང་ཉི་མ་དང་
 འབྲ་བ་དྲག་པོ་དབང་ལྷག་སོགས་སྟེས་བ་རྣམས་ནི་ཐབས་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་ལྷར་ལྷ་མ་དང་
 དེས་མཚོན་པའི་བྱད་མེད་ནི་ཤེས་རབ་མར་འདོད་དོ།

དེ་ལྟར་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཅེས་བ་ནས། བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྲིམ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 སྟེ། ཅེས་པའི་བར་བྱེད་ནི། དེ་ལ་བྱེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་བྱེད་པའི་གཅིག་དུས་སུ་བྱས་པ་ལ་
 བྲིམ་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཆུ་ཚོད་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ནི་དེའི་འཁོར་ལོ་དང་ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་ནི་ནང་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུས་སུ་བྱས་ཏེ་དབྱགས་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་འཕོ་བ་བརྒྱ་
 གཉིས་ནི་འཁོར་ལོ་འོ། །ཁ་སྟག་ཅིག་ཉིན་མོ་དང་ཉི་མ་དང་རྩལ་ནི་བསམ་པའི་དབྱེ་བས་ཐབས་རྟོ་
 རྟེ་སྟེ་དུས་སོ། །ཞེས་དང་། ཉིན་མོ་ནི་ལུས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་བསམ་པ་ཐབས་བཅོམ་ལྡན་རྟོ་རྟེ་
 ཅན་ཞེས་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འདོག་ཚུལ་སྟེ་འོག་ཏུ་བཏག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱང་གཞི་སྟེ་འཆིའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ། སྦྱང་བྱེད་སྟེ་བ་
 དང་འཆི་བ་སྦྱང་བའི་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་སུ་རེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱང་གཞི་འདིག་
 རྟེན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཀྱི་གནས་ཆོད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དུས་གཉིས་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་བ་
 ལེན་པ་དང་འདིག་པ་སྟེ་འཆི་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །སྦྱ་མར་སྦྱད་གཞན་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་འདྲིར་ཡང་གསུངས་པ། བྱེད་པའི་དུས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རེས་འགའ་འབྱུང་པོ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོབ་སྟེ་སྟེད་པར་བྱེད་ཅིང་རེས་འགའ་དུས་གཉིས་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ཏུ་སྦྱད་པ་སྟེ་
 འཆི་བར་བྱེད་དོ། །དུས་དེ་དག་སྤྱིར་བྱེད་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྟོ་རྟེ་ཅན་དུས་ཀྱི་འཁོར་

ལའི་སྐྱེ་འཆི་སྐྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིན་མཚན་ཏེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤོ། །འདི་གང་ལས་བྱངས་པའི་ཁྲངས་ནི་སྤྲ་མ་རང་དོལ་ཕྱགས་དག་གིས་མ་སྐྱས་ལ།
ཅ་རྒྱད་རྒྱས་པའི་ཆོག་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་བཏག་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱང་གཞི་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིའི་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། སྐྱང་གཞི་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་
སྐྱེ་འཆི་བ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་སྐྱེ་སྐྱོང་བའི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་རིམ་པས་རིམ་པ་དང་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཁ་རང་ངམ་ཅིག་ཀྱི་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རིམ་པས་བྱའོ། །ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་སྐབས་འཆོལ་བ་སྐྱེ།
འདི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱང་གཞི་སྐྱོང་བྱེད། སྐྱོར་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་པ་རྒྱད་མ་
རྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཙོ་བོར་བར་དོ་སྐྱོར་བ་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱིས་འབྱེད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་ཡིན་མོད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོར་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འདིར་ཡང་མ་རྒྱད་ཀྱི་དབང་
དུ་མངོན་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱེ་འཆི་སྐྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་བྱུང་དུ་བར་དོ་སྐྱོང་བའི་
རྣལ་འབྱོར་མེད་དེ། སྐྱང་གཞི་བར་དོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཤི་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་པོ་
དེས་སྐྱོང་བར་འབྲེལ་ཆེན་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་འདི་ལ་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་
བའི་རྣམ་གཞག་གཏན་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣགས་སྤྲ་མ་ནི། ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མངོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་མདོར་བསྐྱས་བཞི་
པར་དང་པོར་སྐྱོང་ཉིད་བྱང་རྒྱབ་ཅེས་པ་ནི་སྔག་ཆགས་རྣམས་ཤི་བའི་མཐར་བྱང་པོ་ཡོངས་སུ་
དོར་ནས་སྐྱེ་བའི་ཆལས་ཅན་གྱི་བྱང་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་བར་གང་ཡིན་པ་སྐྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་སུ་གསུངས་ཏེ་དེར་བཤད་པར་
བྱའོ། །བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་མི་བཞེད་པ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དོན་བདུན་པར་
སོག་ཅོལ་མཐར་བྱེན་པའི་གང་ཟག་ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ན། མའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་མཆོག་འབྲུབ་པས་
ཁྱབ་པར་གསུངས་ལ་གཞན་ཡང་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོང་གཟུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྐྱབ་གཞི་དང་རྒྱ་དང་
གང་དུ་བལྟ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་དུ་རྟོག་པ་ལ་རག་ལས་མོད་ཀྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

འདིར་མ་བཞོད་དོ། །འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདི་དག་གིས་ཚུལ་དེ་སྐྱུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་སྔ་མ་མཐའ་དག་གིས་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མཐོང་བར་མ་རྟུས་པས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མགོ་སྤངས་པ་འདྲིན་ཏོ།།

བཞི་པ་ནི་གཟུགས་བརྟན་པའི་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་ལུ་དེ་ནི་བསྐྱུ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྲུལ། འདིར་གཙོ་བོ་སྤྲོ་ཆོགས་མདོག་ཏུ་གསུངས་པ་འཆད་འགྱུར་ལ་ཁ་འཕངས་ལ་དེ་ཡང་། རྒྱ་དུ་ཞལ་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་མདོག་ཏུ་ཅེས་པ་ལྟར་ཞལ་བཞི་པོ་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་སྐྱུ་མདོག་ནི་སྤྲོ་པའོ། །བདུད་བཞི་ནི་གཞུང་གཞན་ལས་གཞན་བཤད་ཀྱང་འདིར་ནི་ལུས་དག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཐིག་ལའི་སྟེང་གི་སྤྱི་བ་པ་བཞིན་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གཡོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱི་རོ་བོ་དྲག་པོ་མཐན་པའི་རྒྱས་དངས་ན་སྤྱི་བ་པ་ཡང་བག་ཆགས་གྱི་ཆར་གྱུར་པ་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་བྱའོ། །སྤྱི་དེ་ཞི་རོ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཆན་སྤྱི་བ་པ་མེད་པས་ཞེས་འབྱུང་བས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་དང་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་གང་དུ་བསྐྱུ་བའི་གནས་བསྟན་པ་ནི། ད་ནི་འདི་སྐྱུ་བའི་དོན་དུ་གནས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བསྐྱུང་བ་བྱས་ནས་ཞེས་པ་སྟེ་གནས་གྱི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། འདིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སྐྱུ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཞེས་པ་ལ་འགྱུར་མངས་སུ་འདིག་རྟེན་པའི་ལས་སྐྱུ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ཞེས་འབྱུང་བེར་དོལ་ཡང་འདིའི་ལས་རྣམས་འདིག་རྟེན་པའི་ལས་སུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་དཀྱུས་ཉིད་ལེགས་སོ། །མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ནི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤྱང་གི་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུའོ་དེལ། དོལ་འབྲང་ཞེས་བེར་རོ། །གྲུབ་པའི་གནས་ཉར་བཞི་ལ་སོགས་པར་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་འཛག་པའི་ལྷན་སྤྱེས་གྱི་དོན་ཏུའོ། །བཟང་པོའི་གནས་ནི་ཕྱག་ཅིང་རྒྱས་པའི་བྱོར་རོ། །ཞེས་རང་། དོལ། དོལ་འབྲང་བེར་རོ། །འདིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དེ། ཁམས་གསུམ་དང་སྤྱི་དབང་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོང་གཟུགས་ལ་གསུངས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་དོན་དུ་མདོན་ནོ། །གང་ན་ས་སྤྱིང་ཆོས་ལྡན་ཞི། ཞེས་སོགས་ནི་ཅ་རྒྱད་ལས་དངས་པར་སྔ་དོལ་ཕྱོགས་མ་དག་འདོད་དོ། །ཁ་དོལ་ཕྱོགས། དོལ་

འབང། ཅིག ། འདི་དང་འོག་ཏུ་སྐྱེད་མོས་ཆལ་ལས་རི་པོ་དག་ནི་ཞེས་སོགས་མི་མཐུན་པ་ནི་འདི་
 བསྟེན་པའི་གནས་དང་འོག་མ་སྐུ་བ་པའི་གནས་ལ་དགོངས་པའོ། ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དང་མི་
 མཐུན་པ་ནི་གནས་ལ་ཞེན་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱུ་
 དོན་འགོད་པ་ན་གང་དུ་སྐུ་བ་པའི་གནས་བསྟེན་པ། ཞེས་བྱས་ཤིང་འགྲེལ་བར་ཡང་འདི་སྐུ་བ་པའི་
 གནས་གསུངས་པ་ཞེས་འབྲུང་བས། འདིའི་གནས་བསྟེན་སྐུ་བ་ཀྱི་ནང་ནས་བསྟེན་པའི་གནས་
 ཡིན་པ་ཁས་སྐྱེད་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱའི་དངོས་བྱུང་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱུང་པ་བསྟེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གནས་
 ལ་ཞེན་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་སྐྱ་བ་ཡང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་སྟོད་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་
 གནས་ལ་ཞེན་པ་ཡང་དགག་དགོས་པས་གནས་གཞན་བསྟེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཐུག་པ་མེད་
 པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་ལྷ་རོ་པས་འདི་གཉིས་བྱང་པེས་སོ་བའི་དོན་དུ་
 གསུངས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་
 སོགས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱོ་བའི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་པོ་བཤད་པ། རྒྱ་ན་མེད་
 པའི་མཆོད་པ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་གཉིས་པ་
 བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དང་གདོང་དག་པར་བྱ་བའི་
 ཚུལ། སྤྱིང་ཁའི་ས་བོན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱོ་བའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཁ་
 དག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བདུད་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཏེ་བར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ། རང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་ཁར་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྟ་པ་དགོད་པ། ཁ་ལ་སོགས་པ་དག་པར་བྱ་བ།
 དོ་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཆོགས་ཞིང་སྐྱོན་བྱང་བའོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྐུ་བ་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་
 གསུངས་པའི་ཆོགས་ཞེས་པ་ནས། ཁ་དོག་ལྟ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱོས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་
 བར་ལ་མི་ཡིག་ནི་བསྐྱེད་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་དང་བསྐྱེད་པ་འདིར་ཁ་དོག་དམར་པོར་
 བྱས་པ་ལྟ་དབང་དུ་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དབང་ལེར་ལྟར་ཁུར་བྱས་པ་ནི་ལས་སྣ་ཆོགས་སྐུ་བ་
 པའི་ཆེད་དོ་ཞེས་སྟེ་མ་རང་དོལ་ངམ་དག་ཟེར་རོ། ། རྒྱ་བ་དོ་རྗེའི་གདན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དོ་རྗེ་གཙོ་བོའི་

ཕྱག་མཆན་ཡིན་ཅིང་གོང་དུ་བསྟུན་པ་ལ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་ཆ་བ་འདྲིའི་
སྟེང་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་ཞི་བ་རྣམས་འགོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་
སྟོལ། །གཉིས་པ་ནི་སྟོན་དུ་ཁ་ལ་སོགས་པ་དག་པར་བྱས་ནས་ཉེ་ཅས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཁ་ལ་
སོགས་པ་དག་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་བར་ཉེ། མཁས་པ་རང་དག། །བདུད་རྩི་རིལ་བྱས་ཁ་དག་
པ་དང་། མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱས་ལུས་དག་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲགས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
ཡིད་དག་པའི་ཞེས་གསུངས་ལ། ཆེག་དོན་གོ་སྟོལ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་ཆ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་རྩོམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞེས་པ་ནས། ཆ་བའི་རྩོམ་པའི་རབ་དུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་ལ། མཆོད་པའི་དོན་དུ་འོད་ཟེར་བཀྲ་གསུམ་ཆ་བ་ལ་གཞུག་པ་ནི་སྐྱབ་བླ་མ་ཟེན་པའི་
འོད་ཟེར་དེ་མེ་ཏྲུག་རྩིང་པ་འབྲུ་བར་དགོངས་སམ་བཟླ་གཏུག་ལ་ལྷག་མ་གོ་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ཆ་བ་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
གནས་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཆ་བ་མེད་པའི་མཆོད་པ་སོགས་བདུན་རིམ་ལྟར་བྱ། །
ཐུན་མོང་གི་ལམ་རྣམས་རྒྱད་ལ་རིམ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྲིར་པའི་རྣལ་
འབྱོར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆོད་པའི་ལྷ་
མོ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་མཆོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་
བར་ཉེ་གོང་དུ་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་ཆེ་ཕྱག་འཆའ་བསྐྱལ་བ་གསོལ་གདབ་མ་བྱུང་ཡང་། དེ་ལྟར་ཕྱག་
འཆའ་བ་དང་ཞེས་སོགས་དོན་བསྟུན་སྐྱབས་སུ་འབྱུང་བས་དགོས་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་
ལ། མཆོད་ལྷ་སྟོ་བ་ན་འདྲིར་རོལ་གར་གཉིས་ཐོག་མར་སྟོས་ལ། དབང་ལེར་བྲི་བྲེང་གཉིས་ཐོག་
མར་སྟོས་པ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་རང་ཅིག་འདྲིར་ནས་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་སྐྱེ་རིམ་དང་། དབང་
ལེར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཐོག་མར་སྟོས་ནས་སྟེང་འོག་གི་མཇུག་དུ་སྟོ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམས་
མཆོད་ལྷའི་གཙོ་བོའི་སྐྱབ་དུ་དགོངས་པའི་ཞེས་ཟེར་དོལ་རོ། །གཞན་དེ་ལ་ཕྱོགས་དག། །འདྲིར་བཤད་
པ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དང་འབྲུ་བ་ལ་དབང་ལེར་གསུངས་པ་སྐྱེ་དང་མཐུན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་
བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ན་འདྲི་དང་མདུན་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ན་དབང་ལེ་ལྟར་བྱ་བར་མཛོད་ནོ། །ཞེས་

1 ཞེས། ཤོག ༩ ན ༡ ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་

ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཕྱེ་ནམས་སུ་ཅུ་བཞི་སོགས་མཆོད་པ་ནམས་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་
 དེས་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་སྟོ་བ་དང་མཆོད་པའི་གོ་རིམ་སྟེ་གཉིས་གང་ལྟར་
 བྱས་ཀྱང་རུང་བའི་དོན་ནོ། །ཐོགས་དང་སྟེང་ལོག་གི་ལྷ་མོ་ནམས་མཆོད་ལྷ་གཙོ་བོ་ཡིན་མིན་གྱི་
 ཁྱད་པར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་འབྲེད་པར་མི་བྱས་སོ། །སྒྲིག་བཤགས་ལ་སྦྱབས་
 འགོ་སྟོས་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྟོབས་མཆོན་པའོ། །ཞེས་བྲ་སྟོན་གསུང་སྟེ་འིན་ཏུ་ལེགས་ལ་ཆོག་
 དོན་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རྩ་བ་གསུམ་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བའི་
 ཟག་པ་སྤངས་ནས་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ལམ་བུ་མོང་བ་འདི་དག་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་རྒྱད་ལ་
 རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་རྗེའི་གསུང་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ཏུ་ཞེས་པར་བྱ་ལ། ཡེ་ལེར་
 ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱ་བར་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱད་འབྲེལ་
 འདི་དག་ཏུ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྒྱུར་བ་དང་གཞན་གྱི་ཡང་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཉིད་གསུངས་
 སོ། །དེ་དག་ལས་ཕྱི་ཆོས་མཐུན་དང་། རང་སྤྱང་གཞིར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པ་སྐབས་
 གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། འདིར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གསུངས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡང་
 མིན་ཅིང་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ཡང་མིན་པས་ལོག་པར་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རུ་འཛིག་
 ཉེན་པའི་ཁམས་སྟེ་མ་སྟོངས་ནས་རོའི་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་དོར་ཏེ་སྟོན་གྱི་འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མ་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་ལ། རང་དུ་འཆི་སྟོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་ནམ་སྟོན་གྱི་ལུས་རགས་པ་དོར་ཏེ་བར་སྟོན་དང་
 སྟེ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཛིན་ནོ། །གཞན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཆི་བ་
 སྒྱུར་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་ཕྱང་སོགས་གྱི་སྤྱང་ཞེན་དོར་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 གི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱ་གསུང་བླགས་གྱི་དོ་རྗེ་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་འདིར་རྒྱས་
 པར་གསུངས་ཤིང་སྐབས་གྱི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་རིམ་པ་དང་པོར་འདི་ལྟར་བསྟོམས་པའི་འབྲས་
 བུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པ་རབ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་འབྱུབ་
 བོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ། རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི་ངོས་
བརྒྱུད་པ། རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་རྣམ་པར་ཐར་པ་
བཞི་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་མཆེམས་
སྒྱུར་ནས། རྒྱ་བ་བཅུད་མི་རྒྱ་བ་སྟོན་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
ཡི་དོན་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའི་ལྷ་བ་ངེས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་བསྒོམ་པ་མེད། །ཅེས་པ་ནས། འདིའི་དོན་
སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་དགག་བྱའི་ཆོད་འཛིན་སོགས་ནི་འདི་མ་ཐག་འཆད་པར་འབྱུང་བ་སྟོང་པ་
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་དུག་པ་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་དགོས་
ཏེ་འདི་ནས་མཐུག་མ་རྗེགས་ཀྱི་བར་ལ་ཆེགས་བཅད་དུག་པ་མ་གཏོགས་འདི་སྟོས་སུ་འཆད་པའི་
ཆེག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞང་པ་བཞི་པོ་འདིར་གསུངས་པ་དང་ཆེག་དོན་པལ་ཆེར་འབྲ་བར་
མདོ་བྱས་དང་མདོ་བསྟེན་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་ངོ་། །སྟོན་གསལ་དུ། ཞང་
པ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། གཉིས་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་སྟོན་
པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་སོ། །འདིར་ནི་ཞང་པ་བཞི་པོ་ངེ་ངེས་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟོན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་ལྟར་ན་དང་པོས་
སྟོང་ཉིད་དང་གཉིས་པས་སྟོན་མེད་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་མདོན་པར་
འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྒྱུར་ལ་ཆེག་མགོ་ལ་དཀྱིས་པའི་འབྲུ་འཛོམས་ནི་ཆོད་ལྡན་གྱིས་
བཤད་པ་མ་མཐོང་བས་དཀའ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །སྒྲ་རང་། དོམ་སྟོགས་མ་དག་འདིར་སོར་སྒྱུད་ལ་སྒྱུར་
ནས་འཆད་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བབས་ན་བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་སོར་
སྒྱུད་བསྒོམ་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དོ་རྗེའི་ཆེགས་བཅད་ངེ་ངེ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རྗེགས་ཀྱི་བཤད་པ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་འཐུག་པའི་
ཕྱིར་ཕྱག་དོར་སྟོན་འབྲལ་དང་རྒྱ་རོ་འབྲལ་ཆེན་དུ་རྗེགས་རིམ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་སོར་སྒྱུད་ལ་
སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་བདེན་སྟོང་ལ་ཆོས་ཅན་མི་འབྲ་བའི་སྟོ་
ནས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་བཞི་དང་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞིའི་བྱུང་

བར་མི་འབྲུ་བ་སོ་སོར་ཞེས་བར་བྱ་སྟེ་མངས་བར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་ལ། བྱད་བར་དུ་མངོན་
བར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ནི་འཆི་སྤྱིད་ཐ་མ་ལ་གསུངས་ཏེ་དེ་ངེས་པ་གལ་
ཆེ་ལ་ད་དུང་འཆད་བར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་
གསུམ་པ་དང་། མཐའ་དག་འགྲོ་བ་འདི་ནི་ཞེས་ཆོས་དང་གང་ཟག་རྣམས་སྟོང་གཞིར་མཛད་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱད་
པ་མན་ཆད་དང་མི་མཐུན་བར་གསུངས་པ་ངེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞི་དུས་ལ་འཆི་སེམས་གཉིས་གྱིས་
སྤྱིད་བར་སྟེ་བ་ལེན་བ་དང་ཆོས་མཐུན་བ་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་སྟེས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟའི་སྒྲུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱད་དུ་དེའི་རྒྱུར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
ལ་སོགས་པ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་དངོས་པའི་ངོ་བོ་འཕྲུ་རང་བཞིན་
ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་སྟོང་གཞི་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་མཐའ་དག་འདི་
རྣམས་ནི་ཡིན་ཅིང་དངོས་པོ་དག་གིས་རྣམ་པར་དམན་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་དངོས་པོ་དང་ཡོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་དོད་སྒྲུ་ཐ་རང་བཞིན་ལ་མ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་སྟོན་ཏེ། རང་བཞིན་དག་གིས་
རྣམ་པར་དམན་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཕ་མོ་བཀག་
པ་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཞག་སྟེ།
དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུབ་འབྱུང་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་པན་སྟོང་མེ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཉིད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་འགྲོ་བ་ལ་པན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་བྱའོ་
ཞེས་པ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བདེན་པའི་མཆོན་མའི་དམ་བཅའ་མེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་འབྲས་བྱ་རྒྱ་མཐའ་
དག་དེ་ལྟར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དུ་ཞེས་ནས་དེ་བསྟོམས་པའི་བྱ་བས་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཉིད་བྱེད་
པའི་སྤྱད་དུ་དེ་ལྟར་ན་བྱ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་མངོན་བར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་པ་

ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་མིའི་བདག་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་ནི། ཅེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ་རྟེན་ལྗོངས་བསྐྱེད་ན། སྐྱུང་གཞི་ལ་འདིག་རྟེན་པའི་འཆི་
སྲིད་དང་བར་དོའི་འཆི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་བར་དོ་དང་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་བ་བ་དང་མཐུན་
པར་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་འཆི་བ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་འབྱོར་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་བའི་
རྣམ་འབྱོར་བསྐྱེད་སྟེ་དེ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་
སྲིད་དུ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཙོ་བོ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་
ཞེས་པ་ནི་བཙུག་པ་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ།།

ཁ་ངམ་ཅིག །འདིར་གཙོ་བོ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་ཞེས་པའི་འགྱུར་ནི་འོག་ནས་
དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་ག་ཐུགས་དོན་རྗེར་བཞད་པ་དང་འགལ་བས་མི་ལེགས་ལ། རུས་
སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་
པའི་འགྱུར་ལེགས་པར་སྐྱ་མོད་ཅི་ཡང་མིན་འོ། །སྐྱ་མ་རང་དོལ་སོགས་ངམ་པལ་ཆེ་བས་ནི། གོང་
དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་གང་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ཡང་མ་
ཤེས་ཤིང་འདིར་ཡང་རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་མ་གཏོགས་མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་གཏམ་ཅུ་ཡང་མི་སྐྱ་ལ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་མེད། ཅེས་པ་མཆོན་མེད་དང་འགྲོ་བ་ལ་པན་
པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟོན་མེད་ལ་སྐྱར་བས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡང་
ནོར་ཞིང་། ཡང་སྲིད་གཞུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལ་མགོ་སྟོངས་ཏེ་ཅི་ཡང་མ་སྐྱས་སོ། །ཁ་ཕྱགས་
ཅིག །མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟན་ཞེས་པ་ཅུ་ཐེར་དོ། །ཁ་
སྟག་འབྲང་ཅིག །ཡང་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་སྲིད་དུ་ཞེས་པ་ལ་བར་དོའི་སྲིད་པ་སྐྱང་བ་དང་
སྐྱང་ན་ལས་འདས་པའི་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་དང་ཞེས་ཐེར་ཞིང་མཆོན་མའི་དམ་བཅའ་མེད་
པ་སྟེ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་ནས་འབྲས་བུ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པས་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་མཐའ་དག་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཞེས་མཁས་པའི་བཞད་པ་ཡོངས་རྫོགས་མ་
སྟེགས་པར་ཆགས་ཅུང་དུ་གཞུང་སྟེ་སྐྱ་བར་བྱེད་དོ། །སྐབས་འདི་དག་སྟོང་ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་

བསྐྱབ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུབ་ཚུལ་མི་འཆད་པར་ཡང་སྲིད་ལེན་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྤང་ཕྱོགས་
སྤའི་འཁོར་ལོ་གཟུགས་སྤྱུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་པའི་
སྒོའི་དོན་བཤད་པས་སྤྱུ་འཆི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་འཁྱོར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་སྟེར་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །མཁས་རང་བ་དག །འདིར་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་དང་
རྫོགས་རིམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དེ། དགག་བ་རྟོགས་པར་སྤོའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཆི་དུས་སུ་གཉིས་སྤང་རགས་བ་བསྐྱབ་བ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་
ཐར་སྒོ་བཞི་བསྒོམ་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་སྤྲགས་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་སྤའི་བྱང་པོ་གཟུང་བ་དང་། འཁོར་བའི་སྤང་
པོའི་སྤང་ཞེན་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་སྤྱད་དུ་འཆི་བ་སྤྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུངས་ལ། རྒྱ་ཡིས་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མའི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་མངལ་ནས་སྤྱེས་པ་ཁམས་དྲུག་ལྟན་རྣམས་རིམ་
གྱིས་འཆི་བའི་དུས་སུ་ས་རྒྱང་དང་པོར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་ས་རང་གི་ཆ་ཤས་
སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་སྟོབས་རྒྱས་པ་ཡིས་སའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མེ་རྩལ་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱི་
ནས་ཏེ་རྫོང་སུ་ས་རང་གི་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤྱི་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་
བཞུ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ས་རྒྱའི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་སྟེ་ས་རྒྱ་
ལ་ཐིམ་པར་ངེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་མེ་ནི་རྣམ་
པར་ཉམས་པར་བསྒོམ་བ་དང་པོར་འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒོམ་བཅོཅ་དག་
གིས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མེ་ལ་ཐིམ་བ་དང་མེ་རྒྱང་ལ་ཐིམ་བ་རྒྱང་ནས་མཁའ་ལ་ཐིམ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་དང་
མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དགོས་པར་དེས་ཤེས་སོ། །

དེ་ནས་སྤང་གཞི་ལ་རྒྱང་གིས་སྤང་བའི་མེས་ནི་རྒྱ་རྒྱང་དེ་རྣམས་མཐའ་དག་བ་སྒྲམ་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རྒྱ་མེ་ལ་ཐིམ་པའོ། །དེ་ནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་ཡང་ནས་མཁའ་ལ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནི་རྒྱང་ནས་མཁའ་ལ་ཐིམ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ནང་སྤང་གཞི་དང་ལམ་ལ་རྒྱང་ནས་མཁའ་ལ་
ཐིམ་བ་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཆེ་རྒྱང་གི་རྩལ་ནས་མཁའི་རྩལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཆོས་མཐུན་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་མཁའི་ཁམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐ་སྙད་དེ་སྤང་

གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུ་གི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱར་དུ་རྣམ་པར་ཉམས་ཏེ་རྣམ་
ཤེས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐེམ་པ་ནི་དེ་ནས། སེམས་ནི་མེ་སྟེ་ཉི་མས་ཁྱབ་པའི་ཉིན་མོའི་སྤྱང་བ་དང་ཐུན་
བ་སྟེ་མཚན་མོའི་སྤྱང་བ་གཉིས་གང་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་མཐའ་མ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་བ་སྟེ་སྤྱ་ཚོགས་པར་སྤྱང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་གཉིས་སྤྱང་རགས་པ་དང་
རྣམ་པར་བྲལ་བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབྱུང་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་
ཤེས་གཉིས་སྤྱང་མ་ལུས་པར་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་ཐར་སྟོ་བཞི་བསྟོམ་
པར་བྱ་སྟེ། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་མིང་ཅན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །

བར་དོ་གང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་འཆི་སེམས་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་གྱིས་
གོང་འོག་རྣམས་སྤྱ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་འཆི་སྤྱད་ཐ་མའི་སེམས་ལ་ཡང་འབྲ་བས་དེའི་
ཕྱིར་སེམས་ནི་མེ་དང་ཐུན་པའི་མཐའ་ལ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་སེམས་ནི་འཆི་
སེམས་གཉིས་པོ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོར་ཉིན་མཚན་གྱི་མཐའ་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་
ལྟ་བུ་གཉིས་སྤྱང་རགས་པ་ལོག་པ་ནི། སྤྱང་གཞིའི་འཛོག་ཚུལ་དེ་ནི་འདིར་གསལ་བར་གསུངས་
བས་གོ་བར་རྒྱས་ལ། དེར་མ་ཟད་མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡང་འཆི་
སེམས་གཉིས་པོ་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ད་དུང་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འཆི་བའི་དུས་སྤྱ་རྒྱ་
ཡིས་མེ་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོགས་རྒྱ་རྒྱུང་མེ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་སྤྱ་གཟུང་སྟེ་དེ་ལ་སྟོན་སྟོང་
བར་འདོད་ནས་འདི་ལྟར་སྤྱ་སྟེ། དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཆི་རིམ་ཐམས་ཅད་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་
ནམ་མཁའི་རིམ་པ་ཡིན་པ་ལ་འདི་དེ་དང་མ་མཐུན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེ་རྒྱ་རྒྱུང་གསུམ་གྱིས་འཛིག་
ལ་ནང་གི་གནད་བད་མཁྲིས་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་གཙོད་བས་འདིར་རྒྱས་འཛིག་པ་དང་བསྟན་བཤམ་
རྒྱ་རྒྱུང་གཉིས་ཀས་འཛིག་པ་དང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་། ལུགས་འདིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འཛིག་ཚུལ་དང་བསྟན་ན་སྟོན་སྟོང་དེ་ཉིད་ཀྱང་དུས་འཁོར་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མི་
སྤྱང་ལ་ཁོ་བོས་སྤྱར་བཤད་པ་ཉིད་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་འགྲིག་ཅིང་ཆད་མའི་ལམ་ནས་དངས་
པའི་བྱིད། དེ་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་ཡི་སྟོན་སྟོང་བའི་དབྱུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ང་རྒྱལ་གཟུང་བའི་སྤྱ་གསུམ་འདི་བཙོད་པར་བྱ་སྟེ་ཨོྲི་ནི་ཨ་དང་ཨྱ་

དང་མ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཡི་གེ་དེ་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་གསུམ་མཆོན་ལ་དེ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་མགོ་
འདྲེན་པའོ། །ལུ་ཅུ་དུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད། རྒྱ་ན་ནི་ཡི་ཤེས། བརྒྱ་ནི་རྩོམ་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་པོ་
གཉིས་སྟངས་སྤྲོ་མོ་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོ། །སྤྱ་བ་རང་བཞིན། ལྷན་གྱི་ཉུང་དག་ཉིད། ཨ་ཉི་ནི་ངོ་
ཞེས་བ་སྟེ་གཞན་རྣམས་དེ་དང་འབྲས་བུ་ལ། ཨ་ནི་སྟེ་ཉུ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པ་ཨ་སྤྱ་ཉི་ཉུ་ནི་སྟོན་
པ་མེད་པ། ཨ་ན་སྟེ་སི་སྟེ་ར་ནི་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་བ་དག་ཏུ་བརྩོན་ནས་དེའི་དོན་
བསྟོམ་སྟེ་དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གཉིས་སྟངས་རགས་བ་ལས་འདས་བ་སྟེ་བསྐྱུས་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་རང་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །རྩལ་སྤྲོ་རབ་བསགས་པའི་སྟོན་བརྩུད་ཀྱི་སྟངས་བསྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ངེས་དོན་མེད་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་དོན་རྟོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཞེས་བ་ལ་རྩ་འགྲུར་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བསྐྱུར་ཡང་དེ་
གཉིས་ཀ་མི་ལེགས་ཀྱི་འགྲུར་མངས་སུ་རང་བཞིན་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བ་ཅེས་
བ་གཟུགས་དང་རང་གཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་འགྲོ་ཡང་ཕྱི་མ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྩ་མཆོན་
སྤར་མང་དུ་སྤྲུམ་སོ། །དོན་འདི་དག་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་སུ་མདོར་བསྐྱུས་འབྱུང་ལ། ལམ་གྱི་
གནད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་ཡང་མཆོམས་སྟོང་དང་སྤང་གཞི་ལ་སྟོང་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་
འདོན་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་པར་སྟངས་བས་ལེགས་པར་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་འཆད་བྱེད་
མཆོན་མོ་ཡིས། །བྱང་བ་མཐའ་དག་འཛོམས་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་རྒྱུད་འགྲེལ་བསྐྱེད་གཉིན། །དཔྱོད་
བཟང་ཆེ་འདི་མཁའ་ལ་སྤང་། །བྱེད་པོའི་མཛུབ་ཅེས་ངོ་མཆར་འདི་འཇལ། །རི་མོ་འགོད་པར་མ་རུས་
ཏེ། །སྤྱངས་པའི་གདོང་ནི་གས་གྱུར་པ། །འཁོར་ལོའི་མགོན་ལ་འགྲན་པ་བཞིན། །གཉིས་བ་མདོར་
བསྐྱུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། །བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་སྤྲུག་གཉིས་པ་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་སྟངས་བར་བྱེད་པའི་རྩེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། །གནས་དང་བསྐྱུང་བ་དང་སྤྲིག་པ་
བཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོར་བསྐྱུས་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །

1 ཞོལ། ཞོག ༡༣ བ ༡། གཙང་། ཞོག ༡༠ ན ༣ ཨ་སྤ་ཉི་

༥ ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་མེད་བྱི་མ་དང་། །བལ་བ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་ངོས། །ཀུན་མཁུན་
ཕིར་གྱིས་གྱིས་བ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །རིགས་ཚུལ་རིན་ཆེན་དོ་ལལ་
འཛིན། །མང་ཐོས་མཛེས་སྤྲུག་ལང་ཆོ་རྫོགས། །འདི་ཡི་མདོར་བསྡུས་སྒྲིན་ལེགས་ཀྱི། །བརྟན་
བ་འཕྲོག་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །གཉིས་བ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བས་སྐྱེ་རྫོགས་པའི་མདོར་བསྡུས་ལ་
གསུམ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་བ། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་བ། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་བ་ཕྱིན་ཆད་མདོར་བསྡུས་རེ་རེ་
ཞིང་འགྲེལ་ཆེན་མཛད་པའི་མཆོད་བཟླ་དེ་གཞན་ལ་བྱུང་ཡང་འདིར་མ་བྱུང་བ་ནི་དོན་གྱི་འབྲེལ་
དབང་བཅན་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་སོགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བཤོ། །

མཆོམས་སྐྱར་འདི་ནང་སྐྱར་གཞི་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་ན། འཆི་བའི་དུས་སུ་བདག་ཆད་གྱིས་
དོགས་པའི་འཛིགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱི་མིའི་གཅིག་གྲངས་ན་ཅི་མ་བྱུང་སྟུང་པའི་སྤྱོད་
འཕེན་བ་ལྷགས་ཅན་གྱིས་མངལ་ལ་སོགས་པར་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བར་གསུངས་བ་དེ་ཡིན་ལ།
གཞན་འབྲས་དུས་ལ་ང་ནི་སྟོན་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཁམས་
རགས་པའི་གཟུགས་སྐྱར་གདུལ་བུའི་དོན་དུ་ལྡང་བར་བཤོ་སྟུང་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བ་དང་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཐ་མལ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་
དོན་དུ་ལུས་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་ལྟན་པའི་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་བས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་གསུངས་པའོ། །

གཉིས་བ་ལ་གསུམ། གནས་བ་གསུམ་པའི་དུམ་བུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྒྱས་པར་
བཤད་བ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ། རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་སྐྱབ་གཉིས་
སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་བསྐྱེད་རྒྱལ་བཤད་བ།
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲིང་རྒྱུ་དཔྱད་བསྐྱར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་
བསྐྱེད་བ་བཤད་བ། བརྟེན་བ་ལྟ་བསྐྱེད་བ་བཤད་བ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱིའི་བྱང་པར་བཤད་
བ། ལྟ་བསྐྱེད་རྒྱལ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྐྱར་པའི་
སྟོན་ས་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་བསྐྱེད་རྒྱལ་བཤད་བ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་བ་རྣམ་དག་དང་

བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་གཉིས་དང་སྐར་བ། འབྱུང་བ་བཞི་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དགུ་གྱི་དང་སྐར་བ། ཆོས་དགུ་པོ་ནང་དང་སྐར་བ། ཁང་བཅེགས་དང་གུར་
བསྐྱེད་པ་གྱི་ནང་གཉིས་དང་སྐར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་
གྱི་དང་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་མཚོན་པའི་མཚན་མ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དང་
ཤེས་རབ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་སོ། །དེ་གཉིས་འཆད་པ་ནི་མིའི་ཡུལ་ལ་ལྷགས་རི་དོ་རྗེའི་
རང་བཞིན་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་སྟེང་འོག་གཉིས་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་ཆེབས་
བཅུ་པ་རྒྱུ་པོ་སྟེ་ནང་དུ་མའི་ལུས་གྱི་སྒྲེ་གནས་སོ། །ཁ་སྟག་ཅིག །ཆེབས་བཅུ་ནི་ནམ་བཅུ་དབང་
ལྷན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གྱི་རོལ་ཏུ་ཡི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲུབ་པར་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། གྱི་རོལ་ཏུའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། སྒྲ་མ་དོལ་
དོལ་འབྲང་པལ་ཆེ་བ་ནི་གྱི་རོལ་ཏུ་ཞེས་པ་གོང་འོག་གཉིས་དང་འབྱུང་བཞི་རི་རབ་སོགས་གྱི་ཆད་
བསྟན་པས་འཁྲུལ་ཏེ། གཞུང་འབྲེལ་འདི་དག་གྱི་རོལ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་འབའ་ཞིག་
བསྟན་པར་འདོད་དོ། །མཁས་བླ་པ་དག །རྒྱ་མ་དོར་རྒྱལ་ན་ཏེ། འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་བསྐྱེད་པ་
སྒྲ་མ་ནི་དབྱིབས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ་ནམ་བཅུ་དབང་ལྷན་གྱུར་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དབྱིབས་
རྒྱུ་པོར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འབྲའོ། །ཞེས་བཀོད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་དང་པོས་ནི་གྱི་དང་གཞན་
གཉིས་སྐར་ཏེ་གསུངས་པ་གཏན་མ་གོ་ཞིང་། གཞན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་ཟུར་
ནས་བཅའ་དགོས་སོ། །ལུགས་གཉིས་པས་གྱི་དང་གཞན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། བསྟོམ་
བྱའི་རྒྱང་རྒྱ་གམ་མེ་གྲུ་གསུམ་སོགས་སུ་ཞེ་བས་ཁས་སྒྲངས་ནས་བྱི་བྱ་དང་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །རྒྱང་དཀྱིལ་སོགས་གྱི་རྒྱ་ཆད་བསྟན་པས་གྱི་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་གཞུའི་ནམ་
པ་དང་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་རྒྱུ་པོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟོམ་བྱའི་རྒྱང་གི་དབྱིབས་སོགས་
འཁྲུལ་ཏེ་འཁྲུལ་པ་རྒྱད་མར་བྱས་སོ། །

གྱི་དང་གཞན་གཉིས་སྐར་ཏེ་གསུངས་པའི་བྱུང་པར་ཆོས་ནམས་སོ་སོར་བྱེན་རྒྱང་དཀྱིལ་
ཐད་ཀའི་རྒྱ་ཆད་འབྲུམ་ཐག་བཞི་ལ་སོགས་པ་ནས་རི་རབ་གྱི་སྟེང་འོག་གི་ཆད་སོགས་ནི་གྱི་འཛིག་

རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་བསྟོན་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་མདོན་རྟོགས་བསྟོན་པ་དང་རྒྱ་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་ཆད་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱི་དཀྱིལ་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟོན་པའི་དོན་ཏེ་འོག་ཏུ་ཡང་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
འབྲུམ་ཐག་བཞི་པ་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྱད་པར་ནི་ས་པོན་སོ་སོ་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟེང་འོག་རྩོམ་མཆོན་པ་
དང་རི་རབ་གྱི་སྟེང་གི་བསྐྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་ཡི་གེར་གྱུར་པ་ལས་སྦྲར་ཡང་བསྐྱེད་
པ་སོགས་སོ། །དབྱུས་སུ་འབྱུང་བཞི་སོ་སོའི་མཆོན་མ་ནི་ཕྱིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་དཀྱིལ་སོགས་
ལ་སྟོན་སུ་མ་གསུངས་པས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་པར་མདོན་ནོ། །ལུགས་འདིར་ཕྱིའི་
རྒྱུད་དཀྱིལ་སོགས་ལ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འོག་གཞི་རྒྱུད་དཀྱིལ་དབག་ཆད་
འབྲུམ་ཐག་བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་ཁམས་མེད་མདོར་བསྟན་བརྒྱུད་པར་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ཀྱི་ཀྱུན་ནས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་པོར་གསུངས་ལ། ཡང་མདོར་བསྟན་
དེ་ཉིད་ཏུ་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོའི་གླིང་བཞི་པོ་སོ་སོའི་མཆོན་མ་གཤམ་དུ་རྒྱུད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་
བ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་མའི་དབྱིབས་དང་འབྱུང་བ་རིམ་བཞེགས་མཐུན་ལ་ཕྱི་
མའི་དབྱིབས་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་གདན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཅུ་འཁོར་སོ་སོའི་དབྱིབས་
སོགས་ཀྱང་མཐུན་ནོ།།

བསྟོན་བྱའི་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཕྱིའི་ཕྱི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོར་འདྲ་བ་ལ་
དབྱུས་སུ་གཞུང་རྣམས་པ་དང་གྲུ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་མཆོན་མ་རེ་
ཡོད་པའོ། །མཁས་པ་རང་དག །དབྱུས་བྱང་པོར་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀར་གཞུང་རྣམས་པ་སོགས་བྱེད་
པར་རྒྱ་མ་དབལ་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་བཀའ་ཤིས་ནི་རི་མོ་ལ་གཡུང་བྱང་འབྲིལ་
བ། སྦྲན་ལ། འགྲུ་ཏར་། གཟའ་ལ་མིག་དམར། ཟས་ལ་ཞོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པ་ལས་འདི་
ནི་གཡུང་བྱང་རོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །རྒྱ་དུ་ལས་དུས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སེར་པོ་བསྐྱེད་པར་འགྲེལ་
པར་དོན་གྱིས་གོ་བས་མ་གསུངས་ལ། རྒྱུད་དུ་ནི། རྒྱ་བ་ཉི་མ་མེ་རྣམས་ནི། །ཞེས་གསལ་བར་

1 བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༦ ཞོག ༡༩༡ ཟེང་། ༡༡

གསུངས་སོ། །རི་རབ་ཀྱི་སྤྲང་གི་བརྒྱལ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྒོས་ཀྱི་
གདན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆེག་དོན་གཞན་ཅུམས་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ནང་དུ་ནི་སྤར་བྱི་དང་གཞན་གཉིས་སྤར་ཏེ་གསུངས་པའི་ཆོ་གའི་
ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པས་སྤར་བ་ལ། ཉམ་མཁའ་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གོང་དུ་མའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་གི་བྱ་ག་
ཉམ་མཁའ་དང་མཐུན་ལ། མའི་ལུས་ལ་དབྱལ་བར་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཅེས་པ་ནས། ལྟ་
བ་ནས་གསང་བའི་བརྒྱའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཆ་ནི་ལྷན་པོ་ཆེན་པོ་འོ། །རི་རབ་ཀྱི་སྤྲང་
གི་བརྒྱ་ནི་གསང་བའི་བརྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་སྤུང་ཆ་སྤུང་གཉིས་
ཀྱི་ཆ་དེ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བརྒྱ་བཞེན་ནོ། །བཤའ་བ་དང་། ལྷ་བ་དང་
ཁུ་བ་འབབ་པའི་ཅ་གསུམ་འདུས་པ་ནི་རྩ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྤྱ་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཆོས་
མཐུན་ཏེ། གསང་བའི་བརྒྱའི་ཅ་དབྱས་མའི་ལྟེ་བར་གཡས་གཡོན་གྱི་ཅ་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་བྱ་རྒྱུད་དུ་
བཅེངས་པས་འདུས་པའོ། །གསང་བར་ཅ་དེ་གསུམ་འདུས་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་
གཉིས་པར་གསུངས་ཏེ་དེར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དུས་མེ་ནི་དུས་མའི་ཅ་དུང་ཅན་མ་ཉིད་དང་ཆོས་
མཐུན་བྱ་དགོས་ལ། སྤར་པ་དང་རྒྱུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་གསུམ་འདུས་པ་དང་དུང་ཅན་མ་རྒྱུད་པའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།།

ཁ་ཚུགས་ཅིག་གསང་བའི་བརྒྱ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བརྒྱ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་པས་གཙོ་བོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་གདན་གྱི་བརྒྱ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལའི་དབྱས་ན་ཡོད་པ་དེ་དང་རི་རབ་ཀྱི་སྤྲང་གི་བརྒྱ་
དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེས་ཐུགས་གསུང་སྤྱ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འོག་གཞི་ཁང་མཉམ་ལ་
གནས་པའང་བྱུང་བོ་ཞེས་སྤྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བརྒྱ་དང་འབྲ་ན་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་བརྒྱ་དངོས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ཚུ་སྤྱེས་རྩ་བ་ཉི་མ་མེ་ཅུམས་ནི་ཞེས་པ་
ཅ་འགྲེལ་དང་བརྒྱ་རྩ་བ་དང་ནི་ཉི་མ་དག་གི་གདན་ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་རྒྱུས་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་།
དབྱས་ཀྱི་བརྒྱ་བསྐྱོམ་བྱ་ལ་ཆེ་ཆུང་མ་ངེས་པར་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
འདིའི་བརྒྱ་ཀྱི་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་གཙོ་བོའི་བརྒྱ་ཨོ་ཡིག་ལས་སྤྱེས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ས་བོན་
མི་འབྲ་བ་གཉིས་ལས་བརྒྱ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་རང་དག །གསང་

བའི་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་དེ་རྣམས་འདུས་པའོ་ཞེས་པ་འདི་དང་དབང་མེད་ཀྱི་ལ་ལ་ན་
དང་ར་ས་ན་དང་ཨ་ཨ་རྒྱ་ཏྲི་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་སྟེ་ཁའི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་དང་། འོག་བརྒྱ་དང་
བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་པར། བར་དུ་ལ་ལ་ན་དང་། ར་ས་ན་དང་ཨ་ཨ་རྒྱ་ཏྲི་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་
པ་སྟེ་ཁའི་བསྐྱེད་ཀྱི་ ཞེས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མན་ལུང་གྲུ་རུས་འཁོར་ལོ་ཀྱི་ལ་ལ་ན་
འདྲེས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཅ་འདུས་པ་ཡིན་ན་ཅ་སྐྱབས་འདྲེས་པ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པ་གྱུན་མཁའ་གྱིས་གྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མན་ལུང་གྲུ་རུ་ལས་ལྷག་པའི་བསྐྱེད་
དཀར་པོས་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་ཀྱི་མདུད་པས་བཅིངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་ཉི་ཤུ་གཅན་དུས་མེ་
དེ་རྣམས་བཅེགས་པའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁང་པ་བཅེགས་པ་སྤར་བསྤར་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་
བསྐྱོམས་པ་གྱུན་ནས་བྱི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའམ་ཡང་ན་ཐུགས་རྩོམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ་རྩྱུ་ཡིག་ལས་
སྐྱེས་པའི་རྩོམ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོམས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་སྟེང་དུ་ཁང་བཅེགས་བསྐྱོམས་པ་ནི་ཡུམ་སྟེ་མའི་སྟེ་
གནས་སུ། པའི་རྩོམ་ལས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ་རྩོམ་དང་བཅས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དེ་རྒྱ་མཚན་ལས་སོ། །ནང་གི་ཆོས་མཐུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཡང་
རྩོམ་ལས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་འབྱུང་
གི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་ཁང་བཅེགས་སམ་གྱར་བསྐྱེད་པ་ནི་མའི་བསྐྱེད་རྩོམ་ལས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་
རུང་རོ། །ཁང་བཅེགས་དང་གྱར་བསྐྱེད་པ་གདན་ངར་གསུངས་པའི་ཁང་བཅེགས་ནི་བཤད་མ་
ཐག་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དག་གྱང་བཞེད་པ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁང་མ་ཅིག །ཡོངས་རྫོགས་ལ་འོག་ནས་
འཆད་པ་ལྟར་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ཐུགས་དཀྱིལ་ལས་གྱར་བསྐྱོམས་པ་གདན་ངར་བྱེད་པ་མི་འཐད་
ལ། འོན་ཀྱང་བྱི་བྱ་ལ་ཁང་བཅེགས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་གང་ཡིན་པ་དང་གྱར་མི་བསྐྱོམས་པའི་ཆེ་རྩོམ་ལས་
རྩ་བ་ཅི་འདྲ་བར་བསྐྱོམས་པ་སོགས་ནི་དབྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་རྣམ་དག་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞལ་
ཡང་ཁང་བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དམ་པ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་
དབུས་སུ་རྩོམ་ལས་གཞི་ནི་ཁང་བཅེགས་དང་། གྱར་བསྐྱེད་པའི་འོག་གཞིར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་

ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱིའི་འོག་གཞི་ཡིན་མོད་གྱི་སྒྲོས་སུ་ནི་སྤྱིའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་
སྤང་གི་ས་པོན་རྒྱུ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྲུར་བའམ་ཅེས་བ་ནས་ཟླ་བ་ཉི་མས་རྣམ་པར་དམན་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཞིར་གྱིང་རྟ་རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྤོའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་དང་དག་པ་སྤྱར་བ། འང་གི་དག་པ། གཞན་གྱི་དག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱིའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ་རྒྱ་ཚད་དུ་རྒྱང་དགྲིལ་དག་པས་དབག་ཚད་
བཞི་འབྲུམ་མོ། །ཅེས་བ་ནས། ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྤྱ་གཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་
བར་ལ་ཕྱིའི་རྒྱང་མེ་ཚུ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱ་ཚད་ནི་དབངས་ཚད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལྷན་པོའི་
དབངས་སྤྱིར་འབྲུམ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོང་ཕྱག་ལྷ་བཙུ་པའི་རྩ་ཕྱི་མའི་དབངས་ཚད་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་
དག་གི་དབངས་ཚད་དང་དག་པ་སྤྱར་བ་རུང་བར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་དང་དག་པ་སྤྱར་
བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་དུ་མའི་ལུས་ལ་ནི་གསང་བའི་བརྒྱ་ནས་འོག་མཐའ་བྱས་བ་དང་ཕྱི་པོ་སྤྱིར་དུ་
བྱས་ཏེ་དེ་ཡང་སྤྱིར་ཁ་ཐུགས་དགྲིལ་དང་སྤྱིར་བ་ནས་མཐིན་པའི་བར་གསུང་དགྲིལ་དང་གསང་
བའི་བརྒྱ་དང་ཕྱི་པོ་རི་རིད་པར་སྤྱི་དགྲིལ་དང་སྤྱིར་རོ། །ཁ་ངམ་ཅེག །གསང་བ་ནས་རྒྱང་མཐའ་
ཕྱི་བར་སྤྱི་དགྲིལ་དང་། གསང་བ་ནས་མཐིན་པའི་བར་གསུང་དགྲིལ་དང་། མཐིན་པ་ནས་ཕྱི་པོའི་
བར་ཐུགས་དགྲིལ་དང་སྤྱིར་རོ། །འདི་ཡང་རུང་ལ། དེས་ནི་དག་པའི་དབང་གིས་སུམ་བཅེག་ཏུ་
ཡང་འབྲུབ་པོ། །ལུས་ཀྱི་དབངས་ལ་སྤྱར་བ་ལས་ཡང་ན་རྒྱལ་སྤྱར་ན་སྤྱིར་ཁ་ནས་དབྱུང་པའི་བར་
ཐུགས་དང་། སྤྱིར་ཁ་ནས་སྤྱིར་བའི་དབྱུང་པའི་བར་གསུང་དང་སྤྱིར་ཁ་ནས་སེན་མོའི་མཐའ་རི་རིད་
པར་སྤྱིའི་དགྲིལ་འཁོར་ཏེ་མའི་ལུས་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དག་པ་
སྤྱར་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།།

དེ་ལྟར་དགྲིལ་འཁོར་རེ་རེ་ལ་སྒྲོ་བཞི་བཞི་སྟེ། ཅེས་བ་ནས། རྒྱལ་བའི་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་
སྤྱོད་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོའོ། །འདི་ལ་སྤྱིབ་པ་པོའི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྤོའོ། །རྫོ་རྫོའི་རང་བཞིན་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཅེས་བ་ནང་ལུས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་སྤྱིར་ན་ཉི་མའི་
དགའ་བ་བཙུ་གཉིས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བརྒྱད། ཟླ་བའི་དགའ་བ་བཙུ་བྱག་བསྐྱེད་

པའི་ས་ཐོན་གྱི་ཆ་དག་པར་བྱས་ན་རྣམ་དག་འཆད་པའི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་ཡང་སེམས་འབྲེལ་གསུམ་རྣམས་སྲུ་དགའ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས་བཏག་གོ།

གསུམ་པ་ནི་འདིར་རྩ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སྲུ་འབྲངས་དམར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོ་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པར་དག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྩ་རྒྱད་རྒྱས་པར་གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཉེ་སྒྲ་རང་དོལ་སོགས་མ་དག་གིས་འདི་དག་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲ་དག་པར་བྱས་ཀྱང་དགེ་འདུན་དང་། བན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་མ་བྱེ་བར་གཟུ་ལུས་འབའ་ཞིག་སྟོལ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དག་པས་ཐུགས་གསུང་སྒྲ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཆངས་པའི་གནས་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩེ་རྩེའི་རྩ་ཐེག་བཞི་པོ་སྟེ། ཞེས་བྱ་ལ། སྒྲ་མ་དོལ་འབྲང་། དག་ཆངས་ཟུར་གྱི་ཐེག་བཞི་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་མོད་མི་བྱ་ཁོ་ན་འདི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འབྲིག་ལ་སྒྲ་མ་དང་མི་འབྲ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་ལ་རྩིག་པ་ལྟའི་ནང་གི་བྱ་བཞི་པ་ནི་ཡོད་པས་སོ། །

བན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་རྟོགས་རིགས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་ནས་བྱ་བཞི་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ཆར་ཆད་མཉམ་ལ་བྱེད་ཀྱང་འདིར་འོག་ཏུ་འཆད་པའི་ཐུགས་ལྟར་ན་སྐྱའི་རྩིག་པའི་རྒྱ་ཆད་དང་དབངས་ཆད་ཉོག་བྱིན་ཆད་ཆད་མཉམ་དུ་བྱས་པ་དང་དག་པ་སྐྱར་དུ་བྱང་ལ། སྒྲ་མ་ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག །རྩ་ཐེག་ཀུན་ནས་བྱ་བཞི་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་ལ་ཀུན་ནས་བྱ་བཞི་པ་རྩེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་རོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགོག་པ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཀ་བ་རྣམས། ཞེས་པའི་བར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དེ་དག་གི་རྟོག་རིགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པ་དང་སྐྱར་རོ། །ཁ་ཕྱོགས་ཅིག །ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁང་པ་བཅེགས་ཞེས་པ་འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་བཅེག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་བཞོད་པའི་ལན་དུ། ཁམས་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བརྗོད། ཅེས་རྩ་འགྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་ནི་ཁམས་རྣམས་སོ། །ཞེས་ཅ་མའི་འགྱུར་དུ་བྱུང་བ་ལེགས་པས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱོགས་མདོག་གི་དག་པའོ། །ཞོང་འགྱུར་ལྟར་ན་གྱུར་དང་གདམ་ངར་གསུངས་པའི་

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་ལོ་ཁང་པ་ལྷ་བཅེགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་ཉིད་གྲིས་
གྲུར་དང་གདམ་ངའི་ཁང་པ་སྤུམ་བཅེག་ཏུ་བྲས་པ་དང་འགལ་བ་དང་གྲུར་གྱི་དག་པ་ཡང་སྟོན་
རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། རྫོ་རྩེ་འཛིན་གྱི་བཞེ་པོ་སྟེ། ཅེས་པས་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་བདེ་ཆེན་འཁོར་
ལོ་དང་བཅས་པའི་འོག་གཞི་མཉམ་པར་བསྟན་ཅིང་། སྟོང་པོར། ཀ་བ་བརྒྱད་དང་། ཅེས་དང་།
ཐུགས་དགྲིལ་སྟོང་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་ཅེགས་མ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་
ཅལ་ཅལ་མང་དུ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དུས་འཁོར་བ་སྤྲ་མ་རོང་པ་དང་ཤོང་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་
ཡང་དགྲིལ་འཁོར་ནང་མ་ནང་ངམ་གྱེ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་ཆུང་བ་བཅུག་པ་བཞིན་བྱི་མ་མཐོ་བར་འདོད་
པ་དང་། སྟོང་ནས་སྟོང་དུ་བཅེགས་པར་འདོད་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བླ་ན་རེ།
སྟེ་སྟོང་དུ་གསུང་། གསུང་གི་སྟོང་དུ་ཐུགས། དེའི་སྟོང་དུ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ། །དེ་ལས་གཙོ་བོའི་
སྟོང་དུ་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་སྟེ་ལྷ་ཅེག་གི་རྣམ་པ་ཏྲོག་དང་བཅས་པའི་ཏྲོག་གི་ཅེ་མོ་ནས་མ་མཐའི་འོག་
དང་སྟེ་ཅེག་པའི་རྒྱ་མཉམ་པའོ་ཞེས་གསུང་སྟེ། འདི་ནི་གོང་གི་ལུས་ཀྱི་དཔངས་ཆ་དག་པ་དང་
ཕྱི་ལོ་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དག་པ་དང་མཐུན་ལ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་འཛོམ་བསྐྱས་བཞི་པར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་ཆ་ཆ་བཤད་ནས་དེ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་དག་པ་སྦྱར་བའི་སྐབས་དང་དེའི་སྟོང་དུ་
རྫོ་རྩེ་རྣམ་པ་བཅེགས་པ་ཆ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡི་ཡང་ནི་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་དང་། སྟོང་དང་འོག་
དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་ནི་མཉམ་པ་གྲུ་བཞི་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲ་
བཞི་པའོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་དག་གིས་གཏན་མ་གོ་ལ་འདི་
དག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་
མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བཞོད་དོ། །འདིས་གོང་དུ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་སྦྱར་བའི་ཀུན་ནས་གྲུ་
བཞི་པ་ཡང་འཛོག་པར་བྱས་ཏེ། དེ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་མཆུ་ཞེང་གལ་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་
པོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་ཀྱི་ཏྲོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོ་ཞུད་བརྒྱུད་ཆ་ད་རྣམས་སོ། །

གཞུགས་ཅན་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་རོ་རེག་བྱ་གཞུགས་ཏེ་བརྒྱུད་དང་རྩི་བའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ཉི་
མའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་ནི་མས་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲམ་རྣམས་དང་ནི་ལོགས་རྣམས་

ཉིད་དེ་ཐུགས་གསུང་སྐྱེ་ཡི་དབྱེ་བས་སྒོ་འགམ་དང་སྒོ་ལོགས་རྣམས་སོ། །གཟུགས་སོགས་
བརྒྱད་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས། །འགམ་དང་ལོགས་དག་གཉིས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་འགྱུར་མངས་སུ་འབྱུང་
ཞེས་རང་བཟེར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་བྱང་པོ་ལྷན། །ཞེས་བ་ནས། ལུན་ཆོགས་ཀྱན་བྱེད་
བསྐྱེམས་ནས་ནི། །དེ་ནས་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་དགོད། །ཅེས་བ་སྟེའི་བར་ནི་ཆ་ཤིས་ཅམ་བཟོད་
བས་ལྷག་མ་གོ་བར་སྤྲ་སྟེ། ཐེག་བ་གསུམ་ནི་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མཐར་ཐུག་
པའི་ཆ་གསུམ་སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་དང་ནམ་མཁའ་མཛོད་དང་འི་མ་མེད་པའི་
ཐུག་ཀྱང་མ། རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུ་དང་སེམས་རྣམས་བར་རོལ་པའི་ཞེས་རང་རམ་བཟེར་རོ། །

གཟུངས་བཞི་ནི་ཆེག་དང་དོན་དང་བཟོད་བ་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟུངས་བཞིའོ། །དབང་ནི་
ཆོས་ལ་དབང་བ་སོགས་བཅུ་སྟེ་བླ་ཀྱེ་ནི་ཤར་བུ་སྟེ། གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་སྐྱེ་བྱང་གིས་
མཛད་བ་དབྱལ་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ལས། ཟར་ཆགས་དང་བྲེ་བྲེང་སོགས། ཞེས་ཤར་བུ་ཟར་ཆགས་
སུ་བསྐྱུར་བ་དང་མཐུན་ལ། དེའི་སྤྲུམ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤར་བུ་འདི་བ་གདམ་ངར་བཤད་པའི་སྤྲ་
མ་ནི་བ་ཀྱང་འབྲ་བར་མདོན་ནོ་ཞེས་རྟོ་བཅུན་བྲམ་མས་གསུང་རོ། །དགོ་བ་བཅུས། ག་མ་ཤིན་
མདའ་ཡབ་སྟེ་ག་མ་ནི་རིམ་བ་དང་ཤིན་ནི་མགོ་པོ་ཞེས་པའོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲུ་དག་
བས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བས་བརྒྱན་བ་དང་ཐུགས་གསུང་སྐྱེ་ནི་གསུམ་དང་ཡང་དག་བ་
ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟོ་བཞི་དག་བ་ནི་སྤྱི་རྟོ་བས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་བཞི་དང་བདེ་ཆེན་འཁོར་
ལོའི་གྲ་བཞིའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སོགས་བཞི་ཡང་རོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལྷན།
ཞེས་བ་ནི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནི་བཙམ་ལྷན་
འདས་མཛད་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་བ་ན་མངལ་དུ་འབྱུག་པའི་དུས་སུ་ཡུམ་ཀྱི་མངལ་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆེན་པོར་མདོན་བར་འདུ་མཛད་བ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་སོགས་
སུ་གསུངས་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ལ། ནང་དུ་ནི་བར་དོ་གང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་མའི་མངལ་དང་ཆོས་
མཐུན་པའི་ཆོག་སྟེ་བྱེ་ནང་གཞན་གསུམ་སྐྱུར་བའི་རིམ་པའོ། །

གཉིས་བ་བརྟེན་བ་ལྟ་བུ་སྟེད་བ་བཤད་བ་ལ་གཉིས། མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་གཙོ་བོ་ཡུམ་
བཅས་བསྟེད་ཚུལ། འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་རི་ལྟར་སྟོ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་ནང་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་ནང་དང་སྐྱར་ཏེ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྐྱར་ཏེ་མངོན་བྱང་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ། མངོན་བྱང་
 རྣམས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་བསྐྱེད་ཏེ་བྱི་མ་གཉིས་བཤད་པ། མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་ནས་སྐྱ་
 རྩོགས་པར་བྱ་བའི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྩ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁམས་དྲུག་ལྔ་བྱི་
 ལུས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱི་རོལ་དུ་ལྟ་རྩོགས་པ་དང་སྐྱ་མ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནང་དུ་མངལ་རྩོགས་པ་གསུངས་
 ཏེ། ཅེས་པ་ནས། ཁྱ་བའི་དབྱུས་སུ་ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟེའི་སེམས་ཅན་ནོ་ཞེས་པའི་
 བར་ལ། ཁ་རང་ཅིག་དབྱངས་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱངས་ཡིག་གིས་
 མཆམ་པའོ། །ཞེས་ཟེར་མོད། དབྱངས་ཡིག་ལས་རྩ་བ་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་ཤུགས་
 གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟན་ཅིང་དོན་གྱིས་ཀྱང་མི་འཛོལ་བས་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོའོ། །ཁ་ལྟོགས་ཅིག་
 རྩ་བའི་ནང་ངོས་ལ་དབྱངས་ཡིག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་ཡིག་
 འགོད་པ་སྒྲུབ་ཡང་། བྱི་ནང་དང་སྟེང་འོག་བརྟགས་དོན་བཅའ་མི་དགོས་ཀྱི་རྩ་ཉི་ལ་ཡི་གེ་རྣམས་
 གཟུགས་བརྟན་བཞེན་དུ་ཤར་བ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩ་བ་དགོད་པ་དང་མཚུངས་པར་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་ཡིག་། བཅེགས་པར་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩ་བ་
 བྱེད་པ་ནི་གཞི་དུས་སུ་མའི་རྩལ་གྱི་སྟེང་དུ་པའི་ཁྱ་བ་འབབ་པའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དབང་གིས་སོ། །

ཁ་རང་ཅིག་། གསལ་བྱེད་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཞེས་གསུངས་པས། གསལ་བྱེད་བཅེགས་པ་
 རྣམས་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲོག་པ་བཀག་སྟེ། ལན་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་དགོས་ན་སྐྱ་མ་བཞེན་ལན་
 གཉིས་སུ་བརྩོད་དགོས་པར་སྟོན་རིགས་པ་ལས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཆེ་ངོར་
 སྤང་གཉིས་བྱང་ན་སྐྱ་མ་ངོར་པོར་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མཁས་རང་པ་དག་ཉི་རྩ་
 ཁ་སྐྱེར་གྱི་དབྱུས་སུ་རྩི་ཡིག་དགོད་པ་ལུགས་གཞན་དང་འདྲེས་པ་སྟེ། འདིར་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩ་
 བའོ། །རྩ་བའི་དབྱུས་སུ་རྩི་ཡིག་ཅེས་དང་། རྩལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱ་བའོ། །ཁྱ་བའི་དབྱུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པས་ཉི་རྩ་ཁ་སྐྱེར་གྱི་དབྱུས་སུ་མི་འགོད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་རྩི་ཡིག་དགོད་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་གཟའ་ཡིས་འཛིན་པ་ལ་ཡང་རྩ་བ་བཟུང་བའི་ཞར་ལ་ཉི་མ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་
 ཉི་མ་ཆ་བས་འབྲུ་མི་རྒྱས་པ་སྟེ་བྱ་དང་། ནང་དུ་ཡང་བར་དོའི་སེམས་ཅན་པའི་ཁམས་སྐྱེ་བོའམ་

མའི་མངལ་སྒོ་ནས་ཁྱ་བ་ལ་འདུས་ནས་འདུག་གི་མའི་རྩལ་ལ་འདྲིན་མི་རྒྱས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
བཤོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟེའི་སེམས་ཅན་
ལོ། །ཞེས་པ་ཡང་སྟོག་རྒྱུ་མཆོན་པའི་ཉི་ཡིག་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་རྣམས་སྤྱི་ཡིག་གིས་དེ་ཟེའི་ཡིད་
ཤེས་མཆོན་པའོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་རྒྱ་བ་དང་།
ཅེས་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དང་ནང་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་བདག་ཉིད། ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་རྣམས་གཅིག་པ་
ཉིད་སྟོག་གི་རྒྱུ་དེ་ཡིག་དང་ལྡན་པ་ཅེས་པ་ལ་བལ་ཆེར་ཅི་ཡང་མི་སྤྲུལ། ཁ་དོལ་ལྟར་ཅིག་དེ་
རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཉིད། ཅེས་ཟེར་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལ་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་འོག་ཏུ་
འདྲེས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་གོང་གི་རྒྱ་ཉི་དབྱངས་གསལ་དེ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྲེང་གི་སྤྱི་ཡིག་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དོན་རྟོ། །

དེ་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཅེས་པ་ལ་ཡན་ལག་ནི་
རྒྱ་སྟེ། རྒྱུར་གཞི་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྟེ་བར་དོའི་རྒྱ་
ཆོགས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྒྱ་ཉི་དབྱངས་གསལ་ཡི་གེ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཤས་རྫོགས་
པའི་དོན་ལོ། །མཁས་རང་བ་དག །འདིར་རྒྱ་བ་དང་ཁྱ་བ་རྣམས་སྤང་དུ་བཤད་པ་དང་གཞན་ནས་
ཁྱ་བ་འོད་དཔག་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཤད་ཕྱི་
ཁྱ་བ་གསུམ་ལ་བཤད་པ་རྣམས་སྤང་དང་། ཕྱི་བ་མི་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ན། ཁྱ་བ་འོད་དཔག་མེད་
དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟོ་རྟེ་སྤྲོང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་སྤང་དང་། །ཕྱི་བ་ཁྱ་བའི་དམ་ཆོག་
ནི། །མི་བསྐྱེད་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ལ།¹ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་དེ་རྒྱ་འོད་
དཔག་མེད་དུ་བྱས་པ་ན། ཁྱ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ནང་ལེར་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །འདིར་ཁྱ་བ་དང་
རྩལ་དང་དེ་ཟེའི་རྒྱུད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རིགས་ལྡར་བྱས་པ་ན་ཁྱ་བ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཅིང་རྒྱ་
བ་སྐྱེད་རྟོ་རྟེ་ཡིན་ལ་སྐྱེད་རྟོ་རྟེ་སྤྲེང་གཞི་ལ་གསུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
དང་རྣམས་སྤང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡེ་ལེར་སྐྱེད་རྟོ་རྟེ་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམས་སྤང་དཀར་པོར་གསུངས་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག གོག ༡༠༩ ཟེང་། ༩

ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུང་བ་ཡང་མཁས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་རོ། །འདི་དག་གིས་ཆོག་
དོན་གྲང་གོ་བར་བྱས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཟླ་ཉི་དབྱངས་གསལ་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་
བར་གྱུར་བ་ཏྱི་ཡིག་ནི་ས་བོན་ཏེ་ཏྱི་ཡིག་དེའི་ལུས་ལ་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་རི་ལྟར་ཆང་
བ་ནི་ཏྱི་མེག་ལེ་ནི་དབྱངས་རྣམས་ཀྱི་མེག་ལེ་དང་ཏྱི་ཟླ་ཆོས་ནི་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ནང་མོར་བྱས་ནས་རྒྱང་བ་དང་། ཏྱི་ཡིག་སྟོག་མེད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞིས་དུ་
མེད་པ་དང་སྟོག་གི་རྒྱང་ནི་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཨ་ཡིག་གོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རིས་པས་ཞེས་
པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དང་མངལ་དུ་སྒྱུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་བྱང་ལྔ་བཤད་པའི་དེས་པའོ།།

གཉིས་པ་གཙུག་པོ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་པ་ནང་དང་སྒྲུར་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཙུག་
པོའི་སྒྲུབ་སྐྱེད་ནས་དེའི་ལུས་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་གཞུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཆོག་པ་ལུས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་
ལུས་ལ་ཤེར་བྱིན་མ་གཞུག་པའི་ཚུལ་དང་བྱས་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་ནས་གཙུག་པོ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་ལུས་
ལ་རྫོང་སེམས་ཡབ་ལུས་གཞུག་པའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཡི་
དབྱིབས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བདུད་ཀྱི་དགའ་མ་དང་བྲག་པོའི་ལྷ་མའོ། །མི་བསྐྱེད་པ་རབ་
ཏུ་ཞུགས་པའོ། །དུས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་ཞེས་པ་ནི། ཞག་ནས་བསྐྱེད་པའི་བར་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དུས་
སྒྱི་ཅམ་པས་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། འདིར་ལྷ་རྣམས་སྒྱེ་བའི་དུས་སུ་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་དང་བཅས་པར་སྒྱེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལ་མཁས་རང་བ་དག །མངལ་སྒྱེས་རྒྱན་དང་བཅས་
པར་མི་སྒྱེ་བས་སྒྱུར་གཞི་དང་མི་མཐུན་ནོ་སྟུམ་ན་སྒྱུན་མེད་དེ་གོ་བཞུན་བྱེ་བ་སྟུ་སོགས་རྒྱན་
ཅན་དུ་སྒྱེས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དགོས་བྱས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ལ་དོགས་སྟོང་
གཞན་²སྒྲུབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། དུ་གསུངས་ཟིན་ཏོ།།

ལུས་རྫོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་པོའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་པ་དང་ལྷའི་ལུས་རྫོགས་པ་ནི་དཔེར་ན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༢ གོ་གཞུན་བྱེ་བ་

2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༣། གཅང་། ཤོག ༡༩ བ ༩ གཞན་ནི་གཞན་དུ་

དོ་རྩེ་བཞིས་བསྐྱེད་ལ་ལྷག་མོས་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡན་ཆད་གཙོ་པོ་བསྐྱེད་པ་
མ་རྩོགས་པ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་པའི་མཁས་ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་བཞོད་དེ་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་
བཏབ་བྱས་ནས་རྩོགས་པའོ། །འདིར་ཡང་ལྷ་གཙོ་པོའི་ལུས་རྩོགས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བདག་པོའི་མཆོན་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་བའི་
དབྱུས་སུ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་སྟེ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ལྷ་དེ་དག་རྣམ་པར་དགོད་པ་
དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གཙོ་པོའི་སྤྱི་ལ་ལྷ་རྣམས་གཞུག་
པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

འགྲུར་རྩོག་ཞན་དུ་ནང་དུ་ལུས་རྩོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་ཀྱི་བདག་པོའི་མཆོན་
ཉིད་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱེད་ལྷེ་བར་རང་རང་གི་ལུས་མཐར་གྱིས་འགྲུར་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
རྣམ་པས་ལྷ་རྣམས་དགོད་པ་གསུངས་པ་ཞེས་འགྲུར་བ་ལྟར་ན། མངས་དུ་ལུས་རྩོགས་པ་ལ་མི་
བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཤེས་བདག་པོ་ཡིན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷེ་བར་དགོད་པ་དང་། རང་
གི་ལུས་མཐར་གྱི་འགྲུར་བ་ཅེས་པ་གཙོ་པོས་འཁོར་རྣམས་སྟོ་བའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་ནའང་སྤྲ་མ་
དག་གིས་མ་བཤད་པར་དོར་རོ། །འགྲུར་དེ་དག་ལས་ནང་དང་སྦྱར་ན་སྟེ་མ་ཅུང་གསལ་ཡང་ཤོད་
འགྲུར་ཉིད་ལུས་པ་ཆེ་ཞིང་ནང་དུ་ལུས་རྩོགས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་བདག་པོ་ཡིན་པ་ཡང་གོ་བར་ལུས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
གཙོ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱས་
འདེབས་པ་སྟེ། མངས་དུ་བྱས་པའི་ལུས་རྩོགས་པ་དང་ལྷའི་སྤྱི་རྩོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་ཏུ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱུའམ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་པས་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཅོད་བན་ཅན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

སྟོང་ཁའི་བསྐྱེད་པ་ནི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཉི་མ་དུས་མའི་སྟོང་དུ་ནི་ཞེས་པ་ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་
ན་དང་ཨ་མ་རྩུ་རྩུ་གསུམ་སྟོང་ཁར་འདུས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་གོང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་གདན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་འོག་གི་ཅ་གསུམ་རྒྱ་ཉི་མ་གཅན་གསུམ་དང་སྤྱར་སྤྱར་གཅན་དང་དུས་མེ་གཉིས་རེས་
འགའ་རེ་འཛོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ། །བདུད་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་གཡོན་དང་གཡས་པར་རབ་ཏུ་འབབ་

བ་དང་སྒྲུབ་བ་ནི་འདི་དག་འོག་ནས་མངལ་གྱི་ཆ་བ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པས་རྒྱུར་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ནས་ཡང་མེད་གྱི་རོ་རྒྱུར་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུར་བྱའ་བ་ཙམ་སོ།།

འདི་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པོ་སྟེ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་མདོག་སྒྲུབ་ཆོག་མཛད་ཀྱི་འདོད་པ་གསལ་བར་
ཁེགས་ཤིང་། སྒྲུབ་གསུངས་པའི་ཆོག་མཛད་ཞེས་པ་ནི། སྒྲུབ་ཆོག་མཛད་ཀྱི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཞལ་ཁ་དོག་སྒྲུབ་ཆོག་མཛད་པ་ཤར་གྱི་ཞལ་ནི་ནག་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། །རལ་
པའི་ཅད་པན་ནི་སྒྲིར་རལ་པ་ལ་གྱེན་བརྩེས། ཟུར་བྱུང་། ཅད་པན། རོར་ཚུགས་བྱེད་བཅིངས་
རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། མཁས་པ་དག་། རང་འདི་དང་བདེ་དབྱེས་སོགས་ཅད་པན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བསྒྲུབ་ནས་བཅིངས་པའི་མདུད་པའི་སྟེ་མོ་ཡང་ནང་ན་ཡོད་པ་གཅིག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྱུར་རོ། །དོན་ཅེས་བྱ་ནི་མི་རུས་ལས་བྱས་པ་དེ་རྗེས་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཁོར་བྱའི་
ཞེས་ག་ལོ་གསུང་རང་ཟེར་རོ། །སྒྲུབ་སྒྲུགས་ནི་མགོ་གཡས་མཐུག་མ་གཡོན་དུ་བསྒྲུབ་ནས་གྱོན་
པ་ལ་ཡུམ་དང་སྒྲུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་ནས་བརྒྱའི་བྱེད་ན་འགྱུར་བ་རྒྱབ་དུ་འགྱུར་ནས་མགོ་
གཡོན་མཐུག་མ་གཡས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཞེས་རང་གྲུང་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་སྒྲུག་པ་དང་
པོ་སྒྲུབ་པོ་དང་ཞེས་སོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅེས་པར་མགྱོན་པ་ལ་བསྟེགས་ན་དབྱས་སྒྲུབ་པོ།
གཡས་དམར་པོ། གཡོན་དཀར་པོ་སྟེ་གོང་དུ་ཡང་གཡོན་དང་གཡས་སུ་ཡང་ཤར་དང་རུབ་དང་
དབྱས་ཀྱི་སྒྲུག་པ་སྟེ། ཅེས་པ་དང་འགྲིག་ནའང་བྱ་མོ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སྒྲུག་རྣམས་སྟེང་འོག་དུ་བསྒྲིག་
པས་སྒྲུག་པ་ཡང་དང་པོ་སྟེ་སྟེང་སྒྲུབ་པོ་གཉིས་པ་དེའི་འོག་མ་དམར་པོ་དང་གསུམ་པ་དེའི་འོག་
མ་དཀར་པོར་བྱེད་དགོས་པ་འབྲས་སྟེ་དབྱུད་པར་བྱ་ལ། སྒྲུབ་རང་དམ་སྟོགས་དག་། མདུན་མ་སྒྲུབ་པོ།
བར་པ་དམར་པོ། རྒྱབ་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བཞེད་དོ།།

སོག་མགོའི་གངས་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་མི་གསལ་ཞིང་། སྒྲུབ་དག་གིས་མ་བཤད་ལ།
ཤེས་གྲུང་དཀར་བར་སྒྲུང་རོ། །མངལ་དུ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་
རབ་དུ་ཞུགས་པ་དང་དོར་སེམས་དང་གཙོ་བོ་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གསུམ་སྒྲུར་རྒྱུ་འབྲས་འདུག་པ་
ལ་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲུར་བ་གོང་འོག་རྣམས་སུ་གསུངས་གྲུང་གཞན་རྣམས་མ་གསུངས་པས་ཐབས་
ཤེས་དང་ལུས་བསམ་དང་སྒྲུང་གཞི་སྟོང་བྱེད་རིགས་དང་རིགས་ཅན་གྱི་སྟོན་སྒྲུར་དགོས་

ནའང་། འཛོག་དཀའ་བས་ད་དུང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །མི་བསྐྱོད་པ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཅེས་པ་ལ་
དུས་ཞབས་པས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་ལྷ་བརྒྱན་གཞུག་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་
དག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། འོག་ཏུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
བཙུག་བརྒྱན་པར། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྒྲོལ་ནས་གཞུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆོགས་རྣམས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གྱི་
ཆོགས་རྣམས་དང་།¹ ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷ་འདི་དག་འདིར་མ་བཞུགས་ན་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
གནས་གང་དུ་ཡང་དགོད་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྷའི་གངས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བ་
དང་མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོམ་དང་བྱིས་བྱའི་སྒོ་ནས་རྩོམ་དཔོན་
གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་མེད་པ་དང་རྩོམ་སེམས་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྲག་མཆན་གྱི་
དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོའི་ལུས་ལ་གཞུག་པ་ནི་ཡུམ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་རོ་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་པ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་ཞེས་པ་རྩོམ་དཀྱིལ་གྱི་དབང་བསྐྱར་མ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་སྦྲང་བའི་བརྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་སྒྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་སྤྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་ནི་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། མཁས་རང་པ་དག་གི་ལུགས་
ལ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནི་རིགས་ཐམས་ཅད་བསྟུན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཚུ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ཐབས་གྱི་སྐྱུ་
གསུང་བྲགས་རོ་མཉམ་པས་གཙོ་བོ་ས་མེ་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་གྱི་སྐྱུ་གསུང་བྲགས་རོ་མཉམ་པས་
གཙོ་མོ་ཡིན་ལ། དཀར་པོ་དང་ནག་པོའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྩ་བ་སྟེ་ཞེས་པས་ཚུ་ཐབས་གྱི་སྐྱུ་དཀར་པོ་
དང་རྒྱུད་ཐབས་གྱི་གསུང་ནག་པོ་གཉིས་དབྱེད་མེད་དུ་འདྲེས་པས་སྒྲོན་པོར་གྱུར་པ་ནམ་མཁའ་
ཐབས་གྱི་བྲགས་མི་བསྐྱོད་པས་གཞུང་བས་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པར་ཡང་མི་འགལ་ལ། སྐྱུ་གསུང་
འདྲེས་པའི་ཆ་ནས་སྒྲོན་པོར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །དམར་པོ་དང་སེར་པོའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཉི་མ་སྟེ་ས་
ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་སེར་པོ་དང་མེ་ཤེས་རབ་དམར་པོ་གཉིས་འདྲེས་པས་དམར་སེར་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡེ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེབ། ༩༩ ཞོག ༥༡༣ ཟླ་ད། ༡༩

ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐུགས་ཡབ་ཀྱིས་གཞུང་བས་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་ཡང་མི་འགལ་ལ། སྒྱུ་གསུང་འདྲེས་བས་སྒྱུ་མདོག་དམར་སེར་དུ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་རྗེས་འབྲང་གིས་རྣམ་ཐིམ་བཞོད་དེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ཐབས་ཀྱི་ཐུགས་གཙོ་བོས་གཞུང་བ་ནི་གཙོ་བོས་སྒྱུ་མདོག་སྟོན་པོ་འདྲིན་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་བར་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་བར་འདྲིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ལེགས་བར་དེས་བ་དགོས་སོ། །ཐུགས་འདིའི་སྤྱི་ཙམ་གྱི་འདྲིན་རྒྱལ་ནི་ལེགས་བར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་བོ་དང་མི་བསྐྱོད་བར་མི་འགལ་ཡང་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་བར་འདྲིན་ན་ནི། གཞན་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་བ་མཆོངས་བས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐུགས་འདི་ལ་དང་བོ་སྐྱོར་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་མི་བྱེད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་བར་འདྲིན་གྱི་འདྲིན་དང་དེ་ལ་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འདྲིན་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་མི་བྱེད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྣ་བསྐྱེད་རྒྱལ་གྱི་དོགས་དབྱེད་སོགས་ནི་མངས་བར་འགྱུར་བས་མ་བཞོད་དོ། །སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དམར་སེར་དུ་བྱས་བ་ལ། གཞན་དོལ་ཕྱགས་དག་ལྷ་མོ་སེར་མོ་གཞན་རྣམས་དེ་དང་མདོག་འདྲ་བར་གསུངས་བས་གནོད་དོ་ཅེས་བ་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་ནས་མཐེང་ནག་དང་མཐེང་ཀ་འདྲ་བར་བྱེད་པ་སྐྱར་དམར་སེར་དང་གསེར་མདོག་ནི་གཙོ་ཆེ་རྒྱུང་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲ་རང་རམ་དོལ་སོགས་མ་དག་གིས་ཤེར་བྱིན་མ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་དང་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་བ་མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་ནི་འདིར་དབྱིངས་སྤྱག་མ་ལ་བྱ་དགོས་ལ་གཞན་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་དང་རྟོག་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱལ་ནི་སྤྱི་ཙམ་དུ་རྒྱས་མ་རྣམས་ཀྱི་གངས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། ན་མཆོངས་བའི་སྐབས་སུ་དང་པོར་ཤེར་བྱིན་མ་དང་དེ་ནས་སྤྱིན་པའི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་སོགས་དང་དབྱིངས་སྤྱག་མ་སྟེ་བརྟུ་གཉིས་དང་དབང་གི་སྐབས་སུ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དང་དབྱིངས་སྤྱག་མ་སྟེ་བརྟུ་དང་ཡང་སྐབས་འགར་ཆ་དང་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཅན་མ་སྟེ་བརྟུར་གསུངས་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་བསྐྱུ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱས་མ་བརྟུར་མི་འདུ་བ་མིན་ལ། འདུ་རྒྱལ་གཞན་འདིར་མི་འཆད་ཀྱི་འདིར་ནི་དཀྱིལ་

འཁོར་ལ་ལྟའི་སྐྱ་དགོད་པའི་འདུ་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དབྱིངས་སྤྱག་
མ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་གོ་སར་འདུ་སྟེ། ལེའུ་འདི་ཉིད་དང་དབང་ལེར་བཤད་པ་དང་འདི་དག་མན་
ཚུན་གྲུང་བསྐྱེགས་པ་ན། དབྱིངས་སྤྱག་མ་གཉིས་གཙོ་མོའི་གོ་སར་བཞུགས་པའི་ལྟ་ཡིན་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་འོག་དུ་རྫོང་སེམས་ཡུམ་
བཅས་གཞུག་པའི་རིགས་པས་ཤེར་བྱིན་མ་ཡང་ཡབ་དང་བཅས་པ་གཙོ་མོའི་ལུས་ལ་གཞུག་ཅིང་
དབང་ལེར་བཤད་པ་དང་འདི་དག་མན་ཚུན་གྲུང་བསྐྱེགས་པ་ན་དབྱིངས་སྤྱག་མ་ཡབ་བཅས་ཀྱང་
གཙོ་མོའི་ལུས་ལ་གཞུག་པ་གོ་བར་བྱས་སོ། །ཆེག་དོན་གཞན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གོ་སྟོལ། །

གསུམ་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཞན་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་བརྒྱད་ནི་ཅེས་པ་ནས། དཀར་མོའི་འོ། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་
རྡོགས་པའི་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། སྐྱལ་དང་སྐྱ་དང་གདེངས་ཅན་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་བརྟེན་ལ་རེ་རེས་
ཀྱང་ར་ཡབ་བརྒྱད་བརྒྱད་འཛིན་པའོ། །སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་བྱས་མ་རྣམས་དག་པ་
སྦྱར་བའི་གོ་རིམ་ནི་སྟོན་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་མཆོམས་ཀྱི་བྱས་མ་བཞི་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱ་
དགོས་ལ་བྱས་མ་དང་པར་བྱིན་རེ་རེ་ཞིང་སྦྱར་བ་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་སྤྱི་བྱི་རྣམས་དུ་མ་བྱུང་ལ། སྤྱ་
མ་དག་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་པར་བྱིན་དང་པོ་བཞི་དང་དུ་བ་མ་སོགས་མཆོམས་
ཀྱི་བཞི་སྦྱར་ལ་ཤེར་བྱིན་མ་ཤེས་རབ་དང་དབྱིངས་སྤྱག་མ་ཡེ་ཤེས་དང་སྦྱར་བ་ན་བསམ་གཏན་
ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལས་བཞི་ནག་མོ་འབར་མ་སོགས་བཞི་དང་སྦྱར་བ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པོ། །

སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་ནི་གཙོ་མོ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་དག་པའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་
ལ་དུ་བ་མ་སོགས་བཞི་རིམ་བཞིན་དང་པོར་འགྱུར་པ་ཡང་མཆོན་ཉགས་རྣམས་ཀྱི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་
པོ་དང་དེ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། འདིར་མ་བྲིས་སོ། །བྱས་མ་རྣམས་
ཀྱི་སྦྱ་མདོག་སྤྱི་ནི་གཙོ་མོའི་ཞལ་གྱི་མདོག་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞལ་གྱི་མདོག་ནི་བཙུམ་
ལྟ་འདས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་དབྱེ་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱ་མ་
པལ་གཙོ་རྣམས་ཆེར་གྱིས། ཐམས་ཅད་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་འགྲོས་སུ་འདོད་པ་ནི་ནོར་བའོ་ཞེས་བཀག་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག 34 ན 3། གཙང་། ཤོག 34 ན 6 རྣམས་སུ་མ་བྱུང་ལ།

ལྷ་མོ་སེར་དམར་རྒྱུ་མ་གྱི་ཞལ་འགྲོས་དང་དཀར་ནག་རྒྱུ་མ་ཡང་གྱི་ཞལ་འགྲོས་སུ་འཐད་
 འོ་ཞེས་རང་ཟེང་རོ། །དེ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། གཙོ་བོའི་ཞལ་གང་རུང་གཅིག་གི་མདོག་ཅ་ཞལ་
 སོ་སོའི་མདོག་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་གཡས་སྐྱོང་གྱིས་ཞལ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཁ་དོག་འཛོག་པ་ཡིན་ཅིང་
 ལྷ་མ་གྱི་ཞལ་འགྲོས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཞལ་འགྲོས་སོ་སོར་བྱེ་བ་དགོས་པ་ཆུང་ཞིང་། བཙོམ་
 རྒྱུ་འདས་གྱི་ཞལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་སོ། །

ལྷ་ཤིང་ནི་ཡོངས་འདུ་ཡིན་ལ། དེའི་མེ་ཏོག་ནི་མཚན་ར་བའོ། །མཆོག་གི་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་ན་གཅིག་ཤུས་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྐྱེ་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ངམ་དོ། །ཁ་ངམ་ཅིག་ཁ་ཆེ་ཆེ་དགས། །སྐྱེ་ན་ཆེན་པོ་ནི་ལག་སྐྱི་དང་། གུ་ཏ་དང་། ར་ཏི་ལ་དང་། རྩ་དག་དང་། ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྐྱེ་ན་ཆེན་པོ་དང་མཆོག་གི་སྐྱེ་ན་གཅིག་ཏུ་འབྱུངས་པའི་གཏམ་མོ། །གྲུབ་པའི་རོ་ནི་རེག་པས་ལྷགས་སོགས་གསེར་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐོས་པས་ལྷའི་ལུས་སུ་བྱེད་པའི་དདུལ་ཚུའི་བཅུད་དོ། །བདུད་ཅིའི་འབྲས་སུ་ནི་གཞན་རང་ངམ་དག་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཟེར་ལ། ཨ་མ་ར་ཀོ་ཤར་ཨ་ཏུ་རའི་ཤིང་ལ་བདུད་ཅིའི་ཤིང་དུ་ཡང་བཤད་དོ། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རྩོམ་སེམས་དཔའ་རྩོགས་པའོ་ཞེས་པ་ནི་རྩོམ་སེམས་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཤིང་ཕྱིན་མ་སྟེ་དེས་འབྱུང་པའི་རྩོམ་སེམས་གཙོ་བོའི་ལུས་ལ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ལུས་བཅས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་རྩོགས་པའོ། ། ༡༩

གཉིས་པ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ཀླུ་མ་ལ་འཁོར་བའི་རིམ་པ་པ་གཉིས། བར་དང་མཐུན་
པར་ལྷ་སྟོ་བའི་དོན་དུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཀླུ་མ་ལ་གཞུག་པ། ལྷ་ཀླུ་མ་སྟོ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་མངལ་གྱི་རྒྱ་བ་བཞི་པ་ལ་མིང་དང་གཞུགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་འོག་
དུ་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། དེ་ལ་ཡང་པས་སྟོས་པའི་ཁྲ་བ་མའི་རྩལ་དང་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་དང་
བཅས་པ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པའོ། །བལྟ་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་
ནང་ནས་དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་ལམ་དུ་ཁྱེད་རྩལ་པ་གཏུལ་
བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་ཉིད་དེ་དག་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྟོན་དུ་

1 ཞེས། སྟོན་ 34 བ་ 3 ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེ་རྒྱ་མགོས། གཙང་། སྟོན་ 35 བ་ 4 ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེ་རྒྱ་དགས།

མདོན་པར་གཟིགས་ནས་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་ཞུགས་པའི་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཡིས་
རང་གི་ཡུས་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆོགས་རྣམས་དང་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་
དག་པའི་དབྱིངས་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་དང་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བོ་དང་རིག་
མ་ལྟ་བོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ས་སྟིང་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་
ཀྱི་སྣ་གཟུགས་དོན་རྗེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེང་རང་གི་དོ་བོ་ཞལ་བྱག་དང་སྐྱ་མདོག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤང་བར་གྱུར་པ་རྣམས་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
སྐྱ་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ།

ཁ་རང་ཕྱོགས་ཅིག རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞལ་ཡས་
ཁང་མི་བསྐྱོད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ །ཞེས་སྐྱ་བ་ལེགས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྟོབའི་སྐྱབས་སུ་རྟེན་
སྟེ་དང་པོར་གསུངས་ཤིང་བརྟེན་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་གང་དུ་རྗེ་ལྟར་གཞུག་གསུང་དགོས་པ་ལ་མི་
བསྐྱོད་པ་དང་པོར་གཞུག་ཅེས་གསུངས་པས་བརྟག་པར་བྱའོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་
དག་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་གཞུག་དགོས་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་ད་དུང་འབྱུང་ལ་སྐྱབས་གང་དུ་
གཞུག་པ་ནི་འདིར་གསུངས་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་མི་འཁྱུར་བའི་ཆགས་པ་ཞེས་ཟེར་ངམ་བ་
ནི། མི་འཁྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཆགས་པར་འདོད་ན་ལམ་དང་ཉོན་མོངས་མི་འགལ་བར་འཁྱུར་ལ། དེ་
ལས་གཞན་བཞག་དགའོ། །མི་བསྐྱོད་པ་བདག་པོར་བསྐྱོམས་ནས་དང་པོར་གཞུག་པའི་དོན་ལ།
ཁ་ཕྱོགས་ཅིག །གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་དབྱིངས་ལྷག་མས་འཁྱུད་པ་སྟོན་ཏེ་རྗེ་རྗེ་མེས་པ་དཔའི་ཡུས་
ལ་གཞུག་ཅེས་སྐྱ་བ་ནི་བྱེད་ཀྱི་ཡུགས་ལ་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡུམ་བཅས་དེ་འདྲ་བ་གང་ན་ཡོད་
པ་དང་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་པ་སྐྱ་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྐྱབས་འདིའི་མི་བསྐྱོད་པ་བདག་པོར་
བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་དང་པོར་མི་བསྐྱོད་པ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཟུགས་དཀྱིལ་གྱི་སྟེ་རྣམས་སྟོབ་། གསུང་དང་སྟེང་སྟེ་རྣམས་སྟོབ་
། སྟེགས་བུའི་སྟེ་རྣམས་སྟོབ་འོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རང་དང་སྤྱར་ཏེ་སྟེ་རྣམས་སྟོབ་ནས་རང་རང་
གི་གནས་སུ་དགོད་པ། གཙོ་བོ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཟུག་
མཚན་གྱི་ངེས་པ་བསྟན་པ། ལྟ་ཉེར་ལྟའི་ཟུགས་དཀྱིལ་བསྟན་པ། ཟུགས་དཀྱིལ་དུ་དབང་རྗེགས་

པར་བསྐྱར་དུ་བྱང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་དང་ཁྱོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་སྟོ་བ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉན་དང་སྒྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མར་ཚུ་གཏེར་སངས་རྒྱས་བཞི་རྣམས་ནི། ཅེས་པ་ནས།
འོན་ཀྱང་ཁྱོ་བོ་འདི་རྣམས་གཡས་བརྒྱུད་བ་སྟེ་ཁྱོ་མོའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ནི་གཡོན་བརྒྱུད་རོ། །ཅེས་
པའི་བར་ལ་ཉིན་མོ་བཙུག་ལྷན་དོན་ཅེ་ཅན་ཞེས་པ་དང་། མཚན་མོ་ཤེས་རབ་རབ་དུ་གྲགས། ཞེས་
པའི་དོན་ལ་ཁ་དོལ་ཕྱོགས་དོལ་འབྲང་ཅིག །སྤྲ་མ་ནི་བསམ་པ་ནི་མའི་གདན་ལ་ལུས་རྒྱ་བ་བཞུགས་
པ་དང་ཕྱི་མ་ནི་བསམ་པ་རྒྱ་བའི་གདན་ལ་ལུས་ཉི་མ་བཞུགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གིས་ནི་
ལུས་བསམ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྤྲས་སོ། །འགྲེལ་ཆེག་དེ་དག་གིས་ལྷ་དང་གདན་ཐབས་ཤེས་
སུ་སྟོན་པ་གཏན་མིན་གྱི་ཐབས་སུ་རིགས་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཉི་
གདན་དང་ཤེས་རབ་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་གདན་བྱེད་
པར་སྟོན་པ་སྟེ། གདན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཕྱོགས་གཅིག་གསུངས་ལ། ཕྱོགས་གཞན་དང་ལུས་བསམ་
གྱི་འཛོག་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

ཤིན་དུ་སྟོབས་ཏེ་བགེགས་མཐར་བྱེད་དང་། རྒྱགས་བྱེད་དེ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དང་།
ཁེངས་བྱེད་གཤིན་ཇེ་མཐར་བྱེད་བཞི་དང་གཙུག་ཏྱར་ཅན་དང་ལྷ་འདིར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་
དོལ་འབྲང་ཅིག །འདིར་གཙུག་ཏྱར་ཅན་གསུངས་པ་ནི་ཕྱོགས་བཞི་དང་སྟེ་ཐབས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་
གཅིག་དུ་བསྐྱེབས་པ་སྟེ་རྒྱགས་དཀྱིལ་དུ་དགོད་པ་དང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཁྱོ་བོ་
ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དང་བཅས་ཏེ་འདི་ལྟར། གཙོ་
བོ་རྒྱགས་དཀྱིལ་དུ་དགོད་པ་དང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྤྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཙུག་ཏྱར་ཅན་སྤྱི་དཀྱིལ་དུ་དགོད་པ་དང་བསྟོམ་
པར་བྱ་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱགས་དཀྱིལ་གྱི་ཁྱོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་བྱུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་
རྒྱགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་སྤྱི་ཁྱོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་སྤྱབ་བྱེད་ཅི་
ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འདི་དང་འོག་རོ་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གསུངས་པ་ལྟར་གཙུག་ཏྱར་ཅན་
ཡབ་ཡུམ་རྒྱགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཡིན་ཅིང་དགོད་པ་དང་བསྟོམ་པ་ཡང་ངེས་པར་རིགས་ལ། དེར་མ་

ཟད་འོག་གི་གཞོན་མཛེས་ཡབ་ཡུམ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་
ལེར་ཡང་། བླ་སྒྲུབ་མ་དང་ཡིན་ཏུ་སྟོན་མོ་གཉིས་སྟགས་ཀྱི་ལྷར་གསུངས་ཟིན་ཏེ་བཞུགས་
ཁྱོས་ཡིག་། ཆོག་དོན་སྟགས་མ་གོ་སྟོལ། །གཉིས་པ་ནི་མངལ་དུ་རྒྱ་བ་བཞི་པ་ལ་མིང་བཞིའི་ཕུང་
པོ་དང་གཟུགས་སྟེ་བའི་དུས་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་ཁམས་དང་ཕུང་པོ་དང་ཁྱོ་པོ་རྣམས་སྟོ་
བའོའི་བར་རོ། །འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལ་རྩ་འགྱུར་དུ། བདག་ཉིད་
དེ་ཞེས་འབྲུང་བ་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་ནང་དང་སྒྱུར་བ། གདན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་ནས་རྒྱ་བ་ལྷ་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྩོམ་མ་ནི་ཕྱག་ན་རྩོམ་ལྟ་སྟེ།
རྒྱུ་ཀྱི་སྟོའི་གཡོན་དུའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་མཁས་རང་བ་དག་། ཀྱུན་བཟང་དང་སྒྲ་རྩོམ་ལེ་ཤེས་
ཡིན་པས་འོག་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྩོམ་དང་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་མ་ནས་མཁའི་
རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཐབས་ཆ་གཉིས་པོ་ཤར་དང་བྱང་དུ་དགོད། ཤེས་རབ་
ཆ་གཉིས་པོ་སྟོ་དང་རྒྱུ་ཀྱི་དགོད་པར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ཐབས་ཆ་གཉིས་པོ་སྟོ་
དང་རྒྱུ་ཀྱི་དགོད། ཤེས་རབ་ཆ་གཉིས་པོ་ཤར་དང་བྱང་དུ་བཀོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
དེ། ཀྱུན་བཟང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་འོག་ཕྱོགས་དག་པ་ཡིན་ཡང་དེའི་ཡུམ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་མ་ནས་
མཁའི་ཁམས་སྟེང་ཕྱོགས་དག་པ་ཡིན་ལ་ཡུམ་ཀྱི་གནས་སྟེ་ཡབ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཀྱུན་བཟང་ཤར་དུ་བཀོད་དོ། །ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་མ་ནས་མཁའི་ཁམས་སྟེང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཡང་
ཀྱུན་བཟང་ལེ་ཤེས་འོག་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཡབ་ཀྱི་གནས་སྟེ་ཡུམ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་མ་རྒྱུ་ཀྱི་བཀོད་དོ། །དེས་ཕྱག་རྩོམ་དང་སྒྲ་རྩོམ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སྟེ་ཡིན་ཏུ་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྷར་རྒྱ་བ་ལྷ་པ་ལ་ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་རྩོམ་ལེའི་གནས་སྐབས་གཉིས་པའོའི་
བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་འདིར་ཤར་དང་བྱང་དང་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཅེས་པ་ནས། ཉིན་མོ་བཙུམ་
ལྷན་རྩོམ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རྩ་འགྱུར་དུ་སྟོ་མོ་ནག་མོ་དང་དཀར་
པོ་དང་སྟེང་ན་གནས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལེགས་པར་འདོད་པམ་གྱང་། དཀར་པོ་དང་ལྷང་གྱ་རྣམས་

ཞེས་དང་མེར་པོ་དང་སྟོན་པོ་རྣམས་ཞེས་འབྲུ་བསྟན་ཏེ་བྱའོ། །ཤར་སོགས་གསུམ་པོ་ན་གནས་
 པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་གི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཡིན་ཀྱང་གདན་ཆེ་བ་ཞེས་རབ་གི་ཆར་དགོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་མཁའ་རྒྱང་ཆུ་ཁུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་དཀར་བར་ཆོས་མཚན་ས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་གདན་དང་རྩལ་ལ་ཡང་སྒྱར་རོ། །གདན་གཉིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 སྒར་གཤེགས་པ་གཤེགས་མའི་སྐབས་ལྟར་ཏེ་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟའོ། །གཉིས་པ་གཙུག་པོ་ལ་
 མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་གཙུག་པོར་བསྟན་བ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཞིག་བཙུག་ལྟར་ལ་
 མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དེ་ནི་གཙུག་པོ་སྟེ། ཅེས་བ་ནས། རང་རང་མཚན་མས་མཚན་བ་དག་གིས་ཐན་
 རྒྱུན་འབྱུང་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟའོ། །

གསུམ་པ་བྱུག་མཚན་གི་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱུག་མཚན་གི་གཙུག་པོ་བསྟན་བ་
 དང་། བྱུག་མཚན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་མ་གང་ཞིག་གང་གི་གཡས་གི་
 དང་པོའི་བྱུག་མཐེལ་ཅེས་བ་ནས། ལྷ་མོའི་ཆོགས་འདྲེན་མ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་
 གཡོན་དང་གཡས་ནི་གཙུག་པོའི་གཡས་གཡོན་ཏེ་སྟོ་བྱང་གི་དོན་ལོ། །རྒྱ་སྐྱེས་དམན་ཞེས་བ་ནི་རྒྱ་
 སྐྱེས་སོགས་ནི་བྱུག་དང་པོར་འཛིན་བས་དམན་བ་སྟེ་མི་འཛིན་ཡང་བསྒྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རལ་
 གི་གསུམ་རྩལ་ཆོན་སོགས་ལ་དགོད་པའི་ཆེ་གཙུག་པོ་ཡིན་བས་གཡས་གི་དང་པོའི་ཆབ་མར་དེ་
 དག་འགོད་པར་མ་ཟད་འདིར་ཡབ་ཡུམ་ཐན་རྒྱུན་འབྱུང་པའི་བྱུག་གི་བྱུག་མཚན་སྟོན་པའི་སྐབས་
 དང་འབྲེལ་བས་བྱུག་མཚན་བསྒྲུ་སོགས་འཛིན་བ་ཅུ་བྱུག་མིན་བ་དང་གཡོན་ན་གནས་ཀྱང་དེ་
 དག་འབྱུང་པའི་བྱུག་ཏུ་བྱ་དགོས་ལ་གཞན་རྣམས་གོ་སྟའོ། །༡༡

གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་ནག་པོ་རྣམས་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཚན་མ་རྣམས་གསུངས་
 ཏེ། ཅེས་བ་ནས། ཆངས་པའི་མགོ་བོའི་གནས་སུ་ཕྱུག་ལའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། མའི་མདའ་ནི་
 མའི་མགྱིན་པ་དང་འབྲུ་བ་སྟེ་མདའ་གསུམ་མོ། །འཛིགས་བྱེད་དོ་རྩེ་ནི་ཁོ་བོའི་དོ་རྩེ་ཁ་གདངས་
 པའོ། །འདིར་ཐུགས་དཀྱིལ་གི་ལྷའི་བྱུག་མཚན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་དང་ཀྱའི་ནང་དུ་གཙུག་ཏྱར་
 ཅན་དང་སྟོན་པའི་ནང་དུ་གཞོད་མཛེས་གསུངས་ལ། ཐུགས་དཀྱིལ་གི་ན་མཆོད་པའི་སྟེ་ཆོན་དུ་
 ཞིན་ཏུ་སྟོན་མོ་གསུངས་པས་གཞོད་མཛེས་ཡབ་ཡུམ་ཐུགས་དཀྱིལ་ལྷ་དང་གྲུབ་ཅིང་ཐུགས་དཀྱིལ་དུ་

དགོད་པ་དང་བསྐྱེལ་བ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་སོ།།

འདིར་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་སྟོན་མོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་མ་ཡང་གསུངས་ཏེ། ངེས་པ་གལ་
 ཆེ་ལ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤྱོད། ༡༧། གསུམ་པ་སྣ་ཉེར་ལྟའི་ཐུགས་དཀྱིལ་བསྟན་པ་ནི་དུ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྣ་མོ་བརྒྱད་པོ་དང་བུམ་པ་བརྒྱད་དང་ཆོས་ཀྱི་དུང་ལ་སོགས་པ་དོར་ནས། ཞེས་པ་
 བསྟན། ལུས་པ་ཤེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་
 ཅེས་པའི་བར་ལ། མཁས་པ་རང་དག། སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ཉེར་ལྟ་མར་བྱེད་ན་གཙོ་བོ་ཞལ་གསུམ་
 ཕྱག་དྲུག་པ་བཞུགས་པ་ལ་གསང་འདུས་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞུག་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
 མེད་དེ་ངེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། བེ་བྱ་ཉིས། དཔལ་གསང་འདུས་སྟ་བུར་འགྱུར་རོའི་
 རྗེས་སུ་ཞེ་ན། ཟེར་བའི་མཆན་བྱ་བཏབ་ནས་འདི་ལ་བཞུགས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་དེ།
 གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་བཞེངས་འཁོར་བཞུགས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་
 དོ་ཞེས་ངམ་ཟེར་རོ། །གཞན་ངམ་དག། །ས་རྩུ་བྱ་ཉའི་བཤད་པ་ཡང་འབྲའོ་ཞེས་སྤྱོད། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་
 བཞེངས་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་གཙོ་བོ་མེན་གྱི། དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོའི་ཡུམ་རྣམས་དོར་
 བས་སྣ་ཉེར་ལྟར་བྱེད་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འཁོར་གྱི་སྣ་ཡབ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དང་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡབ་དོར་བ་དཔལ་འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་སྟར་འཁོར་གྱི་སྣ་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་
 པ་དགོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། འདི་ལ་འཁོར་གྱི་སྣ་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
 ཡབ་ཡུམ་རྒྱུང་པའི་ངེས་སུ་མ་ཆད་པར་འཁོར་གྱི་སྣ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱ་ལ་དེ་སྟར་ན་འགྱུར་གཞན་ངོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉེ་བར་བསྐྱོར་བ་ཡང་འདུས་
 པ་སྟ་བུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་འགྲིག་གོ། ཉེར་ལྟ་མ་འདི་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཡིན་པར་འདི་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། འོག་མ་དབང་བསྐྱུར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་
 དང་བཤད་པའི་འབྲེལ་གཅིག་སྣང་མོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ།།

ལྟ་བུ་ཐུགས་དཀྱིལ་དུ་དབང་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱུར་དུ་བྱང་བར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
 དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་གི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་
 དམན་པར་འགྱུར་རོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། འདི་ལ་མཁས་རང་པ་དག། སྤྲེལ་རོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་པ་ན་རེ།

ཉེར་ལྷ་མ་བསྐྱེལ་དུ་རུང་གི་དབང་ལ་དར་དབྱངས་རྒྱས་མའི་དབང་ཡིན་པས་རྒྱས་མ་དང་། མིང་
དབང་ཁོ་བོ་ཁོ་མའི་དབང་ཡིན་པས་དེ་དག་ཅེས་གྲང་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། ནང་
ལེར། ལྷ་དགུ་དང་བརྩ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

ལུགས་དེ་ལ་སྒྲིན་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་བཀག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་གས་སྤྱི་མའི་
ཞེ་འདོད་ནི། སྤྱི་ཙམ་དུ་ལྷ་འི་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་ཙམ་ཡང་སྐྱོམ་དུ་རུང་བས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་
བསྐྱེལ་བ་ཙམ་རུང་བ་ལ་དོགས་པ་མེད་ལ་དབང་བོ་རྣོན་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་ཉེར་ལྷའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བསྐྱེལས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེལ་བར་འཛོག་པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་འདྲ་
སྟེ་འདི་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ཉིད་ལས་གྲང་། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤེས་ནས་བཙུག་འདས་འདི་
ཡང་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཐད་དོ། །རྒྱས་མ་དང་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དེ་དག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་ག་ལ་རིགས།
ནང་ལེར། ལྷ་དགུ་དང་བརྩ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་གཅིག་གསུངས་ཀྱང་དབྱང་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རང་ལུགས་བཞག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
ནི་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་ནས་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་
བཀོད་པ་དགོས་པས་འདིར་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལྷ་འི་རིགས་དེ་དག་ཆང་
པའི་དབང་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

འོག་ཏུ་ལུགས་གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་དཀྱིལ་ཁམས་ལྷ་
ལྷའི་ལྷ་ཉེར་ལྷར་གསུངས་པ་ནི། གཙོ་བོའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་གངས་གཅིག་དང་ལུགས་དཀྱིལ་ལྷ་
མོང་མིན་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་སུ་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེལ་བའི་ལུགས་དཀྱིལ་དང་དབང་བསྐྱར་
པའི་ལུགས་དཀྱིལ་གཉི་ག་ཡང་ལྷ་ཉེར་ལྷ་མར་འབྲེལ་བར་འཛོག་རྒྱས་པ་འདྲ་ཞིང་འཇུག་འགའ་ཞིག་
ཏུ་ཡང་ནིའི་སྤྱི་འབྱུང་བ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་མ་དོལ་ལྷགས་ཁ་ཅིག་རིགས་
ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་པ་རིགས་དྲུག་ཆང་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་དགུ་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐྱར་བ། འགོག་པ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་འདིར་ལྷ་ན་ཅིག་སྤྱི་མའི་བདེ་བ་ཅེས་པ་ནས། སྤྱིར་ཁར་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཁམས་ལྟ་ལྟའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅེས་པའི་བར་ཉེ་མངལ་གྱི་རྩ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་མ་རིག་
 བ་སོགས་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་གཙོ་མོ་ཡུམ་བཅས་དང་དེའི་སྐྱ་ལ་ཁྱུགས་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་
 མངལ་གྱི་རྩ་བ་བཞི་བ་དང་མིང་གཞུགས་དང་སྐྱར་བའི་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཁྲོ་བོ་ཡབ་
 ཡུམ་དང་མངལ་གྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རིག་པ་དང་སྐྱར་བའི་སེམས་
 དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལྟའི་རིགས་རྣམས་ཆང་བའི་དབང་གིས་དབང་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དོན་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་མངལ་གྱི་རྩ་བ་དང་སྐྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལུས་གྱི་
 སྟིང་ཁ་དང་ཐུགས་གྱི་ལྟ་ཉེར་ལྟ་སྐྱར་བའི་དོན་དོ། །སྐྱ་རང་སོགས་མ་དག་གིས་མངལ་གྱི་རྩ་བ་དུག་
 དང་རྟེན་འབྲེལ་དུག་ཆོན་གཅིག་དང་སྐྱར་བའི་ལྟ་རྣམས་མ་དཔར་པར་རིགས་དུག་ཆང་བའི་དབང་
 གིས་དབང་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བར་སྐྱ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ལོ།

གཉིས་པ་གསུང་དང་སྐྱའི་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་ལ་གཉིས། ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་དངོས། སྟོས་པའི་
 ལྟ་རྣམས་གྱི་གདན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ།
 སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་དང་སྐྱར་བ་དང་། ལྟ་རྣམས་
 སྟོ་བའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་རྩ་བ་བདུན་པ་ལ་ཆར་བ་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ། ཞེས་པ་
 བས། དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་མཁྱིན་པའི་བར་སྟོ་བར་བྱའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་སྟེ་
 བའི་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་པོའི་ཙ་འདབ་བཞི་དང་། གསུམ་པའི་བཅུ་གཉིས་དང་། རིམ་བ་བཞིན་ཐུགས་
 དཀྱིལ་ཁྱ་བཞི་དང་། གསུང་དཀྱིལ་ཁྱ་བཅུད་དང་། སྐྱ་དཀྱིལ་ཁྱ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་དང་སྐྱར་
 ལ། གསུང་གི་ཙ་ཐུན་ཆོད་བཅུད་འབབ་པའོ། །སྟེ་བའི་རྒྱུ་སྐྱོར་གཉིས་པའི་ཙ་བཅུད་གང་བྱང་
 དང་ཙ་ཙེ་ཀ་སོགས་སྟེ་བའི་གཙོ་མོ་བཅུད་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་བཞི་པའི་ཙ་འདབ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པོ་
 རྣམས་གྱི་འདབ་མའི་ལྟ་མོ་དང་སྐྱར་བ་ནི་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མཁྱིན་པའི་བར་དུ་སྟོ་བའི་དོན་དོ། །ཆོག་
 དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་ཕྱི་རོལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་སྟོ་བ་
 གསུངས་ཉེ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་མ་དུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཙ་ཙེ་ཀ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་གྱི་བརྒྱའི་འདབ་མ་རྣམས་ལའོ། །ཆོར་བའི་ཡན་ལག་ལ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་

མོ་དང་ཅེས་པའི་བར་ལ་གདོང་སྒྲ་ཆོགས་པའོ་ཅེས་པ་ནི། ཆངས་མ་འཁོར་བཅས་གདོང་བཞི་མ།
གཞོན་ཏུ་མ་འཁོར་བཅས་གདོང་དུག་གཞན་རྣམས་གདོང་གཅིག་མ་སྟེ་གདོང་དུག་མ་ནི་གདོང་གི་
སྟོན་མཆོད་དུ་བཏགས་ལ་ཆངས་མ་ནི་ཆུ་གཏོར་གདོང་མ་ཞེས་གསུངས་པའོ།

འགྲུར་རྩི་གཞན་དུ་གཞོན་ཏུ་མའི་ཤུག་ཞེས་འབྲུང་ཡང་འདིར་མདུང་མུང་ཞེས་བསྒྱུར་བ་
དོན་དང་མཐུན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །དེ་ནི་ཡུ་བ་མུང་བ་མིན་པའི་ཆད་ཅམ་མོ་ཟེར་རོ། །ཆངས་
པའི་དབྱུག་པ་ནི་སྒྲ་གཉིས་སུ་སྒྲི་སྒྲུགས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའོ། །ཆངས་པའི་གཡོན་གྱི་སྟོད་ནི་
མུང་བཟེད་དོ། །འཁོར་གྱི་སྒྲ་མོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་འགའ་ཞིག་སེ་སྒྲི་ཉིད་སྐད་དུ་ཡོད་པ་བསྒྱུར་བ་
ལ་མུང་བ་སྟེ་ནི་རྩ་འགྲུར་དུ་རིགས་ལྡན་མ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་དང་། བཟ་བའི་རི་མོ་ནི་རྩ་འགྲུར་དུ་
སྒྲ་ཆོགས་རི་མོ་འདྲི་མ་ཞེས་དང་། རསྒྲ་ནི་འགྲུར་མངས་སུ་ཅེ་མོ་ཞེས་དང་། རྩ་འགྲུར་དུ་ཆུ་ཤིང་
མ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་དང་། སྒྲ་བེ་ཁྲི་ནི་རྩ་འགྲུར་དུ་མཆོད་སྒྲིན་གདོང་མ་དང་ཉོ་རྩ་ལྟ་ནི་རྩ་འགྲུར་དུ་
སྟོག་མ་ཞེས་བྲས་ལ་འདི་དག་གི་ལྷག་མ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་མདོ་ཅམ་བཤད་པ་ནི། དབང་
ལའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གསུངས་ཟིན་ཏོ། །ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲའི་འདབ་མ་རྣམས་
ལའོ། །ཆོར་བའི་ཡན་ལག་ལ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་མོ་དང་ཅེས་པའི་ཤོར་འགྲུར་
འདི་ལས་འགྲུར་འགྲུར་མངས་སོགས་གཞན་དུ། ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲའི་འདབ་མ་
རྣམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་དུག་ཅ་ཅ་བཞི་པོ་རྣམས་ཉེ་ཆོར་བའི་ཡན་ལག་ལའོ་ཞེས་རྩོགས་ཆོག་
མཐུག་ཏུ་བྲས་པ་ལེགས་སོ། །

མཁས་རང་བ་དག་པག་མོ་ལྟོ་དང་བྲག་མོ་བྱང་དུ་བཀོད་པ་ལ། དེ་གཉིས་མེ་དང་ཆུའི་
ཁམས་ཡིན་ན་གཤིན་རྗེ་དང་བྲག་མོ་འང་མེ་དང་ཆུའི་ཁམས་སུ་འགྲུར་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ནམ་
མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་སྟམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་
རྣམས་ཁམས་བཞིར་བསྒྲུས་ནས་དེ་དག་པའི་དབང་དུ་བྲས་ཉེ་པག་མོ་མེ་དང་བྲག་མོ་ཆུ་ཁམས་སུ་
འགྲེལ་¹དེས་ན་གཤིན་རྗེ་མེ་དང་བྲག་མོ་འང་ཆུ་ཁམས་སུ་འོང་སྟེ། བསྒྲུང་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་འང་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ལོ་གཅིག་གི་དུས་དུག་དག་པའི་དབང་དུ་བྲས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༧། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༩ ཆུ་ཁམས་སུ་འགྲོ་ལ་དེས་ན་

ཏེ་ཁམས་ཏུ་གཉེན་ས་བསྟན་པ་དེའི་ཆེ་གཤེན་རྗེ་ནམ་མཁའ་དང་དག་པོ་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱས་པ་
ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ་ལ་བཞི། ཆེས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ། སྐྱའི་
ཁོ་ལོ་རྣམས་སྟོ་བ། རྟེན་ས་བྱའི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ། དུར་ཁོད་གྱི་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་སྟོ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། བང་དང་སྦྱར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་སྟོ་བའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྟེད་པའི་ཡན་ལག་
ལ་སྐྱའི་རྗེ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་ལ་ཅ་དང་ལྷའི་གཞུགས་གྱིས་སྟོ་
བར་བྱ་སྟེ་ཡི་བར་གོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་བྱི་རོལ་ནི་མའི་བསྐྱེལ་ཞེས་པ་ནི། དེའི་བྱི་རོལ་ཏུ་
སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཅེས་པ་ནས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ས་བོན་དང་པོར་གྱུར་པ་རྟོ་རྟེན་མཐའ་
ཅན་ནི་འདི་རྣམས་གྱི་མིང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་ཤར་སྐྱའི་གཡས་གྱི་ཆ་
ཞེས་པ་ནི། གཙོ་བོའི་གཡས་གཡོན་ཏེ་བྱིར་ལ་འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་དབང་
ལའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ར་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ནོར་ལྷའི་བྲག་
གཡོན་གྱི་སྟེ་བ་ལྷ་པའི་དུང་ནི་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཤ་ཅ་འབྲེལ་དུ་སྟེ་བ་ལྷ་པ་ནི་ཏེ་མའི་གཞུགས་འཛིན་
པའི་ཆུ་སྟོན་དཔག་ཆད་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་ལ། ཡང་ཁ་དོལ་ཅིག །དུང་སྟེ་བ་ལྷ་
སྦངས་ནས་གཡས་འབྲེལ་དུ་འོང་བེད་པ་དང་། གཞན་རམ་དག་སྟེ་བ་ལྷ་པ་ནི་ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་
སྟེ་ལྷ་སྟེས་ཞེས་པ་ཁྲབ་འཇུག་གི་དུང་རོ། །ཞེས་བེད་ལ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་ལག་པ་དང་རྒྱུད་པའི་མཐེལ་དང་གཞུག་ཏོར་བཤང་ལམ་གྱི་ཅ་སྟོ་
བའི་དག་པས་ཞེས་པ་ནས། སྟོ་བས་པོ་ཆེ་དང་མི་གཡོ་བའི་འོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོའི་བར་ལ། གོང་
གདན་འགོད་གྱི་སྐབས་སུ་པག་བདུན་ལ་སོགས་པ་འོད་བེད་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་མོ་རྣམས་གྱི་
གདན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཁོ་མོ་འདི་དག་རང་གི་གནས་ལུ་ལ་སོགས་པ་དོར་ནས་ཤར་དུ་སོང་
ཞིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ཏེ། རང་གི་ཡབ་ལ་འཇུག་ནས་སྟོ་བསྐྱུངས་ཁོ་པོ་
རྣམས་གྱིས་བྱེད་པའི་སྟོ་བས་གྱིས་འདིར་ཁོ་མོ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་པོ་གཙོ་བོར་འཇོག་པའི་
དོན་ནོ། །གཞུག་ཏོར་དང་གཞོད་མཛེས་གཉིས་ནི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཡང་ཡིན་པས་དེར་སྐྱ་
མདོག་དང་བྲག་མཆོན་བཤད་བེད་ཅིང་བཞུགས་པའི་གནས་དང་ས་བོན་གྱང་འོག་ཐུགས་དང་སྐྱ་

གང་རུང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་རྒྱ་བ་དགྲ་བ་ལེན་པ་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལ་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའོ་ཞེས་པ་སྟེ་རྒྱ་བ་འཁོར་ལོ་བཅུ་ལྔ་ཞེས་པའི་བར་ལ། འོག་དང་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བ་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དག་གོ། ཅེས་པ་གོ་རིམ་ལྟར་ན་མི་འགྲིག་པས་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་འོག་
དུ་རྒྱལ་བ་དགོད་དགོས་སོ་ཞེས་མཁས་བླ་པ་དག་གསུང་བ་ལེགས་ཏེ། སྐྱ་མདོག་དང་རིགས་དང་
རོ་བོའི་སྟོ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འོག་གི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་མཁས་པ་རང་དག །སྟོའི་སྐྱ་
གཉིས་པོ་འདི་གནས་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་གཞན་འདི་དག་གནས་མ་ངེས་པ་སྟེ་བསྐྱར་འཁོར་དུ་
བད་ཆེན་དང་འཛོག་པོ། འདིར་བསྐྱར་དང་ཀའོ་ཀློ། རོ་མཉམ་དུ་ཡང་བསྐྱར་དང་ཀའོ་ཀློ། བསྐྱར་འཁོར་
དུ་རིགས་ལྷན་དང་མཐའ་ཡས། འདིར་མཐའ་ཡས་དང་རིགས་ལྷན་ཞེས་འབྱུང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་
འགོད་དང་ས་བོན་གྱི་སྐབས་དང་མཆོད་སྐབས་གསུམ་མཐུན་པར་སྐྱར་རོ་ཞེས་བཀོད་རྩིས་ཀྱང་
དེའི་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་གང་ཡིན་མ་བཤད་དོ། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆམས་དང་གཡས་
གཡོན་ཐབས་ཤེས་དང་དེ་ལ་ཡང་ལུས་བསམ་གྱི་སྟོ་ནས་ངེས་འགའ་གོ་བསྒྲག་དུ་འཛོག་པ་འོར་
ཡང་འདི་གདམ་བའི་དོན་དུ་མཛོན་ལ་ཆེག་དོན་གོ་སྤོ།།

བཞི་པ་ནི་དེ་ནས་ལག་པའི་སོར་མོ་རྣམ་པར་དག་པས་ཤར་དུ་བྱི་གདོང་མ་དང་། ཅེས་པ་
ནས། དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་དགྲ་བའི་མཐའ་ལུས་དང་ལྷའི་ཆོགས་རྫོགས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། མཁས་
པ་རང་དག །ལྷ་ན་སྐྱ་དང་ལྷ་ན་སྐྱ་ཁ་བྱིའི་ཞལ་ཡིན་ཏེ། མགོ་བོ་ལྷ་ལ་གདོང་བ་བྱིར་ཡོད་པ་ཡིན་
ལ། རྟིང་མ་བ་དག་གིས་མགོ་བོ་བྱི་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནོར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བྱ་རོག་གདོང་མ་དང་
ལྷག་གདོང་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་གདགས་སུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་མེད་མིག་ནི་
བྱལ་བུམ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོན་མོ་ནི་རོ་ལངས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཁ་དོལ་ཅིག་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་སྟོས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གདན་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་ཡི་དྲགས་དམར་དང་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པས་ཅ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཅེས་པ་ནས། བྱང་དུ་ཁྱོ་གཉེར་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ལ་སེང་གོ་
བདུན་ནོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། གསུང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡི་དྲགས་སོགས་བསྐྱེའི་སྟེ་བའི་
སྟེང་དུ་དགོད་དགོས་པ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་རབ་གཏུམ་མ་དག་གི་གདན་བེ་རུ་ཁ་ཅེས་སོགས་

གྲང་འཁོར་ལོའི་སྤྲོད་གི་ལྟེ་བ་ལ་དགོད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྲོ་མ་ནི་འཁོར་གྱི་ལྟེ་མོའི་གདན་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ་སྤྲོ་ན། བྱི་མ་ཡང་རབ་གདུམ་མའི་ཡིན་གྱི་ཡབ་སྤྲུའི་གདན་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཞེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །བསྐྱེད་སྤྲོད་འོག་གང་ཏུ་སློག་ཆགས་གནས་
པ་དང་སློག་ཆགས་འདི་དག་ངོས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་ལེའི་འབྲེལ་བཤད་ཏུ་
གསུངས་ཐེན་ལ་ལྷག་མ་གོ་བར་བད་དོ། །མིག་སྤྲོན་ལོ་ནི་འདྲེ་བྱ་འདི་མོ་དང་། བ་མང་ནི་བྱ་མ་གྱི་
དང་དོམ་ནི་བེད་ཏུ་བསྐྱེད་ན་ལེགས་ཞེས་བེར་ལ། གཡག་གི་སྐད་དོད་ཏིམ་ཞེས་མོ་ཉགས་ཡོད་པ་
འགྲི་ཏུ་བྱས་ན་ལེགས་སོ་རང་ངས་ཞེས་བེར་དོ། །

གསུམ་པ་སྤྲེགས་བྱའི་ལྟ་རྣམས་སྤྱོ་བ་ལ་གཉིས། བྲགས་གྱི་སྤྲེགས་བྱའི་ལྟ་རྣམས་སྤྱོ་བ།
གསུང་དང་སྤྲུའི་སྤྲེགས་བྱའི་ལྟ་རྣམས་སྤྱོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་དོན་དང་། སྤྲོད་འོག་
གི་ལྟ་རྣམས་གྱི་བཞུགས་སའི་གནས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྲོད་ཁའི་ཅ་བཞུའི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཞེས་བ་ནས། འོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་ལྟེ་བའི་ཅའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོ་བཤོས་མ་དང་
བདུད་ཅིའི་འབྲས་བྱ་མའི་ཅེས་པའི་བར་ལ། འོག་ཏུ་ཐུར་སེལ་འབབ་པའི་ཅ་ལ་བཤད་ལྟེའི་¹ཅ་
གཉིས་སུ་བྱེན་པ་འོག་གི་ལྟ་མོ་གཉིས་དང་ཐུར་བའི་སྤྲོ་བས་གྱིས་སྤྲོད་གི་སློག་འདྲིན་གྱི་ཅ་ལ་ཁྱ་
རྒྱལ་འབབ་པའི་ཅ་གཉིས་སུ་བྱེན་པ་སྤྲོད་གི་ལྟ་མོ་དག་པར་བྱ་དགོས་ལ་ཆེག་དོན་གཞན་གོ་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྲོད་འོག་གི་ལྟ་རྣམས་ངེ་བ་དང་སྤྱོམ་པའི་དུས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་གསུངས་
ཏེ། ངེ་ལྟར་རྒྱལ་ཆོན་གྱིས་བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཁའ་སྤྲོ་སྤྲོད་དང་འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་
མོ་གང་སུ་རུང་བ་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་མཚན་མ་ཁ་ཁྱེར་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་བཀོད་པ་དེ་དག་སྤྱོམ་པའི་དུས་སུ་
ནི་ཤར་དང་རུབ་གྱི་ཉ་བབས་གྱི་འོག་ཏུ་སྤྱོ་འབྲས་གྱི་གནས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་བྲི་བ་
དང་བསྤྱོམ་པ་གནས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དོན་ཏེ། བྲི་བའི་གནས་ནི་ཁ་ཁྱེར་ཏུ་ངེས་ལ། བསྤྱོམ་
པའི་གནས་ནི་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །སྤྲོད་འོག་གི་ལྟ་གཞན་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་
སྤྲོད་འོག་གི་སློགས་སྤྱོད་དང་ལ་སོགས་པས་ཁོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ངེ་ལྟར་མཚན་མ་བྲི་བར་
གསུངས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ཏུ་བསྤྱོམ་པར་བྱའོ། །མཚན་མ་བྲིས་པའི་གནས་སུ་ངེ་ལྟར་སྤྱོམ་པ་

1 ཞེས། འོག་ ༣༣ བ་ ༣ བཤད་ལྟེ་ཅ་གཉིས་སུ་

ཡང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་འབྲེལ་བ་ཞི་ནི་སྒྲོའི་གཡས་མ་ཡིན་པར་རྟེན་སྒྲོའི་གཡོན་ཏུ་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་མཆོད་མ་འབྲི་ཞིང་གིས་པའི་གནས་ཉིད་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །འདིས་ནི་ཕྱོགས་བཞིའི་གསུང་གི་རྣམ་འབྱུང་མ་སོ་བྱལ་གྱི་བ་དང་བསྒྲོམ་པའི་གནས་ལ་ཡང་ངེས་པ་སྟེར་རོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་གསུངས་མ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པའི་སྣམ་བྱ་ལ་སྟེ་ཁ་ཁྲིང་ལའོ། །

གི་བྱ་དང་བསྒྲོམ་བྱའི་ཚུལ་འདིས་ནི་སྒྲོ་བསྐྱར་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་སྟེར་འོག་གི་ལྷ་གང་ཏུ་འགོད་པ་གསལ་བར་གོ་ལ་རྒྱད་གཞན་ཆོད་ལྷན་གྱིས་བཀྲལ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་སྟེར་འོག་གི་འབྲུབ་ཁུང་གནས་དེར་བསྒྲོམ་པ་མི་བདེན་ཤར་གྱི་ཤར་དང་རྒྱབ་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་ཀྱང་འདི་ནི་ལུགས་གཞན་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་བསྒྲོམ་པའི་གནས་འདིར་གསུངས་པ་ལས་གཞན་སྟེར་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་ཏུ་མི་རུང་རོ་སྣམ་ཏུ་སེམས་སོ། །སྟེར་འོག་གི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་གི་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་གནས་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྟེར་འོག་གི་གདེངས་ཅན་ཉི་ལྷ་རིགས་གཉིས་དང་བཅས་པ་ཡང་རྒྱལ་ཆོན་ལ་རྟ་བབས་གྱི་ཅེར་བཀོད་ཀྱང་སྒྲོམ་པའི་གནས་ནི་འོག་ཏུ་དབྱེད་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གདེངས་ཅན་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་སྒྲུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་ཁྲིང་ལའོ། །ཅེས་པ་ནི། འཇུར་ཤོང་འཇུར་སོགས་གྱིས་མ་ཐོན་ཉི་དེ་བཞིན་ཏུ་གདེངས་ཅན་རིགས་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ཡར་ལ་བཅད་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་སྒྲུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་ཁྲིང་དང་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཁྲིང་ལ་འདོད་མ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བི་བྱུ་ཉི་ཅུ་ལྟའི་མཆོད་དང་ས་རྩུ་བྱ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྩེ་སྟེང་བར་ཡང་འབྱུང་རོ། །གནས་ཀྱང་རང་རང་གི་རིགས་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པས་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱོགས་གྱི་སྟེགས་བྱའི་ཕྱིར་བཏང་ཏུ་འགོད་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གསུང་གི་འདོད་མ་རྣམས་སྒྲོ་བ་དང་། སྒྲུའི་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་སྒྲོ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་སྒྲུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁ་ཁྲིང་ལའོ། །ཅེས་པ་ནས། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རང་རང་གི་རིགས་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་འོ་ཞེས་པའི་བར་ལ་འདོད་པ་འདི་དག་གི་སྒྲུ་མདོག་དང་མཆོད་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་

དེའི་སྐྱ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་བྱ་བར་རིགས་ཤིང་དབྱིངས་ཕྱག་མ་ལས་སྦྱེས་པ་གསོད་འདོད་
མ་དང་སྐྱ་ཆོགས་ལུས་ལས་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་འདོད་མ་གཉིས་ནི་ཁྲབ་བྱེད་གཙུག་མོ་ཡིན་པས་སྦྱོགས་
སྲུང་གོད་པར་མི་བྱ་ལ། འདི་དག་གི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཞིབ་པར་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལུང་དུ་གསུངས་
པས་དེར་བརྟ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་སྦྱོར་དངོས། ལས་དང་མཐུན་པའི་སྐྱ་སྐྱ་
ཆོགས་འདོད་སྐྱམ་ལ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་ཕྱིར་འདོད་
མ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་རང་གི་སྦྱོགས་རྣམས་སྲུང་ཞེས་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ཕྱིར་འདོད་མ་ནི་མི་འདོད་མ་སྟེ་གཞན་གོ་
སྦྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཅེས་པ་ནས། ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣལ་འབྱོར་མའི་བྱ་
བའོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱའི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱང་གཞི་དང་
བཅས་པ་བཤད་པ། བསྐྱེད་རིམ་ལམ་པལ་པར་བསྟན་པ། རྫོགས་རིམ་ལམ་གྱི་གཙུག་པོར་བསྟུས་
ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། སྤྱང་གཞི་
ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ལུས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱ་རྟག་པའི་
སྐྱས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱ་འབྱུང་བཞིའི་
རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྲུང་སྐྱས་པ་ནི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཁམས་དྲུག་ཆོགས་པའི་རགས་པའི་ལུས་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ་ཅེས་པ་ནས་བྱིས་པའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་
བསྐྱེད་རིམ་རྒྱ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམས་ནས་བརྟན་པ་དེ་ཡང་ཅ་བར་སྤྱད་པ་གསུམ་ཞེས་
གསུངས་པ་འགྲེལ་པར་སྤྱང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཤད་ལ། དེ་ནི་ཐུགས་གསུང་
སྦྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་བྱིས་པའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དག་ནས་སྦྱའི་སྤང་བ་དང་ར་རྒྱལ་
བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ཏེ། ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྦྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་དྲུག་ཆོགས་པའི་ལུས་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་སྦྱེ་འཆི་གཉིས་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཕྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་དང་ནང་ལུས་དང་གཞན་བརྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཆོས་མཐུན་དང་
 སྒྲུབ་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། སྦྱང་བ་སྟེ་འདིག་པའམ་འཆི་བ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་
 དང་སྒྲུབ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་སྦྱོ་བ་དང་སྦྱང་བ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་ལས། དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་
 སྒྲུབ་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་ཡང་དག་པར་གནས་ཞེས་པ་ལ་འདིར་དངོས་པོ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་
 རགས་གཉིས་ཏེ་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱུ་སྟེ་འབྱུང་བ་བཞི་པོའི་རྩལ་རགས་པ་རྣམས་དང་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་ནི་སྤྲ་བ་སྟེ་ཁམས་དེ་ནི་རྒྱ་བ་དང་ཅེས་བ་ནས། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ཅེས་
 པ་སྟེ་རྒྱ་ནི་ས་མཆོན་པའི་ཁུ་རྩལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་ཅུ་ནས་ཁམས་དེ་དག་
 འབབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲ་གཅན་ཅེས་བ་ནས། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་གང་
 ཟག་ནི་དངོས་པོ་ཁམས་བྱུག་འབྱས་པ་ལ་བརྟགས་པ་སྐྱེ་བའོ། །དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་དེའི་མངལ་ལས་
 འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །སྟོག་གི་དབང་པོ་ཉམས་པ་ནི་སྦྱང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཆེ་དེ་གཉིས་ལ་འབྱུང་བ་ལས་
 སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྦྱོ་ནས་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བརྟན་པ་རྣམས་སོ། །ཅེས་བ་ནས།
 སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ། ཁ་
 རྩལ་སྤྲ་ལོ་ལ་འབྱང་། ཅིག །སྦྱོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྩལ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིང་སེམས་
 ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། གཅེར་བྱ་པའི་སྦྱོས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་དེ་ཡང་བརྟན་གཡོའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས་སྦྱོན་
 ཤིང་སོགས་ནི་སྦྱོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་ཏེ་དེའི་སྐྱེ་བ་ནི་བརྟན་པའི་སྐྱེ་བའོ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་གཡོ་བ་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྟེ། ཁམས་འདི་དག་འགྲོ་བ་འདི་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་རྒྱུ་དང་ཐོབ་ཐང་གིས་བཞག་
 པའོ། །སྐྱེ་གནས་བཞིའི་རྩལ་སྐྱེས་ནི་རྒྱ་བའི་སྐྱེ་བ་ལྷ་མིན་རྣམས་དང་། ཉི་མའི་ལྷ་རྣམས་དང་།
 དུས་མའི་དཔྱལ་བ་རྣམས་སོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཆོན་བྱུག་དངོས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཁུ་
 རྩལ་རྩལ་སྤྲ་ར་རྩ་ཐེག་ལེ་གཉིས་དང་བཞི་དོར་བ་ནི་འོག་གི་དགྲ་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་སྒྲུར་
 དགོས་སོ། །ཁམས་བྱུག་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་སྟེ་བརྟན་གཡོའི་སྐྱེ་བ་འདི་དག་དང་སྒྲུར་བ་ནི། དུས་ཀྱིས་
 འབྱུང་པོ་རྣམས་སྦྱོ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོས་མཐུན་དང་སྒྲུབ་གཞི་སྐྱེ་

འདིག་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟོལ།

གསུམ་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་
པའི་སྐྱེ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཆོན་རྗེས་སུ་ང་རོ་དང་ཐེག་ལའི་སྐྱེ་བ་དང་ཁུ་རྩལ་གྱི་སྐྱེ་བར་
འདྲིལ་དགོས་པ་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱོར་དང་སོ་གཉིས་སུ་མ་དང་ཐ་ཐེག་གཉིས་ཕྱི་མར་བྱེད་
དགོས་པར་མངོན་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་བཞིན་དཔག་དཀའ་བར་སྤྱང་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེ་དེ་
ལ་བརྟག་པ་མཁའ་ཡི་རྩོུ་ཞེས་པར་འདྲིལ་པ་ལས་འདིར་མཁའ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་བརྟག་
ཆོན་ལ་ལྟོས་པའི་དགྲ་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་བཞི་ཆོན་དེའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་
ལྟར་ཐོགས་པ་རགས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་འདུས་པའི་རྣམ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
མཁའ་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ནས་རྟག་པ་དང་རྩོུ་ཞེའི་དོན་ནི་མི་ཆོད་པ་སྟེ་གོང་གི་སྐྱེ་བ་བརྟག་ལྟར་
དུས་བྱར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པའི་གཟུང་ནམ་དུ་གྱུར་པ།
ཤེས་པ་དང་རོ་སོ་དབྱེར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་འབྱུང་བཞི་རགས་པའི་རྩལ་གྱི་རྣམ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚོན་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་དེ་ལ་མཁའི་རྩོུ་ཞེས་པའི་ཁམས་ནི་རྟག་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ་སྐྱེ་དེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་ཐུགས་གསུང་སྐྱེའི་རྣམ་
གསུམ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བརྟག་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚོན་ནི་བཅད་དུ་མེད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་བརྩོད་
པའི་ཚུའི་སྐྱེ་བ་སོགས་འབྱུང་སོའི་ཆོགས་ནི་བཅད་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྟག་པ་མིན་
པར་འབྱུར་ཏེ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་མཐོང་བ་མིན་པར་མཐོང་བ་ཉམས་པ་སྟེ་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་མིའི་བདག་སོ་མིག་འབྲུལ་རི་བཞིན་ཉིད་
དུ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལས་སོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལས་པལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟག་མི་རྟག་རྣམ་པར་དབྱེད་
ཀྱང་རྟག་པ་ཞེས་པ་སྟོང་པའི་ཁམས་ཆེན་སོ་མཐོང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱེ་དང་། མི་རྟག་པ་རྩལ་
སྤྱ་རབ་སྤྱད་པ་དང་འབྲལ་བ་ཁམས་དུག་ཆོགས་པའི་ཕུས་ཀྱང་མཐོང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་སྟོལ་སྐྱབ་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཅེས་པ་ནས། སྟོང་སོར་གྱུར་པ་

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ནས། བརྟགས་པའི་
སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ནི་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་དེར་མ་བྱལ་བས་འབྲུལ་བ་
ཞེས་པ་སྟེ། རྫོང་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཐབས་མཐའ་དག་ཀྱང་འབྲུལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་པ་རྫོགས་རིམ་ལས་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཅེས་
པ་ནས། དབང་བོར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། རང་སེམས་ཁྱིམ་དང་བྲལ་བ་འགྲེལ་
བས་བརྟགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཤད་ལ། དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ཏེ་གཞན་གོ་སྟོང་། །གཞུང་འདི་
དག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་ལས་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་འགོག་
པར་མི་བསམ་སྟེ། རྫོང་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་
དག་འདི་ལྟར་འཆད་ཤེས་པ་ནི་དུས་འདིར་སངས་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་དགོན་པའོ་ཞེས་
ཀྱང་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག།

བཞེ་བ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་བརྟེན་པ་དབྱར་དབྱེ་བ། རྒྱ་ཉི་
བརྒྱའི་ས་པོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྟེན་བརྟེན་པ་
གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། གསུང་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པའོ་
ཅེས་པའི་བར་ལ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཙོ་བོ་ལྟོག་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་
ཐུགས་གསུམ། ལྟ་ཆོགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་གསུང་གསུམ། དཀྱིལ་འཁོར་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ཡོད་པས་སྐྱུ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལྟག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་
བརྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བ་དང་སྟོང་བྱ་ནི་ཨོ་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཨ་ཡིག་ལས་བྱུང་བའོ་
ཅེས་པ་ནས། ཉི་མའི་གདན་ནི་ཡང་ན་རྣམ་པར་བཅད་པར་ཡིག་གིས་སོ། །དེ་ནི་ཨོ་གྱི་རྒྱ་ཆེས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་འདུས་པ་ནི་ཨོ་ཡིག་སྟེ་དེ་ནི་སྤྲ་ཏ་བ་ཞེས་པ་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡི་གེ་
སྟེ་རབ་དུ་བསྐྱགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཟེར་དོ། །འདུས་པ་རིམ་ལྟར་ཨོ་ཡིག་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡི་གེ་དང་
ཨུ་ཡིག་དག་གི་དབང་ཕྱག་གི་ཡི་གེ་དང་རྒྱ་ཡིག་སྤྱི་བྱེད་ཡི་གེར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཡི་
གེ་ནི་སྟོང་པའི་བརྒྱའི་ས་པོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱའོ། །མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འཆར་རྒྱ་བའི་ལམ་ལ་དང་པོ་

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དབྱིབས་རྫོགས་པའོ་ཞེས་བ་དེས་བཤོ།

གཉིས་བ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས།¹ སྙིང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་གཉིས་
བཤད་པ། ཅ་རྒྱུད་གྱི་ཁུངས་དགོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་བཙུག་ལྷན་
འདས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅེས་བ་ནས། ས་བོན་སོ་སོ་རེ་རེ་ལྟ་དེ་རྣམས་སོ་སོ་རྫོགས་པར་བྱ་བས་སྒྲོ་
བར་བྱའོ་ཅེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ལ། དེ་ལ་འདིའི་ལྟ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུགས་གྱི་
ས་བོན་རྣམས་ནི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚོགས་ཀ་ནས་ཁ་འདི་བར་བསྐྱུས་ཏེ་དེ་གཉིས་བཙུགས་བ་ལྟ་ཡིག་
དབྱངས་ཨ་ཨ་རི་ལྟ་ལོ་ལ་སོགས་བ་དང་བཙུགས་པ་རྣམས་སོ། །འདིར་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚོགས་ཐོག་
མཐའ་བསྐྱུས་བ་ནི་ལྟ་ཡིག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱེད་བ་དེ་ཡིས་གང་ཟག་གང་གི་མིང་ཡིག་གི་གསལ་བྱེད་
དང་པོ་གང་ཡིན་བ་དེ་ལས་གང་ཟག་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྙིང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་སྒྲ་
མ་ནི། རང་གི་སྙིང་ཁར་གནས་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་བྱི་མ་ནི་ཡུམ་གྱི་
བརྒྱར་གནས་བ་ལ་བསྐྱར་བའོ།

གཉིས་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བཙུགས་ལྷན་འདས་གྱིས་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་བ་ནས།
སེམས་ཅན་ལ་བཙུགས་པའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་སྒྲིལ་བའོ་ཞེས་བ་དེས་བཤོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ།
དམ་ཚིག་བདུད་ཅི་ཡིས་བསྐྱེད་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སུ་ཁྱེད་པ་ལས་སྐྱར་ཡང་ལྟའི་རྣམ་པར་
བསྐྱེད་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་དཔལ་གྱིས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་བ་སྟེ་འདིའི་བྱང་
སེམས་ལ་བདུད་ཅི་སྒྲ་ཀ་མིང་དང་མིང་ཅན་ཡོད་པར་དབང་ལེར་གསུངས་ཤིང་སྒྲོད་བཅུད་ལྟར་
བསྐྱེད་བ་གཉིས་ལས་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཁུངས་ཀྱང་འདི་ཉིད་
དེ་ཚིག་དོན་གཞན་གོ་སླའོ།

གཉིས་བ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། ད་ནི་རྒྱ་བ་བཅུ་བ་མིད་པའི་ཡན་
ལག་ལ་སྒྲོག་སྒྲོ་བ་དང་ཅེས་བ་ནས། སྐྱེས་པའི་བྱིས་བ་སང་བ་རབ་དུ་དུ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་མཁས་རང་བ་དག་གིས་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུས་བྱི་མའི་དོན་ཉི་བར་མཆོན་པ།
ཞེས་པའི་བསྐྱུས་དོན་བཀོད་ནས་དེ་ལ་འདི་ནས་བཤད་བ་ལྟར་བཞིར་བྱེ་སྟེ་གསུངས་སོ་དེ་ཡང་

1 གོང་གི་ཞོག་གྲངས་ ༡༥༥ ལྟར་ན། གཉིས་བ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྙིང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས། ཡིན་ནམ་སྟེ།

གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་ཆགས་པས་ཁྱ་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲ་མོ་བཞིས་བསྐྱལ་བ་དང་། དེའི་ངོར་གཙོ་
བོ་བཞེངས་བ་དང་། གཙོ་བོས་འཁོར་གྱི་ཆོགས་སྒྲོས་པ་སྟེ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དོན་ཆང་བར་
བསྐྱུས་ནས་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ལ། དོན་ནི་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་བོ་གཉིས་བསྟེན་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འདིར་སྒྲགས་གྱི་
རྒྱལ་ལ་མངལ་ནས་སྒྲེས་པ། ཅས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པའི་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་བསྟོམ་
པར་བྱའོ་ཅས་པའི་བར་ལ། ཨོ་ནི་སྒྲགས་གྱི་མགོ་འབྲེན་བ་དང་། སུ་བི་བྱུ་ནི་འེན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་པ། རྣམ་རྒྱ་ཏུ་ནི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་སྤྲ་མ་ལྷན་གྱི་ཉེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
ངའོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཆེག་དོན་སྟག་མ་གོ་སྟོལ། །སྒྲས་པ། ཁ་བ་རི་ཡི་འཆད་པོ་རི་མེད་འོད། །སྟོག་པའི་
གདངས་སྟན་སྟོག་རྣམས་བཟང་པོ་སྟེ། །གང་གི་གཏམ་ཡང་རྣ་བར་མ་སོན་པའི། །འཕྲོ་འདི་གྱི་
མ་སྐལ་བ་དམན་པའོ། །ཉིན་བཞིན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བྱ་བོ་ཆེ། །སྒྲུབ་ནས་རྒྱད་འབྲེལ་རིན་
ཆེན་འབྱུང་གནས་ནི། །འབྲེན་བྱེད་གངས་ཅན་རིགས་ལྡན་གྲགས་པ་གང་། །ཟབ་དོན་མོར་བུའི་
འདོད་དགུས་ཅི་ཡང་ཆོམ། །གཉིས་པ་མདོར་བསྐྱུས་གྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་གྱི་
རྒྱལ་པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལའི་འབྲེལ་བཤད་ཅ་བའི་རྒྱད་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོར་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་
རི་མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་སྒྲ་རྫོགས་པའི་མདོར་བསྐྱུས་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

༥ ཀུན་པན་དུ་གྱུ་ལ་ཡི་གོས། །གང་གི་ལུས་ལ་རེག་ཅམ་གྱིས། །བདེ་བ་ཀུན་སྟེར་འཁོར་
ལའི་མགོན། །འཁོར་དང་བཅས་ལ་བྱུག་འཆལ་ཏེ། །སྟོང་གི་མེ་ལོང་རབ་དྲང་བར། །རྣམ་དཔྱོད་
མིར་གྱིས་བྲིས་པ་ཡི། །དོ་མཆར་རི་མོ་ཡི་གར་ནི། །འཕོས་པས་མིག་གི་དགའ་སྟོན་བྱ། །གསུམ་
པ་སྟོག་དང་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱུས་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྫོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་
བཅའ་བ། མདོར་བསྐྱུས་གྱི་གཞུང་བཤད་པ། མདོར་བསྐྱུས་གྱི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། མཆོད་པར་བརྫོད་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུའི་འདིར་ནི་སྟོག་སྟེ་རྒྱུད་གི་ཀུན་
སྟོང་འབྱུང་འཇུག་དག་ལས་དག་གི་ཅ་བ་རྒྱུད་ཡིན་པས་གསུང་གི་དོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྩའི་

བདག་ཉིད་དོ། །བཅུར་འབྲེད་ཚུལ་ནི། གཡོན་དུ་གཡོན་གྱི་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་།
གཡས་སུ་ས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཏེ་གཡོན་དུ་ཨ་ལ་སོགས་པ་དང་གཡས་སུ་ལི་ལ་སོགས་
པ་དབྱངས་གྱི་ཡི་གས་མཆོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལས་ཏྲག་ཏུ་སྒྲ་བྲག་དང་རྩ་འཁོར་ལོའི་ཕྱོགས་
བཞི་དབྱས་ཏེ་ལྷ་དག་ལ་གནས་པའི་སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་རྒྱང་འཕོ་བའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པར་ཅེས་པ་ནས། དམ་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་བྱེད་པ། །ཅེས་པའི་
བར་ཏེ། དེ་ལ་བསྟོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཁོང་ནས་དབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་བཅུམ་པར་དམ་
བཅའ་བ་ནི། འདི་ཡི་སྦྱེད་པ་དག་ནི། ཅེས་པ་ནས། འབྲེལ་བཤད་དག་གིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་
བྱ། །ཅེས་པའི་བར་ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། །སྤྲ་མ་རང་། རམ་དག །ཡང་ན་མགིན་རྒྱ་མོ་སོ་མཚུ་སྟེ།
གནས་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་བྲག །གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་ལྷ་བ་སྐྱས་
བསྐྱལ་ཏེ་བཞེངས་པ། དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ། རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དང་ས་
བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་དང་
སྐྱ་གསུང་བྱིན་རྒྱལ་བཤད་པ། ར་རྒྱལ་གཟུང་བའི་སྤྲགས་དང་རྣམ་དག་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་
བོ་ལ་གསུམ། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྷ་བ་ནང་དང་སྐྱར་བ། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱས་
བསྐྱལ་བ་ནང་དང་སྐྱར་བ། བསྐྱལ་བ་ལས་བཞེངས་པ་ནང་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི་རྟོ་
ཡིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་ཁམས་རྫོགས་པར་
ཆང་བ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་ལོག་པ་ན་རྒྱང་རགས་པ་འགའ་ཞིག་མི་རྒྱ་བ་ལས་སྟོག་གི་རྒྱང་རགས་
པ་དེ་དག་བསྦྱེད་པའི་སྦྱད་དུ། རང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འབབ་པས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་གཡོས་
པ་ཉིད་ཀྱི་མི་ལམ་གྱི་ཅེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སྤྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཨ་བ་རྒྱ་རྟེ་
དང་དྲང་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་ལ། སྤྲ་མ་དོལ། དེ་ལ་འབྲང་དག་གིས་མངལ་གྱི་
རྒྱ་བ་བདུན་པ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སད་པ་བཅས་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲགས་སུ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའོ། །

གནས་གཉིས་སུ་བཞོད་པའི་རྟོ་ཡིག་ནི་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེའི་ས་བོན་ཏེ། ཡབ་ཡུམ་ལྷ་བའི་

སྒྲུ་ནི་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་གཏུམ་མོའི་མེ་ཡིན་ལ། ཆགས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩི་སྐབས་
འགར་དོན་དང་སྐབས་འགར་གཅིག་གི་སྒྲ་ཅིག་ཤོས་ལ་འཇུག་གོ། རྩོམ་པ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་
སྒྲ་འགོད་པ་ཡང་འོག་དང་སྟེང་ནས་ཁྱེད་པའི་དབང་གིས་ཉེ་གཏུམ་མོའི་མེ་ལ་རང་དང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་དུས་ཀྱི་མེ་གཉིས་ཡོད་དོ། རྩོད་དུ་བསྐྱལ་བ་གཉིས་ཀྱི་མི་ལམ་དང་མངལ་ཀྱི་རྩིས་སྒྲ་སྤང་
བ་དང་བཅས་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་སྒྲུར་ལ། ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐའ་བསྐྱལ་བ་ནི་སྤྲ་མོ་
དང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དང་སྒྲུར་རོ། གཙོ་བོ་སྤྲུགས་རྩོམ་དང་གཙོ་མོ་ཡེ་ཤེས་རྩོ་
རྩིས་གཏུམ་མོ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཨ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་དྲུང་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་བར་བཞག་ཉེ། དེ་ནི་
དེར་དེས་པ་མིན་ཡང་ཅ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ་
ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོན།

གཉིས་པ་ནི་སྤྲ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དག་མཛད་དེ། ཅེས་བ་ནས། སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྤྲའི་སྒྲ་གནས་མོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའི་དོན་ཉོ། ཅེས་པའི་བར་ཉེ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་
དོན་ནི་ཁམས་བཞི་ལས་སའི་ཁམས་དག་ལ། སྤྲ་མོ་བཞི་ལས་སྒྲུན་མ་བྲལ་བྱ་བཞི་ལས་ཡུམ་སྟེ་
མ། འབྲས་བྱ་བཞི་ལས་སྒྲུ་མ་བྲལ། ཆད་མེད་བཞི་ལས་བཏང་སྟོམས། དེ་སྤྲ་བྱའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་
བསྐྱལ་ནས་དུས་འཁོར་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་འོག་ཏུ་སྒྲ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གསུམ་ཀྱིས་བསྒྲུན་པའི་དོན་མཛོད་ཅིག་པ་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལའང་སྒྲུར་
ལ། བདག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་ཀྱིས། ཞེས་པ་བཞི་ནི་སྒྲུན་སོགས་བཞིའི་རིམ་པ་བཞིན་
ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩིས་སྤྲ་རྩོམ་གསུང་རྩོམ་སྤྲུགས་རྩོམ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའོ། ཁ་ལ་
སོགས་པ་སྤྲ་མ་དག་རང་ལས། སྤྲེད་པར་བྱེད་པས་མ་དང་སྐལ་བ་དང་སྐལ་མིན་སྟོན་པས་སྤིང་མོ་
དང་། འདོད་པ་འཛོལ་བས་བྱ་མོད་དང་། བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བས་ཆ་མོའོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་བར་བ་གཉིས་
ལ་སྤིང་མོའི་སྐད་དོད་རྒྱ་ཉི་ཉེ་ཅེས་པའི་རྣ་ག་ན་སྐལ་བ། སེམས་ནི་སྤྲན་པའམ་སྟོན་པའོ། ལུ་
མོའི་སྐད་དོད་རྒྱ་ཉི་ཉེ་ཅེས་པའི་རྣ་ཏ་འཛོལ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གྲང་ཟེར་དམ་རོ། འོན་ཀྱང་མ་ལ་
སོགས་པའི་དོན་ནི་དབང་ལེར་མང་དུ་བཤད་ཟེན་ཉེ་དེ་དག་ལས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲུར་རོ། སྤྲན་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༣༠ བ ༥ སྤྲ་རྩོམ་སྤྲུགས་རྩོམ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའོ།

མོང་དུ་བསྐྱུལ་བའི་སྒྲོང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁྲིམས་བྲངས་ན་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཡིན་ཡང་འོག་དུ་འདྲིའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། རི་བོང་འཛིན་
པ་ལྟ་བུའི་བྲང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟར་གདུལ་བུའི་དོན་
མཛད་པར་མི་སྦྱོད་པས་ཆད་པའི་སྒྲོང་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་བདེ་ཆེན་དེ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་ནས་དེའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ་སྐྱེ་གསུང་ཅེས་པ་ནས། སྦྱོ་བར་མཛོད་ཅེས་པ་སྟེ་བདེ་མཉམ་འབྲས་བྱ་
སྟེར་བ་བྲང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དོན་དམ་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱེ་གནས་སོ་ཞེས་སྦྱར་ནས། ལྟེ་བ་དང་
གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེ་ཞེས་པའི་ལྟེ་བ་དང་ཞེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་སོགས་ལ་མེད་ཅེས་སྐྱེ་བ་དོལ་
ཕྱོགས་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཁ་ཕྱོགས་ཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱལ་བ་སང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་སྐྱེ་སྦྱང་
པར་བྱེད་པ་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

གསུམ་པ་ནི་ད་ནི་རྩོ་རྩོ་ཅན་དེས་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་བཞེངས་པ་གསུངས་ཏེ།
ཅེས་པ་ནས། དེའི་སྦྱང་ཁར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་ནོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དགྲིལ་འཁོར་སྦྱོ་
བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྐྱེ་མ་མཁའ་དང་དེས་སྦྱོས་པའི་འགྲོ་བ་དགྲིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ནི་སྐྱེ་མ་
ལྟ་བུའོ། །སྦྱ་མ་མང་པོས་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་དང་སྐྱབས་
འདྲིའི་གཙོ་བོ་ལ་འབྲས་བྱ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པའི་ཐ་སྦྱང་མཛད་དོ།

མཁའ་རང་བ་དག་གིས་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་བསྦྱོད་པ་དང་། རྩོར་སེམས་སུ་
འཛོག་པ་དང་དེའི་རྒྱས་གདབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ལྟོ་ལེགས་སོ། །སྒྲོང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་འབབ་
པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། དབྱིངས་ཕྱག་མ་དང་སྦྱ་ཆོགས་ལུམ་གཉིས་འདྲིའི་ནམ་མཁའ་དག་པ་
དང་གོང་དུ་ཡེ་ཤེས་དག་པར་འབྲས་བའི་དོན་དུ་བྱ་ཡི། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་
འདོད་ན་ནི་རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པའོ། །རྒྱལ་བའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་པ་མི་བསྦྱོད་པའི་ཅོད་པན་ཅན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སྦྱ་དོལ་ཕྱོགས་མ་དག་ཡེ་ལེར། ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་པན་ཚུན་རྒྱས་གདབ་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་བསྦྱོད་པ་དང་རྩོར་སེམས་གཟུགས་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདྲིའི་
ནི་དུས་འཁོར་གཅིག་ཉིད་སྦྱ་མ་དང་བྱི་མར་རྩོ་རྩོ་སེམས་དབང་དང་མི་བསྦྱོད་པའི་རོ་བོར་མཆོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༥ བཞིན་ནོ། །དགྲིལ་འཁོར་

པའི་དོན་ཏུ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གཅིག་ཉིད་སྤར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དང་འདྲིས་ནས་མཁའི་ཁམས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ་ཅེས་ཟེར་རོ།

མཁས་པ་རང་དག །རྒྱ་དོ་རྗེ་འཇིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རྟོར་སེམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་
པ་དང་། འབྲས་བུ་དོ་རྗེ་འཇིན་པ་རྟོར་སེམས་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་གདབ་རིགས་སོ་ཞེས་
སྤྲོད། །ལུགས་ལྔ་མ་མི་འཐད་དེ། གཙོ་བོ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ལྷག་མའི་ཡང་རོ་བོ་ཡིན་པས་
དེ་དག་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད། གཙོ་བོ་གཅིག་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པ་དང་
རྟོར་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་ཤིང་ལུས་ལ་ལྷ་གཞུག་པ་
མ་གོ་བས། འགྲེལ་ཆེན་འདི་དག་གི་དོན་ལ་མགོ་ན་པོ་ཕྱོགས་བསྐྱད་པ་ལྟར་གྱུར་པའོ། །དེ་ཡང་
མི་བསྐྱོད་པའི་ཅོད་པན་ནི་སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོར་མ་ཟད་ལུས་ལ་བཅུག་པའི་རྟོར་སེམས་ལ་ཡང་
བཤད་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབབ་པ་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མས་འཁྱུད་
པ་འདྲིས་གཙོ་བོའི་གོ་ས་ན་གནས་པའི་དོན་ནོ།

དེས་རྟོར་སེམས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཅན་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ལུས་ཡང་འདྲིས་གཞུག་པར་གོ་བར་
རྒྱས་ལ་ཁྱུ་བ་སྒྲུས་བསྒྲུལ་གྱི་ཏུས་སུ་ནི་འདི་དག་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཆོན་མ་བཞི་དང་
འབྲ་བར་མི་ཁྱུ་བར་གནས་པའོ། །གཙོ་བོ་ལ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུད་པ་ནི་ནང་དང་སྤར་ན་མ་
དེའི་སྤྱང་ཁར་བཅས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་བཞིན་ནོ་ཅེས་བྱ་ཡི་འདིའི་དོན་ལ་ཡང་ཁ་
དོ་ལ་འབྲང་ཅིག །ས་ར་ཉ་ས། གཞོན་ཏུ་མའི་བདེ་བ་སྤྱང་ལ་ཞེན་པ་བཞིན།¹ ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་
དེ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡང་ཕྱོགས་བསྐྱད་པའོ། །ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་དག་
གཏིང་ཕྱན་པ་ཡིན་མིན་གཞུ་བོའི་སྒྲོས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག།

གཉིས་པ་དམ་ཚིག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་གཉིས། དམ་ཚིག་གི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྲོ་བ་དངོས་དང་།
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོད་པ་
སྟེ་ཅེས་པ་ནས། གྲང་ཡིག་གིས་སྟོན་བཞིན་ཞེས་པ་བའོའི་བར་ལ། མཁས་རང་བཤད། །འབྲོ་པས་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། 36 ཞོག 1164 ཟླ་ 6

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ཆད། རུ་བས་སྤར་བསྐྱེད་ཀྱང་སྤྱི་མར་མ་བསྐྱེད་
 བས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཆད། སྔོན་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་པས་གཉིས་ཀར་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་རོང་བ་དག་བཞེད་པ་བྱལ་ལེན་བཟང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་
 འབྱུང་བ་ལ་སྔོན་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཡུང་འདིས་སྤར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་
 སུ་ཡང་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་
 པའི་ལུགས་སུ་བསམས་པའོ། །འདིའི་འདོད་པའི་ལྷ་སྟོ་ཚུལ་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཆེ་རང་བར། ཀྱང་
 ཡིག་གིས་སྔོན་བཞིན་ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོ་བ་སྤར་དང་འབྲ་བར་བཤད་ལ་སྤར་ནས་མ་དང་
 མཆོན་མ་བཞི་མངལ་ནས་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་དོ། །ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞལ་ཡས་
 ཁང་བསྐྱེད་པ་འཐད་མི་འཐད་གོང་དུ་འང་བཤད་ཅིང་། འདིའི་འགྲེལ་བཞིན་ལས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལྗེ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁར་གནས་པ་རྣམས་གཙུ་བོའི་ལུས་ལ་བརྟུག་ནས་ཡུམ་གྱི་
 བསྐྱར་ཞུ་བར་བཤད་པས་འདིར་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་སྤགས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡི་
 གེ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་དེ་ཡོངས་སུ་ཀྱང་པའི་བྱལ་མཆོན་ལས་ཞལ་བྱལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ལྷ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པར་
 མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ་ནང་དང་སྤར་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་
 རྣམ་པ་ལྟས་བྱང་ཚུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་པ་ནང་
 དང་གཞན་གཉིས་དང་སྤར་བ། རྣམ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་བྱང་ཚུབ་གཉིས་དང་བསྟན་བསྐྱབ་
 གཉིས་སུ་བསྟན་བ། རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ནང་དང་སྤར་བའོ། །དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་
 མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་སྟོག་ལ་སྟོགས་པའི་རྒྱང་བརྟུ་སྟོ་བྱལ་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་
 སྟོ་ནས་སྟེ་བ་དང་། གཙུ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་ལྷ་རྣམས་པན་ཚུན་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
 པའོ། །སྟོབ་མ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་མེ་རྟོག་སྟོག་པའི་ལྷ་རྟོ་ཞེས་པའི་ཆེད་
 དུ་རིགས་ལྗེའི་བྱལ་མཆོན་ལ་མེ་རྟོག་འདོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེའི་ལྷ་སྟོ་བ་ཆོས་མཐུན་པར་

འགྱུར་རོ། །གོས་གཞན་དང་བལ་བས་གཅེར་བྱ་མངལ་གྱི་སྤྱ་མའི་གོས་འཛིན་པའི་བྱིས་བ་ཞེས་
པའི་རྣམ་པར་དག་པས་མངལ་ནས་སྒྲོས་པའི་ལྷའི་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པའོ། །དེ་ནས་
བཅས་པའི་བྱིས་པའི་མིག་བྱེ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་རབ་ཏུ་སད་པ་ནི།
ཅེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་བྱིས་པ་ལ་ཡང་ཕྱང་སོ་
ལྷ་ཁམས་ལྷ་དབང་སོ་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུ་བྱུ་བ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ་མཛོན་བྱང་ལྷས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྤྱ་རྫོགས་པ་ནི་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་སྤྱ་རྫོགས་པར་
བྱང་ཆུབ་པས་གསུང་རྫོགས་པ་ནི་ཉི་ལྷུ་བ་པའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལ་ཁ་ཅིག་དེལ། ལྷ་མོ་
བཞི། ཡུལ་བཞི། འབྲས་བུ་བཞི། ཁམས་བཞི། ཆད་མེད་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལ་བཞེད་ཀྱང་དེ་ནི་
ཞུ་བ་སྒྲུས་བསྐྱལ་རྒྱང་བ་ལ་བཤད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ལ་བཤད་པར་མི་འགྱུར་
བས་དེས་ན་བསྐྱལ་བ་ལ། དེའི་ངོར་བཞེངས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་དགུག་གཞུག་བཅིངས་མཉེས་རོ་
མཉམ་ལ། རྒྱས་གདབ་བཞི་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ཉི་ཤུ་འཇལ། ཡང་ན་སྤྱ་མ་བཅུའི་སྟེང་དུ་རྒྱས་གདབ་
བཞི་དབང་བསྐྱར་བྱག་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་སྒོག་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའི་རྒྱང་བཅུ་གཡས་གཡོན་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞུ་བ་སྒྲུས་བསྐྱལ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་དང་། ཁྱི་བོ་
སྒྲོས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་གཉིས་སོ། །

ཡང་ན་བྱིས་པ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་སྒོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་སྟེ་བ་བཞིན། ལྷ་
མོ་བཞིས་སྤྱི་བྱུ་བ་གཅིག་སྟེ་བསྐྱལ་བ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་མངལ་གྱི་སྤྱ་མའི་ཆོས་གོས་འཛིན་པའི་བྱིས་
པ་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱ་ཆུ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་། ས་བོན་དང་། མཆོན་མ་
དང་། གཙོ་བོའི་སྤྱ་རྫོགས་པ་དང་ཡུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ་ལྷ་ལྷན་ལས་དམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྫོགས་པ་དང་དེ་ནས་བྱིས་པའི་དབང་སོ་སད་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་སོ་བྱེ་བ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་
ལས་དབང་ལྷ་ཁྱི་བོ་རྣམ་པ་ལྷ་སྒྲོས་ནས་བྱེ་བ་དགུག་པ་དང་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱེད་པས་
ན་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་པའོ། །ཡང་ན་བསྐྱལ་བ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་ལྷ་ལྷན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ལྷ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན་བསྐྱལ་བ་ལྷ་དང་

ཡེ་ཤེས་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འཇམ་དབང་བསྐྱར་
བ་བྱུག་དང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ལོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་གིས་
བཀོད་དོ། །སྦྱིར་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལ་ནང་གི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ། རྫོགས་རིམ་
གྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལས་འདིར་སྟེ་མ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དག་བརྗོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དེའི་ནང་ཚན་གྱི་ལྟའི་བསྐྱེད་
ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ། གཞལ་ཡས་ཁང་མེད་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ནི་མངལ་ནས་སྦྱེས་པ་དང་
ཆོས་མཐུན་ལ། གཉིས་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་ནི་སྒོ་ར་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་
པའོ། །གང་སྒོ་ར་ལས་སྦྱེས་པ་དང་སྐྱར་བ་དེ་ནི་ཕྱི་རུ་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པ་སྟེ། བྱངས་ཅན་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་ཡང་ཆངས་པའི་སྒོ་ར་དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཅན་
གྱི་ནང་དུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་ཆེག་གིས་སྦྱ་བ་དང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ནི་ཉི་
མའི་ཤིང་རྩ་སོགས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་བསྟན་པའོ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བྱི་བསྟོད་པའི་འབྲེལ་བ་
ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ་ལས། དང་པོར་ཚུ་ནི་སྦྱུལ་བར་འགྱུར། །དེར་ནི་ས་པོན་བཅུག་གྱུར་
ལ། །དེར་ནི་གསེར་གྱི་སྒོ་རར་གྱུར། །དེ་ལས་ཆངས་པ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་ལ། དེ་ཉིད་ལས་
འགྲོ་བ་གཞན་དག་གྱུར་སྦྱེས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཅེས་འབྱུང་དོ། །

ཁ་ཅིག་དམ། ཆངས་པའི་སྒོ་ར་ཅེ་ནས་གཞོན། །ཞེས་པའི་ཆེག་གིས་འདིག་ཉེན་གྱི་
ཁམས་སྒོ་ར་ལས་སྦྱེས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་དོ་ཟེར་དོ། །ཡང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཚན་གཉིས་
པ་ནི་གང་ས་པོན་སོགས་ལས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་མངལ་ནས་སྦྱེས་པ་མི་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་
པའོ། །གང་སྐད་ཅིག་གིས་དཀྱིང་བསྐྱེད་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་རྩས་སྦྱེས་ལས་བསྐྱེད་
པ་དང་མཐུན་པའོ། །དེ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཚན་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་
གྱི་འད་སྐད་ཅིག་གི་རྣམ་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པས་
བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་དམ། སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དབང་པོ་ཚོན་པའི་
བསམ་པས་སམ་ཞེས་སྦྱ་བ་ནི་མ་དེས་པའི་གཏམ་མོ། །གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་རྣམ་པ་ལྟས་བྱང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་ལ། དེ་ག། ༡ ཤོག ༡༣༥ ཟེང་། ༡༣

ཆུབ་པ་བཤད་པ་ནི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་དང་བྲམ་བ་དངོས་གནས་
ལ་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱེལ་བ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། ཅེས་པ་ནས། རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པས་རྟོགས་པར་བྱའོའི་བར་ཏེ། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་འདི་དག་གོང་འོག་རྣམས་སུ་
སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟོགས་རྣམས་ལ་བཤད་པ་མང་བས་དེ་ལྟར་ན་མཚན་རྟོགས་བཞི་ཉིད་རྟོགས་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔ་བྱང་ཆུབ་པའམ། ཡང་ན་སྔ་མ་དག་འཆད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྔས་བྱང་
ཆུབ་པ་ལ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་ལ་གཉིས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་ཁྱོ་བོ་བསྐྱེལ་བ་
དང་། རོ་མཉམ་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགྲགས་པའི་དོན་དུ་རྩོམ་རྩེ་བྲག་ས་སྟོ་
བ་དང་། ཁྱོ་བོ་བཞིའི་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་འོད་ཟེར་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགྲགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པར་བྱས་
ནས་སྤར་ཡང་རང་གི་གནས་སུ་འགྲོའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། རྩོམ་རྩེ་བྲག་ས་སྟོ་དང་སྟོར་བ་ན་དབུ་
མའི་རྒྱང་ཤེས་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མིང་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་སྤར་ལ་དགྲགས་
པར་བྱ་བའི་ལྟ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟའི་རྒྱང་དང་སྟོ་ལྟའི་དབང་ཤེས་དང་སྤར་ངོ། །སྤྱལ་ཞགས་
ནི་ཁ་དོལ། རྒྱགས། ཅིག །འཆིང་བ་ལ་སྤྱལ་ཞགས་བསྐྱེལ་པས་རྩོམ་རྩེ་ཞགས་པ་ཉིད་སྤྱལ་ཞགས་
ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །གཞན་པས། དག །སྤྱལ་དང་སྤྱ་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་བརྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཞགས་
མིག་དང་ལྟན་པའི་ཞགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །སྟེ་བའི་བརྒྱལ་པས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་རྒྱང་གིས་ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བཀྲག་པ་ནི་རྒྱང་དེ་ལ་ཞོན་པའི་ཤེས་པ་སོ་སོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་བྱ་
དགོས་པར་མངོན་ནོ། །དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རང་གི་གནས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་
ཐིམ་པའོ། །ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནས་གཞུག་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་སྤྱེས་པ་ཞེས་པ་ནས། དམ་
ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་ནའོ་ཞེས་པའི་
བར་ལ་འོག་གི་སྟེའི་ཆོག་ས་བཅད་གོ་དགྲུ་པར་འདི་དག་གི་མཚན་ཀྱི་རྣམ་གངས་འཆད་པ་ན།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༥ འཁོར་ལོའི་བརྒྱད་དུ་ཁྱོ་བོ་

ཐུགས་བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དོ། །རངས་བྱེད་ནི་གཤེན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དོ། །ཁེངས་བྱེད་
ནི་བརྒྱ་མཐར་བྱེད་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ནི་བགེགས་མཐར་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་ཁོ་ལོ་འདི་
དག་དབང་ཤེས་དག་པར་མཛད་པ་ནི་དོ་རྗེ་ཤུགས་ཡིད་ཤེས་དང་སྒྲུར་བའི་རྒྱ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་
ལ། གཞན་དུ་ལས་དབང་དག་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ལྷ་གཅིག་ལ་དག་པ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་སྒར་བཞིན་དམ་
ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་ལ་རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་གྲུར་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ཁ་དམ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་
པ་སྐྱེན་བྲངས་པ་སྒར་བསྐྱེན་པའི་སྐབས་བཞིན་གཞུག་ཟེར་བ་ནི་བྲན་པ་རྣམ་དུ་མ་བཞག་པ་སྟེ་
སྒར་བསྐྱེན་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དུ་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བཞིན་དམ་ཆེག་པ་ལ་དམ་ཆེག་པ་བསྐྱེས་
པའོ། །ཞེས་ཟེར་ཡང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཁྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འཁོར་རྣམས་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོའི་
དོན་དུ་བཞུགས་པ་ཡང་བསྐྱེན་ཟེན་པས་འདིར་ནི་མཆོད་ལྷ་དང་ཁོ་ལོ་ཡུམ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན་
ལེགས་སོ། །ཁ་ཕྱགས་ཅིག་སྒར་བཞིན་ལྷ་མོ་བརྩ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་ནས་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆེག་
དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་
ཀྱི་སྟོན་དག་པ་བཤད་པ། གསུང་དང་སྐྱེད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་
སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། གཤེགས་པ་ཡབ་
ཡུམ་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། ཁོ་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་
རོ་མཉམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྫོགས་པའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
ཅེས་པ་ནས། བྲང་བ་དང་བརྒྱའི་འདབ་མ་དག་གི་བར་ཀྱི་བྱར་ཀྱི་ཆའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་འདིར་
རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཅེས་པ་ལ་འགྱུར་གཞན་རྫོད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་འགྱུར་ཡང་སྒྲ་མ་
ཉིད་ལེགས་ཏེ། དོན་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཀླ་རས་རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཀྱི་བྲང་བར་ཡེ་ཤེས་ཐེག་
ལེ་བྲངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གིས་རྫོགས་པ། །རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་བཛྲ་དོ། །ཞེས་

1 བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༣༩ ཞོག་ ༡༦༣ བྲང་། ༡

ཆུང་དྲ་དང་འབྲིང་པོའི་རྟེང་དེ་འཛིན་བཤད་པ་ལྟར་དམ་ཆེག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་རོ་
 མཉམ་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་ལ་མཁས་
 རང་པ་དག། འདིར་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནང་ལེ་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཏེ་ལྷའི་བདག་ཉིད་
 ཀྱི་རོའི་ཁམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་
 ལས་སོ།¹ །ཞེས་དང་། འདིར་སྟོང་པའི་སྒྲུབ་ཁྲུ་བའི་ཁམས་བརྗོད་དེ།² ཞེས་གསུངས་པས་བདེ་
 བའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྲུ་བའི་ཁམས་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་བརྗོད་ལ་དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 ཡེ་ཤེས་ཏེ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་པས་དེ་དང་རྣམ་ཤེས་ཐབས་ཤེས་སུ་
 མི་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་སྦྱར་བ་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རོ་
 མཉམ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ལ་སྦྱར་བ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་མི་བསྟོན་པ་དང་ནམ་མཁའ་ནི་དབྱིངས་
 རྒྱལ་མ་སྟེ་ལུས་ལ་བརྒྱུག་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་རོ་མཉམ་པར་གསལ་བར་
 བཤད་དུ་རྩང་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་ལུས་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་
 བྱའོ། །ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཤར་གྱི་བསྐྱེད་གདན་གྱི་སྟེ་བར་
 ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་མའི་འཕར་མ་ལའོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཕར་མའི་ཤར་གྱི་བསྐྱེད་ལ་ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དཔའ་དང་རོ་མཉམ་དུ་བྱེད་པའོ་ཅེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོའི་རོ་མཉམ་དང་། ཞར་ལ་སྦྱའི་ཁྲོ་བའི་རོ་མཉམ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས།
 སྟོང་ཁའི་བསྐྱེད་ལའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོའི་བར་ལ་རྒྱང་ཐབས་དང་། ས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཅིང་སྟེ་བ་
 རྒྱང་གི་ཁམས་ཡིན་པས་བྱིས་པ་སྦྱེས་པའི་སྟེ་བའི་རང་གི་རྩ་འདབ་བཞི་ཁྲོ་བོ་བཞི་དང་སྟེང་ཁའི་
 རྩོགས་མཆམས་ཀྱི་རྩ་བཞི་ཁྲོ་མོ་བཞི་དང་དག་པ་སྦྱར་ལ། ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག །དག་གཞན་ཤིན་ཏུ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤ ཞོག ༥༣༩ ཟེང་། ༡༤

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤ ཞོག ༤༣༩ ཟེང་། ༤

སྟོབས་དང་བརྗོད་པ་གཞན་རེངས་བྱེད་མ་ཞེས་སོགས་སྟུང་བ་ནི་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་བ་མེན་
 ཏེ། འགྲེལ་བས་གོང་ལྟར་ནང་དང་གཞན་སྟུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོལ། །གཉིས་པ་
 བེ་དེ་བཞེན་དུ་སྟོམ་པའི་རིམ་བཤེན་བར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་ཁོ་པོའི་ཞར་ལས་བྱུང་
 བས་སྟུང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོ་སྟུང་སྟེ་ཅེས་བ་ནས། སྟོམ་པ་ལ་ནི་འོག་དང་སྟེང་དུ་ཤིང་རྟའི་ཞེས་
 པའི་བར་ཏེ་རྩལ་ཚོན་ལ་སྟེང་འོག་གི་ཁོ་པོའི་ཤིང་རྟ་ཤར་བྱུང་གྱི་རྟ་བབས་ཀྱི་བྱམ་པ་སྤངས་པར་
 དགོད་ལ། སྟེང་འོག་གི་ལྷ་བསྟོམ་པའི་བྱིར་བཏང་སྤར་བཤད་ཐེན་ཅིང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བསྟོམ་པའི་
 གནས་ལ་ད་དུང་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་གཞི་གཅིག་སྤང་ལ་ལྷག་མ་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྟོའི་དག་པ་བཤད་པ་ནི་སྟེང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
 ཁ་དང་དབང་པོ་དང་ཞེས་བ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
 སོ། །ཞེས་བ་ནི་རེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དབང་པོ་ཞེས་བ་ནི་ལྷ་བའི་དབང་པོ་སྟེ་དེ་ལ་
 གཅིན་དང་ཁ་བའི་སྟོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་སྟོ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་འོག་དང་སྟེང་དུ་སྟེ་དེ་དང་སྟུང་
 པའི་སྟོ་བཙོ་ལྷ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྟོར་པའི་སྟོ་གསུམ་པོ་ཐུགས་ཀྱི་ཁ་བའི་སྟོ་དང་སྟུང་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོ་དང་། གསུང་ལ་མགྲིན་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོ་སྟེ་གསུམ་པོ་སྤངས་པས་སྟོ་
 བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ལ་གནས་ལྷ་ནས་བརྗོད་པ་ནི་མགྲིན་པ་དང་རྟ་དང་སྟེ་དང་སོ་དང་སྟེ་སྟེ་
 ལྷ་དང་ཐུགས་གསུང་སྟུང་སྟོར་པའི་སྟོ་གསུམ་ནི་མཐོངས་ཁུང་རོ་ཞེས་མཁས་རང་བ་དག་ཟེར་ལ།
 གཞན་དག་གོ་སྟོལ།

གསུམ་པ་གསུང་དང་སྟུང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་སོགས་
 བཤད་པ་ནི། འདིར་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད། ཅེས་བ་ནས། བརྟམས་
 ཏེ་རོ་རྗེ་གར་གྱི་སྟེང་དུའོ། །ཞེས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་
 དབྱ་ནི་གོ་སྟོལ་ཞེས་ཁ་འབངས་པའི་གོ་སྟོ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། གསུང་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་
 བཤད་པ། སྟུང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། ལྷ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་དང་
 འདུག་སྟངས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གསུང་ལས་སྟེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རོ་མཉམ་གྱི་གནས་
 ལ་ནི་མོར་ཏེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཚམས་རྣམས་སུ་འབྱུང་པོའི་རིགས་ལས་སྟེས་པ་གསུང་གི་

ནལ་འབྱོར་མ་ནམས་ཀྱི་གདན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤར་དུ་གཙུག་མོ་ཙུ་མེ་དང་དེའི་ཡབ་ལྷའི་དབང་པོ་
རོ་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅེས་སྒྲུར་ནས། དཔལ་མོ་ཉིད་དང་གདོང་བྱལ་བ་ཅེས་པའི་བར་ལ། ཅེ་
མོ་ཅན་ནི་མེ་དང་། རིག་བྱེད་གདོང་ནི་ཆངས་པ་དང་། གཤེན་རྩེ་ནི་སྟོ་དང་། ལྷ་མིན་བདག་པོ་ནི་
བདེན་བྲལ་དང་། བགེགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཆོགས་བདག་དང་། དུས་ཀྱི་གདོང་མ་ནི་ཆངས་མ་དང་།
གཞོན་སྤྱན་ནི་བྱང་དང་། ལྷགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་དབང་ལྷན་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷ་བརྩ་གཉིས་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། ལྷ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རོ་
མཉམ་བཤད་པ། རབ་གཏུམ་མ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷའི་སྟོ་
ནམས་ཀྱི་གཡས་དང་མཆོམས་བཞིར་གནས་པའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པ། ལྷའི་གཡོན་
ཀྱི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་གི་བྱེ་རྩལ་ཀྱི་སྟོའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་རོ་
མཉམ་ཚུལ་ནི་དབང་པོའི་སྟོ་སྟེ་ཤར་སྟོའི་གཡས་སུ་བརྒྱའི་ལྷེ་བར་ལྷ་མིན་བདག་པོ་བདེན་བྲལ་
ཏེ་སྤྱན་པོ་དང་དེའི་ཕྱོགས་བརྒྱ་སྤྱན་མོ་རོ་མཉམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཅེས་སྒྲུར་ནས། མེར་ནི་རྒྱང་ལྷ་དང་
རབ་གཏུམ་མ་སྟེ་མེ་ལྷ་དང་ཚུ་ལྷ་མོ་ཡང་སྟོའི་སྟོའི་གཡས་སུའོ། །ཅེས་པ་ནས། དབང་ལྷན་དུ་ནི་
ཆོགས་ཀྱི་དབང་མོ་གཞོན་ལྷ་མ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་ལ་རྒྱབ་དུ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱབ་སྟོའི་གཡས་ལ་བྱ་སྟེ་
གཞན་ནམས་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ནི་ནོར་སྤྱན་ཀྱི་སྟོ་ནི་བྱང་གི་སྟོ་དང་གཤེན་རྩེའི་སྟོ་ནི་སྟོ་སྟོ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའི་
གཡོན་ཀྱི་ཆར་བྲག་པོ་དང་དུས་ཏེ། གཤེན་རྩེ་གཉིས་རོ་མཉམ་པ་སྟེ། ལྷ་འཇུག་དང་ནི་ནོར་སྤྱན་
ཞེས་པ་གཉིས་སྟོ་སྟོ་དང་རྒྱབ་ཀྱི་སྟོའི་གཡོན་དུའོ། །དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་རབ་དུ་བྲགས་
པ་རི་སྤྱས་ནི་གོ་རྟེ་སྟེ་བྲག་པོའི་ལུས་དང་གཤེན་རྩེའི་ལུས་གཤེན་རྩེ་མ་དང་ལྷ་འཇུག་གི་དཔལ་
མོ་དང་ནོར་སྤྱན་ཀྱི་དབང་མོར་འགྱུར་རོ། །གསུང་གི་ནལ་འབྱོར་མ་དང་སྟོའི་ལྷ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་
ཡབ་ལུས་བརྒྱའི་ལྷེ་བ་ལ་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དངོས་སུ་གསུངས་པས། འདབ་མའི་ལྷ་མོ་
ནམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་ཡང་གོ་བར་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པར་མངོན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི་སྟོའི་ལྷ་ཆེན་བརྩ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་བྱེ་རྩལ་དུ་རྟ་བབས་བཞིའི་
ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་དུ་ལྷ་སྟེ་ཤར་སྟོའི་གཡོན་གཡས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཤེན་རྩེ་སྟོ་སྟོ་སྟེ་

གཡོན་དང་། གཞོད་སྦྱིན་ཏེ་བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་གཡམས་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཁ་ཁྲིར་གྱི་གཡོན་གཡམས་དག་
ལ་སྐྱུ་རྣམས་མཐའ་དག་སྟེ་ཅེས་བ་ནས། དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཞེས་པའི་
བར་ལ་གཡོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །སྟེང་ལོག་གི་སྐྱུ་ཡབ་ཡུམ་འདིར་མ་
གསུངས་ཏེ་གོ་སྤྱོད་བ་ལ་དགོངས་བ་འབྲུལ། །མཁས་བ་དག་རྣམས་འཕྱོར་རྒྱུ་དང་རབ་
གཏུམ་མ་རྣམས་རང་རིགས་ཀྱིས་འཕྱུད་བར་བྱས་བ་ནི་ཆོག་འདི་དག་དང་མི་སྦྱར་བར་སྦྱང་རོ་
ཞེས་གསུང་རོ། །ཅེ་མོས་འཕྱིགས་བ་ནི་མདུད་གིས་འཕྱིགས་བའོ་ཞེས་གྱུར་རོ། །བཞི་བ་ནི་དུར་
ཁྲོད་ས་ལ་གནས་བ་ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། ཅེས་བ་ནས། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་སྒྲིལ་
ཉི་དག་གྱུར་བསྒྲོམ་བར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་ནི་གོ་སྤྱོད་སྟེ་འདིར་ཡང་སྟེང་ལོག་གི་རབ་གཏུམ་མ་གཉིས་
ཀྱི་རོ་མཉམ་མ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་བ་ལྟ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྦྱངས་སྦྱབས་དང་འདུག་སྦྱངས་བཤད་བ་ལ་གཉིས།
སྦྱ་གང་གི་སྦྱངས་སྦྱབས་འདུག་སྦྱངས་གང་ཡིན་བ་དང་། སྦྱངས་སྦྱབས་དང་འདུག་སྦྱངས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གཡོན་བ་བརྒྱུད་བའི་སྦྱབས་ནི་སྦྱ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིར་འགྱུར་ཏེ།
མཉམ་པའི་སྦྱབས་ནི་འདབ་མ་དག་གི་སྦྱ་མོ་ནག་མོ་འབར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིའོ། །ཁོ་
མོ་བཅུ་དང་གསུང་གི་རྣམས་འཕྱོར་མའི་གཙོ་མོ་ལོར་ཏེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་དག་གི་ནི་ཁོ་མོ་རྣམས་
གཡོན་བརྒྱུད་དང་གསུང་གི་གཙོ་མོ་རྣམས་ས་གའི་སྦྱབས་ཏེ་སྦྱ་མིན་མོ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་
ཀྱི་འང་རྒྱུ་པོའི་སྦྱབས་སུ་གྱུར་པའོ། །གཡོན་བརྒྱུད་དག་ལ་གནས་བ་གཙོ་མོ་ལ་སོགས་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོམས་བར་འཇུག་བ་གཙོ་མོ་ལ་སོགས་བ་གཡམས་བརྒྱུད་གི་སྦྱབས་སུ་ངེས་བར་འགྱུར་
བ་སྟེ་ཡུམ་རྣམས་ས་གའི་སྦྱབས་ཀྱིས་གནས་བ་ལ་ནི་ཡབ་རྣམས་གྱུར་ས་གའི་སྦྱབས་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བར་འགྱུར་ཞིང་ངེས་བར་རྒྱུ་པོ་ལ་ཡང་རྒྱུ་པོ་སྟེ་དེ་དང་འབྲུལ། །དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་ལྟག་
མའི་ལྟ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་རབ་དུ་གསལ་ཞིང་ངེས་བར་རྫོ་རྗེའི་གདན་གྱིས་གནས་བ་སྟེ་རང་རང་
གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་སྦྱ་མོ་སེམས་མ་རྣམས་ནི་རང་རང་བརྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་
གདན་གྱིས་གནས་སོ། །གདོངས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱལ་བ་དང་རྣམ་ཀྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་རྣམས་

དང་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་རང་རང་¹ཕྱོགས་ཀྱི་བཞོན་པར་གནས་པའི་ལྷ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་རྣམས་རྫོ་རྗེའི་གདན་གྱིས་གནས་ཤིང་ལྷ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱའི་འདབ་མར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ནི་རོལ་པའི་སྒྲུབས་ཀྱིས་གནས་ཏེ་འབྱུང་པོ་ལས་སྦྱེས་མ་གསུང་གི་གཙོ་མོའི་འདབ་མའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རོལ་པས་གནས་པ་ཉིད་དོ། །རོལ་པ་ལ་ཡང་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་རོལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོག་ཏུ་གཡས་རོལ་ཆོག་གིས་ཐེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་འདི་དག་གྲང་གཡས་རོལ་གྱིས་བཞུགས་པ་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་གཡོན་བརྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུང་པ་གཡས་པ་བསྐྱམ་པ་དག་གྲང་ས་གཞི་ལ་ནི་རྒྱུང་མཐེལ་ངེས་པར་བཞོད་ཅིང་རྒྱུང་པ་གཡོན་པ་བརྒྱུང་པ་དག་ཡིན་ལ། རྒྱུང་པའི་བར་གྱི་ཆད་ནི་སོར་མོའི་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་ལ་སྐྱེད་དང་བཅས་པའི་བྱ་གཉིས་པ་སྟེ། མི་ཡི་བདག་པོ་དེ་ནི་གཡོན་པ་བརྒྱུང་པའི་སྒྲུབས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་གཡས་བརྒྱུང་ཞིང་གཡོན་བསྐྱམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ནི་གཡས་བརྒྱུང་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་རྒྱུང་པ་བྱུང་ནི་ནང་གི་ཆ་གཉིས་གཤེབས་པ་མཉམ་པར་བྱས་ཤིང་སོར་མོ་མདུན་དུ་བསྐྱོན་པ་མཉམ་པའི་སྒྲུབས་སོ། །ཡོན་ཏན་དབང་གིས་བྱས་མོ་བྱུང་ནི་སོར་མོ་ལོགས་སུ་བསྐྱོན་ཅིང་རབ་ཏུ་བརྒྱུང་བ་དག་ལས་རྟེང་པའི་བར་དུ་སོར་ཉེར་བྱག་བྲས་པ་ས་གཤི་སྒྲུབས་དང་ནི་དེ་ཉིད་ལས་རྟེང་པའི་བར་བྱ་དོ་བ་ངང་པའི་གཤོག་པ་ལྟར་བྲས་པ་སྦྱུང་པོའི་སྒྲུབས་སུ་འགྱུར་རོ། །

བྱས་མོ་གཡོན་བྱང་པོ་སོར་མོ་མདུན་དུ་བསྐྱོན་པ་ལས་བྱུང་ཟད་གཡས་ཀྱི་བྱས་སྐྱེད་ནི་གཡས་སུ་འབྱོག་ཅིང་སོར་མོ་ལོགས་སུ་བསྐྱོན་པའི་རྟེང་པ་གཡོན་གྱི་ལོང་བུའི་བར་དུ་སོར་བཞི་ཙམ་སོན་པ་ནི་གཡས་ཀྱི་རོལ་པར་འགྱུར་ཏེ་གཡོན་རོལ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྫོ་རྗེའི་གདན་ནི་རྫོ་རྗེ་སྤྱིལ་གྲང་དང་བསྐྱའི་འདུག་སྐྱེད་སྤྱིན་པ་གཉིས་བསྐྱོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད་དེ་སྤྲང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རྩ་ར་ཏ་ནི་བསྐྱོམས་པའམ་བསགས་པ་སྟེ་དེ་འདྲ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གར་གྱི་བསྐྱོན་བཅོས་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གར་གྱིས་བགེགས་དབྱང་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲད་དུའོ། །ལྷ་སྐྱེད་སོ་བྱག་ཁོ་བརྒྱད། བྱེད་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ ན ༥ རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་

བ་བརྒྱུ་ཅ་བརྒྱད། ལུས་བསྐྱར་སོ་གཉིས། འབྱུང་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟླ་ར་ཏ་ལས་བྱུང་
ཟེར་རང་དམ་རོ། །ཟླ་ར་ཏ་ནི་བྱང་སྟོང་རྒྱས་པས་བྱས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་འདུག་སྐྱེད་ས་
སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་མི་གཟུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དང་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་འདེབས་
ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ། ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཅོད་པན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། འཆད་པར་འགྱུར་བ་
ལས་གང་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་རྒྱས་གདབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་རྩེ་རྩེ་ཡིས་ནི་རྩེ་
རྩེར་འགྱུར་བ་ནི་རྩེ་རྩེ་སེམས་དབའ་དང་རྩེ་རྩེའི་རིགས་མི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱས་གདབ་
སྟེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་གདབ་
ཀྱི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱུང་ལྷ་པ་ཐུགས་རྩེ་རྩེ་གཙུག་ཏྱར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །ཁ་ཐོགས་
ཅིག །འདི་གཙོ་བོའི་རྒྱས་གདབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡི་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའི་རྒྱས་
འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཅོད་པན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སྟེ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟེ་མ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ཡང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་
པའི་ཅོད་པན་འཆད་བྱེད་གཞུང་འདི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ནི་བཀག་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལ་འགྱུར་འགྱུར་མངས་གཞན་ལས། ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་རིགས་ལྡན་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ལ། དོན་ནི་
རྩོད་སེམས་ལ་རིགས་དུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལྟ་ཆར་ཆར་བས་
མ་ཡིན་པ་ནི་ལུགས་གཉིས་པར་སྟོན་པ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རིགས་དུག་པ་ནི་རིགས་ལྡེ་
རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟེ་མ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟ་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཅོད་པན་བུའོ་ཞེས་
པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་མི་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་འདེབས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་བྱད་ག །རྣམ་
སྟངས་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ། སྟངས་མཐའ་ལ་རྣམ་སྟངས་ནི་དག་ལ་ལུས་ཀྱི་རྒྱ། རིན་
འབྱུང་ལ་སྟངས་མཐའ་ནི་ཁོགས་ལ་ཁོགས་ཅན་གྱི་རྒྱ། དོན་བྱུང་ལ་རིན་འབྱུང་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་
རྒྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྟངས་ངོ་།།

སྤྲུལ་པ་དམ་སོགས་པ་ལ་ཆེ་བས། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་རིགས་ནི་བཀག་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་རིགས་ལྟ་
སོ་སོ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་མི་གདབ་སྟེ་རང་ཉིད་དང་རང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་སྤྲོད། །ཁ་དོལ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་པའི་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་པར་གསུངས་པ་འདིས་ལས་
རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙུག་པོ་རྣམས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙུག་པོ་མི་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པ་ལ་མི་གཞོད་དེ། སྤར་ནི་སྐྱེ་བའི་དུས་སྤྱི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་
རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཚུགས་དག་སྤྲུལ་པའི་འདོད་
པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསམས་ནས། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མཆོན་པའི་ཅོད་པན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་སྤྲོད། །རྒྱས་གདབ་བྱ་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དབང་སྤྱུག་སོགས་རལ་པ་
འཛིན་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པས་སྤྱི་སྟེགས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྱད་དུ་སྟེ་དབང་སྤྱུག་གི་ཞལ་དུག་
དང་ཆངས་པའི་ཞལ་ལྟ་ལས་ཞལ་དུག་དང་མཐུན་པར་དེ་མ་ཐག་པ་ནི་རྣམ་སྤྱང་མཛད་གྱི་མིང་སྟེ་
དེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་གདབ་བྱ་རྣམས་ཐ་མལ་པ་བྲིས་པ་དང་འབྲ་བར་རལ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱར་པོ་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་ཆ་ལུགས་གཙུག་ཏྱར་འཛིན་པ་སོགས་རྒྱས་
འདེབས་བྱེད་དུག་གོ། །དབང་སྤྱུག་ལ་གདོང་དུག་ཡོད་པར་མ་གྲགས་ཀྱང་དེའི་བྱ་གཞོན་ཏུ་གདོང་
དུག་ལ་བྱ་དགོས་པར་མཛོན་ལ། ཆངས་པས་སྤྱུགས་བཞིར་གདོང་བཞི་སྤྱུལ་ཏེ་ཐེག་པེ་མཆོག་མ་
ལ་བཏུས་ཤིང་དེ་སྟེང་དུ་སོང་བ་ལ་བཏུ་བའི་ཕྱིར་གདོང་གཅིག་སྤྱུལ་པ་བྲུབ་འཇུག་གིས་བཅད་
ཅེས་གྲག་གོ་ཞེས་རྟོག་གོ་འབར་བ་སོགས་སྤྱི་བཤད་དོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤྲོད།

གཉིས་པ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ས་བོན་གྱི་
ཡི་གེ་མཆོན་མ་སོ་སོ་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལྷ་སོ་སོ་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོན་མ་སོ་གཉིས་དང་སྐྱར་བ། ལྷ་དང་ལྷ་མའི་མཆོན་མ་གཞན་དང་
སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་རྣམས་གྱི་རབ་དུ་སྐྱེ་བ་གསུངས་
པ། ཅེས་པ་ནས། མཆོན་མ་སྤྱུལ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་གྱི་དབྱངས་གྱི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་
བཞེན་དུ་ལྷ་ཡིག་ལས་ལོགས་སྤྱི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ལ་ལྷ་སའི་ཁམས་ཡིན་ལ། གོས་རེག་

1 ཞོལ། ཞོག ༥༠ བ ༧། གཙང་། ཞོག ༣༡ བ ༡༡ རང་ཉིད་རང་དང་བསྐྱེད་བྱ་

དོན་མེད་ཕྱག་མཆན་ཡིན་ཅིང་དེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྟ་ཡང་དེ་
དང་འདྲ་བས་མི་འཐད་དོན་ཞེས། རྟུག་སོ་འདི་དག་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་
ཞེས་མཁས་པ་དག་གི་གསུང་རྒྱུན་རྟེན་ལས་བྱུང་ངོ་། །རྟུག་ཆན་གཉིས་པ་གཟུགས་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བར་རྟུག་དང་སྒྲིར་བ་སྣ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཨ་ལ་ཡིག་ལས་ཕྱང་སོགས་ལྟ་ནི་རིམ་བུ་བཞིན་འདྲ་
བྱེད་དང་། འདྲ་ཤེས་དང་། ཆོར་བ་དང་སྟོང་པའི་ཁམས་དང་ཆོགས་པ་སྟེ་ལྟོ། །ཞུལ་ཡིག་ལས་
དབྱུག་པ་སོགས་ལྟ་ཡང་རིམ་བུ་བཞིན་གཟུགས་དང་ཆོར་བའི་གཉིས་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་སྟེ་ལྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨ་ཡིག་ལས་གཞུ་སོགས་ལྟ་ཡང་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་ཡང་
ཆོར་བ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་སྟོང་པ་སྟེ་ལྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་ཡིག་ལས་གཟུགས་གཉིས་དང་འདྲ་
བྱེད་དང་སྟོང་པ་ཡང་འདྲ་བྱེད་དང་སྟོང་པ་སྟེ་རྟུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེས་ས་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་གོ་བར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་འདིར་ནི་ལྟག་མ་ཉི་བའི་མཆན་ལ། ཅེས་པ་
ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་པའོའི་བར་ནི་གསུང་དང་
སྒྲིའི་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་ཕྱག་མཆན་ས་བོན་སོ་སོ་ལས་སྒྲིམ་པ་ཁམས་དང་རིགས་སོ་སོར་ཤེས་པར་
བྱ་བ་སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སོ་སོ་དང་སྒྱུར་བ་ལ་བཞི། ཐུགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ། གསུང་གི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ། སྒྲིའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ། དོན་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། དོན་མེད་སེམས་དཔའ་ནས། སེམས་
དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྟན་པ། ཐུགས་དང་སྒྲིའི་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་ས་བོན་
ཀྱི་ཡི་གེ་བསྟན་པ། ལུས་མ་དང་བྱམ་པ་དང་། མཆན་མ་བཞིའི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བསྟན་པའོ། །དང་
སོ་ནི། ད་ནི་རྣ་ད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་མེད་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ཅེས་པ་ནས། རྣམ་དག་
རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་རིགས་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནི་
ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། མཁས་རང་པ་དག་ །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་སོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་
ཤེས་སུ་བྱས་པ་ནི་ཁྱུ་རྟུལ་ཀྱི་ཁམས་ལས་ཕྱང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སྟོན་པ་བཞིན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ལས་ལྟ་གཞན་རྣམས་སྟོན་ཤིང་ཁྱུ་རྟུལ་གཉིས་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་ལ་རང་རིགས་

གྱིས་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་ནི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆའི་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་ནི་ཡི་ཤེས་
 ཀྱི་ཆའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པས་སོ། །ནང་ལེ་ལས་སྟོང་བ་ཞེས་པ་རྩལ་གྱི་ཁམས་དང་། སྒྲུབ་ཞེས་པ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དཔལ་ལྷན་རྩལ་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་ཉིད་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །འདིས་སྣ་ཆོག་གས་ལུས་ལས་ཆོས་དབྱིངས་རྩོུ་རྩེ་མ་
 དང་དབྱིངས་ལྷག་མ་ལས་སྒྲུ་རྩོུ་རྩེ་མ་བསྐྱེད་པའི་འགལ་སྟོང་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 ཏེ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་རྩོུ་སེམས་སུ་བྱས་
 པ་དང་། སྣ་ཆོག་གས་ལུས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་ཡང་ཞར་ལ་ལུས་ལ་བཅུག་པའི་
 རྩོུ་སེམས་དང་ཤེས་ཕྱིན་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་བསམ་ཡང་སྟོན་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་དང་དེ་གཉིས་
 ས་བོན་ཡང་འབྲུ་བའི་བྱུང་རོ། །འདིར་རྩོུ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དང་ཤེས་ཕྱིན་མ་གཉིས་དང་། མི་བསྐྱེད་
 པ་དང་དབྱིངས་ལྷག་མ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུངས་ཤིང་དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་ལ་
 དགོད་པའི་སྟེང་ས་བོན་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱུང་། དགྲིལ་འཁོར་དུ་དགོད་པ་གོ་བར་རྩས་
 སོ། །ཁ་ཅིག་འདིར་ཐབས་ཤེས་རིགས་མཐུན་འབྱུང་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱུང་བྱེད་འབྲེལ་པའི་
 རིགས་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ནམ་མཁའ་
 དབྱིངས་ལྷག་མ་ཐབས་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་ནི་ཐུན་སྒྲུབ་ལོ། །ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོུ་།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་རྩོུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་པའི་རིགས་
 ལྷའི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས་ཚུན་དུ་ནི་བྱུང་སྟེ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་དོན་
 དུའོ། །ཞེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་རིགས་ལ་འབྱུང་པས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་
 དུ་རྩས་མའི་ས་བོན་རྣམས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། ལྷགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་འོ་
 ཞེས་པའི་བར་ཏེ་རྩས་མ་བྱི་མ་གཉིས་དང་དེའི་ས་བོན་གྱི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ལྷགས་ཀྱི་ཁོ་
 བོ་རྣམས་ཏ་ཡ་ར་ཤ་ལ་ཏ་ཐིག་ལེ་ཅན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེའི་རྣམས་རྒྱུ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་སྟེང་འོག་གི་བྱུང་པའི་ས་བོན་མ་བྱུང་རོ། །

1 བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༤ ཤོག ༣༤༥ ཟེང་། ༣༠

2 ཞོུལ། ཤོག ༥༩ ན ༥ ལེགས་པ་འདི་ནི་

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཅཱ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིགས་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཅེས་པའི་བར་ལ་ཅཱ་ཅི་ཀ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་རྩི་རྩི་སོགས་རིང་པོ་བརྒྱད་དང་མདུན་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྩི་རྩི་སོགས་ཐུང་དུ་བརྒྱད་དགོད་ལ་དེ་དག་སྦྱོར་བ་ནི་ཤར་གྱི་བསྐྱེད་ལྟེ་བ་ལ་ཅཱ་ཅི་ཀ་གནས་པའི་རྒྱུ་དུ་རྩི་མདུན་གྱི་འདབ་མར་ཉེ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟོང་པ་ག་མའི་རྒྱུ་ཀྱི་འདབ་མར་རྩི་མདུན་རྩི་སོགས་སུ་སྦྱར་ཉེ་ལྷག་མ་གོ་སྦྱོང་། །སྤྱོད་མཆོམས་ཀྱི་མདུན་རྒྱུ་ཀྱི་འདབ་མ་གཉིས་གཉིས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ལྷག་མ་འདབ་མ་དུག་རྣམས་ལ་ནི་ཡ་ར་ལ་ལ་ལ་བཞི་ལ་ལྷ་ལྷི་རྩི་ལྷི་ལྷི་དང་ལ་ལི་རི་ལྷ་ལི་ལྷི་རིང་ཐུང་དུག་ཆོད་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་བ་དགོད་པ་ཡིན་ལ་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྦྱོང་།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆེས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བསྟན་པ། ལྷ་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་སྤྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ལའི་ཆེས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། མཁས་རང་བ་དག་སྤྱ་མར་དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཀ་སྦྱེ་རིམ་དང་བྱེ་མར་དབྱངས་གསལ་གཉིས་ཀ་སྤྱད་རིམ་མོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྤྱེ་གཉིས་ཀའི་དབྱངས་རྣམས་སྦྱེ་རིམ་ཡིན་པའི་བྱེར་རོ། །ཁ་དོལ་སྤྱོད་ཅིག་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ལུགས་སྟོན་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྟེལ་བ་ནི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་དག་པས་ལྷ་དེ་རྣམས་འབྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟན་སུ་མ་བབ་ཀྱི་ས་བོན་སོ་སོ་རེ་རེ་དང་དེའི་ལྷ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་སྦྱོར་བའི་དོན་ཉེ་དེ་ནི་འོག་དུ་གོ་སྦྱེད་ཆོགས་བཅད་གོ་གསུམ་པར་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ཞོན་ཏེ་ཡིག་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པའི་བར་ལ། མཁས་པ་དག་འདིར་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་རིགས་ལྷན་གྱི་རྩ་བྱས་པ་དང་དབང་ལེར་དེ་ལས་བརྒྱུ་བ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་གོང་འོག་གི་སྐབས་དུ་མར་ལ་ལར་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ལར་ཤེས་རབ་དུ་གསུངས་ཏེ། ལྷོ་ས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྷོ་ས་ནས་ཐབས་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀའི་ཆར་མི་འགལ་བས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་སྦྱེ་གོང་དུ་

ཡང་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །ད་ནི་བྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། དབང་ལྡན་
དུ་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་བར་ལ། དབང་ལེར་ཅ་སྡེ་སོགས་ལུགས་མ་ཐུན་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་དང་འདི་
གཉིས་གདམ་ངར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་ལུས་དང་བསམ་
བས་ཅེས་པ་ནས། གཙུ་བོ་དང་ཉེ་བའི་དབྱེ་བས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་ཀྱི་ངེས་
པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་གཙུ་བོ་དང་ཉེ་བའི་གཙུ་བོ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ལུགས་གསུང་སྒྲུབ་
ལྟ་ཀྱན་ཀྱི་གཙུ་བོ་དང་རང་གི་འདབ་མའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བའི་གཙུ་བོ་པའོ། །ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
གཙུ་བོ་ལ་ལྷོགས་པ་ནི་གཙུ་བོ་དང་སྟན་ཡང་བསྐྱེད་སྟེ་བ་ལ་གནས་པ་འདབ་མའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་
བའི་གཙུ་བོ་པའོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ།

བཞི་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ་ནི་ད་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་
སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅེས་པ་ནས། མཐར་ཐུག་པ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་དབང་གི་འབྲེལ་
བའོ། །ཅེས་པའི་གོ་སྟེ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་དང་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ། གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་ཆོས་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་དང་
རིགས་ཅན་བཤད་པ། ལྟ་དང་རབ་གཏུམ་མ་དང་སྒྲིག་མོ་སོགས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་དབང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ། ཁོ་བོ་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་དབང་རྒྱག་གི་རིགས་དང་
རིགས་ཅན་བསྟན་པ། སེམས་མ་རྒྱག་གི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་
ལྡན་དོ་རྩེ་ཅན་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་རིགས་ཅན་དང་ཀྱན་བཟང་དང་དོར་སེམས་དེའི་རིགས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པ་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་པ་ནས།
འཛིན་ཉེན་མགོན་ཅེས་པའི་བར་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་གོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་
དང་སྒྲུབ་དོ་རྩེ་མ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་སྟེ་རྩེ་མ་སྟེ་དེ་ནི་དོ་རྩེ་དབྱེད་སྟེ་
དབང་ལྷག་མ་དང་རིགས་ཅན་ཅོ། །དཔལ་ལྡན་སྟོལ་མ་རིག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། ལྟ་མ་
དེ་ཡི་དོ་རྩེ་མ། །ཅེས་པའི་བར་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁྲོ་བོ་བརྩ་གཅིག་གི་རིགས་དང་རིགས་འདྲ་བཤད་པ། ཁྲོ་མོ་བརྩ་
གཅིག་གི་རིགས་དང་རིགས་འདྲ་བཤད་པ། ཁྲོ་བོ་བཞིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི་ཁྲོ་བོའི་དབང་པོ་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་དང་རྒྱལ་བའི་བདག་པོ་རྗེར་སེམས་རིགས་དང་རིགས་ཅན་དུ་
འགྱུར་ཏེ་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་དང་རྒྱལ་དུ་བཟང་པོ་གཉིས་རིགས་འདྲ་བ་དེ་ཉིད་དོ་ཅེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་
དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་མི་གཡོ་བ། ཅེས་པའི་བར་ལ། འདོད་པའོ་ཅེས་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་
དང་། ཤིན་དུ་བཙོན་འགྱུས་ནི་སྟོབས་པོ་ཆེའོ། །ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་མཁའ་ཡང་ན་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དང་ཁྲོ་བོའི་དབང་པོ་རྗེ་རྗེ་
ཤུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཁྲོ་བོའི་དབང་ཕྱག་མ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རིགས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། འགྱུར་རོ་གཞན་དུ། སྐྱ་ཡི་རྗེ་རྗེ་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་
འབྱུང་ལ། སྐྱ་མདོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགྱུར་དེ་འགྲིག་གོ། །སྐྱ་རང་སོགས་མ་དག་། རྗེ་རྗེ་ཤུགས་
ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་གཞི་མཐུན་པའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །སྟོང་པར་གྲགས་པ་དབྱིངས་ཕྱག་མ་དང་ཤིན་དུ་སྟོན་མོ་གཉིས་དང་རྒྱང་སྟོལ་མ་དང་
དང་པོ་མཐའ་ཡས་བཙོན་འགྱུས་མ་སྟེ། རབ་གཏུམ་མ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་གོ་
རིམ་ལྟར་སྐྱར་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་རིམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྟོའོ། །གསུམ་པ་
ནི། འདིར་ནི་རེངས་བྱེད་དུས་ཏེ་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ་ཅེས་པ་ནས། ཁེངས་བྱེད་དང་ནི་
བརྒྱའི་དག། །ཅེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་གསུང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་དང་ཆོས་སྣ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་
བསྟན་པ་ལ་གསུམ། གསུང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བསྟན་པ། ཆངས་
པ་སོགས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་དང་རིགས་ཅན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་སྟོལ་མ་དང་། རྩ་
ལྷན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱར་ནས་བཞི་པ་སྟེ་བྱི་རྗེ་རྗེ་མ་དང་། གཡོ་བ་རྒྱང་སྟོགས་ཀྱི་
ཆངས་མ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྗེ་རྗེ་མ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་
འཕྲོག་བྱེད་ཏེ་དབང་ལྡན་དང་། ལྟ་མིན་ཏེ་བདེན་བྲལ་དང་། མེར་ནི་གནས་པའི་དཔལ་མོ་དང་
གཞོན་ནུ་མ་དང་བྱུང་འཇུག་མ་གསུམ་ཡང་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཅོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཆངས་པ་དང་ནི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་མཛད་ཏུ་འགྱུར་ཅེས་པ་ནས། རྒྱག་པ་ཀྱན་ཏུ་
བཟང་པོ་ཞོར་གྱི་བདག་པོ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། ལྷ་མིན་དག་པོ་ནི་བྱུང་འབྱུང་དང་། བདེ་བྱེད་
ནི་དབང་ལྷག་དང་། ད་ཀྱང་བདག་པོ་ནི་ལྷ་མིན་བདག་པོ་སྟེ་མིན་པོ་དང་། ཏུས་སུ་འགྱུར་ཅེས་
པའི་ཏུས་ནི་གཤམ་ཆེ་སྟེ་གཞན་དག་གོ་སྟོན་ལོ། །མི་བསྐྱོད་པ་དང་ལྷ་མིན་དག་པོར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་
བའི་བདག་པོ་དང་ནི་བདེ་བྱེད་རབ་ཏུ་གྲགས། ཞེས་པས་བྱུང་འབྱུང་སྒྲུ་མདོག་ལྡང་གྱ་དང་དབང་
ལྷག་སྟོན་པོ་དང་ཡང་། དཔལ་ལྷན་ཕྱག་ན་དོ་ཆེ་ཏུས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱག་པ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞོར་གྱི་
བདག་པོ་ལོ། །ཞེས་པས་གཤམ་ཆེ་སྟེ་སྟོན་པོ་དང་ཞོར་སྒྱུན་ལྡང་གྱར་གསུངས་ཀྱང་དེར་ངེས་པ་མིན་
ཏེ་ཡེ་ལེར་བཤད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི་རིག་མ་སྟོལ་མ་སོགས་དབྱེདས་ཕྱག་མ་དང་ཤེར་ཕྱིན་མའི་བར་རྒྱག་དང་།
ཕྱག་རྒྱ་རིག་བྱ་དོ་ཆེ་ནས་ཆོས་དབྱེདས་དོ་ཆེ་མའི་བར་རྒྱག་ནི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ལྷ་
ཆེན་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། རིག་མ་ཡུམ་རྒྱག་དང་ཕྱག་རྒྱ་སེམས་མ་རྒྱག་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ནི་མ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་མཆོག་གི་བདག་པོའི་ཡུམ་རྣམས་དཀར་པོ་རྫོགས་པའི་ཉ་
བཅུ་གཉིས་ཡུམ་བཅུ་གཉིས་དང་ནག་པོ་རྫོགས་པའི་གནམ་སྟོང་བཅུ་གཉིས་ཡུམ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་
པའོ། །ཅེས་པ་ནས། གང་དེ་རྣམས་ཞེས་པའི་བར་ཞོར་ལག་ཆོས་ཞེས་པ་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་
དང་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་བ་རྒྱག་ནི་སྤྲ་མ་སྟོ་རིམ་རྒྱག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་མོ་རྣམས་
ཀྱི་ཕྱི་མ་རྒྱག་ནི་སྤྲ་པའི་རིམ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ཡུམ་རྒྱག་གི་རིགས་རྒྱག་ནི། སྟོན་མོ། རྩ་ལྷ་མོ། བག་མོ། རྒྱང་ལྷ་མོ། དྲག་མོ། གོ་
རྩོ། །སེམས་མ་རྒྱག་གི་རིགས་ནི་རབ་གཏུམ་མ། དཔལ་མོ། གཞོན་ཏུ་མ། རློག་མ། གཤམ་ཆེ་
མ། ཞོར་དབང་མོ་རྣམས་མོ། །གསུམ་པ་སྒྲུ་དང་རབ་གཏུམ་མ་དང་སྒྲིག་མོ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
དང་རིགས་ཅན་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་བརྒྱད་གང་ཏེ་བྱམ་པ་རྣམས་ཏེ་ཅེས་པ་ནས། ལྷ་ཆོགས་ཡུམ་
ལྷག་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་མ་ལ་སོགས་བཅུ་ཡིས་སྒྲིག་མོ་ལ་སོགས་པ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱན་རིགས་དང་རིགས་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱས་མ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུངས་མ་བརྒྱད་རིགས་སུ་བྱེད་ལ། ལྷ་ཆོགས་ཡུམ་དང་དེའི་ལྷག་

མ་དབྱིངས་ལྷག་མས་སྟེང་འོག་གི་གཟུངས་མ་རིགས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟོན།

ལྷ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་དང་སྐྱ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་བས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ། སྐྱ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་བས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷའི་ཆོགས་སྐྱ་བཞིར་དག་པ། སྐྱ་བཞི་དོ་རྩེ་བཞིར་དག་པ། སྐྱ་བཞི་དང་དོ་རྩེ་བཞི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་ནང་སྟན་མོང་གི་སྐྱ་བཞི་བཤད་པ། ཕྱི་ནང་སོ་སོའི་སྐྱ་བཞི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྐྱ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས་དག་པ་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། འདབ་མའི་ལྷ་དང་བཅས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ནང་དང་སྐྱར་བའི་ལྷ་སོ་སོ་འདི་དག་སྐྱ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་ཞིབ་པར་འཆད་དོ། །འདིར་རྒྱ་བའི་ཆ་རྩེས་སུ་ང་རོ་དང་རྣམ་བཅད་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་ལེའི་གཟུགས་ཅན་མ་གཉིས་ཏེ་གོང་ས་བོན་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་གཉིས་དང་དེའི་ས་བོན་གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་ཡང་ས་བོན་ནི་དབང་ལྷགས་དང་བསྟན་ན་མྱོ་རྩེ་རིགས་ཤིང་འོག་ཏུ་རྒྱ་རྩེ་དང་རྒྱ་བའི་ཆ་དང་དྲུང་ཅན་མ་དང་ཐེག་ལེའི་གཟུགས་དག་པ་སྐྱར་རོ། །ལྷ་མའི་དོ་བོ་ནི་ཤིང་ཕྱིན་མ་དང་དབྱིངས་ལྷག་གཉིས་ཏེ་དེ་གཉིས་དང་སྐབས་འགར་སྐྱ་ཆོགས་ལུམ་དག་པ་འབྲ་བའོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་སྐྱར་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ནི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་ཕྱི་རོལ་ལྷ་དག་དང་ནང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ལ་ཡང་སྟེ་དེ་གཉིས་སྒོ་ནས་སོ། །མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རི་ལྷ་བཞི་དེ་བཞིན་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་མེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་གྱི་སྦད་དུ་འོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། མངལ་གྱི་སྐྱ་བཞི་དང་གསུང་དང་སྐྱའི་ཀྱི་ལྷ་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་སྐྱར་ལ། བཅས་པའི་སྐྱ་བཞི་དང་གསུང་དང་སྐྱའི་ལྷ་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་དང་སྐྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་བཅས་པའི་དུས་སུ་སྟེ་བ་ནས་རྒྱང་རྒྱ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱ་དང་གོང་གི་ལོངས་སྟོན་རྩོགས་སྐྱ་སྐྱར་བར་གསུངས་ལ། ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོན།

གཉིས་པ་སྐྱ་བཞི་དོ་རྩེ་བཞིར་དག་པ་ནི། ད་ནི་སྐྱ་བཞི་དང་དོ་རྩེ་བཞི་པན་ཚུན་དུ་སྐྱོར་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པ་ནི་ཐར་པ་སྟེར་བའོ་ཞེས་པ་སངས་

རྒྱལ་གྱི་ངེས་པའོ། ། ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བརྗོད་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེ་དང་
སྐྱེ་དོན་མེ་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་གོང་དུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེར་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་དང་ཉེན་གཞལ་
ཡས་ཁང་སྐྱེ་དོན་མེ་ཐབས་ཤེས་སམ་ཉེན་བཉེན་པ་བྱུང་ངོ། ། །གཞི་དུས་སུ་གསུང་དོན་མེ་དང་ཆོས་
སྐྱེ་བྱུང་ཡིན་པ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་ལྷ་དང་ཆོས་སྐྱེན་པའི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
བྱུང་ངོ། ། །ནང་ལ་སྤྲུགས་དོན་མེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་ཉེན་བཉེན་པ་ཡིན་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གོང་དུ་
ལོངས་སྐྱེར་གསུངས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་གཙོ་བོ་སྤྲུགས་དོན་མེ་བྱུང་དུ་བཞག་པའོ། ། །ནང་ལ་ཡེ་ཤེས་
དོན་མེ་དང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་བྱུང་ཡིན་པ་ལྟར་གོང་དུ་སྐྱེལ་སྐྱེར་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་དང་གཙོ་མོ་ཡེ་ཤེས་དོན་མེ་
བྱུང་དུ་གྱུར་པའོ། ། །མཁས་རང་བ་དག་གིས། རྒྱ་མཚན་འབྲེལ་ཆོས་ཆའི་ཅམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་
སྐྱེར་ནས་སྐྱེས་ཏེ་བཤད་མོད། འདི་ཅམ་གྱིས་སྐབས་དོན་གོ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤོད་དོ། །

བཞི་པ་སྐྱེ་བཞི་དང་དོན་མེ་བཞི་ཐབས་ཤེས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེར་ཡང་སྐྱེ་བཞི་དང་དོན་མེ་བཞི་
པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། ཤེས་པ་ལ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་སྐྱེལ་
ཐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལའོ། ། །དེ་ལྟར་ལྷའི་གསུགས་རྫོགས་པའོ། ། ཅེས་པའི་བར་ཏེ་མཉམ་
པའི་རིགས་རྩལ་གྱི་ཁམས་ཤེས་རབ་དང་། མི་མཉམ་པ་ཁུ་བའི་ཁམས་ཐབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དཀྱིལ་བ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐབས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་བ་བདེན་དོན་བཅུ་གཉིས་ཤེས་རབ་སྟེ་དོ་
རྩེ་བཞི་དང་སྐྱེ་བཞིར་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་ཆོགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་
དོན་ཏེ་ཆེག་དོན་གོ་སྟོན་པོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཤིན་ཆཐས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་
ཤིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཤིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་སོ་སོར་ཤིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷན་མོང་དུ་ཤིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། ། །དང་པོ་ནི་
དེ་ནི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཤིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྤྲུགས་ཤིན་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཏེ་འཇུག་པ། ཡུམ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་མདོག་བྱུག་མཚན་མ་གསུངས་ཀྱང་རིགས་
འབྲས་ཀྱིས་སྐྱེ་དོན་མེ་ཡུམ་གསུང་དོན་མེ་ལྷ་བྱ་དང་། གསུང་དོན་མེ་ཡུམ་སྐྱེ་དོན་མེ་ལྷ་བྱ། སྤྲུགས་
དོན་མེ་ཡུམ་མེར་མོ་བྱུག་མཚན་ཡབ་དང་འབྲས་བུ་རིགས་སོ། ། །ཞེས་གསུང་ངོ། ། །རྒྱ་དཔེ་ལ་

མ་མེ་ཁྲ་ཉི་ཤ་མ་ཉི་ཤ་རི་ཁེས་པ་ཡོད་པས། གཡོན་རལ་གྱི་དང་། རིལ་བུ་དང་། རོར་བུ་འཛིན་
 པར་རིགས་སོ་ཞེས་རང་ཀྱང་རོ། །ཁ་དོལ་འབངས། ཅིག་ཏུ་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་མདོག་གསུང་
 གི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དམར་པོ་ཞེས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་དང་
 བཅས་པ་ནག་པོ་ཞེས་པས་ཡབ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པས་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་འཁྱུང་
 པར་འདོད་པ་བཀག་གོ་ཞེས་སྤོའ། །ཁ་ཐོགས་ཅིག་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ཐུག་མཚན་ཡབ་དང་
 འབྲེལ། དབང་བསྐྱར་བའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ་སོའི་ཡུམ་རྣམས་ལས་སྤོས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་མོ་དེ་སྐྱེ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔལ་བའི་ལྷ་རྣམས་དཀར་པོ་དང་མཁྱིན་
 པའི་ལྷ་དམར་པོ་དང་སྤྱིར་ཁའི་ལྷ་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིས་
 གྱི་ཡབ་ཡུམ་རང་རིགས་ལས་བདེ་བ་དམ་པ་མི་བསྐྱེད་པར་སྟོན་གྱི། ཐུགས་འདིར་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེ་
 མདོག་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེ་བའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆོག་དོན་ལྷ་གསུམ་གྱི་སྤོའ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཀ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 རེ། ཞི་སྐྱ་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ཀྲ་ཡ་ནི་སྐྱེ། ཐུ་ཉི་ཏ་ནི་དག་ཡིད། ཐ་
 ཐུ་མ་ནི་རང་བཞིན། ལྷ་མོ་ཀོ་ཉི་ཏ་ནི་བདག་ཉིད་ཅན་རའོ་ཞེས་པའི་ར་རྒྱལ་རྣམ་འབྱོར་པས་གཟུང་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངས་བཤོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ནས། དེར་མ་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཆོག་འདི་ཡིས་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ངས་བཤོའི་བར་ལ་ཁུ་བའི་ཆོས་ལས་ཐབས་རིགས་
 གསུམ་དང་ཤེས་རབ་རིགས་དུག་ཞེས་སོགས་ནི། གཞི་དུས་སུ་སྐྱེས་པ་ཁུ་བ་ཤས་ཆེ་བས་དེའི་
 རིགས་གསུམ། བྱད་མེད་ཁུ་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་འཛིན་ལ་དེའི་ཆོས་མཐུན་གྱིས་ཤེས་རབ་ལ་ཁུ་རྒྱལ་
 གཉིས་ཀའི་རིགས་དུག་བཞག་ལ། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ར་རྒྱལ་གཟུང་བའི་ཐུགས་གཞན་ནང་
 ཡེར་གསུངས་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་སྤོའ།

ལྷ་པ་ར་རྒྱལ་གྱི་གནས་དང་རྣམ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ར་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་
 སོ་སོའི་གནས་བསྟན་པ། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་དག་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་
 ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་གནས་སམ་གཞི་གསུངས་པ། སྟོང་

བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ་འདིར་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་སེམས་ཅན་རིམ་གྱིས་ཤི་བའི་མཐར་ཤི་བའི་
མཐའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས་རྩལ་རགས་བས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་
རིམ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་མིའི་ཕྱང་པོར་ཞེན་བའི་ར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་
དོན་དུ་ཆོས་སྒྱུ་དང་ལྟའི་གཞུགས་ཇོགས་བ་དང་རྩི་རྩེ་གསུམ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱང་པོ་ཡོངས་
སུ་ཇོགས་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ར་རྒྱལ་གཞུང་བ། སྤགས་སྤ་མའི་དོན་དུ་ར་རྒྱལ་གཞུང་བའི་སྤགས་
ནི། ཞི་ལྷ་ཐུ་ཏུ་ཅེས་བ་ནས། དེས་བའོའི་བར་ནི་གོ་སྒྲོལ།

གཉིས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་གནས་ངོས་གཞུང་བ་ནི། འདིར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་
ནི་བར་དོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དབྱས་སུ་ཞུགས་པའོ། །ཕྱང་པོ་ལྷས་མངལ་དུ། ཅེས་
བ་ནས། ཞེས་བ་དེས་བ་སྟེ་ཅེས་པའི་བར་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟའི་དབྱིངས་སམ་ལྟ་
ཇོགས་བ་ར་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྟོན་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོང་བ་དང་། ཅེས་བ་ནས། འདིར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
བ་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱི་དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ་རྩི་རྩེ་གསུམ་གྱི་ར་རྒྱལ་དང་མཆོད་པ་རྗེས་
ཆགས་གྱི་ར་རྒྱལ་ནི་གྱིས་པའི་རྣ་བ་འཕེགས་བ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཆོམས་དང་ཆོས་མཐུན་
སྒྱུར་བའོ། །༡༧་ཉ་སྤ་སྤུ་མའི་ཉ་ད་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་བ་ཏུ་ཏུ་ནི་དེ་དང་དེ་ཞེས་བ་དབལ་ལྟན་རྩེ་བའི་
ལུགས་ཉ། ར་རྒྱལ་གཞུང་བ་སོ་སོ་བ་དེ་དང་དེ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་དག་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་བ་ལ་བཞི། ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་སྒྱུར་བའི་དག་བར་བསྐྱས་ཉེ་བསྟན་བ། ལུས་སྒྱི་
དང་སྒྱུར་བའི་དག་བ་རྒྱས་བར་བཤད་བ། སྒྱི་བཞི་དང་སྒྱུར་བའི་དག་བ། བཞུགས་ཚུལ་གྱི་དག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ལྟའི་རྣམ་པར་དག་པས་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་རྣམས་གསུངས་
བ། ཅེས་བ་ནས། བྱ་བ་ཞེས་བྱའི་འཁོར་ལོ་དག་བ་སྟེ་འཁོར་ལོ་དྲུག་ལྟ་རྣམས་དང་དག་བ་སྒྱུར་
བའི་དེས་པའོའི་བར་ལ། རྩ་སྤྱི་སོགས་བརྒྱད་སྟེག་སོགས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་དང་གསང་བའི་
འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སྒྱུར་བ་གངས་མི་འདྲ་བ་ནི་རྩ་སྤྱི་སོགས་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའོ།

གཉིས་བ་ལ་གསུམ། གཙུ་པོའི་རྣམ་དག་དང་དག་བ་སྒྱིའི་རྣམ་གཞན་བསྟན་བ། འཁོར་
གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ་སོའི་རྣམ་དག་བསྟན་བ། གཙུ་པོ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་དག་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་པ། དག་པ་སྤྱི་འཇུག་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དང་སྒྲུབ་པ། ལུས་
མ་བཅུ་ལྔ་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གཞན་
གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགོག་པས་ཤེས་རབ་མཁའ་དག་
པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་དག་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞན་
ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱུ་ཆོས་སྤྱར་བཞག་པའི་རྟེན་མཛའ་པ་ནི་མ་རིག་སྲིད་ལེན་གསུམ་
དང་ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པའོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ལ་གཙོ་བོ་ལ་ཡང་རྟེན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་འཛོག་དགོས་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྤྱགས་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་སྟུམ་ན། སྤྱགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་མ་རྒྱུད་གིས་འཁོར་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་
གཙོ་བོའི་སྤྱགས་ནི་འཁོར་བའི་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་སྟེ་ལས་རྒྱུད་ལ་ཞོན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་སྤང་པོ་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་འདར་མི་རུང་བའི་རྒྱས་
གདབ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི་ཡེ་ཉིས་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞིའོ། །ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། ལྟ་ཆོགས་ཡུམ་མ་ཞེས་པ་རིགས་
པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རྒྱས་གདབ་ལ་ཁྲབ་བྱ་ཁྲབ་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་དང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་
གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ན་གཙོ་བོའི་སྤྱགས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཆ་
དང་། གཙོ་བོའི་སྤྱ་སྟོང་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་སྤྱ་སོ་སོ་དང་དུས་མཉམ་གྱི་རོ་བོ་གཅིག་
པ་དང་རྒྱ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དོན་དུ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྟེན་བཞིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་
གཙོ་བོ་གཅིག་གི་བདེ་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟེ། ཁ་དོལ་
ཐོགས། ཅིག །རྒྱས་གདབ་བྱ་གདབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་སྐྱེས་ནས་དེ་གཉིས་རོ་བོ་
གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱགས་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པའོ། །
ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟེ།

གསུམ་པ་ནི་ད་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཞབས་
གཡས་པའི་འོག་དུ་བདུད་དག་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་སྟོན་གྱི་

ཐུར་གཉིས་ཏེ་བརྩ་དང་དུ་བ་མ་ནས་མགོ་གཟུང་སྟེ་ནག་མོ་འབར་མའི་བར་བརྒྱད་དང་ཨ་ཕ་རྩུ་
 རྩེའི་སྟོག་གི་རྒྱུད་དང་དུང་ཅན་མའི་ཆ་ཞེས་བ་སྟོག་གི་མེ་དང་མཚུངས་པའི་གཏུམ་མོ་བསྐྱལ་བ་
 ཐུར་སེལ་གཉིས་དང་ཆ་དང་ཐེག་ལའི་གཟུགས་ཅན་མ་དབྱིངས་སྒྲུག་མ་དང་ཤེར་བྱིན་མ་གཉིས་
 དག་པའོ། །ཁ་ཕྱོགས་ཅིག་གོང་དུ་སྒྲུབ་བཞིའི་དག་པ་འཆད་བ་ན་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་འདུས་བ་ཆ་དང་།
 འདྲིར་ཐེག་ལའི་གཟུགས་ཅན་མ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་འདུས་ཞེས་བ་རུས་མ་དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲུལ་བའི་གཏུམ་མོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་མ་ཡིན་གྱི། དེར་འདུ་བའི་དོན་ནོ་སྣམ་
 བ། དེ་ལྟ་ན་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་འདུ་བས་དེ་བས་ཀྱང་དགོས་རུས་མེད་
 པའི་གཏུམ་མོ། །དབྱིངས་སྒྲུག་མ་འོག་ཏུ་ལྷ་མོ་དུག་གི་དག་པའི་ནང་དུ་འཆད་པས་འདྲིར་འཆད་
 མི་དགོས་སོ་སྣམ་བ། གོང་དུ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་དག་པ་བཤད་ཟིན་ཀྱང་འོག་གི་ལྷ་མོ་དུག་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་བ་དང་འབྲ་བས་སྟོན་མེད་ལ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་བ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ་སོའི་རྣམ་དག་བསྟན་བ་ལ་བཞི། ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་
 ལྷག་མའི་དག་པ། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ། སྒྲུ་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ། ཁོར་
 ཡུག་གི་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་དག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆན་མ་དང་བུམ་པའི་དག་པ། གཤེགས་
 བ་ཡབ་ཡུམ་དང་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་པ། ཁྲོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་བ་བཟད་པས་དུད་དག་པའོ། །ཅེས་བ་ནས། བུམ་བ་བརྒྱད་ལ་ཐོད་བ་རྣམ་པར་དག་
 པའོའི་བར་ཏེ། འདྲིར་བདུད་ཅི་ལྟའི་གངས་ལ་རྐང་བཤང་ལ་བྱང་སེམས་ལ་དཀར་དམར་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བ་སྟེ་ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། གཤེགས་བ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་པ། སེམས་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཤེགས་བ་ལྟའི་དག་པ་དང་། ལྷ་མོ་དུག་གི་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་
 བྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་གསུངས་ཏེ། ཅེས་བ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་
 བོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་འདྲིར་དག་པ་ཆན་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་ལྷ་རེ་
 རེ་ལ་དག་པ་གཉིས་གཉིས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་མ་མི་བསྟོད་བ་ལྷ་བྱ་གཅིག་གི་ཡང་སྤང་བོ་ལྷ་དག་
 བ་ལ་སྤྱར་དུ་བྱང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མོ་དུག། ཅེས་པ་ནས། གཞན་ཁམས་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་
པར་འགྱུར་རོའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ཅེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དག་པའོའི་བར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཟུགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོའི་དག་པ། ཞར་ལ་སྐྱའི་ཁྲོ་བོ་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་
དག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྲོ་བོ་ལྷ་ནི་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་
དག་པའོའི་བར་ལ་འདིའི་སྟོབས་ལྷ་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སྟོབས་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཞིའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་མས་དག་པ་དང་དག་པ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
དད་པ་ནི་འདུན་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྦྱོར་མོས་པ་ལ་འདུག་པས་འདུན་པ་མོས་པ་བྲན་པ་
ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་རབ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཀུན་འཕྲོ་ལྷ་ལ་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི་དེས་པར་སྦྱར་ཡང་གཞན་པ། ཞེས་པ་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཅེས་པ་ནས། དག་སྦྱུན་
མ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། འདིར་སྐྱའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་
ལས་དབང་ལྷ་དང་སྦྱར་བ་དང་གོང་ལོག་དུ་ཟུགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ལས་དབང་ལྷ་དག་པར་བཤད་
པ་འགལ་ཞེས་སྦྱས་ནས་སྦྱོན་སྦྱོང་བྱེད་མོད་ལྟ་གཅིག་ལ་དག་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྦྱོན་སྦྱོང་བྱུང་བ་མི་དགོས་ལ་ཁྲོ་བོ་འདི་དག་རིགས་དང་ཁམས་དང་སྦྱོ་མདོག་སོགས་པལ་ཆར་
མཚུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་དག་པ་མི་འདྲ་བ་སྦྱ་བྱི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ནི་ལྷ་སྦྱོར་སོགས་ཐུན་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནས། འདིགས་མ་ལ་སོགས་པའོ་
ཞེས་པ་དག་པའོའི་བར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་སྐྱའི་དག་པ། ལྷ་དང་རབ་གཏུམ་མའི་དག་པ། འདོད་ཕྱིར་
འདོད་ཀྱི་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མིན་ལ་སོགས་ཞེས་པ་བདེན་བྲལ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཞན་
འདབ་མའི་ལྷ་མོ་དེ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་དག་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གསང་བར་མི་
བདག་ཉིས་འགྱུར་ཅེས་པ་ནས་ཉིས་འགྱུར་ཉིད་དོ་ཅེས་པའི་བར་རོ། །འདིའི་ཆུ་ཆོད་ཞེས་པའི་

1 ཞེས། ཤོག ༥༩ བ ༩ དེར་དད་པ་ནི་

ཐད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་ན་ཤི་ཀླ་རྟེན་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེས་ན་རྩ་ཞེས་བྱའོ་རང་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་
བཞིན་འདོད་མ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནས། གཞན་འདོད་མ་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་དག་པའོ། །བཞི་
པ་ཁོར་ཡུག་གི་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དག་པ་ནི། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཅེས་པ་ནས། གཞན་འབྱུང་པོ་རྣམས་
སོ་ཞེས་པ་སྟེ་དག་པའོ། །

གསུམ་པ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་དག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། གཙོ་བོའི་ཕྱག་མཚན་ཉིར་
བཞིའི་དག་པ། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་དག་པ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དག་པ་གཞན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྒྲིབ་པ། ཅེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རང་བཞིན་
མེད་པའི་བྱུང་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་མཁས་པ་དག །རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྩོ་
རྩེ་ས་འཁོར་ལོ་རྒྱ་བརྒྱ་མེན་རྩ་རྒྱུད་རལ་གྱི་ན་བ་རྒྱ་མ་རྩ་སྒྲ་དག་སྒྲ་མིག་མདའ་སྟེ་མདུང་ཕྱས་
ཕྱབ་སྒྲ་ཅེ་གསུམ་རེག་བྱ་ཐོ་བ་རོ་ལྷགས་ཀྱི་གཟུགས་ཞགས་པ་བྱི་དབྱུག་པ་བཤང་ལམ་གཞུ་རྒྱ་རྒྱ་
པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷན་ལ་ཡིན་ཡང་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་དུང་རོ། །ལག་པ་མགོ་བོ། ཁ་ཁ་
འྲི་ག །བྱི་རྒྱའི་དབང་པོ་བྱིལ་བྱ། དབང་པོ་མཚོག་གི་བྱག །བྱི་རྩ་སྒྲ་གཅན་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ནང་དུ་ཡིད་
སྒོ་ར་རྒྱལ་གསུམ་ནི་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་མེ་ལོང་ལྷགས་སྒོག་ཐོད་པ་གསུམ་དུ་དོན་གྱིས་
ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལེགས་པར་སྒྲུང་རོ། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱུང་རོ་ཅེས་
པ་གྲངས་ཅན་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ཉིར་བཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉིར་བཞིའི་བྱི་མ་
མེད་པ་སྟེ་གཞན་དག་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ། ཅེས་པ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་རྣམ་
པར་དག་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དྲུག་དག་པས་སྒྲི་གཙུག་གི་
འཁོར་ལོ་དང་ནོར་བུ་སོགས་སྒྲ་གཞན་མི་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཡང་
སྒྱུར་ཏེ་ཤེས་པར་སྟེ། །དེས་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་གི་དག་པ་བསྟན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་དག་པ་ནི། རྩོ་
རྩེ་ཞེས་པ་སྒྲ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། གཙོ་བོའི་ཕྱགས་ཀར་
རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་ཡང་དག་གནས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་གཙོ་བོའི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་
བཞི་ནི་ནང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་སྐབས་བཞིའི་བྱི་མ་འགགས་པའོ། །གཞན་སྒྲིའི་ཕྱག་རྒྱ་

ནི་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་པ་ལ་རྩ་འགྲུར་དང་འགྲུར་མངས་གཉིས་སུ། གཞན་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཅེས་འགྲུར་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྩོམ་པའི་པོ་དེ་ནི་གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའི་རྩོམ་མཆོན་པ་སྟེ་འདྲིར་རྩོམ་པའི་པོ་དེ་གདན་གསུངས་པས་ནི་གཙོ་བོ་ཞི་བ་དང་བྲག་པོའི་སྐྱུ་གང་དུ་འཛོག་པ་ཡང་སྟོགས་ཅམ་སྟོན་ནོ། །ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོལ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དག་པ་དངོས་དང་གཙོ་བོའི་མཆོན་པ་སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དཔལ་ལྡན་རྩོམ་པ་ཅན་ནི་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཅེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེ་བའི་ཆ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མཆོན་པའི་ཆ་གཉིས་ལས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲ་མ་གཙོ་བོ་དང་ཕྱི་མ་སྤྲ་ཆོགས་ཡུམ་དང་དག་པ་སྐྱར་དགོས་པ་འདྲའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོའི་མཆོན་པ་སྐྱེ་བ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱུ་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་བཙུག་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་སྲིད་པ་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྲིད་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདྲིར་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའི་གནས་ཆོད་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བ་བཞིན་ཅིག་ཅར་གཟིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཅིག་ཅར་མཆོན་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱི་མ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱི་མའི་བག་ཆགས་འགོག་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཉིད་དང་ཅེས་པ་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཉིད་དེ་སྐྱུ་བཞི་བརྟེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་བཙུག་པ་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་དུས་གསུམ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བ་བཞིན་ཅིག་ཅར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། འཕགས་པ་སྐྱོབ་མ་དེ་དག་སྤང་པོ་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་

ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རི་མའི་ལྷ་ག་མ་དང་བཅས་པའི་ཐུ་རན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅོམ་དེ་གཉིས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་
 ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་རྩལ་ཟད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་འཕགས་དང་འབྲུག་བར་ཁོ་བོའི་
 དབང་པོ་ས་བཙུ་ཡི་དབང་ལྷ་ག་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའོ། །འགྲེལ་ཆེན་
 ཀྱི་སྐྱབས་འདི་དག་གིས་གཙོ་བོ་ཉན་རང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 བཀོད་པའི་བྱང་སེམས་དང་ཁོ་བོ་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་ས་བཙུ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཁོ་བོ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་རྣམ་པར་
 སྟོན་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་མི་རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བཞི་དང་སྐྱར་བའི་དག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེ་ལས་
 སྐྱབ་གཞན་རྣམས་འབྱུང་ཆུང་། སྐྱབ་བཞིའི་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་དག་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ལ་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་ཏེ་སྤྱིད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་ནང་དུ་གནས་
 སྐབས་བཞིའི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡིད་རྣམ་པ་བཞི་རུ་གནས་པའི་ལུས་ནི་རྒྱང་དང་ཡིད་སྤྲུལ་མོ་སྟེ་
 རྒྱང་ཡིད་གཉིས་པོ་དེ་ལ་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྐྱབ་པ་བཞི་སོགས་འཛོག་པའི་སྟོན་ས་
 བཞིར་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞི་དུས་ཀྱི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཕྱི་
 ཡིག་གི་དོན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་བདེ་མཆོག་སོགས་ལས། ཕྱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འབྲུག་ལ། དུས་གཅིག་འབྲུག་མི་རུང་དུ་འབྲས་བུའི་སྐྱབ་བཞི་གནས་ཀྱང་འདིར་སྤྲུལ་མ་ལས་ཕྱི་
 མ་འབྱུང་བ་ནི་ནང་དང་སྟོར་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དོན་གཞན་རྣམས་གོ་སྤོ། །གཉིས་
 པ་ནི་ད་ནི་སྐྱབ་བཞིའི་བྱ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པ་
 རིགས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། ཐེག་ལེ་གྲོལ་བ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་སྐྱེས་
 ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་འཛིག་དང་བྲལ་བ་སོགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེ་ཕྱུའི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱུས་སོགས་
 སུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། ཆོག་དོན་གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་དོ། །

བཞི་པ་བཞུགས་ཆུང་གྱི་དག་པ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་གཡོན་བརྒྱུད་གི་སྐབས་ལ་སོགས་

པའི་རྣམ་པར་དག་པར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པའི་དག་རྫོགས་པ་གཉིས་
པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། གཡོ་བ་མེད་པ་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་རྒྱང་འདི་དག་འགགས་པ་དང་དག་པ་སྒྱར་རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཡོན་བརྒྱུད་སོགས་ལ་རྒྱང་མ་
འགགས་གོང་གི་རྒྱ་རྩལ་དང་འབྲེལ་ཆོས་རེ་འདུག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱང་ས་གཤི་སྒྲུབས་དང་སྒྱར་བ་
སོགས་ལྟ་ལ། དེ་མ་བྱུང་བས་རྒྱ་མཚན་བརྟག་པར་བྱ་ལ། ཆོག་དོན་བསྐྱེད་པས་གོ་བཅིང་དོ། །

སྐྱེས་པ། རྒྱུད་འགྲེལ་ས་ཏ་ཀ་རའི་རྒྱང་འཕྱར་ངོས། །མཚན་བྱ་སྐྱབ་བ་མིན་བྱའི་རྒྱང་རྗེས་
ནི། །ཡི་གེ་འབྲུག་པ་འགོད་བྱེད་དབང་བྱུག་གི་སྐྱེས་ལྡན་བཟང་བར་འདོད་རྣམས་ཨེ་མ་མཚར། །ཀྱན་
གསལ་མཛེས་མའི་གདོང་ལྟར་ཡངས། །རྒྱལ་བའི་བྱུགས་བཞིན་རིགས་པས་གང། །ཁོར་བྱ་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་འདྲོ། །སྟོན་པ་མཚུངས་འདི་གྲས་བསྟེན་བྱ། །གསུམ་པ་མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
བསྟན་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྒྱས་འགྲེལ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
སྐྱེ་འདུག་པ་སྟོར་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲང་
བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སྐྱེ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སོགས་དང་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་
བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

༥ བདེ་ཆེན་ལྟ་ཡི་རི་དབང་ཨི་རྩ་རྒྱུ་ལ། །གསར་དུ་ཞོད་པའི་འོད་ཆོགས་འབར་བ་
ཡིས། །ཉི་ཁྲའི་རལ་བ་མཐོན་མཐིང་ཉིད་བྱེད་པ། །ཐུགས་གསུང་སྐྱེ་ཡི་མགོན་དེས་རྣམ་པར་
སྐྱོངས། །གཞུང་འགྲེལ་གཉིས་འཕྱར་གདོང་བ་ནི། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཀྱི་བ་འདྲིན། །རིགས་
རྩལ་མཆེ་བ་ཅན་འདི་ནི། །རྣམ་དཔྱོད་སོར་མོས་དཀྱི་བར་བྱ། །བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་
རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་མདོར་བསྐྱེད་པ་གསུམ། མཚོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།
མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕོ་བ་མེད་
པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་རབ་དུ་བརྟུན་ནས་བཅུ་དྲུག་གི་བྱེད་ནི་བརྒྱུད་དང་དེའི་ཡང་བྱེད་བཞི་སྟེ་
བཞི་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་འཆར་བ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་གང་དེའི་ཐབས་ནི་ཡང་
དག་པའི་ཐིག་ལའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྟ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རྣམ་གཞག་
 སྒྲིར་བཤད་པ། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གཏུམ་མོ་ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སློབ་མ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་རབ་མ་གཏོད་པར་བྱེད་
 རོའི་བར་ལ་ངག་ལ་སོགས་པའི་ལས་དབང་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཡེ་ཤེས་དགུག་གཞུག་
 སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་ལ། ཁྱ་བ་འཕོ་བ་ལས་གཞི་དུས་སྟུ་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་
 བྱི་སྟེ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་སྤྲོ་མོའི་སྐབས་སྟུ་ཁྱ་བ་གསང་གནས་ནས་སྟེ་བ་སོགས་བྱེད་དུ་འཕོ་བའི་
 བདེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་དམ་ཅིག །འགྱུར་མེད་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་དུ་འདོད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་དང་ནོར་ཉེ་འཇུག་པ་ཆེན་པོའོ། །རྣལ་
 འབྱོར་བཞི་པོ་ནང་དབང་དང་སྒྲོར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བག་མ་ལེན་པ་སོགས་དང་། དབང་
 དུས་སྟུ་སློབ་མ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་རབ་མ་གཏོད་པར་གསུངས་ཉེ་ཤེས་རབ་མ་དང་སྟོམས་
 འཇུག་གི་དམིགས་པ་སྒྲོད་པ་ཤེས་རབ་མ་གཏོད་པར་བྱས་པ་ན་དབང་བདུན་གྱི་སྐབས་སྟུ་ཡང་དེ་
 དག་འབྱུང་ལ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོན་།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཐེག་ལེ་དང་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རིམ་པ་གཉིས་
 ཀྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་བཤད་པ། ཕྱི་ནང་གི་སྒྲོད་པ་བཤད་པ། དངོས་བྱུང་གཉིས་སྒྲུབ་
 རྣལ་བསྡུས་ཉེ་བསྟན་པའི་དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་འདེན་བྱེད་བྱག་རྒྱའི་དབྱེ་བ་བཤད་
 པ། ཐེག་ལེ་དང་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་བྱིས་
 པའི་སྒྲེ་པོ་རྣམས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་དེ་འདེན་པའི་བྱག་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ངེས་ཞེས་
 པ་ནས། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཉེ། ཁ་སྟོགས་ཅིག །འདི་རྗེས་ཅན་དང་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་སྐབས་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་ལ་བྱག་རྒྱ་གསུམ་པོ་འདིས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་
 ལ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འཆོལ་བ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐེག་ལེ་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེ་
 བ་དེ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ཡུན་རེ་འགའ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཡེ་
 རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་མ་རྒྱས་ཤིང་ལས་རྒྱ་བསྟེན་དུང་གིས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་འདི་
 གཉིས་བསྐྱེད་དགོས་པ་དབང་རྣལ་ཞེས་འབྲེལ་དང་མཆོག་གྱུང་ཤེས་པར་རྒྱས་ཉེ་སྟོང་གཞུགས་

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་གཡོ་བའི་བདེ་བ་འདི་གཉིས་འབྲེན་པ་སྤིང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་ལེ་ཕྱ་བའི་རྣམ་འབྱོར་ཙ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་བཤད་པ། རྣམ་འབྱོར་འདི་གཉིས་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བྱ་བ་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པ། ཞར་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཙ་རྒྱུད་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཁམས་གསུམ་སོ་ནི་མ་ལུས་པའོ། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་ནི་བསྟོན་པར་བྱ། །ཅེས་པའི་བར་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའམ་གཡུང་མོ་ལ་སོགས་རིགས་ཅན་མ་དང་ཡང་ན་མཁས་པ་དག་རིགས་ལྷན་མ་ཨ་ཐ་རྒྱ་ཏུ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱའོ། །དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་ཞིང་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་སྐྱ་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བསྐྱབ་པའོ། །ཆགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་པོ་འོན་ཏེ་ཡིག་གོ་།དེ་ལྟར་རྟོ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་རྩྭ་གིས་རྟོ་རྟེན་སེམས་དཔའི་ང་རྒྱལ་དང་པཎ་ཡིག་གིས་བྱ་ག་བཀག་པར་བསྟོན་པ་རྒྱུད་གཞན་དུ་རྩྭ་རྒྱར་སྐྱང་བ་གསུངས་པ་དང་འབྲའོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་བསྟོན་ཚུལ་ནི་འོག་དུ་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་རང་རང་གི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་ཉེ་ཆེག་དོན་མ་བཤད་པ་དག་གོ་སྟེ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་པ་གསུམ་པའི་དུམ་བུ་ཐེག་ལེའི་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། གནས་པ་གསུམ་པའི་དུམ་བུ་ཕྱ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱས་ལྟེ་བར་གཏུམ་སོ་འབར་བ་ནི་དེ་ཡི་ས་པོན་རྒྱུད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མིང་ཅན་ལྟ་བུ་སྟེ་མི་རྒྱ་བར་བྱེད་ཅིང་སྤྱན་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་སོགས་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་བསྟེགས་ནས་རྒྱ་ཏུ་འཇུག་དུ་བྱེན་དུ་འབར་བས་སྤྱི་བོའི་རི་བོང་ཅན་ལྟར་དཀར་བའི་ཐེག་ལེ་རྩྭ་ཡིག་གིས་མཆན་པ་འཛག་ཚུལ་ནི། བདུད་ཅི་ལྟེ་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཁུ་བའི་གཞུགས་ཅན་ནི་ཐེག་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༤ སྟོན་ ༡༠༥༩ ཟེང་། ༡༤

2 ཞེས། སྟོན་ ༤༤ ན ༤༡ གཙང་། སྟོན་ ༤༩ བ ༡ འཛག་སྟེ་འཛག་ཚུལ་ནི།

ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་འདྲ་བར་བྱེད་པས་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐིག་ལའི་ནལ་
འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས་པའོ། །འདིར་གཡས་གཡོན་དུ་འབབ་པའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་ལ་
གཤེགས་མ་ལྔ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔའི་མིང་གིས་གསུངས་པས་ལུགས་འདི་ལ་གཤེགས་
པ་གཤེགས་མའི་རྒྱུད་གི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི་བཙུ་བྱ་གྲུབ་བྱེད་ཐིག་ལའི་འཆང་བ་ནི་བཤད་ཐིག་ལ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་
མེད་ཅིང་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ལས་འདས་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་དགའ་བ་བཞིའི་ཅེ་མོ་ལྷན་སྐྱེས་འཆང་
བའི་དོན་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྱི་མོའི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས་ཏེ་རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་
དུ་འཁོར་བ་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིའོ། །དེ་གསུམ་ཀྱི་ཐིག་མཐའ་གཉིས་རྫོས་པའི་སྟོན་མེད་
དེ། ལྔ་མ་ནི་རྟེན་ཐིག་ལའི་རོས་ནས་བཤད་ལ་བྱི་མ་བརྟེན་པ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་རོས་ནས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟེང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་དུང་ཅན་མ་འདི་ནལ་འབྱོར་པ་ལ་བདེ་བ་སྟེང་བས་བྱ་གྲུ་
ཆེ་སྟེ་དེ་ནི་རྩལ་འབབ་པའི་ཕྱིར་གཏུམ་མོར་རབ་ཏུ་བཟོད་དོ། །སྟེ་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱུད་འབབ་པས་
གདོལ་པ་མོའམ་གཡུང་མོ་གང་འདི་ཨ་ཐ་རྒྱ་རྒྱུའི་སྟེ་དེའི་ཡར་སྒྲ་ལ་ནི་མའི་སྒྲ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་
རི་སྟེང་འབབ་པ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྔའི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྟོག་འདྲིན་ལ་སོགས་པ་ནས་ནམ་མཁའི་བར་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་འབབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཅེ་དེར་ཐིག་ལའི་ཡུངས་ཀར་ཀྱི་འབྲུ་ཅམ་བསྟོམ་པ་ནི་ནལ་
འབྱོར་འདི་ནིང་དུ་གྲགས་ཏེ་དེ་ཡང་གཞི་དུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔའི་འབྲུང་འཇུག་ནི་གཞིའི་སྟོག་
ཅོལ་དང་ལམ་ཀྱི་སྟོག་ཅོལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་དོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ནི་མ་ལུས་པ་འོག་ཏུ་
འཆད་པ་ལྟར་སྒྲུར་ནས་སྟོན་པ་གསུམ་ནི་ཡོངས་ཤེས་པ་སྒྲ་ཅེའི་ཡུངས་ཀར་ཀྱི་ཆད་ཅན། སྟོག་
རྒྱུད་སེམས་གཉིས་དང་ཁུ་རྩལ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་བཞི་ལྷན་ཀྱི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་སྟེང་བཅས་
དང་རྒྱ་མེད་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྟོམས་པས་རྒྱུད་འགོག་པ་དེ་ཡང་རོ་སྟེ་སྤྱི་མོའི་ནལ་འབྱོར་ལ་
གོམས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་མ་རང་དོལ་སོགས། དག །བྱ་གཞོར་འབྲེལ་པར། འདིར་གཞུགས་བརྟན་
བསྟོམ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་བཤད་པ་དག་འདིར་སྒྲུར་བ་ནི་ཐིག་ལའི་སྤྱི་

1 བརྟན་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ། སྟོག ༡༡༣༩ ཟླང་། ༡

བའི་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་སྐབས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མེན་གྱི། དེའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་རིམ་འདི་ལྟ་བུའི་
ཞེས་སྒྲ་ན་སྒྲ་ལ་རག་གོ།

གསུམ་པ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པའི་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་གནས་
ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་དོ་བུ་ག་ནམ་མཁའ་དེར་གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་མིག་རྒྱང་
གསུམ་དག་ནི་བཞོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་གོང་གི་སྒྲ་ཅེ་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་དག་གོམས་པས་
དུ་སོགས་གྱི་མཆན་མའི་མཐར་ནི་རེ་ཁྲ་གང་ཞེས་དེའི་ནང་མ་སྒྲ་ཆོགས་རྒྱ་མི་རྒྱ་ཅས་པ་ནས།
འཇམ་དཔལ་གྱི་ངེས་པའོ།

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་
ལེའི་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་བཤད་པ། ཐེག་སྤྱ་གཉིས་ནང་དང་སྐྱར་ཏེ་དེ་
གཉིས་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་སེམས་ལྷ་བྱེད་གཏུམ་མའི་མེ་བཤད་
པ། གཏུམ་མོ་འབར་བས་གཡོན་གཡས་གྱི་རྒྱང་འགག་ཚུལ། རྒྱང་འགགས་པས་བྱང་སེམས་
རི་ལྟར་འབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏུམ་མོ་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་དགུ་ཡིས་བསྐྱུན་པའི་ཅེས་པ་ནས།
དེའི་མེ་ནི་འདོད་པའི་མེའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། སྟེ་བའི་རྩ་འདབ་དོན་གཉིས་གྱི་སྟག་པའི་ལྟ་གསུང་
གི་རྣམ་འབྱོར་མ་དོན་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་
གི་སྐབས་རྣམས་སུ་གསུང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་དོན་གཉིས་བསྒོམས་པས་རྣམ་འབྱོར་འདི་གཉིས་
བསྐྱེད་པར་གོ་བའི་དོན་ཏུ་སྟེ་གོང་རྩ་རྒྱུད་དུ་སྤྱ་མོའི་ཞར་ལ་དེས་བྲངས་པའི་སོར་སྤྱད་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །གཞི་དུས་སུ་པོ་མོ་འདོད་པ་སྤྱད་པའི་རྒྱལ་སྟེ་བར་གཏུམ་མོ་པལ་པ་འབར་བས་
བྱང་སེམས་འཇུ་སྟེ། དེ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་སྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩེའི་ས་བོན་བསྒོམ་
པ་སོགས་དང་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདོད་པའམ་ཆགས་པས་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱང་
བའི་རྒྱ་རྒྱུའི་ནང་གི་བོད་བྱང་པར་ཅན་ནི་འདོད་པའི་མེ་སྟེ་དེ་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་
རྫོག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྲལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འབྱོར་འདིའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཞི་དུས་
གྱི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་ཐེག་ལེའི་སྟེང་གི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་གསུང་གི་རྣམ་འབྱོར་མ་བསྒོམས་
ཏེ་སྟོན་པར་བྱས་པའི་གཏུམ་མའི་མེའོ།

གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་མེ་དེ་རབ་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་པ། ཅེས་པ་ནས། བཅས་ཅད་མི་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། གཡས་ལ་འབབ་པ་སྒྱུན་མ་མིག་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་མིག་དངོས་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འགག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྒྱུན་སོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱང་ཡང་འདྲོག་པར་བྱས་ལ། བཞོན་པའི་རྒྱང་འགགས་པ་ན་དེ་ལ་ཞོན་པའི་མིག་སོགས་འགག་པ་ཡང་དངོས་གནས་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་སྟེ་གོང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་དབེར། བེ་རོ་ཅ་རྒྱ་དེན་པ་རྩ་མཐུལ་ག་ཏ་བ་མེ་ད་ཁྱི་ཏེ་ལོ་ཅ་རྒྱ་དེན་ད་ཏེ་ཞེས་པ་ཡོད་པས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་གཡོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། གཡས་ན་སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབང་ཤེས་ལྷ་འགགས་པའི་ཡིད་དགའ་བཞེད་རོ་བོར་སྐྱེས་པས་ནི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འཛིན་པར་སྟོན་ཏེ་ཆོག་དོན་གཞན་དག་གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནས་མགོ་བོར་ཅེས་པ་ནས། མགྱིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟེ་ཅེས་པའི་བར་ལ་བརྒྱ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་བཞེད་སྟེ་བའི་བརྒྱ་དེ་ཉིད་ཁུ་བའི་གནས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མགྱིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞག་པ་ནི་མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་དབྱེལ་བ་ཡང་འདྲ་སྟེ། གསང་འཁོར་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོར་བསྐྱེད་པ་ན་དེར་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཉིས་ཆོགས་འོར་སྟེ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོན་པོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཐུན་སོགས་བཞེད་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོན་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོ་བསྐྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱུང་དག་ལ་གནས། ཞེས་པ་ནས། ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་གྱུར་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རྣམ་པ་སྟོ་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་སྟོ་ཆོགས་དང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞེད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་གང་བ་བཞེན་དུ་ཞེས་པའི་དབེ་ལ་ཆ་བཙོ་ལྷ་ལས་མེད་གྱུར་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆ་བཙོ་དུག་རྫོགས་པའོ། །སྤྱི་བོར་སོན་པ་དེ་མ་མེད་པའི་ཐིག་ལེ་སྤྱར་ཅ་རྒྱུད་

དུ་གསུངས་པའི་ཡུངས་ཀར་གྱི་ནང་ཅམ་དུ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ཞེས་པ་ཐུགས་གསུང་སྒྲིའི་
 རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཁ་དམ་ཅིག །སྤ་པའ་བ་དང་མཚུངས་པ་ཕྱི་རོལ་
 ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དེར་མ་བྱུང་པ་ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 དུ་བྱུང་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཐོགས་ཅིག་སྤ་པའ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་
 བྱི་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་རང་འབྱུང་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྫོགས་རིམ་ལ་སྒྲུང་བ་
 བྱི་གཙུག་པོ་མེན་གྱི་འདི་ནི་ཡིད་དོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པར་བྱས་པའི་དོན་
 རོ། །ཡུངས་ཀར་གྱི་ཐིག་ལེ་ནི་སྤར་རྒྱུད་གི་ངོས་ནས་གསུངས་ལ་འདིར་ཁྱ་བའི་ངོས་ནས་གསུངས་
 ཉེ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཐིག་ལེ་ནི་ཁྱ་བ་ཡར་འཛེགས་པའི་བཞི་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་
 དོན་ལྷག་མ་གོ་སྒྲའོ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞེན་དུ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་ཅེས་པ་ནས། སྒྲོ་བ་དང་འཁོར་བ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྒྲོ་བ་ནི་བྱར་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་དཔལ་འཁོར་ལོ་
 སྒྲོམ་པའི་ལྷ་ཆོགས་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་སྒྲོང་བ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བྱ་སྟེན་པ་གསུམ་
 པོ་དངོས་དང་སྒྲོང་བྱེད་ཐུགས་གསུང་སྒྲིའི་ལྷ་ལ་སྟེན་པ་གསུམ་དུ་བཏགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་
 སྤ་མ་དག་ཀྱང་འདོད་ལ་སྒྲོང་བྱེད་སྟེན་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ་ཐིག་ལེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བས་སྤ་པའ་
 པ་ལྟར་འཆར་དུས་གསུམ་ཤེས་པ་སྟེ་ཐུགས་གསུང་སྒྲིའི་ལྷ་རྣམས་སྒྲོས་པ་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བའི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་ཅིག་ཆར་དགུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི་མས་བརྟན་གྱི་
 བཞི་པའི་ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུ་ཆད་ཅམ་གྱི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་
 རྟེན་དེ་ཙ་རྒྱུད་དུ་ཡུངས་དཀར་གྱི་སྒྲིམ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྤ་མ་དག་གིས་མ་གོ་ལ་བྱི་བྲལ་
 གྱི་དགའ་བའི་དུས་འདིར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་ཆད་ན་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 གཞི་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་གཞན་གཉིས་དང་སྒྲུར་བ། རྣལ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་
 བྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཆམས་སུ་ཞེས་པ་ནས། རྟོབས་གྱིས་སོ་ཞེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ ན ༤ མཚུངས་པའི་ཕྱི་རོལ་

བ་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་བས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། ཁ་རང་ཅིག་དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་དྲུག་
 ཅས་སོགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་རྫོགས་བ་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་བསྟན་བ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་པས་ལྷ་རྣམས་གྱི་
 སྒྲུབ་གསུང་བྲགས་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་བ་ཡན་ལག་བསྟོམ་པའི་སྟོབས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ནི་
 ཞེས་སོགས་གྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྷ་རྫོགས་བ་དོན་དམ་ཏུ་བསྟན་བ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་སྟོང་ཉིད་
 ལས་ཡེ་ཤེས། མཚན་མེད་ལས་བྲགས། སྟོན་མེད་ལས་གསུང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བ་མེད་པས་
 སྒྲུབ་རྫོགས་པའི་ཞེས་གསུང་རང་ངོ་། །ཁ་སྒྲིག་ཅིག་སྤྱོད་ནས་འབྱོར་རྫོགས་བ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྟོབ་ལ་སྦྲར་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་ངོ། །འཕགས་སྤྱ་མས་ཡན་ལག་བཞི་
 རྫོགས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་ལ་བཤད་བ་ལྟར་སྦྲང་བ་དེ་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་མ་བབ་པོ། །དེས་ན་འཕགས་སྤྱི་
 མ་ལྟར་སྤྱོད་སྐབས་སུ་ཅིག་ཆར་བསྟོམས་པའི་ལྷ་རྣམས་སྒྲུབ་གསུང་བྲགས་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་བ་ལ་
 བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཅས་སོགས་སྦྲང་གཞིའི་གནད་གྱིས་ཤེས་སོ། །འཕགས་སྤྱ་མའི་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཞིའི་འཛོལ་ཚུལ་དེ་ལེགས་ཏེ། དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ནི་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་པོ་བྱ་བྱེད་གྱི་ཆས་ཅན་སོ་སོའི་
 སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་ཐར་སྟོབ་བཞིར་བྱེ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགའ་བཞིའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་སྦྲར་བའི་དོན་ཏེ། ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟའོ།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། གཞི་དུས་གྱི་རྫོང་རྫོང་བཟླས་བ་བཤད་བ་དང་ལམ་གྱི་རྫོང་རྫོང་བཟླས་བ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་རྫོང་བ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་བ་ནས། དབྱ་མའི་བསྐྱེད་བ་ལ་
 གནས་པའི་སྟོག་ནི་བྲགས་གྱི་བཟླས་བ་ཞེས་བཟླ་དེ། ཅས་པའི་བར་ལ། གཡོན་རྫོང་བའི་རྩ་ལ་
 དབྱངས་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རྒྱུད་གི་འབྱུང་འདུག་ནི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཞི་དུས་གྱི་སྒྲུབ་
 རྫོང་རྫོང་བཟླས་པར་འཛོལ་བ་སྟེ་གཞན་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྲར་ལ་གཞན་གོ་སྟའོ། །གཉིས་བ་
 ནི་འདི་རྣམས་འགགས་བ་ལས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་ཅས་བ་ནས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བའི་དབང་གིས་གཞོམ་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཅས་པའི་བར་ལ། གསེར་བཟང་བསྟོ་
 ཞེས་བ་ནི་ལྷེ་བའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཁ་དོག་སེར་པོ་ས་ཁམས་བ་ཡིན་པས་དེ་སྟེན་ཅས་བྱ་ལ། དེས་ནི་
 རྫོང་བཟླས་གང་ནས་བྱེད་པའི་གནས་ཏེ་གཙོ་པོར་སྟེ་བའི་རྫོང་བཟླས་སྟོན་པའོ།

དབུ་མ་མཆོག་གི་དབུགས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བཞི་ནི་འདྲར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་ཞེས་གསུངས། ཡེ་ལེར་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལས་ཞེས་འབྱུང་བས་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པའམ་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པ་སྟེ། བྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུན་ན་སྟེང་ལོག་གི་དབུ་མ་མཆོག་གི་དབུགས་དང་ནི་སྟེ་དབུགས་དེ་ནི་སྟེང་གི་རྒྱ་ཉིའི་ཅའི་རྒྱུད་དང་ལོག་གི་བྱི་ཆེན་དང་བྱི་ཆུའི་ཅའི་རྒྱུད་དང་དབུ་མ་དེར་འགོག་པ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་རྟག་དུ་རིགས་ལྡན་མ་ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་དེ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་པར་བྱ་ལ། རྒྱུད་པར་གྱི་དུས་ལོ་སོ་སོའི་འཁོར་ལོ་འདུས་པའི་སོ་ཉ་མོ་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་འབྲེལ་བ་འདི་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྟུན་བཞི་པར་ཡང་འཆད་དོ། །རྒྱུད་པར་ཞེས་པའི་མཐུས་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྟེ་བའི་ལྡན་སྟེས་ནི་རྟོ་རྟེ་བརྒྱ་རོ་མཉམ་པ་གསང་བའི་བརྒྱ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་པ་དེར་སྟེ་ལ། དེ་ནི་གཙོ་མོར་ཐིག་ལེའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་དངས་པ་ཡིན་ཅིང་སྟེང་དུ་ཁུ་བའོ་ཞེས་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་ནི་གཙོ་ཆེར་ཤ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟེ་ལོ། །

གཉིས་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེར་བསྟེན་པ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དུག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་དོན་དང་རེས་དོན་གྱི་བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་བཤད་པ། དམན་པ་དང་མཆོག་གི་བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ། ཉེར་སྐྱབ་བཤད་པ། སྐྱབ་པ་བཤད་པ། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བདུད་ཅི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། བགྲང་སྟངས་ལ་སོགས་པས་བརྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དང་རེས་ཀྱི་བསྟེན་པ་གཉིས་ཆོན་གཉིས་གསུངས་པའི་ལྷ་མ་ནི་བདུད་ཅི་ལྷ་སོགས་བཟའ་བ་ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་དང་དོན་དང་ལུས་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་བཞི་ནི་རེས་དོན་ཉི་འདི་གཉིས་ནི་དང་པོའི་བྱ་བའི་ཆ་ནས་བསྟེན་པར་བཞག་པ་འདྲ་ལ་ཆོན་པ་བྱི་མའི་སྟོག་བསྟོན་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་དང་དགའ་བ་བརྟོན་ནས་གསུམ་སྟོས་པའི་འབྱུང་བ་

ནི་དབྱུགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དང་ནང་དུ་རྩལ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་སྟོག་བསྟོམ་པ་ནི་གནས་བ་སྟེ་དོ་རྗེ་
བསྐྱུས་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་བྱམ་བ་ཅན་གཉིས་ངེས་དོན་གྱི་བསྐྱུས་བ་སྟེ་འདི་བྱང་དོན་གྱི་བསྐྱུས་བའི་
སྐྱུས་བྱངས་ནས་བསྟེན་པར་བཞག་པའོ། །བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་པོ་འདི་སྐབས་འགར་བསྐྱེད་རྫོགས་རེ་
རེ་དང་དེ་གཉིས་བསྟོམས་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་རེ་རེ་ལ་བཞི་ཀ་འཛོག་པ་དང་ཉེར་སྐྱབ་
དུ་བྱས་བ་དེ་ཉིད་བསྟེན་པར་འཛོག་པ་དང་། ཉེར་སྐྱབ་དང་པོ་དང་བསྟེན་བ་གཉིས་པར་འཛོག་པ་
སྟོགས་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ཡན་ལག་སྟུ་མ་བཞི་ཀ་ཉེར་སྐྱབ་དང་འོག་དུ་
སོར་བསམ་གཉིས་བསྟེན་པ། སྟོག་འཛིན་ཉེར་སྐྱབ་དུ་གསུངས་སོ། །མན་སྟེར། དབྱུགས་ཕྱིར་
འབྱུང་བ་ནི་འབྱུང་བའོ། །རབ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་དགའ་བའོ། །ནང་གང་བ་ནི་བྱམ་བ་ཅན་ནོ། །ཞུགས་
ནས་གཡོ་བ་མེད་པ་ནི་ཞི་བ་ཅན་ཞེས་འབྱུང་ལ་ཆེག་དོན་གཞན་གོ་སྟེ།

གཉིས་བ་ནི། ད་ནི་ཉེ་བའི་སྐྱབ་བ་གསུངས་པ། ཅས་བ་ནས། ཞེས་བ་ཉེ་བའི་སྐྱབ་བ་བྱུ་
བའོ་ཅེས་བའི་བར་ཉེ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ན། བྱེད་བཅེང་དམིགས་བ་དང་བཅས་པས་རྒྱང་དབྱ་
མར་བཅེངས་བ་ན་དེའི་མཐུས་ས་མིག་གི་རྒྱང་སྟོགས་འགགས་པས་ད་སྟེ་གཞུགས་མི་འཛིན་
པར་དུ་བ་ལ་སྟོགས་བའི་རྒྱང་གཞུགས་ངེས་བ་ཅན་མཐོང་བའི་སྟོ་ལ་ཤེའི་མིག་སྟོགས་སུ་བཞག་
གོ། །ཡན་ལག་སྟུ་མ་བཞི་ཉེར་སྐྱབ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྗེས་བྱང་གྱི་དོ་རྗེ་བསྐྱུས་
བའི་བདུད་རྩི་འཕོ་མེད་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིས་ཉེར་སྐྱབ་
སོ། །གསུམ་བ་ནི། ད་ནི་སྐྱབ་བ་གསུངས་བ་དགའ་བ་ཞེས་བ་ལ་སྟོགས་བ་སྟེ། ཅས་བ་ནས། དེ་
ལྟར་ན་སྐྱབ་བའོ་ཅེས་བའི་བར་ལ། དགའ་མ་ལ་སྟོགས་བ་ཞེས་བ་ནི་འདིའི་བྱང་དོན་ཐིག་ལེའི་རྣལ་
འབྱོར་དུ་དོན་གྱིས་ཐོབ་སོ། །ཐིག་ལེ་གསུམ་ཆུ་སྐྱེས་ཉེ་རྩ་འཁོར་གསུམ་པོའི་སྟེ་བར་རོ་མཉམ་བ་
སྟེ་གཡོ་མེད་དུ་སྟོམ་བ་སྐྱབ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གོམས་པས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་བ་ནི་སྐྱབ་བའི་ཡན་
ལག་གོ། ཐིག་ལེ་ཆོས་བཞི་ལྟར་ཉེ། དེ་ལ་སྐྱེད་རྗེ་སྟོགས་དོ་རྗེ་གསུམ་དུ་བཞག་པའོ།

བཞི་བ་ནི། དེ་ནས་སྐྱབ་བ་ཆེན་པོ་ནི། ཅས་བ་ནས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
རོ། །ཅས་བའི་བར་ལ་རྒྱང་འགགས་བའི་མས་བཟླ་གྱི་དགའ་བ་ལ་སྟོགས་བ་ཞེས་བ་ནི་འདིའི་

1 བསྟེན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤ སྟོག་ ༡༩༩ ཟེང་། ༣

བར་དོན་ཐིག་ལེའི་རྣམ་འབྱོར་དུ་དོན་གྱིས་འཛོལ་པོ། ཐིག་ལེ་གསུམ་ཅུ་སྟེ་ཅ་འཁོར་གསུམ་
པོའི་ཉེ་བར་རོ་མཉམ་བ་སྟེ་གཡོ་སྟེ་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲིལ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཕ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་
དག་གི་རྒྱ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མའི་ཅ་རྒྱ་ཉིའི་ནང་གི་སྟེང་དུ་ཁ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་
བཅེགས་པའི་དང་པོ་ནས་སྐྱབ་ཆེན་དུ་བཞག་གོ། །འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་སྣ་ཅེར་སྤར་བཤད་པའི་
ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་བ་ཡང་གསུངས་པ་རེས་དགོས་
ལ་དེ་ནི་ཕ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་བར་དོན་ཏེ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོམ་ལ། བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་པོ་འདིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམན་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྟེན་སྐྱབ་བཞི་བསྟན་པ། མཆོག་རྫོགས་
རིམ་གྱི་བསྟེན་བ་རྫོ་རྗེ་བཞི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་
བཤད་པ། སྐྱབ་བ་སོགས་ཕྱི་མ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ། བསྟེན་སོགས་བཞི་ནང་དང་སྤར་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དེ་དམན་བ་དང་མཆོག་གི་དབྱེ་བས། ཞེས་བ་ནས། བཟླགས་པའི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་
པར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྟེའི་བསྟེན་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ནི་
སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཤི་བའི་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུང་པོ་ཡོངས་སུ་དོར་ནས་སྟེ་བའི་ཆ་ཤས་ཅན་
སྟེ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འཛིན་བ་ལས་བར་གང་ཡིན་བ་བར་དོ་སྟེ་དེའི་འཆི་སེམས་སྒྲིད་ཅིག་ཐ་མ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་གཅིག་པོའི་སྲིད་བ་གསུམ་ནི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ལ་
དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསུངས་པ་འཆི་བ་སྟོང་བའི་རྣམ་འབྱོར་
ཏེ་རེས་པར་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་རོ། །བར་དོའི་འཆི་སེམས་སྒྲིད་ཅིག་གཅིག་པོ་དེའི་ཕྱི་ནས་རྒྱ་
བ་དང་ཉི་མའི་ཐིག་ལེའི་དབྱུས་དག་ཏུ་ནི། ཡང་དག་འཛིན་ཞེས་པ་འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་མིང་ཅན་བར་དོའི་སེམས་མངལ་དུ་ཁུ་བའི་ཐིག་ལེ་རྣམས་འཛིན་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་
འཛིན་བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆེ་མདོན་བྱང་ནས་ལྟ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཞུ་བ་དང་སྤར་ཏེ་གཉིས་
པ་ས་བོན་འཛིན་པའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་ཁུ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བ་ནས། འདི་ནི་སྟེའི་བསྟེན་པའོ་ཞེས་
པ་ཡན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཉིད་རྫོ་རྗེ་བཞི་བསྟེན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་སྟེ་བའི་ཕྱིས་

བ་དང་འབྲ་བ་རྒྱུ་དུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལྟེར་གྱི་རྩི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་སྐྱོད་རྩི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
དང་། གསུང་རྩི་རྩི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་ཐུགས་རྩི་རྩི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྩི་ལ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྩིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱིས་པ་སོ་སྐྱེས་པ་དང་འབྲ་བ་ཉེ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཡན་
ལག་དག་ནི་འབྲིང་པོ་ཡང་སྟེ་སྟོན་རྩིགས་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བཞག་གོ། །འདི་ལ་ཐབས་ནི་རྣམ་
བཞིར་འབྱུང་ཉེ་ཞེས་པ་ནི་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དང་ཉེ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལ་དམན་
བ་དང་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་པ་སྟེ་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གཞིན་ཏུ་དང་འབྲ་བ་
ཆེན་པོའོ། །སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་དག་ལ། ལྷ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལོ་བཅུ་དྲུག་
གི་མཆོམས་སུ་བྱ་དང་བྱ་མོ་སོགས་སྟོ་བ་དང་འབྲ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། འདིར་དམན་པ་ནི་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པའོ་ཅེས་པ་ནས་ཞེས་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་བདེན་པའི་
ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཉེ་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱར་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་མཆོག་རྩིགས་རིམ་གྱི་བསྟེན་པ་རྩི་རྩི་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩི་རྩི་བཞི་སོ་
སོར་ངོས་བཟུང་བ། མཆོན་བརྩོད་ཀྱི་ཕྱང་དང་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོད་གས་པ་བརྩོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། རི་མེད་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
ཐུག་ཏུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། སོར་སྐྱད་ལ། རྩི་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་ས་སོན་བསྐྱེད་
བ་གཉིས་ཆད་མ་དང་རེ་ཁྲའི་ནང་དུ་གཞུགས་མཐོང་བ་གཞུགས་རྩིགས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གྱང་
བཞག་ལ་བསམ་གཏན་སྟོན་འཛིན་གང་ཡིན་གསལ་བར་མ་བྱུང་ངོ་། །ཡི་གེ་དགོད་པ་ནི་རྩི་ས་
བཞི་ལ་བཞག་སྟེ་ཉི་ཆེ་བའི་ཕྱང་སོགས་འགོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་ནས་བསྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ས་ཐོབ་པ་ཡང་དེའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏུ་མངོན་ལ། དམན་པ་
ལ་སོགས་པ་ཅེས་པ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཅིག །ས་དང་སོ་དམན་པ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བར་འབྲིང་
དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གཞིན་ཏུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་མའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མིན་
གྱི་དམན་པ་ལ་སོགས་ཐུན་མོང་གི་བསྟེན་སོགས་བཞི་དང་འབྲ་བར་སྟོང་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་སོགས་ལ་
རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་དགོས་སོ། །ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བདེན་དོན་རྣམ་པ་

བརྩ་གཉིས་ལྔ་ན། ཅེས་པ་ནས། ཀུན་རིག་མཆོག་ཅེས་པ་ངེས་པའོའི་བར་ལ། སྐབ་ཆེན་ལ་རྒྱུ་བ་
དང་པོ་གཉིས། སྐབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བསྟེན་པ་ཉིར་སྐབ་གཉིས་
རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀུན་རིག་མཆོག་དང་སྐྱར་ཏེ་ཕྱ་མ་གཉིས་འབྲེལ་ཆེ་བར་སྤྱང་ལ་བྱི་མའི་
རྒྱ་མཚན་བརྟག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་བྲལ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡན་
ལག་བྲལ་བྱུང་བྱིའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ། ཡན་ལག་བྲལ་གྱི་སྦྱིའི་ཆིངས་དང་བྱང་བར་བཤད་པ། ཡན་
ལག་བྲལ་གྱི་མན་ངག་གསང་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་བྲལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བྲལ་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་པ། ཡན་ལག་བྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ཡན་ལག་བྲལ་གྱི་འབྲས་
བྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་སོ་སོ་ངོས་བཟུང་སྟེ་རེ་རེ་ལ་བརྩ་བརྩར་དབྱེ་བ། རིགས་
ཅན་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱུང་མ་ལུས་པར་འགགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གི་སྦྱོར་བ་ཡན་
ལག་བྲལ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་བརྩ་ནི་རྒྱུ་དང་བརྩ་པོ་རྣམས་འགོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། སོར་སྤྱད་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྩ་
རྩེ་སེམས་དཔའོ། །ཁ་ཕྱགས་ཅིག །འདིར་མ་བརྟགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྟགས་བརྩ་པོ་རྩ་
རྩེ་སེམས་དཔའོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་མཚར་ལ། འདིའི་དོན་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་སྒོས་མ་བརྟགས་པ་ཅེས་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྦྱ་ཆོགས་གཟུགས་ལ་བསམ་
གཏན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་མདོན་ཤེས་ལྟ་རེ་ཁྱ་སྤྱིའི་ཆད་ཅན་གྱི་སྦྱའི་གཟུགས་སོགས་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པས་སྦྱ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་འོག་ཏུ་
ཡང་འཆད་ཅིང་ཞེས་པར་རིགས་ལྔ་གྱི་མན་ངག་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ་ཆོག་དོན་
གཞན་དག་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྤྱི་ཞེད་མཐའ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྒྱུང་ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་བྲལ་བརྒྱ་རྣམས་རབ་ཏུ་མི་འབབ་ཅིང་སྟོང་གཟུགས་
ཀྱི་སྦྱ་མཐར་ཐུག་པ་བརྟེས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །རེ་རེ་དབྱེ་བ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་

ཞེས་པ་ནི་ཅེས་པ་མི་སྤྱི་ཉི་ཤུ་དཔེ་ལ་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲ་བ་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པར་གསལ་ལོ། །སྒྲིང་བ་ཅེས་པ་འགྲུར་མངས་སུ་དུས་སྒྲིང་དུ་འགྲུར་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་སློག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་འགོག་པ་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས། ཡན་ལག་དྲུག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་སྒོམ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ། འབྲས་བུ་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་ཆེན་གྱི་བརྒྱད་རྒྱ་གཞུགས་སྒྲུབ་དང་སློག་སྒྲུབ་བཤད་པ། དངོས་རྒྱ་རྗེས་བྲན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཅེ་གཅིག་སེམས་པ་ཞེས་བྲ་བ་དབྱལ་བར་སློག་འཛིན་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲིང་གཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མིག་སོགས་ལྟ་རབ་དུ་འདུག་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱང་འགགས་པས་མིག་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་སོགས་མི་འཛིན་ལ། སྒྲ་མ་རང་སོགས་དག་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ནས་རེག་བྱའི་བར་གྱི་མ་སྒྲིང་བྱེད་དོ། །སོར་སྤྱད་ཀྱི་གཞུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་དེ་དག་གཞུགས་སྒྲའི་སྤྱི་མཆེད་དུ་འཛིན་མི་ཁུས་ལ་ཡིད་ལ་དུ་སོགས་སྒྲིང་བ་དང་ཡིད་ལ་སྒྲ་སྒྲིང་བ་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བར་བཤད་པའི་ལྟ་ལུགས་ནི་བདེ་བའི་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཞུགས་དང་སྟན་ཅིག་སེམས་གཅིག་དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་པས་སྒྲིན་ཉེ་དོན་ནི་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བྱེད་པར་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་ང་རྒྱལ་འཕོས་པའི་སློག་ཅོལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་སྤྱེལ་བ་སྟེ་འགོག་ཅིང་ཞེས་རྒྱང་འགོག་པའི་དོས་ནས་གསུངས་ལ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་རྒྱང་འགགས་པའི་དོས་ནས་གསུངས་སོ། །འདིའི་མན་ངག་རགས་པ་ཅུམ་ཕྱག་རྒྱུ་འགྲོད་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྲ་ལ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་ནི་གཏུམ་མོའི་སྒྲིང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱུ་འགྲོད་འབྲེལ་དུ་སྐབས་འདིར་སྟེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་རྣལ་འབྱེད་པས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཡང་ཁ་དོག་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དུང་སྒྲིང་ལ་

མེད་པ་གསུམ་གྱི་སྟེ་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལུ་ག་ནམ་མཁའ་ལ་
 ལྷར་བར་ལྷར་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནམ་པ་བཅུར་སྤར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཕྱོགས་ཅིག་། སྟོག་ཕུར་
 དབུ་མར་གཅིག་ཏུ་སྟོར་ཞིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་གདུམ་མོའི་སྤར་བ་གང་ཞིག་རང་གི་ལུས་
 སྟོང་གཟུགས་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྤར་བ་ལས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བ་སྟེའི་ཁྱད་
 ལུ་ནམས་ནས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བར་ལྷར་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཕྱག་དོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 བས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་མཐོང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་
 དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་སྟོས་པའི་རང་བཞིན་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་ལས་
 འོད་ཟེར་ནམ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པར་སྟོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
 ལ། འགྲེལ་བ་དེར་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་
 པའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་སྤར་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། །ཁ་དམ་ཅིག་ཕྱི་ལོ་གཟུགས་སུ་འཛིན་པའི་
 རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ཅེས་
 པ་ནས། དེ་ལྟར་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་སྟུབ་ཐབས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བ་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་སྟོང་གཟུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 འོ་ཤོ་གཅིག་ཏུ་སྟེས་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་བདེ་བ་སྟོང་བ་ལ་བྱར་རུང་སྟེ་ཆོག་
 དོན་གཞན་ནམས་གོ་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་དག་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འཁྱོར་
བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་བྱག་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱག་རྒྱ་
གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི་སྒར་ཡང་མང་དུ་བཞད་ལ་ད་དུང་ཡང་འཆད་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། ད་ནི་སོ་སོར་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷན་
ནི་འགྲུབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ། དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབར་འགྱུར་
ཏེ་སོ་སོར་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་ཁ་དས། ཅིག །གཡོན་རྒྱུད་སྟེང་མ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༩ ལོའ། ༡༡༩༠ ཟླའ། ༡༣

2 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡ ལོག ༡༡༧༠ ཟླང་། ༡༣

འགགས་པས་སྒྲོང་གཟུགས་དང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྣ་འདི་ནམས། སྒྲ་གཅན་གྱི་
 རྒྱང་འགགས་པས་གཞན་སེམས་ཤེས་པ། བཤད་པའི་རྒྱང་འགགས་པས་སྔོན་གནས་རྗེས་བྲན།
 རྒྱང་གི་གཡས་རྒྱང་འགགས་པས་ནམ་མཁའི་རྩ་འབྲུལ་ཐོབ་ཅེས་ཟེར་མོད། འདིར་རྒྱང་འགོག་པ་
 ལ་འཛིག་ལ། རྒྱང་འགགས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འོང་བས་མི་ལོགས་པ་འབྲེལ།

བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷའི་ན་བའི་སོགས་ཁོང་ནས་ལུས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བར་
 འདོན་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་གོང་འོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་སྒྲགས་ཀྱི་འཕགས་
 ལས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་འབྲེན་པ་དང་རིགས་འབྲས་མངོན་ཤེས་རྒྱ་གཞན་གྱིས་མ་བསྐྱབས་པར་
 ཡང་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཆིག་གི་མཆོག་སྤྱན་བཞིན་ནོ།

འཛིན་པའི་འབྲས་བུ་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་འཛོམས་ཤིང་སྟོབས་བརྩུ་ལ་འབྱུག་པའི་དོན་
 འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྒྲ་འབྲེན་པ་ལ་གསུངས་པས་སྒྲ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྗེས་མཐུན་
 པ་ཡོད་པ་དང་། ཆེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འབྱུང་བར་ངེས་པ་སྟེ་དེ་འཛིན་པས་དངོས་སུ་འབྲེན་
 པའོ། །རྗེས་བྲན་གྱི་སྒྲོང་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པ་བྱུང་པའི་ཡུམ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འབྱུང་པ་ན་སེམས་
 ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་དང་ཡུམ་དེའི་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་ནས་སྒྲོང་གཟུགས་ཁྲབ་པའི་འོད་
 ཟེར་སྒྲོ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་འདི་དག་རྗེས་བྲན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་
 པ་སྟེ་ཆིག་དོན་གཞན་དག་གོ་སྟོལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་ལོ་གསུམ་
 རྩོགས་གསུམ་གྱི་དབང་བརྩུ་སོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་གསུངས་པ། ཁ་རང་ཅིག །དག་པའི་
 བྱང་སེམས་ལ་འཆད་ཀྱང་ཡེ་ལེར་དབང་བརྩུ་དང་ས་བརྩུ་སྒྲུར་བས་སྒྲགས་ཀྱི་འཕགས་པའི་ས་
 དང་པོར་བཞག་ཀྱང་རྩང་བར་མངོན་ནོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱིའི་འཆིངས་དང་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་ཚུལ་
 གྱི་བོགས་འབྲེན་བཤད་པ། སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ལམ་གྱི་འཆིངས་བསྟན་པ། རྟོག་ཚུལ་གྱི་
 ཡུན་ཆད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་བཅན་ཐབས་ཀྱི་ནལ་འཁྱོར་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས།
 བཅན་ཐབས་ཀྱི་ནལ་འཁྱོར་རོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལེའུ་
 འདིའི་ཆིགས་བཅད་བརྒྱ་གོ་དྲུག་གོ་བདུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོག་དབུ་མར་མ་བཅིངས་

བ་ལ་བཅན་ཐབས་སུ་སྟོག་ཐུང་དབྱ་མར་གཞུག་པའི་བྱེད་ལས་དག་ལ་བྱ་ཡི། ཁ་རང་ཅིག་ཉི་མ་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་ལ་འཆད་པ་
དང་། གཞན་དམ་དག་རྒྱ་རོ་བས་རྟག་ཏུ་རྩོམ་བསྐྱེད་བ་རང་གི་ལག་པའི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ་འཆད་པ་དོན་མིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུ་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དེ། འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྤོའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱིའི་འཆིངས་བཤད་པ། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་
འཆིངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སོར་བསམ་གཉིས་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ།
སྟོག་འཛིན་གཉིས་ཉི་བའི་སྐབ་པར་བསྟན་པ། རྗེས་བྲན་སྐབ་པར་བསྟན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྐབ་
པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སྐབ་པའི་སྤྱད་ཏུ་
ལྟ་སྟངས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
འགྱུར་རོ། །འདིའི་གཞུག་ཏོར་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་མར། རྣམ་མཁར་བལྟས་པས་གཏི་ཐུག་རྣམ་
པར་འཛིག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་ཆོགས་སྟོང་བ་ཉིད་མཐོང་བས་ཤེས་གསུངས་ལ། བྱག་རྩོར་
སྟོང་འགྲེལ་ལས། གཞུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་གཞུགས་བརྟན་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཞུགས་ཏེ་རྣམ་མཁའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་ཐུགས་རྩོམ་རབ་ཏུ་བཞག་ནས་²ཤེས་གསུངས་ཏེ། འདི་
དག་གི་དོན་ནི་མན་ངག་སྒྲོམ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་བལྟ་བ་ཞེས་པ་ལ་ཅེས་པ་ནས། སྟོག་གཞུགས་
མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་ཉི་བའི་སྐབ་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་བགེགས་མཐར་བྱེད་ནི་དགོངས་པའི་
སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཡིན་ལ་སྟོག་གིས་གཞུགས་མཐོང་བ་ནི་སྟོག་ཚུལ་ཀྱི་རྒྱ་བ་བཞི་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་
པས་ཅ་ནང་གི་རྒྱུད་རྒྱ་བར་མཐོང་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ལ་སྟོས་
རྒྱ་བ་ཐེག་ལེ་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྐབ་པའི་ཡན་ལག་བྱའི་ཅེས་པའི་བར་ནི། ཁུ་བ་ཅ་འཁོར་སོ་
སོའི་ལྟེ་བར་བཅེངས་པ་རྗེས་བྲན་ཀྱི་རྒྱུའི་ངོས་ནས་གཙོ་ཆེར་གསུངས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་བདེ་བ་མ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡ ཞོག ༣༤༩ ཟླ་ ༡༡

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩ ཞོག ༡༡༤༡ ཟླ་ ༡༠

ཉམས་གཅིག་ཤུ་ཅེས་བ་ནས། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་བཞི་པའོ། །རྒྱུད་ཕྱི་མར་ནང་གི་བདག་
ཉིད་བཏུས་པས་འདོད་ཆགས་འདིག་པར་འགྱུར་ཏེ་སློག་གི་རྒྱུད་དག་བཀག་པས་ཞེས་སོགས་
ཡན་ལག་བྱུག་རེ་རེ་ཞིང་དག་པ་དང་སྒྲུར་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་བཏུ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་ཡན་ལག་བཞིའོ་ཅེས་བ་ནས། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བ་རིགས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་
པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་སློམ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ལ་
བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་ཅིང་དེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་སྒྲུབ་བཞིར་ངེས་པ་སྟེ་
ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་བྲངས་པའི་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཙུ་རྒྱུ་རྒྱས་པའི་ཆེག་ཏུ་མངོན་ལ་ཆེག་
དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟའོ། །དེ་ཡང་སོར་བསམ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་བརྟན་པོར་མ་གྱུར་བར་དུ་བཅོན་
ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་སྟོམ་པ་མིན་ལ། དེ་བྱུབ་ནས་མན་ངག་དེ་མགོ་བོ་ན་བའི་བར་ཡུན་རིངས་ན་
གཙུག་ཏྲར་ལུག་གིས་དོགས་པའོ། །ཁ་དམ་ཅིག །བུམ་པ་ཅན་མགོ་བོ་མིན་པའི་བར་བྱ་ཟེར་བ་
འབྲེལ་མེད་པའི་གཏམ་མོ། །

གསུམ་པ་ནི། ད་ནི་སློག་ཙུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་ཅེས་བ་ནས། བྲགས་པ་མིན་
པ་རྣལ་འབྱོར་པ་འདི་ཤིའོ་ཞེས་པ་སྟེ་སློག་ཙུལ་གྱི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་ཆེག་དོན་རྣམས་གོ་སྟེ་
ཞིང་། རི་ལྟར་སྟོམ་པ་ནི་མན་ངག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བྱུང་པར་འདི་ནི་བཅོན་ཐབས་རི་ཅམ་བྱེད་
པའི་ཆེད་དུ་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ཡན་ལག་བྱུག་གི་མན་ངག་གསང་བར་བྱ་བ་ནི། ཆེགས་སུ་
བཅད་པ་གཞན་ནི་གོ་སྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྩ་འཁོར་སོ་སོའི་དབུས་སུ་སློག་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་
པ་སྟེ་ཆེགས་ཡུམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་འགོ་འོང་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བའི་
སྟོན་པ་འབྱུང་པ་སྟེ་རྩ་སོ་སོའི་བརྒྱུད་སྟེ་བར་ཞུགས་པའི་རང་གི་རྩ་རྩེ་ནས་སེམས་བྱང་སེམས་
སྟོ་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཉིའི་རྩའི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ཁམས་
མ་ལྟར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རབ་དགའི་དགའ་བར་གནས་པ་བཞི་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་
པ་ནས། མཆོག་ཏུ་གསང་བའོའི་བར་གོ་སྟའོ། །ཡང་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་བཞིས་སློག་རྒྱ་ཏྲིར་
ཞུགས་པའི་རྩེས་བྲན་གྱི་སྟེ་ཆེགས་ཡུམ་རྩལ་ཆེགས་པའི་ཡུལ་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ལ་འབྱུང་པའི་

ཡབ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་དང་རྩིས་ཀྱི་འཕེལ་སྐྱེད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྲུར་བའི་
བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལྟ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་གསུམ། སྤྱིན་དུ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མཆོད་
བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་བྱ་བ། མཐུག་དུ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་ཆོག་། སྤྱིན་མཆོམས་སུ་གཏོར་མ་རིམ་
བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་ལྟ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། མཆོག་སྤྱིན་རྩིས་
མཆོག་ཁྱོད་འདུད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་
དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་སྐད་དུ། ཅེས་པ་ནས། ལྟ་རྣམས་དང་
ཁྱི་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་འོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱིང་པོར་དབྱུས་སུ་སྤར་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཅེ་མོ་གཅིག་པ་རྒྱ་རྒྱ་སྟེ་དེའི་མར་སྒྲི་ནི་བདེ་མཉམ་
འབྲས་སྟེར་གསང་བའི་བསྐྱེད་ཁོངས་སུ་གནས་པའོ། །ཅེས་བྱ་སྟེ་འདིས་དབྱུ་མ་དང་རོ་རྒྱར་གྱུན་
དུ་སྐྱབས་འབྲེས་པར་འདོད་པ་ཡང་བྱ་སོགས་ཞེགས་སོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་
པ་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཐུག་སྟེ་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ཁོ་བོ་དང་འཁོར་ལོ་
སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་བཞེན་ནོ། །རྩ་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་གཤེགས་
སུ་གསོལ་བས་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་རུས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱལ་
པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་པ་བཞེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ། ཅེས་པ་
ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་གྱི་དེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདིར་ཡང་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པ་དང་རྩིགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ། སྤྱི་མ་སྐྱབ་
ཐབས་མིན་ཞེས་སྤྱི་བའི་ལོག་རྟོག་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱིད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དམ་ཆོག་བྱུག་གི་སྤྱིད་པ། གནས་སྐྱབས་
བཅུའི་སྤྱིད་པ། དམ་ཆོག་བཞེད་སྤྱིད་པ། བར་ཕྱིན་བཅུའི་སྤྱིད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིད་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་
པ་ནས། གང་ཡིན་པ་དེ་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱར་རྣལ་འབྱོར་པས་བྱའོ། །ཅེས་
པའི་བར་ཏེ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིག་གཙོད་པ་སོགས་ནི་དངོས་བྱུག་གཉིས་ཀའི་སྤྱིན་པའི་བྱ་བ་

དང་། ཅ་རྒྱུང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་རྒྱུང་འགོག་པ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ་ཆེག་དོན་གོ་
བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱུག །སློག་གཅོད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དམ་ཆེག་རྩལ་དུ་སྦྱས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་
དམ་ཆེག །རྒྱ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དམ་ཆེག །གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དམ་ཆེག །ཆང་
འཕྱང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དམ་ཆེག །རང་གི་བྱུང་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དམ་ཆེག་གོ །དང་པོ་ནི།
འདིར་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་ཉིན་དང་མཆོན་མོར་སློག་གཅོད་པ་དག་བྱ་བ་དེ་ནི་ཅེས་བ་ནས། གཏུལ་
དགའ་མཐར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོའི་བར་ལ། ནང་གི་སློག་གཅོད་པ་ནི་སློམ་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་
རྒྱུང་འགོག་པ་དང་། ཕྱི་ནི་བསད་གསོ་བྱས་པ་སྟེ་གཞན་དག་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ནི་གང་ཞིག་ཞལ་གྱིས་དམན་པ་དག །ཅེས་བ་ནས། སྐྱ་བ་ཅན་གྱི་ཆེག་
ནི་མ་ཡིན་ནོའི་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་སྦྱང་དུའོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། ཞེས་གྲུབ་པོ། །སྐྱ་ནི་གང་ཞིག་ཞལ་
གྱིས་དམན་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཏེ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྤང་བ་ལྟར་སྦྱས་
བརྗོད་མི་བྱས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྦྱང་
ལ་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་མི་འགྱུར་བར་གནས་པ་དེ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྦྱང་སོ་སོའི་གདངས་དང་
ང་རོ་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་སྦྱ་བ་ནི་ནང་གི་རྩལ་སྦྱ་དང་། རྒྱུང་ལ་སྦྱ་འབྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་སོགས་
དང་སྦྱེས་པ་ལ་དོ་རྗེ་འདྲིན་པ་ཞེས་སོགས་དམ་ཆེག་གི་སྦྱང་གྱིས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱི་ནི་རྩལ་སྦྱ་
ཏེ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་སྦྱིབ་པ་མེད་པར་སྦྱེས་པར་གྱུར་པ་ན། ཅེས་
བ་ནས། གཏེར་སྦྱང་བ་སོ་རྣམས་ངན་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ་ཅེས་བ་ལ། དེས་དོན་
ཀྱི་རྒྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བཙུ་གཉིས་དེས་མ་བྱིན་པར་རང་རྒྱུད་ལ་ལེན་པ་སྟེ་གཞན་
རྣམས་གོ་སྟེ། །བཞི་པ་ནི། ཁུ་བའི་ཐིག་ལེ་མ་ལྟར་བ་ལས་བདེ་བར་འགྱུར་བ། ཅེས་བ་ནས། དམ་
ཆེག་ཉམས་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ནི་གཞན་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་བྱུང་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བའི་དབང་
གིས་རང་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་དེས་དོན་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། ཆང་བརྟུང་བའི་དམ་ཆེག་དངོས། བརྟུང་བའི་ཆང་གི་མིང་ཅན་བྱང་
རྒྱུ་གྱི་སེམས་རི་ལྟར་འཕེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་སློག་གི་ཚོལ་བའི་མི་ཡིས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་སློག་

འགགས་པས་ཞེས་པ་ནས། ཕྱིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་མའི་དོན་ཏུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་སོ་སོ་ལ་བྱང་སེམས་འཕེལ་ཚུལ། ལུས་ཀྱི་གནས་དང་བྱང་སེམས་
སོ་སོའི་ས་བོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཐེ་བོའི་ཆེགས་ནས་གཙུག་ཏོར་དག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི། ཅེས་
པ་ནས། ཟླ་བ་གཞན་ཀྱི་དཀར་ཕྱོགས་ལ་གཡོན་ཀྱི་མཐེ་བོ་ལ་སྤར་བཞིན་ནོ་ཅེས་པའི་བར་ལ།
འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་པ་སྟེ། དེ་ནས་བཤད་པ་དང་གཞི་དུས་སུ་
འདྲིའི་བྱང་སེམས་འཕེལ་ཚུལ་འདྲ་བའོ། །དེའི་དོན་ཀྱང་མཁས་པ་དག་གིས། ཁམས་དྲངས་མ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གནས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་དེའི་ཆེ་རྒྱས་ཤིང་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མས་
རིམ་ནས་འཕེལ་བ་ཡིན་ཀྱི་སོར་ཆེགས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ན་ཡོད་པའི་ཁམས་དྲངས་མ་སྟེ་གཙུག་ཏུ་འོང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་སྟུས་པ། དང་པོའི་ཆེགས་ནི་དང་པོའི་སོར་མེའི་
ཆེགས་ལ་ཨངོ། །ཅེས་པ་ནས། ཀླང་བ་གཡས་པའི་སེན་མེའི་མཐའ་རྩི་སྤྱད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཀྱི་གནས་སྟོང་གི་མཐའ་ཅེས་པའི་བར་ལ། གཉིས་པ་ལྷ་ནི་གཉིས་པ་ལའོ། །ཅེས་སོགས་རིམ་བ་
བཞེན་སྤར་ཏེ་ཉ་ནི་དབྱེལ་བར་ངོ་ཞེས་པ་ལ་ཨོ་དང་། ལུ་བའི་ཉའི་མཐའ་ཨུ་ནི་སྟེ་གཙུག་ཏུ་འགྱུར་
ངོ། །བཞི་པ་ནི་གཡོན་ཀྱི་རྒྱང་པའི་ཆེགས་ལའོ་ཞེས་པ་ལ། འགྱུར་ངོ་གཞན་དུ་མོང་བའི་ཆེགས་
ལའོ་ཞེས་པ་ལྷར་ཡིན་ཏེ་ཆེག་དོན་གཞན་རྣམས་གོ་བར་ཟད་ངོ། །

དུག་པ་ནི་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་སྟོན་པ་གང་དེ་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་འདོད་པའི་དངོས་
གྲུབ་རབ་སྟར་བ། ཅེས་པ་ནས། ཞེས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད་ལས་ངེས་པ་སྟེ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྟོན་པའི་ངེས་
པའོའི་བར་རྣམས་ཀྱི་དོ་རྩའི་ཞལ་ནི་སྟོ་སྟེ་དེ་ལས་མི་འཕོ་བར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
འཐབ་མོ་ནི་ལུ་བ་གཡས་དང་མས་འརྩེག་སྤྱད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བར་སོགས་པ་ནི་ཁམས་དཀར་པོ་ཡར་
བཅེགས་པ་དང་དམར་པོ་སྤར་དུ་བཅེགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱ་ལ། ཆེག་དོན་གཞན་དག་གོ་
བར་ཟད་ངོ། །གཉིས་པ་གནས་སྐབས་བཅུའི་སྟོན་པ་ནི་འདི་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷག་པའི་བརྒྱའི་རྩེས་
ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་ནི་གོ་སྟེ་ཅེས་པ་ནི། བསམ་དང་འདོད་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
གཞི་དུས་སུ་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་ལས་ཆགས་ཡུལ་ལ་བསམ་པ་དང་། འདོད་པ་དང་།
ལུས་ལ་རིམ་སྟེ་དོད་སྟེ་བ་དང་ཁ་མཆོག་པར་སྐྱེས་པ་སྟེ་སྐྱོམ་པ་དང་ཟས་ལ་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་

བ་དང་། ཅེས་བ་ནས། ཉག་ཏུ་རྒྱལ་བ་དག་དང་བཅུ་སྟེ་དཔེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི་དོ་རྩེ་ཅན་གྱི་སོར་
སྒྱུད་གྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉག་ས་བཅུ་ཡིན་ལ་དེ་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་བ་
ནི་རྩེས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་རྣམས་བཅུ་སྟེ་སྟོག་ཆགས་ལུས་ལ་ཅེས་བ་ནས། སུ་ཞིག་རྒྱལ་བ་
འདོད་པ་དེ་ནི་སྟུ། ཅེས་བ་ལ་རྩ་འགྲུར་དུ་ཡིད་བསྐྱབས་བ་ལས་རྒྱལ་བ་གང་འདོད་ངེས་པར་རབ་
ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཟེར་དམ་ཏེ་ལེགས་སོ། །འདིའི་བར་གོ་སྒྲུབ།

གསུམ་པ་དམ་ཆེག་བཞིའི་སྒྱུད་བ་ནི། ཉིན་དང་མཚན་མོར་ཅེས་བ་ནས། འཁྲིག་བ་དེ་
ནི་མྱེ་གནས་ལ་མ་ཡིན། ཅེས་པའི་བར་ལ། གོ་ཀུ་ལ་སོགས་པ་ཤུ་བཟང་བ་ཕྱིའི་དམ་ཆེགས་
ནི་ངེས་དོན་དུ་སོར་སྒྱུད་གྱི་སྐབས་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གཟུགས་སོགས་ལ་ཉིན་ཞག་སོ་
སོར་སྟོ་བ་སྟེ་འཇུག་བ་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་སྟེ་བའི་ཕྱིའི་དམ་ཆེག་ནི་ངེས་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་
གྱིས་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་དག་པར་བྱས་པ་ལ་གནས་པའི་སྟ་རྣམས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་
དག་གིས་དག་པ་སྟེ་སྟོང་པར་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ། ཅེས་བ་ལ། རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་གྱི་
སྟོང་པ་གཉིས་དང་དེ་ལ་སེམས་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ནི་འཁྲིག་པའི་ངེས་དོན་ཏེ་ཆེག་
དོན་གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲུབ།

བཞི་པ་པར་ཕྱིན་བཅུའི་སྒྱུད་བ་ནི་ལོར་རྣམས་གཏོང་བ་ཕྱིན་པ། ཅེས་བ་ནས། མི་སྟེ་
འཛོལ་སྟེ་གཞན་བ་བཞི་རྣམས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་བཟོད་བ་ནི་སྒྲུ་དང་དྲི་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐད་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་བ་ནི་ཤེས་
རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་། སྐུ་རྩུ་འབྱུལ་གྱི་ཆོ་འབྱུལ་ལ་སོགས་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་སྟོབས་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་སྲིད་པ་མཐར་བྱེད་པར་འདུན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཐོབ་པ་ཡེ་
ཤེས་གྱི་པར་ཕྱིན་བཞི་སྟེ་སྟུ་རང་། དམ་མ་ཁ་ཅིག །རྩུ་འབྱུལ་དང་སྲིད་པ་མཐར་བྱེད་གཉིས་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་སྟོན་ལམ་དང་སྟོབས་ལ་འཆད་དོ། །འདི་དག་ལ་གཙོ་བོ་དང་པལ་བ་གཉིས་གཉིས་
སུ་ཕྱེན་ས་པལ་བ་སྟོབ་པ་དང་། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་འཛོག་དགོས་པར་མངོན་ལ། སྟུ་
རང་དམ་མ་དག་གིས་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པ་ཞིབ་པར་འདོད་ཀྱང་གོ་སྒྲུབ་

བས་འདིར་མ་བཞོད་དོ།

བཞི་པ་དངོས་གྲུབ་གཉིས་སྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཅིག་ཕྱི་སྐྱ་ནི་རྒྱས་པ་དང་། ཅེས་པ་ནས། ལག་
འགྲུལ་རིགས་འདི་བསྟོམ་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ལ་འགྲན་ཆེ་མེད་པ་གཙོ་བོ་
གཅིག་ཕྱི་སྐྱ་ནི་རྒྱས་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་
དང་བཅས་པའི་གནས་ཏེ་ལྷ་དགུ་དང་བཅས་པ་དང་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལའི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་བར་བསྟོམས་ན་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ངེས་པར་
འགྲུར་བ་སྟེ་འདིར་ལྷ་དགུ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཀྱི། ཁ་རང་དམ་ཅིག་གཙོ་བོ་
གཅིག་ཕྱི་འཕམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སམ་ཞེས་སོགས་ནི་རྒྱད་དོན་མིན་ནོ། །ལྷ་དགུ་མ་སོགས་ཀྱང་
དབང་གི་དགྲིལ་འཁོར་མིན་གྱི་སྟོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་ཞེས་གསུངས་
པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་བྱེད་དུ་ཡང་རུང་བར་མངོན་ནམ། འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ལོ་གསུམ་ཕྱི་གས་
གསུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རང་འོ། །ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཞད་པ་དང་། མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སྣ་ཆོགས་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་།
གདུལ་དཀའ་འདུལ་བའི་ལྷ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
ལྷ་སྟོམ་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཆོ་ག་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་དོན་དོ། །ཅེས་
པའི་བར་གོ་སྟོའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོའི་སྐྱབ་ཐབས་བཞད་པ་དང་། ཡུམ་རྩེ་ལྷར་བསྐྱེད་
པ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་བྱེད་པའི་སྦྲད་དུ་སྦྲང་བོ་ཆེའི་པགས་པ་
ཅེས་པ་ནས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ། ཅེས་པ་ནི་གདུལ་དཀའ་བའི་འདུལ་བའི་དོན་དུའོ་
ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། ཕྱག་དེ་དག་བྱང་བ་དང་ནི་གསེར་དང་མཚུངས་ཞེས་པ་ནི་
ཕྱག་ལྷག་མ་གཉིས་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མའི་ཆོས་ལས་ནག་པོ་དང་སེར་པོའོ། །འཆི་བདག་བདུད་
ཀྱི་གང་གི་ཕྱག་ཅེས་པར་མཁས་རང་བ་དག །ཕྱག་མཆོན་གཉིས་པོ་སྦྲང་ལྷགས་འཛིན་པའི་ཕྱག་
གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པར་དུས་འཁོར་པ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་དཔལ་ལྷན་འདོད་ཀྱང་གཡོན་པའི་ཐོད་ཁྲག་

འཛིན་པ་དང་ཆངས་མགོ་འཛིན་པ་ལས་ལོགས་ན་མེད་དོ་ཅེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་འཐད་དོ།

ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཟད་པ་ལས་ཆ་ཙམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ངེས་པར་མ་
བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཡི་དྲགས་ཏེ་ཅེས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་དང་གདན་གྱི་ཡི་དྲགས་དག་
པ་སྒྲུབ་པ་མ་གོ་བར་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱིབ་པའི་ཆ་ཙམ་འཛིན་པའོ་ཞེས་དང་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་
དང་ཀུན་བཟང་གཉིས་ཀའི་སྤྲས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ནི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཁྲིས་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤང་མང་དུ་སྒྲུབ་དག་ལ་དགག་པ་དབང་ལའི་
འགྲེལ་བཤད་དུ་གསུངས་ཐེན་ལ། དེའི་རྗེས་འབྲང་གིས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དེ་འཛིན་པའི་ཚུལ་
བསྟན་པའོ་ཞེས་ཟེར་སྟག་དོ། །འདིར་གདན་འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་རྗེ་རྗེ་ཤུགས་བྱེད་བྲག་པ་ལས་
སྐྱབ་པའི་དབང་གིས་ཏེ། ཆོག་དོན་གཞན་རྣམས་གོ་སྤོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་དེའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་ཅེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་
ནི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། འདིར་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་བྲག་གཉིས་ཀྱི་ཀུག་དང་ཐོད་
པ་འཛིན་པ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སོར་བསམ་གཉིས་
བཤད་པ། སྟོག་འཛིན་གཉིས་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ། རྗེས་བྱན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྟོང་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་འཆར་བར་བསྟན་པ། སོར་བསམ་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གཟུགས་བསྐྱོམ་པ་གསུངས་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅེས་པའི་
བར་ལ། རྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞལ་བྲག་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཆོགས་འཆར་ཞེས་པ་ནི་རྟོང་
གཟུགས་དང་། ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་རིག་སྤྲགས་འཛིན། །ཞེས་ཡིད་ཆེན་པོར་སྐྱོབ་པ་ནི་སྤྲགས་ཏེ་མི་
འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། རྟོང་གཟུགས་དང་མི་འཇུག་པ་གཉིས་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུས་བཏགས་
པ་སྟེ་དེ་འབྲས་མང་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་
རྟོང་མཐོང་པའི་དོན་དུ་མདོན་ཏེ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྤོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུན་པ་དག་གི་མཐར་
ཞེས་པ་ནི་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མཐར་བྲག་པར་བསྐྱོམས་པ་སྟེ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་

གཟུགས་མཐོང་བ་བརྟན་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཅ་ནི་རྩ་བ་ཉི་མ་འགོག་པ་ཅེས་པ་ནས། མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
སྟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་པ་
ནས། འདིའི་རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་ས་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་ནི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་བཅེགས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཁམས་ཉེ་དེ་འཕྲིགས་
པར་བྱེད་པའི་དྲི་མེད་ནོར་བུ་དདུལ་ཚུའི་ཆོན་ཆེན་པོ་དང་འབྲེ་བ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་
ལེ་བྱི་མ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་དུལ་གྱི་ཁམས་རགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཞེས་
པ་སྟོང་གཟུགས་ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་གསུངས་ལ། རྣམ་འབྱོར་ལྟ་བུ་ནི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ། །སྟོང་པ་གཅིག་དུ་འགྱུར་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཐིག་ལེའོ། །དེ་དག་གང་ལ་
ཆ་གས་སུ་ལྟན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དེ་ནི་ཐོག་མ་སྟེ་བ་ལེན་པ་མེད་ཅིང་མཐའ་མ་འཆི་
བ་མེད་ལ། ཐོག་མཐའ་དེ་འབྲེའི་འཁོར་བའི་དབྱས་སུ་གནས་པ་མེད་པ་སྟེ་དུལ་ཆོགས་པའི་ཡུལ་
རྣམས་མེད་པར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་སྒྲུ་མ་སོགས་དང་འབྲེ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་འདི་
ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་མདོར་བསྟུན་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །སྤྲས་པ།
ལེགས་བཤད་མཐོ་རིས་གརྒྱའི་རྒྱན། །རིགས་ཚུལ་དབྱ་བ་རབ་གསལ་ཤོད། །སྤྲིང་ཅིའི་བར་དུ་
ལུང་པ་འདི། །ས་གསུམ་རེས་པར་དག་བྱེད་ཉིད། །གསུམ་པ་མདོར་བསྟུན་གྱི་མཆོན་བསྟན་པ་
ནི། བསྟུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་
སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་
མདོར་བསྟུན་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་བཞི་པའོ། །

ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གདོང་པར་ལེགས་བྲས་བརྒྱའི། །མཐོན་ཀ་ནོར་བུའི་འོད་རིས་
འཕྲོས་པ་ཡིས། །རྒྱད་པའི་མིང་ལ་མི་བཟད་འཛིགས་སྟེར་བ། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་པོ་འཁོར་
བཅས་ལ་བྲག་འཆོལ། །རྣམ་དཔྱོད་ལང་ཆོའི་མཛེས་པ་ལ། །ཆགས་པས་དྲིས་པ་མེད་པར་

ཡང་། །དང་ཚུལ་སྟོན་བྱེད་མདོར་བསྟུས་ཆེད། །དགའ་མའི་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཅེད་གྲ།

ལྷ་བ་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྫོད་ཅིང་
དམ་བཅའ་བ། མདོར་བསྟུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ། མདོར་བསྟུས་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཁྲི་པོ་དང་འབྲུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེ་པོ་སྣ་ཚོགས་པའི་མཆོན་ཆ་དོན་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཁྲི་
པོའི་རྒྱལ་པོ་ཅེས་པ་ནས། སྐྱབ་པ་སྣ་ཚོགས་བཤད་པར་གྲ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་འཛིག་
ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རོལ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཞི་པ་བཤད་པ་དང་། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་
སྐྱབ་ཐབས། ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ནང་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་
ཚོགས་བསྐྱབ་པ། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་ཚོགས་བསྐྱབ་པ། རྩས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཚོགས་
བསྐྱབ་པ། མཁའ་ཁྱིའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཚོགས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉེན་ལ་བརྟེན་
པའི་ལས་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ། གཟུགས་རྟོག་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་
རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟོ་རྗེ་ལྷགས་བསྐྱོམས་པས་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པ། ལྷ་དང་
ལྷ་མོ་སྣ་ཚོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲུང་
པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྲི་པོའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡི་དུགས་སམ་སྤྱན་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །འབྲུང་པོ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་རོ། །ཁ་ཕྱགས་ཅིག །འདིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཁང་བ་རྩ་
བ་གསུམ་པ། སྣ་ཚོགས་མདོག་ཤར་ནག་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་
སྤྱིན་ཀྱི་ཆར་དབབ་པའི་དོན་ཏུ་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། གཤེགས་སུ་
གསོལ་བས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དེ་ཕྱོགས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ཉེ། རྟོ་
རྗེ་སྤྱིང་པོའི་འབྲེལ་པར་ཡང་སྤྱ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་སྟེག་དང་སྒྲགས་བརྒྲས་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཆར་འབབས་པ་དང་སྤྱིན་འབྲུལ་པའི་ཚོ་ག་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་པོ་སོའི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྟུན་པ། བསམ་གཏན་
དང་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷའི་སྐྱབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་

ཀྱིས་ལྟའི་སྐྱབ་ཐབས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སྤྱིན་སྲེག་ནི་རང་རང་གི་སྤྲལས་ཀྱིས་ས་ཐོན་
རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གྱི་སྣ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་
པ་དང་། གནས་སོ་སོའི་སྣའི་སྐྱབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་གཏན་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྒོངས་པ་དང་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་ཡང་ངོ་
ཞེས་པ་ངས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་
པའི་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་པར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། གང་
ཏུ་བསྐྱབ་བྱའི་སྲོག་བཀྱག་པ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ངས་
པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རང་ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུ་མདོག་དང་ཅ་ཞལ་དཀར་པོར་བསྐྱོམས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ལས་དང་མཐུན་པའི་མདོག་ཅན་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་དེའི་
དབུལ་བར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྣ་རྣམས་དཔོན་པ་སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་དག་བྱའོ་ཞེས་
ཟེར། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམ་སེལ་ལ་སོགས་པའི་ཡབ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་ལ་རེག་བྱ་རྒྱ་
རྒྱ་མ་སྐྱུ་མདོག་དཀར་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་བཤད་པས་ཁ་དོག་གི་སྒོ་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་འཛོག་པ་གསུངས་ལ། དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་སྤུངས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་སྲོག་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
གཟུགས་སྲོག་རི་ལྟར་སྐྱབ་པ། གཟུགས་སྲོག་བྱབ་ནས་ལས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དང་པོའི་རྒྱ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས།
གཟུགས་དང་སྲོག་མ་བསྐྱབས་པ་ལས་ནི་འབྲུག་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། འདིའི་
གཟུགས་བསྐྱབ་པ་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
སྤྱི་མི་བྱ་མྱེ། འོག་ཏུ་གཟུགས་རྣམ་པ་གསལ་བ་མཐོང་བ་ཞེས་དང་། རི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་
པ་དེ་ལྟར་གཟུགས་དེ་མཐོང་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྲོག་སྐྱབ་པ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྒྱར་འཁོག་པ་མིན་ལ། ཅ་གསུམ་འདུས་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྟོང་ཁའི་དབུ་མར་རྒྱར་ཞུགས་པ་དང་
དེར་ལྟའི་གཟུགས་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ནོ། །ཅ་དང་རྒྱར་བསྐྱོམས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ཏུ་གལ་འགྱུར་ཏེ།
བསྐྱོམས་པའི་དོན་དེ་དངོས་གནས་ལ་བྱབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ། ས་ལ་སོགས་པའི་ཟད་པར་སྒྲོ་བ། སྒྲང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་གཞོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུམ་དང་བཅས་པས་ལས་སྐྱབ་པ། དཔའ་བོ་གཅིག་པས་ལས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་སོ་སོའི་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས། ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བས་བྱག་མཆན་གྱི་དབྱེ་བ། ལྷ་སོ་སོ་ལས་སོ་སོ་དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་སྒྲུང་དུ་དང་པོའི་བསྒྲོམ་པ་གསུངས་པ། ཅས་པ་ནས། བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོ་བརྒྱའི་མཐར་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དངོས་གྲུབ་ངེས་པའོ། །ཅས་པའི་བར་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ངེས་པར་བྱ་ཞིང་ལས་སོ་སོ་ལ་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་འདི་ལྟར་བྱས་ན་དུས་ཆོད་ངེས་པ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་མིན་པར་རྒྱུད་གཞན་དུ་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་གསུང་བ་ནི་ཉིན་མཆན་དུ་བཅོན་འགྲུས་བཅུམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྟོན་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་གཞན་གོ་སྟོལ། །གཉིས་པ་ནི་མཆན་མ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུང་དུ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་གསུངས་པ། ཅས་པ་ནས། མཆན་མའི་ངེས་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་སོ། །ཅས་པའི་བར་བསྐྱགས་པས་འགྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྔ། ཞི་རྒྱས་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པ། དབང་དགྲུག་གི་ལས་བསྐྱབ་པ། བསྐྱད་སོགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབ་པ། རངས་སོགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབ་པ། བསད་པའི་ལས་ལ་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ལྷ་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་ལ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱ་བའི་སྒྲུང་དུ། ཅས་པ་ནས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གོ་སྟོལ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་དུ། གཙོ་བོའི་བཀའ་མི་རབ་དུ་ཐོབ་ནས། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་འཁྱོར་པ་ཡིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ།¹ ཞེས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་ཏེ། ཅས་པའི་བར་ལ་གཟུགས་རྫོང་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་གསོ་བར་བྱེད་ཅིང་འབྱུང་པོ་སྐྱེས་མར་གྲགས་པ་གསུང་གི་རྣམས་འཁྱོར་མ་རྣམས་དང་། འཆི་མེད་ལྷ་ཆེན་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ན་རྒྱུད་ནི་དུམ་བཙུ་གཉིས་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ནི་མ་རྒྱ་བ་ཁ་སྒྱུར་པའི་དབུས་སུ་སྤྲི་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཞགས་པ། ཅས་པ་ནས། དབང་དང་དགྲུག་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་

1 བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༧ ཞོག ༡༡༤ ཟེང་། ༡༣

ཞི་ཏུ་འཛིན་གཞུ། ཅེས་པ་ལ་འགྱུར་གཞན་དུ་ཤིང་གཞུ་ཅེས་འབྱུང་ལ་གཞན་ནི་གོ་སྤྲོད། །གསུམ་པ་ནི་
དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་དང་བསྐྱད་པ་ལ་ནི་ཉི་མ་རྒྱ་བའི་དབུས་སུ་ཅེས་པ་ནས། ཞེས་པ་དང་ལ་སོགས་
པས་རྩོད་མང་བྱས་པ་དག་ནི་གཡས་དང་གཡོན་དུ་དགྱི་བར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ཆེགས་སུ་བཅད་
པ་གཉིས་ནི་གོ་སྤྲོད། །བཞི་པ་ནི། ཉི་རྒྱའི་དབུས་སུ་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་གྲུབ། ཅེས་པ་ནས། ཞེས་
པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཀུན་ཏུ་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་ས་ལ་འབྱེད་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ཉེ།
རིངས་པ་དང་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་དང་རྩོངས་པའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ནི་གོ་སྤྲོད། །ལྔ་པ་
ནི་སྤྲར་ཡང་བསད་པ་ལ་ནི་མ་རྒྱ་བའི་དབུས་སུ་བྱི་མེད་སྒྲོག་དང་མཚུངས་པའི་གྲི་གྲག་གྲོ་བྱི་རང་
བཞིན་བསྐྱོམས་བྱས་ནས། ཞེས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བརྒྱ་བྱིན་དག་ཀྱང་གཤེན་རྗེའི་སྤོང་བྱིར་
འབྱོན་མངའ་ལས་སྐྱེས་པ་སྤོས་ཅི་དགོས། ཞེས་པའི་བར་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩེ་དག་
ནི་མ་ཉི་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་གོ་སྤྲོད་ཉེ། དེ་ལྟར་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་ནི་
གོ་སྤྲོད་ཉེ་དེས་ན་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་དཔའ་ཐོ་གཅིག་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་ནི། ད་ནི་ཞི་བ་ལ་བསམ་གཏན་གཞན་
གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་གི་དབང་གིས་སྒོག་ཡང་དག་པར་སྤོམ་པ་ལས་འགྱུར་
པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྲོད་ཞིང་གཙུག་ཏྱར་དུ་
སྤོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཨ་ཡིག་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སྤྱད་པ་ལྟར་ལ་དག་
འདི་ཨ་ཡིག་ཏུ་རིགས་ཤིང་བྱི་རྩུ་རྩེའི་ཕྱག་དཔེར་ཡང་ཨ་ཡིག་འདུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་
པ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཟད་པར་སྤོ་བ་ནི། ད་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་ཟད་པར་སྤོམ་པ་གསུངས་
པ། ཅེས་པ་ནས། ཆོས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཉི་བར་འཆེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྤང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོའི་བར་ལ། ལྷ་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཅེས་པ་ནི་ཁང་པ་བཅེགས་པ་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེད་དུ་བསྐྱོམས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆར་གྱིས་མི་གཞོད་པར་གསུངས་པས་རིག་
མཐོང་གི་མཚན་མ་རྟེན་པ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཟད་པར་འདི་དག་གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་གྲགས་པ་སྤྱི་
ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤྲོད།།

གསུམ་པ་སྤང་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་གཞོམ་པ་ནི། ད་ནི་དུད་འགྲོའི་ཉི་བར་འཆེ་བ་

ཞི་བའི་སྦྲད་དུ་བསམ་གཏན་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བར་བྱེད་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། དུད་འགྲོ་གཞིམ་པའི་སྦྲད་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་
ཡང་གོ་སྦྲ་སྟེ། གདོང་ལྷ་པ་སྟེ་སངས་པའི་རྒྱ་ཡིག་ནི་སྒྲུང་པོའི་དབྱ་ཡིན་ཅིང་སྒྲུང་པོས་ཁམས་ཡིན་
པས་དབྱ་མེ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་རང་སོགས་རོ། །

གཉིས་པ་སྐགས་ལ་གཞིམ་པའི་ལས་རྣམས་སྐབ་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་མིན་དབང་པོའི་སྐབ་
པ་བཤད་པ། སྐགས་སྤྱིའི་ལས་སྐབ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རི་ལྟར་སྐབ་
པའི་ཆོ་ག་གྲུབ་ནས་རི་ལྟར་བྱ་བ། གྲུབ་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐགས་
དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆོ་ག། རོའི་ཆོ་ག། སྦྱིན་སྟེག་གི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི་ལས་བསྐྱབ་པའི་སྦྲད་དུ་
དང་པོའི་ངེས་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཁྲབ་བདག་གི་སྐགས་དང་གཟུགས་ནི་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་
ཀྱི་དོན་དུ་ཅེས་པ་ནས། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་ཅེས་
པའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་སྤར་གསུངས་པའི་ཐབ་ཁྱད་ཟུར་གསུམ་དུ་ཅེས་པ་ནས། རི་
པོ་བཞིན་ཏུ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཆོན་མོ་བྱེད་ཐུན་གཅིག་རི་སྤྱིད་པར་སྦྱིན་སྟེག་བྱའོ། །ཅེས་
པའི་བར་ལ། མཁས་རང་བ་དག་། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐབ་ཁྱད་གི་དབུས་སུ་ཡི་དྲགས་སོ། །ཅེས་པ་
བར་དེར་རོ་སྟོ་སྟོགས་སུ་རྒྱུ་པ་བརྒྱུངས་ནས་བཞག་པ་དང་སྤར་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཐབ་ཀྱི་མཐའ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱ་གཉིས་བཤད་པ་སྐྱ་མ་སྤྱིར་བཏང་འདིར་བཤད་པ་དམིགས་བསམ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ་ཆོག་དོན་ལྷག་པ་གོ་སྦྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲུབ་པའི་དུས་སུ་འདིག་པར་མི་བྱ་བར་བསྟན་པ། གྲུབ་དུས་སུ་
གཞན་རི་ལྟར་བྱ་བའི་གོ་སྦྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནས་སྦྱིན་སྟེག་སྟོང་སྟེག་རྫོགས་པར་གྱུར་
པ་ན། ཅེས་པ་ནས་གཞིན་རྗེའི་སྤང་སྤྱང་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཅེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་འདི་
ཡི་རྗེས་སུ་རོ་བསྟེག་གནས་སུ་སྐགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་ནི་གོ་
སྦྲའོ། །ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི་རོ་བསྟེག་གནས་སུ་སྟེ་དུར་ཁྱོད་དུ་ཅེས་པ་ནས། རང་ཡིད་ལ་འདོད་
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་སྟེ་གང་ཞིག་གཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་རལ་གྱིའི་དངོས་

གྲུབ་དང་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་གསུང་རིན་པོ་ཆེར་བྱེད་པ་ནོར་བུའི་དངོས་གྲུབ་དང་བརྟན་གྱི་
 དབང་པོ་ནི་ལྷགས་སོགས་གསལ་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐོས་པས་ཆེ་སྟེར་བ་དདུལ་ཆུང་དང་འཆི་མེད་སྟེར་
 བ་བདུད་ཅིའི་འབྲས་བུའི་དངོས་གྲུབ་དང་རིལ་བུ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་རོ་ཙ་ན་ནི་
 འགྲུ་ཏྱང་སྟེ་ལུས་ལ་བྱུགས་པས་མི་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་མིག་ལ་རིལ་ལུ་བྱས་
 ཏེ་སྐྱབས་པ་བྱུགས་པ་དང་གཟུང་བས་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་མིག་སྟོན་དང་རྒྱང་
 བ་ལ་བྱུགས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱང་མཁྱོགས་གྲུབ་པ་དང་ཤིང་ལྷན་བྱུང་དག་གྱོན་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱང་
 མཁྱོགས་གྲུབ་པ་སྟེ་ཉི་ཐེར་ལ་ཞོན་ནས་དཔག་ཆད་བྱེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྐད་ཅིག་གིས་འགྲོ་བུས་པ་
 དང་རིལ་ལུ་གཉིས་ལེུ་ལྟ་བུར་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པས་གཉིས་སུ་བྱ་ལ། རྒྱང་མཁྱོགས་གཉིས་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་བྱའོ། །ཡེ་ལེར་རེག་པ་ཞེས་པའི་ཆབ་མར་མི་ཐད་པའི་གཏེར་དང་
 བརྒྱད་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱད་འདི་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ལའང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་སྟོལ། གཞན་ཡང་དབྱེ་དང་བསྐྱད་པ་དང་ནི་ཅེས་པ་ནས།
 མཆོག་གི་སྟོང་རྗེ་ཡིས་ནི་ལྷ་མིན་དབང་པོ་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་སྐགས་སྐྱེའི་ལས་སྐྱབ་པ་བྱེད་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐགས་ཀྱི་སྐྱབ་
 པ་མདོར་བསྟན་པ། ལས་ཆོགས་ཀྱི་སྐགས་དང་སྐྱེན་སྟེག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོགས་གསུང་ཀྱི་སྟོན་ནས་སྐགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ། ལས་ཆོགས་
 ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་གྲངས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ད་ནི་སྐགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ། ཅེས་
 པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །ཅེས་པའི་
 བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་ཐུན་མོང་གི་སྐགས་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱེས་པའི་གྲངས་གསུངས་པ། ཅེས་
 པ་ནས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། བོད་དུ་གསུང་གི་དབྱེ་
 བས་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཅེས་པའི་མཆོད་པ་ནི་འདིར་གསུང་རྫོགས་སྟེ་སྐྱེན་སྟེག་བསྐྱེས་པའི་བརྟུ་ཆར་
 གསུངས་པ་དང་སྐྱར་ན་སྐྱེན་སྟེག་གི་མཆོད་པར་མདོན་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། བསྐྱེས་པ་དང་
 སྐྱེན་སྟེག་གི་ངེས་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱེས་བྱའི་སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དག

གྲོགས་བཅི་བ། བརྒྱུ་བ་སྤྱད་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལས་དྲུག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྤྱད་འབྲེལ་གྱིས་མཆོམས་སྤྱད་བ་དང་ཅ་རྒྱུད་བྱངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཏུ་
བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ཉེ་སྐྱབ་བ་པའི་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོའི་དབང་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་སྐྱབ་བ་
པོ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་བ་ནས། དེ་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱབ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅ་བའི་
རྒྱུད་ལས་དེས་བ་སྤྱད་ཅེས་པའི་བར་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཏུ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་བཅོམ་
ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། ཨ་ཀྱ་ཏ་རྩ་མགིན་བྱུང་གང་། ཅེས་བ་ནས། སྤྱེ་བ་ལས་སྤྱེ་མིང་
སྤྱེས་འགྱུར། ཞེས་བ་ལ་སོགས་བ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱི་དེས་པའོ། །ཅེས་པའི་
བར་ལ། ཀྱ་དང་རྩ་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་ཀ་སྤེ་དང་ཅ་སྤེའི་ཡི་གེ་མཆོན་ལ། ཏ་སྤེའི་པའི་
ཡི་གེ་གཞན་ནམས་དང་རྒྱུད་གི་ཡི་གེ་ནམས་གོ་བར་བྱའོ།།

དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་དང་བལ་བའི་ཐིག་ལེ་དང་ཆེག་དག་ནི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལས་
བྱུང་བའོ། །ཞེས་དོ་རྩེ་སྤྱིང་པའི་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །ཨོྲེ་གྱི་ཡི་གེ་སྤྱངས་ནས་ཀྱང་། ཅེས་
པས་མཆོན་ནས། ན་མཆད་ཏུ་སྤྱེ་ལ་སོགས་བ་དག་ཀྱང་མ་གཏོགས་སོ། །ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་
གཞན་བཅེགས་ན། ཞེས་སོགས་བཞིན་ཏུ་དབྱང་ག་ཤེས་ཡི་གེ་དང་པོ་གཟུང་། ཞེས་མཁས་བ་བྱ་
དག་འཆད་རོ། །རང་གི་སྤེ་བའམ་གཞན་ལ་ཡང་ཅེས་བ་ལ་རྩ་དང་མས། དབྱངས་དང་གཞན་པའི་
སྤེ་ཆོན་གྱིས། ཞེས་བར་བྱས་དོམ་འབྲང་ཟེར་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་བ་པའི་མིང་གི་ཡི་གེ་དབྱངས་གསལ་
གཉིས་ཉེ་སྤྱེ་བའི་ཆེ་དབྱངས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ལས་སྤྱེས་པའི་མིང་བཏགས་པས་སྤྱེས་བྱིམ་
གྱི་ཡི་གེ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆེག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྤྱོད། །ཐ་མལ་ས་ཚུ་རུས་མེད་བྱིར། ཞེས་
པའི་རྩེས་སྤྱེ་མེ་ཡི་གྲོགས་ནི་རྒྱང་ཉིད་དེ། ས་ནི་རུས་མེད་བྱིར་བཏང་སྟོམས། ཞེས་འགྱུར་མངས་
སྤྱེ་འདུག་ཅིང་དགོས་པར་སྤང་སྤེ་འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ཆད་ཅེས་གསུང་རང་རོ།།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། ལས་དྲུག་གི་ནམ་དབྱེ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཆེག་དགོད་བ་དང་དེའི་དོན་
བསྐྱབ་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དང་པོའི་ལས་ནམས་དྲུག་གསུངས་བ་
འདི་ལྟ་སྤེ་སྤྲུགས་ཀྱི་དང་པོ་གསལ་བྱེད་དམ་ཅེས་བ་ནས་ལྟ་ནམས་སྐྱབ་པའི་སྤྱད་ཏུ་ནི། དེ་ཉིད་
མཁས་པས་བཟུང་བར་བྱ། ཞེས་བ་སྤེའི་དོན་ལས་དྲུག་ནི་འབྲེལ་བས་འཆད་ལ། ཆེག་དོན་གཞན་

ནམས་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་དོ་རྗེའི་ཡི་གེ་བསྐྱབས་ཏེ་དེའི་བཟླས་པ་དང་སྤྱིན་
 གྲུ་བའི་ཚུལ། གསུང་དང་སྤྱི་བཟླས་པ་དང་སྤྱིན་གྲུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
 སྤྱིན་དུ་བསྤྱིན་པ་བྱ་བའི་དག་གོགས་དང་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཤེས་བར་བྱས་ནས་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཅེས་པ་ནས། བཟླས་པ་དུག་འབྲུམ་དང་སྤྱིན་གྲུ་བའི་ཚུལ་ཀྱི་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་
 བར་ལ། ཨོྫ་ལྷུང་པུ། ཅེས་པ་ནི་དབབ་པ་ནམ་བཙད་སྟོང་པ་མཐུན་པའོ། །དེ་ནས་བཞི་ནི་རིས་པ་
 བཞིན་ནམ་བཙད་སྟོང་གི་ས་མཐུན་ནས་ས་ས་མཐུན་པའི་བར་བཞི་དང་ཐ་མ་ནི་སྤྱི་བོར་ཐིག་ལེས་
 མཐུན་པ་སྟེ་གཞན་ནམས་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཨོྫ་རེ་སྤྱུ། ཅེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་གོ་སྤྱོད།

གསུམ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རིལ་ལུ་དང་མིག་སྤྱན་སྐྱབ་པ་རལ་
 གྱི་ནས་གྱི་ལུག་གི་བར་གྱི་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིལ་ལུ་སྐྱབ་པ་དང་། མིག་སྤྱན་སྐྱབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རིལ་ལུའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བད་ནམས་འཕྲོག་པར་
 བྱེད་དོ་ཞེས་པ་རིལ་ལུ་སྐྱབ་པའི་ངེས་པའོའི་བར་ལ། སྤར་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་ནི་སྤྱུགས་ཀྱི་དག་
 གོགས་བཅེ་བ་དང་ལས་དུག་དང་ལུགས་གསུང་སྤྱི་བཟླས་པ་སྤྱིན་གྲུ་བའི་ནམས་ལོ། །སྤྱུགས་དོན་
 ནི། ཨོྫ་ལ་ཅག་ཨྲ་རྒྱ་རྒྱ་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀས་ཞེས་པའོ། །སི་རྩི་ལུ་མི་གྱི་སྤྱ་རྩ་ལ་སྤྱུ།
 ཞེས་པ་ནི་བྱབ་པའི་རིལ་ལུ་བྱབ་པའི་གཞི་ཚུགས་ཤིག་པའོ། །དབང་ལེ་ལས་གསུངས་པ་གཉིས་
 ནི་སྤྱ་མ་ནི་ཆེགས་སུ་བཙད་པ་བརྒྱ་ལྷ་པ་དང་བྱི་མ་ནི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་པ་དང་ལྷ་བཙུ་པའི་རྒྱང་པ་
 གཅིག་གིས་གསུངས་པ་སྟེ་གཞན་ནམས་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་མིག་སྤྱན་སྐྱབ་པ་གསུངས་
 པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་མིག་སྤྱན་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། སིད་
 རྩ་རི་ས་རྩ་ལ་སྤྱུ། ཅེས་པ་ནི་བྱབ་པའི་མིག་སྤྱན་བྱབ་པའི་གཞི་ཚུགས་ཤིག་པའོ། །མཁའ་ལ་
 འཁོར་བ་ནི་དབང་ལེར་གསུངས་སོ། །ཆེག་དོན་གཞན་ནམས་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། རལ་གྱི་ཡིས་རལ་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས་རིལ་ལུ་ལ་
 སོགས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཆོ་གའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། སི་རྩ་ལྷ་རྩི་སྤྱ་རྩ་ལ་སྤྱུ། ཅེས་པ་ནི་བྱབ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༣ ས་མཐུན་ནས་ས་ས་མཐུན་པའི་

པའི་རལ་གྱི་བྱུབ་པའི་གཞི་ཚུགས་ཤིག་པའོ། །རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དང་སོར་གྲུ་ལ་
 ཅན་དང་དེའི་རྗེས་སུ་སི་རྩ་རྩ་སྩ་ཡ་སྩ་བ། ཞེས་སོགས་སྒྱུར་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ལ། ལྷའི་ངེས་
 པ་བྱུབ་པའི་བཅུད་བཞིན་དུ་བདུན་དུ་འཁོར་བཞེད་ན་ཅེས་པའི་དོན་སྒྲུ་མ་དག་སྦྱེ་བདུན་གྱི་རལ་གྱི་
 ལ་སོགས་པའི་དངོས་བྱུབ་འདི་དག་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་འབྲུབ་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །སྦྱེ་བདུན་
 གྱི་ཤ་རྩེད་ན་མ་སྒྲུབས་པར་ཡོད་ཤ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལས་འབྲུབ་པ་ཡོད་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབས་
 པའི་རལ་གྱི་ལ་སོགས་རྩེད་ན་གཞན་མ་སྒྲུབས་པ་ལ་ཡང་དངོས་བྱུབ་འདི་དག་འབྲུང་བའི་དོན་དུ་
 མངོན་ཏེ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྒྲུའོ།

བཞི་པ་མཁའ་ལྗིང་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ཆོགས་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 བདུན་ཅུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་པ་ནས་མཁའ་ལྗིང་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བཞི་ནི་གོ་སྒྲུ་སྟེ་དེ་ན་འདིར་
 མ་གྲིས་སོ། །ཞེས་པ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། དུག་གིས་ཟིན་པའི་ནད་གསོ་བ། །མཁའ་ལྗིང་སྒྲུབ་
 པའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསོར་རུང་མི་རུང་བརྟག་པ། གསོ་བར་རུང་བ་གསོ་བའི་ཆོ་
 ག། གསོ་བར་བྱ་བའི་དུག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐོ་ཉ་ལ་བརྟག་པ། ནད་པ་ལ་བརྟག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆོ་བ་སྟེ་འོག་ནས་འཆད་པའི་འཆི་གཟུགས་མི་རྒྱ་བའི་དུས་སུ་ཐོ་ཉ་འོངས་ན་
 ནད་པ་དེ་ནི་འཆོ་ལ་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་འཆི་གཟུགས་གནས་ན་གསོས་ཟིན་འཆི་བ་ཐོབ་པར་
 འབྱུང། ཅེས་པ་ནས། ཕྱོགས་འདིར་མི་དེ་སོ་ཡིས་ཟིན་པ་སྟེ། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་
 ནི། མིག་དང་ཁ་ནི་ཅེས་པ་ནས། ཅུང་ཟད་ཟུར་ན་དེ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་སྟེ་གསོར་རུང་དོ་ཞེས་
 པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཞན་བསྐྱུང་བའི་ཆོ་ག། དུག་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་
 ནི་དང་པོ་བསྐྱུང་བའི་ཆོ་ག། ཅེས་པ་ནས། སྒོ་དང་བསྐྱུ་བའི་དབྱེ་བས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ས་རྩ་
 སོགས་ནི་ལི་ལྷ་རི་ཨི་ཨ་རིགས་ལྷའི་ས་བོན་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྒྲུའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདས་བྱ་བསྐྱུན་པ་དང་ཡི་གེ་བསྐྱོམ་པས་གསོ་བ། ཐེག་ལེ་བསྐྱོམ་
 པ་དང་སྒྲན་གྱིས་གསོ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱལ་བ་ཞེས་གྲགས་ཞེས་པ་ནས། ཞང་པར་གནས་པས་
 ངེས་པར་དུག་ནི་གཅོད་པར་བྱེད། ཅེས་པའི་བར་ལ། རྒྱལ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་སོར་མོ་ཤིན་དུ་

1 ཞོལ། ཤོག 16 བ 21 གཙང། ཤོག 64 ན 3 ཤ་རྩེད་ནམ་སྒྲུབས་པར་ཡོད་

མཉམ་བཤེས་ལྟ་བུ་ཅེས་པ་རིང་ཐུང་ལ་སོར་བཞི་ཡོད་པའི་འདམ་བུའོ། །སའི་ས་བོན་ཨ་ཡིག་
དང་། མཁའ་སྐྱེས་ཏྲ་དང་། རྩ་མ་དང་། ཅེ་མོ་ཅན་ནི་མེ་སྟེ་དེའི་ས་བོན་དང་། རྩུང་གི་ས་བོན་ལ་སྟེ་
འོག་མ་སྟོང་པ་དང་ས་གཉིས་ཀྱང་སྡེ་མ་དང་འབྲེལ་བ་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
ཐིག་ལེ་སྟོན་པས་གསོ་བ་དང་སྟོན་གྱི་སྦྱར་བས་གསོ་བའོ། །དང་པོ་ནི་དབྱེལ་བར་ཐིག་ལེ་དཀར་
པོ་ཡིས་ནི་ཅེས་པ་ནས། ཁ་དོག་སེར་པོས་རངས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་དོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆ་
བ་གསུམ་པོ་སྦྱར་བའི་སྟོང་བུ། ཅེས་པ་ནས། དེམས་དང་བརྟན་དང་སྟོན་འགྲུའི་དུག་ནི་ངས་པར་
འཛེམས། ཞེས་པའི་བར་ལ། བླ་སྟོན་པི་པི་ལིང་ནི་ཆ་བ་གསུམ་པོ། །འྲི་ཀ་ཏ་ནི་འབྱུང་ཇོ་གཞན་དུ་
ཆ་ལ་རུ་བསྐྱར་དོ། །རྩ་ཏྲུ་ནི་སྟེ་མ་དང་། བརྩེ་ནི་ཕྱི་ཁར་དང་། གཞོན་ཏུ་སྟེ་སྟེན་ཀྱ་མ་རི་དང་། ལང་
ག་ལི་ཤོག་ཤིང་དང་། སྤ་སྟེ་ནི་ཆངས་པའི་ཤིང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་བུ་དང་། སྤྱོད་ནི་ཡ་བསྐྱར་དང་།
ཨ་ཤུ་གན་རྩ་ཏྲུའི་ཏྲེ་སྟེ་ཏྲེ་བོན་པ་དང་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ནི་ཨ་ཁུའི་ཤིང་དང་བརྒྱ་ཀ་ར་གོ་འུ་ནི་མཁན་
པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྦྱར་བས་འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་འཛེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་དུག་གི་ངས་པ་ལ་གཉིས། འཆི་གཟུགས་རྩུ་བའི་ཆུ་ཆོད་
བརྟག་པ། དུག་དང་སྦྱུའི་རིགས་ཀྱི་ངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་བདུན་གྱི་མཐའི་འཆི་
གཟུགས་བརྟག་པ། ཐུན་མཚམས་བཞི་པོའི་དབྱས་སུ་རྩུ་བའི་འཆི་གཟུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི་ཉི་མ་ལ་སོགས་གཟུང་བདུན་དག་ནི་ཅེས་པ་ནས། མཆོན་གྱིས་བྱུག་པ་གཤིན་རྗེའི་སྟོང་ཁྱེར་
འགྲོ། ཅེས་པའི་བར་ལ་གཟུང་བདུན་པོ་ཞག་གང་ལ་འཆར་བའི་བདུན་ཆའི་མཐར་འཆི་གཟུགས་
རྩུ་སྟེ་དེ་རིམས་བརྟག་པ་ལ་འགོད་པའི་གཞི་བདུན་ནི་མཁའ་དབྱས་མཁའ་དང་བྱུག་པ་ཞེས་སོགས་
འོག་དུ་འཆད་པའི་ཆུ་ཆོད་རྣམས་ཉེ་ཉིན་ཞག་བདུན་ལ་ཆུ་ཆོད་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་གཟུང་བདུན་
གྱི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་མཉམ་པོ་བདུན་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ལྟར་ཉི་མའི་མཁའ་དབྱས་ཉེ་ཆུ་ཆོད་བྱུག་
རྩུ་ལ་བདུན་གྱིས་སྟོན་པ་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད། རྩུ་སྟོང་སོ་བཞི་དབྱུགས་གཅིག་དབྱུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་
སྤ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྩུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་ལའང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བཅེས་པ་ན་སྟེན་པ་
རྩོགས་ཤིང་ཉི་མ་འཆར་བའི་བར་དེར་སྟོང་པ་སྤྱ་གཅན་རིགས་སྤན་མའི་རང་བཞིན་འཆི་གཟུགས་
ཆུ་ཆོད་བྱེད་རྩུ་སྟེ་དེའི་དབྱས་སུ་སྦྱུལ་དང་ཅེ་བར་མི་བྱ་ཞིང་བརྟན་གཡོ་སྦྱར་བའི་དུག་གསུམ་བཟའ་

བར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྦྱོར།

མཁས་རང་བ་དག །དུས་དྲག་པོའི་མཆོན་ཉིད་བརྟག་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་འཆི་བདག་གི་ཚུ་ཆོད་བརྟག་པ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཉི་མ་ལ་སོགས་བདུན་གྱི་རེས་གཟའ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་དང་པོར་བྱས་ཏེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་བདུན་གྱི་ཆ་ཅུང་མེད་པའི་ཆད་དུ་རྒྱ་ཞིང་དེ་ཡང་སྤོང་བ་རྫོགས་ཤིང་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་བར་དུ་འཆི་གཟུགས་ཏེ་འཆི་བདག་གི་རང་བཞིན་ཚུ་ཆོད་བྱེད་རྒྱུ་། །ཞེས་གསུང་རོ། །བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་མཁའ་དུས་མཁའ་བྲུག་སོགས་བདུན་དུ་བྱས་པ་འགོད་གཞི་རང་སྟེ། དེ་ལ་བདུན་གྱིས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་ཉི་མའི་ཚུ་ཆོད་བརྟག་རྫོགས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་སོགས་བདུན་འབྲུང་ལ། བདུན་པོ་བསྐྱམས་པ་ན་ཚུ་ཆོད་དུག་ཅུ་འབྲུང་རོ། །དེས་ན་ཉི་མའི་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་བདུན་པོ་རེ་རེ་ཞིང་ཉིན་ཞག་གི་བདུན་ཆའོ། །ཁ་ཅིག་ཚུ་ཆོད་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཐུན་མཆོམས་གཉིས་བསྐྱམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རོ་པོ་ནི་ཚུ་སྤང་བཅོ་ལཱའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉི་མ་གྲུང་དང་མཆོན་མོ་བྱེད་ལ་ཉིན་མཆོན་དུས་སུ་ཅེས་པ་ནས། ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་ཡང་དག་རིག་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནི་སྒྲ་གཅན་གྱི་གདོང་རང་ལ་སྒྲུགས་པའི་ཐུན་མཆོམས་བཞིའི་དབུས་གྱི་ཚུ་ཆོད་རེ་རོས་བཟུང་ནས་དེ་སྤོང་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཆི་གཟུགས་རྒྱ་བའི་གཟའ་དང་སྒྲ་བདུན་གྱི་ཉིན་ཞག་བཤད་པ། རྒྱ་རྣམས་གྱི་རིགས་དང་ཁ་དོག་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཉི་མ་ལ་ནི་སྟེ་གཟའ་ཉི་མ་དང་སྒྲ་མཐའ་ཡས་གཉིས་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ནི་ཉིན་དང་མཆོན་མོའི་དུས་སུ་ཉི་མོའི་དང་པོའི་ཆ་ལྷ་བྱར་འབྲ་བ་ལའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་གཟའ་རྒྱ་བ་དང་སྒྲ་རིགས་ལྷན་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཅན་ཏེ། འདིར་ནི་ལྷོ་འབྲེ་རྣམས་དག་གཟའ་བདུན་གྱི་རབ་རུ་དབྱེ་བས་འཆར་བར་འགྱུར་བ་ལས་དུག་གི་རིགས་ཤེས་སོ། །སྤྱོད་པ་ལ་འབྲངས་མ་དག །ཀར་བ་དང་པོས་ཉིན་ཞག་དང་པོའི་ཆ་ལ་ཉི་མ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་འདིས་ཁ་དོག་འབྲངས་ཅིག་རེས་གཟའ་གང་ཡོད་དང་པོར་འདོད་པ་བཀག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མ་མཐའ་ཡས་གཉིས་ཡོངས་སྤྱོད་འབྲ་བར་སྟོན་པའི་མཆོན་བྱེད་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་མིན་ན་ཉིན་ཞག་

གཅིག་གི་མོ་རངས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་ཕྱེད་ངོས་བཟུང་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཚག་པ་སོགས་གཞོད་ཕྱེད་
ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྤར་བདུན་གྱིས་གང་ལ་དགོད་པར་གསུངས་པའི་འགོད་གཞི་ནི་ཉི་མ་ལ་མཁའ་དུས་ཏེ་
ཚུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་དང་ཟླ་བས་མཁའ་དང་བྲུག་པ་སྟེ་དགུ་བཅུ་དང་བཟ་ཤིས་ལ་མཁའ་མངའ་སྟེ་ལྷ་
བཅུ་དང་། གཟའ་ལག་ལ་མཁའ་དུས་ཏེ་བཞི་བཅུ་དང་། ལུང་བྱ་ལ་མཁའ་ཞོར་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། བ་
སངས་ལ་མཁའ་རི་སྟེ་བདུན་ཅུ་དང་སྟེན་པ་ལ་མཁའ་མེ་སྟེ་སུམ་ཅུ་དག་གི་ཚུ་ཚོད་རྣམས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་ལས་ཀྱང་གདེངས་ཅན་ཞོར་ཏེ་སྐྱུ་དག་གི་ལོངས་སྟོན་དང་གཟའ་
ལོངས་སྟོན་དང་གཟའ་ལོངས་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བས་དྲུག་གི་རིགས་ཤེས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །མཐའ་
ཡས་སོགས་ཉི་མ་སོགས་དང་རིམ་པ་བཞེན་སྦྱར་ཏེ། དབྱངས་འཆར་ལས། ཉི་མ་མཐའ་ཡས་ཟླ་
བ་ལ། །ཞོར་རྒྱས་མིག་དམར་འཛོག་པོར་བྲན། །གཟའ་ལག་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྲ། །ལུང་བྱ་བརྒྱ་
བ་སངས་ནི། །བརྒྱ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྲ། །སྟེན་པ་དུང་སྟོང་ཤེས་པར་བྲ། །ཞེས་དང་། བརྒྱད་པ་
རིགས་ལྡན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ར་ཏུ་བྲག་པོའི་གཟའ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའ་
ཡས་རིགས་ལྡན་ཞེས་པ་ནས། འཛོན་མ་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས། །ཅེས་པའི་བར་ལ། མཐའ་
སྟེས་ནི་གདོལ་པ་སྟེ་དེའི་རིགས་རྒྱལ་བ་དང་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་སོ། །མཐའ་ཡས་དང་རིགས་ལྡན་
ཁ་བའི་མདོག་རྒྱུའི་ཁམས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གོ་སྟོལ། །གཉིས་པ་མཁའ་ལྗིང་སྐབ་པའི་
ཚོ་གཞི། མཁའ་ལྗིང་ཞེས་པ་རྟེན་པ་ནས་ནི་ཅེས་པ་ནས། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཁའ་ལྗིང་དབང་
པོ་བསྐྱབ་པར་བྲ། ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་ཉིད་ལྷ་ཡིས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗིང་རྒྱས་
གདབ་པོ། །དེའི་བྲུག་རྒྱ་ནི་གཏོར་མ་སྦྱང་བའི་སྐབས་ལྟར་རོ། །སྐགས་ནི་ཨོྭ་པའི་སྐྱུ་ཞེས་པའི་
པའི་ནི་འདབ་ཆགས་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་གསུམ། འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་འབྲུལ་འཁོར།
གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡༥ ཞོག་ ༡༡༥༤ ཟེང་། ༡༤

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡༥ ཞོག་ ༡༡༥༤ ཟེང་། ༣༠

འཁོར་ལོ་བྲི་བ། ཡི་གེ་དགོད་བ། ལས་སོ་སོའི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་
འབྲུལ་འཁོར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། འབྲུལ་འཁོར་བྲི་བ་ལ་རྒྱུ་སྐྱེས་དྲུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་
དེ་ལ་འདབ་མ་བཞིའི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་རོ། །རིག་བྱེད་ཅེས་པ་འདབ་མ་བཞི་ལ་ཞེས་པ་
ནས། ཞེས་པ་སྟེ་བརྟ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ། གཞན་རྣམས་གོ་
སྒྲ་ལ། བདག་གི་སྟོང་པོ་ནི་འཇམ་དབལ་གྱི་སྟེ། བརྟ་རྒྱུ་རྟོ་རྟོ་ལོ་དང་དུམ་ཆོེ་དེ་སྟུག་
བསྐལ་གཙུག་པ་དང་ཤ་རྩ་རྩ་ན་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་པ་དང་། ལུ་ཏྲ་ཡེ་རྩ་ན་ཞེས་པ་ནི་
སྐྱེ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷ་གི་ཤུ་ར་ནི་དག་གི་དབང་སྟུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་
བདག་ཉིད་འབྲུལ་འཁོར་དབང་གི་ལེའུ་ལས་གསུངས། ཞེས་པ་ནས། ཞི་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནི་གོ་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་ཞི་བ་སོགས་ལ་སྟོང་པོར་རྒྱུ་བ་དང་ནི་ཅེས་པ་ནས། སྟགས་ཆེན་སྐྱབ་པར་
བྱ། ཅེས་པའི་བར་ཏེ། འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་སྟེ་མའི་
སྟོང་པོ་དགོད་པའི་དབང་གིས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་དུ་རིགས་སོ། །མཁས་པ་བྱ་
དག །འབྲུལ་འཁོར་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་མི་ཡིག་གིས་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་ཐར་
མ་ཅིག །རྒྱ་ཡིག་གི་མ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་དཔར་འདོད། ཁ་རྩེ་སྟོན། ཅིག་མ་ཡིག་གི་ཤེང་བས་
བསྐྱོར་བར་འདོད་དེ། ཡི་གེས་བསྐྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲོ། །

གཉིས་པ་གཤེན་རྩེ་གཤེན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་ནི་ད་ནི་གཤེན་རྩེ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སྟོང་ལ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་བཞིན་ཏེ་གཤེན་རྩེ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་
འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ངེས་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། མཁས་བྱ་པ་དག །ཤར་དུ་མའོ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་མ་རར་
རྟོ་རྟོ་རྒྱལ་མཆན་པའི་གསུང་གིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཞལ་སྟོ་ལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོ་
ལ་ཤར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལེགས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོང་པའུགས་རྒྱལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
འབྱུང་བས་སོ་ཞེས་བེར་རོ། །འདི་ནི་གནས་མིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་སྟོགས་སྟེའི་ལྷ་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོ་གཅིག་དུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། འདིས་བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁའ་འགྲོ་
མ་ཤར་སྟོ་ན་གནས་པ་ལ་མཁའ་འགྲོ་མའི་བྱག་སྟོ་སྟོ་ནས་བྱེད་པར་བཤད་དེ་ནོར་བས་ཀྱན་དུ་
ཞབས་པས་བྱས་སོ། །སྟོང་ལ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་སྐབས་ལྟར་བྱ་བ་ནི་ཞི་བ་སོགས་ལ་

འབྲུལ་འཁོར་ཆུང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་མངོན་ལ། འདིར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་གཤེད་སྐྱོར་གཞན་གྱི་སྒྲགས་བརྟུ་དང་མི་འབྲུང་བ་ཀྱི་རྒྱུད་སོ་སོའམ་ཡང་ན་རྒྱུད་པེ་མི་འབྲུང་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མངོན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ནི། ད་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྲུལ་པར་འབྱུང། ཞེས་པ་སྟེ་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཆོ་གཤོ། །ཅེས་པའི་བར་ཉི་དང་སྟོང་གཉིས་ནས་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི་ད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ལ། བདག་སོ་ཅེས་པ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བདག་གི་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །སྒྲགས་དོན་ལ་གྱེ་ནི་དཔལ་དང་བཟོ་སྟོང་པ་ནི་དོ་རྩེའི་དབྱངས་སམ་སྟོང་པ་ནི་མགོན་སོ་ལ་ཡང་འགྲོའོ། །ས་མཆྱ་རྩ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་སོ་དང་། ལྷོ་ཀྱ་ཏུ་ཀྱ་ཏུ་ནི་ཞི་བ་མཛོད་མཛོད་སྟག་མ་རྣམས་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པ་ནི། དེ་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་དགུ་ཅེས་པ་ནས། དབང་གི་ལེའུར་ཁ་བསྐྱར་སྟེ་བཟོད་ཐེན་ཏེ། ཞེས་པའི་གོ་སྟོང་འཆད་པ་ལ་གཉིས། མཆོག་གི་ལམ་དང་ལམ་སྟེན་མོང་བ་བཤད་པ། དབང་བསྐྱར་ཏེ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོར་ཆུལ་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། གནས་པ་ལྷ་པའི་དུམ་བུ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བཤད་པ། གནས་པ་ལྷ་པའི་དུམ་བུ་མཆོད་སྦྱོར་ལ་སོགས་པ་དང་། དེག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཤད་པ། སྦྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དུག་པ་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། མངོན་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱབ་པ། ཐམས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པ། སྟོག་ཅོལ་གྱི་སོགས་འབྱེན་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི་གཞོན་དུ་མེད་སྤྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ནི་གང་ཞིག་རྣེ་དཔལ་མཆོན་པ་སྤྱིར་ཁའི་སྟོགས་ན་ཡོད་པ་མའི་མཆོག་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱ་གསལ་ཐོབ་པ་སྟེ་རྣམ་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མི་ཡི་སེམས་ནི་ཅེས་པ་ནས། རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་བསྐྱོར་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ཡང་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། ཅེས་བཤད་དགོས་པར་མངོན་ཏེ་ཆོག་དོན་སྟོབས་སྟོང་ཡང་གཉིད་ཐིགས་པ་དཀའ་བར་སྤྱང་ངོ། །མཁས་རང་པ་དག །སྤྱིར་ཁའི་སྤྱ་དེ་

དང་སེམས་གཅིག་ཏུ་སྒྱར་བ་ནི་ཡུལ་སྒྲ་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་སེམས་དང་སྟོན་ཆུང་གཅིག་ཏུ་སྒྱར་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་སྒྲ་ཀུན་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྟེ། །གཞན་དམ་དག་གཞོན་དུ་མེད་པའི་སྒྲ་འཁོར་ལོ་དུག་གི་སྟོང་ཁ་སྟེ་སྟེ་བ་ན་ཡོད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མི་མཆོག་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེར་རྣམ་འབྱོར་པའི་སེམས་སྒྱུར་ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་ཤེས་འབྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་ཅུང་ལེགས་པར་སྒྲུང་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཀའ་སྟོན་འཕྲོག་པའི་ཆུང་སྟོར། འཆི་མེད་ཀྱི་ཆེ་སྐྱབ་པ། དུད་གཟུགས་དང་གཏེར་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིལ་གྲང་བཅིང་བ་ཅེས་པ་ནས། སྟོ་བ་བྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་རོ། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། སོ་དག་རེག་པ་མེན་པར་བྱས་ལ་སྟེ་ཆུང་ཐུང་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟེ་ཅེ་མོ་རེག་པར་བྱས་ཏེ་ཁ་ནི་ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིས། བྱི་རོལ་ཆུང་དག་བཀྲུག་སྟེ་དེ་དང་སྟེ་ཆུང་ལས་འཛུགས་པའི་བདུད་ཅིར་བཅས་པ་སྟེ་བའི་དབྱུས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟུག་པ་མཐུན་པར་འཐུངས་པ་ཡིས་ཀུན་ཏུ་གདུང་བའི་རིམ་པ་དང་ནི་བཀའ་དང་སྟོན་པ་འཕྲོག་ཅིང་མཆོག་གི་ཡུས་ལ་འདུག་ཀྱང་འཕྲོག་པ་དང་ཀྱང་ཡིག་གིས་དུས་མེན་པར་འཆི་བ་ཡང་འགོག་གོ། །དབྱེད་བར་ཅ་འདབ་བརྟུ་དུག་གི་སྟེ་བར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་དབྱངས་བརྟུ་དུག་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་བདུད་ཅི་སྟོ་བ་བྱེད་པ་བསྐྱོམས་པ་ཡིས་ཀྱང་སྒྲར་བཞིན་བཀའ་སྟོན་སོགས་འཕྲོག་པ་ཡང་རོ་སྟེ་བྱེད་དོ། །ཁ་དམ་ཅིག་སྟེ་བའི་དབྱུས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟུག་པ་ནི་མཐུན་པ་དང་སྟོང་ཁའི་སྟེ་བའི་རབ་ཏུ་བརྟུག་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཡང་བཀའ་སྟེ་ཅེས་པ་ནས། འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། ཅེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་གོ་སྒྲ་ལ། ཡུས་གནད་ཅོག་བྱུངས་སྤྱིལ་གྲང་གང་དུང་གིས་འདུག་སྟེ་སྟོང་གི་སྟོན་ཆུང་གི་བྲུགས་ཀྱིས་ཆུང་ནང་དུ་རྩལ་པ་དང་བོད་ཤས་ཆེ་བའམ་ཐེག་ལེ་འཇུ་བས་དེ་མ་མེད་པའི་སྟོན་དང་མཆོངས་པའི་ཐུར་སེལ་གྱི་ཆུང་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཁྲིར་ཁ་སྟོར་བྱས་པ་རྒྱ་བ་དུག་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱ་བ་གཡོན་གྱི་ཆུང་དང་ཉི་མ་གཡས་ཀྱི་ཆུང་མེ་སྟེ་རྒྱ་ཁྲིར་རོ་མཉམ་པ་སྟེ་བའི་བྱུས་པ་ཅན་གྱིས་པན་ཡོན་དེ་དག་འདེན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དུད་གཟུགས་ཀྱིས་གཏེར་བརྟག་

པ་དང་། གྲིབ་གཟུགས་ཀྱིས་གཏེར་བཏུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མ་ལས་ནི་གཞན་དུ་སློགས་ཏེ་
ཅེས་པ་ནས། ས་ལ་གནས་པའི་གཏེར་ནི་ས་ཡི་བྱ་གར་མཐོང་ཞེས་པའི་བར་ཤིན་དུ་གོ་སྒྲིལ། སྤ་
མ་པལ་ཆེར་རང་དོལ་སོགས་འདི་བསམ་གཏུན་གྱི་སློགས་ཆོག་དུ་འདོད་ལ། ཁ་དམ་ཅིག་ལྟའི་མིག་
བསྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་མོད། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི་
ཡང་ན་ཤིང་གི་གྲིབ་མར་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་སྟེ་གོ་སྒྲིལ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བོགས་འབྱེན་གྱི་བཅན་ཐབས་དངོས་དང་། བཅན་ཐབས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་བ་གདངས་པོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་མ་སྟེ་སྟོག་རྒྱང་གང་ཞིག་སྟེ་བའི་དབྱས་ནས་གཞན་གྱི་རོལ་གྱི་
གནས་སུ་སྟོན་ནས་གྱི་སྟོར་ས་རྒྱང་སོར་བཅུ་གཉིས། རྩ་རྒྱང་བཅུ་གསུམ། མེ་རྒྱང་བཅུ་བཞི།
རྒྱང་གི་རྒྱང་བཅོ་ལྔའི་མཐའ་དང་ནམ་མཁའི་རྒྱང་ཆ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐའ་འགོ་བ་དེ་ནི་རྩ་གི་རྒྱ་
བརྩེད་དེ་སྟོག་ཐུར་ཐུར་བས་སྟེ་བར་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐུར་སེལ་དང་འབྲེས་པའི་རྒྱང་མེའི་
རང་བཞིན་ཏི་མེད་སྟོག་དང་མཚུངས་པ་གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་དབྱུག་པའི་གཟུགས་ཅན་
ལངས་པ་ཡང་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ནས་ནི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བར་དུ་དེས་པར་གཡས་གཡོན་
དུ་རྒྱ་བས་དམན་ཅིང་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་ནས་སྟེ་བར་ཐུག་སྟེ་རོལ་བ་འཕམ་བཞེད་པས་དབྱ་
མའི་རྩ་ཨ་ཡ་རྩ་རྩེ་ལ་ལས་བསྐྱེད་ནས་དེ་སྟོན་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཐུག་པར་རྒྱང་བཅན་
ཐབས་ཏེ་སྟོབས་དྲག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་སྟེ་དེར་ཕྱིན་ནས་ཆངས་ཐུག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་བགས་པ་
དག་ལ་སྟོག་གི་མེ་དང་མཚུངས་པ་གྱེན་དུ་བསྐྱལ་བས་ཁབ་བཞིན་རེག་ཅིང་ཐུག་ནས་འགོ་སྟེ་
དབྱུག་པའི་གཟུགས་ཅན་ལངས་པ་དེའི་དུས་སུ་འགོ་ཐུར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱང་མཆོག་གི་བཅན་ཐབས་
ཏེ་སྟོབས་དྲག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བའི་སྟེང་གི་རྩེ་རྩེའི་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱལ་བས་གཡས་གཡོན་རྒྱང་གི་རྒྱང་དག་དབྱས་སུ་བཅུག་ནས་གཡས་
གཡོན་དུ་རྒྱ་བ་འགགས་པ་ན་ནི་གཙུག་ཏྲར་ཐུག་ནས་མཆོག་གི་ཁྲིང་ཁྲེང་ནི་ལུས་ཏེ་ལུས་གཞན་
ཉིད་དུ་འཕམ་མཁའ་སྟོན་དག་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་ངོ་། །དེ་ལྟར་རང་གི་ཡིད་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་
བྱེད་པའི་རྩི་རྩེ་རབ་དུ་སད་ཅིང་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་པས་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
ལྔ་གྱི་མཁའ་ལ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ངོ་། །རྩེ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་མདོན་ཤེས་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་

དུ་འགྱུར་སྒྲར་ཡང་རྒྱ་ད་གོམས་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམ་པ་དག་གི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་
 བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་སྤྲོ་ཆོགས་ཡུམ་མོ། །ཞེས་བ་སྟེ་རུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་བ་ནས་འདིའི་
 བར་ནི་པལ་ཆེར་ལེགས་པར་སྒྲུང་བས་མཁས་པ་རང་དག་གི་བཞེད་བ་བཀོད་བ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་རྒྱ་
 རོ་བས་ཀྱང་། གཞུང་འདི་དག་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཡང་སྟོག་མ་ཆེངས་པས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ན། རྒྱ་ད་གོམས་པས་བཅན་ཐབས་སུ་རྒྱང་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱེད་དགོས་
 བས་དེའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པས་སོ། །མཁའ་ལ་སྟོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ་མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་མན་དག་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་པ། གཟུགས་སྤྱ་བ་དང་
 རག་པ་ཡང་བ་སོགས་ལ་སྤྱི་རང་མ་མ་དག་གིས་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་། དེ་བརྒྱད་འཛིག་རྟེན་པའི་
 མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་མཁའ་སྟོད་ནི་བཅན་ཐབས་འདིས་དངོས་སུ་
 དངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་མཁའ་ནི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ་མཁའ་
 སྟོད་སྟེ་ཅམ་པ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟན་འདིས་དངོས་སུ་འདེན་པར་མ་ངེས་སོ། །དེས་ན། དེ་ལྟར་
 ཡིད་ལ་རྟོ་རྗེ་སང་བ་སོགས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་རྒྱ་ད་གོམས་པས། རྟོ་
 རྗེའི་ཅ་རྒྱ་རྒྱུས་རབ་ཏུ་སང་བས། ཡིད་དེའི་ཡུམ་རྒྱང་དང་བཅས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་དེའི་བྱ་གནམ་མཁའ་ལ་
 སྟོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱང་དབུ་མར་ཆེངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་སྤྱ་བ་སོགས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་འཕགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་མང་དུ་
 མ་སྒྲུངས་པའི་གཏམ་མོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་སྦྱིན་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གནས་པ་སྤྱི་པའི་
 དུམ་བུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བདེ་ཆེན་འདེན་པའི་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་དགོས་
 པའི་དབང་གིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་སྒྲར་བ། བྲག་རྒྱ་སྦྱིན་པའི་པན་ཡོན་དང་། མ་བྱིན་པའི་
 ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྲག་རྒྱ་གསུམ་
 ཀྱི་སྤང་རྒྱང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྲག་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་
 གི་དོན་ལ། མཁས་རང་པ་དག་། བྲག་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་
 ཆོས་ལས་འདས་པས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། སྟོར་དུག་བསྐྱོམས་པས་ཡིད་དང་བྱི་རོལ་ནམ་མཁའ་

ལ་མདོན་སྐུམ་དུ་མཐོང་སྟེ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཤེས་མིག་ལ་སོགས་ལ་
གསལ་པོར་སྤང་བས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་མེ་མོང་དག་ལ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཏེ། རྟེན་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་འོད་གསལ་བས་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་ཐིག་ལེ་འཕོ་
བའི་བྱི་མེད་ཅེས་པ་ནས་སྤྱི་སྟོན་དང་ནང་ལུས་ལ་བྱུང་བྱ་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དབྱེར་མེད་ཀྱང་
གཟུང་འཛིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་བར་དུ་ཐ་མལ་གྱི་དབང་པོས་མི་མཐོང་ཞིང་ཡུལ་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་
དང་བྲལ་བ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅམ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་གནས་པ་ཡི་བག་ཆགས་ཀྱི་
བྱི་མ་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དག་གིས་འབྱུང་དེ་ཕྱག་ཆེན་
དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་དུ་མ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཀྱང་ཐ་སྟོན་མེད་པ་དེ་ནི་
གཅིག་ཕྱུང་ཞེས་གསུང་ངོ། །གཞན་དམ་དག །པལ་ཆེར་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ཡིད་དབྱུ་མ་དང་སྤྱི་
རོལ་དུ་ནམ་མཁའ་ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤང་བར་
བྱེད་ཅེས་དང་། སྤྱི་རོལ་ནམ་མཁའ་དང་ནང་ལུས་ལ་སྤང་མི་སྤང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤང་བ་ཞེས་དང་། མཁའ་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཞེས་སོགས་སྟོལ། །འདི་དག་
ནི་མང་པོ་ཡིན་ལ་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་དགག་སྐབ་རེ་ཞིག་བཞག་ལ། རང་ལུགས་ནི་ཡེ་ལེར་
བརྒྱ་དཀར་པོས་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་དེར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱིང་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཞེས་སོགས་སྟོལ་གཅིག་གི་དོན་ལ། མཁས་
རང་པ་དག །སྤྱིང་ནི་གཡོ་སྐྱུ་ལ་སོགས་རྟོག་པ་དང་བཅས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདི་དང་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་སོགས་སུ་བརྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ཅམ་སྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་པས་བཏང་བར་བྱ་བ་སྟེ་ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱད་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྱིབ་པ་མེད་
པའི་ཕྱང་པོ། མཆོག་གི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བསྐྱེད་མ། ཕྱང་སོགས་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བྱེད་པས་མཆོག་
གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམ་རྟོག་དང་འཛིག་པའི་བྱི་མས་ཀྱང་གོས་པ་མེད་པ། རྒྱ་དང་བྲལ་བའམ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པས་མཁའ་མཉམ་མ་རིག་སེལ་བས་ཐུན་བཅོམ་བརྟན་གཡོ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཟོད་བྱ་བཅེགས་པའི་ལུས་སམ་
ཕྱང་པོར་གནས་ཀྱང་དེ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའོ། །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་

གཟི་བཙུག་ཐེག་ལེ་འཕོ་བའི་སྤྱིད་པའི་རི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྗེས་སུ་རིག་པ་བསྐྱོམ་
པར་བྱ། ཞེས་གསུང་ངོ་།།

གཞན་དམ་དག་པལ་ཆེར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བྱག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་གི་བྱག་
རྒྱ། འཕོ་བའི་བདེ་བས་སྤངས་པ་རི་མས་གོས་པ་མེད་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་སྐྱེ་འདྲིག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་མཐའ་དང་བྲལ་བས་མཁའ་མཉམ་ཅེས་དང་། སྤྱིབ་བྲལ་གྱི་
ཆོས་ཀུན་ལ་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་བྱེད། བཅེགས་པ་ནི་བདེ་སྟོང་ངམ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནམ། དཔང་ལོ་
ལྟར་ན་ཐེར་བྱག་སྟེ་མི་འགྱུར་བ་དང་ཡེ་ཤེས་གཟི་བཙུག་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་གསལ་
བའམ། བེམ་པོ་མིན་པའམ། ཡང་ན་གཟི་བཙུག་མེ་སྟེ་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་སྤྱོད། །ལུགས་
དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྟོང་གཟུགས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྐྱེ་འདྲིག་དང་བྲལ་བ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཁྲབ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བདེན་སྟོང་གི་ཆ་ལ་བསམ་ན་རུང་གི་གཞན་དུ་ན་གངས་
ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པའོ། །བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ལས་ཁྲད་པར་
དུ་འབྱེད་པའི་ཁྲད་ཆོས་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དུ་མ་ཞིག་ལ་
བཤད་དུ་རུང་སྟེ། འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པས་སེམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
འཆིས་གྱུར་པ་མེད་པའོ། །མཁའ་མཉམ་ནི་མཉམ་གཞན་རྒྱ་རིགས་འདྲ་མི་ཟད་པའམ་སྐྱེ་བྱགས་
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྫོ་མཉམ་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་ཀུན་དུ་ཁྲབ་པའོ། །ཉིང་རེ་
འཛིན་དེའི་རྩལ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་དང་བཅེགས་པར་གནས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་
ཆད་དུ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་བཅེགས་པ་ལ་གནས་པ་སོགས་ཉེ་ལྷག་མ་མ་བཤད་པ་སྤྱོད་པ་དག་
དང་འབྲེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཁས་ལེན་པ་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ལས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ནི་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
ཆ་མེད་དང་དེ་བསགས་པའི་གཟུགས་རགས་པ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ངོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདིར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའོ། །དེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༦ སྐྱེ་འཆིས་འགྱུར་བ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་བདེན་པར་
མེད་པར་འདོད་དེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་མཁའ་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་
དུ་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ནི་སངས་རྒྱུ་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་རྣམས་སྟོན་པར་འགྱུར་
ལ། གང་གིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་བདག་
མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་འབའ་ཞིག་གཟུང་ནས་དེར་ལྷ་བར་བྱེད་པ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་
ལུགས་ལ་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་མེད་པ་དེས་ན་གཙོ་
བོས་གང་ཞིག་ཐེག་ལེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དག་ནི་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཆོ་
གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནང་གི་རིག་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆོག་དང་།¹ རིག་བྱེད་ཀྱི་
གྲུབ་མཐའ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུང་འགོག་པ་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་དང་སྐྱར་བ། ལུས་ལ་སོགས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི་བ་ལང་བསེ་
རྟ་སྒྲང་པོའི་མགོན་པོ་མཆོད་སྦྱོན་ཀྱི་དུས་སུ་གསོད་པ་ནི་ལུགས་འདིར་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ནས་མིག་
གི་ཡུལ་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་དུ་མི་གཡང་བར་དབང་པོ་དག་ནི་བདེ་བར་གཟུང་བར་བཞི་
བ་གང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་འཛིན་ཚུལ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྦྱར་བ་དག་ལ་རྒྱུང་
འགོག་པ་སྟེ་དེ་དང་སྐྱར་རོ། །སོ་མ་བ་སྒྲིའི་བརྟུང་བ་ནི་མི་འབྲེལ་འགའ་ཞིག་སྤང་སྟེ་གསོ་བའི་
རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བ། ཁ་ཆེ་རྒྱ་བ་ལ་དགའ་བས། བ་གུ་ཅི་བྲ་མི་སྟེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱར་བའི་བརྟུང་
བ་ལ་བཤད་པ་དང་། རི་བོ་ས་འཛིན་ལ་རྒྱལ་ཕུར་འཛོམ་པའི་ཉིན་རྒྱ་ཞི་བ་ཞེས་བྲ་བ་བརྟུས་ནས་
སྤགས་སྟོང་ཅ་བརྒྱད་བསྐྱེས་ཏེ་སྤན་སོ་མ་དང་བསྒྲིའི་བརྟུང་བ་ཁྲག་དང་བཅས་པས་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྤྲོ་བ་དང་། རྒྱུད་བྱི་མར་མཐོ་རིས་དོན་དུ་མི་དང་བ་ལང་གསོད་ཅིང་རྩ་
གར་དགུགས་པ་ཞི་བའི་བརྟུང་། ཞེས་སོགས་རིག་བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་འདོད་པའོ། །བསྐྱབ་
ལྷན་བམ་ཐེ་རྣམས་ཀྱི་བ་ལང་ཅེས་པ། གང་དེ་ནི་སྤྱི་བོའི་རྒྱ་བའི་བརྟུང་ཅི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་གའི་
རྒྱལ་འདུ་འཕྲོད་ལ་གནས་ཤིང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱན་དུ་འགོ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་གཟུགས་ཏེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༣ ཆོག་དང་སྐྱར་བ།

རང་བཞིན་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི་ཆངས་པ་ཅེས་པ་ནས། ཁྲབ་འདྲུག་གྱང་ཡིད་ལ་དགོངས་ཤིང་སྒོ་གསུམ་དེ་
དག་རིག་བྱེད་སྟུན་དངགས་དང་། མཆོད་སྦྱིན་སྲིད་བསྐྱེད་ངམ་ཆོ་བ་མཆོད་སྦྱིན་རིགས་ཀྱི་རིག་
བྱེད་གསུམ་དང་སྦྱར་རོ། །ཞི་ཡིག་དེ་ལ་ཨ་ཁུ་མ་གསུམ་དག་ཡོད་པ་དང་། ཨོ་ལྷ་རྩེ་ཡི་གེ་
གསུམ་ཉེ་ཆོ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲིག་ཐ་དུས་མེ་དེ་དག་རྣམས་དང་ཡོན་ཏྲན་གསུམ་དང་ཅ་གསུམ་
སོ། །རིགས་གསུམ་སྲིད་བསྐྱེད་བ་ཅན་གྱི་ཆོག་ནི་སྐུ་བ་པ་པོའི་ལུས་ཀྱི་རིགས་ལས་གཞན་པ་ལུལ་
ལྷ་དང་ཡོན་ཏྲན་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ཁྲ་བ་བསྐྱེད་བ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྲིད་བསྐྱེད་རྣུ་དེའི་གཟུགས་
ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ནི་སྦྱང་ཁའི་དབྱས་སུ་གཞོམ་དུ་མེད་པ་གང་དེ་ལུལ་ལྷ་དང་རྣམ་པར་བུལ་
ཞིང་ཡོན་ཏྲན་གསུམ་མེད་པའི་འགྲུར་མེད་མི་རྟོག་པ་དང་སྦྱར་རོ། །རྣུ་དས་མཆོན་པའི་སྦྱང་
ཁའི་གཞོམ་མེད་དེ་ནི་ཐིག་ལེ་ཆོས་བཞིན་ལྷན་གྱི་ནང་ནས་གཙུག་ཅེར་ཁྲ་བ་ལ་བྱའོ། །སྤྲ་མ་རང་
དག་རིགས་ཅན་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་རིགས་བཞི་ནས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅ་དབྱའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་དང་།
བསྐྱེད་ན་ཉེར་བདུན་ནི་ལུས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཆང་ལ། གཞན་པ་ཞེས་སོགས་སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བ་ལ་འགྲུར་
མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དོ་རྩེ་སྦྱང་འབྲེལ་དུ་འབྲུམ་ལྷ་དབྱེས་པའི་དོ་རྩེ་བྲངས་པར་
ཡང་། བྱེན་གྱི་སྦྱ་གཅན་སྦྱགས་སུ་བརྗོད། །ཆོ་བ་ཉི་མ་སྦྱགས་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཅ་
དང་ཁྲག་དང་རྒྱང་། །དེ་དག་སྦྱགས་སུ་འདིར་ཤེས་བྱ། །འབད་པ་ཡིས་ནི་བསད་པར་བྱ། །བྱི་རོལ་
ལུས་ཅན་གཞན་སྦྱགས་མིན།¹ །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞུང་དེ་དག་དེ་ལྟར་བཤད་
དགོས་ཀྱི་སྤྲ་རང་དམ་དོལ་སོགས་མ་པལ་ཆེར་ཆངས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
ཆེན་སོགས་བསྟན་པ་ཕྱིས་ཀྱི་བྲང་སྤོང་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱགས་གསོད་པ་སོགས་
སུ་བྱས་པའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་ཆ་འབྱེན་པའི་གཏམ་མང་དུ་སྦྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་སྦྱད་པས་དཔུལ་བ་སྟེར་བ། སྲིད་སྦྱང་
གི་བྱུ་བ་མཐའ་ལོག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱུ་བ་མཐའི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་
སྦྱགས་གསོད་པ་སོགས་འདི་དག་གསལ་བར་བྱ་བའམ་དོན་ཐབ་མོ་དང་སྦྱོར་བ་མ་ཤེས་པར་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། 3 ཤོག 413 ཟེང་། 4

རིག་བྱེད་བསྟན་བཅོས་སུ་ཆངས་པ་ཡིས་ནི་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འབྱོར་བ་རྣམས་དག་
ལ་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་བ་ལང་གསོད་པ་སོགས་སུ་སྦྱོན་བཞེད་ཅིང་བསྟན་ཏེ་བསྟན་བ་ལྟར་དུ་དུས་ཀྱི་
ཤེས་པ་རབ་ཉམས་ཆངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སྐབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ནི་སྟོན་ཆགས་རྣམས་
གསོད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་ལ། མི་རྣམས་མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཕྱགས་གསོད་པ་སོགས་དེ་ལ་རབ་དུ་
འབྱུག་སྟེ་ཞུགས་པས་མཐོ་རིས་མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་དཔུལ་བ་ངན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་འགྱུར་
རོ། །མཆོད་སྦྱོན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན་སོལ་བ་འོ་མའི་རྒྱན་གྱིས་ཅེས་པ་
ནས། འགྱུར་མ་ཡིན་ཅེས་པའི་བར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་བསྐྱང་ཞིང་འདོད་པའི་སྦྱོན་བ་སྐྱབ་མི་རིགས་ལ། རིགས་
བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྦྱོར་བ་སྟེ་རྣམ་པ་འབྱོར་མེད་པའི་རིག་བྱེད་ཆེག་
ནི་བསྐྱང་བྱའི་དམ་ཆེག་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ། ཅེས་པ་ནས། སྦྱོན་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་དེར་མ་དེས་
ལ། དེས་ན་བདེ་མཉམ་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་འདོད་པའི་སྦྱོན་བ་འདི་ནི་གདུག་པའི་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་
སེར་སྐྱས་སྐྱས་ཤིང་གཏོང་བ་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་ཀྱི་རྟ་ཡིས་ཞེས་པ་ནས། གྱི་
མ་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་བཅེངས། ཞེས་པའི་བར་གོ་སྟོན་ལོ།

གསུམ་པ་ཕྱག་རྒྱ་བྱེན་པ་དང་མ་བྱེན་པའི་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། ཕྱག་རྒྱ་བྱེན་པའི་པན་ཡོན་མདོར་བསྟན་པ། ཕྱག་རྒྱ་བྱེན་པའི་པན་ཡོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ། ཕྱག་རྒྱ་མ་བྱེན་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བ་ལང་སྦྱོན་དང་། ཞེས་པ་ནས།
གསང་བ་སྦྱོན་པ་ལ་ནི་རབ་སྦྱོན་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ནི་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་དབང་དུས་སུ་རིག་
མ་ཕུལ་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པ་སྟེ། དབང་ལེར་གསུངས་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱོན་བྱ་ཕྱག་
རྒྱའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། ཕྱག་རྒྱ་སྦྱོན་པའི་པན་ཡོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྦྱང་འཆོང་
དམ་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། ཅེས་པ་ནས། རང་གི་རྒྱུང་མ་སུམ་ཅུའི་ལོ་དུ་འགྱུར། ཅེས་
པའི་བར་ཏེ་སྦྱང་འཆོང་ལས་རྒྱར་འཛོག་པ་སོགས་ལ། འབྲེལ་རེ་སྦྱང་སྟེ་གོ་སྟོན་ལོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པའི་སྦྱོན་པས་ཆེ་འདིར་སངས་རྒྱས་སྟེར་བ། རྒྱ་མཐུན་འབྲས་
བུའི་དབང་གིས་འདོད་པའི་སྦྱོན་པ་མཆོག་དུ་བསྟན་པ། འདོད་པའི་སྦྱོན་པ་ཆོགས་སུ་གཉིས་ཀར་

བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱོད་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་པ་ན།
འཛིན་མ་དང་ནི་ཅེས་པ་ནས། བཞེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་
དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་སོགས་ལ་འདོད་པའི་ཆུང་མ་སྤྱིན་པ་རབ་ཏུ་སྤྱིན། ཅེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱས་ཉིད་དུ་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྲུངས་པ་སྟེ་སྤྱིན་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཆེད། །གཉིས་པ་ནི།
སྤྱིན་པ་ཆུང་དུ་བཏང་བ་ལས། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་བཟང་མ་ཡིས་ནི། ཅེས་
པ་ནས། གླང་ཆེན་བདག་པོ་གལ་ཏེ་རྟེན་པ་ན། ཞེས་པའི་དཔེ་རྣམས་བཀོད་ནས་དབང་དུས་སུ་
ཆུང་མའི་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ལས་རྒྱལ་བ་སྤྱིད་མཛད་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་
གྱི་སྐུ་པ་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ། རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བུར་ལྷ་མོ་ཤེར་བྱིན་མ་སོགས་འདི་ནི་རྟེན་པ་ཅེས་
མ་ཡིན་ཏེ་ངེས་པར་རྟེན་དོ།།

གསུམ་པ་ནི་བྱམས་པའི་གནས་ཏེ་རང་ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་སྤྱིན་པ་དག་ནི་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་ཆེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་མེན་སེམས་ཅན་དེས་གྲང་
རང་ལ་བྱིན་པར་མཆུངས་པའི་ལན་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིན་པའི་མཐུ་ལས་རེ་བསྟོས་དང་བཅས་
པའི་གནས་ཏེ་དུ་ལ་བྱིན་པ་དེ་བཞིན་རབ་མཆོག་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་གྱི་གང་ཟག་
གིས་རང་དོན་ཁོ་ན་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བས་བྱིན་པ་ནི་རང་དོན་ལ་ཆགས་པས་སེམས་ཅན་
བདུད་གྱི་རང་བཞིན་བྱིར་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་གནས་ནི་བྱུང་དང་ལྷན་པ་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་
ལ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱིན་ན་སྔ་མ་
རང་དོན་དུ་བྱམས་པའི་སྤྱིན་པ་སོགས་ནི་དམན་པ་དང་བྱི་མ་མཆོག་ཉིད་བྱིར་ན་བྱི་མའི་སྤྱིན་པ་
ནི་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་མི་བདེ་བ་རྒྱ་མཐུན་བདེ་འབྲས་སྟེར་བ་ཉིད་དོ། །སྔ་མར་བྱམས་པ་
བཏང་སྟོམས་སྟོས་པས་གཞན་གཉིས་དང་། བྱི་མར་སྟོང་རྗེ་དགའ་བ་སྟོས་པས་གཞན་གཉིས་གོ་
ལ། བྱི་མར་གཞན་དོན་ཞེས་སྟོས་པས་སྔ་མ་རང་དོན་དུ་ཡིན་པ་ཡང་གོ་བར་དགོངས་སོ།།

ཁ་རང་ཅིག་སྟོང་རྗེའི་གནས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་
གནས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་བྱུང་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདེ་བར་

གཤམ་གསུམ་པ་པ་ལ་ལྟུགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་རྒྱུ་ལྟུགས་ལ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
རབ་ཏུ་བྱིན་ན་སྐྱེན་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་། དང་པོའི་ལྟུགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་སོགས་
དང་། རྣམ་འགྲུལ་པ་ལ་འདོད་པའི་སྐྱེན་པ་ནི་སྐྱེན་པ་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཡོ་བྱད་སོགས་བྱིན་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་འདོད་པའི་སྐྱེན་
པས་ཆུང་མ་སྤངས་ཏེ་འཇག་བདེ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་བསྐྱོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པོད། སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཀྱི་འབྲེད་ལྟགས་ལེགས་པར་མ་
མཐོང་ཞིང་ཆུང་མ་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ནས་འཇག་བདེ་སྤོང་བ་སྐྱབས་འདིར་མ་འབྲེལ་ལོ། །གསུམ་པ་
ནི། གང་ལ་རིགས་ནི་ཅེས་པ་ནས། སྤྲིག་པ་ཆོད་མའི་ཅེས་པའི་བར་ལ། སྤྲ་རང་མ་དག་གིས་གཞུང་
འདི་ཅོད་སྤོང་དུ་སྤྲར་ཏེ་དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ལས་ཉམས་ན་དཔྱལ་བར་འཕྲོ་ཞིང་བྱ་མེད་ན་ཐར་པ་མི་
ཐོབ་པས་འདོད་པའི་སྐྱེན་པ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་དེ། ཆོག་དོན་གོ་སྤོམ་ལོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
དུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྟན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་ལས་སྤང་བྱར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེན་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱིར་
བསྟན་པ། ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སྐྱེན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་
སྐྱེན་པ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དེའི་ཞིང་འཆད་པ། སྐྱན་དང་ཁ་ཐས་སོགས་སྐྱེན་པའི་གནས་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྤོམ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། སྐྱེན་པའི་ཞིང་
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབས་གསུམ་བསྟན་པ།
ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་། ཅེས་པ་ནས།
འབྲུམ་ཕྲག་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་བ་མིན། ཞེས་པའི་བར་ཏེ། བཤམ་རང་པ་དག་དེ་འདྲ་བ་གསུམ་པོ་
དེ་ངས་དོན་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་སྐྱབས་
གནས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བསམས་པ་འདྲའོ། །གནས་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེའི་སྐྱབས་འཕྲོ་ཅམ་ཀྱིས་

མཆོག་གི་བྲུབ་བདག་རྫོང་རྗེ་འཆང་གི་བདེ་བ་ཆེ་གཅིག་ལ་མི་འབྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་
རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་དག་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཉིད་དེ་རབ་མཆོག་ས་ཡི་གཞི་ལ་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ནི་དེའི་རྫོང་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ལོ། །དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གང་ཞིག་རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་
དེར་གནས་པ་སྟེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྙིང་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་བཅེ་བ་སྟེ། སློབ་མ་ཆོག་ས་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སོགས་སུ་བཞག་པ་
དང་ཆེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟེར་བའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཁོར་རྣམ་བཞི་ངོས་བརྒྱུད་བ།
འཁོར་བཞི་པོ་ལ་སྐྱེན་པ་སོ་སོར་སྐྱེན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དེ་འདིར་འཁོར་
རྣམ་པ་བཞི་ཆོན་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། འདིར་སྤར་ཡང་ཅེས་པ་ནས། དགེ་བསྟེན་ཡང་ཅེས་
པའི་བར་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་བཞི་ནི་གོ་སྤྲུལ། སྤྲུགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བཞི་ནི། དབང་གི་
ཆེ་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཐོབ་པ། ལམ་གྱི་ཆེ་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་སོགས་ལ་བྱ་སྟེ་གོ་
སྤོ། །གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་ཉན་ཐོས་པའི་འཁོར་རྣམ་བཞི་མཆོན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོང་རྗེ་ཐེག་པའི་འཁོར་རྣམ་བཞི་མཆོད་པར་བྱ་སྟེ། ཏྲག་པར་མཆོག་ཏུ་ཞེས་པ་
ནས། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འགོ་བར་འགྱུར། ཅེས་པས་འཁོར་བཞི་ཆོན་གཉིས་མཆོད་པའི་ས་པོན་བསྟན་
ཏེ། དེ་ཉམས་མིན་ན། གང་གི་སྐྱབས་འགོ་ཅམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་གི་སངས་རྒྱས་མི་སྟེར་བར་བཤད་པ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་ས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཞིང་གཉིས་
སུ་བསྟན་པ། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་བཟང་ངན་གཉིས་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོང་རྗེ་སློབ་
དཔོན་སྤྱོད་པ་མནར་མེད་དུ་འགོ་བར་བསྟན་པ། རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཉེས་པས་ཆངས་སྤྱོད་འབྲུབ་
པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དང་ནི་རྒྱལ་བ་ལ། ཅེས་པ་ནས། མནར་མེད་དུ་ནི་སྤྱར་
དུ་འགོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ། སྤྱོད་མཁན་གྱི་ཉན་ཐོས་ནི་རྫོང་རྗེ་སློབ་མ་ལ་བྱའོ། །མཁས་རང་པ་
དག །སློབ་དཔོན་ནི་དབང་མཆོག་བསྟན་པ་ལོ། །གསལ་བར་སྤོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འཕྲུག་གདོན་
མི་ཟ་བར་རོ། །བགེགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ནི་དབང་ལྷན་ནམ། གཤེན་རྗེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་དམ་

ཅིག །ཆོག་གི་འདུག་པོའི་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །འགྱུར་འགའ་ལོ་ཞིག་ཏུ། རྒྱལ་བར་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡང་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་སྐབས་དང་འབྲེལ་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་གང་ལ་རབ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་བདག་པོས་ཞེས་པ་ནས། ཆངས་པར་སྟོང་བ་མཚུངས་ཞེས་པའི་བར་ལ། རྒྱལ་བའི་བདག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་མཐུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ཉིད་ལ་དབང་བསྐྱར་རྩོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་སྟོང་ལས་ཀྱང་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ལྟགས་ཅིག །རང་ཉིད་ལ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་དགའ། ཅེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་བྱེད་པོ་ཆངས་པའི་གཟུགས་དང་ནི། ཅེས་པ་ཡན་ཆད་ནི་དབང་མེད་ཆོག་གིས་བཅད་ཐ་མར་གསུངས་པ་ལྟར་ལམ་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གི་ཚུལ་འཛིན་པའོ། །བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པ་ནས། དཀའ་བ་བྱེད་པའོ་ཅེས་པའི་བར་ནི་ལམ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དུབ་པ་དོན་མེད་ཏུ་སྟོན་པའོ། །སྐྱ་མ་རང་ལ། ལྟགས་དག་ནི། ཆངས་སྟོང་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཞེས་གཞུང་སྐྱ་མའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་སྐྱར་ནས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཆངས་པར་སྟོང་པའི་དགོ་སྟོང་དག་གསལ། ལྟ་སྟེགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྟོང་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་དང་གོས་མི་སྟོན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་གཅེར་བུ་སྐྱ་འབལ་བའི་མགོ་རྒྱུ་ཐོར་ཚུགས་འཛིན་པའི་རལ་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་འབྲུ་བསྟོན་པ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་དང་སྟོང་མིན་གྱི་དཀའ་ཐུབ་པའི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་གསལ་བར་མི་སྟོའོ། །

གཉིས་པ་སྟེགས་པའི་ལས་སྤང་བྱུང་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལམ་བཟང་དོར་ནས་ལམ་ངན་བསྟེན་པ་དགག་པ། སྟེགས་པ་བྱེད་པ་སྟོང་ཅིང་དགོ་བའི་ལུས་བསྐྱུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་རང་པ་དག །ཞེན་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྐྱོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཆེས་ལྷག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སམ། དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་བདེ་མཉམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ནི་ཁམས་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་དང་ཆགས་པ་གནས་སྐབས་

བཞིའམ་ཐེག་ལེ་བཞི་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ་ར་བའི་ལུས་དག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་འདི་དག་ཀྱན་
 ཏུ་བོར་ནས་སྤྲུགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་། འཆེ་བས་གྲོལ་བར་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་པའི་སྒྲོ་ཡིས་ཁྲབ་
 བདག་སྟེ་གཙོ་བོ་ཐར་བའི་གོ་འཕང་ལུས་དག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་
 ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་ལྷག་ཅེས་གསུང་བའི་བཤད་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་བཅས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་
 ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་རིམ་དང་བྱི་མ་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱར་ཏེ། ལུས་དག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་བཞི་
 ལ་བརྟེན་པའི་རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དོར་ནས་ཞེས་བཤད་ན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

དབང་ཕྱུག་གི་ལིང་ག་གནས་པའི་ཞིང་དང་གང་གྲ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་ངོགས་ནི་ལྷ་སྟེ།
 རྟོག་གེ་འབར་བར་བྲངས་པ། གང་གྲའི་སྒྲོ་དང་ཀྱུ་རྟེན་གྱིས། །བེལ་བ་ཅན་དང་སྟོན་པའི་རི། །གི་
 ར་ཁ་ལའི་འཇུག་ངོགས་སུ། །ཁྲུས་བྲས་ཡང་འབྱུང་སྤྱིད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལུས་གཞན་ཀྱང་བྱའི་
 གནས་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་ཀྱང་བྱའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་གྱི་རེག་པས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དང་མེ་
 ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པ་བརྒྱ་སྟེ་མང་པོ་དང་ཚུའི་དཀའ་ཐུབ་ཅམ་བྱེད་
 པའི་སྦྱང་བར་གནས་པ་དང་། རི་ལས་ཅེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོང་བ་དང་། ཁྲབ་འཇུག་པ་དག་ག་
 ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ཆོས་སུ་སྦྱ་བ་དང་། ཀཾ་བ་རྣམས་ཉི་མ་དང་ཆུ་བ་གཟས་ཐེན་པའི་དུས་སུ་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་ལུལ་གྱི་བདེ་བ་འདོད་པས་ལུས་ལ་དུ་མའི་མཆོན་སྦྱན་པ་དང་མེ་ལ་མཆོང་བ་སོགས་ཏེ་
 དེས་མཆོན་པའི་ལོག་པའི་ཆོས་རྣམས་སྦྱང་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི་རང་གཞན་ལ་འཆེ་བ་ཆོས་སུ་སྦྱ་བའི་བདུན་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་གཉོགས་
 པ་དག་གིས་མ་ཏེ་སོགས་ཀྱི་ཤ་ཟ་ཞིང་ཁྲག་བརྒྱང་བའི་སྦྱང་དུ་ཆོས་ལུགས་འདི་དག་སྟོན་གྱི་ཆེ་
 ཡང་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པར་བཀོད་པ་སྟེ། ཞིང་དང་འཇུག་ངོགས་ཞེས་པ་ནས། མཐོ་རིས་སོ་
 ཞེས་པའི་བར་ནི་པལ་ཆེར་གོང་དུ་བཤད་དེ། བརྒྱལ་ཞུགས་དེ་དག་གིས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་
 ཆེ་འདིར་གཏུང་ཞིང་བྱི་མ་རན་སོང་འདེན་པའོ། །རྒྱ་མཆོན་དེའི་བྱིར་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ནི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༠ ཤོག ༧༧༠ ཟེང་། ༡ རྟོགས་འབར་དུ་མ་རྟེན།

2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ ན ༧། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༡ ཁྲབ་འཇུག་པ་དག་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་བདེ་བ་དང་སྒྲོང་བ་རོ་མཉམ་པར་བསྐྱེད་པའི་གནས་འདི་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་རིམ་སྒྲར་བའི་ཚུལ་དང་། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་རྗེས་སྲུ་སྤྲུག་དོག་སྐྱར་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་རྒྱུད་ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། དབང་ནི་སྒྲངས་ནས་ཀྱང་ཅེས་པའི་བར་ལ། རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ནི། ལུས་དང་ཚུང་མ་དང་། རིས་ཀྱི་དྲུག་ཆ་འབྲུལ་བ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱར་ཡང་སྤྲུག་དོག་བྱེད་ན། ཅེས་པ་ནས། སྤྲུག་དོག་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་དབང་ནི་སྒྲངས་བར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གཙོ་བོར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པར་འོས་པའི་ཆེ་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་མ་ལུལ་བར་སེར་སྤྲུས་པ་སོགས་ལས་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དཔུལ་བ་བརྒྱད་པ་ནི་རྩོམ་མེ་མེ་མེ་མེ་རི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔུལ་བ་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ཀུན་ལ་བྱའོ། །ཁ་རང་ཅིག་དཔུལ་བ་བརྒྱད་པ་ཁབ་ཅེའི་ས་ལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་གི་རི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་སྤྱི་ལ་བཤད་པ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་དཔུལ་བ་རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགྲིག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱུད་དག་པར་བྱ་བ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ། སྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ཐར་པའི་བྱུང་པར་བསྒྲུབ་པ། མདོན་སྐྱམ་དང་སྒྲོག་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བདུན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ། ཉམས་པས་སྤྲུགས་མ་བྱུབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་མཛད་རིགས་ལ། ཅེས་པ་ནས། རྗེས་སྲུ་འཆིང་བ་བྱས་ན་དཔུལ་བར་ཉེ་བར་འགོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། བར་བྱིན་བཅུའི་དོན་སྤར་ཡང་བཤད་ལ། ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚུལ་གྲིམས་ཡོངས་སྲུ་རྫོགས་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སྲུ་རྫོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྫོགས་ཚུལ་མང་ཡང་འདིའི་དོན་ནི་ས་མཐོན་པོར་རྒྱུད་པ་ཡང་སྐྱུར་དུ་ཆེ་འདིར་འཆང་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་བྱ་ལ། ཆོགས་བཅད་སྤྱོད་མ་ནི་དབང་དུས་སྲུ་འདོད་པ་མ་བྱིན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། འདི་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་པ་ཉམས་པས་སྤྲུགས་མ་བྱུབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། ས་དང་དབལ་འཕྱོར་སྤྱོད་དུ་

ཤིན་ཏུ་ཅེས་པ་ནས། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་འོ་ཅེས་པའི་བར་གོ་སྤྲ་སྟེ་སྤར་
དམ་མ་དག། །དབང་གོང་མ་སྒྲངས་ནས་འདོད་པ་མ་བྱིན་ན་དཔུལ་བར་འགྲོ་བ་དབང་གིས་ཉེས་སོ་
ཞེ་ན། མ་ཉེས་པར་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། འཇག་བདེ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲུགས་དང་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡིས་ཀྱང་ཅེས་
པ་ནས། དེ་ལས་ཀྱང་ནི་རྒྱལ་བའི་ལམ་འདིའོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་ཞི་
དག་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱིན་སྟེག་དང་བཅས་པ་དང་ཀྱང་པ་གསུམ་པས་དག་པའི་རྫོགས་རིམ་
ཀྱིས་དབང་བཞི་པའི་དོན་བསྟོམས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་སྤྲུགས་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྤྱོད་གཉིས་ཆོགས་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ནི། ཅེས་པ་ལ་
མཁས་རང་པ་དག། །དབང་པོ་དང་རང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པ། རིམ་པ་གསུམ་
པོ་དེ་ལས་ཀྱང་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། མེ་ནི་དདུལ་རྒྱའི་དགའ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་ལ།
མཁས་རང་པ་དག། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་རིམ་པ་ལ་བྱུག་རྒྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རི་ལྟར་མེ་
ལ་རེག་ན་དདུལ་རྒྱ་འགྲོས་པར་འགྱུར་བས་མེ་ནི་དདུལ་རྒྱའི་དགའ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཐབས་དང་བཅས་
པའི་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དདུལ་རྒྱའི་འཆིང་བར་བྱེད་པས་མེ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་ན་ནམ་ཡང་དདུལ་རྒྱར་
འཆིང་བ་མེད། མེས་དདུལ་རྒྱ་བཅིངས་པས་ལྷགས་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་བྱེད་ཀྱི་མེས་དདུལ་རྒྱ་
མ་བཅིངས་ན་ནི་གསེར་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། ལྷགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་དང་བྲལ་ན་བཅུད་ལེན་
སྤྱོད་པ་པོ་རྣམས་ལ་རྩལ་འཕེལ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་མེད་ཅིང་དེ་མེད་ན་སྤྲུག་བསྐལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་
འགྱུར་བའོ། །བཅིངས་པའི་དདུལ་རྒྱས་ཁམས་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་འགྱུར་བས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་
ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མེད་སྒྲོར་བ་བྲལ་ན་ཉག་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་དག་གི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་
ནི་འཆིང་བར་མི་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་བཅིངས་པ་མེད་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ལུས་འཕྲིགས་པ་
མེད། བདེ་བས་དེ་མ་སྤྲུག་པར་ལུས་ལ་དགའ་བའི་སྤྱོད་པ་མེད་དེ་མ་སྤྲུག་པའི་ལུས་ཀྱིས་འདིར་ནི་
སྤྱན་སྤྱེས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མིན་ལ་བཅིངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཁམས་སྤྱོད་མཆེད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་

བ་མེད་པར་བྱེད་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་འབྲུ་འཛོམས་པ་ཅམ་མཛད་པ་སྒོ་དམན་པ་ལ་
པན་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་བཞོད་པ་སྟེ། རང་གི་ལུགས་ནི་ཡེ་ལེར་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཉིད་གྱིས་མདོར་
བསྟུན་ཏེ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་དེར་བཤད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་གནས་དང་ཐར་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། གང་དུ་སྒོམ་པའི་
གནས་བསྟན་པ། ཐར་པ་སྐབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེད་མོས་ཆལ་ལམ། ཅེས་
པ་ནས། སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཕྱག་གིས་ཀྱང་འབྱུང་མི་འབྱུང། ཞེས་པའི་འབྲུ་འཛོམས་པ་པལ་ཆེར་གོ་
སླ་ལ། སྤར་བཤད་པ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྤུ་མ་བྱང་དོན་དང་འདི་དེས་དོན་གྱི་གནས་སུ་རྩེ་བཙུན་
རྒྱ་རོ་པས་གསུངས་པ་ནི་སྤུ་མའི་ལས་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒོམས་པར་འབྱུག་པ་ལ་དེས་གཟུང་
དུ་མི་སྒོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། འདིའི་ལས་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་ཀུན་དང་རབ་དུ་
སྐྱོར་བའི་རྩྭ་གས་རིམ་གཙོ་བོར་བྱས་པར་སྤང་རོ། །ལྟ་གནས་མཆོག་ནི་ལྟ་ཁང་སྟོང་པ་སོགས་
དང་། མཆོག་གིས་ནི་བྱུང་བའི་གནས་རྒྱ་ལན་རྒྱ་ར་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་
ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཀུན་དང་སྐྱོར་བ་ལ་བསྐྱུབ་པར་བྱའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཀུན་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཏེ་དེ་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་
ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་སྐབ་པའི་ཐབས་ལ་སྟོངས་པ་སྤང་བ། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་
ཀྱི་དམན་མཆོག་བཤད་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིས་
དང་གོང་དུ་བཟང་སྟེང་ཅེས་པ་ནས། སྟན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་དུ་སྐྱུག་པ་བྱེད་པ་བཞིན། ཅེས་
པའི་བར་གྱི་བརྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ནི་གོ་སླ་སྟེ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ནི་དང་¹འདུན་དང་བྲལ་ཏེ་སྐྱིད་ལུག་པའོ། །གནས་དང་ཞེས་སོགས་ལ་མཁས་རང་བ་དག །དེས་
དོན་གྱི་བཤད་པ་དང་། བསྒོམ་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྒོམ་པའི་དུས་དང་མཆོག་གི་མཆོན་མོ་
ནི་སྟོངས་པར་བསྐྱུར་བ་ལྟར་ན་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ལ་གནས་པས་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
དག་པར་མ་ཤེས་ཞེས་པའམ། མཆོག་གི་མཆོན་མོ་ནི་ཐུན་པ་ནག་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་

1 གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༥ དད་འདུན་དང་

ལ་སོགས་པའོ། །བླ་དོན་ལས་མཆོག་མི་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུ་ལའི་སོར་མོ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེའི་གཞན་དག་ནི་བླ་ཙམ་སྤང་ལ། བླ་དོན་ལས་མཆོག་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་མེན་པ་ཞེ་ལ་བཞག་པ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་ཐ་མ་བླ་དེས་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་མ་སྤྱད་པའི་ལོག་བཤད་དོ། །སྟོང་པ་ཞེས་པ་སོར་བསམ་གཉིས་དང་དུས་ནི་དུས་ཆེན་པོ་ནི་སྟོག་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་ཡང་བཤད་དུ་བླ་དེས་སྟོག་འཛིན་གཉིས་དང་། མཆོག་གི་མཆོན་མོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆོན་མོར་བརྗོད། ཅེས་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་བྱས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱས་པ་ན་བཤད་དུ་སྤང་ནའང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བར་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་ཅེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཐར་པའི་སྤྲད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྟོལ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་ནི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཅིག་གི་དོན་ལ་མཁས་རང་པ་དག །རང་གི་སེམས་ནི་བརྒྱལ་བ་གཉིད་མཐུག་པོ་དང་གཉིད་ལ་ཞུགས་པ་མི་ལམ་དང་སྟོར་བ་ནི་ནང་ལེར་མི་ལམ་དང་སད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟོམ་ན། བརྒྱུག་པར་དཀའ་བའི་འདོད་ཆགས་ངེ་མས་བགོས་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་བཞི་པ་དང་ཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་དབང་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི། གྱེ་མིའི་བདག་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །སྟོང་སྟོབས་དང་རྒྱལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དབང་གིས་སྟོག་གི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་ལམ་ཀྱི་སེམས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མའི་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་སད་པ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་གསལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དག་སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་པོ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་རང་གི་གནས་སྐབས་བཞི་སེམས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དག་ལ་བདེ་མཉམ་སྟེར་བ་མིན་པའི་བྱུར་ངོ་། །ཐར་པའི་ལམ་ནི་གང་ཞིག་ནས་མཁའི་ཤེས་རབ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཁྱུད་པའི་ལྟན་སྒྲིམ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བར་གནས་པའི་རང་སེམས་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་སྟེར་ངོ་། །ཞེས་གསུང་ངོ་།།

དེ་ལ་བརྒྱལ་བ་གཉིད་མཐུག་དང་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་བྱས་པ་མི་འཐད་
དེ། གནས་སྐབས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་པ་དང་ཆགས་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་སྐྱེས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པས། དེ་དང་སྐྱར་
བའི་ལམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཐར་ལམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མི་ལམ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་
འདིར་བྱས་ཀྱང་ནང་ལེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། གཉིད་མཐུག་པོ་ལ་བཟོས་ནས་གཞུག་ཏུ་བྱང་བས་
སོ། །དེས་ན་བསྟུན་པའི་དོན་ནི། བརྒྱལ་དང་ཅས་པ་ནི། གཉིད་སྐད་བཞི་པའི་ལྷན་གཉིད་མཐུག་
གི་གནས་སྐབས་དང་གཉིད་ལ་ཞུགས་པ་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་བཞིའི་
ནང་ནས་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྐྱར་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྟུན་
ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྟོལ།

བཞི་པ་ལ་བཞི། རྣམ་མཚོད་པའི་ཆོག་གཏོར་མའི་ཆོག་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྒྱལ་
དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཨོ་ལྷ་མཁུ་ཞེས་པ་ནས། ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་
སོགས་བྱ། ཅས་པའི་བར་ལ། མཁས་པ་རང་དག་གིས་བཟའ་བརྒྱུང་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་བསྟན་པ་ལ་ཆང་གི་མཚོད་པ་ནི། ཨོ་ལྷ་མཁུ་རྟོ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་རིམ་པར་
གནས་པ་དང་པོར་ཆོགས་འཁོར་དཔའ་པོའི་སྟོན་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་རྟག་ཏུ་ཐོད་པའམ་
ན་རི་ཀེ་ལར་གནས་པའི་ཆང་ནི་ཨོ་གྱིས་མི་གཙང་བའི་བྱི་མ་སྐྱངས་ནས་ལྷ་ཡིས་བདུད་ཅི་ཆགས་
པའི་རོ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པར་བྱ། ལྷ་གིས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཤིང་མང་པོར་རབ་ཏུ་
འབར་བར་བྱས་ཏེ་རྟོ་སྐྱ་རི་པོར་ཅན་ནི་ཁུ་བ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་དུ་རིམ་པས་
བསྐྱོམ་པར་བྱས་ནས་ནི་སྟོད་དེ་ནས་སྐྱངས་པའི་ཆང་གི་ཐེག་ལེ་དག་གིས་ལག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་རི་པོར་ཅན་གྱི་སྟེ་གཡོན་པའི་མིང་མེད་སྟོན་ལག་གི་ཅེ་མོས་ས་དག་ལ་བྱི་
རོལ་ཏུ་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་མཚོན་བྱེད། ཟུར་གསུམ་བྱས་ནས་དེའི་དུས་སུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་
མཚུངས་སྟོང་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མི་མཚོན་བྱེད་ལྷུ་པོལ།

དེའི་དབྱུས་སུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལ་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལ་སྟོན་གསུམ་གནས་པ་དེ་

དག་ཀྱང་སྒྲགས་པས་བསྐྱོམ་བྱས་ནས། མཐེ་པོ་དང་ནི་མིང་མེད་ས་དང་རྒྱུང་ཐབས་ཤེས་དག་གིས་སྒྲངས་ཏེ་རིགས་སོ་སོའི་སྒྲགས་མཐའ་བརྟེན་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ཅིང་གཏོར་བས་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་བྱ། ཆང་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་བཟའ་བརྟུང་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་གོང་བུའི་ཟས་ལྟ་བུ་ལ་དེ་མི་རུང་བས་ཆང་ནི་ཞེས་ངས་གཟུང་གི་ཆོག་སྟོས་པ་དང་། སྟོན་ལག་གི་ཆོས་འབྱུང་འདྲི་བ་དང་མཐེ་པོར་དང་སྟོན་ལག་གིས་ཆོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས་གཙོ་བོར་ན་མཆོད་པའི་དོན་དུ་བྱའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱས་ཀྱི་རྒྱུ་པོའི་ནང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་ནི་སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་རང་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུད་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་མོའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཅིང་དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་གནས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲུང་བྱ་དང་སྒྲོང་བྱེད་གཉིས་ལས། སྤྱི་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་ནི་བྱུགས་གསུང་སྟེ་སོགས་ཏེ་དེ་དག་ན་གནས་པ་གང་འདོད་པ་བསྐྱོམ་བྱར་བསྟན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དགའ་བར་མི་གཟུང་སྟེ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་དང་གྲོང་གི་བདག་པོ་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཅིག་ཏེ་ཐོག་མར་ཞེས་པ་སྤྱི་རང་མ་དག །བདུད་བགེགས་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མར་ཞེས་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འགྲོ་གཏོར་མའི་དོན་ནོ། །གཏོར་མ་དང་པོ་དབྱས་མཐའི་མིང་གིས་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་མཁས་རང་པ་དག་རྫོང་གསུམ་གྱིས་གཏོར་མ་སྦྱིན་ཏེ། ཡུལ་དང་གྲོང་གི་ཡི་གེ་མཉམ་པ་རྣམས་མཉམ་པའི་མིང་གིས་ཡི་གེ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་དང་། མིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཉམ་པ་སྟེ་དེའི་དང་པོ་དང་དབྱས་དང་མཐའ་མའི་མིང་གི་ཡི་གེས་མིང་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་གཏོར་མ་དབང་ལེར་གསུངས་པ་བཞིན་འབྱུང་ལོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །འདིར་གཏོར་མ་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་འདྲེས་མར་གསུངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་སྒྲུང་བ་སོགས་ཆོ་ག་འདྲ་བ་དང་བྲེང་འདྲིན་གྱི་སྟེན་སྒྲོལ་སྒྲིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །འཕྲོག་མ་ལ་ནི་ཆང་བྱ་གཉིས་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲགས་ནི་བྱུག་རྒྱུ་ལྟར་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་རྒྱུ་ཏེ་བརྟེན་གེ་པ་རྒྱ་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་བདག་དང་གྲོང་བདག་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པར་མ་ཟད་སྒྲུང་ཡང་ཁོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་གཏོར་མ་དབང་ལེར་བཤད་པ་སྟེ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མོ་ཉ་མོ་རྣམས་དག་ལ་ཟས་ཀྱི་བྱང་ནི་སྦྱོར་པའི་སྐྱགས་ཀྱང་སྟོང་འབྲེལ་
ལས། ཡོ་རླླ་རླླ་ཀྱི་ལྷ་བྲ་བྲ་མི་བྲ་རླླ་སྐྱ་ ཡོ་ལྷ་རླླ་ཞེས་བརྗོད་དེ་གཏོར་མ་ས་¹སྟེང་འོས་པའི་
གནས་སུ་བཞག་སྟེ། གཏོར་མ་སྦྱོར་པའི་བདག་པོ་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ནི། །འབྱུང་མོ་
ལྷག་མ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ལ་ཐོས་པའི་ལྷག་མ་ཡང་སྟོང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱགས་འདིས་
སྦྱོར་རྟེ། ཡོ་ཁ་ཁ་ཁ་ཉི་ཁ་ཉི་ལྷ་ཅིའུ་བ་ལོ་བཟ་བཟ་ཀ་སྐྱ་ ཞེས་པའོ། །སྐྱར་ཡང་ཐོས་པའི་རྗེས་
སུ་སྦྱོར་བདག་གི་དགོ་བ་སྟེལ་བའི་དོན་དུ་སྦྱོར་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱང་སྐྱབས་འདིར་བཟུག་གོ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྗེ་རྗེ་དགོང་པ་དང་གོ་སྐྱ་དང་། ཁ་འཕང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མགོར་རྩི་དང་། མགྱིན་པར་རྩི་དང་། སྟེང་ཁར་རྩི་དང་། སྟེ་བར་རྩི་དང་། གསང་བར་རྩི་དང་། གཙུག་
ཏོར་དུ་རྩི་ཞེས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་རྗེ་རྗེ་སྟེ་ཡོ་རླླ་ལི་ཁ་ཡ་བོ་ཁྱེ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་
དུག་དགོང་དོ། །དེ་ནི་ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བའི་ཡན་ལག་དུག་ཅེས་བྱའོ། །ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀའི་
རིགས་ལ་གནས་པའི་ཡན་ལག་དུག་དགོང་པ་ལ། ཡབ་ཀྱི་སྐུ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྟོ་གསུམ་ལ་མགོ་
མོར་ལྷ་སྟེང་ཁར་ཨི་གཙུག་ཏོར་དུ་ལྷའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོ་གསུམ་ལ་སྟེ་བར་ལྷི་མགྱིན་པར་རྩི་
གསང་བར་ལྷ་ཞེས་དགོང་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོང་པའི་དུས་ནི་གཉིད་དུས་དང་མཆོད་པ་སྦྱི་དང་
ཁྱད་པར་འཁྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དུས་སུ་བྱ་ལ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མཐར་ཡང་དགོང་པར་གོང་འོག་
རྣམས་སུ་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི་ཅེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཅེས་པ་ནས། དབང་གི་ལེའུར་
ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བརྗོད་ཅིན་ཏིའི་བར་དོ། །བཞི་པ་མདོན་སུམ་དང་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོམ་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བདུན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་ཡེ་ཤེས་སྟོམ་ཚུལ་བཤད་
པ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་རི་ལྗར་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིམ་
གཉིས་སྟོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ། རིམ་གཉིས་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རིམ་གཉིས་བསྟོམ་
པའི་ཡུལ་ཆོད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཅེས་པ་ནས།
མདོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། ཅེས་པའི་བར་ལ། བསྐྱེད་རིམ་
གཉིས་ལ་ཡང་ཐོག་མར་མི་གསལ་བར་སྐྱང་བ་དང་། དེ་ནས་སྟེ་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྐྱང་བའི་

1 གཙུང་། ཤོག ༡༩ ན ༡ གཏོར་མས་སྟེང་།

མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་
དུ་སྒྲོམ་བར་གསུངས་པ་དང་འོག་དུ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པས་རིམ་བཤད་པ་གཉིས་ལ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་རིམ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་
པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་དེ་ལས་
རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོང་བས་བསྐྱབས་པས་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་དཔེར་ན་མཁའ་ལ་སྐར་
མའི་ཆོག་གས་སྤང་བ་བཞིན་དུ་རེ་ལྷ་སྤེའི་ཆད་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཞེས་
པའི་ཡུལ་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཤེས་མེད་གིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་སྤིང་བ་སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་གསུམ་
གྱི་ལྟ་དང་དུས་གསུམ་གྱི་ལྟའི་རྣམ་པ་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་
བརྟགས་པར་སྤང་བའོ། །འདིར་དང་པོར་རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱེད་པ་སོར་
སྤྱད་བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཤེས་ཤིག་གི་སྒྲོང་གཟུགས་སྤྱི་ཆོགས་
པའི་སྐུ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱིས་བྱངས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་མཆོམས་
ཀྱིས་སྤེའི་མེད་གིས་གཟུགས་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་གཡོན་གཡལས་ཀྱི་རྒྱུང་འགགས་པས་
འཛིག་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འཛིན་པ་སྟེ་སོག་ཚུལ་ཡང་དེའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ས་མ་
ཐོབ་བར་གྱི་མཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་མོས་སྤྱོད་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲོབ་པའི་ས་མཐའ་མའི་མཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྐུ་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོམས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ། སྐུ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་པ་ལྷག་མ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
ཞིང་སྟེ་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་པ་སོགས་སྐུ་ལྟ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གཟིགས་པའི་སྒྲུབ་དུ་སྐུ་དུ་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟ་ནི་མངོན་ཤེས་
གཞན་དང་ཡུལ་མི་འདྲ་བའོ། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་སྐུ་མོང་གི་སྐུ་རྣམས་
ནི་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བཟླ་བའི་ཡུལ་ལ་དཔྱུས་ལོང་ངོ་། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ཅེས་པ་
ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་མཁས་རང་བཤད། །ཤེས་པ་ཆོགས་

ལམ་ལྟའི་མིག་ཤོད་ཅེ་བཟོད་གསུམ་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱན་ཚོས་མཆོག་ཤེས་རབ་གི་ས་བཅུ་གཅིག་
ཡེ་ཤེས་གི་ས་བཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་བེད་རོ། །རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་རྩོམ་མེད་ལྟའི་ལྷ་སྤྱན་ལྟའི་རྣམ་
གཞག་གསུངས་ཀྱང་འདི་དང་འཛོག་མཆོམས་མི་མཐུན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ནང་པན་ཚུན་འཛོག་
ཚུལ་མི་མཐུན་པར་སྤྱང་སྟེ་འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པའི་སྐབ་པ་ལ་ཅེས་པ་ནས། དང་པོར་གྲིས་སྐྱུ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་
མིན་པས་རང་སེམས་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྩེས་སུ་དབག་པ་ཞེས་ཐ་སྟང་
མཛད་པ་ནི་སྟོག་གྱུར་རྟགས་ལས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་དགོངས་པ་མིན་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་འདིའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཐ་སྟང་དེ་དང་པོར་ལྷགས་མ་སོགས་ལ་བལྟས་པའི་རྩེས་སུ་ཡིད་གིས་དེ་དཔོག་པའམ་
དཔྱེད་པས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་གི་བའི་ལུས་དང་འབྲུ་ཚུལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱེ་དེའི་རྒྱུ་གིས་
བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ཉིད་དུ་ལྟའི་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་སྟོབ་པ་ན་ལྟ་གཅིག་གི་རི་
མོ་དང་ལྷགས་མ་སོགས་ལ་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་དེའི་རྩེས་སུ་དེས་པའི་རྣམ་པས་བལྟ་བར་བྱ་
སྟེ་ཞེས་པ་དང་། རང་སེམས་བསྟོམ་པར་བྱ། ཅེས་པ་ལྟར་ཡིད་གི་དེས་པའི་འཛིན་སྣངས་ལྷགས་
ཅན་བསྐྱེད་ནས་བསྟོམ་ཞིང་དེ་གོམས་པ་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བྱས་པས་ལྟ་གཉིས་པ་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་མན་ངག་ཞིབ་པར་གསུངས་སོ། །ཉིང་དེ་
འཛིན་རྒྱལ་སོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཆོལ་ལྷགས་དང་། མཁའ་འགྲོ་
མ་གྱུར་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལྷགས་མ་ལ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
དང་ཚུལ་འབྲས་སྟེ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟེ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྣམ་འགྱུར་དང་པོ་བཞི་བསྟོམ་པའི་ཡུན་ཆད།
འཛིན་པ་བརྟན་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཡུན་ཆད། ཞར་ལ་སྐྱུ་གཟུགས་བཞེངས་ཏེ་མཆོད་
པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གིས་ཀྱང་ཅེས་པ་ནས། འཛིན་པའི་སྟོབས་གིས་རང་
སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་ན། ཅེས་པའི་བར་ལ། དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གྲིས་སྐྱུར་གྲིས་
པ་བརྟགས་པའམ། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མ་བརྟགས་པ་ལེའི་བྱེད་དམ་ལོ་གཅིག་ལྟ་མའི་དེས་
པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་གོ་རིམ་ལྟར་སྐྱུར་ན་བསྐྱེད་རིམ་ལོ་བྱེད་དང་པོར་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་

འབྱོར་དང་པོ་བཞི་ལོ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལས། ཡང་ན་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣམ་པོས་བསྐྱེད་རིམ་
དང་མོར་སྤྱད་སོགས་བཞི་ལོ་བྱེད་དང་། རྒྱལ་པོས་དེ་གཉིས་ལ་¹གཅིག་བསྐྱེད་པར་མངོན་ལ་
ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྲོལ་བས་ཞེས་པ་ནས། ཇི་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་
ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ནི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་བཞི་བསྐྱེད་ནས་ལོ་གསུམ་ཕྱིགས་གསུམ་
གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འབྲུབ་པའི་དོན་དུ་མངོན་ནོ། །མཁས་རང་བ་དག །སྤར་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་ལོ་གསུམ་ཕྱིགས་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་འབྲུབ་པར་
བཤད་ལ། འདིར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མན་ཆད་བརྟན་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་
ལོ་གསུམ་ཕྱིགས་གསུམ་དགོས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་མོད་དུང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་
པ་ནི་འདིར་གྲིས་སྒྱུ་དང་སྒྱུ་གཟུགས་དང་སྒྲེགས་བཅ་གྲི་བའི་སྤྱད་དུ། ཅེས་པ་ནས། ཇི་ལྟ་བ་རྒྱས་
པས་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཉེ་གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་གཉིས། ཐབས་
ཤེས་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་དང་མཆོན་བརྗོད་ལས་གསུངས་ཚུལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་དོན་
གཉིས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་གི་དེས་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས།
གྲིས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་གཉིས་གྱི་བདེ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་རྟོ། །ཅེས་པའི་བར་ཉེ་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་
པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་དེ་ནི་དབྱེ་བ་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། འདིར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དབང་
བཞི་པའི་དོན་དབྱེ་བ་བྱས་པ་སྟེ་ཅལ་བཏོན་དུ་བཤད་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་གཞན་བདེ་
ཆེན་དེ་ཅལ་བཏོན་དུ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་མཛོར་བསྐྱེད་
གྱི་མཆོན་བསྐྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱས་འབྲེལ་ཙ་བའི་རྒྱུད་
གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་སྟོང་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་ཇི་མེད་པའི་འོད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
སྤར་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལྷ་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གྱི་མཛོར་བསྐྱེད་

1 ཁོལ། ཤོག ༡༠༧ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༩ དེ་གཉིས་ལོ་གཅིག་

ཆེན་པོའི་བཤད་བ་སྟེ་ལྟ་པོ།

མདོ་རྒྱད་བཅུད་བཟང་སྟོང་གི་བྱམ་པར་འདོན། །རོ་འདོན་མཆོག་ནི་ལེགས་བཤད་
གཏམ་གྱིས་བྲེལ། །ཚུད་དུས་འདོན་མའི་སྟོ་བ་རིགས་ལྟན་གྱི། །མན་ངག་འདོད་དགའི་ཆར་བས་
ཅི་ཡང་ཆོམ། །སྐྱེ་འགྲོའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིགས་བཟང་ཀུན་གསལ་མའི། །པར་བར་རོ་མཆར་ངེས་པ་
ཉག་སྒན་གངས། །དེས་འདོན་དབང་པོའི་གཞུ་འདི་དབྱར་སྐྱེས་གྱི། །སྤྱིན་སྒྲ་ལ་རོལ་ན་བ་ཀུན་
སིམ་བྱེད། །བསྟུས་རྒྱད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། །རྣམ་སྟེལ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་སྟེང་། །འདི་ཡི་རིན་
ཆེན་དོལལ་གཞན། །རྩོམ་སྟེང་བའི་གནས་སུ་འདོད། །ཞབས་སེན་རྩོད་ཆགས་པ་ཡི། །ཅི་
སྒྲིག་དང་མའི་མདོག་ཅན་གྱི། །རལ་བ་འདོན་འདི་ས་གསུམ་ན། །འབྲུན་རྩོད་པའི་མཆོད་རྟེན་
ཉིད། །རྩོངས་པའི་ཆང་ཆིང་སྟུག་པོར་གནས་བཅས་ཤིང་། །ཐེ་ཆོམ་རོ་འདོན་བྱུང་དག་བསྐྱེད་
པ་ཡིས། །གཞུང་གི་རི་ལ་ཉེ་བར་ལྷག་བྱེད་པ། །འདི་དག་མི་བཟད་དུག་གི་འབྱུང་ཁུངས་
ཉིད། །ལེགས་བཤད་གཏམ་ནི་རྣ་བར་ཡོངས་འདྲིས་བརྗོད་པ་གཞན་གྱི་ཡི་གེ་གསལ་བའི་གོ་
སྐབས་འཕྲོག་། །རིག་པ་མཆོག་གི་མདའ་འདོན་མངལ་བཟང་རིགས་རྩལ་བྱེ་བའི་སྟོ་ལྟན་སྟོ་བས་
ཀུན་ཏུ་དེགས། །ལོག་སྒྲའི་ཐུན་ཆོགས་ནི་མེད་འོད་ལྟན་དེ་ཉིད་སྤང་བའི་ཉིན་བྱེད་འབྲུམ་གྱིས་
རྣམ་པར་སེལ། །ཐུབ་བསྟན་རྩོད་པའི་དུས་མཐར་འབྱུག་བཙོན་གདོད་ཐུན་ཅན་གང་གསང་བ་
པ་འདིའི་རྩོ་རྩེས་བཅོམ། །དེ་དག་རྣམ་དཀར་བདུད་ཅིའི་བས། །པངས་པ་མེད་པར་འགྲོ་འདི་
ལ། །སྤྱིན་བྱ་མི་འབྱུང་བདེ་བའི་རྩལ། །ཡིད་ཀྱི་རྩིང་བྱ་ཁེངས་བྱུར་ཅིག །སྐྱབ་ཐབས་ལེའུའི་
རྒྱས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྩེས་སུ་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
རེ་ཤིག་རྩོགས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་
ཏུས་པར་བྱུར་ཅིག །སཏྭསྒྲུལ་། །

༡༡། །དུས་འཁོར་རྟེན་ཆེན་ལས་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་རྟེན་ཞང་ཁུང་བ་ཆོས་
དབང་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །གང་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཅུད། །རེག་པའི་ལྷེ་ཅེ་ཀུན་མཁུན་
ཀྱི། །ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྗེས་འགོ་བ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་སྒྲ་མ་རྒྱལ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་བའི་
ཡིད་འཕྲོག་སྤྱི་ནི་ཕུན་ཆོགས་འགྱུར་མེད་རབ་དགའི་དགའ་བས་ཅི་ཡང་སེམས་པའི་ཁོང་བཞད་
ཀྱིས་ཁེངས་ཅ་བ་ཡི། །ཞལ་ཀྱི་དབང་པོ་ཁྱུང་འཛུམ་འཛུམ་དཀར་འཕྲོག་ལ་བཅོན་འདིས་རྩ་
སྤྱོད་རྒྱལ་མཆོན་སྤེལ་བཅས་པའི་མཁུན་པའི་ཕུག་ན་སྤྱིང་དང་ནི། །རོ་འཛིན་ཅེ་མོ་ལྷན་ཅིག་
གནས་བྱེད་སྤྱོད་དེའི་རྗེས་སློབ་གསེར་ཀྱི་མངལ་དང་པད་དཀར་མིག་ཅན་མཆོད་སྤྱོད་བརྒྱ་པའི་
ལྷ་བྱེད་སྤྱོད། །ས་ལ་རྟོག་འདྲ་སྤྱོད་པོ་རབ་དང་བལྟས་པ་ཅམ་ཀྱིས་ངེས་པར་ཁྱོད་མཐོང་དེ་ཡི་
མོད་ལ་མགོན་ཁྱོད་གོ་འཕང་ངེས་པར་སྤྱོད་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །རྩལ་བལ་གྱུར་གྱུམ་དོག་པ་
ཡི། །དོ་ཤལ་རབ་ཁྱོད་བཅོམ་ལྷན་འདས། །སྤྱོད་བསངས་མཛེས་སྤྱག་ལང་ཆོ་ཅན། །དཀྱིལ་འཁོར་
དབང་པོས་དགོ་ལེགས་སྤྱོད། །ནམ་དཔྱོད་པད་དཀར་སྤྱོད་ཆལ་དུ། །རྒྱུད་འགྲེལ་ངང་པའི་བྱ་མོ་
དཀར། །དེ་ཡིས་སྤྱོདས་ལྷན་སྒྲ་བ་ནི། །ཐོད་ཆལ་བཞིན་དུ་མཁུང་ལ་སྤང། །རབ་དྲུང་ཡིད་ཀྱི་མེ་
མོང་ངོས། །རིགས་ལྷན་ཐུགས་རྗེའི་པིར་ཀྱི་ནི། །ལེགས་བཤད་རི་མོ་ཡོངས་སྤྱོད་འདི། །སྤྱོད་ཤིག་གོགས་
དང་ཡིད་དགར་གྱོས།

༥ །ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། །མཆོད་པར་བཛྲོད་ཅིང་བཅུམས་པར་དམ་
བཅའ་བ། །ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ། །ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། །མཆོད་
པར་བཛྲོད་པ་ནི། །ཕུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྲང་ངོ། །གང་ལ་ན། །ཤྲ་ཐུབ་པ་གང་གི་དམིགས་བཅས་
རྩལ་མེད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་བཟང་པོ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་
ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྟེས་
པ། །ལྷ་མི་ལྷ་མིན་སྤྱོད་ཡི་སྒྲ་མ་ཀུན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཕྱེད་པའོ། །སྤྱོད་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་

བྱང་ཞེ་ན། གང་གིས་སྔོན་ལས་དུས་སུ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་མེས་བྲན་གྱི་སྒྲ་
 ལྟ་བུའི་སྔོང་གཟུགས་དང་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འགྲུར་མེད་ཡེ་ཤེས་
 བསྐྱེམས་པའི་སྔོང་གིས་བདེ་ཆེན་དེའི་རྟེན་ཡིད་ལས་བྱང་བ་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་དག་རང་གི་རྩོ་
 རྩོམ་པའི་ཆེ་ནས་ནང་དུ་བཀྲུག་སྟེ་ཐོག་མར་བཅེགས་པ་དང་དེ་ནས་རང་གི་དབྱེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
 བར་དང་ནི་དེ་ནས་རྩོ་རྩོ་གཟུག་ཏྲར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བྲིད་དེ་བདེ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྔོང་བྲུག་བརྒྱ་
 རྩོགས་པ་ལས་སྐྱེས་སོ། །ཁམས་དཀར་པོ་གྲུན་དུ་བཅེགས་པ་འདིར་བསྟན་པས་མས་བརྟན་
 ཀྱི་དགའ་བཞི་ཅན་སྔོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱེལ་བ་དང་གཟུག་ཏྲར་གྱི་གནས་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་
 གཟུང་དུ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་རྩལ་ཡང་གཟུག་ཏྲར་ནས་སྤར་ལ་ཁོར་བུའི་ཆེ་བར་དུ་བྲངས་ཏེ་བརྟན་པར་བྱེད་
 རོ། །དེ་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་ཆ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་གོང་དུ་བྲངས་ཐེན་ལ། མཁས་ལྷ་པ་དག་
 གིས་ཀྱང་ས་བརྒྱ་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ་འཆད་པ་ན། ཁུ་བ་ཁོར་བུའི་ཆེ་ནས་ཡང་འཕེལ་ཁྲག་གཟུག་
 ཏྲར་ནས་མར་འཕེལ་ཏེ་དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཁུ་བས་གསང་གནས་ཀྱི་བྱེད་གང་། རྩལ་
 ཀྱིས་དབྱེལ་བའི་བྱེད་གང་། དུས་སྔོང་གཅིག་གི་རྒྱང་འགགས་ཞེས་སོགས་བཤད་ཅིང་དེ་ལྟར་
 སྤར་བའི་ལུས་ཀྱང་རྩ་འཁོར་ལོ་བྲུག་ལ་འདོད་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁུ་རྩལ་ཡས་མས་སུ་བཅེགས་པ་
 བྱེ་ལུགས་འདི་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་
 ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་སྔོང་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་དང་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་ལ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་
 སྔོང་བྲུག་བརྒྱའི་གངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པས་ན་ཁུ་རྩལ་གཉིས་ལ་ཡང་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྔོང་བྲུག་
 བརྒྱའི་གངས་ངེས་པར་འཛིན་ཅུས་ཏེ། ཁུ་རྩལ་དེ་དག་དང་བདེ་བའི་གངས་དེ་དག་རྟེན་བརྟེན་
 པ་ངེས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་རྟེན་ཁུ་རྩལ་གྱི་ཐིག་ལེ་རེ་རེ་མི་འགྲུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བདེ་ཆེན་
 སྐད་ཅིག་རེ་མི་འགྲུར་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྩོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ། རོན་འདི་ནི་ཞབས་གཅིག་
 རྩོ་རྩོམ་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི།

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག། ༤༩ ཞོག་ ༡ ཟླང་། ༩

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་བཞི་པ་ཞེས་བྱས་ནས་དབང་བཞི་པའི་དོན་འགྲུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་རྟག་
པའོ། །ཞེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ནི་རྩལ་མེད་སྟོང་ཉིད་འདེན་བྱེད་མ་ཆང་ཞིང་རྟག་པ་རྒྱུར་འདོད་པ་འགལ་
ཏེ་སྟོན་གཉིས་དང་བཅས་སོ།།

ཡང་ཁ་སྟག་ཅིག །ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་འཆད་ཅིང་དེའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བདེ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཇོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་
བསྐྱེམས་པ་ཅམ་ཀྱི་ཡེ་རྒྱ་ནི་མི་འགྲུར་བའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་མིན་ལ་འཕགས་མར་གྱུར་པའི་
ཡེ་རྒྱ་ལ་བྱེད་ན་དེས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཇོགས་པ་ཆང་བར་མི་འདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་
དོལ་འབྲང་ཅིག །ཕྱག་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་འགྲེལ་
སྟོར་གསུམ་དུ་སྟོང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱེ་མ་
གསུངས་སོ། །ཞེས་ཆ་མེད་པའི་རྒྱས་གཏམ་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་ཡང་། གང་གི་དམིགས་
བཅས་རྩལ་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་པ་ནི་ཤྱ་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོས་མེད་པས་ཤྱ་ཐུབ་
པའི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཉམ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྟོང་
གཞུགས་རང་གི་ངོ་མོའི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ན་ཡབ་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་འཆད་ལ། བདེ་
ཆེན་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲོ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་པ་འཆད་པའི་ཆེ་སྟོང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་ལུམ་ཀྱི་བཤད་
པ་མང་སྟེ་སྤར་ཡང་བཤད་ལ་ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་སྐྱེ་བཞི་དཔྱེར་མེད་དུ་འདུས་པ་ལ་ཕྱག་
འཆམ་བ་ནི། ཀླ་ལ་ཅ་ག་ཞེས་པ་བཞི་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་མདོན་བརྗོད་ཀྱིས་གང་ལ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་
ཐིག་ལེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེལ་སྐྱེ་དང་རག་སྐྱེ་བརྗོད་ཀྱི་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལོངས་སྐྱེ་
དང་། སེམས་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་གཡོ་བ་མེད་པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་པའི་ཐིག་ལེ་
འཛོ་བའི་རིམ་པ་མེད་པ་སྟན་སྟེས་ཀྱི་སྐྱེའམ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་པོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་མོའི་
སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བརྟུང་བྱས་ཤིང་ཅེས་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་ལེའུ་དང་པོར་རྒྱ་རོ་པ་དང་ཨ་ཅ་ལ་གར་
གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བཞེན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྤར་ཡང་སྐྱེ་བཞི་པོ་སོ་ལ་འདུད་པ་ནི། ཀླ་སོགས་ཡི་
གེ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་པོས་རབ་བརྟུང་ནས། ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོལ། །འདི་དང་ཆོགས་བཅད་སྤར་

མ་གཉིས་ལ་སྒྲོལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འདི་མིང་དང་སྤྲ་མ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཅིག་ལ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསྟོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཡང་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། དང་སྟོང་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་ཀུན། ཅེས་པ་ནས། སྤྱལ་བའི་སྒྲོ་ཡིས་གྲི་བར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱད་རྒྱད་པ་པོས་གསོལ་བ་གདབ་པ་བཤད་པ། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པས་ལན་གྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྤྱར་བ། བཤད་བྱའི་རྒྱད་ཆིག་དགོད་པ། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར། དཔལ་ལྷན་ཀ་ལྷ་པའི་སྟོང་གི་ཅེས་པ་ནས། ལན་གྱི་གསུང་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས་གསུངས་པ། ཞེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྱོད་པ། ལེའུ་རེ་རེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པས་འཇམ་དཔལ་ལ་རྒྱད་རྒྱད་པར་བསྒྱལ་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲ་དཀར་པོ་ལ་བསྒྱལ་བ་དང་། གནང་བ་བྱིན་པ་སོགས་བཀོད་པ་ནི་བསྐྱས་རྒྱད་དང་འབྲེལ་ཆེན་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་ཀ་ལྷ་པ་དང་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་ཆེལ་གྱི་སྟོན་བྱང་བཤད་མི་དགོས་ཀྱང་རྒྱད་འབྲེལ་འཇམ་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་དར་བ་ན་དེའི་གདུལ་བྱས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འོ། །རྒྱད་པ་པོ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སེམས་ཁྲི་ཡོད་པའི་སྟོན་བྱམས་ནི་སྟོན་གྱི་ཁང་པ་མིན་པར་རྟོཾ་མེ་ལྷའི་བྱི་རོལ་ན་རྒྱད་སྟོན་པའི་ཁང་པ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་ནི་གཙུག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷ་བ་བཟང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ཅེས་པ་ནས། ལན་གྱི་གསུང་སྟེ་སྤྱད་ཡང་རྒྱད་འདི་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་གོ་སྤྱོད་པ། གཙུག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མཐའ་ནའང་ལྷ་ལྷ་མ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་དང་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོད་འཁོར་ལུན་ཆོགས་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་གཞུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་མཇད་

ལ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དྲུག་མཉན་པར་འཆོལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 བློ། སྤང་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་པོ་མོ་ནི་རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་མི་འཕྲོགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་དབྱངས་གསལ་ཀྱི་ཡི་གེས་མཆོན་པ་རྣམས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པའོ། །ཁ་ཕྱོགས་
 ཅིག །དབྱངས་དང་ཆེ་བ་དང་ཁུ་བ་གཞན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དམ་ཀྱི་ལྷ་དང་། གསལ་བྱེད་དང་
 ཉི་མ་དང་རྒྱལ་གཞན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིས་སུ་བཅད་
 བ་དབྱངས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྟོང་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱུད་འདི་ལ་སྤྲར་ཡང་
 གསོལ་བ་བཏབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུད་གཞན་བཞིན་བྲིས་ལན་སྟེལ་ཏེ། མི་འབྱུང་བར་ལེའུའི་
 རོག་མར་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ལན་ཀྱི་གསུང་ཡིན་
 བོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པས་ལན་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་པར་གསུངས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་ཆེན་
 པོ་བཞི་ལས་དང་པོ་རྣལ་འབྱེར་མའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་མདོར་བསྟན་ལ་གཉིས། མདོར་
 བསྟན་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཀྱི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོབ་
 བྱ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག །ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན། ལམ་སྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དག་པ། ཀུན་རྫོབ་དང་གནས་ཆོད་ལ་སྟོན་
 ཏེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ། དག་མ་དག་སྟོན་ཆོགས་པའི་སྟོན་བསྟན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། བྱང་དང་གཞན་ཀྱི་དག་པ་སྟོན་ཏེ་བཤད་པ། བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
 ཁམས་དྲུག་དག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་དོ་རྫོང་བསྟན་པ། དབྱངས་གསལ་དག་པས་སྟོན་ཆོགས་
 གསུང་དོ་རྫོང་བསྟན་པ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་དག་པས་གཙོ་བོ་ཐུགས་རྫོང་བསྟན་པ། ཀུན་རྟོག་དག་
 པས་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤེས་རྫོང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 ལེའུ་འདི་ལ་གནས་པ་ཉི་ཤུ་ལས་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྐྱབ་ཐབས་ལེའུ་ལ་སོགས་པར་ཡང་རྟོན་
 བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་མང་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་གསུངས་ཤིང་
 ཆོས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་དག་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། །དེ་ལས་འདིར་

ནི་སྐྱབ་ཡེར་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དག་པ་ཁ་འཕངས་པ་འཆད་དེ་དེ་ཡང་རུས་པའི་ཁམས་སོགས་
 སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་ནི་དག་བྱ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཀ་བ་སོགས་རྩལ་ཚོན་གྱིས་
 གིས་པ་བསྐྱབས་ཏེ་བསྐྱོམས་པ་ནི་དག་བྱེད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རིམ་སྦྱངས་ནས་འབྲས་དུས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཀ་བ་སོགས་འབྲུབ་པ་ནི་རིམ་རྒྱར་དག་
 པའོ། །སྤྱ་བྱ་སོགས་མ་པལ་ཆེར་རུས་པའི་ཁམས་འགགས་པ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་སྤྱི་ལ། འགའ་དོལ་
 ལྷག་ཞིག་གཏོད་ནས་དག་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱ་མའི་འགགས་ཚུལ་ད་དུང་བཤད་དགོས་པས་སྤྱག་
 མ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དག་མ་དག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་གཏམ་སོ། ༡།

དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གི་དོན་ནི། ད་ནི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་
 དག་པ་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་བྲལ་དག་ལ་གནས་པའི་བ་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་རྩོ་
 རྩེ་མེ་ལྗེའོ། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་པལ་ཆེར་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པ་དེས་གོ་བར་བྱས་སོ། །དབུས་
 སྤྱ་ཁུ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་རྩལ་ཚོན་གདབ་པའོ། །གང་དུ་རྩལ་ཚོན་བྱག་པ་ཡིན་པ་དེར་ནི་རྩལ་
 རྣམ་པར་དག་པས་རྩལ་ཚོན་གདབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལ་མཁས་རང་པ་དག །དབུས་ལྡང་ཁུའམ་སྟོན་
 བོར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོའི་བརྒྱ་ལྡང་ཁུ་དང་དབུས་ཀྱི་མིང་ཅེ་
 བྱ་བཞི་པ་སྟོན་པོ་གདབ་པར་བྱའོ། ༢ །ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྩལ་ཚོན་དོན་བྱལ་ཏུ་བྱུར་པ་ཤར་
 དུ་གདབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་སྤྱ་འདི་རྩལ་ཚོན་ནག་སོ་དོན་བྱལ་སོགས་སྤྱ་བསྐྱེད་པའང་གོ་བར་བྱས་
 སོ། །བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་དག་ལོག་པར་སྤྱི་
 དགོས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རུས་པའི་ཁམས་དག་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཀ་བར་བསྐྱོམས་པ་
 དེས་འབྲས་བྱའི་ཆ་གཅིག་འབྲུབ་མི་སྲིད་ན་འོག་ཏུ་འདི་དག་གི་འབྲས་བྱའི་དག་པ་གསུང་བ་ཤིན་
 ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱི་རྩོ་རྩེ་ཁམས་བྱག་གི་ལྟའི་བདག་ཉིད་
 སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ལས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བྱག་གི་དབྱེ་བས་སྤྱི་རྩོ་རྩེ་མཚོག་གི་ཡོན་ཏན་
 རྣམ་མང་རིགས་བྱག་གི་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནི་རྣམ་པར་གསུངས་ཞེས་¹པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥ བ ༩། གཙང་། ཤོག ༥ ར ༡ གསུངས་ཤེས་པ་ ཞོལ་གཙང་ཤེས་འབྱུང་།

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་རིགས་ཀྱི་གྲི་ལྟའི་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་གཉིས་པ་སྟེ། ད་ནི་སྐྱའི་ཆོག་གས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་
 ལོ། །འདིའི་དབྱངས་གསལ་ཡང་ནང་དུ་ནི་སྐྱེ་བ་པོའི་དག་སྐྱ་བརྗོད་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 དང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ས་སོན་གྱི་ཡི་གེ་ཁམས་ཀྱི་ལ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི་སྟོང་པ་ཀྱི་གྲི་ལྟའི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅེས་པ་ནས། གཅིག་ཕྱར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
 པའི་བར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་དོ་རྩེར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་འགྱུར་འབྲུགས་པ་བཅས་ཏེ་གདོན་བར་བྱ་ཞིང་ཅ་བར་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་
 པས་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་བཅས་ལ་གསུངས་པས་ནང་དུ་
 བྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་སྐྱིབ་པར་མཐོང་བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ། །གཞན་བསྐྱེད་རིམ་
 སོགས་ཀྱི་ནི་རང་རང་གི་སྐྱིབ་མེད་དོ། །རྣམ་གསུམ་སྟོང་པ་ནི་ནང་ལ་གོ་སྐྱ་ཞིང་གཞན་ལ་ཐུགས་
 གསུང་སྐྱེ་ཡི་སྟོང་པ་གསུམ་སྟེ་བྱུང་པའི་དོན་ཡང་གོ་བར་ཟད་དོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །བདེ་གཤེགས་
 སྟོང་པོས་བརྟན་གཡོ་ཀྱན་ལ་བྱུང་པ་པོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་ཐུན་སྐྱལ་ལོ། །གཞན་རང་དག་ཐུགས་དོ་
 རྩེ་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་བརྟན་གཡོ་ཀྱན་ལ་བྱུང་པ་ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་ཞེ་
 འདོད་ལ་བརྟན་ན་རུང་ཅུ་མོ། །དེ་ཡང་གོང་ལོག་རྣམས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་
 བར་གཞན་གསུམ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རང་རང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གསུམ་སོ་
 སོ་ལ་བྱུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་དགོས་སོ། །འདི་ནི་ངེས་པར་རིགས་ལྡན་གྱི་མན་
 དག་གོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཀྱི་སྟོང་པ་ཅེས་པ་ནས། མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་བར་གོ་སྐྱ་སྟེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་བ་ནི་ནང་དུ་རྟོག་མེད་དང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤང་ཞེན་གཉིས་དང་རྟོགས་རིམ་ལ་རྟོག་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཅུལ་གྱི་སྐྱ་མིན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཆེ་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ཆེ་དག་པ་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐུས་ལ་སྐྱེ་དང་། ཅེས་
 པ་ནས། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བྱུང་པའོའི་བར་ནི་དོ་རྩེ་བཞིར་བཞག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞིའི་

མཐུ་ལས་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དེ་བཤ་དུ་གྱུར་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱ་བཞི་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱན་
 རྫོབ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་དོན་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནང་དང་གཞན་གཉིས་
 ཀ་ལ་མ་སྐྱར་ན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

གཉིས་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་གནས་ཆོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། ཀྱན་རྫོབ་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་ངོར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། གནས་ཆོད་ལ་སྐྱ་མེད་
 ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བསྟན་པ། དབང་རྒྱལ་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དག་
 པ་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཆེགས་སུ་
 བཅད་པ་བཞི་པ་འདི་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་ཀྱི་རྒྱད་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་ལ་འཆད་པ་པོ་སྡེ་མ་མཐའ་
 དག་ཀྱན་དུ་ཕྱོགས་བསྐྱད་པར་གྱུར་པ་ལས་འདིར་ནི་རྗེ་བཙུན་ཚེང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འདུས་པའི་
 མཐའ་དཔྱོད་དུ་འདིའི་ཕྱོགས་གཅིག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྐྱས་
 དོན་བཞོད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ནང་ལེར། སྟོམ་པ་གཉིས་དང་འདུས་པ་དུག་
 གི་སྡར་མ་གསུངས་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འདིར་ཁ་སྐྱོང་བར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལེར་དབྱེ་མའི་
 ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཞག་སྐྱོང་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བཞོད་པ་གཅིག་གི་ཞག་བརྒྱད་ཅུས་བགོས་པས་སོབ་པ་དུག་
 དང་ཡང་དེ་ལས་ཁྱེ་བའི་ཆ་སུམ་ཅུས་སོབ་པ་སོ་དུག་སྟེ་དེ་དག་མདོར་བསྐྱས་འདིར་རིགས་དུག་
 དང་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་དུག་དུ་བྱས་ནས་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོ་དང་ཀ་དོ་རྗེའི་རྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀ་དོ་རྗེ་སོགས་ལ་རྣམ་འབྱོར་མ་དང་རྣམ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འབྱེད་པ་དང་གཞན་ཡང་
 རྒྱད་འདིར་བྱང་ཁམས་དག་པས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བཞག་པ་དང་ཉིན་མཆན་དག་
 པས་ལྟ་ཡབ་ལྟམ་ཞལ་བྱག་མཉམ་པ་ཐབས་རྒྱད། སུན་མཆོམས་དག་པས་ལྟ་ཡབ་ལྟམ་ཞལ་
 བྱག་མི་མཉམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བཞག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་དུ་དབང་པོ་རྒྱལ་
 པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་འདི་ཉིད་དུ་གསུངས་
 ཤིང་སེམས་འགྲེལ་གཞན་གཉིས་སུ་ཡང་གསུངས་སོ། །འཛོག་ཚུལ་དེ་ནི་འདིར་མ་ཟད་རྒྱད་
 གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། ཅ་བའི་རྒྱད་འབུམ་ལྟ་རྗེ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པར། ལྟ་

འཕྲོར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ། །གང་དེར་ཐབས་ནི་རབ་ཏུ་གནས། །ཁྱིས་པ་རྣམས་ལ་རྣལ་འཕྲོར་
མའི། །རྒྱུད་ཆེན་ང་ཡིས་མིང་དུ་བཏགས།¹ །ཞེས་པ་དང་། ཐབས་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་
གསུངས་ལ། རྟོ་རྩེ་གུར་ལ་སོགས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཀ་རྟོ་རྩེའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཡང་
བརྟེན་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་དང་རང་བཞིན་དང་མི་འཕྲོགས་པའི་རྒྱུད་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སྤྱི་མ་
འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ལྟ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། ཡེ་མེད་རྟོ་རྩེ་གུར་ལས་བཏུས་ལ་སོགས་པར་
གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་སོ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྤྱེ་སྟོང་སྟག་སོ་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
རྟོན་བྱེད་སྤྱིའི་རྒྱུད་དུ་བྲས་ན་ནི་མགོ་མོངས་པར་བྱེད་དོ།

གཙུག་ཏྲོར་ཆེན་པོའི་རིགས་སོགས་བྱུག་གི་འཛིག་ཚུལ་ནི་སྟགས་དོན་རྣམ་གཞིགས་
ལས་གཙུག་ཏྲོར་ཆེན་པོའི་རིགས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་། རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་
གཞིགས་ཞེས་པ་རྣམ་སྟངས་གྱི་རིགས་དང་། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྟོ་རྩེའི་
རིགས་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྟངས་
བྱེད་རིགས་སྟངས་མཐའི་རིགས་དང་། གསང་སྟགས་རིག་པ་འཆང་བ་གཟུངས་གྱི་བདག་ཉིད་ལས་
གྱི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་མཆོན་བརྟེན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱུད་སྤྱེ་སོ་སོའི་
འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་འདི་དང་སྤྱི་གུ་ཏུ་མི་རུང་བར་སྟངས་དོ། །མཁས་རང་པ་དག །གཙུག་ཏྲོར་
ཆེན་པོའི་ཞེས་པས་རིགས་ཀྱི་ལ་བྲུབ་བྱེད་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རིགས་སོ། །རིགས་གསུམ་ལ་ནི་
རྣམ་པར་གཞིགས་ཞེས་པས་སྟུ་གསུང་བྱུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྟ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྟངས་གྱི་
རིགས་སོ། །བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་ཅེས་པ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྟ་ཆོགས་རྒྱས་འདེབས་
པའི་རིགས་ལྟ་ནི་དོན་བྲུབ་གྱི་རིགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་སྟངས་བྱེད་རིགས་ཆེན་ཞེས་པས་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཅ་བའི་ལྟ་རིགས་སོ་བྱུག་ནི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་
པའི་རིགས། །ཞེས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱུགས་གསུང་སྟུའི་ལྟ་དང་བཅས་པ་སྟོང་བརྒྱུད་ཅུ་ནི་སྟངས་
མཐའི་རིགས་སོ། །གསང་སྟགས་མཐའ་དག་རིགས་ཆེན་སོ། །གསང་སྟགས་རིག་སྟགས་འཆང་

1 བཀའ་བསྟན་ནང་དུ་མ་རྟེན།

བའི་རིགས་ཤིག་ཞེས་པ་ནི་གཏུམ་མོ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ལས། དགྲེས་རྟོན་ལྟ་མོ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་མི་བསྐྱོད་པ་འདི་
 རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ཐུག་ཕྱེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དགྲེས་འཁོར་གང་རུང་རེ་རེ་ཡང་རིག་པར་
 བྱའོ་ཞེས་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་བཞོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་རིགས་ཐུག་སོ་
 སོར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་འདུག་ལ། དེའི་ཆེ་རིགས་གཞན་བཞི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་སྐྱུ་
 གྱིན་ཚྲོ་བ་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སྤང་དང་གསུང་གྱིན་ཚྲོ་བ་སྤང་མཐའི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཏུམ་
 མོ་བརྒྱད་ལ་ཡང་ནག་མོ་རྣམས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་དང་། དམར་པོ་རྣམས་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་
 སུ་འཛོག་པ་སོགས་དང་དགྲེས་རྟོན་ལྟ་མོ་བརྒྱད་ཀྱང་གོ་རི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཅོ་རི་རྣམས་སྤང་གི་
 རིགས་སོགས་ཡིན་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐུགས་གསུང་སྐྱའི་ལྟ་བུ་མས་ཅད་སྤང་མཐའི་རིགས་ཡིན་པ་
 ནི་ཐུགས་འདི་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རང་ཐུགས་དེ་དང་གཞན་དག་གིས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་
 བསྐྱེད་ནས་འཆད་པ་ནི་འདི་ལྟར། འདིར་གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་རིགས་ཆེན་གཙུག་ཏྱར་གྱི་འཁོར་
 ལོར་གནས་པའི་རྩོ་རྩེ་དཔྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྟོས་སྐྱེས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གང་ཡིན་པ་རྟོག་སེམས་དེ་ནི་ཁྲབ་བྱེད་སྟོང་པ་ལྟ་སྟེ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་རིགས་
 ལྡར་འབྱུང་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུར་བརྗོད་ཟེན་རྟོ། །སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེས་
 ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ལ་གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཐེག་ལེ་སྐྱེས་བྲལ་དུ་འགགས་
 པའི་བདེ་བ་ཡབ་གཅིག་རྣམས་པར་སྤང་མཐའ་དྲེས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་སྟེ་ཨོལ་ལྷོ་སྐྱུ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིན་གྱིས་ཚྲོ་བ་པའི་
 ས་བོན་ཞེས་པ་འོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་པར་དག་པ་རྩོ་རྩེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་
 རིགས་ལ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་ཨ་ཨི་རི་ལྷ་ཡི་སྟེ་རིགས་
 ལྟ་རྣམས་སྐྱའི་ཆོགས་རྒྱས་འདེབས་པའི་སྤྲད་དུ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཐེག་ལེ་དབུལ་བའི་
 འཁོར་ལོར་གནས་པ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དོན་གྲུབ་སྟེ་དབྱེ་ན་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་རིགས་ལྟེ།

སྤང་བ་དང་སྤང་བ་མཆེད་པ་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་ནི་འོད་གསལ་
ལོ། །དེའི་རིགས་ནི་ཐིག་ལེ་མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཕྱིར་རྟོ་རྟེ་ཆོར་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ནི་འཁོར་ལོ་ལྷའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རབ་རྒྱ་འབབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སྤྱེ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་ཁམས་སྤུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་གི་ཆོར་བ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་རྣམ་པར་དག་པ་ས་ཏ་ཡ་ར་
མ་ལ་ཧྲ་དང་ལྗན་པའི་ཀ་སོགས་སྟེ་པ་མཐའ་དག་རྣམས་ཏེ་གསལ་བྱེད་སྤུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་གི་རིགས་
སྤུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་གོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞག་གཅིག་གི་ཆུ་ཆོད་བྱུག་ཅུ་ཏ་ཡ་ར་མ་ལར་ལྗན་
དབྱངས་དང་བཅས་པའི་སྟེ་པ་རྣམས་ཏེ། ཏ་ཡ་སོགས་པ་དབྱངས་དང་བཅས་པ་བྱུག་ཅུ་སྤར་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་། ལོ་གསུམ་གྱི་ཞག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱེ་ལ་སོགས་པ་དབྱངས་དང་བཅས་པ་
སྤུམ་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་དང་སྤྱར་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་དང་ཡ་ཤར་བསྐྱར་བས་བྱེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་
ཅུ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་སྟོང་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་དང་ནི་ཞོར་བྱར་ཐུགས། གསང་བར་
གསུང་། རྟེ་བར་སྐྱེའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་སྟོང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་
མཆོན་བཞིན་པ། འོད་དཔག་ལྗན་སྟེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་དེའི་རིགས་སྤྱེ་འགྱུར་རོ། །གསལ་བྱེད་
བརྟེན་པ་ལ་འབབ་པའི་དགའ་བའི་ཁུ་བའི་ཚུལ་རྟོ་རྟེ་ཞོར་བྱའི་ཅེ་མོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱོད་པ་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཞོར་བྱའི་སྟེ་བའི་ནང་དུ་གནས་པ་ལྗན་ཅིག་སྟེས་པའི་སྤང་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་ཏེ་དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཚུལ་མཐའ་དག་གི་རིག་སྤྱགས་སྟོས་པ་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་ནི་རིག་སྤྱགས་འཆང་གི་དབང་པོ་མཐའ་དག་རྒྱ་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་བྱུག་རྟོ་རྟེ་ཞོར་བྱའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དམ་ཡུལ་ལྷ་ཡོན་ཏན་གསུམ་
སྟེ་བརྒྱད་རེ་རེའང་ཁམས་ལྷ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱེ་སོགས་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་པའོའི་བར་རྣམ་
པར་དག་པའི་རིགས་བརྒྱད་དོ། །

འདི་དག་པས་ཆེད་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཤད་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གྱང་། འབབ་
པའི་དགའ་བ་ཁུ་བ་རྟོ་རྟེ་ཞོར་ཡང་ནི་དེ་འཛིན་པས་ན་དེས་པར་རྟོ་རྟེ་ཞོར་ལྷུས་ཀྱི་ས་བོན་ཁུ་བ་
ཡབ་གཅིག་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོར་བདེ་བ་གང་ལས་ངོ་མ་རྟོ་རྟེ་ཞོར་ལ། མཆོན་བྱ་དེ་ནི་མཆོན་བཞིན་སྟོང་

ཁར་མཆོག་གི་བདེ་བ་མགོ་མགོན་ཟེར་བོར་ལྷ་རོ་ཡི་ཀ། །རིག་བྱ་དེ་ནི་གང་གི་མགོན་པར་མི་གཡོ་
བ་དེ་བརྒྱུད་རིག་པ་པོ་དེ་རྩ་རྒྱུ། །གང་གི་དབྱེལ་བ་དེར་ནི་ཁུ་བ་རི་བཤམ་བདེ་བ་འདི་ཉིད་བརྒྱུད་བ་
བརྩ་རྒྱུ། །གཙུག་ཏྲོང་ཆངས་པའི་བྱ་གར་མི་འགྱུར་མཆོག་གི་བདེ་བ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་
ནི། ཤེས་རབ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉི་ཡི་མཐའ་ཡི་མཆོག་གི་སྒྲ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག །མཐའ་ཡས་དེ་ནི་
གང་གི་རིག་པ་སྤྱི་བའི་རྣམས་དེ་ནི་དྲུག་པ་རྣམས་མེས་པོ་ཤེས་པ་སྤྱངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་
ནི་རི་དྲུགས་ཀྱི་རྩ་མ་བཞུན་ནས་བོང་ཤོ་འཆོང་བ་སྟེ། ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་
པའི་རོང་བྱ་ལ་ན་བ་གཏོད་དུ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་བྱི་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་དཔེར་ན་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། ཐིག་ལེ་དེ་འགགས་པ་དང་
ནམ་སྐར་གི་རིགས་ནམས་སྟོར་བ་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་དེ་རྒྱུད་བྱི་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དེ་
དག་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་རྒྱུ་ཀྱི་སྣ་དང་དེའི་ས་བོན་གསུམ་དང་སྐར་བ་ནི་བྱིད་ཅག་སུས་
སྐར་ཡང་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ལ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་ན་སྟོ་གསུམ་བྱིན་རྒྱུ་ཀྱི་སྣ་ནམ་སྐར་གི་རིགས་སྤྱི་
ངེས་དགོས་པ་ལས་མ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོན་དེ་ནི་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་འདྲོ། །སྐར་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་གྱི་བད་དང་དོན་གྱི་ནམ་གཞག་བྱིད་ན་དག་མ་དག་གི་སྐྱ་ལུས་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱུ་བ་
པའི་སྟོན་པའི་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ལས་སེམས་འབྲེལ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་
མ་བཟུལ་བས་དེ་སྐད་སྐྱ་བ་ནི་ལུགས་ཐ་དད་པ་སོ་སོ་ནམ་པར་འཛིངས་པའི་གཏམ་སོ། །ཤོང་སྟོ་
བརྟན་གྱིས། གསང་སྤྲུགས་རིག་སྤྲུགས་འཆང་བའི་རིགས། །ཞེས་པ་སྟེ་ཆོགས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
ཉི་ཤུ་མཐའ་དག་སྟེ་ཀ་སོགས་སྟེ་བ་བཅེགས་པ་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ་ནམས་སོ་ཞེས་བཞེད་ཅེས་
ཟེར་རང་རོ། །སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་ས་བོན་སྟེ་བ་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྟེ་བ་བཅེགས་
པར་མ་ངེས་ཤིང་སྐབས་འདི་དག་དབྱེལ་མའི་ལོའི་ཞག་གི་སྟེ་གངས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་
བརྟག་པར་བྱའོ། །ས་བོན་གྱི་ཡི་གེའི་སྟེ་ཆོན་དང་སྟེ་ཆོན་ནི་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ལྔ་
དང་སོ་དྲུག་དང་དྲུག་ཅུ་དང་ཆིག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་དང་བརྒྱད་དམ་ཤིང་ལྟར་ན་
སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུའོ། །

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༡ ཞོག ༣༡༠ ཟླ་། ༤

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ས་ཐོན་གྱི་ཡི་གེའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ས་ཐོན་ལས་བྱུང་བའི་ཀླ་
 རྩོམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་དབྱེ་བ་ཀླ་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱན་རྩོམ་ཏུ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་
 འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཨྲ་ལ་སོགས་པ་དང་ཀླ་ལ་སོགས་པ་སྟགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གི་རོ་
 ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་གསུམ་པ་སྟེ་འདི་ལ་གསུམ། ལྟེ་པ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཀླ་ཏུ་བསྟན་པ། ལྟེ་པ་ཀྱི་
 རིགས་ལྟར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་བསྟན་པ། གཙུག་ཏོར་གྱི་རིགས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པའོ། །དང་
 ཐོ་ནི་ད་ནི་སྟགས་ཀྱི་གི་རིགས་རྣམས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ལྟེ་པའི་རིགས་ངེས་པའོ་
 ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོན་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟེ་པ་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ལྟར་དབྱེ་བ་དང་། དབྱུངས་གསལ་
 གཉིས་ཀའི་སྟོན་རིགས་ལྟར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་སྟོན་ཡང་ལྟེ་པ་དེ་དེ་ལ་ཡང་མཐའ་དག་
 རྒྱལ་བ། ཅེས་པ་ནས། ལྟེ་པའི་རིམ་བས་བསྟགས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་རྣམས་པལ་ཆེར་གོ་སྟོན་
 ལ། འདིར་གང་ཏུ་གཅིག་ཡིན་པ་དེར་ཞེས་སོགས་ལ། མཁས་རང་བ་དག་། འདིར་གང་ཏུ་འབྲས་
 ཏུ་ལ་རིགས་གཅིག་ཡིན་པ་དེར་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་ཏུ་ལྟེ་པ་ན་ལྟེ་པ་
 དད་ཏུ་མེད་ཀྱང་རྒྱུའི་ཏུ་ལྟེ་པ་ན་ལྟེ་པ་དད་ཏུ་ཡོད་པས་རྒྱུ་རིགས་ལྟེ་པ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ཏེ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་
 སྟོན་ཅམ་ལྟར་ན་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་ཞེ་འདོད་ལ་ལམ་ཏུ་སྟེ་པ་རིགས་ལྟེ་པ་དད་པ་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སང་མེད་ཅེས་བར་སྟངས་ལོ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ་དེ་
 ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་ལྟེ་པ་ལས། ལྟེ་པ་ཀྱི་ལུས་རྒྱུ་ལྟེ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་མིན་ཞེས་པའི་
 རིགས་པས་གཞོད་དེ། ལྟེ་པའི་ཡི་གེ་ལྟེ་པ་ཐོ་སོ་སོར་བརྩོད་པའི་སྟོན་སྟོན་གི་ཁམས་ནི་ས་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ་པའི་རིམ་པའོ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི་སྟོན་ཡང་ང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཅེས་པ་ནས། ཡི་
 གེ་ང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རིག་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོའི་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོན་ལ། ཨ་
 ཡིག་དང་དེའི་དབྱས་སུ་ལྟེ་པ་བཞི་སྟོན་པས་བསྟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཅེས་པ་ནི་ཨ་ཀྱ་ཏ་རྒྱའི་ཨ་དང་རྒྱ་
 གཉིས་ཀྱི་དབྱས་སུ་ལྟེ་པ་ཀྱ་ཏ་གཉིས་ལས་ཏ་ནས་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་ཡི་གེར་ཐོག་མཐས་མཆོན་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༠ ཞོག ༡༩༣ ཟླ་ ༡༠

པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ད་ནི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རིགས་ཀླམས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། རྩི་མེད་ཀྱི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆེག་དོན་གོ་སླ་ལ། རྩི་མེད་ཀྱི་ལུགས་བཞོད་པའི་དགག་སྒྲུབ་སྒྱུ་དོན་ཏུ་བཤད་ཅིན་ཅིང་རང་གི་ལུགས་ནི་རིགས་ལྷ་རྩོད་སེམས་ཀྱི་རིགས་དང་སྒྲོ་གསུམ་གྱིན་ཆོབ་ཀྱི་ལྷ་ཀླམ་སྒྲུང་གི་རིགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་རིག་པ་འཆང་བའི་རིགས་གཏུམ་མོ་དང་སྒྲིག་སོགས་ལྷ་བྱ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་དེ་དག་དངོས་གནས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཀླམ་གཞག་མ་ཡིན་གྱི་རེ་ཤིག་ཀྱན་རྩོབ་ཏུ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅེས་མོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལྷ་ལ་རྒྱས་གདབ་བྱ་དང་འདེབས་བྱེད་གཉིས་ལས། ལྷ་མ་ལ་གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོའི་རིགས་སོགས་གསུམ་བཞག་པ་གོ་སླ་ལ་བྱི་མ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཀླ་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོ་སོ་དྲུག་ནི་འཛིག་རྟེན་སྒྲུང་བྱེད་རིགས་ཆེན་ཞེས་པའི་སྒྲིས་བསྟན་ནོ། །རྒྱས་པར་བྱེ་བ་དྲུག་ཙུ་སོགས་ཀླམས་ནི་ཆེན་པོའི་སྒྲི་མེད་ཅིང་རིག་སྒྲགས་འཆང་བའི་རིགས་གཏུམ་མོ་སོགས་ས་བོན་གྱི་ངོས་ནས་བཞག་པའོ། །

གཉིས་པ་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཀླ་རྩོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ལྷའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདི་ནས་ཆེགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་ནི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་སུམ་ཅུ་ཙུག་གི་དོ་སྟོན་གྱིས་གནས་པ་བཞི་པའོ། །ད་ནི་ཀླ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་སོ་སོར། ཅེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཙུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོར་འགྱུར་ངོའི་བར་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་ནི་དང་པོར་གསལ་བྱེད་ཀླ་གཙོ་བོས་རྩོ་རྩེའི་རྒྱད་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། རྒྱང་གི་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཤར་དང་ལྷོ་དང་བྱང་དང་རུབ་ཏུ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གོ་སླ་ལ་ཁོ་བོའི་དབང་པོ་ནི་རྩི་མཛད་རྩོ་རྩེ་ལྷགས་སོ་ཞེས་ཟེར་ལ་རྒྱང་གི་དབྱངས་ནི་དབྱངས་ཡིག་རྒྱང་ཁམས་པ་ཀླམས་སོ། །གསུམ་པ་ཀླ་རྩོ་རྩེའི་རྒྱད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱན་རྩོབ་ཏུ་རྒྱད་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཆུ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་ཀླ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བྱེད་ནི་ཡི་གེའི་དབྱེ་བ་ཀླམས་གྱིས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་མི་གཡོ་བ་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གཞན་ཀླམས་གོ་སླ་ལ། ཀྱན་རྩོབ་གྱིས་གང་དུ་ཀླལ་འཕྱོར་མ་ཀླམས་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཁ་རང་ཅིག །སྒྲར་གྱི་གྱི་རྩོར་འབྲུམ་སྒྲའི་ལུང་རྩོར་སྒྲིང་འགྲེལ་པར་བྱངས་ལ། ཀླལ་འཕྱོར་

མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཅམ་འདྲེན་གྱི་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྤྲོད། །པལ་དོལ་སོགས་ཆེ་བ་
དག །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གང་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཡབ་ལ་འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་རྒྱ་
ཞིང་གཙོ་བོ་ཐབས་མི་གཡོ་བ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐབས་ལུས་ལ་
འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཞིང་ཤེས་རབ་གཙོ་མོ་མི་གཡོ་བ་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་ལུས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ཡབ་གཙོ་བོར་སོང་བ་མ་རྒྱུད་དང་། ཡབ་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ལུས་གཙོ་མོར་
སོང་བ་མ་རྒྱུད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་ཡང་འཁོར་མོ་ཆོགས་ཤས་ཆེ་ཞིང་གཙོ་མོས་བྱས་
པ་མ་རྒྱུད་དང་། འཁོར་མོ་ཆོགས་ཤས་ཆེ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཀྱིས་མཛད་པ་མ་རྒྱུད་དོ་ཞེས་འདོད་
རྒྱུ་ལ་འགྲེལ་བའི་འབྲུ་མ་འཆུན་པས་སྤྲ་མ་ལྟར་འབྲུགས་ཤིང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་
ཆོག་གི་རྣམས་པ་ཡང་མ་ཐོན་ནོ། །

འོག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་བྱངས་པས་གོང་གི་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་
ཀྱི་གཙོ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་དོན་མིན་པ་སྤྲར་གྱི་སྤྱི་དོན་དུ་དབྱེས་རྟེན་འབྲུམ་ལྗེའི་ལུང་བྱངས་པས་
ཤེས་ལ། དེས་ན་ཀུ་རྟོ་རྟོ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་པ་སོགས་རྣལ་
འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་ལྟ་ཐོས་དེ་དག་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་གང་དུ་
དགྲུག་གཞུག་སོགས་ལྟ་ཐོས་བྱེད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་མས་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐབས་རྒྱུ་ཡིན་ལ།
རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ལྟལ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དབང་རྣལ་ལ་སྟོས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏེ་རྟོ་བཅུན་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་བཞེད་པ་བྱི་མ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གནས་ཆོད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་བསྟན་ཏེ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་གནས་ཆོད་ཀྱིས་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པའི་སྟོང་དང་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དབྱེས་རྟེན་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འདུས་པ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་
བདེ་སྟོང་གཉིས་པོ་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྟོང་དེ་གཉིས་བརྟེན་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩ ཞོག ༡༠༩༠ ཟླ་དང་། ༥

བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ས་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་དུ་འཛོག་ན་སྟོན་གཉིས་ལས་
 དང་པོ་དགུས་རྟོག་མ་རྒྱད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་གཞོན་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དགུས་པའི་
 རྟོ་རྩེ་ལས་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱད་ཉོན་ཞེས་ངེས་གསུང་དུ་གསུངས་པ་མེད་
 གྱི་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱད་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གྱི་རྟོག་མ་རྒྱད་དུ་ཡང་འཛོག་གཉིས་མེད་
 གྱི་རྒྱད་དུ་ཡང་འཛོག་པའི་ཉེ་དང་བརྩེ་གཉིས་གྱི་ཉེ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་སྟོང་རྩེ་ནི་ལྟན་སྟེས་གྱི་
 བདེ་བ་ཙམ་དང་བརྩེས་མཆོན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་རང་དག་རྟོ་རྩེ་སྟོང་
 འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ཆོས་དང་དམིགས་པ་མེད། །སྟོང་རྩེ་འདི་ནི་རྣམ་གསུམ་བཤད། །ཆེན་
 བོའི་སྤྱི་ལས་དམིགས་པ་མེད། །ཉེ་ཡིག་གིས་ནི་མངོན་བརྟེན་བྱ། །སྤྱི་གསུང་ཐུགས་གྱི་སྟོང་
 བ་ཡིས། །སྤྱིར་གྱི་མི་ཡིག་དེ་ཉིད་རོ། །རྟོ་རྩེའི་སྤྱིས་ཀྱང་ཨེ་ཡིག་སྟེ། །རྣམ་པ་ཀུན་དོན་སྟོང་པ་
 ཉིད། །གང་ཞིག་འདི་དག་སྟོམས་འབྲུག་པ། །རྣམ་འབྱོར་སྤྱི་ལས་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་
 སྟོ་ག་བྱེད་དང་བདུན་ཙམ་བྲངས་ནས། སྟོང་རྩེ་གསུམ་ལས་དམིགས་མེད་གྱི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མི་
 ཡིག་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་པ་བརྩེ་ནི་ཨེ་ཡིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་
 བརྟེན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ལ་བཤད་པའི་རྣམས་བྲངས་པའི་ཉེའི་དོན་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་ཆེན་ལ་བྱེད་ན་སྤྱི་ཙམ་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པའི་བདེ་སྟོང་དུ་མི་རུང་རོ། །ཁ་
 རྩི་ཅིག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་གསུགས་ལ་འཆད་པ་ནི་བབ་ཙམ་ལོ། །

གཉིས་པ་འདུས་པ་ཐབས་རྒྱད་མིན་པར་ཐལ་བའི་གཞོན་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་
 དུ་འདུས་པའི་རྒྱད་བྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འབྲུག་པ། ཅེས་པ་ནས། འདི་ནི་
 ཐབས་གྱི་རྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ཉེ་གོ་སྤྱི་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་
 ལོའི་རྒྱད་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱད་དུ་གསུངས་ཚུལ་ཡང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས། ཐབས་གྱི་ལུས་
 གྱིས་རྣམ་འབྱོར་མིན། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་འབྱོར་གསུངས། །ཞེས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡ ཤོག ༥༡༩ ཟླང་། ༣༠

2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡ ཤོག ༥༡༩ ཟླང་། ༡༡

3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡ ཤོག ༥༡༩ ཟླང་། ༡༣

སོའི་བར་ཏེ་འབྲུམ་ལྷ་སྟོང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པར་ཡང་ཆོག་འདི་ཉིད་འབྲུང་ངོ་། །༤། གཉིས་པ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་ཡི་གེ་སོ་སོ་ནི་རོ་ཡིས་བསྐྱར་བ། ཅེས་པ་ནས། བྲངས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་ཀྱི་ངེས་
པའོའི་བར་ཡང་གོ་སྟོན་ལོ། །

གསུམ་པ་དབང་རྒྱལ་གྱི་རོར་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དག་པ་སོགས་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྣམ་
དང་ལྷ་སོ་དུག་སྦྱར་སྦྱར་བའི་དག་པ། ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་མེས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་བཞི་བཤད་པ།
ཞལ་དང་ཐུག་དང་ཐུག་རྒྱུ་དག་པ། མངལ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་དང་སྦྱར་བའི་དག་པའོ། །དང་
སོ་ནི་དེ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ལུས་སོ་དུག་དང་སྦྱར་བའི་དག་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་
ནས། དབྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཐའ་དག་ཆོགས་ཀྱི་རིགས་ནི་སྦྱར་བར་བྱ། ཞེས་པའོའི་བར་ཏེ་གོ་
སྟོན་། གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་གཞོམ་མེད་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི། ཅེས་པ་ནས། ལྷ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དང་ཡེ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པའོའི་བར་གྱི་དོན་ལ། མཁས་བླ་པ་དག །རྒྱས་གདབ་
ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱས་གདབ་བྱ་འདེབས་བྱེད་ཁམས་མཐུན་པས་བྱེད་དེ། དེ་ལས་མི་འདའ་བའོ། །དགོས་
པ་ནི་རོ་མཉམ་པར་བྱས་པའོ། །ཕྱང་པོ་དུག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་ཐབས་སངས་རྒྱས་དུག་གི་
ས་སོན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ་ཁམས་ནས་མཐུན་པ་གཙུག་ཏོར་དུ་ཨ་ཞེས་སོགས་སོ། །དག་
རྒྱུང་ཡིན་པས་སྟོག་གི་རྒྱུང་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ་སྟོག་གི་རྒྱུང་སྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་ལ་
རྒྱ་བས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱུང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་གྱི་སྟེང་རིམས་སུ་སྟེ། ས་རྒྱུང་སྟེ་བར་གནས་
པས། ལྷ་ཡིག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་སོགས་ནི་གསུང་གི་རྒྱས་གདབ་པའོ། །རྩ་འཁོར་ལོ་བཞིར་
གནས་སྐབས་བཞིའི་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་གནས་པས་དེར་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་
རྒྱས་གདབ་སྟེ་རྟོག་པ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དབྱལ་བར་གནས་པས་ལུས་དག་པ་དབྱལ་བར་སྦྱར་བའི་སྟོང་
དུ་ཨོ་ཡིག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་སོགས་སོ། །ཆགས་པ་ནི་ཡེ་མེས་ཡིན་པ་ཡེ་མེས་དང་ཨ་ཡིག་
གཉིས་ཀ་སྟོང་པའི་ཁམས་ཡིན་པས་རྟོ་རྟོར་བྱ་ལ་ཨ་ཞེས་པ་ཡེ་མེས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་སྟེ་ཞོར་བྱ་
ནི་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱང་པོ་དུག་ལ་སངས་རྒྱས་དུག་གི་ས་
སོན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་ཅེས་པ་ནི་དོན་མ་ཆད་བའི་བཤད་པ་སྟེ་ཡི་གེ་དུག་ལས་སྦྱེས་པའི་སངས་

རྒྱུ་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱུ་གདབ་པར་འགྲེལ་བ་ཉིད་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

ཡེ་ཤེས་དང་ཨ་ཡིག་གཉིས་ཀ་སྟོང་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ་ཨ་ཡིག་ནི་གདོད་མ་ནས་མ་
སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོལ་ཞེས་པའི་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནའང་མི་རིགས་
ཏེ། བྱིར་ཅག་གི་འདོད་པ་ནི་ཐོགས་པའི་རིག་བྱས་སྟོང་པ་ནས་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ལ་འགྲེལ་པའི་
དགོངས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་
བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེས་ན་དོ་རྩེ་ཞོར་བྱ་ནི་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་གཞི་སྟེ་དེར་ཨ་ཡིག་
བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་དང་ཨ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་བདེན་སྟོང་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དབྱེར་མེད་པར་སྐྱར་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གདབ་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་གདབ་ཀྱི་
དགོས་པ་རོ་མཉམ་དུ་མཛད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རོ་མཉམ་དང་རྒྱུ་གདབ་སོ་སོར་བྱ་དགོས་
པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་སོ་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་རྒྱུ་པར་སྐྱབ་ལེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ༡༠།

གསུམ་པ་ནི་ད་ནི་ཞལ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བྱི་རོལ་དུ་ལག་གདུབ་ལ་
སོགས་པ་དང་། རང་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་པལ་ཆེར་གོ་སྒྲུབ་ལ། ལུ་
པའི་མཐར་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་ཐར་བཞི་བསྐྱེམས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པའི་རྩེས་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ལ་འདིར་རིགས་རྒྱུ་ནས་རིགས་གཅིག་གི་བར་རྒྱུ་གདབ་འདྲ་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱང་ཆོག་
ཟིན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་རིང་སོ་ལྔ་ལ་རྣམ་བཅད་ཅན་ཏེ་རྒྱུ་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་རྒྱུ་
གདབ་དང་རིགས་གཅིག་གི་རྒྱུ་གདབ་སྟེ་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་མི་འདྲ་
བར་གསུངས་པ་ནི་གཤམ་ང་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གི་སྐྱབས་སུ་བཟོད་པ་ལྟར་དབང་
སོ་རྒྱལ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པར་མངོན་ལ། གཞན་དག་ནི་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུབ། །བྱི་རུ་ལག་གདུབ་
སོགས་དང་ནང་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་བདག་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱི་ནང་ཡིན་ལ། རང་ལ་
གཉིས་ཏེ་གཞི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱང་སོ་མི་བསྐྱོད་པར་བཏགས་པ་དང་། རང་གི་གཞན་
མི་བསྐྱོད་པ་དངོས་སོགས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདིར་ནང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པར་བྱ་སྟེ་སྐྱབས་
གཞན་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་མང་ངོ་།

1 ཞོལ། ཞོག་ ༡༣ བ ༡ འདྲ་བ་བྱ་བར་

མཁས་རང་བ་དག །འདིས་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་
 འོད་ཟེར་འདོད་པ་བཀག་གོ་ཞེས་གསུང་མོད། ཐུགས་སྡེ་མས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ་
 སོགས་ལ་བསམས་སོ། །འདིར་ཡང་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྦྱར་བར་སྤང་གི་རྒྱུ་འགོད་པར་སྟོན་
 བ་གཏན་མི་སྤང་ངོ་། །དེ་ལ་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་སྤུལ་སྤྱིའི་ཆ་བྱད་ཅན་རྣམས་
 བྱི་ལག་གཏུབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མེད་དུ་རིགས་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཀོད་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཅན་དུ་
 ཅི་རིགས་པར་འཐད་དོ། ༡༡། གཞི་བ་ནི་ད་ནི་སྤགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་སྤྱི་བའི་
 རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཡན་ལག་བཞིའི་སྤྱབ་པ་ནང་གི་ལེའུ་ལས་གསུངས་
 བ་དེ་རྒྱ་ཆེར་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་རེས་པའོའི་བར་པལ་ཆེར་གོ་སྤྱོད་ལ། འདིར་དབའ་གཅིག་
 རྣམ་སོ་བདུན་མའི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་གསུངས་ལ། སོ་གཉིས་མ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 གཉིས་སོ་སོར་བགྱངས་ཤིང་གཞན་དུག་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱངས་སུ་བགྱང་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ན་ལྷ་སོ་བདུན་ཅུ་སྟོན་པ་མིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་བར་ཡང་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་དག་མ་དག་སྟེ་ཆོགས་པའི་སྟོ་བསྟུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་ལྡེ་སོ་
 སོའི་ལྷ་སྟེ་ཆོགས་པ་སྟོ་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་སྟེ་ཆོགས་པ་སྟོས་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་འཁོར་ཀྱི་ལྷ་རིགས་དུག་སྟོ་བ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྡེ་གཞན་
 ཀྱི་ལྷ་སྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱས་གདབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ཀྱི་འདོད་
 བ་དག་པ་བ་དང་། རང་གི་ཡུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་མཁས་བླ་བ་དག །འདིར་སྟོབ་དཔོན་
 ཨ་ལྷས་སྤྱིའི་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཐོགས་མདོག་ཏུ་མཛད་པ་ལ་ལྷ་ཡུག་ཁྱུ་ཅུ་ཀྱི་ཁ་དོག་ནོར་རོ་
 ཞེས་སྒྲ་མ་ཤེས་རབ་སེལ་གསུང་བ་ནི་བདེན་ཏེ། རྩབ་འཇུག་དང་གཤེན་རྩེ་གཙོ་འཁོར་ལྡང་ཁྱུ་
 དག་པོ་དང་། རྩམ་ལ་གཙོ་འཁོར་སྟོན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་བཀོད་དོ། །དེ་ལ་བརྗོད་
 བར་བྱ་སྟེ་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོན་བརྗོད་པ་དང་དེ་ལ་བདེན་ཁ་སྟོན་པ་བྱེད་ཅག་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལྷ་ཡུག་ཁྱུ་ཅུ་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ནོར་ཏེ། རྩབ་འཇུག་དང་གཤེན་རྩེ་གཙོ་འཁོར་རོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༥ འཛམ་ལྷ་གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༥ འཛམ་ལ་

རྩེ་མེད་ཕྱག་མཆན་ཅན་དང་། རྟག་པོ་དང་རྩེ་མེད་ལ་གཙོ་འཁོར་དོ་རྩེ་མེད་གསུམ་པའི་ཕྱག་མཆན་ཅན་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་བསྐྱེད་པ་དཀར་པོས་ཀྱང་ལྟ་བུ་གྲུ་ཅམ་གྱི་སྐྱ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་ཅན་བར་
གསུངས་པར་འབྱུང་ཏེ། དབང་ལེར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་སྐྱབས་སུ་བྱུང་བ་འབྱུང་གི་སྐྱ་པོར་དངོས་སུ་
གསུངས་ཤིང་བདེ་བྱེད་དེ་རྟག་པོ་དཀར་པོ་དང་། གཤིན་རྩེ་དམར་པོ་དང་གཞོན་སྐྱེན་སེར་པོར་
གསུངས་ལ། སྐྱབས་ལེར་དེ་དག་གི་ཕྱག་མཆན་བྱུང་བ་འབྱུང་གཤམས་འཁོར་ལོ་དང་དབྱུག་པོ། གཤིན་
བསྐྱེད་དང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་པའི་དུང་འཛིན་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེན་དུ་སྐྱ་
ནམས་སྐྱོ་བའི་ཆེ་ནམ་སྐྱར་སེར་པོ་དང་། སྐྱར་མཐའ་དཀར་པོ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྩེར་
སེམས་སྐྱེན་པོར་གསུངས་ཤིང་འོག་དུ་རྒྱས་གདབ་འཆད་པའི་ཆེ་ནམ་སྐྱར་དཀར་པོ་དང་། སྐྱར་
མཐའ་དམར་པོ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ནག་པོ་དང་། རྩེར་སེམས་སེར་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བརྗོད་གྱིས་ལན་སྟོས་ཤིག །གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལྟ་བུ་གྲུ་ཅམ་གྱི་ཁ་དོག་རྩེན་དུ་སྐྱས་ཏེ་བྱུང་
འབྱུག་སོགས་གཙོ་པོ་བཞིའི་སྐྱ་མདོག་གསུངས་ཀྱང་རྩེ་མེད་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ཉེར་བརྒྱད་པ་
ཆན་པ་བཞིའི་སྐྱ་མདོག་མ་གསུངས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱ་མདོག་གསུངས་སོ་ཞེས་
སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་སྐྱབས་དང་རྒྱས་གདབ་ཀྱི་སྐྱའི་སྐྱ་མདོག་གཉིས་ཀྱི་
སྐྱ་མ་ནི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་ན་བ་གཤིན་གཤམས་ལ་སོགས་པ་འབྱིན་པའི་གནས་དང་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཞག་ལ་བྱི་མ་ནི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ད་ལྟར་གསུངས་སོ།།

བྱུང་འབྱུག་སོགས་དོ་རྩེ་མེད་མཆན་མ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཕྱག་མཆན་གྱི་དོན་མིན་གྱི་ཕྱག་
མཆན་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་བརྒྱེད་ཏེ་འཛིགས་མེད་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་ཡང་འཛིག་ཚུལ་དེ་ངེས་པར་ཡོད་དེ་རང་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་
ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་ཕྱག་མཆན་དེའི་རིགས་ལ་ཕྱག་མཆན་དེ་ལས་གཞན་འོང་དུ་རུང་ན་སྐྱ་མདོག་
དེའི་རིགས་ལ་སྐྱ་མདོག་དེ་ལས་གཞན་འོང་དུ་རུང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་དེས་ན་སྐྱར་མཐའི་
རིགས་ཀྱི་སྐྱ་འདིར་སྟོས་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཕྱག་མཆན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱར་མཐའི་
རིགས་ཡིན་པར་གསུངས་བཞིན་དུ་རིགས་གང་ཡིན་པ་སྐྱར་ཡང་འཆད་མི་དགོས་པས་བསྐྱེད་

ཕྱག་མཆན་གྱི་རིགས་སུ་སྦྲ་བ་ནི་བབ་ཙལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་བཞག་པ་ནི་ཁྲབ་འབྲུག་སོགས་ཀྱི་སྦྲ་མདོག་འདིར་གསུངས་
བ་ཡང་ཡོད་པ་ལས་འོས་མེད་ཀྱང་ལྟ་བུ་ཆན་འདི་དག་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་མཆན་མ་སོ་སོའི་
ཕྱག་མཆན་འདྲིན་པར་གོང་དུ་བསྟུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཕྱགས་གསུང་སྦྱེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་
ཡོངས་རྫོགས་འགོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་སྐབས་
སུ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་ཁྲངས་སུ་མ་བྱེད། དེས་ན་སྦྲ་གཅན་གྱི་ཆོས་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་ནག་པོ་འོང་བ་
ལྟར་སྦྲ་གཅན་གྱི་ཆོས་ལས་ཁྲབ་འབྲུག་ནག་པོ་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱགས་ཀྱི་ཞལ་
གྱིས་¹ལ་དགོད་པ་སོགས་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལས་ཆོས་
ལས་དྲག་པོ་དཀར་པོ་དང་ཉི་མའི་ཆོས་ལས་གཤམ་རྩེ་དཔར་པོ་དང་དུས་མའི་ཆོས་ལས་ལོར་སྟེན་
སེར་པོར་འཛོག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤམ་པ་གཞན་གསུམ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཆོས་སོ་སོའི་
འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་སོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། འདི་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་བདུན་པའི་བར་ནི་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དུག་སྟོ་བ་གནས་པ་ལྟ་བུའི་དུམ་བུའོ། །ལྟ་བུ་ཆན་འདི་དག་ཁྲད་ཆོས་
བརྒྱད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་གསུངས་ཏེ་དབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་དུག་ཏུ་ཁམས་དུག་
དག་པ་དང་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་དུག་དག་པ་དང་སྦྱང་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དུག་གི་
རིགས་དང་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་མཆན་དུག་འདྲིན་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་དུག་དག་པ་དང་ནི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་དུག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་ཞལ་
བཞི་སྟངས་འོག་གི་ཞལ་གཉིས་ཏེ་དུག་ནས་སྟོ་བ་དང་སྟིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་དུག་གིས་སྟོ་བ་སྟེ་དེ་
ལྟར་སྟོན་པ་ནི། ༡༢ དེ་ནི་འཁོར་ལོ་དུག་པོ་རྣམས་སུ་ཁམས་དུག་ལས་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་
གསུངས་པ། ཅས་པ་ནས། ཁམས་དུག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལའི་སྟེང་གི་
སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་སད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་ཆོགས་པ་སྟོ་བར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཡང་ཁམས་དུག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༡ ཞལ་གྱི་ས་ལ་

མེ། ཅེས་བ་ནས། གྲོ་བ་དང་བརྒྱ་བ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་བ་ལས་སོ། ཅེས་པའི་བར་གྱི་མེ་ད་གྲུལ་
མ་ནི་ཁེངས་ཀྱིད་མའོ།། ༡༧

དེ་ནི་དོན་ཡོད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་སྒྲོ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ནས་པར་སྤང་
མཛད་ཀྱི་རིགས་སྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེ་ཡོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གོ་སྒྲ་སྟེ།
རིན་འབྱུང་གི་ལྷ་འཁྱེད་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟོན་བྱ་གི་བྱ་ནི་གདོང་བྱ་གོ། ཇུ་དེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སྒྲོ་
བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་བཏབ་པ་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
པའོ། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལ་མཁས་བྱ་བ་དག །ཤིན་ཏུ་ནས་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ལའང་འབྱུང་མངས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར་རྩོམ་རྒྱ་ཏུ་རྩོ་བ་ཉོ་ནི་ལ་མཚུ་ནི་ལྷ་ཁྲོ་བྱ་ལྷ་
རྩ་ལུ་རྩ་བཟླ་ཏེ་ན་ལྷ་འཁྱེད་ལྷ་ཞེས་འབྱུང་བས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་མི་
བསྐྱོད་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་དོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་དོར་སེམས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་ཀྱི་ལྷ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་མོ་ཡིན་པས་སྟོན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ལ་རོ་མོ་
དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་ག་ལ་སོགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་འདྲ་བ་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་པོར་ཡོད་
པ་དེས་རྒྱས་འགྲེལ་སུ་མཁ། འོག་གི་མི་བསྐྱོད་པའི་གཞུགས་སྟོན་པོ་ཞེས་པའང་དེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྟོ་རྩེ་རྩྱ་མཛད་ཁྲོ་མོའི་རྒྱལ་མོ་དང་། ཁྲོ་མོའི་དབང་བྱ་ག་མ་སྟེ་གསུམ་བསྟན་
ནས་ཁྲོ་མོ་ཁྲོ་མོ་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་ལས་དབང་བྱ་ག་ཁྲོ་མོར་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཁྲོ་མོས་འཁྱུང་
པ་བྱ་ག །བྱ་བ་བྱ་ག་ཁྲོ་མོར་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཁྲོ་མོས་འཁྱུང་པ་བྱ་ག་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་
དང་མི་འདྲ་བར་འདིར་ཁྲོ་མོ་ཁྲོ་མོ་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

[illegible]

པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རེས་ཐུགས་དགྲིལ་དུའང་འགོད། རེས་སྐྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་བར་ཡང་
བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་ཤིང་གཞན་དོལ་དག་སྟེང་གི་ཞལ་ནས་སྒོས་
བ་ཞེས་པ་ལ་མ་དང་རྩ་དང་དབང་འགྱུར་དུ་སྟེང་གི་ཞལ་ནས་སྟོང་བ་ལས་སྒོས་པ། ཅེས་འབྱུང་ལ་
ཤོང་འགྱུར་གྱི་འདྲིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོག་དུ་ཡེ་མའི་ལས་ཞེས་
པའི་རྒྱས་བྱངས་ན་སྟོང་བ་ལས་ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལྟར་དག་ཅིང་དེའི་དོན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བྱ་
ལ། ཤེས་རབ་སྟོན་མོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་མ་དང་རྫོགས་ལ་ནི་ཞོར་སྤྱོད་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྒྲུབ་ཤོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་གདབ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དུག་དུ་རིགས་
དུག་གི་ལྟ་རྣམས་སྒོ་བ་དང་། ཅེས་པ་ནས། མཐའ་ཡས་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་སྤང་མཐའ་སོགས་ཀྱི་
ལྟ་ཡི་རྒྱད་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ལྔ་ལ་
ཡང་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལ། མཁས་རང་པ་དག་མི་བསྟོད་པ་ལྟར་ཁྱེད་ལ་མི་བསྟོད་པའི་
གཟུགས་སྟོན་པོ་དང་ཞེས་པའི་མི་བསྟོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་ལ། བེ་བྱ་ཉིའི་མཆན་ལས་རྩོམ་རྩེ་
སེམས་དབང་ཞེས་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་བའི་ཆོས་ལས་ཞེས་པ་སྐྱའི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཉི། གཟུགས་ཕྱང་
ཡིན་པ་དང་སའི་ཁམས་ལུམ་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱའི་རིགས་ཀྱི་ཅ་ལ་ལ་ན་ཅུ་ཁམས་
ཡིན་ལ་དེ་དང་རྩེ་ཆེན་འབབ་པའི་ཅ་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་ཤུ་ག་རུས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཉི་མའི་ཆོས་ལས་ཞེས་པ་གསུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་སྤང་མཐའ་ལུས་ཀྱི་
དབང་གིས་རྒྱ་ཡིན་ཡང་བསམ་པའི་དབང་གིས་མེར་བྱས་ཤིང་རྒྱད་གཞན་ནས་གསུང་གི་རིགས་སུ་
བཤད་པ་དང་བསྟན་ནོ། །

སྐྱ་གཅན་གྱི་ཆོས་ལས་ཞེས་པ་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། མཁའ་
ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཐུགས་ཡིན་ལ། དེ་ཅ་དང་སྤྱར་ན་དབུ་མ་སྐྱ་གཅན་ཉི་ཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་
ལས་ནག་པོའོ། །དུས་མའི་ཆོས་ལས་ཞེས་པ་ཡེ་མའི་ཀྱི་རིགས་ཉི་སྟེ་བར་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ལ་
སྟེ་བ་ས་ཡིན་པ་དང་རྒྱབ་ཡེ་མའི་ཀྱི་ཞལ་སེར་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་གཅན་ནག་པོ་བྱས་པ་ནི་དེའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་པས་དྲང་ཅན་མ་སེར་པོའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ལུས་བསམ་དང་ཅ་དང་སྤྱར་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་རེས་པར་མི་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་སྟོ་རེ་འདུག་ལ་སྤང་མཐའ་གསུང་གི་

རིགས་ཡིན་པ་རྒྱད་གཞན་དང་མཐུན་པར་མ་ཐད་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ནམ་སྤང་གཉིས་ལའང་ཚུལ་དེ་
འདྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་ནི་ནམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་རྒྱས་གདབ་པའོ་ཞེས་པའི་གྱིས་ཞེས་
པ་སྤྲད་དོད་ལ་མེད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་རང་གཞན་དོལ་སྤྲུགས་དག་འགྱུར་བཅས་ཏེ་འཆད་ཀྱང་ས་མེད་པ་
ལྟར་བྱས་པ་ན་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྒྱད་ཟླེ་གཞན་གྱི་ལྷ་སྟོ་བ་ལ་གསུམ། ཞལ་བཞི་ནས་ལྷའི་
ཆོགས་སྟོ་བ། སྟོས་པའི་ལྷ་ནམས་ནམ་དག་དང་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ། ཐབས་ཤེས་གྱི་འཛོག་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཤར་གྱི་ཞལ་ནས་འཁོར་ལོ་སྟོས་པ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ནམས་
སྟོ་བ། གཡས་ཞལ་ནས་འདུས་པ་དུག་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ནམས་སྟོ་བ། གཡོན་ཞལ་ནས་སྐྱུ་འབྱུལ་
བ་བ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ནམས་སྟོ་བ། རྒྱབ་ཞལ་ནས་རྩོ་རྩེའི་རིགས་དང་སྟོམ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ནམས་སྟོ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལས་སྐྱབ་པའི་ནམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལྷ་ནམས་སྟོ་བ་བྱད་པར་
དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདི་ནས་སོ་དགུ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་ཤེས་
རབ་ཐབས་དང་བྱ་བ་དང་ནམ་འཁྱོར་རྩེས་སུ་རིག་པ་དང་སྟོམ་པ་ཆེན་པོ་སྟོ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
གནས་པ་ལྷ་བ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །༡༥། དེ་ཤི་ཤེས་རབ་གྱི་རྒྱད་སྟོ་བ་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་
འདི་དག་གི་དོན་ལ་བདེ་མཆོག་ནས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱད་འདིར་གསུངས་པ་གཉིས། བདེན་
མི་བདེན་དཔྱོད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཅ་བཤད་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་
སོགས་བཞི་སྐྱུ་མདོག་ནག་མོ་སོགས་སུ་བྱས་ཏེ་དེ་དག་སྐྱོན་སོགས་སུ་གྱུར་པས་ཞི་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི་མི་བདེན་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འདིར་བཤད་
པ་ནི་ངས་པའི་དོན་ལོ་ཞེས་སྟེ་མ་བྱ་དོལ་སོགས་པལ་ཆེ་བ་དག་སྟའོ།།

གཞན་རང་དག །ཕྱག་རྩོར་འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱགས་དང་གསུང་དང་ཡེ་ཤེས་དང་སྐྱའི་
ཞལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་ཤར་དང་ལྟོ་དང་རྒྱབ་དང་བྱང་གི་ལྷ་མོ་ནམས་བསད་པ་
ལ་སོགས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གྱི་དབྱེ་བས་
མིན་ནོ་ཞེས་པ་བྱངས་ནས་ཞལ་གྱི་ཁ་དོག་གི་དབང་གིས་ལས་སྐྱབ་གྱི་ཁམས་གྱི་དབང་གིས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩ ཤོག ༡༠༧༧ ཟེང་། ༩

ལས་སྐྱབ་བ་མི་བདེན་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །བདེན་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་
 དངོས་བྱུང་སྟེར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་རྩ་འགྱུར་ལ་མེད་པས་དབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་རྒྱ་
 དཔེ་ལ་ཡང་བསྟོད་ཞེས་པ་ཅམ་ཟེར་རོ། །ལུགས་སྒྲ་མ་དམ་བཅའ་ཅམ་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་རེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་བྱིད་ཅག་གི་རོར་རྒྱད་འདི་ནས་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དང་བདེ་མཆོག་བསྟན་
 རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་དེ་རེས་དོན་ཞེས་ཁོ་བོས་བསྒྲག་སྟེ་སྒྲ་བར་བྱ་ཡིས་ལན་གང་ཡིན་པ་སྟོས་
 ཤིག །དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཉིས་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་དང་བསྐྱབ་པའི་
 བྱིད་པར་ཡོད་པས་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་སོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མི་
 འཐད་དེ། ཁ་དོག་གིས་ལས་བསྐྱབ་པ་བདེན་ལ་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལས་སྐྱབ་པ་མི་བདེན་པ་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་ཡང་བསྒྲུག་ན་ངེ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པས་
 དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡང་མི་དགོས་ཉ། བདེན་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྟེར་བར་
 མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་མེད་ན་སེར་པོས་རེངས་པའི་བྱ་བ་དང་ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་
 འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྒྱུད་འདི་དང་བདེ་མཆོག་བསྟན་རྒྱུད་ཀྱི་འདོར་ལེན་དང་འགལ་སྔོང་བྱེད་པ་
 བརྒྱ་དཀར་པོའི་བཞེད་པ་མིན་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་འཁྱུད་ལས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ཤར་གྱི་
 འདབ་མར་མཁའ་འགོ་མ་ནག་མོ་སྐྱེན་མའི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དེས་སའི་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཞི་བའི་
 ལས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ལ་ལྟའི་ཁ་དོག་དང་རོ་བོ་དང་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་གཅིག་ཤུར་མཐའ་
 གཅིག་དུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཉ། མངོན་བརྗོད་འབྲུམ་པ་ཆེན་པོ་ལས། དེ་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་མ་
 སྐྱེས་མ་སེར་སོ། །གཞུགས་ཅན་མ་དཀར་སོ། །ལྷ་མ་དམར་མོ་སོགས་དང་དེའི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟ་སྟོབའི་སྐྱབས་
 འདིར་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་གོར་མ་ཆག་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱིས་གསལ་བར་
 འཆད་པ་ནི། ཟླགས་ཀྱི་འདབ་མར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ཉུང་དུ་འཁྱུད་
 རྒྱུད་ཅ་བཤད་ལས་གྲགས་པ་སྟེ་ཚུལ་དེ་ལན་གྲངས་མང་པོར་རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་སྐྱེན་སྐྱེན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་པོ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ། ཀུན་སྟོད་ལས། མཁའ་འགོ་མ་བཞི་

བསྐྱར་གནས། །སྤ་མ་གྱི་སོགས་བཟང་མོ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ། འདིའི་དོན་སྤ་མ་གྱི་
དང་མཁའ་འགྲོ་མ་གོ་རིམ་སྟར་སྟར་སྟར་མིན་གྱི། སྟན་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟར་བར་འབྲེལ་བས་
བཤད་ལ། མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་དེ་དག་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་བྱུང་སྟེ་བའི་སྟོགས་ནི་ལན་མང་དུ་གསུངས་པའོ།

འདིར་སྤ་མ་དག་གིས་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་མ་ཐོན་ཏེ་དེའི་དོན་ནི་ཉུང་དུའི་
རྒྱད་ཅུ་འབྲེལ་ལས་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་དང་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱད་
དེ་དག་ཏུ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་དེ་ལས་ཚུལ་གཞན་མ་གསུངས་པ་ནི་མིན་པའོ། །ཉུང་དུའི་རྒྱད་ཅུ་
བཤད་ཀྱིས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟན་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་སྟོན་ཞི་བའི་ལས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ཁོ་ན་སྟེར་གྱི་རྒྱས་པའི་ལས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་
མི་སྟེར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་དེ་དག་གྲང་སྟགས་ཀྱི་ཞལ་དང་
ལ་སོགས་པས་སྟེའི་ཞལ་གྱི་བར་དང་རྒྱང་ནས་རྒྱུའི་བར་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་འགྲོ་མ་ཁ་
དོག་ནག་པོ་དང་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ཅན་མ་དཀར་པོའི་བར་དུ་གྱུར་བས་ཕྱེ་བ་སྟེ་དེས་ནའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉགས་དེ་སྟབས་པ་ལ་རྒྱད་ཀྱི་སྟབས་ཕྱིར་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས་སྤ་
མ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ། སེར་པོས་རེངས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཅས་པ་ནས། ཉག་པོས་བསྐྱར་
པ་ལ་སོགས་སོ། །ཞེས་པའོའི་བར་ཏེ། སྤ་ལ་མ་དག་ཅུ་བའི་རྒྱད་རྣམས་ལས་ཟེར་བ་ནི་ཅིང་གི་
སྟེ་ཅུ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོག་འདི་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅན་པར་
བྱས་ན་ཅུ་རྒྱད་མངོན་བརྗོད་འབྲུམ་པ་ལས་བྱངས་པར་མངོན་ནོ།

ལྷང་དོན་འཆད་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་ནག་པོའི་དབང་གིས་རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་རྒྱང་
གི་ཁམས་སོ་ཞེས་པ་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའོའི་བར་ཏེ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོན་ལ། བལ་རྩ་
སོགས་ཆེ་བ་དག་སྟགས་ཀྱི་ཞལ་ནག་པོའི་དབང་གིས་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་རྒྱང་ཁམས་སྟོན་མ་བསད་
ལས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟར་ནས་སྟེའི་ཞལ་དཀར་པོའི་དབང་གིས་གཟུགས་
ཅན་མ་རྒྱུ་ཁམས་ཞི་བའི་དངོས་བྱུང་སྟེར་བ་སྟན་པའོ། །ཞེས་ཁ་དོག་དང་ཁམས་གཞན་དུ་གྱུར་

པས་ལྷའི་རོ་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་ཤོར་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཞི་བའི་
 སྤྱིན་སྲེག་གི་ཆེ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་བྱས་པ་ན་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་འོད་
 དཔག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་དུ་མ་ཐོག་དུ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་བསྟུས་རྒྱུད་ལས་གཙོ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་མདོན་བརྗོད་འབྲུམ་པ་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱགས་གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་ཡང་ཞལ་གྱི་ཁ་དོག་དང་ཁམས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེས་ན་བཙོན་འགྲུས་
 རྒྱུད་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟུས་རྒྱུད་འདིར་ཉེ་བར་
 བསྟན་པ་ཅུང་དུ་འོ་ནས་ཏེ་ཅ་རྒྱུད་སྟོང་སྤྱག་བརྒྱ་བཞི་པར་ནི་རྒྱས་པར་སྟོས་པ་དེ་ཉིད་རབ་དུ་
 བསྟན་ལ་བརྒྱ་དཀར་པོ་བདག་གིས་ཀྱང་ངི་མེད་འོད་དུ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་རྒྱས་པར་ནི་རྒྱས་འགྲེལ་
 སྟོང་སྤྱག་དུག་ཅུ་པར་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་བསྟུས་ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱས་བཤད་ཁ་འཕང་བ་གོ་
 སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མར་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་
 ནི་ཅུབ་ཀྱི་འདབ་མར་སྤྱན་མའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ལས་དེ་དང་ཁ་དོག་འབྲེལ་བ་དུ་མ་སྤྱིས་མ་སེར་
 མའོ། །འདིས་སྤྱན་མ་དང་དུ་མ་སྤྱིས་མ་སྤྱི་མདོག་འབྲེལ་བར་སྟོན་གྱི་དུ་མ་སྤྱིས་མ་སྤྱན་མར་བསྟན་
 བོ་སྤྱམ་དུ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉེ་རུ་གཤི། །ཅེས་པ་ནས། དེས་ན་བསྟུས་པའི་
 རྒྱུད་འདིར་མ་གྲིས་སོའི་བར་གོ་སྟའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་བྲལ་འདབ་མ་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གོ་སྟའོ། །ཅེས་
 པ་སྟེ་འདི་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་བྲལ་འདབ་མ་ལ་གནས་ཁྱག་དང་ངི་ཆེན་དང་། ངི་ཅུ་དང་མའི་ཤས་
 གང་བའི་ཐོད་པ་སྟེ་གཙོ་སོའི་བརྒྱའི་མཆམས་བཞིའི་འདབ་མ་ལ་གནས་པའོ། །བརྒྱའི་སྟེ་བར་
 ཉི་མའི་སྟེ་དུ་གཡོན་བརྒྱུད་ཞབས་ཀྱི་གཡོན་པས་དབུ་མ་དང་བཅས་གཡས་ཀྱིས་དབང་སྤྱག་
 མནན་ཅིང་སྤྱི་མདོག་མཐེང་ཁ་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ། དབུ་རེ་རེ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༦ ན ༡ གཡོན་བརྒྱུད་ཞབས་ཀྱི་

ཐོད་པ་སྐྱམ་པོ་ལྷ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བ་བཅེངས་ཤིང་ཚུའི་གཏེར་གྱི་ཞལ་བཞི་དང་ཉི་མའི་སྤྲོང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་ལྷན་ཏེ་རུ་ཀ། ཁེས་པ་ནས། བཤུས་པ་རྫོན་པ་འཛིན། ༡༥ ཁེས་པའི་བར་གོ་སྐྱ་ལ། གཙོ་བོའི་ཡུམ་པག་མོ་ལྷང་ཁྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྐྱ་མདོག་ཀྱང་འགྲེལ་བར་གསུངས་ཟིན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་མོའོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་ཐུགས་གསུང་སྤྱིའི་འཁོར་མོ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་གནས་པའི་གནག་དང་དམར་དང་གྲི་མེད་རི་བོང་ཅན་གྱི་ལུས་ལྷར་དཀར་བའམ། ལྷ་མོ་ཉེར་བཞི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་མདོག་ཤར་དང་མེར་ནག་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་གསུངས་ཟིན་ཏོ། །

མཁས་རང་པ་དག་གི་མེད་རི་བོང་ཅན་ལུས་ཞེས་པ་གྲི་མེད་གསེར་མཚུངས་སུ་བསྐྱུར་བ་ལྷར་ན། ཤར་དང་སྤྱིའི་ལྷ་མོ་ནག་ཁེས་སོགས་ཡིན་གྱི་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་ནག་ཁེས་སོགས་མི་བྱ་སྟེ་འགྲེལ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་མོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མོ་ཉེར་བཞིའི་སྐྱ་རྩི་རྩེ་མ་སོགས་དུག་དང་ནི་ཁོ་མོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་མོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་སྟེ་ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་གཉིས་པ་རྒྱ་ཞལ་སྟེ་ཞལ་གཅིག་མ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་འབྱུང་པོ་སྐྱེས་མ་ཅ་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད། གཞན་ཡང་དུར་ཁྲོད་ན་གནས་པ་ཁྱ་གདོང་མ་སོགས་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་བཞིར་ནི་གཏུམ་མོ་བཞི་སྟེ་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་ལ་གནས་ཤིང་ཕྱག་ན་གྱི་གྲག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཕྱོགས་གལ་བཞི་ཉིད་དུ་ཡང་གཏུམ་མོ་བཞི་རེས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔའ་བོ་ཉེར་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཏེ་ཕྱག་བཞིའི་གཡས་གཉིས་ན་རྩི་རྩེ་དང་རྒྱ་མ་རུ་དང་། གཡོན་གཉིས་ན་གྲིལ་བྱ་རྩི་རྩེ་ཁྱེ་ག་འཛིན་པའོ། །གཙོ་འཁོར་འདི་དག་བྱང་རེས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་དང་སྐྱར་ཏེ་ཕྱག་རྩིར་སྟོད་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷན་པོའི་སྤྲོང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་པད་འདབ་བརྒྱད་ལ་གཙོ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི་གནས་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁོར་ཡུག་གི་སྤྲོང་དུ་ས་དང་ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་དག་གི་སྤྲོང་དུ་གནས་པའི་སའི་ཁོར་ཡུག་ལ་འཁོར་མོ་རྣམས་ནི་ཐུགས་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་དང་མཚམས་བཞིར་ཉི་བའི་གནས་ཀྱན་ཏེ་གསུང་འཁོར་གྱི་ཤར་དང་ཤར་སྟོར་ཞིང་དང་ཉི་བའི་ཞིང་རོ། །བྱང་ཤར་དང་རྒྱུད་དུ་ཆེན་ཏེ་དང་བདེན་བཤམ་དང་མེར་ཉི་བའི་ཆེན་ཏེ། །སྐྱ་འཁོར་ལ་ཤར་དང་ཤར་སྟོར་འདུས་པ་དང་བྱབ་དང་བྱབ་བྱང་དུ་ཉི་བའི་

འདུས་པ་ཅན་དང་། དབང་ལྡན་དང་རྒྱུད་དུ་དྲུང་ཁོད་དང་། བདེན་བྲལ་དང་མེར་ཉི་བའི་དྲུང་ཁོད་
རྣམས་ས་དང་རྒྱུད་འོག་དུ་ནི་མེ་དང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཡང་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ཐོང་ཁྲིར་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་བྲལ་
དུ་གནས་དང་ཉི་བའི་གནས་སོགས་སུ་ལྷ་མོ་རྣམས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་གྱི་མདོན་པར་
བརྗོད་པ་མིན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོས་ཤར་བྱུགས་གྱི་ཞལ་ནས་སྒྲོས་པའོ། ༡༠། དུག་
དོར་སྟོད་འབྲེལ་དུ་ཡང་མི་བཟད་པའི་དུམ་ཁའི་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་མདུང་གིས་འཕྱགས་པ་སོགས་
གྱི་དྲུང་ཁོད་བརྒྱུད་དུ་ཁྱ་གདོང་མ་སོགས་བརྒྱུད་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་གཡས་ཞལ་ནས་འདུས་པ་དུག་གི་ལྷ་སྒྲོ་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ཡང་རབ་
དུ་བྱུགས་ཏེ་གོ་སྒྲུའོ། །ཅེས་པའི་ཁ་འཕངས་གྱི་རྒྱུད་འཆད་པ་ལ་གཉིས། འདུས་པ་ཉེར་ལྷ་པའི་
ཐིག་དང་ལྷ་སྒྲོས་ཏེ་བཤད་པ། འདུས་པ་གཞན་ལྷ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ནང་
ཐིག་དང་ལྷ་རྣམས་གནས་གང་དུ་འགོད་ཚུལ་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་ལུགས་འདི་ལ་དབངས་རྒྱུ་
ཡང་མཛད་པར་མདོན་པས་ནང་ཐིག་ནི་འཆད་འགྱུར་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དབངས་རྒྱུ་ཡན་ཆད་
ནི་སྤྱོད་པ་གསུང་སྒྲུའི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། །འོག་དུ་གཙོ་བོ་འཕོ་བའི་རྒྱལ་གསུངས་ཀྱང་
དཀྱིལ་འཁོར་དུག་སོ་འདིའི་གཙོ་བོ་གང་གིས་བྱེད་པ་ནང་ལེ་དང་མདོར་བསྟན་འདིར་ཡང་མི་
གསལ་ལོ། །སྤྱིར་བོ་སྟེ་དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པ་མཆོམས་བརྒྱུད་དབུས་དང་བཅས་པའི་མིང་
ཅེ་ཆ་མཉམ་དགུ་བ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་བྱེད་གྱི་ཆ་ཤས་སོགས་འདིའི་ཐིག་གདབ་རྒྱུ་ལ།
མཁས་པ་རང་དག། ཆངས་ཐིག་ལས་སོར་བྱེད་དང་གསུམ་དང་བྱེད་དང་གཉིས་དོར་ནས་ཐིག་བྲང་
སོ་གཉིས་བྱི་མ་ལ་རིག་གི་བར་དང་དེ་ནས་སོར་བྱེད་དུག་དང་། དེ་ནས་སོར་བྱེད་བྱེད་དང་གཉིས་
དོར་ནས་རྒྱུ་ཐིག་གཉིས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཡང་ཁ་དོལ་ཅིག་ཆངས་ནས་ཅ་ཐིག་བར་དེ་བྱེད་དུ་བསྟོར། །དེ་ནང་ཆ་ཐུན་གཅིག་ནས་
བསྟོར་བའི་ནང་། །སྟོ་ཁང་ཐིག་དང་མཉམ་པའི་མིང་ཅེ་དགུ། །ལྷ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་དུས་འཁོར་བཞིན་
དུ་མཛོད། །ཅེས་ཟེར་རོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་དང་སྟོ་བསྟན་པར་སྒྲང་

ནང་སྒྲིབ་པོར་འཁོར་ལོ་ཆ་དགུ་བ་སྟེ་ཞེས་ཆ་མཉམ་དགུར་གསུངས་པའི་གཞུང་ཡི་གཤེད་དོན་ལ་
མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷམ་པོ་དེའི་བྲུ་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱེད་གྱི་ཆད་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་འཐད་
བར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁྱད་བར་དུ་ལུགས་ཕྱི་མ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ལ་ཡིང་ཅེ་དགུ་པོ་སྟོ་ཁང་དང་
མཉམ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡིང་ཅེ་དགུའི་ཐེག་འདེབས་ཚུལ་མ་སྤྲུས་པས་འདི་ནི་དགོས་པ་མི་
སྤྲུ་ཞིང་མི་རིགས་པ་སྤྲུ་བ་ཞིག་གོ།

རང་གི་འདོད་བ་ནི་ཆངས་ཐེག་ལས་གསུམ་ཕྱེད་གཉིས་དང་། གཅིག་དང་བཞི་དང་
གཅིག་དོར་བའི་ཐེག་བྲང་པོ་བཞི་ཕྱི་མ་ལ་རེག་བར་གདབ་བས་བྲུ་བཞི་པའི་ཐེག་བྲུ་སྟེ་གསུམ་
ཕྱེད་བཞི་བཞིར་མཉམ་པའི་ཡིང་ཅེ་དགུ་འབྱུང་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དུག་ཀའི་ནང་ཐེག་ཏུ་ངེས་
སོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བ་འདད་ནས་ཡིང་ཅེ་དགུ་པོར་ལྷ་ཉི་བལྟ་གསུམ་བཅེགས་པ་ལ་གཙོ་བོའི་
བྲུག་མཆོན་རྟོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བྲི་ཞིང་ཀ་བའི་ཕྱེད་བ་དག་གིས་སྤྲུས་པ་ཡང་ནི་ཅེས་པ་ཀ་བས་
གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྲུས་པའམ་ཡང་ན་སྤྲུ་མ་རང་སོགས་དག་འདོད་བ་ལྟར་ཀ་བ་ལ་ཕྱོགས་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་བྲུག་མཆོན་གྱིས་སྤྲུས་པའོ། །ཕྱང་པོ་ལྷ་དག་པའི་གཤེགས་པ་ལྷ་དང་ཁམས་
བཞི་རྣམས་གྱིས་ལྟག་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་ཡུམ་བཞི་སྟེ་དགུའོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་རྩ་བའམ་ཅིག་པའི་
ནང་གི་ལྷ་སྤྲུམ་དག་ལ་ཡུལ་དག་པའི་གཟུགས་རྟོ་རྩེ་མ་སོགས་དུག་དང་ཡུལ་ཅན་དག་པའི་སའི་
སྒྲིབ་པོ་སོགས་ལྷ་བ་དང་ཉི་མའི་གདན་ལ་གནས་པའོ། །ཡབ་གྱི་གདན་ལྷ་བ་དང་ཡུམ་གྱི་ཉི་མ་
ཡིན་ཡང་འདིར་ནི་ཞལ་སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་ལྷ་ཉི་བཅེགས་པའོ། །སེམས་དབང་སེམས་མ་བཅུ་
གཉིས་ནི་སྟོ་བཞིའི་གཡས་གཡོན་དུ་གཉིས་གཉིས་དང་བྱུང་བཞིར་རེ་རེ་དགོད་བར་མཛོན་ནོ། །རྩ་
བའི་ཅིག་བ་དག་ལ་ཅེས་པ་ལ་མཁས་རང་བ་དག་ཅིག་པ་ལ་ཉེ་བའི་ལྷའི་སྤྲུམ་བྱ་དུས་འཁོར་དང་
མཚུངས་པའམ་ཡང་ན་ལྷམ་སྟོར་ནས་སོར་ཕྱེད་སྤངས་བར་ཐེག་བྱིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་
བོ་སོགས་འཁོར་ལོ་བཞི་དག་པའི་སྟོ་སྟོར་བཞི་རྣམས་ནི་སྟོ་བཞིར་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་
དག་ལས་གཞན་པ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སོགས་གྱི་ཆོགས་གྱི་རིགས་ནི་ཁ་བྱེད་འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲུམ་
བྱ་དག་ལ་ཀུན་ནས་གནས་སོ། །༡༡

1 ཞོལ། བོག ༡༡ ན ༤། གཙང་། བོག ༡༡ ན ༣ ཕྱེད་གྱི་ཆར་མི་འོང་།

གཉིས་པ་ནི་ཉེར་ལྗེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདུས་པ་འདི་དང་ལ་སོགས་པ་དགུ། བཅུ་གསུམ།
 བཅུ་དགུ། །སོ་གཉིས། སོ་བཞི་ལ་ནི་དེ་བཞིན་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་འདུས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་
 གསུངས་པ་སྟེ། སོ་གཉིས་པ་ནི་སྤར་གྱི་ཉི་ཤུ་ཙམ་སྟེ་སྟེང་དུ་ལས་དབང་དང་སོ་བཞི་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་དག་པའི་ཟུར་བཞི་སོ་དག་ཏུ་ཁོ་སོ་བཞི་དང་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་
 དང་རྒྱ་རྒྱུ་དགུ་པའི་སྟེང་དཔུས་ཀྱི་ཁོ་སོ་སྟེ་གསུམ་རྣམས་དང་བཅས་པའོ། །ནང་མེར་སྙུ་སྙུ་
 ཙུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་པར་རྒྱ་རྒྱུ་གསུམ་པ་དང་། ཁོ་སོ་སྟེ་མ་གཉིས་
 གཞོད་མཛེས་དང་གཙུག་ཏོར་ཅན་ལྟ་བུ་སྟེང་ལོག་གི་ཁོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །ཁ་སྙག་ཅིག་། གཙུག་
 ཏོར་དང་དྲུག་སྟུན་མ་གཉིས་འདེན་པ་འབྲེལ་མེད་ལ། དཔུས་ཀྱི་ཁོ་སོ་ནི་གཙུག་ཏོར་ལ་བྱ་དགོས་སོ་
 སོར་བགྲང་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་གཙུག་ཏོར་ལ་བྱ་དགོས་མོད། འདི་དག་གཙུག་ཏོར་ལ་བྱ་དགོས་སོ་
 པས་ཀྱན་ཏུ་ཁོ་སོ་དང་སྙུ་གཅིག་གི་དེས་པ་ནི་བཞག་ཏུ་མི་བྱུང་ངོ་། །ཁ་སྙག་ཅིག་མཛོད་དྲུག་དག་
 པས་དོ་རྩེ་བརྒྱ་འཁོར་ལོ་རྩེ་ལ་བྱ་རལ་གྱི་ཁོར་བྱ་རྣམས་གཡས་ཀྱི་དང་ཐོར་གང་སོར་བ་དེར་དོ་
 རྩེ་འཁོར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་གང་དཔུས་སུ་བཞུགས་པ་དེའི་གནས་སུ་མི་བསྐྱེད་པ་འཁོར་
 བའོ་ཞེས་ཟེར་ངོ་། །འདི་ནི་ལོག་ཏུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེ་གསུམ་པའི་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་
 འོ། །ཁ་རང་ཅིག་བཅུ་དགུ་མ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་དང་གཞན་རང་དག་སོ་གཉིས་མ་འཕགས་
 ལུགས་སུ་སྤྲོ་བ་ནི་མིང་གི་གངས་ཅམ་ལ་བཞེན་ནས་སྟོགས་བསྐྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་ནང་མེའུ་
 འབྲེལ་བ་གདམས་དུ་བཀག་བྱེད་ཏོ། །

ཁ་དོལ་འབྲེལ་གསུམ་མ་ལ་ཟུར་དུ་ཁོ་སོ་རྣམས་དང་སྟེགས་བྱའི་ལོགས་སུ་འཁར་
 ཏུ་བ་དུ་ལས་དབང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་ག་གཞན་དང་དེའི་བྱ་བ་གཞན་སྟེང་ལོག་གི་
 ཁོ་སོ་གཉིས་ཏེ་རྩྭ་ལ་ནི་བྲག་ན་སོ་བ་བསྐྱེད་སོ། །ཞེས་ཟེར་ངོ་། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྟོ་བྱང་
 དུ་གཏན་ནས་ཁོ་སོ་མི་འགོད་པར་འཁར་ཏུ་བ་དག་སོགས་དང་སྤྲོ་བའི་ཁོ་སོ་བཞོད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་ལ། རྩྭ་ལ་གང་ཡིན་དང་དེ་ལྟ་སོ་གཉིས་ལ་འདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཀྱང་མ་སྤྲོས་
 སོ། །རྩྭ་ལ་སོ་གཉིས་ལ་བགྲང་ན་སོ་བཞི་ལ་འདེན་རྒྱ་མི་རྟེན་པས་ལོག་བཀའ་དང་མ་བཀའ་བ་
 གཉིས་ཀའི་སྟོན་དང་བཅས་ལ་ཉེར་ལྗེ་སྟེང་དུ་ཟུར་གྱི་ཁོ་སོ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་སྟེགས་མ་ལས་དབང་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དག་པའི་ཁྲོ་བོ་སྟེགས་བྱའི་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་ཀར་འགོད་རྒྱ་མེད་པས་སོ།།

གཞན་ཅུ་དག །ལོགས་སུ་སྤར་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་སོ་གཉིས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་སྤར་གྱི་དོན་རྒྱར་གྱི་ཁྲོ་བོ་ལ་སྤྲུལ་ན་ནི་ལོགས་སུ་བཤད་བ་མི་འཐད་ལ། སྤར་གྱི་ཉེར་ལྟའི་སྒོ་སྒྲོང་བཞི་ལ་ཟེར་ན་ནི་དེ་དག་འདྲིར་བལྟ་བས་ནས་གསུང་མི་དགོས་ཤིང་དེ་བཞི་ལས་དབང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དག་པ་མིན་གྱི། འཁོར་ལོ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུལ་བ་འདི་དག་ལོགས་སུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པའི་འགྲུར་གྱི་འབྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་པར་འདུག་ནའང་སྤེང་འཛིན་གྱི་སྟེབ་སྒྲོར་སྒྲིག་པའི་དབང་དང་སྤྲུ་ཐད་ལོག་དང་ཐད་འགྲུར་གྱི་དབང་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་མངོན་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལོགས་སུ་འཛྲུལ་ལ་ནི་བྲག་ན་སོ་བ་བསྐྱམས་ཞེས་བྱའོ། །ཉེར་ལྟའི་སྟེང་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་ཁྲོ་བོ་བདུན་གྱི་དག་པའམ་སྤྲུང་གཞི་ནི་རྒྱར་གྱི་ཁྲོ་བོ་བཞི་ནི་དག་དང་རྒྱ་ལག་བཤད་ལམ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ནོ། །སྟེང་ལོག་གི་གཉིས་ནི་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་དང་དབུས་གྱི་ཁྲོ་བོ་དུས་གྱི་ཅ་དང་སྤྲུར་ཏེ་དེ་ནི་སོ་བཞི་མའི་གཙོ་བོ་སོགས་དང་སྤྲུང་གཞི་བྱན་མོང་བར་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་སྟེང་ལོག་ཏུ་བཀོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དུབ་པ་མང་སོ་མི་འབྱུང་ངོ། །ལྷ་སོ་གཉིས་མ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སོ་བཞིའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་སོ་གཉིས་གྱི་སྟེང་དུ་སྟེགས་བྱའི་ལོགས་སུ་འཛྲུལ་ལ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་བསྐྱར་ཏེ་བྲག་ན་སོ་བ་བསྐྱམས་པའོ། །དེ་རྣམས་གྱི་སྤྲུང་གཞི་ནི་དག་དང་རྒྱ་ལ་དང་ལག་པ་དང་བཤད་ལམ་དང་རྟ་ག་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྤྲེ་བས་བཅུ་དང་ཉི་མ་གཡས་པ་དང་རི་བོང་ཅན་གཡོན་པའི་ཅ་རྣམས་འཛྲུལ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྲུང་གཞི་དང་དུས་གྱི་ཅ་དབུ་མ་དབུས་གྱི་ཁྲོ་བོའི་རང་བཞིན་ཏེ་ཡང་ན་མཆོག་གི་དབང་སོ་དང་དགའ་བ་ནི་འཛྲུལ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྲུང་གཞི་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བོ་བཅུ་གཅིག་གིས་ནི་འཁོར་ལོ་དུག་དང་ལས་དབང་ལྟའོ། །ཡང་ན་ཉི་མ་སྟོག་འགོ་བ་དང་རྒྱ་བ་འོང་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་དུས་གྱི་ཅའི་རང་བཞིན་ཏེ་སྤྲེ་མ་གཉིས་གྱི་སྤྲུང་གཞིའོ། །འཛྲུལ་འདི་དགོད་ས་ནི་ལོགས་སུ་ཞེས་པ་དང་ལོག་ཆོགས་བཅད་དོན་དགྲུ་པར་འཛྲུལ་འདི་སྤྲུལ་བ་གཙུག་ཏྲར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཤར་གྱི་ཁྲོ་བོའི་མདུན་རྒྱབ་གང་རུང་

དུ་མདོན་ནོ། །རྩ་ལ་ནི་སྤྲུགས་འདྲིན་ནས་རྩ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་དང་དང་མེ་ཆུ་ཞེས་བྱས་ན་མཆོག་གི་དབང་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དག་པ་དང་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་ལོ། །བྲག་མཆོན་སོ་བཞི་ནི་སྤྲིན་སྤྲེག་གི་ཆེ་སོ་བའི་སྤྲུགས་ལ་བེ་རྩ་ཡ་ཞེས་འབྱུང་། གཞུང་གཞན་དང་གཞན་དུ་ལུས་རན་དང་ལོར་སྤྲིན་གྱི་བྲག་མཆོན་བེ་རྩ་རྩུ་ར་དང་དེ་བསྐྱུར་བ་ས་བོན་གྱི་མོང་ཁྲིར་ཞེས་བཤད། གཏེར་གྱིས་གང་བའི་ནེ་བུ་ལེ་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་ཅི་རིགས་པར་སྒྲུང་བས་མཆོན་གཞིའི་ངོས་ནས་གསུངས་པའས་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་བསྐྱུར་བ་ཞེས་པར་འདུག་གི་མི་མཐུན་བའི་བྱར་པར་མི་སྒྲུང་དོ། །ཁ་དོལ་ཅིག་སྤྲེགས་བུའི་བྱར་དུ་ཁོ་པོ་དབྱུག་སྤོན་འདོད་རྒྱལ་མི་གཡོ་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་བཞི་སྤྲེགས་བུའི་ཤར་གྱི་གཡོན་དུ་གནོད་མཛེས་བྱུ་གྱི་གཡོན་དུ་ཤོན་སོ་ཤར་གྱི་སྤྲེགས་བུའི་གཡས་སུ་གཙུག་ཏྲོར་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ། བྱུ་གྱི་གཡས་སུ་བྲག་སྤྲིན་མ་གཉིས་ཏེ་མིང་གཞན་རྩ་ལ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་སོ་བཞིའི་འདུས་པའི་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདི་ཡང་སོ་བཞིའི་གྲངས་ལ་འབྲུལ་ཞིང་བྲག་སྤྲིན་མ་རྩ་ལར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ལོར་ལ། སྒར་གོང་དུ་བཞོད་པའི་སྤྲིན་ཡང་ཡོད་དོ། །ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་གོ་སྟོན།

ཅ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ཅ་འགྲེལ་མི་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ལྟ་བུར་ནི་གོ་སྟོན་འདི་དག་གྲང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འདུག་པས་ད་དུང་ཆད་ལྡན་གྱི་ཁྲུངས་བཅའ་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདི་དག་དུ་རེས་འགའ་ལྟ་ཡལ་ཡུམ་གཉིས་གཅིག་དུ་འབྲེན། རེས་འགའ་གཉིས་སུ་བགྲང་བ་སོགས་སྤྱི་ལོ་ཤོད་དམ་སོགས་མ་དག་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གྲངས་གྲང་མི་འགྲིག་པར་སྒྲུང་བས་ཚུལ་འདིས་ནང་ལའི་བསྐྱུ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟའི་གྲངས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་གོ་བར་གྱིས་ཤིགཕམ།

གསུམ་པ་གཡོན་ཞལ་ནས་སྤྱི་འབྲུལ་བྲ་བ་གསུམ་པ་སོགས་པའི་ལྟ་རྣམས་སྟོ་བ་ལ་གཉིས། ཆོག་གི་དོན་དང་། ཐིག་གི་རྣམ་གཞག་གོ་།དང་པོ་ནི། སྤྱི་འབྲུལ་བྲ་བ་ཡང་རབ་དུ་བྲགས་ཏེ་གོ་སྟོན། །ཅེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྱི་འབྲུལ་བྲ་བའི་སྤྲིང་པོར་གཙོ་བོའི་གནས་དང་། བདེ་གཤེགས་འཕར་མའི་འཁོར་ལོ་ཆུ་གཏེར་བྱར་དུ་འབྱུར་ཏེ། མི་ཡི་བདག་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་གསུམ་གྱི་ཆ་ཚུན་ཆད་དུ་རྩོ་རྩོ་བའི་ཐིག་གདབ་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་ཁམས་བཞི་རྣམས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༤ བ ༤ རྩ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་དང་དེ་

ལྷག་པའི་ལྷ་འེ་གནས་ཉིད་དོ། །སྤར་ཡང་འཕར་མ་གཞན་ཅ་ཐེག་གི་གསུམ་གྱི་ཆ་བར་མཆོན་ས་
 ཚུན་གྱི་ཆ་ནང་མ་ལ་སྤྱི་ཡི་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་བརྒྱད་དོ། །ཁ་སྟག་ཅིག་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཤིན་དུ་སྟོན་
 མོ་དང་དག་སྟུན་མ་གཉིས་བསྟན་པའོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་ནི་སེམས་
 མ་དོ་རྩེ་མ་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ་མ་ཆོས་གྱི་དོ་རྩེ་མ་ལས་གྱི་དོ་རྩེ་མ་ཚུན་དུ། རིན་ཆེན་སྐར་འདབ།¹ ཁོ་
 གཉེར་ཅན། དོ་རྩེ་ལྷགས་སྟོག་མ་ནམས་ལ་བཤད་དེ། དེ་ནམས་དང་འདི་དག་དོ་པོ་གཅིག་ལ་
 དགོངས་པའོ་ཞེས་གསུང་རང་དོ།།

ཅ་ཐེག་ཆ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཉི་ཤུ་གནས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ནི། ཕྱོགས་མཆོམས་
 བརྒྱད་སྟེང་འོག་གཉིས་ཏེ་ཕྱོགས་བརྒྱད་བཀོད་པ་ཉི་མ་ལ་གནས་ཁོ་བོའི་ཆོགས་ནམས་ཏེ། གཞན་
 རང་དག །སྟེང་འོག་གི་གཉིས་པོ་ཤར་བྱ་བ་གྱི་སྟོའི་མདུན་དུ་དགོད་དོ། །ཅེས་ཟེར་དོ། །དེར་ནི་རྩ་
 བའམ་ཅིག་པ་དག་ལ་དུས་ཏེ་བཞི་ལ་ཆུ་གཉེར་ཏེ་བཞིས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐའ་
 དག་ནམས་ཀྱང་བཞུགས་སོ། ༡༣༥ །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བའི་དབྱེ་བཞི་གསུམ། ཞེ་ཟ། ཞེ་དབྱ་
 གསུམ་སྟེ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་དྲུག་ནི་སྤྱི་འབྲུལ་བྱ་བ་ལས། ཤར་དུ་བྱམས་པ་འཇམ་དཔལ། སྟོས་གྱི་
 སྤང་པོ། ཡེ་ཤེས་ཏྲིག །སྟོར་བཟང་སྟོང་། སྟོ་ཁོས་བྱ་མཆོ། སྟོ་ཁོས་མི་ཟད་པ། སྟོབས་པ་བཅེགས་
 པ། ལུབ་དུ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ། རན་སོང་ཀྱན་འདེན། ལྷ་རན་དང་ལྷན་པ་ཀྱན་འཛོམས། བྱ་བ་ཅན་གྱི་
 འོད། བྱང་དུ་སྟོང་། འོད་དཔག་མེད། རྣམ་མཁའ་མཛོད། སྤྱིབ་པ་ནམ་སེལ་ལོ། །དགྱིལ་འཁོར་
 གསུམ་ཀའི་ལྷ་ཡབ་ལུམ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་དོ་ཡི་ཕྱག་སྟེ་དྲུག་ནི་ལྷ་ཡི་སྤྱི་ཡི་དབྱེ་བ་
 ལས་སོ། །ཨ་རྩ་ཡས་ལྷ་འེ་ཞལ་ཕྱག་འདི་དང་མི་འབྲ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྟོ་གསུམ་རིམ་སོགས་
 སུ་མཛད་པ་ནི་ཕྱོགས་གཞན་ནོ། །རྟོག་པའི་རྒྱུད་དམ་བྱ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་
 གི་གདུལ་བྱ་ནི་སྤྱི་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ན་དབང་པོ་རྟུལ་བས་ན་སྟུན་པོ་སྟེ་དེ་
 དག་སོ་སོའི་སྟེང་གི་དབང་གིས་ཏེ་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གཡོན་གྱི་ཞལ་ནས་སྟོས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་སྟག་ཅིག །སྟོ་ཆད་དྲུག་ཆའི་ཆ་སྟན་གྱིས། །དབུས་ནས་གཉིས་གཅིག་
 བཞི་དང་གཅིག །བཞི་དང་གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག །བཞི་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ་བཅུ། །རྩར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ ན ༣ རིན་ཆེན་སྐར་འདབ།

སྟེང་ཐིག་གིས་སྒྲེལ་བར་བྱ། །ནང་གི་ཐིག་གཉིས་གསུམ་པ་ཡི། །རོས་ལ་རེག་པར་བཏབ་པ་
ཡིས། །དབུས་ནས་གཙོ་གནས་རྩོམ་པ་དེ་བཞུགས། །བདེ་གཤེགས་འཕར་མ་རྩོམ་གསུང་དང་། །ལྷ་
མོའི་གནས་དང་རྩོམ་པ་དེ་བཞུགས། །བར་པ་སྟོང་པ་རྩོམ་པ་དེ་བཞུགས། །ལྷ་རྣམས་རྩོམ་པ་དེ་བཞུགས་ཆུང་
སོགས། །ཕྱོགས་རེའི་ཆ་ཐོན་ཉེར་བཞུགས་ཆེས་སྒྲེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །གཉིས་དང་གཅིག་དང་
གསུམ་བྱེད་བཅས།¹ །ཞེས་སོགས་སྒྲེ་འགྲེལ་བྱ་བའི་ཐིག་ཏུ་བསམས་པ་འོ། །འདི་ནི་འཁོར་བ་
བཞུགས་ཏུ་སྟོན་མང་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲངས་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་ནས་བཅུ་ཞེས་སྒྲེས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འདི་དང་འགྲེལ་པར་ཅ་རྒྱུ་དངས་པ་གཉིས་སྟེང་བ་ན་བར་སྟོང་
གི་སའམ་ཆོན་ཀྱི་ས་ལ་རྩོམ་པ་དེ་བཞུགས་ལྷག་ལ་དབངས་ཆུང་གི་ཐིག་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་
པ་དང་སྒྲེ་བྱ་གཉིས་གོ་སྒྲར་མཆོངས་པར་གསུངས་བཞུགས་ཏུ་སྒྲེ་བྱའི་ཐིག་འཆད་ན་འདུས་པའི་ཐིག་
ཀྱང་གསུང་རིགས་པ་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམ་འབྱུང་གི་ཐིག་གསུང་དགོས་པ་མ་
གསུངས་ཤིང་སྒྲེ་བྱའི་ཐིག་གོ་སྒྲར་གསུངས་ཐེན་པ་སྒྲར་ཡང་བཤད་པས་བསྒྲ་དཀར་པོ་ཉིད་ཀྱང་
སྟོན་དང་བཅས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དཀྱེལ་འཁོར་གསུམ་ཀའི་ཐིག་ནི་སྟོ་ཆད་བྱུག་ཆ་ཆ་ཆུང་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཆངས་པའི་
ཐིག་ལས་གཉིས་དང་གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག་དོར་བར་དང་མོའི་ཐིག་གཉིས་གསུམ་ས་ལ་རེག་
པར་བཏབ་པའི་ལེ་ཅེ་དགུ་ནི་གཙོ་མོའི་གནས་དང་བདེ་གཤེགས་འཕར་མ་སྟེ་ཅ་ཐིག་གི་གསུམ་ཀྱི་
ཆའོ། །དེ་ནས་བཞི་དང་བཞི་སྟེ་ནང་མ་ལྷ་མོའི་གནས་དང་ཕྱི་མཆོན་²ས་སྟེ་སྒྲེས་ཆ་བར་མའོ། །དེ་
ནས་བདུན་དང་གཅིག་ནི་ཁྱོ་བོ་དང་སེམས་དབའི་གནས་དང་དབངས་ཆུང་སྟེ་སྒྲེས་ཆ་ཕྱི་མ་ཡིན་
ལ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐིག་ལྷག་མ་ནི་ཏུས་འཁོར་བཞུགས་ཀོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །

བཞི་པ་རྒྱུ་ཞལ་ནས་རྣམ་འབྱོར་རྩོམ་རིག་དང་སྟོམ་ཆེན་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ་ལ་གསུམ།
སྟོམ་འབྱུང་གི་ནང་ཐིག་ཞར་བྱུང་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་གཉིས་སྟོ་བའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན། སྟོམ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༤ བོག་ ༡༡༣༠ ཟེང་། ༤

2 ཞལ། བོག་ ༣༥ ན་ ༤། གཙང་། བོག་ ༣༠ ན་ ༣ ཕྱི་མཆོན་ས་སྟེ་

བ་ཆེན་སོ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། འདུས་པ་དང་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་གོ་སྤྱོད་བ་དེས་ན་སྟེ་
 དེ་འདྲ་བར་སྟོམ་པ་རྒྱུད་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་སྐབས་འདིར་ནི་སྤྲུགས་དང་གསུང་དང་སྐྱུའི་རྩོ་རྩེ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐེག་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོ་བ་ཙམ་ལས་མ་བྱིས་སོ། །སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འདི་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་
 རྣམ་ཐེག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོམ་འབྲུང་གི་རྣམ་ཐེག་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་སྤྱང་ཡང་བྱི་མ་ལེགས་
 ཏེ་སྤྱི་མ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉེས་བ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུགས་གསུང་སྐྱུའི་རྩོ་རྩེ་སྟོ་བ་
 ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ལུགས་དང་སོ་མཁས་རང་བ་དག་གིས་བཀོད་པ་ནི། འདིར་
 ཅ་བའི་རྒྱད་ལས། སྐྱུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཐེག་གི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཆངས་ཐེག་ལས་ཕྱིར་གཙོ་བོའི་ལེའུ་
 ཙའི་དོན་དུ་ཆ་ཆེན་གཅིག་གི་དུག་ཆ་གཉིས་དང་རྩོ་རྩེ་ཕྱིར་བའི་དོན་དུ་གཅིག་དང་བདེ་གཤེགས་
 ཀྱི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུམ་དང་ཕྱེད་བཅས་ཕྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པས་བཞི་དང་རྩོ་རྩེ་ཕྱིར་
 བའི་དོན་དུ་གཅིག་དང་། སྤྱོད་རྩོ་མ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དུས་ཏེ་བཞི་དང་། རྩོ་རྩེ་ཕྱིར་བའི་དོན་དུ་རི་
 བོང་ཅན་ཏེ་གཅིག་དང་། ཁྲོ་བོའི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་དུས་ཏེ་བཞི་དང་། རྩོ་རྩེ་ཕྱིར་བའི་དོན་དུ་གཅིག་
 དང་། སེམས་དཔའ་བཅུ་དུག་གི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་དུས་ཏེ་བཞི་དང་། གཅིག་དང་སྤྲུག་མ་གཅིག་
 ནི་ཆོན་གྱིས་ཏེ་དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་འཕར་མའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་ལ་སྤྱོད་རྩོ་མ་ལ་སོགས་པའི་འཕར་མ་ཕྱོགས་ཆོན་དང་བཅས་པ་བྱ་ཞིང་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱིས་
 དབུས་སུ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སུམ་ཆ་ཆ་བཅུ་དུག་ལ་སྟོང་པོའི་འཁོར་ལོ་བྱ་བཞི་བྱའོ། །ཞེས་པ་སྟེ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆ་སོ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང་མཁས་རང་བ་དག་སྟེ་མདོ་བས་ཆ་ཆེན་ཆ་སྤན་
 བཞིའི་ཅིས་ཀྱི་སོ་གཉིས་སོགས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྲུག་མ་རྩ་བ་སོགས་དུས་
 འཁོར་བཞིན་འོ་ཞེས་པས་སོར་བྱེད་དུག་དུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུང་རོ། །

འདིར་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས་ཐེག་གི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་སྟོམ་རྒྱུད་གི་ཐེག་ཏུ་འཆད་
 པ་ནི་སྟོམ་པ་རྒྱུད་བའི་ཉེས་འབྲུར་སྟོམ་ཆེན་ལ་གསུངས་ཤིང་སྟོམ་པ་ཆེན་པོའི་ཅ་ཐེག་ཁྱུ་བཞི་
 པར་གསུངས་པས་འདིའི་ཅ་ཐེག་ནི་ཁྱུ་དེའོ། །རི་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྲུགས་དགྱིལ་ཅ་ཐེག་

1 ཞོལ། ཤོག 34 བ 3། གཙང་། ཤོག 30 ན 2 ལེའུ་ཆེའི་དོན་དུ་

ཁྱེ་གང་བའི་ཆེ་སོར་བྱེད་གསུམ་ལ་ཆར་བྱས་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཁྱེ་
 སོའི་ཆེ་སོར་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་ཆར་བྱས་པའི་ཆ་སོ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱགས་གཅིག་གི་
 གསུམ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་དང་མཐེབ་སོར་ཉེར་བཞི་དོན་གཅིག་པས་སོར་གསོན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
 ཏེ་བསྐྱེད་ལྟེ་བའི་བྱེད་ལ་སོར་གཉིས་དང་ཟེ་འབྱུ་ལ་སོར་གཅིག་དང་འདབ་མ་ལ་གསུམ་གྱི་
 རྟེན་དུ་བྱེད་བཅས་བྱེད་ནི་གཅིག་སྟེ་སོར་བཞི་དང་གྱི་གྲུག་གི་སྤོང་བ་ལ་གཅིག་སྟེ་གཙོ་བོ་དང་
 ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། །

དེ་ནས་སྤྱགས་འཁོར་ལ་དུས་ཏེ་སོར་བཞི་དང་རྟོག་སྤོང་ལ་རི་བོར་ཅན་ཏེ་གཅིག་དང་
 གསུང་འཁོར་ལ་དུས་ཏེ་བཞི་དང་བསྐྱེད་སྤོང་བ་ལ་གཅིག་དང་དེ་ནས་སྤྱུ་འཁོར་ལ་དུས་ཏེ་བཞི་
 དང་འཁོར་ལོའི་སྤོང་བ་ལ་གཅིག་གོ །ཁ་དམ་ཅིག་སོར་ཉེར་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་དཔངས་ཆུང་སོར་
 གཅིག་པ་འདིར་མ་གསུངས་པ་ནི་ཆོན་སའོ། །ཞེས་སྤྱུ་བ་ལེགས་ཏེ་སྤྱུ་བྱེད་ལ་འཆད་པ་དག་གིས་
 གྲང་། ཆོན་ས་དང་སྤྱར་རོ། །ཆ་ནི་སྤྱུ་བྱེད་གཉིས་སོགས་ལ། ཞེས་པ་སྟེ་ཅེས་པ་ནས། དཀྱིལ་
 འཁོར་བཞིན་ནོ་གལ་ཏེ་སྤོང་པ་ཆེ་བ་ཉིས་འབྱུར་དང་སྤོང་ཆུང་དེའི་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་ཐེག་
 ལྷག་མ་ཡང་གོ་བས་སྤོང་ཆུང་གི་ནང་ཐེག་ཟུར་དུ་གསུང་མི་དགོས་སོ་སྤོང་པ་དང་ལྷག་མ་རྩ་བ་
 སོགས་དུས་འཁོར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤོང་ཆུང་ལ་བྱས་པ་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་པོ་མིན་པའི་
 རྫོང་དང་རྟ་བབས་དུས་འཁོར་བཞིན་རིགས་སོ་སྤོང་ན། སྤོང་མ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་
 འཁོར་ལོ་དྲུག་དང་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་དང་ཆོན་ས་ཡོད་མེད་སོགས་བྱེད་པར་ཆེ་བའི་བྱིར་དང་
 བྱི་མ་ཡང་འོག་དུ་སྤོང་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷག་མ་སྤོང་པ་སོགས་པའི་མཆན་
 ཉིད་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བལྟ་བར་བྱོས་
 ཤིག །ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་ལས་ལུགས་གཞན་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅ་ཆུད་བྲངས་པ་འདི་རི་ལྟ་
 བར་ཟུར་བཞི་པའི་ཐེག་བྱབ་པ་ནི་སྤྱུ་བྱེད་ཐེག་དུ་འབྱུར་ལ། རྒྱུ་པོར་བྱབ་ན་སྤོང་ཆུང་གིར་
 འབྱུར་ཏེ། ཆུད་ཆེག་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐེག་ཅིག་ཆར་སྟོན་པའི་

1 ཞེས། འོག་ ༡༩ ན་ ༥། གཙང་། འོག་ ༡༡ ན་ ༡ ཆོན་སའོ།

ཕྱིར་སྟོན་པའི་གསུང་ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་མི་འཕྲོགས་པའི་གུས་པ་སྐྱེས་པ་¹དུས་འདིར་དེ་
ལྟར་གོ་བ་ཡང་མད་དུ་བྱུང་བའོ་ཞེས་སྒོ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆམ་འབྱོར་
རྗེས་སུ་རིག་པའི་རྒྱད་དང་འདིར་ནི་ཉིས་འབྱུང་ཅེས་པ་ནས་རྒྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་སྒྲོས་པའོའི་བར་གོ་
སྒྲུ་ལ། རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རྒྱད་དང་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱབ་ཞལ་ནས་སྒྲོ་
བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དབྱུང་དོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་བྱང་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ། ལྷ་མོ་རྣམས་དབྱ་མའི་དབྱུགས་དང་སྒྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟེན་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་གཞག །བརྟེན་པ་ལྷའི་རྣམ་གཞག །བསྐྱེས་པའི་ངེས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞེ། ཐེག་དང་ཁ་དོག་གི་ངེས་པ། ལྷའི་གནས་གྱི་ངེས་པ། ས་མོན་གྱི་ཡི་གའི་ངེས་པ། དུར་
ཁོང་གྱི་ལྷ་དགོད་ཚུལ་བྱང་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི་མཁས་བླ་པ་དག །སྟོ་བརྒྱད་གྱི་བར་རྣམས་སུ་དུར་ཁོང་བརྒྱད་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་
ཏེ་ཞེས་པ་ལ་ལ་སྟོའི་ཕྱིའི་བར་ལ་འདོད་ནའང་སྟོའི་བར་ཅ་ཐེག་ནང་གིའོ། །ལྷག་མ་སྟོ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞེན་ཞེས་པས་སྟོ་འཁོར་ལོའི་བརྒྱད་ཆར་བཤད་ཅིང་ཆ་
ཆེན་ལ་སོར་དུག་དུག་དུ་བཤད་པས་ཤར་དང་རྒྱབ་གྱི་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་གྱི་བརྒྱད་ཆ་
ཡིན་གྱི་འགའ་དོལ་ཞིག་བྱར་ཐེག་ནས། བྱར་ཐེག་གི་བར་ལ་འདོད་པ་ནི་བྱ་བཞེ་ལ་འབྲེལ་ལྷུས་
པོ་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། སྟོན་ཆེན་ལ་བྱར་ཐེག་ནས་བྱར་ཐེག་གི་བར་གྱི་བརྒྱད་ཆ་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་
མེད་ཀྱང་ཉི་མ་རྣམས་གྱི་སྟོ་དང་ཞེས་པས་སྟོ་ཆད་སོར་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

དེ་ལ་ཤར་རྒྱབ་གྱི་ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་ཅེས་པ་ནི་ཤར་གྱི་ཅ་ཐེག་རྒྱུས་པོར་བསྟོར་
བ་དང་སྟེང་བའི་²ཆངས་ཐེག་དང་རྒྱབ་གྱི་འང་ཆངས་ཐེག་དེ་ལྟ་བུའི་བར་ཡིན་ལ། འདིའི་ཕྱི་ཐེག་
གི་དཀའ་ས་སྟོ་ཆད་ཆོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་དེ་ནི་གོང་གི་བཞེད་པ་བཞོད་པས་ཤེས་ལ། ལྷག་མ་སྟོ་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༩ བ ༩། གཅད། ཞོག ༡༡ ན ༥ སྐྱེས་ལ་དུས་འདིར་

2 ཞོལ། ཞོག ༡༡ ན ༩ བཤད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

3 ཞོལ། ཞོག ༡༡ ན ༩ སྟང་པའི་ཆངས་

དང་། ཉ་བབས་རྒྱུ་པོར་བྱེད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དུས་འཁོར་འབྲེལ་དང་ནང་ཐེག་ལ་ཡང་ཉེ་བ་
 དང་ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འབྲེལ་བ་བཞོན་པའི་རང་ལུགས་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་གཞན་རྣམས་རྒྱུད་
 འབྲེལ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཐེག་ཅ་རྒྱར་བ་མི་དགོས་ལ། ཁ་དོལ་ཅིག་གིས་ཐེག་ཅ་
 བཞོན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཀའ་བའི་སྒྲིལ་ཆད་ཆོལ་ལུགས་དེ་འགོད་པར་འདུག་པས་ཡིད་
 བརྟན་མི་སྤང་ངོ་། །དུར་ཁོད་དང་བཅུ་དྲུག་སྒྲིལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀ་བའི་ཅ་བ་སྒྲུ་བརྒྱུད་འོར་སར་འགོད་པ་
 དང་སྒྲིལ་བར་བརྒྱུད་དུ་འགོད་པ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྒྲོས་བསྐྱང་དང་། སྒྲོས་
 དོན་ལ་བདེ་ཡང་གི་བྱ་ལ་སྒྲིལ་དང་མདའ་ཡབ་སོགས་ཀྱིས་ནོན་པས་མཆན་མ་གྱི་བ་སོགས་དཀའ་
 ལ། སྒྲིལ་ཐད་དུ་ཁ་ཁྱེད་མེད་པས་བསྒྲོས་པ་དང་བསྐྱང་བའི་ཆེ་འོག་གཞི་མཐོ་དམན་ཁྱེད་པར་ཆེན་
 བོ་ཡང་འོར་བ་འབྲེལ་བས་བརྟན་པའི་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་སྒྲིལ་བ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེས་ན་
 སྒྲིལ་བརྒྱུད་རྒྱུ་པོར་རྣམ་པར་སྒྱར་བའི་སྒྲིལ་དུ་འདྲིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ་ཅ་ཐེག་ནི་རྒྱུ་པོའོ། །དེའི་
 བྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་འདྲིའི་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་དུར་ཁོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱུད་པ་བཅུ་
 དྲུག་གོ། ཅེས་པའི་བར་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤོའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིལ་པོའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱུད་ལ་སྒྲུ་
 མོ་བརྒྱུད་ངོ། ཅེས་པ་ནས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ཅེས་
 པའི་བར་ཡང་གོ་སྤོའོ། ཆོན་ཀྱི་སའི་སྐབས་སུ་ཤར་དང་མེར་ནག་པོའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 རུ་བ་དག་འདོད་པའི་ཚུགས་ཆོན་ཀྱི་ལོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་དུ་བྱེད་ངོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་ཁ་ཁྱེད་ལ་
 ཞེས་སོགས་ལ། འགྱུར་མངས་ཀྱི་རྒྱ་དབང་ལྷ་སྒྲུ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ར་ཏེ་ར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཕྱི་
 རོལ་ཀྱི་ཁ་ཁྱེད་དང་ཉ་བབས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཅ་བར་སྒྲིག་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲིལ་བྱུང་པོ་བརྒྱུད་
 ངོ། །ཞེས་བསྐྱར་རང་བཟེང་ངོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བཤད་པ་དངོས། ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་མཐར་
 རོ་རྗེ་སྒྱར་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཅིབས་རྣམས་
 ལྷ་མོའི་ས་བོན་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉེ་དུ་ཀ་གཙུག་པོ་

1 ཞོལ། ཤོག 32 བ 2 དེ་སྒྲོས་བསྐྱང་དང་། གཙང་། ཤོག 32 བ 2 དེ་སྒྲོས་བསྐྱང་དང་།

སྟེ་རྩྱུ་མོ་མོ། །ཅེས་བའི་བར་ཡང་གོ་སྤྱོད་སྟེ། བ་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་ས་འོག་དང་སྟེང་དུ་གསུངས་
 པ་ཐོབ་ཐང་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་གི་སྟེང་དུ་ཁོད་ཀྱི་དབུས་ལ་སོགས་པར་རོ། །ཞེས་པ་ནི།
 བསྐྱེལ་བ་དང་སྟོས་བསྐྱེལ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལའང་འདྲའོ། །དུར་ཁོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ས་
 བོན་ལ་གོང་དུ་རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་བཙུ་གཉིས་ཞེས་སྟོས་བའི་རྩེ་སུ་ཏ་ཏ་ཁྲ་ཁྲ་ཞེས་གོ་བསྟོར་
 ¹བ་འོར་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་དཔེའི་སྟེན་ནོ་ཞེས་དོམ་སོགས། བ་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉེ་དུ་
 ཀར་འདྲིར་ཡང་བསྟན་ལ་འོག་དུ་ཡང་འཆད་པས་འདི་གཉིས་དང་དོ་རྩེ་ཤུགས་ནམས་དོན་མི་
 གཅིག་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་ནི་དབང་ལེར་མཛད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་མཁའ་འགྲོ་
 མ་དང་མཁའ་འགྲོ་འདི་ནམས་ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། སྟོམ་པ་ཉིས་འགྱུར་མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ངེས་
 པའོའི་བར་ཡང་གོ་སྤྱོད་འོ། །

བཞེ་བ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་དགོད་པའི་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། དུས་
 སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བའི་སྣ་དགོད་ཚུལ་གྱི་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདྲིར་སྟོག་པ་དང་
 གཞུ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ལས་སྟོག་པས། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་
 པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོའི་བར་གྱི་དོན་ལ་མཁས་རང་བ་དག །དེའི་སྟོན་རྒྱུད་གི་ཅིབས་ལའོ། །ཞེས་
 སོགས་སུ་མཆམས་ཀྱི་ལྟའི་ས་བོན་སྟོན་ལ་བཀོད་ནས་སྟོགས་ཀྱི་ལྟའི་ས་བོན་རྟིང་ལ་འགོད་
 པ་ནི་སྟོག་པ་དང་གཞུ། ལུ་མོ་དང་སྤང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིམ་པས་སྟོས་པས་དགོད་པ་གསུངས་
 ལ། དེ་ལ་སྟོག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་མཆམས་དང་གཞུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་སྟོགས་སུ་
 བཀོད། དེས་ན་མཆམས་སྟོན་ལ་འོང་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་འདྲིར་འཁོར་ལོ་སྟོམ་ཆེན་ནི་བྱང་དོན་
 དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་པས་མཆམས་སྟོན་ལ་བཀོད་པའོ། །ཞེས་དོམ་འགྲུབ་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་
 ས་བོན་འགོད་པ་སོགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟོས་བཅས་དང་དོན་དམ་འགག་རིམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་འདྲིར་ས་བོན་དགོད་པ་དང་མངོན་རྟོགས་བསྟོམ་པ་ནི་ལུགས་མཐུན་སྟོས་
 བཅས་ཏེ་བྱིས་བཙུ་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཙུ་གཉིས་ལུགས་མཐུན་ནི་འཁོར་བ། ལུགས་སྟོག་
 ནི་མྱུང་འདས་དང་སྦྱར་ཞིང་དེའི་ས་བཙུ་གཉིས་ལ་ཡང་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་སོགས་གོ་རིམ་

1 ཞོལ། ཤོག 31 ན 3། གཙང་། ཤོག 33 ན 6 གོ་བསྟར་བ་

གྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེ་བའི་གནས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་གནས་གྱི་ལྷ་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་རྒྱང་བ་ནི་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་སྤོང་དང་མ་དེག་པ་རྗེས་དང་། ག་ལེ་དང་སྤྲེག་པ་སྟོན་ཏུ་འཛོག་པ་སོགས་འོང་བ་དང་མཐུན་པའོ། །གནས་ལ་སོགས་པ་བརྩ་གཉིས་གོ་རིམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་དང་མིང་དང་དོན་གང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་མ་ངེས་པ་སོགས་གྱི་དོགས་དཔྱེད་ནི་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གི་དོན་ནི་འདིར་སྤྲེག་པ་དང་གཞུ་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་གྱི་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ཡང་ཉེ་བའི་གནས་ཞེས་སོགས་ལུགས་ལས་ལྟོག་པས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་གཙོ་འཁོར་དགོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅེས་བ་ནས། ལྟོག་པ་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་དགོད་པའོའི་བར་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་གྱི་ལུགས་ལྟོག་དང་དོན་དམ་དང་ཐུང་འདས་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ལུགས་མཐུན་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་རྒྱ་སྤོང་དང་ཅེས་བ་ནས། ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་ཁྲིམ་གྱི་ལུགས་མཐུན་དང་དོན་དམ་གྱི་ལུགས་ལྟོག་གོ་ཉེ་བའི་སྤེལ་མ་ནི་ཉེ་བའི་འཐུང་གཙོད་དེ་མོང་འཐུང་འདིར་སྐད་དོད་སོར་བཞག་པའོ། །རི་ལྷར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལས་ཀྱང་ཁྲིམ་དང་དོན་དམ་གྱི་ལུགས་མཐུན་ལུགས་ལྟོག་བསྟན་པ་ནི། གཅིག་ནི་རབ་གཏུམ་མ་དང་ཅེས་བ་ནས། ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་པའི་བར་གོ་སྟོའོ། །གལ་ཉེ་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་གྱི་ཁྲིམ་ལུགས་མཐུན་བཞིན་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་གཙོ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱང་ཅིབས་ཀྱི་སྤྱི་དོ་རྗེ་མ་སོགས་དགོད་པ་འདིར་ནི་འཛོག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་ནི་དོན་དམ་བསྟོན་པར་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ། །འདི་ནི་ནང་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྫོགས་རིམ་ཡང་བསྟོན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱང་སོགས་མཚམས་ཀྱི་ཅིབས་རྣམས་དང་འོག་མ་ནི་ཉེ་མའི་རྒྱ་བའི་དབང་གིས་ཞེས་བ་ནས། རིང་པོ་རྣམས་སོ། །སྤྱིང་དང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅིབས་རྣམས་ལ་ཅེས་བ་ནས། རབ་ཏུ་འབབ་པ་ལས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ནང་གི་ངེས་པའོའི་བར་གོ་སྟོའོ། །༡༩

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྷ་འདི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། ལྷ་སོ་སོའི་ཞལ་བྱག་དང་རྒྱན་དང་སྐྱེ་

མདོག་དང་དག་པ་བཤད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཞག་དང་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་
 གྱི་གནས་དང་ཉི་བའི་གནས་སོགས་བཤད་པ། བྱང་རེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀྱན་སྦྱོང་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་བྱུག་དང་རྒྱན་བཤད་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྷ་རྣམས་བཤད་པ་དང་། སྤྱང་པོའི་བསྐྱེད་ལྷ་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཁའ་འགྲོ་མ་
 རྣམས་བཤད་པ་དང་། མཁའ་འགྲོ་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཐུང་བའི་
 དངོས་པོ་ཡབ་དབྱངས་རིང་པོ་ལས་སྦྱེས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ཐུང་བའམ་
 ཡང་ན་ཡི་གེ་ཐུང་བྱ་ཆེ་བའི་ཆ་ཡིན་ལ། ཆེ་བ་ནི་བསམ་པའི་དབྱེ་བས་ཤེས་རབ་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་མ་
 ཤེས་རབ་ཉིད་དོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་བོངས་ཐུང་བ་སྦྱར་རོ་ཞེས་ཟེར་མོད། ལུས་བསམ་གྱི་དབྱེ་
 བ་ནོར་བས་སོ། །རི་བོང་ཅན་ཅེས་པ་ནས། ཁ་དོག་ལྷ་ཡི་ཐུང་བའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཞལ་གཉིས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་སྦྲ་རང་དམ་
 རོལ་མ་དག །ཅ་བའི་ཞལ་གཅིག་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཞལ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་དེས་གསལ་
 བྱེད་ཉིས་བཅེགས་མཆོན་དེ་ཉི་མ་ཡིན་ཅིང་དེའི་བསམ་པའི་དབྱེ་བས་ཐབས་མཆོན་པས་ཞལ་
 གཉིས་སོ། །ཞབས་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བ་རྒྱ་དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོག་ཏུ། དེ་ལྟར་
 རྒྱང་དང་རེག་བྱའི་ཞལ་གཅིག་དང་ནི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱས་གདབ་ཞལ་ནི་སྦྱི་བོར་
 ཏེ་ཞལ་གྱི་གནས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞལ་གཉིས་ནས་
 དུག་པར་གསུངས་ཀྱང་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཞལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་རྒྱས་གདབ་བྱའི་ཞལ་གཅིག་
 སྟེ་གཉིས་སོ། །ཅ་ཞལ་གྱི་ཐ་སྟོན་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ལ། རྒྱ་དཔེ་གཅིག་དང་མི་མཐུན་པས་ཀྱན་
 1 དང་མི་མཐུན་པར་མ་རེས་ཀྱང་ཞལ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་བ་དགོས་པ་ཆུང་དོ། །ལྷག་མ་བྱུག་ན་རྟོ་
 རྟོ་མཆོག་དང་ཞེས་པ་ནས། མཐའ་དག་ལུས་ལ་གནས་དང་ཐལ་བའི་རྒྱ། ཅེས་པའི་བར་ལ་རྟོགས་
 པའི་ཐོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལྟེ་ཁ་དོག་གིས་ཁ་དོག་ལྷ་སྟེ། ལྷ་ལྷ་རྣམས་སྦྱ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཐོད་པ་རེ་རེ་
 ཡང་། ༣༡ ཁ་དོག་ལྷ་ལྷ་ཡིན་ནམ་བཟླ་གོ། །མཆེ་བ་ཅན་སྦྱལ་གདུག་པ་ཅེས་ཟེར་རང་དམ་དོལ་འབྱང་

ཡང་མཆེ་བ་ཅན་སྟག་སྟེ་དེའི་བགས་པའི་ཤམ་ཐབས་ལ་བྱས་ན་གཙོ་བོ་དང་མཐུན་ཅིང་ལྷགས་གཞན་དང་ཡང་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཤད་པ་དང་། འདབ་མའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཞལ་བཞི་ཕྱག་ཉེར་བཞི་པ་སྟེ་དེའི་དབྱེ་ལ་ཐོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེང་བ་ཅེས་པ་ནས། འཛིག་དུས་ཅེ་མོ་ཅན་མཚུངས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་འོ་དག་གྱེད། ༣༡ཅེས་པའི་བར་ལ་གདོང་བརྒྱ་ནི་བདུད་རིགས་བརྒྱའི་མགོ་སྒྲེང་ངོ་། །རང་གི་ཤེད་པར་སྟག་སྟགས་དང་ཕྱག་ན་གནས་པ་སྒྲུང་པའི་བགས་པའོ། །སྟག་ཟ་ནི་དུས་མའོ། །དབང་ལྷན་ནི་དེ་ན་གནས་པ་དབང་ལྷག་གོ། །མ་འགྱུར་དུ་ཅེ་མོ་ཅན་གྱི་དོད་ལ་སྤྲིན་ཅེས་འབྲུང་ལ་དེ་ནི་འཛིག་དུས་ཀྱི་སྤྲིན་དང་འབྲུང་བ་གཙོ་བོའི་སྤྲུལ་མདོག་གོ་ཞེས་ཁ་སྟག་ཅིག་འཆད་ཀྱང་འོག་དུ་གཙོ་བོའི་ཁ་དོག་མཚན་མ་རྣམས་ནི་སྤར་བཞིན་ཅེས་གསུང་བས་འདིར་འཆད་མི་དགོས་ལ། དོན་ནི་འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་དང་འབྲུང་བར་གཟེ་བཟིང་ཆེ་བའོ། །ཁ་རང་ཅིག་ཡུམ་གྱི་སྤྲུལ་མདོག་དམར་པའི་དོན་དུ་གྱེད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་ཆུང་གི་གཙོ་མོ་སྤར་ཁུར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་འབྲུང་མས་བརྟག་གོ། །མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་སྤྲུལ་ཆོགས་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་གྱི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པའོ། །སྟག་མ་གོ་སྤྲོད།།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་འདབ་མར་ཅེས་པ་ནས། ཁུ་བའི་སྟོན་ཀྱང་ཕྱག་ནའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྒྱད་ལ་དུ་བ་མ་སོགས་སྟོ་བརྒྱད། མཚན་ས་བརྒྱད་ལ་ཐོད་པ་བརྒྱད་དགོས་ལ། རྩས་བཞི་ལས་མ་བྱུང་བས་བཤད་པས་གང་བའི་ཐོད་པ་གཉིས་སོགས་བྱའོ། །ཁུ་བ་ཅེས་པས་རྒྱལ་ཡང་མཚོན་པར་བྱས་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཕྱག་གི་ཐོད་པ་ནི་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱིས་གང་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོང་རོ། །སྤྲུལ་ཆོགས་ཡུམ་དེ་བཞིན་དུ་དུ་བ་མ་སོགས་སྟོ་བརྒྱད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ཡུམ་ཡིན་པས་ཀྱན་ནས་གཙོ་བོ་དང་གཉིས་ཀ་བདེ་ལ་སྟོན་པར་འབྲུག་པའི་འཁོར་ལོའོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ནི་རྒྱབ་དང་རྒྱབ་བྱང་གི་སྟ་རྣམས་སེར་པོ་དང་བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་དང་སྟོ་དང་སྟོ་རྒྱབ་ཀྱི་དམར་པའི་མདོག་དང་

ཤར་དང་ཤར་སྟོའི་ནག་པོ་དང་སྟེང་ལྗང་ཁུའི་ལུས་དང་འོག་སྟོན་པོའི་མདོག་རྣམས་རང་སྟོགས་
 ལུའོ། ༣༣། རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མཛད་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ལ་གཙོ་བོ་སྟེ། དེའི་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་གི་
 མཆོན་མ་རྣམས་ནི་སྤར་དོན་རྗེ་ཤུགས་བཞེན་དང་སྦྱན་གསུམ་ཅེས་བ་ནས། རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཀུན་
 ལས་སོང་བའི་བར་གོ་སྟེ། །གསུམ་བ་ནི། སྦྱོན་བ་སོགས་དང་ཅེས་བ་ནས། ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་དོན་
 གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ། ཅེས་པའི་བར་ལ་སྟོགས་བ་ནི་ས་བཅུ་དང་སྟོགས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་
 སྟོབས་བཅུ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་དབང་བཅུ་སྟེ་ལྷག་མ་གོ་སྟེ། ༣༤།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། སྟོན་བ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲུ་ལྷ་བ་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སྦྱར་བའི་
 ལྷའི་གནས་བཤད་པ། གཞན་དང་ཕྱིའི་གནས་དང་ཉེ་གནས་སོགས་བཤད་བ་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་
 དོགས་བ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདྲིར་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་པའི་གནས་གསུངས་པ།
 ཅེས་བ་ནས། དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྱག་ལྷའི་ཞེས་པ་འཁོར་ལོ་སྟོན་བ་ཆེན་པོ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བར་
 ལ་དེའི་སྟུམ་ཆའི་ས་ལ་གྱི་གྲུག་གི་ཕྱེང་བའོ། །ཆ་གཉིས་ཀྱིས་ཅིབས་བརྒྱད་དོ། །ཅེས་བ་ལ་ཁ་
 དོལ་ཅིག །འདྲིས་མཆོན་མའི་ཕྱེང་བ་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་སྦྱུང་ལ་འདོད་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་
 སོ་སོའི་བརྒྱ་ལྟར་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ཆ་རེ་རེས་སྟེ་བ་དང་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཅིབས་བྱ་བར་
 གསུངས་པས་ཕྱིའི་སྦྱུང་ནི་མ་བཤད་དོ་ཅེས་ཟེར་རོ། །བརྒྱའི་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་ཅེས་བ་ཙམ་དང་འདྲིར་
 སྟུམ་ཆ་སྟོན་དུ་བསྟན་ནས་ཆ་གཉིས་རྗེས་སུ་བསྟན་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྟེ་བ་དང་སྦྱུང་གཉིས་
 ཀ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་མ་བེན་པར་འདྲ་ལ། གོང་དུ་ཆོགས་བཅད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་
 པར། དེ་བཞེན་དུ་བཞེས་འཁོར་ལོའི་ཅིབས་དང་གཉིས་ཀྱིས་གྱི་གྲུག་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཆོན་མའི་ཕྱེང་བའོ། །ཞེས་ཆ་གཉིས་སྟོན་དུ་ཡང་གསུངས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་རེས་སོ། །

སྟེ་བ་ནི་ནང་མ་ནང་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
 ལྷ་ཨི་པའི་ལུགས་སོགས་དང་འདྲའོ། །འདྲིར་ཡང་དགའ་བའི་འཁོར་ལོ་བདེ་འདབ་བཅུ་དྲུག་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟེ་བ་ཡིན་པས་སྟུམ་ཆ་སྟེ་བ་ཞེས་སྦྱ་བ་ནི་མགོ་ཚིངས་པའི་གཏམ་
 མོ། །ཐེ་བྱ་ལ་ཡང་སྟུམ་ཆ་ནང་དུ་བསྟོར་བ་དང་ཕྱི་རྩལ་ཏུ་བྱས་བ་མཛེས་མི་མཛེས་ཁྱད་པར་
 ཡོད་པ་མིན་པས་སྟུམ་ཆ་བ་རྣམས་སྦྱུང་དུ་རིགས་ལ་ཆ་གཅིག་མ་མཛད་པར་གཉིས་མཛད་

པ་ནི་གྱི་གྲག་སོགས་འབྲི་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནང་དང་སྦྱར་བའི་ལུས་
 གྲུ་ལྔ་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ། མཁས་བླ་པ་དག །ཤེན་དུ་སྦྲ་ཁྱ་གང་འབྲེད་ལ་སོར་མོ་སོར་བཅུ་གཉིས་
 རེ་རགས་ཅིས་སུ་བྲས་པའི་ཁྱ་ལྔ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་ནི་རྒྱུད་དཀྱིལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་
 སྒག་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཔག་ཆད་འབྲུམ་སྒག་གཅིག་སྟེ་ཤེས་སྒྲ་ལ་ཆོག་
 རོན་ལྷག་མ་ཡང་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གཙུ་
 བོའི་གདན་ལྷན་སྦྱེས་གྱི་དགའ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་
 ལ་སོགས་པ་བཤད་པ། ཕྱིའི་གནས་སོགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། ཕྱིའི་གནས་སོགས་
 བཅུ་གཉིས་གྱི་མིང་དོན་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་
 རྩོགས་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཅེས་པ་ནས། སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་བྱ། རོལ་པལ་ཆེར་གྱིས་ནང་དུ་གཡོན་
 པའི་ཅ་ལ་གཞུང་དུས་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་འགགས་པས་ཁ་ཤི་འགགས་པ་གནས་ཏེ་ས་དང་པོ་ཀྱན་དུ་
 འོད་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མཛེས་པའི་སའོ། །ཞེས་དུས་སྦྱར་བཅུ་གཉིས་གྱི་རྒྱུད་འགགས་
 པ་བཅུ་གཉིས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་གཉིས་
 རིམ་པར་སྦྱར་ཏེ་འཆད་མོད། སྦྱི་ཅམ་དུ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་རྒྱུད་ལ་དུས་སྦྱར་བཅུ་
 གཉིས་དང་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་འགགས་ཤིང་གཉིས་པ་མ་འགག་པ་
 སོགས་དང་སྦྱོབ་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་སོགས་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་གཅིག་དང་། དུས་
 སྦྱར་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུད་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་ལ་ལྷོག་པས་བྱེ་བའི་འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་
 གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ། །དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་
 སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་གྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་ཡོད་ལ། དུར་ཁྲོད་ལྷ་མོ་དང་བཅས་པ་གཙུ་བོ་
 ཏེ་དུ་ཀའི་འཁོར་དང་དེའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སྦྱོབ་པའི་དབང་དུ་བྲས་པ་དང་། སྦྱི་འགགས་གྱི་ས་རྣམས་
 ནི་ལུགས་འདི་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ལ་འཛོག་པ་དང་གང་ཟག་དང་དུར་ཁྲོད་ཡེ་ཤེས་
 མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པར་བྱའོ།

ཁ་དོལ་ཅིག །སྤྱན་ཚོད་བརྒྱད་དང་གཟའ་བརྒྱད་འགགས་པས་དུ་བ་མ་ལ་སོགས་པ་
བརྒྱད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་ལ། དུས་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་དང་སྤྱན་མཚམས་
བཞིའི་དུས་སྟོར་གྱི་ཆུང་སྟེ་བཅུ་དྲུག་དང་ཟླ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་འགགས་པས་དུར་ཁྲོད་བཅུ་དྲུག་
དང་སྤྱན་ཕྱེད་བཅུ་དྲུག་དང་གཟའ་བརྒྱད་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཅུ་དྲུག་ནི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷ་
མོ་བཅུ་དྲུག་གས་ཡང་ན་སྤྱན་ཕྱེད་བརྒྱད་དང་གཟའ་བརྒྱད་འགགས་པ་ནི་ཤར་དང་སྟོའི་དུར་ཁྲོད་
ཀྱི་ལྷ་མོའོ་ཞེས་བྱས་ན་རིགས་ཤིང་གཟའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆུང་ནི་སྟོང་ཁའི་ཅ་འདབ་ཀྱི་ཆུང་ལ་ནང་ལེར་
གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྤྱན་ཚོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཆུང་དོན་སོ་སོ་བ་མེད་ཀྱང་སྟོག་པའི་སྟོན་ས་
བཞག་ཏུ་དུང་བ་ནི་དུས་སྟོར་བཅུ་གཉིས་དང་སྤྱན་མཚམས་བཞིའི་དུས་སྟོར་ཀྱི་ཆུང་དང་འབྲ་བ་
དང་དེ་ལ་ཉིན་མཚན་དང་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུང་དོ། །དོན་དམ་པའི་རྟེན་ཞེས་སོགས་ཁ་ཕྱོགས་
ཅིག །དོན་དམ་པའི་རྟེན་སྟོང་ཆེན་ཆམས་ལ་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་ཆམས་བརྟེན་ཅེས་
ཟེར་བ་ནི་སྟོག་སྟེ་སྐྱས་ན་ལེགས་ཏེ། གནས་སོགས་དང་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རང་གི་ངོ་སྐལ་
སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ལྷ་མོ་ཆམས་བརྟེན་པའི་དོན་ཏེ་གཞས་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་བཞེན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནས་དང་ལྷན་པོ་ན་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་དང་ཉི་
གནས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐོན་གྱི་ཐུག་པ་ལ་གནས་དང་པོ། དང་པོ་ནི། མི་འདྲི་ལ་ཉིན་ཀྱང་རྒྱུ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་།
ཅེས་པ་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཅེས་པའི་པར་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྟ་ནི་ཐོག་ཏུ་ཀྱང་རྒྱུ་ལྡན་སྤྲུགས་བྱུང་ཅེས་
གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གཉིས། གནས་སོགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་མོ་ཞི་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་དང་། དུར་
ཁོང་དང་སྤྱིང་པོའི་ལྟ་མོ་བརྒྱ་ལྷག་པ་ལ་གནས་དང་། དང་པོ་ནི། ཀ་མ་རྩུ་པ་ནི་འདོད་པའི་གཟུགས་ཉི་
ལྔ་གར་ལར་སྤོགས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་ཐད་ལྟ་པོ་ལོ་དེ་ཉི་ལྔ་ལྔ་པའི་ཡུལ་ལོ། ར་ལ་ན་རྩ་རར་གྲགས་
པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་ན་ག་ཀོ་འི་ཞེས་བྱ་བའི་མོང་ཁྱེར་དང་ཉི་ལ་ན་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་
ལ། ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེ་དང་རྩ་གར་གྱི་པར་རྩི་རྩི་གདན་གྱི་ལུ་བ་བྱང་རྩི་ལ་མེ་འབར་པའི་གནས་སོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། ལྷུང་ཁ་ལི་རི་ནི། གང་པའི་རི་སྟེ་ལྷ་རྩུན་གྱི་བྱང་ན་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་
གནས་དང་། ཨ་ཁི་ཡ་ན་ནི་རྩ་བར་ཐད་ཏུ་བསྐྱར་ན་འཕྱར་འཕྱོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྐད་ལྷུང་ཆག་པ་ལྷ་
རྩུན་ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་པོ་ཨི་རྩུ་ལྷ་ཉི་ལྷོ་ན་པའི་ཡུལ་ལོ། བཞི་པར་འཕྱར་ཉི་གནས་བཞི་པོ་འདི་

ནམས་སུ་ཤི་དོ་རྩེ་མ་དང་ཕྱི་དོ་རྩེ་མ་དང་རུ་ཤུ་དོ་རྩེ་མ་དང་སྤྱི་དོ་རྩེ་མ་དང་བཞི་ནི་དེ་བཞིར་གཙོ་
མོའོ། །གོ་དུ་བ་རྩེ་ནི་བའི་མཆོག་སྤྱན་ཏེ། ལྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཡོད་པ་དང་
རྩ་མེ་ཤུ་ར་ནི་དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་སྟེ་ལྟོ་རི་སྤྱིར་གི་འབྲམ་ན་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། དེ་མི་ཀོ་ལ་ནི་དོ་
རྩེ་གཤན་གྱི་ཤར་ནི་རྩུའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་གྲོང་ཁྱེར་གཟུགས་མཛེས་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་པའི་གནས་
ལྟ་མོའི་རྩོད་ཞེས་བྱ་བ་དོའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྲུ་བས་མཆོན་པའོ། །སྤྲ་ལ་བ་ནི། སྤོང་བ་ཅན་ཏེ་རྒྱ་
གར་བྱབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་ཟེར་རོ།

ཉེ་བའི་གནས་ཞེས་པ་ནས། ཤི་གཙོ་མོའོ། །ཨ་རུ་ཏ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་དོ་འདྲི་ག་དང་། ལུ་ལྷ་
ནི་ལྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོའི་འབྲམ་ན་ཡོད་ཟེར་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ནི་ཞིང་རོ། །ཨོ་ཏི་ནི་ལྟོ་ཕྱོགས་ན་རྒྱལ་
པོ་ཤིང་ཏ་བརྩུ་པའི་ཡུལ་ལོ། །ཀ་རུ་རུ་བ་ཏ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་ན་མེད་གྱི་ཡུལ་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་བའི་
བུའོ། །རྩི་རྩི་ཅས་པ་ནས་ལོར་འཛིན་གཞི་ལའོ་སྟེ་ཨ་རུ་ཏ་ནས་འདིའི་བར་ཞིང་རོ། །ཏི་ཤ་ཀུ་ནི་
དགེ་མཆོན་གསུམ་པའམ་བྱ་བ་གསུམ་པ་སྟེ་སྟག་གཟེག་གི་ཡུལ་ན་ཆུ་པོ་གརྒྱ་དང་རྩེ་རྩེ་དང་ས་
རུབ་གསུམ་འདུས་པའི་མདོ་ན་རང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་སྐད་སྟན་སྟོགས་པའི་སྐབ་གནས་དོའི་
མི་རྒྱ་ཉེ་བ་ལྟ་བུས་མཆོན་པ་ཡོད་ཟེར་བ་ནི་ཉེ་བའི་ཞིང་དང་། དེ་བཞིན་རུ་ཀལྲ་རུ་ལྷ་ཏ་ནི་ཁ་ཅིག་
མི་རྒྱ་སྤྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་རྩེ་ལའི་ཡུལ་ལ་འདོད་དོ། །ཀོ་ཤ་ལུ་ནི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་
ཀུ་ཤ་ལ་ཞེས་བྱ་བས་ཅིགས་པའོ། །ལུ་ཏའི་ཡུལ་ནི་རུ་རུ་ཀའི་སའི་ཆ་ལ་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ། ཏི་ཤ་ཀུ་
ནི་ནས་འདིའི་བར་ཉེ་བའི་ཞིང་བཞི་པོར་ནི་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་དེར་གཙོ་མོའོ།

ཀ་ལིང་ཀ་ནི་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་ཡུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཏ་རི་ཀེ་ལ་ནི་རྩི་ག་ལའི་ཡུལ་གྱི་
བེ་བྲག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཅརྩུ་རྩི་བ་རྩེ་བའི་སྤྱིར་སྟེ་རྩི་ག་ལའི་བྱ་བྲག་མཆོ་སྤྱིར་དང་མ་ལུ་ཀི་རྒྱ་
གར་བྱབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་ཟེར་བ་སྟེ་ཆེན་ཏན་ནམ་པ་བཞིར་ནི་རྩི་བོ་ཕུ་སྤྱི་དེ་བཞིར་གཙོ་མོའོ། །ཀན་
ཅི་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཆོག་ཅས་བྱ་བ་སྟེ་བདུན་མཛད་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཡུལ་དང་། ཀོང་ཀ་
ཏ་ཀ་དང་། ཅས་པ་ནི་སྤྱི་མཆོག་བཞིར་གྲགས་པ་ལས་རྩུ་ན་ཀུ་ཡ་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་སྟེ་ལྟོ་ཕྱོགས་འབྲེ་
སྤྱིར་བའི་ཡུལ་ན་མཆོའི་གཉིང་ན་མི་གསོན་པོ་ཉལ་བ་འབྲུ་བ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ནང་བ་འཇམ་
དཔལ་ཤའི་སྤྱི་ཅན་ཟེར་ཞིང་གྱི་རོལ་པས་ཀྱང་རང་གི་ལྷ་རྩུ་བས་ནས་མཆོད་པ་ཞིག་ཡོད། ཏུ་པ་

ག་ཡ་མཚོད་རྟེན་གྱི་སྐྱ་སྟེ་འབྲས་སྤྲངས་གྱི་མཚོད་རྟེན་ནོ། །རྩ་བ་ཀྱ་ཡ་གཟུགས་གྱི་སྐྱ་སྟེ་དོ་རྩེ་
གདན་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ལོ། །ཁེ་སྐྱ་ཀྱ་ཡ་གྱི་བ་མེད་སྐྱ་སྟེ་བར་སྤང་ན་ཐོགས་བ་མེད་བ་འཇུག་
ཆོན་ལྟ་བུ་ལྟོ། །དུས་བཟང་ལ་སྐྱ་རྣམས་གྱིས་གདུགས་འབྲུལ་ཞིང་མཚོད་བ་ཅིག་ཡོད་ཅེས་གྲག་
གོ་ཞེས་གསུང་སྟེ། དེ་བཞིའི་སྤྱི་མ་བཞུགས་པའི་གནས་སོ། །རྒྱུ་མ་ལ་ཡ་གངས་ཅན་ཏེ་ཏེ་བའི་
ཆུ་ཉེ་ལོ། །དེའི་བཞི་བ་ནི་ཞི་ལ་ཏེ་བལ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱི་སྤྱི་བྱི་བྱི་དེར་གཙོ་མོའོ། །སྤྱི་ཉི་
གྱི་ཏེ་ཞི་མ་མེད་ཁྱིམ་སྟེ་བལ་པོའི་སྤྱིང་གི་བྱང་ཤར་རྒྱ་བའི་སྤྱིང་གི་བྱང་ན་ཡོད་བ་སྟེ་ས་ཀར་གྱི་
ཡུལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།

སྤྱི་ལྟ་གོ་ནི་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་རྩུབ་བྱང་སྤྱི་རྩུལ་ཤར་ན་ཡོད་བ་ལི་བ་ཀ་ཟེར་ཡང་ཆུ་ཉེ་
ནང་ཆོན་ལ་ཡང་ལི་བ་ཀི་ཞེས་བ་ཡོད་པས་བཟླ་གོ། །ཀོ་སྤྱི་གི་དེ་ནི་རྩུ་གར་སྟོ་རྩུབ་སྟོགས་ན་ཀོ་
ལ་བྱ་དེ་ཞེས་པའི་གྲོང་བུ་ཀ་གི་དེ་ཞེས་གྲགས་བ་དང་གྱི་ཏེ་ལྟ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་ལྟ་སྟེ། ལི་ཡུལ་ལྷང་ར་
སྤྱི་ག་པོ་ན་དོའི་ལིང་ག་སྤྱིང་འབྲ་བས་མཚན་པའི་བྱུབ་གནས་ཏེ་དེ་རྣམས་ནི་འདུས་བ་རྣམས་ཞེས་
བ་ནས། གཙོ་མོའོ། །སྤྱི་རྩུལ་ནི་གྲོང་ཁྱིམ་བཟང་པོ་ཅན་སོ་མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་བའི་རྟེན་ཡོད་བ་དང་།
ཀྱ་སྤྱི་ར་ནི་ཁ་ཆེ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་ནི་གསེར་སྤྱིང་རོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ་རྩུ་གར་སྟོ་སྟོགས་ན་སྤྱི་ཙེ་དང་
གཤེབས་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཟེར་རོ།

སིང་ཏེ་ལ་ནི་སིང་ག་ལའི་སྤྱིང་སྟེ་སྤྱི་པོས་བཟུང་བ་དེ་དེད་དཔོན་སེང་གེས་བརྟུལ་
བས་སེང་གེ་འཛིན་ཞེས་བ་སྟེ། ཉེ་བའི་འདུས་བ་ཅེས་བ་ནས། གཙོ་མོའོ། །ན་ག་ར་ནི་ན་ག་རའི་
ཡི་གེ་འབྲུང་བའི་དོན་དང་། མ་ཏེ་ན་ཏེ་དེ་ནི་དབང་ཆེན་དེ་སྟེ་འབྲས་སྤྲང་གི་སྟོགས་ན་ཡོད་ཟེར་
བ་དང་། སིན་རྩུ་ནི་རྩུ་པོ་སིན་རྩུ་འབབ་པའི་ཡུལ་རྩུ་གར་རྩུབ་སྟོགས་ན་ཡོད་བ་དང་གི་རྩུ་ཏེ་ཀ་
ནི་མོན་ཡུལ་ཏེ། དེ་རྣམས་དྲར་ཁྱོད་རྣམས་བ་ཅེས་བ་ནས། དེར་དེ་རྣམས་གཙོ་མོའོ། །མཚུའི་ཡུལ་
ནི་སྤྱི་རམ་གྱི་ཡུལ་སྟེ་རྩུ་ལྟར་དང་ཉེ་བའི་བྱང་སྟོགས་གྱི་བྲག་སྤྱག་དོའི་མཚན་མ་མཐེ་བོང་ལྟ་བུ་
འབྲུལ་བ་བཏོན་ན་མི་ཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པར་གྲགས་བ་དང་། ག་རྩུ་ར་ནི་མང་ཡུལ་ན་ཡོད་བ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༡ སིང་རྩུ་ལ་ནི་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༣༡ གཙོང་། ཤོག ༣༧ བ ༣ མ་ཏེ་ཡུལ་ནི་

ཉིད་དང་། གྲུ་ལ་ཉ་ནི་རིགས་ངན་གྱི་ཡུལ་དང་ས་མ་ལ་ནི་མང་ཡུལ་ན་ཡོད་ཟེར་བ་སྟེ་འདི་རྣམས་
 དེ་བཞིན་ཉེ་བའི་ཅེས་བ་ནས། དེར་གཙོ་མོའོ། །ཙ་ཉི་ཏ་ནི་སྟོ་སྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་ཡོད་པ་
 དང་ཀེ་ར་ཏ་ནི་ས་ཀ་ཉིའི་ཡུལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཉིད་དོ། །ཁི་ན་རྒྱ་ནི་རི་བོ་འཕེགས་བྱེད་ཉེ་སྟོགས་
 མྲང་གི་བྱུབ་གནས་དང་། ཀྟོ་སྟོ་རི་ཀའི་ཐོང་ནི་གཞོན་ཅུ་མ་ཅན་གྱི་ཐོང་སྟེ་བྱུང་མེད་འབའ་ཞིག་
 སྟེ་བའི་ཡུལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་ཐན་ཉེ་དེ་དག་རྣམས་བཞི་ཅེས་བ་ནས། དེར་གཙོ་མོའོ། །ཉེ་བའི་བྱིས་
 བི་ར་རྒྱ་མེད་དཔའ་བོ་སྟེས་ཉེ་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་ཤར་སྟོགས་སུ་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ཟེར་བ་དང་། ཀོང་ག་ནི་རྒྱ་
 གར་ལུབ་སྟོགས་ན་མར་སྟེ་སྟོ་ར་རང་བྱུང་གི་མཚོད་ཉེན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཕུ་རྟི་ཐོང་གསུམ་བ་སྟེ་
 ལི་ཀའི་སྤྲིང་ན་ཡོད་པ་དང་། བྱི་ཉ་རྩ་ཀ་ནི་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་ཨ་ཀ་རུ་སྟེ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་རྣམས་བ་
 འདི་ཅེས་བ་ནས། དེར་གཙོ་མོའོ།

གཉིས་བ་ནི་རྣ་སོགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉ་མོ། ཅེས་བ་ནས། དུར་ཁྱོད་ལ་སྟེ་ཅེས་བ་དུར་
 ཁྱོད་གྱི་ལྷ་མོ་ཉ་རྩེ་རྩེ་མ་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བཤད་ཟེར་དོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །ཨ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཉ་རྩེ་
 ཉུམ་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བ་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་བའི་ལུགས་ཉེ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་སྟོང་པོའི་ལྷ་མོ་དུ་བ་
 མ་སོགས་གྱི་ས་བོན་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་བྱས་བ་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་མ་མཐུན་ལ་བརྒྱད་ལས་
 མེད་པ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བྱས་པའི་ཤོང་འགྱུར་ཞོར་བས། དུར་ཁྱོད་ལ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཨ། ཨ་ཨི་
 ཨུ་ཉ་རྩེ་ཉུམ། མོ་ཉ་མོ་དེ་བད་འདབ་ལ། །བརྒྱད་ཉིད་ལ་ནི་ཐོད་པ་རྣམས། །ཞེས་བ་ལེགས་སོ་
 ཞེས་སྟེ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་རིམ་བ་བཞིན་སྦྱར་ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གོང་དང་མ་མཐུན་ཅིང་
 བཅུ་དྲུག་ཅེས་བ་དུར་ཁྱོད་ལ་སྦྱར་ན་ཅུང་ལེགས་མོད་འོན་ཀྱང་ཤོང་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་ནའང་རུང་
 སྟེ། ཨ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཉ་རྩེ་ཉུམ་ཞེས་བ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གོ་རིམ་ལྟར་སྦྱར་མི་དགོས་ལ། བད་འདབ་
 བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལ་མོ་ཉ་མོ་དུ་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་བད་འདབ་བརྒྱད་ལ་གནས་ཤིང་བརྒྱད་ཉིད་ལ་
 ནི་ཐོད་པ་རྣམས་དང་སྟེ་བའི་གོ་སར་གྱི་ཅེ་མོར། གཙོ་མོ་རྩེ་རྩེ་མག་མོ་བཞུགས་ཉེ་ཅེས་བཤད་
 བར་བྱ་སྟེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་བ་ཡིས། །ཞེས་བ་ནས། བྱིས་སོགས་རྣམས་སུ་གཙོ་
 མོ་སྟེ། །ཅེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོའོ།¹ གུན་རྩོམ་སྟགས་བྱུབ་ནི་དོན་དམ་བར་ནི་གནས་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག 34 ན 6། གཙོང་། ཤོག 35 ན 2 གོ་སྟོལ་

སོགས། ཞེས་པའི་དོན་དམ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་འཕང་སྐྱེ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
རྒྱས་བྲངས་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས་དེའི་ཐུགས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཐ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕོ་
ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འདྲིར་འདྲའོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་མདོར་ལ་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་
གནས་ལ་སོགས་པ་མོས་སྐྱོད་གྱི་ས་ལ་མ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ཅན་གྲུབ་པ་འདྲིའི་ཕོ་ཉ་མོར་
འཛིག་པ་འགལ་ལོ་སྟེན་དུ་ཡང་མི་བསམ་སྟེ། གཙོ་པལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གནས་དང་ཉེ་གནས་སོགས་གྱི་ས་བོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་
ཞེ་བརྒྱད་གྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་རྣམས་བསྟན་པ་དང་། དུར་ཁོང་བཅུ་བྱུག་གི་མིང་ཡིག་དང་ས་བོན་
གདམ་ང་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དེ་རྣམས་ས་བོན་ཡིག་ཅེས་པ་ནས། བེ་ཀོ་ཏི་
ཤྱེ་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བའི་སྤེལ་ལ་རྣམས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ཀུ་ཇ་ལྷ་ཨོ། ཞེས་པའི་ཀ་ཡིག་ཀ་མ་
དུ་པའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཏེ་གོ་སྟོན་པོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་དུར་ཁོང་རྣམས་ལ་
སྟེ་རྒྱུང་གི་སྟོང་ཅེས་པ་ནས། བྱིས་པའི་སྐྱེ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་
བར་ལ། ཀླི་ཀ་ལ་ནི་ཀེང་རུས་ཅན་དང་། ཀོ་ལ་ཏ་ལ་ནི་ཅེ་ཅོ་སྟོགས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་གྱི་ཡི་གེ་དང་
པོ་ཀླི་ཀོ་ནི་ཀ་ཀུ་དང་འབྲ་བར་དུར་ཁོང་གཉིས་པོ་དེའི་ལྷ་མོའི་ས་བོན་ཏེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །སྤུ་ཏི་གར་ཅི་རྣག་གི་བྱི་དང་། སམ་དཔལ་ནི་སྤྱལ་གྱིས་ཐོས་པའོ། །སྤྱི་ནི་རུལ་བ་དང་
སྤལ་སྤྱི་རུ་ནི་བྱིས་པ་གི་བའོ། །ལ་བ་ད་ཏ་ནི་རོ་བཞེགས་པ་དང་རྫོང་ལུང་རྩ་ནི་མི་བཟད་པའི་
གཡལ་པོ། །ལྷུ་ལ་རྩེ་དེ་ནི་ཅེ་མོས་འཕེགས་པ་དང་ལྷ་རྩེ་ལྷ་བཟུ་ནི་ལྷག་མ་བཟུ་བའོ། །བྱི་མ་ལ་ནི་
འཛིགས་པ་དང་རྩ་ཡི་ཀ་ར་ནི་འཛིགས་བྱེད་དོ། །ཏ་རྩ་ཀུ་ར་ནི་ཏ་རྩ་སྟོགས་པའོ། །ཨ་རྩ་རྩ་རྩ་སི་
ན་བྲག་ཏུ་གོད་པ་དང་རྩ་རྩ་དེ་ནི་བྲག་པོའི་སྟོན་པོ། །པེ་ཏ་ཀུ་ར་ནི་པེགས་སྟོགས་པའོ། །བྱིས་པའི་
སྐྱེ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནི། མདོར་བཟོད་ལས། མཁའ་འགྲོ་མ་ཀུན་འདི་ཉིད་དུ། ཐུགས་རྗེ་
ལྡན་རྣམས་རྣམ་པར་གནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འདྲ་
འདི་ཉིད་དུ། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནས་སོགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་གནས། །དེ་བས་དེ་རྩ་
བསྐྱོར་བ་ཡིས། །བཟོད་བྱ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་སྤྱིའི་གནས་སོགས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།
 ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྱི་འགལ་སྔོང་བཤད་པའོ། །དང་
 སོ་ནི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་ཀ་མ་རྩ་བ་དང་ང་
 ལ་རྒྱ་ར་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལ་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ནི་རྩུན་ཏེ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། སྔོང་གྲེ་བས་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཡུལ་ཇ་སྤྱུ་སྤྱིང་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་
 གནས་ཀྱི་མིང་གིས་གསུངས་ཤིང་ཇ་སྤྱུ་སྤྱིང་གི་ནང་ཚན་གྱི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་སོ་སོ་ལ་ཡང་གནས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་སོ་སོའི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་འདྲིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་
 ཁོ་ནའི་མིང་དུ་གནས་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་གི་གཞན་ལ་མིང་དེ་སྤྱར་དུ་མི་རུང་ན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་
 ཅས་པ་ནས། སོ་ཉ་མོ་རྣམས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །ཇ་སྤྱུ་སྤྱིང་རྩུང་འདྲིའི་ཀ་མ་རྩ་བ་
 སོགས་བཞི་ལས་གཞན་པའི་གནས་མེད་ན་སྤྱིང་འདྲིར་བཞུགས་དུས་ཀྱི་ཤི་དོ་རྩེ་མ་སོགས་བཞི་
 ལས་གཞན་པའི་གནས་ཀྱི་སོ་ཉ་མོ་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མིན་
 པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་རང་དག་ཀྱང་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀ་མ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 ངེས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་སྒྲི་མོད། འདིས་བསམ་དོན་ཡི་གེར་འཁོད་པ་ཅུང་བར་སྤང་བས་བསམ་དོན་
 སྤར་བཤད་པ་དང་འབྲ་བ་ཅིག་བཞུགས་ན་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །དེས་ན་ཀ་མ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་ལ་ཡང་གནས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་
 ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་མཚོ་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་རྣམས་ལ་ཞེས་པའོའི་
 པར་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱིང་བཞི་གནས་དང་སྤྱིང་ཐན་བརྒྱུད་ཉི་གནས་དང་ཞིང་དང་ཉི་ཞིང་སོགས་
 རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱེད་ནང་མ་དང་བྱི་མ་ལ་འཛོག་པ་སོགས་ནི་སྤར་ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་པར།
 དཔལ་ལྷན་ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་དུ་ནི་ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། རི་གི་ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་དུ་
 ཡང་སྤྱིང་བཞི་སོ་གནས་སུ་གསུངས་སོ། །

ཁ་དོལ་ཅིག་རིགས་པས་རྣམས་པར་དབྱེད་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཀ་མ་རྩ་བ་སོགས་གནས་ཡིན་

བ་རྒྱན་ཏེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ལའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་གནས་བརྒྱ་
གཉིས་ཆང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། དོན་དམ་གྱི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་
ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཀ་མ་རུ་བ་སོགས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་དོན་དམ་གྱི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་འབྲས་དུས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་
ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཇུག་ལའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བ་རིགས་པས་
དེ་བས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་གྱི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་
པ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བོད་དང་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོའི་
སོགས་ཁོངས་ནས་ས་དུམ་བུ་གཞན་འདོན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་དེའི་ཆོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཀ་མ་རུ་
བ་རྒྱུ་མྱིང་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་དབྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ལས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པར་སྐབས་འགར་འབྱུང་གཙོད་དང་ཉེ་བའི་འབྱུང་གཙོད་ལ་
གསུངས་པར་གནས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དབྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་འབྱུང་
གཙོད་ལ་སོགས་པ་ས་བརྒྱ་གཉིས་གསུངས་པའི་གངས་འགལ་བ་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་
མིང་མས་སྒྲ་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་རྒྱལ་གངས་དང་མིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་
དབང་པོ་རྣམས་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དགྲོལ་བ་སྟེ་སྤང་བའི་སྤང་ཏེ་འདིར་འཁོར་
ལོ་སྒྲོམ་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། འབྲགས་འབྲགས་སུ་གསུངས་སོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་སྒྲོམ་པར་
རྒྱ་བ་གོ་དུ་བ་རི་དང་ཀྱེ་དོར་དུ་སྟེ་བ་གོ་དུ་བ་རིར་གསུངས་པ་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་སོགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་བ་མིན་ནོ། །རྒྱལ་འབྱོར་པ་ལྟའི་རྒྱལ་འབྱོར་
དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིན་ཏེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་
ཕྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

ནང་དུ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ། ཅེས་པ་ནས། གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་
བྱའོའི་བར་ནི་ཆེག་དོན་གོ་སྟེ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་གནས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་དག་གི་རང་ལུགས་རྣམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་

ཨ་མུ་ཡས་མན་ངག་སྟེ་མར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཀོད་པ་སྟེ་གཞན་ཡང་མན་སྟེ་ལས།
གདུལ་བྱ་རིགས་ལྔ་ལས་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་དོན་དུ་བྱེ་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ་རྩལ་
འབྱོར་བསྟོམ་པར་མི་རྩས་པ་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་ཞེན་པ་སྤང་བའི་བྱེར་རོ། །དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་དོན་
དུ་བདེ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཅིབས་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་
དང་། གདུལ་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་རྩང་དུའི་དོན་དུ་ལུས་གྱི་གནས་ཉེར་བཞི་ལ་གནས་
ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་དང་། འབྲིང་པོའི་དོན་དུ་རྩྭ་གས་རིམ་བས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་ལ་
མི་ལྟོས་པར་སྦྱི་བོ་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་དང་། ཅ་རྣམས་ལྟ་མོར་མོས་པར་བྱེད་པ་དང་ཆེན་པོ་
རྩྭ་གས་པའི་རིམ་བཤ་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཉིད་ལ་རབ་དགའ་སོགས་སོ་སོར་བྱེ་བ་རྣམས་གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་སྟེ་དེ་དག་
ལས་ཐ་མ་ངེས་དོན་དང་། དང་པོ་བཞི་ནི་ལྔ་པ་ལ་ལྟོས་ན་བྱང་དོན་ཡིན་ལ། རབ་དགའ་སོགས་
གནས་ལ་སོགས་པར་བཞག་པའི་ས་དེ་དང་དེར་མོས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ས་
རྣམས་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་གྱུར་ན་ཅེ་མ་རུང་སྟམ་དུ་དགོངས་བའོ། །ཞེས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་བྱང་ངེས་གྱི་རྩལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་སྦྱོང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ངེས་དོན་གྱི་གནས་
སོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཀུན་སྦྱོང་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་གནས་སོགས་
སུ་རྩལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་སྦྱོང་སྟོས་ཏེ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་རོལ་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པའི་
མིང་ཅན། དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་སོགས་དེ་རྣམས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་སྦྱ་སྦྱིབ་བས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་རྩལ་དང་
བྲལ་བའི་ཁམས་རྣམས་ལྟ་སྟོང་གཟུགས་གྱིས་སྤར་བྱོན་པའམ་གཤེགས་པ་ནི་འདས་པའི་དུས་
ན་བྱང་བར་གྱུར་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་ན་ཡོད་པ་དང་མ་འོངས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་
རིམ་བཤར་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱང་བ་ནི་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་བྱས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་འོངས་
སྦྱོང་བཞིན་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཐིམ་པའི་དབྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཤེགས་
སོ། །མཁས་རང་བཤག་པོ་ཉ་མའི་ཀུན་དུ་སྦྱོང་བ་ལ་འོངས་སྦྱོང་པ་དང་དབང་བྱེད་པ་དང་ཐིམ་
པ་དང་བདག་པོ་སྟེ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་བྱེ་ལ་སྦྱར་ན་ཉ་མ་འཆར་བ་ན་འོངས་སྦྱོང་པ་བྱེད་པ་ལ་

དབང་བྱེད་རྒྱལ་པ་ལ་བདག་པོ་མཆན་བྱེད་ན་ཐེམ་པ། ཉང་ལ་སྦྱར་ན་བྱིས་པའི་དུས་ན་ལོངས་སྟོང་
པ། ལང་ཆོའི་དུས་ན་དབང་བྱེད་པ། ཆན་པོའི་དུས་ན་བདག་པོ། རྒྱལ་པར་གྱུར་པའི་དུས་ན་ཐེམ་
པ། དུས་ལ་སྦྱར་ན་ད་ལྟར་བ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ། མ་ལོངས་པའི་དུས་ལ་ཐེམ་པ་འདས་པའི་དུས་ལ་
དབང་བྱེད་པ་སྟེ་བདག་པོའང་དེར་བསྟུན། །ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་སྟོང་ལ་སྦྱར་ན། ཀ་
མ་རྩུ་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་བཞིར་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་བསྐྱོར་བས་གནས་བཞི་པོའི་ནང་ནས་
ད་ལྟ་གང་ན་གནས་པའི་གནས་དེ་ན་ལོངས་སྟོང་། ཕྱིན་ཐེན་མ་ཐག་དེ་ལ་དབང་བྱེད། གང་དུ་འགྲོ་
བའི་གནས་དེར་ཐེམ་པ། དེ་ནས་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་གནས་དེ་ལ་བདག་པོའོ། །ནང་རྒྱང་ལ་སྦྱར་ན་
ད་ལྟ་རྒྱང་རྒྱ་བཞིན་པ་དེ་ལོངས་སྟོང་པ། རྒྱས་ཐེན་མ་ཐག་པ་དེ་དབང་བྱེད་པ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱ་བ་
དེ་ཐེམ་པ། དེའི་རྗེས་ལ་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བདག་པོའོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཉིན་
ཞག་དང་ནང་དུ་ལོངས་སྟོང་པའི་དུས་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་སྟོང་བཤད་པ་
དང་། འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་སྒྲིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཀུན་སྟོང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྟོག་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལས་རྩི་རྩེ་པག་མོ་དང་བཅས་པའི་སྟོ་མོ་བཞི་
ལས་ཤར་གྱི་པད་འདབ་དག་གི་གདན་དུ་ལོངས་སྟོང་བཞིན་པ་དང་གཞན་གྱི་གདན་ལྷའི་གདན་
འདབ་མར་ཐེམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤགས་གྱི་གདན་རྒྱལ་གྱི་འདབ་མར་དབང་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་
ནའི་གདན་བྱང་གི་འདབ་མར་བདག་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཀུན་སྟོང་བཞིན་སྟེན་མཆོམས་བཞི་དང་།
ཤོང་འགྱུར་དུ་དབང་བྱེད་པའི་བདག་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་པའི་འགྱུར་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་རང་དག །ཉི་མ་
ཤར་མ་ཐག་ལ་ལྟོས་ན། མཆན་བྱེད་ཉི་མ་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཀ་འདས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་
དབང་བྱེད་པ་དང་བདག་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་འགྱུར་མངས་ལས་དབང་བྱེད་
པ་དང་བདག་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་འགྱུར་བྱི་མ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་རྒྱུད་བའི་སྐབས་
སུ་འཐད་ངོ། །དུར་ཁྲིད་བརྒྱུད་གྱི་སྟོ་མོའི་ཀུན་སྟོང་ནི་སྟེན་མཆོམས་བརྒྱུད་དང་འཁོར་ལོ་གསུམ་
གྱི་སྟོ་མོ་ཉིད་བཞིའི་ཀུན་སྟོང་ནི་ཉིད་བཞི་རྣམས་གསུངས་ཏེ་རྒྱས་པར་སྟོང་འབྲེལ་ལས་ཤེས་སོ། །
དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རི་རབ་གྱི་ཅེ་མོར་སྟོ་མོ་ཞོགས་པ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་དང་། ཉང་དུ་ནི་

གསང་བའི་བརྒྱ་ཉི་ཅེ་པའི་གདན་ལ་རྩོམ་པ་མོ་རིགས་ལྡན་མའོ། །བརྒྱའི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་དང་
 སྤྱང་ཁའི་བརྒྱ་དག་གི་གདན་ལ་རྩོམ་པ་མོ་མཁའ་འགྲོ་མའོ། །ཞེས་སོགས་དང། དེ་ལ་ཆེས་གཅིག་གི་
 མཆན་ཐུང་ན་ཤར་གྱི་ཞལ་བྱང་བ་ན་དབུས་ནས་བདག་པོའི་གནས་ལས་རྩོམ་པ་མོ་རིགས་
 ལྡན་མ་ནི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཀུན་སྦྱོང་དོ། །རྩོམ་པ་མོ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་བདག་པོའི་གནས་སུ་རིགས་
 ལྡན་མར་འགྱུར་ཏེ། གནས་གྱི་དབང་གིས་རྩོམ་པ་མོ་མཁའ་འགྲོ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་ལྡན་མར་
 འགྱུར་ལ། རྩོམ་པ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་མོ་མཁའ་འགྲོ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སྟེ་རྒྱས་པར་དེ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་འདི་དག་གི་དོན་གདན་བཞིའི་ལུགས་མདོ་ཅམ་དང་བཅས་
 པ་མདོར་བསྡུས་གསུམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །དེ་ཁོ་ནའི་གདན་ཅུབ་དང་སྤྲུགས་གྱི་
 གདན་བྱང་གི་འདབ་མ་དང་སྦྱར་བ་ནི་སྦྱོང་འགྲེལ་དང་འགལ་བས་དོར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞེ། རྣམ་འབྱེད་མའི་ཀུན་སྦྱོང་ནང་དུས་སྦྱར་གྱི་རྒྱང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་
 པ། དུས་སྦྱར་གྱི་རྒྱང་རྣམས་གྱི་ཉེན་ཅ་རྣམས་བཤད་པ། དབུགས་གྱི་བརྒྱས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་
 ཏེ་ཁ་འཕང་བ། རྒྱང་གི་བྱེད་ལས་རྒྱུད་གྱི་ཁུངས་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི་འདིར་འཁོར་ལོ་དུག་གི་
 སྦྱོམ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནས། འདིར་དབང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོག་སྟེ་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རྒྱང་གིས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པའོ། །རྒྱང་དེ་ཉིད་རང་དུས་སུ་ནི་ལོངས་སྦྱོང་པ་རྒྱ་བཞིན་པ་སྟེ།
 གསུམ་དུ་སྦྱང་པའི་ཆེ་བདག་པོ་དེར་འདུ་བ་ཉིད་དོ། །ཐེམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ད་ལྟར་
 བའི་གནས་སུ་འོང་བའི་དོན་དུ་གནས་སོ། །མཁས་པ་དག་དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱེད། ད་ལྟ་རྒྱ་བཞིན་པ་
 ནི་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཡིན་ལ། དེ་གོང་དུ་རྒྱས་པ་ནི་དབང་བྱེད་པ། དེའི་ཡང་གོང་དུ་རྒྱས་པ་ནི་བདག་
 པོ་ཡིན་ལ་གསུམ་ཀའང་ཐེམ་པའི་གནས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པར་འབྱ་བས་དབང་བྱེད་ཞེས་
 གཅིག་དུ་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུང་བ་ལེགས་པར་མདོར་ཏེ་ནང་དུ་ཡང་སྟེ་འཆི་གཉིས་ལས་བར་
 དོ་དང་དེ་སྟེ་བ་ལེན་པ་དང་དེ་སྟེ་སྤྱིད་དུ་གནས་པ་རྣམས་སྟེ་བར་སྦྱང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་བདག་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའམ་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདྲའི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 ལོངས་སྦྱོང་པ་སྟེ་བདག་པོ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ནང་དུ་སྟེ་འཆི་གཉིས་
 དང་སྦྱར་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་དབང་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་དང་ལོངས་སྦྱོང་པ་དང་བདག་པོ་

གསུམ་ཀ་དབང་བྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེམ་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ནི། དེས་ན་རྒྱལ་ཏུ་ལྷ་
མོ་དབང་བྱེད་ཐེམ་པ་ཅེས་པ་ནས། སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དབང་བྱེད་པས་གནས་པ། དེའི་ཆེ་འཁོར་
བར་བྱ་བ་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཐེམ་པ་འོ་ཞེས་སའི་བར་ལ་མཁས་ལུ་བ་དག། ལྷེ་བ་ན་ཅ་ཆེན་བཅུ་
གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་བྱེས་པའི་དབུས་ནས་སྟོར་པ། ཤར་ནས་རྒྱུད་། ལྷོ་ནས་མེ། བྱང་ནས་
རྒྱ། རྒྱབ་ནས་སའི་དགྲིལ་འཁོར་འབབ་སྟེ་དེ་ལ་གཡས་སུ་རྒྱ་སྤྲིན་གྱི་འདབ་མའི་རྒྱབ་ནས་སའི་
དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་ཆོད་དང་པོ་ལ་དབང་བྱེད་དེའི་ཆེ་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ཐེམ་པའི་ཞེས་སོགས་
སོ། །འབྱུར་ཡང་ལྷེ་བར་འདབ་མ་བཅུ་གཉིས་ལས་རྒྱ་སྤྲིན་གྱི་འདབ་མ་རྒྱབ་ཕྱོགས་གྱི་ཆར་ཞེས་
པ་ལྷར་ལེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཅ་གསོག་མའི་སྐྱགས་ལྷ་བྱའི་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱུང་
རྒྱུར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་དབང་ཏུ་མཛད་པའོ། །རྒྱབ་སྐྱལ་ཆེ་གས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུད་དང་པོར་རྒྱ་
བ་འདིས་བསྐྱོན་པར་མི་བཟུང་སྟེ། རྒྱེས་མ་ཐག་དང་ཅ་རྫོགས་པ་ནང་དུག་རྒྱུ་བཅས་གྱི་རྗེས་སུ་
གཡོན་ལ་དང་པོར་རྒྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་ག་དོན་ཡང་དེས་གོ་བར་བྱས་སོ། །སྐར་ཡང་ཅེས་
པ་ནས། རྒྱེ་བའི་ཆ་ཅན་གྱི་ཆོས་དག་ལ་ལོའི་བར་གྱི་འཆི་བ་ནི་དབང་བྱེད་པ་དང་རྒྱེ་བ་ནི་ཐེམ་པ་
དང་རྒྱུར་ལ་གཞན་གོ་སྐྱ་ཞིང་། དེས་ན་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་
སྤྲིན་དང་བུམ་པ་ལ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ཡང་གོ་སྐྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཅི་ཆུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ནམས་གསུངས་
པ། ཅེས་པ་ནས། ཆུ་མིག་གྱི་དུས་སྡུར་ནས་བཅམས་ཏེ་སོག་གི་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་འདི་ནམ་
འཁྱུར་པས་རིག་པར་བྱའོ་ཅེས་པའི་བར་ཡང་གོ་སླ་སྟེ། འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་བརྒྱད་པ་འདི་
ནམས་ཞེས་པ་འདིས་གཙུག་ཏྱིར་ལ་ཡང་ཅ་འདབ་བརྒྱད་པ་གཅིག་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ་ཞེས་
མཁས་རང་པ་དག་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ནམས་ལ་ཡང་དངོས་གནས་དང་ཐོབ་ཐང་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་པ་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་གང་དང་གང་དུ་སོག་དབང་བྱེད་
པ་སྟེ། རྒྱང་རྒྱ་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་དང་དེར་ཞེས་པ་ནས། འདབ་མའི་སྟ་མོ་བརྒྱད་སྟན་ཅིག་
དུའོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ནམས་འོག་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་གོ་བར་
ཡང་སྟའོ། །འོག་དུ་གཙུག་པོའི་ཐང་སྐབས་དེ་དེ་དང་གཙུག་པོ་རྩས་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་ནུ་བརྩོ་རྩུ་བྱ་

ལྷན་ཅིག་སྐྱར་ནས་བསྐྱབ་བར་བྱའི། མྱི་བརྗེ་མྱི་བརྗེ་ལྟ་བུ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་གི་མིང་སྐྱར་དུ་མེད་པ་སྟེ།
དེ་དུར་ཁྱོད་གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཆུ་མེན་ལོ་ཞེས་
པ་ནས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དུག་ལ་ཉིན་ཞག་གི་དབྱག་གྲུ་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་གྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་ལ་སོག་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་དོར་བསྐྱས་གྱི་ཡུལ་སྐྱར་དུ་བྱའོ། །

དེ་དག་གི་སྐྱར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱས་པ་བྱས་པས་འོག་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་མངོན་ཤེས་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་འབྱུང་བའི་སྐྱར་གི་བྱེད་ལས་བལྟན་ནས་སྐྱར་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་བ་རི་ལྟར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་སྤྲོ་མོ་དང་ལུས་སྦྱེས་དང་། ཅེས་པ་ནས། སྦྱེ་བ་དང་འཛིག་པའི་སྐྱར་གྱུར་
པ་སྟེ། ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ལུས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྲོ་མོ་དང་ཞེས་སྤྱད་སོགས་ལ་ཡོང་བེད་བ་ལྟར་
བྱ་ལ། བྱིན་པ་ཞུ་བ་ལས་སྦྱེས་པའི་དབང་གིས་སྐྱར་ལ་པོ་ཉ་མོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་ཞེས་འདྲིར་
ཡང་གསུངས་ལ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱར་གི་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་པའི་ཁྱད་སྤྲོ་ནི་རི་ལྟར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་སོགས་
པར་བྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་གཙོ་པོའི་དབང་དུག་སོགས་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་
གཟུགས་སེམས་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ནི་བཟན་གཡོའི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །དེ་
ལ་འཁོར་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱུའི་གཙོ་པོ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་
ནི་སྐྱར་ངོ། །རི་ལྟར་སྐྱར་གོགས་སུ་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མི་རུས་ན་བདག་དུ་
འཛིན་པ་ལྷ་སྦྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་མང་པོར་སྐྱར་གིས་འཁོར་འདས་
གཉིས་ཀ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འདྲིར་ཡང་སྐྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དང་དག་ཆེན་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
སྐྱར་རྣམས་ནི་གཞི་དང་དེ་ལས་གྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱད་པ་སྟེ་འཛིག་པར་བྱེད་
པ་མིན་ནོ། །རི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་པོ་དང་འཕྲོག་པོ་སྟེ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བདེ་ཆེན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ལུས་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་
མ་འགྱུར་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ལུས་ཅན་བྱེད་པོ་མིན། །ཅེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འཕྲོག་མི་འཕྲོག་པོ་ཅེས་པ་ནས། བཙུམ་ལྟན་འདས་གྱི་ངེས་པའོའི་བར་ལ།

བདེན་གསུང་གིས་ལ་བསྟན་ཅེས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་བདེན་བྱུང་སངས་རྒྱུ་གིས་རང་ལུགས་སུ་མ་
གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་གོ་སྟོན།

ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་གི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་ཁ་ཡར་ཆེག་ཅུང་མི་འདྲ་ཅམ་མ་རྒྱ་མ་
ཡར་འབྱུང་ཡང་ཅུ་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་བྱངས་པར་མདོན་ལ། སྤྲ་མ་རྣམས་ནི་ཅི་ཡང་མི་སྟོན། །གཉིས་པ་
གཙོ་བོའི་གདན་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། གང་ཞིག་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་གཞི་རྒྱུང་
དང་། གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་མི་འཕོ་བའི་དུས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་དང་།
ཐིག་ལེ་བཞིའི་འཛིག་པའི་ཆ་བདུད་བཞི་པོ་རྣམས་སྤངས་པ་གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་གྱིས་བྱེད་པར་
སྟོན་པ་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར། དེ་ནི་གཙོ་བོའི་གདན་གསུངས་པ། གཙོ་བོའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
འདིར་ཞེས་སོགས་དང་། དེས་ན་གཙོ་བོའི་ཚུ་སྦྲེས་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་ལྷ་བ་ཅེས་
སོགས་དང་དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས། བཏགས་པ་གཞན་ནི་མིན་ནོའི་བར་ཏེ་ཆེག་
དོན་གོ་སྟོན་ལ། འདི་ནི་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ལེས་
དེའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་གནས་སམ་གདན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་གོ་དགོས་
སོ། །སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དབང་བྱེད་པ་དང་ཐེམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཤིང་སྦྱང་གཞི་འཆི་བ་དང་
སྦྱེ་བ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཏེ། དེས་ནི་སྦྱེ་འཆི་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་བར་དོ་སྟོང་
བྱེད་རྒྱུར་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལམ་གྱི་གནད་ལ་ཡང་རེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་མོད་སྟོང་དང་བསོད་ནམས་དང་
མི་ལྷན་པ་དག་གིས་ལན་བརྒྱུད་རྒྱུད་འགྲེལ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཅམ་དུ་ཟད་དོ།

གསུམ་པ་བརྒྱས་པའི་རེས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིའི་དོན་དང་ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི་སྤྲ་
རབས་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་འདིར་ལོ་བཞི་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུགས་འབྱུང་འཇུག་གི་དོར་བརྒྱས་
དང་དུས་སྟོང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་དང་སྤྲ་གསུམ་དོན་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གི་དོར་བརྒྱས་
ནི་སྤྲ་གསུམ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་གོ་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་ཐོང་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་འཇུག་ཐོང་ཐག་ལྟ་
བྱུང་བུས་པའི་དོར་བརྒྱས་སུ་གསུངས་པར་སྟོན་ཏེ་དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་ཅོལ་གྱི་དོར་
བརྒྱས་སུ་ཞེ་བས་འདོད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འཕོ་བ་བཅུ་
གཉིས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་དབྱུགས་འབྱུང་འཇུག་གི་བརྒྱས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་

ནང་དུ་ཉིན་ཞག་ལྷན་སྒྲོང་ཐག་ལྷག་པའི་འབྲེལ་ཐག་གི་བརྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་གཞིའི་དོ་
 རྗེའི་བརྒྱས་པ་སྟེ། སྒྲུང་གཞི་དང་དོར་བརྒྱས་དངོས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ལྷ་མོའི་སྤང་བའི་སྒྲགས་ལ་ཚུ་སྤོན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཀའི་སྤེ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་བེལ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དགོད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དུས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་ལྷ་མོ་དེ་
 དང་དེའི་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཐུན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དུས་སྒྱུར་དེ་དང་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་རྒྱུང་རྒྱ་བཞི། ལྷ་མོ་དེ་དག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ཁམས་སུ་བཞག་པའི་སྤང་སྒྲགས་བརྒྱས་ཏེ་དེ་
 བོ་དོར་བརྒྱས་མཚན་ཉིད་པའི་སྤོན་བྱེད་ཡིན་པས་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ།

གལ་ཏེ་སྤང་སྒྲགས་དོན་གཉིས་དང་རྒྱུང་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྲུང་བའི་རྫོགས་རིམ་པའི་དོར་
 བརྒྱས་བྱེད་ན་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྤེའི་ལྷ་རི་སྟེད་པའི་སྤྱིང་པའི་དོར་བརྒྱས་བྱ་རིགས་
 པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་རྗེ་དོ་རྗེ་མའི་སྤང་སྒྲགས་སོགས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་རྣམས་རྒྱུང་ལྷང་
 འབྲུག་གནས་གསུམ་དང་སྒྱུར་བ་ཡང་དགའ་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་འདོད་པར་རུས་པ་ཡང་མིན་
 ཏེ། རྗེ་བཙུན་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོར་བརྒྱས་ལས་ལུགས་འདི་ལ་མ་བཤད་
 ཅིང་འདུས་པ་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་སྤང་བར་ཡི་གེ་གསུམ་དང་རྩྱུ་ཉིའི་དོར་བརྒྱས་ཅམ་ལས་གཞན་
 མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ་སྤྲམ་ན། དེ་ཚུལ་རི་ལྷར་ཡིན་འོག་ཏུ་ངས་དོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོར་བརྒྱས་
 གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། རྒྱུང་སྒྲགས་སྤང་བ་དང་སྤང་ཐག་ལྷར་བྱེད་པ་ནི་དོར་བརྒྱས་
 གྱི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདིའི་དོར་བརྒྱས་རི་
 ལྷར་བྱ་བ་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདིར་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་དོན་དུ་
 བསམས་ནས་དོར་བརྒྱས་བརྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཚད་ལོ་བཞི་དང་ལྷ་བ་གཉིས་
 ལོ། །ཞེས་ཁ་རང་ཅིག་ཟེར་རོ།

དོ་རྗེ་སྤྱིང་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་བད། །རྒྱུད་ལས་རྣམས་པ་གཉིས་
 བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་བད་དང་པོ་སྟེ། །རབ་ཏུ་བརྫོད་པ་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་བད་ཞེས་
 བྱ་བ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཡི་ཆོག་ཅེས་སོགས་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་བཅས་པ་

གསུངས་ནས། ཡང་། ཉིན་མཆན་ལྷ་ལ་འབྱམ་དང་ནི། །བརྒྱད་སྟོང་དག་གིས་ལྷག་པའོ། །ཞེས་
འདི་དང་རིམ་ཞིག་མཐུན་པ་དང་། གཞན་ཡང་། བཟླས་པ་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་དང་ནི། །ཁྱི་ཐག་བཞི་
དང་དེ་བཞིན་དུ། །ཆེ་བ་གཅིག་ལ་འབྱམ་ཐག་དུག །རྒྱུད་གི་བཟླས་པས་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཐེང་
བས་མ་ཡིན་བརྗོད་པས་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། གང་དག་ལྷགས་འདི་རྣམས་མེད་པ། །བྱིས་པའི་
ཆོ་ལྷན་ལྷགས་པ་རྣམས། །དེ་དག་ལ་ནི་ཐེང་བ་དང་། །རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་བསྟན་པ་ནི། །བྱི་རོལ་
མོངས་སྟོད་མདོན་འདོད་པའི། །ལྷགས་པས་བསོད་ནམས་ཐོབ་བྱིར་རོ། །ཅེས་སོགས་གསུངས་
ཏེ། རྒྱས་པར་དེ་ཉིད་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། ལུས་སོགས་དག་བྱེད་ཏུ་བརྒྱ་ཐག་བཅོ་ལྷ་དང་ལྷ་
བརྒྱ་གང་ཡིན་མ་གསུངས་སོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སོ་བརྒྱད་པ་འདིའི་དོན་འདོན་ཏུ་བཤད་
པ་ན་བསྟེན་རིམ་གྱི་བཟླས་པ་རིམ་ལྟར་བྱ་བ་སྟེ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ན་
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོང་བཟླས་སྟོན་པ་ནི་བསྟན་ཏེ་གསུངས་སོ། །འདོན་ཏུ་བཟླས་པ་དེ་ཡང་སྟེང་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་སྐར་ན་སྐྱབ་ལེ་ལས་བསྟན་པ་དང་དབབ་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་སྟེའི་
ལས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ཡང་ལྷགས་སྟེའི་བཟླས་པ་ཡིན་གྱི་ཐེང་ལྷགས་བདུན་ཅུ་
ཅ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྟོན་གྱི་བཟླ་ཚུལ་སྟོན་པར་མི་བཟུང་ལ། དེའི་བྱིར་བཟླས་བྱའི་ལྷགས་ལ་མང་
ཉུང་སྟོ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་རྫོང་བཟླས་གྱི་དུས་ཆོད་སྟན་པ་ལ་སྟོར་བ་ཡང་འགྲིག་པར་མི་སེམས་
སོ། །མ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་མཁའ་གསང་གཉིས་
རྒྱ་ཉི་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་ལྷགས་ཐེང་འཁོར་ལོ་ལྟར་འཁོར་བའི་བཟླས་པ་བྱ་བར་ཆོད་ལྷན་
མང་པོས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། རི་ལྟར་བཟླ་བའི་ཚུལ་སྟེར་བསྟན་པ་དང་བྱིས་སོ་སོའི་དགྱིལ་
འཁོར་རྣམས་དང་ཐེང་ལྷགས་སྐར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བཟླས་པའི་དམིགས་པ་དང་དུས་ཆོད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་ལྷགས་གྱི་བཟླས་པ་གསུངས་

1 མ་རྟེན།

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༡༤

3 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༡༥

པ། ཅེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་རྒྱ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱར་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་རེས་པ་འོའི་
བར་ལ་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་ལ་མཁའ་འགོ་དང་མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་གནས་པ་རྒྱ་བའི་དོན་ནི་
དབྲུགས་ལ་བྱས་པ་ན་གཞིའི་དོར་བསྐྱས་ཡིན་པ་སྤར་ཡང་བཤད་ལ་སྟོ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱ་བ་ལ་བྱ་སྟེ་སྟུག་མ་གོ་སྟོའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དང་སྤྱར་ནས་བསྐྲུས་པ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་དམན་པའི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་སྤྱར་ནས་བསྐྲུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ལྷ་མོའི་སྤང་བའི་སྤྲལས་ལ་ཅེས་པ་ནས། འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བསྐྲུས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྐྱ་སྟེ། ཏྲི་ཏྲི་ཅེས་པ་ཤོང་འཇུར་ལ་འཆད་ཅེས་རང་སོགས་ཟེར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཨོྲ་བརྩ་ན་བརྩྭ་བརྩེ་མྱི་བརྩེ་ཏྲུྱ་ཏྲུྱ་པལ་ཅེས་པ་ཚུ་སྟོན་གྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྤྲལས་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དབྱལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གངས་བསྐྲུས་
པར་བྱའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་ཐབས་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་དེས་ན་ས་བོན་གཉིས་པ་མེད་དོ་ཅེས་
སོགས་ལ་སྟིང་བའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་དང་དྲུང་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱི་ཡབ་གཙོ་བོ་ཏེ་རུ་ཀ་བསྟན་ཅིང་
ལྷ་མོ་དེ་དག་གི་ས་བོན་ནམ་མིང་ལས་གཞན་པའི་གཙོ་བོའི་ས་བོན་ནམ་མིང་མེད་དོ་ཅེས་པའི་
དོན་ནོ། །དྲུང་ཁྲོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་དེ་དག་གཙོ་བོའི་ཡུམ་དུ་འདོད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་མོར་འདོད་
དགོས་སམ་བརྟག་གི། །སེལྤེའི་བྱིས་ཀྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་བརྩེ་མྱི་བརྩེ་ཏྲུྱ་ཏྲུྱ་པལ་ཤོང་
འཇུར་དུ་ཨོྲ་ཀམེ་ན་བྲི་ཡ་བེ་ཤ་ཡ། ཅེས་པ་ལ་བརྩུ་ཆད་པ་ནི་རྒྱ་དབའི་སྟོན་ནོ་ཞེས་རང་ཟེར་ལ་
སྤྲལ་མ་ནམས་ཀྱི་སྐད་དོད་དང་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཤིང་གོ་ཡང་སྤྱའོ། །གསུམ་པ་
ནི་བཟང་སྤང་མེད་ཅིང་སྤྲལས་རག་ཏུ་བརྩོད་པ་མེད་དོ། །

དཔུགས་འཇུག་པ་དང་ཅེས་པ་ནས། མ་ཞིང་གི་བཟླས་པའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་
བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རེས་པའོའི་བར་ལ། ཟླ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན། ཅེས་པ་ནི་གཞི་རྒྱས་སུ་
རོ་རྒྱུད་ནས་རྒྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་བཟླས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ནས་འཕྲོ་འོང་ལྷེད་པར་དཔྱིགས་པ་
རེས་པར་དགོས་ལ། དཔོན་སུ་རོ་རྒྱུད་པ་རྒྱ་ཡར་དཔྱིགས་པས་སུ་མ་ནས་རྒྱ་བར་མོས་ནས་
ལྷེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །པུགས་དོན་ཞོགས་མཐུན་དང་པུགས་མི་མཐུན་ནི་སུ་མ་དག་

གཙུག་ཏྲར་ནས་ཉེ་བའི་བར་དུ་འོང་བ་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་མཐུན་དང་ཉེ་བ་ནས་
གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་འགོ་བ་ས་ལ་སོགས་པ་ལུགས་མི་མཐུན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་
ཀྱི་ཁྱིམ་དང་གནས་དང་ཡི་གེའི་སྡེ་བ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལུགས་མཐུན་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་
མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ལུས་དག་པ་སོགས་གསུམ་རོ་རྒྱུད་དབྱེ་བ་གསུམ་དག་པའི་དོན་དུ་བྲེད་ཅིང་དེ་རེ་རེ་ལ་
ཉིན་ཞག་ལྟ་བུ་བརྒྱ་པ་རེ་རེ་དགོས་ལ་བསྟོམས་ན་ལོ་བཞི་དང་ལྔ་བ་གཉིས་ཡིན་པས་འགྱུར་ཡང་
ཀྱི་རོ་དང་མ་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་པ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུགས་གཡོ་བ་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱུང་བ་ལེགས་ཀྱི་ཤོང་འགྱུར་འདིར་ཉིན་ཞག་ལྟ་བུ་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་དཔེ་ནོར་
བ་ལས་བསྐྱུར་པའོ་ཞེས་སྒྲ་མ་རྣམས་པལ་བྲ། དེ་ལ་ཆེར་མཐུན་པར་སྒྲ་ལ། དབྱུགས་གཡོ་བ་མེད་
པ་རྒྱུད་བྱམ་པ་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་སྤྲོ་མ་འབྱུང་ལས། བྱམ་པ་ཅན་སྤར་གཤེས་བྱས་
ནས། །བདག་ཉིད་སྤྱི་ལ་མོ་ཁྱུང་བཅས་ཏེ། །ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེས་ནས་ནི། །དེ་ནས་ལན་དུག་
སེ་གོ་ལ་བདུག། །རི་སྤྱོད་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཅམ། །དེ་སྤྱོད་བྱམ་པ་ཅན་བྲ་སྟེ། །སུམ་འགྱུར་མཆོག་
གིས་གཞོས་པར་ནི། །བརྒྱད་ལྟག་པ་ཡི་བརྒྱ་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བྱམ་པ་ཅན་
བྱུབ་པ་དང་སྟོག་ཚུལ་མཐར་ཕྱིན་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་བྲ་ཞིང་དོར་བརྒྱས་ལ་བྱམ་པ་ཅན་
ཞེས་གསུང་བ་ནི། དེ་གཉིས་རྒྱུད་འབྱུང་འཇུག་མི་བྲེད་པར་འདྲ་བའི་དོན་ནོ། །བྱམ་པ་ཅན་སྤྱི་ཙམ་
ཀྱི་འབྲས་བྲ་ལ་མདོན་གཤེས་ལྟ་བུར་བར་མ་དེས་ཀྱང་བརྒྱས་པ་འདི་ལྟ་བུར་བྲངས་པའི་བྱམ་པ་
ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དོར་བརྒྱས་བྲེད་པར་བ་ལ་མདོན་གཤེས་ལྟ་བུར་བའམ་ཡང་ན་འདིས་བྲངས་པའི་
སྟོག་ཚུལ་གྱི་དབྱུགས་ལ་དགོངས་པར་མདོན་ལ་སྒྲ་མ་དག་ཅང་མི་སྤྱོད། །སྐབས་འདི་རྣམས་སུ་བྲང་
དེས་ཀྱི་དོར་བརྒྱས་སྟེལ་མར་འབྱུང་བས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་བྲེད་པར་བྲ་སྟེ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
ཡིད་བརྒྱས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོག་ཚུལ་དུ་མ་སྒྲ་ཤིག།

གཉིས་པ་ལྟ་མོ་རྣམས་དབྱེ་མའི་དབྱུགས་དང་སྐྱུར་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།
དེས་དོན་གྱི་དོར་བརྒྱས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཨ་ཕ་རྩུ་རྩེའི་དབྱུགས་རྣམས་དང་སྐྱུ་དང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༡༩༠ ཟླ་ ༩

གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞེས་བ་ནས། ཡི་སྟགས་དབྱངས་
 བརྒྱད་གང་དག་ཅེས་བ་ལ་སྟགས་བས་བརྗོད་བར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདྲིར་མ་གྲིས་སོ། །ཅེས་པའི་
 བར་ལ་འདྲིར་ཐོད་བ་རྣམས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་ཅེས་བ་ལ། དབུ་མའི་དབྱུག་
 ཀྱང་བཅས་ཀྱི་གྲངས་དང་ལྟ་མོའི་གྲངས་དག་པ་སྦྱར་བའི་ཆེ་ལྟ་མོའི་དག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐོད་
 བ་དང་དཔའ་བོའི་དག་པའི་གྲངས་མི་སྦྱར་ཏེ། དེ་གཉིས་གྲངས་མི་མཚུངས་ཤིང་ཐབས་ཤེས་དག་
 བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོད་པ་བརྒྱད་ནི་སྟོང་པའི་ལྟ་མོ་བརྒྱད་དང་སྦྱར་རོ། །ཁ་དོལ་
 ཅིག་སྟོང་པའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་ལྟ་མོ་བརྒྱད་དོ་ཅེས་བར་འདྲིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྒྱད་
 ཀྱང་བསྟུང་ཞེས་དང་། གསང་བ་དང་ལྟེ་བ་གཉིས་ཀ་སའི་འཁོར་ལོར་བྱེད་དོ། །གཞན་རང་དག་
 བརྒྱད་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་དྲུག་ཁོད་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལོ། །ཞེས་དྲུག་ཁོད་བརྒྱད་ཀྱིས་
 མཆོན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟ་མོ་བརྒྱད་བསྟན་ཏེ། གསང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་
 དག་པ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྦྱ་བའི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་ལེགས་སོ། །

ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་འདྲིར་དབུ་མའི་རྒྱུང་ལས་ཐོད་བ་རྣམས་སུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དྲུ་དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབྱུགས་བཞི་ལ་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་དབྱུགས་བཞི་པོ་ཡང་ཁུས་མ་དང་སྦྱར་
 བ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྦྱས་ན་རྗེ་ལྟར་སེམས། བརྒྱད་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་དྲུག་ཁོད་བརྒྱད་
 པོ་རྣམས་ལོ་ཞེས་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབྱུག་པ་ཆོན་བ་གཅིག་བཤད་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་དེ་
 ལྟར་གསང་བ་དང་ཞེས་སྟགས་ཞེ་བརྒྱད་སྟེ་དབྱུག་པ་གཉིས་ལ་སྟགས་བ་བརྒྱད་དེ་དབྱུག་ཆོན་
 བ་གཅིག་བཤད་པ་འདྲི་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བལ་ཆར་ཀྱིས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་མ་ཞུགས་པར་སྦྱང་ལ།
 ཁ་དོལ་འབྲང་། ལྷག་ཅིག་དག་པ་ལུགས་གཉིས་སུ་བྱས་ན་འབྲང་བར་སེམས་སོ། །ཞེས་སྦྱ་ཡང་དེས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དབྱུག་དང་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་སྟགས་ཀྱི་ཞེ་བརྒྱད་ཆོན་བ་གཉིས་མི་བསྐྱོས་
 པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྦྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་དབུ་མའི་དབྱུགས་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་སྦྱར་བའི་
 སྐབས་སུ་སྦྱ་དབྱུག་གཉིས་སྟགས་ཀྱི་དབྱུགས་ཀྱི་དག་པ་སྦྱར་བ་མ་འབྲེལ་ཏེ། དབྱུགས་དེ་དག་
 དབུ་མའི་དབྱུགས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། འདྲི་ནི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་ཆོན་ཀྱི་དབྱུགས་

ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་འདྲ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བཞིན་པ་མེན་ཀྱང་དང་པོ་རྒྱན་པའི་
དབུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བཞག་ལ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སློལ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་ངེས་པའི་དོན་ནི་ཐུན་བཞེས་བརྒྱན་གྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་
པའི་སྟོག་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་སྤར་བ་འད་པའི་བྱམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རི་སྲིད་
བར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱ་སྟེ་སྟོག་འབྱུང་པ་དང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་པའི་བར་གོ་སློལ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
གདངས་རྒྱུད་ལྡན་འཇུག་གནས་པ་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་སུ་འཁར་བ་ནི་མི་ཕྱེད་པའི་ཡན་ལག་
སྟོག་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་རྫོགས་རིམ་
རྣལ་འབྱོར་ཆེན་མོའི་བཞད་པར། མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུད་སྤང་ཐག་ལྟ་
བྱ་དང་རྒྱུད་གི་གདངས་རྒྱུད་པ་དོན་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་གྱི་ཡི་གེའི་གདངས་སུ་འཁར་བ་མེ་
ཏོག་རེ་རེ་བ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཡིག་འབྲུའི་ཁ་དོག་དང་དབྱེལ་བ་ཀྱི་གཞུགས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་
མེན་ཅོ་ཞེས་འབྱུང་པའི་སྤང་བ་དང་སྤང་ཐག་གི་བཞད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བར་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
གསུངས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོར་བསྐྱེད་པ་འབྲུལ་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དོགས་ནས་
རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །རྫོགས་རིམ་འདི་ལྟར་ན་སྤང་སྤྲུལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་
རིམ་གྱི་རྫོར་བསྐྱེད་ཀྱང་བཞེད་པ་ལྟར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཞད་པའི་དོགས་པ་དག་གི་
མཐའ་ཆེད་པའི་ལན་གདབ་དགོས་ཤིང་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ཡང་དགའ་
བར་སྤང་བས་དབྱུང་པར་བྱའོ། ། ༣༩

གཉིས་པ་སྟོས་པའི་ལྟ་རྣམས་རྣམ་དག་དང་སྤར་ཏེ་བཞད་པ་ལ་གསུམ། གདན་གྱི་དག་
པ་བཞད་པ། ཞལ་གྱི་དག་པ་བཞད་པ། རྒྱུད་གྱི་དག་པ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་
ལོ་སོ་སོའི་གདན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞད་པ་དང་། གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཞད་པ་དང་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འདུས་པ་རིགས་དབུག་
གི་གདན་གྱི་དག་པ། སྟོམ་པ་རྒྱུད་པའི་གདན་གྱི་དག་པ། སྟོམ་པ་ཆེ་བའི་གདན་གྱི་དག་པ། རྒྱ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༥ གོ་སློལ།

འབྲེལ་བ་བའི་གདན་གྱི་དག་པོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་དུ་ལྷན་གདན་གྱི་དག་པ་གསུངས་
 བ། ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་བ་དང་ཁུ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྩལ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་གལ་ཏེ་འཁོར་མེད་
 བས་དཔའ་བོ་གཅིག་པར་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ལྟ་དགུ་མ་སོགས་ཀྱི་གདན་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་གདན་འཆད་པ་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆེ་
 ལྷ་དགུ་མ་སོགས་ཡིན་ཡང་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ཡང་འོང་བས་སྦྱོན་མེད་
 ཅེས་སྒྲ་དགོས་ལ་འཆད་པ་པོ་གཞན་དག་ཅི་ཡང་མི་གསུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་དུག་ལས་ཐོག་མར་ལྷ་སྐུའི་གདན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འཆད་
 བ། ཁམས་ལྷ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ནས། ཁམས་བཞིའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་གདན་ཏེ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་སྦྱོན་སོགས་བཞི་རྣམ་མཁའི་
 ཁམས་གཙུག་མོ་དང་རྣམ་སྒྲུང་གཉིས་ཏེ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་
 རྒྱ་བའི་ཆོས་ལས་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དཀར་པོ་ཞེས་པས་ཏེ་དུག་གི་རྒྱ་གདན་དང་རིན་འབྱུང་
 སྒྲུང་མཐའ་དོན་གྲུབ་གསུམ་གྱི་ཉི་གདན་གསུམ་སྟེ་དགུ་འཕ། ཡང་ན་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 མེ་ལྗེའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉི་མའི་གདན་ནོ་ཅེས་པ་ནས་མངལ་དུ་སྦྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་འབྱུང་རྫོགས་དུ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཉི་མའི་གདན་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་གཟུགས་ཅན་མིན་
 བ་ཞེས་པའི་གསུང་ལས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་བྱེ་བ་
 ན་ཡེ་ཤེས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གཙུག་པོའི་ཉི་གདན་སོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །ཁ་རང་ཅིག་
 འབྱུང་བ་བཞི་དག་པའི་ལྷ་མོ་བཞི་ལ་རྒྱ་གདན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ལྗེའི་ཆོས་
 ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མའི་གདན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོན་སོགས་བཞི་རྣམ་སྒྲུང་དང་ལྷན་གདན་ལྷ་
 དང་རིན་འབྱུང་སོགས་གསུམ་རྩལ་སྦྱོར་སྦྱོར་བས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞག་སྟེ། དེ་གསུམ་ཉི་མའི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པས་གསུམ་དང་རྩལ་སྦྱོར་སྦྱོར་བས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་གཙུག་པོའི་ཉི་གདན་དང་བཞི་
 སྟེ་གདན་དགུ་ཡིན་ལ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

ལྷ་བཙུ་གསུམ་མའི་གདན་འཆད་པ་ནི། སྒྲུང་ཡང་ཁོ་བོའི་གདན་བཞི་སྟེ། ཅེས་པ་ནས།

བརྩ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདུས་པ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། རྟོག་འཕེལ་འགྲིལ་གཉིས་བྱ་ལོན་
འཕེལ་འགྲིལ་སྟེ་བཞིའི་ཁྲོ་བོ་བཞི་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་བཞིའི་ཁྲོ་བོ་སྟེ་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཟའ་བདུན་པོ་ཉི་མའི་གདན་རྒྱམས་དང་། ཅེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་འདུས་པ་ལོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་མཁས་རང་པ་དག །ལྷ་བརྩ་དགུ་མ་ལ་ཉི་གདན་བདུན་ཆེ་གདན་
བརྩ་གཉིས་ནི་རིན་འབྱུང་སྤང་མཐའ་དོན་གྲུབ་གསུམ་སྒོ་བ་ཁྲོ་བོ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཉི་གདན་གཙོ་
བོ་དང་རྣམ་སྤང་གཉིས་ལུས་བཞི་སེམས་མ་དུག་ནི་ཆེ་གདན་ནོ། །ལྷ་ཉེར་ལྷ་མ་ལ་གཤེགས་པ་
བཞི་སེམས་དཔའ་དུག །སྒོ་དང་རུབ་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་ཏེ། བརྩ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་གནམ་སྟོང་
བརྩ་གཉིས་དག་པའི་ཉི་གདན་གཤེགས་མ་བཞི་སེམས་མ་དུག་ཤར་དང་བྱང་གི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་
ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཉ་བརྩ་གཉིས་དག་པའི་ཆེ་གདན་བརྩ་གཉིས། གཙོ་བོ་ལ་ཆེ་ཉི་གདན་དུང་གི་
གདན་ཏེ་ཉེར་ལྷའོ། །དེའི་སྟེང་དུ་མཆོམས་བཞི་སྟེང་ལོག་གི་ཁྲོ་བོ་དང་དུག་དབུས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་དང་
བདུན་བསྟན་པས་སོ་གཉིས་སོ། །

འོ་ན་ད་ལྟའི་འཕགས་ལུགས་ལ་སེམས་མ་ལྷ་དང་ཁྲོ་བོ་བརྩ་ལས་མི་འདུག་པས་གསལ་
ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སེམས་དཔའ་ལ་འཇམ་དཔལ་དང་བྱམས་པ་གཉིས་ལྷག་ཡོད་པས་དེ་དག་
ལུས་བསམ་དང་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་ཡང་སོ་
གཉིས་མ་ཙམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པས་འགལ་སྟོང་དགོས་པ་མིན་ནོ། །ཁ་
དོལ་ཕྱོགས། རྩེ་ཅིག་རྒྱ་དཔེ་ལ་དཔེ་གོ་རྟ་ཞེས་པ་ཁྲོ་བོ་བརྩའི་སྤྲད་དོད་སྤང་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་
སོ་སོར་འབྱེད་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲོ་བོ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་མི་
མཐུན་ཅེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་དཔེ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་མ་
དེས་ཤིང་ལུགས་སྤྲ་མས་དབུས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་རྩོད་རྩེད་དཔའ་དུ་བྱས་པར་མདོན་ལ།
དེ་སྤར་ན་ཁྲོ་བོ་བརྩ་གཅིག་འོང་ཞིང་འགྱུར་སྟོན་དུ་ཡང་དེའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡབ་ལུས་སོ་
སོར་འབྱེད་མ་ཤེས་པ་དང་སྤར་བསྟན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་ཡང་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་ལུགས་
སྤྲ་མ་ཤེགས་ལ་དེས་ཆེག་དོན་ཡང་གོ་བར་རུས་སོ། །

ལྷ་སོ་བཞི་མའི་གདན་འཆད་པ་ནི། སྤང་ཡང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་གནས་ལ། ཅེས་པ་

ནས། ལུས་ཅུ་ཙུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདུས་པ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་ནང་ལེར་སོ་གཉིས་མའི་
སྟེང་དུ་མཆོག་གི་དབང་པོ་དང་དགའ་བ་རྫོགས་པར་བསྟོན་རྒྱུར་གསུངས་ཤིང་སྤར་ཆེགས་བཅད་
ཉེར་གཉིས་པར་ཉི་མ་དེ་ཐོང་ཅན་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པས་ཉི་མ་སྟོག་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྫོགས་ལའི་ཉི་
གདན་དང་ཆོ་བ་རྒྱུད་ནང་དུ་འོང་བ་དེའི་ཡུམ་གྱི་ཆོ་གདན་དུ་རིགས་སོ། །དེ་ཀྱིས་འཁོར་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དབང་གི་རྒྱུད་དུ་གཙོ་བོ་ཡང་ན་ཁ་སྐྱོར་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཡང་ན་
གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྱང་ཞིང་རྫོགས་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ་འདི་ནི་ཆེགས་བཅད་
ཉེར་གཉིས་པར་ཡང་འབྲེལ། བཤམ་གདན་ཅན་གྱི་གངས་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་བྲན་པར་བྱའོ། །ཆེག་
དོན་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོལ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བྱུག་སྟེ་ཅེས་པ་ནས། འདུས་པ་བྱུག་གོ་ཅེས་པའི་
བར་ནི་དོན་བསྟུ་བའོ། །༢༠

གཉིས་པ་ནི་ད་ནི་ཆོ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལ། ཅེས་པ་
ནས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་གསུམ་ནི་སྟེང་པོའི་བཤམ་
འདབ་མ་གསུམ་ལའོ། །སྟེང་པོའི་འདབ་མའི་རོ་གདན་གཅིག་སོར་བའི་ལྷག་གི་རོ་གདན་གསུམ་
གྱི་དག་པའོ། །ཆེབས་ཞེས་པ་ནི་ཉེན་ལོ་ཞེས་པ་ཆེབས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རོ་གདན་གནས་པའོ། །ལྷག་
མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤར་ཡང་སྤར་མ་ཆོ་རྒྱུད་དང་གྱི་མ་ཉི་མའི་རྒྱུད་པ་ལ་ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྒྱུད་པ་ཉིས་འགྱུར་ནི་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བྱུག་གི་སྟོན་པའོ། །ཅེས་
པའི་བར་ཡང་གོ་སྟོལ། །

བཞི་པ་ལ་སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ལ་རྫོགས་པ་ནི་ཕྱུ་ཙུ་བཞི་སྟེ་ཅེས་པ་ནས་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གྱི་
རོལ་དང་གཞན་ལ་ཡང་བྱུ་བ་ལོ། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་དག་། ལྷ་ཞེ་གསུམ་མ་ལ་
ཡུམ་བཞི་སེམས་མ་རྩོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཉི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་གདན་
སངས་རྒྱུས་གསུམ་བྱང་སེམས་བཅུ་བྱུག་སྟེ། བཅུ་དགུ་ལ་གནས་སྟོང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཉི་གདན་
བཅུ་གཉིས། གཟའ་བདུན་གྱི་ཉི་གདན་བདུན། སངས་རྒྱུས་གཅིག་ཁོ་བོ་བཅུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཉི་
རྒྱུད་བཅུ་གཅིག་གི་ཉི་གདན་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ཞེ་གཉིས། གཙོ་བོ་ལ་ཉི་ཆོ་གདན་བྱང་གཅིག་གི་གདན་
ཏེ་ཞེ་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་ཁོ་བོ་བཅུ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་སྤར་དང་བཅུ་གཅིག་ལ་བསམ་པའི་དབྱེ་

བས་ཆེ་གདན་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ཉི་ཤང་བཅུ་གཅིག་ནི་ཆེ་བའི་ཡང་རྒྱ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
སྟེང་དུ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་ཉི་ཆུ་གཉིས་བསྟན་པས་ཞེ་ལྷ་མཛོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་མའི་རྒྱ་པ་ལོར་དང་། ལྷ་
ལོན་འཕེལ་འགྲིལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་དག་པས་སྒོ་བ་བཞིའི་ཉི་གདན་བཞིའམ་ཡང་ན་བསམ་
པའི་དབང་གིས་ཆེ་གདན་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤང་གི་ལོར་དང་ལྷ་ལོན་འཕེལ་འགྲིལ་ནི་ཆེ་རྒྱ་པ་གིའང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བའི་གཞན་རྣམས་ལེགས་ལ་ལྷ་ཞེས་གསུམ་མ་ལ་བསམ་པའི་དབྱེ་
བས་ཆེ་གདན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེ་གདན་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་
པར་མདོན་ཏེ་ཁོ་བོ་བཅུ་རྣམས་སྣང་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གི་དམིགས་བསམ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་གནམ་སྟོང་བཅུ་གཉིས་ལ་ཉི་ཆུ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་དོན་གྱིས་ཆེ་གདན་འཛོག་ཀྱས་ཤིང་གཟའ་
བདུན་ལ་ཡང་བསམ་པའི་དབྱེ་བས་ཆེ་གདན་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཁོ་བོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདུས་པ་དང་སྦྱུ་འདུལ་བ་བ་དང་ཞེས་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་རྣམ་དག་བཤད་པ་ནི། མི་འཕྲོགས་པའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་དེ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོའི་གདན་ནི་ཉི་ཆུ་རྒྱུད་པ་རེ་རེ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉི་ཆུ་ཁ་སྦྱར་
དུ་བྱེད་པ་གདམ་ང་ཅན་ཡིན་པ་ལས་དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྟེས་
པའི་སྦྱེའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་པས་ཉི་མའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཆེ་བ་ལ་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་མི་བསྦྱོད་པ་དང་དུག་པའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་གདན་
བཤད་ནས། གཙོ་བོ་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞིའི་རིགས་ལས་རྣམས་སྦྱང་
མཛད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆེ་ནི་སྦྱང་རྩེ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཆེ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་གདན་ལ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཉི་ཞེས་པ་མེད་པར་རྫོགས་ཆེག་སྟོས་ནས་རིགས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཞེས་པ་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྩེའི་དབང་གིས་ཏེ་གཙོ་བོ་ཡང་ན་ཁ་སྦྱར་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཅེས་པའི་
འགྱུར་རྩེ་ལྷན་ལེགས་ལ་ཞེས་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆེག་དོན་གོ་སྟོལ། །ཁ་རང་ཅིག་ཐབས་གཙོ་
བོ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོན་ཆེན་གྱི་གཙོ་
བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཉི་ཤང་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་འདིར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ནི་དགྱིལ་
འཁོར་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་འཆད་པའི་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་ན་འདུས་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་དགྱིལ་འཁོར་

ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་དུ་བསྟན་པར་འགྲོ་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་མ་འཕོས་པའི་དབང་དུ་མང་ད་
དམ་སྟུང་སྟེ་དབྱེད་དོ། །རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ན་རྒྱ་གདན་བཤད་པའི་བྱུགས་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་
སྤང་མཐའ་དོན་གྲུབ་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ན་ཉི་གདན་བྱེད་པ་ཡང་གོ་བར་རུས་སོ། །༥༡

གཉིས་པ་ཞལ་དང་ཕྱག་གི་དག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཞལ་གྱི་དག་པ་དང་། ཞལ་ཕྱག་
གཉིས་ཀའི་དག་པ་པོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྒྱང་ལ་སོགས་པ། ཅེས་པ་ནས། ཞལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། གཅིག་ནི་རྒྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ལྟ་དག་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉི་མའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱལ་སྟོན་སྤྱང་སྟོབས་གསུམ་དག་པས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱང་གི་ཁམས་ལ་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཅེས་པ་ནས། གཙང་བྱེད་དང་གཅི་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ནས། དེས་
པའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ་ཁ་རང་ཅིག །ཤར་རྒྱང་ལ་རེག་བྱའི་ཞལ་གཅིག་དེ་ལ་རུབ་ས་བྱི་རེག་རོ་
གཞུགས་ཀྱིས་འབྱུང་པས་ཞལ་ལྟོ། །རུབ་ས་ལ་ཞལ་བཞི་དེ་ཤར་གྱི་ཞལ་གཅིག་གིས་འབྱུང་
པས་ལྟོ་འབྱུར་ལ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྱུང་ན་ཞལ་བཅུར་འབྱུར་བས་ཤར་རུབ་པན་ཚུན་འབྱུང་
པ་ཞལ་བཅུའོ། །སྟོར་མའི་ཡོན་ཏན་ཞལ་གཉིས། བྱང་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་འབྱུང་པས་
ཞལ་ལྟོ་འབྱུར་ཞིང་བྱང་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་སྟོར་མའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུང་པས་ཞལ་
ལྟོ་འབྱུར་ཞིང་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྱུང་པས་ཞལ་བཅུ་སྟེ་བྱང་དང་སྟོར་པན་ཚུན་འདུས་པས་ཞལ་
བཅུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆོག་དོན་ལྟག་མ་རྣམས་གོ་སྟོན་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་དག་པ་དང་། དུས་གྱི་དག་པ་པོ། །དང་པོ་ནི་གཞན་
ཡང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གསུམ། ཅེས་པ་ནས། ཞལ་ནི་བྱ་རྩ་གཉིས་པའི་འདུས་པ་པོ། །ཞེས་པ་དེས་
པའོ་བར་ལ། མཁས་རང་པ་དག །ས་སོགས་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱལ་སྟོན་སྤྱང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གསུམ་ཡོད་པས་སྟོར་མཐས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཤར་རུབ་པན་ཚུན་ལུས་ལ་བསམ་
པ་རབ་ཏུ་བྱུགས་པས་ཞལ་བྱག་བྱག་ཏུ་འབྱུར་ཞིང་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐབས་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུས་
པས་ཞལ་བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོར་བྱང་དང་སྟོར་འོག་ལ་ཡང་འདྲའོ་ཞེས་གསུང་
ལ། བཅུ་གཉིས་པོ་ཡང་ལུས་བསམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཉིར་གཉིས་སུ་འབྱུར་བ་གོ་སྟོན་ཞིང་། ལྷ་གང་
གི་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོའི་མཐའ་དུ་རང་གི་མཆོན་མ་སོང་བ་དེའི་གནས་སུ་རྩྭ་རྩྭའི་མཆོན་མ་

འགྲོ་བ་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དོ་རྗེ་དངོས་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་གཉིས་སུ་བྱེན་ལེགས་
བར་མངོན་ལ། གཙུག་པོ་འཕྲོ་ཚུལ་ནི་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་པའི་མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོར་
རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༤༢

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་ཆོད་དང་ཉིན་མཆན་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་རྒྱར་བའི་དག་པ་
དང་པོ་བཤད་པ་དང་། དུས་སྡུར་དང་སྐྱ་མདོག་རྒྱར་བའི་དག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་
ད་ནི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞལ་ལ་སོགས་པའི་དག་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྣམ་པར་དག་པ་གཅིག་གོ། ཅེས་པའི་བར་ཏེ། ཉིན་མཆན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་འདི་ནི་བཟོད་པ་གཉིས་
དང་དུས་སྡུར་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་སོ་སོའི་ཐད་ཀའི་ཉིན་མཆན་རིང་སྤང་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་
མཉམ་པོར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །གོང་ལོག་དུ་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་དག་པའི་ལྷ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་
མཉམ་པ་པ་རྒྱད་སོགས་སུ་བཞག་པ་འདྲ་བར་དག་པ་འདི་ཡང་དབང་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོར་བཞག་པའི་
དག་པ་ལུགས་གཅིག་གོ། །ཞེས་པའི་ལྷག་མ་གོ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་བར་བའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་དག་པ་ལུགས་གཉིས་པ་གསུངས་པ། རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་
ནས། མཆན་མོ་མཉམ་པའི་དུས་ལའོ། །ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་གྱི་ངེས་པའོའི་བར་གྱི་དོན་ལ་
མཁས་པ་དག་། སྐབས་འདིར་ཆུ་སྤོང་བུམ་པ་ཉ་གསུམ་ཕྱགས་དོ་རྗེ། ཀཤ་ཀ་ཤེ་བུ་མོ་གསུམ་
སྐྱ་དོ་རྗེ། ལུག་སྒྲུང་འཁྲིག་པ་གསུམ་གསུང་དོ་རྗེ། སྤང་སྤྲིག་གཞུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་བཤད་
པ་དང་དབང་ལེའི་དུག་པར། མ་རིག་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ། མིང་གཟུགས་
སྐྱེ་མཆེད་དུག་རིག་པ་གསུམ་སྐྱ་དོ་རྗེ། ཆོར་བ་སྤྲོད་པ་ལེན་པ་གསུམ་གསུང་དོ་རྗེ། སྤྲོད་པ་སྐྱེ་
བ་ཤི་གསུམ་ཕྱགས་དོ་རྗེར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཆུ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་ནི་
གངས་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་གནད་གཅིག་དུ་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་མངལ་དུ་ཁྱེད་ཁྱེད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པས་པ་མ་གཉིས་སྟོན་གྱི་བདེ་བས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པ་དག་པའི་སྐྱ་དུ་བཤད་ཅིང་། དག་པའི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་གནད་གཅིག་པས་

ཡེ་ཤེས་རྫོ་རྗེར་བྱས། མིང་གཟུགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རེག་པ་གསུམ་ལུས་རྫོགས་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་སྐྱེ་རྫོ་རྗེར་བྱས་པ་ལེགས་པ་ཡིན་པ་ལ། འདིར་ཞག་གཅིག་དུས་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་ཐུན་བཞིའི་
དབང་གིས་རྫོ་རྗེ་བཞིར་སྤྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།

ཡང་འདིར་ཚུ་སློན་དང་འབྲིག་པ་དང་སེང་གེ་རྣམས་ནག་པོ། བྱམ་པ་དང་ལུག་དང་བྱ་མོ་
དང་ཕྱིག་པ་རྣམས་དམར་པོ། ཏྲ་དང་ཐང་དང་ཀུན་ཏྲ་དང་གཞུ་རྣམས་དཀར་པོ། སྤང་སེར་པོར་
བྱས་པ་ནི་འོག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་པར། ཚུ་སློན་བྱམ་པ་ཉ་ལུག་ཐང་འབྲིག་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་ས་ཡེ་
ཤེས་ཀར་སེང་བྱ་མོ་སྤང་ཕྱིག་གཞུ། ཡེ་ཤེས་ས་ཚུ་མེ་རྒྱང་མཁའ། ཞེས་བཤད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁ་
དོག་དང་མཐུན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེའི་དབྱངས་འཆར་གྱི་སྐྱབས་དང་ནང་ལེར་ཅ་འཆད་པའི་
སྐྱབས་དང་། ལྷུ་བ་ལེར་ཆེས་ཀྱི་ལྷ་དང་ཁམས་ལེར་དབྱངས་འཆར་གྱི་སྐྱབས་ནས་ཚུ་སློན་བྱམ་
པ་ནམ་མཁའ་ཉ་དང་ལུག་རྒྱང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཅི་
ཞེ་ན། འདིར་ཡོན་ཏན་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་དུས་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་པོ་རྫོ་རྗེ་བཞིར་བསྐྱུས་
པའི་རྫོ་རྗེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུལ་ཐུན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་དེའི་
ཁ་དོག་གི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འོག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་པར་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་ཚུ་ས་ཡེ་ཤེས་ལུགས་
འབྱུང་དང་ལུགས་ཐོག་ཏུ་ཚུ་སློན་ཀུན་ཏྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མིན་གྱི་ཁམས་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དེའང་བྱི་ན་སྒྲོ་བཟོད་བྱང་བཟོད་གཉིས་ནང་
དུ་ཡང་ཉིན་མཆོན་གཉིས་གཞན་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་རེ་ལང་ཁམས་དྲུག་དྲུག་ཏུ་
བསྐྱན་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱས་སོ།

ཡང་ཚུ་སློན་བྱམ་པ་གཉིས་ནམ་མཁའ་བྱས་པ་སོགས་ནི་བྱི་ལ་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་
དྲུག་ཀྱང་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆོགས་ལ་བྱེ་ན་ཆོགས་ཆེན་དྲུག་གཞན་ལ་རིགས་དྲུག་ཡོད་ལ་
དེ་རེ་རེ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་ལེགས་པར་
སྤང་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཅེས་པ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གྱི་ཅེས་པའི་རྣམས་བྱངས་པ་པ་རྒྱུད་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་པོ་གཙོ་བོ་སྤྱི་མེད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཡིན་མོད་གྱི་ཡོ་གའི་ལྷ་རྣམས་
ལ་ཡང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་བྱག་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་འབྱུང་པའི་རྣམ་དག་བཞག་པ་ལ་འགལ་

བ་མེད་པར་སེམས་ཏེ། བཞད་རྒྱུད་ཅེ་མོ་ལས། མདོན་འདོད་རིག་མ་སྟུག་གང་ཡིན། །དེ་ལ་
རྣལ་འབྱོར་བས་འོ་བྲ། །ལག་པ་བྲག་རྒྱ་ཆེ་འགྱུར་བས། །དབྱུང་བ་དམ་ཏུ་བསྐྱམ་པར་བྲ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། འདུས་པའི་དགྲིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུད་དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་འབྲུག་གི་འབྲུད་པ་
སོགས་གཏན་ནས་མི་འཛོག་གོ། །ལྔ་པ་འབྲུང་བྱངས་ཀྱི་སྐྱ་སེམས་ལས་ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་བདུན་པ་
གནས་གཞིའི་སེམས་ལ་ཞེས་བྲས་པ་སྐྱ་པ་དང་རྣམ་དབྱེ་མི་མཐུན་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་
དོན་ལྟག་མ་གོ་སྟོན།

གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ། བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་ལ། ཅེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པ་ལས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའི་བར་ལ་གཞན་རང་དག །བཟང་ངན་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ངོ་བོར་ཤེས་པ་དང་དུས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ཤེས་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱུང་བདག །ཅེས་སོགས་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་
བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྟོན་ས་སྟོད་དང་མཁའ་སྟོད་དང་། བྲག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་དུས་ཤེས་དགའ་བཞིའི་
སྐྱད་ཅིག་ཐོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཉི་མ་དཔལ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ཉོག་འགོད་མོད་ཅེ་ཡང་མིན་ནོ། །ཁ་དོལ་ཅིག །རང་བཞིན་སྟོང་བྱང་རམ་ཡེ་ཤེས་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པས་བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དུས་མེད་པའི་དུས་ཤེས་ལ།
འཁོར་འདས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བདག་དམ་ཆོག་བྲག་དང་བརྒྱུད་སོགས་ཤེས་ཤིང་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་
དུས་གཞན་ཤེས་པ་ཅེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྟུ་ཅོར་ཅེ་ཡང་སྟོན།

དེ་ཡང་ཆོག་གཞན་དང་དོན་གཞན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུང་འདི་བྱངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་
དུས་དང་ནང་གི་དུས་གཉིས་དག་པ་སྟོར་བའི་ཆེད་དང་སེམས་ཅན་དབང་པོ་ཤེས། ཅེས་པ་དེ་འདྲ་
བའི་དག་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ཅམ་དུ་བཞག་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་དུས་ཤེས་སྟེ་
མ་གཞན་དང་ཕྱི་མ་ནང་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟེ་གཞོན་ཀྱིས།
བཟང་ངན་ནི་དགོ་མི་དགོ་དང་དུས་ཤེས་པ་ནི་འདི་ནི་འདུག་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༤ ཞོག ༤༩༣ ཟླང་། ༡༠

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་སོ་ཞེས་སོགས་དང་། དམ་ཤེས་ནི་སྤྱིང་པོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་
ཤེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་། དུས་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་
ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དབང་པོ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་
ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ་ཞེས་སོགས་
རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་བཤད་སྟོལ་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རིམ་ཞེན་དུ་སྐྱབས་དང་མི་འབྱོར་ལ།
དེ་ལྟར་ཡང་དུས་ཤེས་སྔ་མ་མྱུང་འདས་དང་ཕྱི་མ་སེམས་ཅན་དང་སྐྱར་བ་དང་སེམས་ཅན་དབང་
པོ་ཤེས་པ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པ་ལ་བཤད་པ་ལུགས་འདི་དང་མཐུན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་པལ་རང་། དམ། དོམ་ཆེ་བ་དག་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་
ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་རབ་ཐབས་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེ་གཉིས་
ཀྱི་སྔ་མ་སྔ་དོ་ཕྱི་དོའི་ཐུན་མཆམས་དང་། ཕྱི་མ་ཉིན་གྱང་ནས་མཆོན་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དང་སྐྱར་བ་སྔ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་བཞི་རྒྱུད་གི་ཐད་པར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཁྱོད་པ་དང་། བརྟམ་པ་དང་། ལུ་མ་ལ་རེག་པ་དང་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་ཁུ་བའི་འཇག་བདེ་སྤྱོད་
བ་དང་སྦྱོར་ཞིང་དེ་དག་གྱང་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་པའི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་
ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་འགལ་ཡང་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་སྐྱགས་ཅིག །ཞིབ་མོའི་སྒོ་ཅན་
དུ་སྒྲོམས་ནས་ལུ་མ་ལ་རེག་པ་དང་ལག་པ་འཛིན་པའི་རྒྱུད་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལ་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཁས་བླ་པ་དག །གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
འཇག་བདེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རགས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དངོས་
སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་མཆོད་ཉིད་ནས་གཟུགས་ཁམས་པ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་རོ། །གཞན་དོམ་འབྲང་དག །ཤེས་རབ་མ་ལ་སྦྱོས་པའི་
འཇག་བདེ་དང་། མ་སྦྱོས་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་འཇག་བདེའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དོ་ཞེས་

1 བརྟམ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༩ ཞོག ༡༩༣ ཟླ་ ༥

2 བརྟམ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༩ ཞོག ༡༩༣ ཟླ་ ༥

ཟེར་རོ། །འགའ་ཞིག་གིས་རྣམ་སྒྲུབ་མདོན་བྱང་སོགས་སུ་སྟོན་ཡབ་ཡུམ་འཇུག་པ་མཛད་པ་ལ་
སོགས་བྲངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། བརྗོད་བྱ་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཆེག་གི་རྒྱུད་གང་ཡིན་སོགས་མི་
འབྲེད་ལ། འདི་དག་དངོས་གནས་ལ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཆགས་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་རྒྱུད་
སྟེ་བཞི་གསུངས་པར་མཁས་སྒྲོངས་ཐམས་ཅད་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྟོན་བར་བྱེད་དོ། །

ལུགས་དང་པོ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། བྱེད་རང་གིས་གོང་གི་ཆེགས་བཅད་དགུ་པའི་
སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱིས་ཡབ་ལ་འཇུག་པའི་ཡབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བ་རྒྱུད་དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་མ་
རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་དང་ཁས་སྒྲུབ་དངོས་སུ་འགའ་པའི་ཕྱིར་དང་ཡབ་གྱིས་གཙོ་བོ་
མཛད་པ་དུས་འཁོར་དང་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་མ་རྒྱུད་དུ་བྱས་པ་དང་འགའ་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡུམ་གྱིས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་བ་རྒྱུད་དུ་མ་ཡོད་པས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་འཕྲོས་
པའི་འདུས་པ་སྟོན་པ་དེ་ལྟེན་ལ་འཁོར་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་
པ་ལ་ཁྱེད་པ་འཛོག་པའི་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་ཡོད་ན་དེ་དག་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་མེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་དང་འགའ་ཡང་། སྟོན་མེད་དོ། །ཅེས་
པ་ནི། དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་ཟད་ལ། དམ་བཅའ་སྟོན་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
འདི་ནས་བཤད་པ་དང་འགའ་ཡང་སྟོན་མེད་པར་སྟོན་ན་ཡང་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་གོགས་བྱེད་
ཅམ་དུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུ་མ་ལ་རེག་པའི་བདེ་བ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་
ལག་པ་འཛོན་པའི་བདེ་བ་ནི། མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་བུ་སྤྱིན་གྱི་བཞོན་པས་མ་ལ་
ཡ་ཅན་མའི་ལག་པ་བཟུང་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་རྩ་མས་སྤྱི་ཏའི་ལག་པ་བཟུང་བ་
བྱས་སོ། །ཞེས་ཉལ་པོ་བྱས་པ་ལ་ལག་པ་བཟུང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་སྟོན་
ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གལ་ཏེ་གོང་དུ་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དང་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་སྟོན་ཟེན་ལ། འོག་ཏུ་
འདོད་པ་ན་སྟོན་པ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་ནི་སྟོར་བའོ་ཞེས་ནང་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་
གོང་འོག་ཏུ་གསུངས་པས་བར་འདིར་སྟོན་མེད་ཀྱི་དག་པ་སྟོར་བ་འཆད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟེ་མ་

ན། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཞིབ་མཐོང་སྒོ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་སྤྲས་སོ། །དེ་ཡང་ལོག་ཏུ་འཆད་
པ་སྒྲུབ་མེད་དང་སྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་གོང་དུ་དབྱེ་བ་ཅུ་པ་བསྟན་ལ། འདིར་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱིའི་ནུས་
གཞག་འཆད་པས་དོགས་པ་དེ་མེད་དོ།

ལྷགས་གསུམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལེགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱུད་གཉིས་དང་རྒྱུད་
སྤེ་བཞི་ཉིན་མཆན་དང་སྒྲུབ་པ་འཇུག་དང་སྒྱུར་མཆན་དང་བདེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོ་ནས་ནུས་དག་
བཞག་པ་འདི་དག་རེ་ཤིག་གཏུལ་བྱ་དབང་སོ་རྒྱལ་སོའི་བསམ་པ་ལ་སྒྲོས་ནས་བཞག་པའི་ནུས་
གཞག་ཅུ་པ་སྤྲ་ཆོག་གས་བཅད་དགུ་པ་སོགས་འཆད་པ་ན་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། བྱེད་ཅག་གིས་
སྤྲས་པ་ལྟར་སྤྲས་ཟིན་ཅི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུབ་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་མ་རྒྱུད་དང་པ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་སོ་སོ་ལ་སྒྲོན་སྤྲ་ཡང་བཞེད་ཟིན་ལ། ཉིན་མཆན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་ནུས་འཕྱོར་པ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་བཞག་པ་དང་སྒྱུར་དང་སོའི་མངོན་མཆན་ལ་གྲོད་པའི་རྒྱུད་
སོགས་བཞག་པ་འདི་དག་བསྒྲོག་སྟེ་སྤྲས་ན་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་ཁ་བྱ་བ་
འཛོག་བདེ་མེད་པས་འཛོག་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྤྲས་ཟིན་ཀྱང་བྱེད་ཅག་འདོད་པ་ལྟར་མིན་གྱི་འདི་ནི་དག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཅིང་
བྱེད་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྲས་པ་ན་འདིར་འཇུག་ཏེ། རྒྱུད་གིས་ཟད་པ་རབ་གྲོད་
པའི་འཛོག་བདེ་ནུས་པར་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་གྲོད་པའི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཀུན་རྒྱུ་འཛོག་ཉིན་
པའི་དབང་བཞི་དང་གྲོད་པའི་འཁྲིག་པ་སོགས་བཞི་དག་པ་སྤྲར་བ་དང་འབྲེལ།

སྤྲས་ཟིན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དོན་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་མངོད་
ནས་བཞི་ཆན་རེ་རེ་ལ་འཛོག་བདེ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བཞག་པ་ནི་ཁ་རྒྱལ་འཛོག་པ་དངོས་མ་ཡིན་
གྱི། འཛོག་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཆོས་མཐུན་དང་རྒྱུ་མཆན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ནས་རྒྱུད་བཞི་དང་
སྤྲར་བ་སྟེ། དང་སོ་ཆོས་མཐུན་ནི་འབྲུལ་དགའ་བ་སོགས་ལ་གྲོད་པའི་འཛོག་བདེ་སོགས་བཞི་
དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་ལ། རྒྱུ་མཆན་ནི་དབང་ལེར་དང་སོར་བྱུད་མེད་ལ་སེམས་པ་ན་སའི་
ཁམས་འབྲུག་ཅིང་ས་ཁམས་ཀྱི་ཁ་བ་ཡོན་ཏན་ལྡེ་བདག་ཉིད་འཛོག་ཅིང་དེ་ནས་རྒྱུའི་ཁམས་ཀྱི་
ཁ་བ་འཛོག་པ་སོགས་དང་འདྲ་བར་བག་ཆགས་ལ་སྤྲ་རགས་བཞིར་བྱེད། །གྲོད་པའི་བག་ཆགས་

སོགས་བཞི་དང་། འོག་མིན་པ་སོགས་བཞི་ཆོན་རེ་སྐར་བ་ཡང་ཐོབ་ཐང་གི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་
དངོས་གནས་ལ་བག་ཆགས་ཆེ་ཆུང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ། བཟླས་པའི་བདེ་བ་བྱ་རྒྱུ་
དང་སྐར་རྒྱ་ལ་ཁྲོད་པ་དང་སྐར་བ་སོགས་ཀྱང་གཏུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་འཛིག་ཚུལ་
ཅམ་སྟེ་འདིས་དབང་གི་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་དུང་བཤད་དགོས་
པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་ལམ་དང་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བྱ་
དགོས་ཏེ། གོང་དུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཕྱག་དང་ཉིན་མཆོན་དང་ཐུན་མཆོས་ཀྱི་དག་པ་སོགས་
ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་པ་དེ་འབྲ་བཞིའི་གཉེན་པོར་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གསུངས་པ་སོགས་
ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་སུ་བཀག་སྟེ། རྒྱས་པར་དེ་དང་
དེ་དག་ཏུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི། ད་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་སྟོད་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་དག་གཉིས་གཉིས་གསུངས་པ། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་རྣལ་འབྱོར་མའི་
རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་རབ་ལ་འབྱུང་བའི་སྟོར་བ་གསུམ་གཙོ་མོར་གྱུར་ཅིང་འཁོར་མོ་ཆོགས་ཤས་
ཆེ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལུམ་ཡབ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡབ་ཀྱིས་གཙོ་བོ་མངོན་པ་
ལ་འཁོར་མོ་ཆོགས་ཤས་ཆེ་བ་སྟེ་སྒྲ་མ་དང་བྱི་མའི་ཅེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་སྟོར་བ་ཅེས་པ་
ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་སུ་བྱུང་བོ། །ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐུན་གྱི་མདོན་
མཆོས་ལ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
གནས་སོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་པལ་ཆེར་སྤར་གྱི་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་གོ་བར་བྱས་ལ། འདོད་ཡོན་
སྟོད་པ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཆོས་གཉིས་གཉིས་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་འབྲིག་པ་ནི་གཉིས་སྟོར་བའོ་ཞེས་བྱུང་བའི་མཐའ་བྱའོ། །

ཐུན་གཉིས་བཞི་དྲུག་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་མདོན་མཆོས་ནི་སྟོར་པའི་ཆ་སྟེ་བདེ་བའི་རྟེན་ནོ་
ཞེས་ཁ་དོལ་ཅིག་ཟེར་ལ། ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་རྒྱུད་འདི་རྣམས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ལ་ཐུན་གཉིས་པའི་
མདོན་མཆོས་སོགས་བཞི་ཤེས་རབ་སྟོར་པའི་ཆའོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་དོལ་འབྲང་དག་ཐུན་དང་སོ་
སོགས་བཞི་དངོས་སུ་བཟླ་བས་གཉིས་པ་སོགས་བཞི་ཞུགས་ལ་གོ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

ལུགས་སྒྲ་མ་ནི་རྒྱུད་རྣམས་གང་ཟག་གི་སྤྱིང་ནས་འཛོག་ན་སྤྱིང་གཟུགས་ལ་བཤད་རུང་ཙམ་
འདུག་ལ་བར་བས་བྱ་རྒྱུད་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱེ་བཅོར་ཞིང་བྱེ་མས་ནི་
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་སྤྲས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་མའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དག་པའི་
སྐབས་སུ་སྤྱོད་བྱེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ་མཆོམས་བསྟན་ཅིང་འདི་ཐུན་དང་པོའི་རྗེས་སུ་གསུམ་པ་སྟོས་ལ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུན་གཉིས་པ་སོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། རོན་གྱིས་གོ་བར་ཁུས་སོ་
ཞེས་བྱས་ན་ཡེགས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གསུངས་
པའི་རོན་ནི། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་དང་སྦྲར་བའི་བག་ཆགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་གྱི་འཛོག་
པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་འཛོག་པའི་བག་ཆགས་
ཤས་ཆེ་བར་ཡེ་ཤེས་ལའུར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འཁོར་བ་པ་མིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལུས་
ལ་བསམ་པ་འཇུག་ཚུལ། ཁམས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱི་ལུས་བསམ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་གནས་བཤད་པ།
གཞན་རིགས་དང་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འཛོག་མི་འཛོག་གི་ཚུལ། རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ད་ནི་ལུས་དང་བསམ་པར་རབ་དུ་
འཇུག་པ་གསུངས་པ། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། སྤྱིང་ཞི་བ་དང་འོག་ཟླ་
པོར་འགྱུར་རོའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྲུལ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ་གཉིས་རོ་མཉམ་པ་ནི་བདེ་
བ་འདོད་པར་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མདུན་གཡས་ཞི་ཟླ་དུ་བཞག་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་གཙུག་ཆེ་
བ་དང་། ལས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཙུག་པོའི་དབང་གིས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེ་རྒྱལ་བ་དག་གི་རབ་མཆོག་། ཅེས་པ་ནས། ས་འོག་
ཡང་དག་གནས་པ་ལྟའི་ཆོགས་ཞེས་པ་ངེས་པའོའི་བར་ལ་འདིར་ཁ་དོག་སོ་སོ་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱི་
རིགས་སོ་སོར་བྱེ་བ་འདི་རང་རིགས་དང་གཞན་རིགས་འབྱེད་པ་ན་ངེས་པར་གཤམ་ཆེ་ལ། ཆོག་
རོན་ལྟག་མ་ནི་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བཞིན་དོ། །༥༤

གསུམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་རིགས་ལ་འཇུག་པ་དཔེ་བྱིར་ཅེས་པ་ནས། རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
རྣམས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱ་བ་འགལ་བའི་བྱིར་རོའི་བར་ལ། གཞན་རིགས་ལ་

ཐབས་ཤེས་འཛོག་པ་དང་སྤྱི་ཅུ་རུ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འཛོག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུད་འདི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ནར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པའི་ཆེག་ངེས་གཟུང་
གི་སྤྱིང་སོ་ཅན་སྟོས་ལ་རྒྱུད་གཞན་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་དོག་འབྲང་
ཅིག །རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཏན་ནས་མི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་སྤྱི་བ་སོའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་རང་འོད་བཀག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་
བ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་སྦྱར་བ་བཀག་པའོ། །ཁ་དོག་གི་རིགས་མཐུན་ནི་འདིར་ཡང་ཡོད་དེ།
མི་བསྟོད་པ་ལྡང་ཁུ་ལ་དབྱིངས་སྤྲུག་མ་ལྡང་ཁུ་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། བས་ཆེ་དྲ། འགྲོ་གོང་
སོགས་བ་དག་ཐབས་ཤེས་སྤྱི་མདོག་གཅིག་པ་རང་འདོད་དམ། རང་རིགས་དང་ཁ་དོག་མི་མཐུན་
པ་གཞན་རིགས་སོ་ཞེས་པ་ཅུ་མ་གཏོགས་ཞིབ་དུ་མི་སྟོའོ། །ལུགས་སྤྱི་མའི་རང་རིགས་ཀྱི་དོན་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་བ་དང་ཐབས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་བྱེད་པ་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལས་རང་འོད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པར་ཡང་འདི་ཉིད་དུ་གསུངས་
པས་རྒྱུད་གཞན་དེ་དག་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་རང་རིགས་དང་གཞན་རིགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། ཁ་དོག་དང་
ཞལ་བྲག་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་དང་རྒྱས་གདབ་ཀྱི་ལྟའི་རིགས་སམ་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་ནས་
དང་སྦྱེས་པའམ་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བཞག་པའོ། །སྤྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱི་མདོག་སྤྱིའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་དང་། གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཞལ་དང་བྲག་གི་ཁ་དོག་བྲག་མཆོན་སོགས་རི་བཞིན་དུ་འབྲ་
བའི་རང་འོད་གཉིས་སོ། །རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ནི་འཛོག་
ཚུལ་གསུམ་སོའི་ནང་ནས་ཁ་དོག་དང་རིགས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་དགོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་རུང་
གཅིག་ཅུ་མཐུན་པས་རང་རིགས་སུ་འཛོག་པ་མིན་ཏེ། ལས་སོ་སོའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་
གཙོ་བོ་ལས་སོ་སོ་དང་མཐུན་པའི་ཁ་དོག་བྱེད་པར་དབང་ལེར་གསུངས་ཤིང་དེའི་ཆེ་ན་ནག་སོ་
འབར་མ་སོགས་གཙོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་ལ་ཡང་། བོང་དུ་མདོར་བསྟུས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་
ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་ཅ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྟེ་རང་རང་གི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་བྱེད་

ཆོས་བརྒྱད་པོ་པལ་ཆེར་ཆང་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཁ་དོག་གི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་རིགས་
 འཛོག་པར་འཆད་བ་པོ་མཐའ་དག་མཐུན་མོད། དེའི་སྟེང་དུ་གོང་གི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཁུ་བའི་
 ཁམས་ལས་བྱུང་བ་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྩ་དང་རྩུང་དང་ནམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་བ་དེ་ཉིད་
 བསམ་བའི་དབྱེ་བས་རྩལ་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱེ་བ་ས་དང་མེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར།¹ ཞེས་ཁམས་ཀྱིས་སྤྱེ་བའི་རིགས་དུག་སྟེ་རྩལ་གཅིག་དང་དེ་དུག་གི་རིས་སུ་ཁ་དོག་དུག་
 བཞག་བ་སྟེ་རྩལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས་བྱེད་ཅག་གཅིག་འདོར་བ་ནི་རི་ག་སྤྱག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
 དབང་དུ་གྱུར་རམ། འཛོག་རྩལ་གསུམ་བཞི་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མི་རུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་
 བ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཞེས་བཞི་རིགས་བ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ་
 དེའི་དོན་ནི། རིས་བ་དང་པོར་ལྷ་ཡབ་རང་ཉིད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སམ་རང་འོད་ཀྱི་རིག་
 མ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་བའི་བྱ་བ་འགལ་
 བ་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བ་རང་ཉིད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
 པས་ལྷ་ག་ལས་སྐྱེས་པའི་འཛོག་བདེ་མྱོང་བའི་བྱ་བ་འགལ་བ་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་སྟོབས་མཆོངས་ཀྱི་རིགས་པའོ། །རྒྱད་གཞན་ལས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རིགས་ཀྱི་
 རིག་མ་མིན་བ་བཀག་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འགོག་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བཀག་གི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་བཀག་སྟེ་
 དེའི་རྩལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོག་དོན་ལྷག་མ་མ་བཤད་པ་དག་ནི་གོ་སྟོན་ཏོ། །རྒྱད་གཞན་
 ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ་ཡང་རང་རིགས་ལ་རང་འབྱར་བྱས་བཞི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མི་
 བསྐྱེད་པ་ལ་རང་འབྱའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐྱུ་མདོག་ཞལ་ཕྱག་མི་འབྲ་བ་ཆད་ལྷན་གྱིས་བཤད་
 དེ། དེ་འབྱའི་རིགས་མང་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རིམ་བ་དང་པོར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་དང་འབྲ་བའི་རང་འོད་ཀྱི་
 ཐབས་ཤེས་དགག་བ། རྒྱད་གཞན་ལས་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གསུངས་རྩལ། སྟོང་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱུ་མཆན་ཉིད་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོགས་བ་

1 བརྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩ ལོག ༡༡༩༣ གླེང། ༡༩

བཀོད་པ་འདིའི་དོན་ལ་སྤྱི་ཕྱོགས། རྣམ་འབྲང་གཞན་མ་དག །ཅི་སྟེ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
 ཆོས་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་གྱི་རང་གི་སེམས་གྱི་དངོས་པོའི་སྤྲང་བ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ་དེས་ན་རང་ཉིད་གཅིག་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅེས་ཟེར་རོ། །གཞན་
 རང་། རྣམ་དག་ཞིབ་རྒྱ་མི་སྤྱི་ཡང་ཞེ་བས་དོན་འདི་ཉིད་འདོད་དོ། །འདི་དག་གིས་གང་ཟག་དང་དེའི་
 སེམས་གཉིས་གཅིག་རྒྱ་འབྲུལ་ཞིང་སེམས་དང་སེམས་གྱི་སྤྲང་བ་ཡང་གཅིག་རྒྱ་འབྲུལ་ནས་དེ་
 འདྲ་བའི་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འགལ་བ་ཕྱོགས་སྤྱི་མའི་དོན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་འགོག་པའི་
 ཆེ་སྤྲེས་པའི་གཟུགས་བྱུང་མེད་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དུ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་
 དང་གཟུགས་བརྟན་གཡས་གཡོན་གྱི་མདོག་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔེ་བཀག་པའི་ལན་གཉིས་
 ཤིན་རྒྱ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཅི་སྟེ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་རང་གི་གཟུགས་
 བརྟན་གྱི་ཆོས་རང་དང་འདྲ་བར་སྤྲང་བའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་འཛིན་པའི་སེམས་གྱིས་ཀྱང་སེམས་
 གྱི་སྤྲང་བ་གཟུགས་བརྟན་རང་འདྲ་དེ་མཛེས་མི་མཛེས་སུ་སྤྲང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྤྱད་གི་
 དངོས་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཅེ་ན། ཞེས་བྱ་ལ་སྤྱི་ཙམ་དུ་གཟུགས་བརྟན་གཟུགས་དང་འདྲ་བའི་
 དབང་གིས་སྤྲེས་བྱིན་རང་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་ཞེས་འཛོགས་སྟེ། རའི་ལག་པ་ན་བ་ལ་ང་
 ན་བར་འཛོགས་པ་བཞིན་རོ། །

ཁོ་པོ་ཅག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་འདྲས་བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་མ་བཀག་གི། རང་
 འདྲའི་ཐབས་ཤེས་གྱིས་གཡོ་བའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་དེ་ཉིད་དོན་དང་
 སྤྲང་ནས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་སྟེ་འདིར་ཐབས་ཤེས་གྱི་རང་འདྲའི་
 དཔེ་གཟུགས་བརྟན་ལ་བྱེད་ན་ནི་མེ་ལོང་ལ་ཐབས་སྤྲེས་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་
 རབ་རྒྱ་མ་དང་སྤྲང་ལྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྤྲང་དགོས་པ་ལས་དེ་དང་མཚུངས་པ་བྱུང་མེད་
 དུ་སྤྲང་བ་མིན་ཞིང་ཤེས་རབ་བྱུང་མེད་གྱི་གཟུགས་ཀྱང་ཐབས་རྒྱ་མ་དང་སྤྲེ་གནས་དང་བྲལ་བ་
 སྤྲེས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རེ་ཤིག་ཉགས་དང་ཟླ་ག་ལ་ཐབས་ཤེས་
 སུ་བྱས་པའི་རང་འོད་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་དོ། །རེ་ཤིག་ནི་དགག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་
 པའི་ཆོག་གི་ཕྱད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དོན་འགལ་བ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་འདྲར་གཟུགས་ཀྱི་གཡོན་པའི་ལག་
 བ་རྒྱལ་མ་ཅེས་བ་ནས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིགས་བ་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆེག་དོན་
 གོ་སྤྱོད་ལ། གདོང་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དེའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་
 མཚུངས་པའི་ཁ་དོག་ཉིད་ཀྱང་རང་འདྲ་མེད་པས་རང་འོད་ཅེས་བ་དཔེས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་
 དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་དོག་གི་རང་འདྲ་ལ་འདྲ་ཚུལ་དེས་བྱུང་བར་སྟོན་བ་མིན་ཏེ། འོར་བུ་སྒྲ་ཆོགས་
 གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་རྒྱུད་གཞན་ལ་ཁ་དོག་གི་རང་འདྲ་ཡོད་པར་འདི་ཉིད་དུ་གསུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཁ་དོག་སྤྱི་ཙམ་མཚུངས་པ་ནི་མ་བཞག་ལ། དེའི་ཐབས་ཤེས་
 བྱི་རིག་པ་ལྟ་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེགས་པར་བྱས་སོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་འབྲེལ་ཆེན་ནི་ཨ་
 སྤའི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྟོན་པར་སྤང་བས་ད་དུང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འདིའི་
 རིམ་བ་དང་པོར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མཛད་པ་ནི་ལུགས་འདི་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 ཡང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་པ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་
 བས་སྒྲུལ་སྟེ་འདི་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་
 རིམ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་དགར་བའི་ཆེག་སྒྲོམ་པ་དང་གཟུགས་
 དང་སྤྱིའི་རྟོག་པ་མེད་དེ། ཅེས་པའི་རྒྱ་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་དག་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་ཡིན་
 བ་ཡང་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྟན་པས་གོ་བར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྒྱུད་འདི་ལས་གཞན་དགེས་པའི་དོ་རྗེ་དང་གཞན་བདེ་མཆོག་སོགས་ལས་
 བྱི་བྱུག་རྒྱ་དངོས་པོ་ཁ་དོག་གང་དང་རིགས་གང་གིས་ནི་སྐྱབ་པ་པོའི་མེ་རྣམས་ཡིད་དང་ལུས་ལ་
 ཡང་དག་པར་སྦྱར་ཞིང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བདེ་ཆེན་སྟེ་བ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འོར་བུ་སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་དོག་གང་དང་སྤང་བ་དེའི་
 མདོག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་འོད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མེད་འཁྲགས་འཁྲུགས་བྱེད་
 བ་རྒྱུད་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་དུ་རང་རིགས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱུད་གཞན་དུ་དེ་ལས་
 བསྐྱོད་སྟེ་སྒྲིབ་པའི་ཆེག་རྣམས་ནི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ། རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་

1 ཞོལ། ཞོག ༥༧ བ ༡། གཙང་། ཞོག ༥༥ བ ༣ སྐྱབ་པ་པོའི་མེ་རྣམས་

གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་དོ། །ཅེས་སོ། །འདིའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི། རྩ་
རྩེ་གུར་དང་ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་བཅུ་གཅིག་པ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ཞིང་ནང་ལའི་མདོར་བསྟན་བརྟན་པར་
བྲངས་མོད་སྐབས་འདི་དང་མི་འདྲ་ལ། རྒྱུ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་ཆོག་པར་
མཐུན་པར་སྦྱར་བར་མདོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཉེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་
མཆོན་ཉིད་པ་གྲུབ་པ་རྗེས་བྲན་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསྐྱོམ་པ་ལ་ལྷའི་གཞུགས་དང་སྦྱའི་རྣམ་པ་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རང་རིགས་ཡིན་ཡང་ཡེ་ལའི་སྤྱི་སྦྱོར་
ནི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་བྱས་པ་དེས་ན་རང་འོད་མི་རྩུབ་པ་དང་རང་འོད་མ་ཡིན་པ་རྩུབ་པ་ཞེས་པའི་
ཁྱད་པར་སྐབས་འདིར་མེད་དོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི་ཞལ་བྱག་འདྲ་མི་འདྲ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྱུར་
བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་དང་ཁ་དོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་
ཉེ་ལེས་པ་ཐབས་ཡབ་དང་ལེས་བྱ་ལེས་རབ་རྒྱལ་བྱ་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་
དག་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །གལ་
ཉེ་རང་རིགས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གསར་དུ་འབྲེན་པ་འཛོག་
ན་དེ་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་
རིམ་ཡང་འོང་དགོས་སོ་སྟམ་ན། གཉིས་ཀ་མ་ངས་ཉེ། སྤྱི་མ་ནི་ལམ་འབྲས་བུར་འཛོག་དགོས་
པར་དོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ཡང་འབྲས་བུས་སུ་སྦྱོར་གསུམ་དུས་གཅིག་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཆེ་སྦྱོར་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་དུས་གཅིག་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་སོགས་སུ་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྦྱད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་
བའོ། །ཞེས་པ་ཡོད་པས་ཆད་ལྟ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་རྟག་ལྟ་འགོག་པའི་དབྱུ་མ་པ་
དང་སྟོང་གཞུགས་ཀྱིས་ཞེ་མཐའ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ལའི་སྤྱི་སྦྱོར་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་
པའི་དབྱུ་མ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ་སྤྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ། ལེའུའི་སྐད་དོད་པ་རི་ཆེ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལ་ཡང་འཕྲོ་
བས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐབས་སུ་ཚུལ་འདི་རིགས་པ་ཉིད་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་སྟོས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཙུག་པོ་
 དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མིང་དང་མིང་ཅན་ལས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྟོས་པའི་
 ཚུལ་དང་། གཙུག་པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བཙུག་ལྡན་འདས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 ཞལ་བཞི་ལས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་སྟོས་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་དགོས་
 པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་ཆངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བྲང་སྟོང་ཉི་མའི་ཤིང་
 རྩ་ལ་སོགས་པ་ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་གཅིག་ལ་དབག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་གྱི་ཆད་ལ་སོགས་པ་དང་
 ལྡན་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆངས་པས་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་
 པར་འདོད་པ་རྒྱད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་བྱུང་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་
 གཙུག་པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོས་བརྟན་གཡོའི་ཆོས་ཀྱན་སྟོས་པར་བསྟན་པས་དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་
 རྒྱང་སེམས་གཉིས་དང་རྒྱང་སེམས་གཉིས་པོ་དེའི་རྟེན་ནི་ཐེག་ལེ་སྟེ་མ་རྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་
 གཙུག་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྟེན་ཐེག་ལེའི་སྒྲས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱང་
 གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་སྟོན་ཐེག་ལེ་བཞིར་བྱེ་སྟེ་གསུངས་སོ། །

ཐེག་ལེ་དེ་དག་གི་སྟངས་ལྟོང་བཅུད་སོགས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པའི་ཆ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་རང་རང་གི་རྒྱུན་གྱིས་སད་པར་བྱས་པ་ལས་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་སོ་སོ་བ་དག་བྱུང་ལ།
 འཁོར་འདས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པའི་ཆ་སངས་
 རྒྱས་གྱི་རིགས་དང་དེ་ལ་ཡང་ངོ་ཤོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ལ་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་འདུས་བྱས་
 འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

ཐེག་ལེ་བཞི་པོ་ཡང་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཙུག་པོར་མཛད་ནས་ཅ་འཁོར་བཞི་
 ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་ལ། འཁོར་ལོ་བཞི་ཡང་བསྟན་ན་ཐབས་ཤེས་གྱི་རིགས་གཉིས་དང་དབྱེ་ན་
 ཁམས་བཞི་འཕྲུག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་དུས་གྱི་ཅ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་

པའི་ཐེག་ལེ་བཞི་དང་དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་བཞི་དང་རྒྱས་པའི་ཆ་བཞི་དང་རྒྱས་པ་རྣམས་སྐྱེན་
 གྱིས་སད་པར་བྱས་པའི་ཆ་སོ་སོ་བ་རྣམས་རིགས་བཞིར་བྱས་པ་དང་། གཙོ་སོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་ཞལ་བཞི་རྣམས་ཁམས་དང་། རིགས་དང་། རྒྱ་དང་། སྐྱེན་དང་། བྱེད་ལས་དང་། རྒྱས་པ་
 དང་། བག་ཆགས་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་ཆ་སོ་སོ་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་པན་ཚུན་གཅིག་
 གི་མིང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཞལ་བཞི་ལས་སྤྲ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ཀྱན་
 སྒྲོས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་སོ། །ཆོས་མཐུན་དང་སྤང་གཉེན་དང་སྤྱོད་བྱེད་སྤང་བྱ་¹གཉེན་
 སོ་རྣམས་གཅིག་གིས་²གཞན་ལ་སྤྱར་བ་ནི་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ན་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་དེ་ལ་
 དགོས་པ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དོ། །མཁས་པ་རང་དག་གིས་ཀྱང་ཞལ་བཞི་ནས་སྒྲོས་ཞེས་པ་ཐམས་
 ཅད་གནས་སྐབས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ལེ་ཅ་འཁོར་ལོ་བཞིར་གནས་པ་ལས་སྒྲོས་པ་ལས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་བས་ལུགས་དེ་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །ཁ་
 རྒྱལ་ས་ཅིག་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཅན་སྒྲོ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དག་པས་མ་དག་པ་བསྐྱེད་
 པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །

དེས་ན་འདི་རྣམས་རྣམ་པ་འཁོར་བ་དང་མ་དག་པ་ཡིན་ཡང་ངོ་མོ་སྤང་འདས་དང་
 དག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་དོལ་འབྲང་གཞན་དག་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སོ། །ཞེས་
 དང་། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་རབ་ཏུ་སྒྱུད་ཅེས་གསུངས་པས་ལུགས་
 དེ་མི་ལེགས་སོ་ཞེས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་འཛིག་པ་ན་བདེ་གཤེགས་སྟོང་སོའི་དབྱིངས་ལ་
 ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གནས་ཤིང་འབྱུང་བ་སྟེ་རྒྱུད་སྟེ་འབྱེད་པར། ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་
 ཀྱི་ཁམས།³ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ལུགས་སྤྲ་མས་གཞན་ལུགས་
 བཀག་པའི་དམ་བཅའ་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བའི་
 སྒྲོས་པ་འདི་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་རུང་བ།⁴ཞེས་སོགས་ཆེན་

1 ཞལ། ཤོག ༥༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤༦ ན ༡ སྤང་བྱ་དང་གཉེན་སོ་

2 ཞལ། ཤོག ༥༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤༦ ན ༡ གཅིག་གི་མིང་གིས་གཞན་ལ་

3 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༠ ཤོག ༡༠༡༥ ཟེང་། ༤

4 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཤོག ༣༦ ཟེང་། ༡༦

སོ་དག་གིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་པས་མ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས་
སོ་ཞེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་སོ་སྐྱེའི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། གཞན་དུ་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉམ་ཏུ་ཉེས་པ་
དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །

ལུགས་ཕྱི་མས་སྤྲ་མ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། མདོར་ན་བྱེད་ཅག་གི་འདོད་
པ་དེ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སྤྱན་མོང་མེན་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་དཔལ་སྤྱན་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ལུགས་ཕྱི་
མའི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་བྱེད་ན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་བཤད་
པར་རུང་ཅམ་ཡིན་མོད་ཞིབ་པར་ནི་ཁོ་པོས་གོང་དུ་བཤད་པ་དག་གོ་དགོས་ལ། སྤྱས་ཟེན་སྟར་
ཁས་སྒྲངས་ན་ནི་སྤྱ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ར་སྒྲ་
ཆའི་བར་གྱིས་བརྟན་གཡོ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྐྱོན་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དབྱེས་པའི་རྩོ་རྩེ་ལས་ཀྱང་། ང་ལས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱུང་། །ང་
ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཡང་བྱུང་། །ཞེས་དང་། སྐྱོན་གསལ་དུ་བྲངས་པར་ཡང་། པ་རོལ་གྲོལ་བ་
གང་ཡང་བྱུང་། །མཆོན་མའི་དབྱེ་བས་གནས་པ་རྣམས། །དེ་འདྲིར་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །རྩོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་རྣམ་འབྱུང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་མདོ་དང་རྒྱད་ཕྱེ་རྣམས་ལས་ལུགས་ཐ་དད་པ་དང་
འཛིག་ཚུལ་ཐ་དད་པ་མང་དུ་གསུངས་མོད་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི་འདྲིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ་ནས་
བརྩམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དུག་ཙ་ཙ་གསུམ་པའི་བར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་དུག་ནི་གོ་
སྟོན། །ཞེས་པའི་གོ་སྟོན་རྒྱད་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོའི་ཞལ་བཞི་ལས་ཆོས་ཀྱན་སྟོས་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཞལ་བཞི་དང་འཁོར་ལོ་བཞི་སྤྱད་པའི་སྟོ་བསྐྱ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱད་ཕྱེ་དང་གྲུབ་མཐའ་སྟོ་ཚུལ། གཞན་ཕྱེའི་གྲུབ་མཐའ་
དང་གཞན་ཕྱེ་སྟོ་ཚུལ། དུས་བཞི་དང་རིགས་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ། ཕྱེ་པ་བཞི་དང་འགྲོ་བ་

བྱུག་སྒྲོ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་དགྱེས་སོགས་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ནི་ཤར་བྱུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྒྲོས་
 བ་ནི་གཉིད་མཐུག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །སྤྲར་ཡང་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་པ་ནས། ལུབ་
 ཀྱི་ཞལ་ནས་དག་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་རིག་པ་ནི་དཔལ་རྩོ་
 རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དེས་མཆོན་པའི་ཐབས་རྒྱུད་རྣམས་ལུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྒྲོས་པ་སྟེ། བཞི་
 པའི་བག་ཆགས་དང་། མི་ལམ་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། སད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཏུལ་
 བྱ་རང་རང་ལ་སྤང་བ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྲར་རོ། །ལྷག་མ་གོ་སྤོའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངེས་བརྗོད་རིག་བྱེད་ནི། ཅེས་པ་ནས། སྤྱིད་བསྐྱེད་ཤར་
 ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གོ་སྤོའོ། །ཤར་ཀྱི་ཞལ་ནས་རིགས་ཅན་བརྒྱུད་དེ་ཅེས་པ་ནི་ཁ་རང་།
 རོལ་འབྲང་ཅིག་ཀྱི་ལའི་རིགས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྲར་ཡང་ལུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས།
 ཞེས་པ་ནས། ལུབ་འཕྲུག་ཆོས་ཞེས་པའི་བར་ལ། གཡས་ཞལ་ནས་ལུབ་འཕྲུག་གི་ཆོས་སྒྲོས་པ་
 དངོས་སུ་གསུངས་ལ། རིགས་ཅན་རྒྱུད་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་ནི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲ་མ་
 ཆངས་པའི་རྒྱུད་དེ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་རིགས་གཙོ་བོར་སྤྲ་བ་དང་བྱི་མ་ནི་དབང་
 ལྷག་གི་བྱུབ་པའི་མཐའ་ཞེས་བཤད་དགོས་པར་མངོན་ལ། ལུབ་འཕྲུག་གི་ཆོས་ནི་སྤྲ་ཆོས་སུ་སྤྲ་
 བ་སྟེ་ནང་ལེར་གསུངས་པའོ། །༡༥། ལུབ་ནས་འབྲལ་ལ་ལྷོག་པ་ཅེས་པ་ནས། སྤྱིད་གསུམ་བདག་པོ་
 འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དོན་དུ་སྒྲོས། །ཞེས་པའི་བར་ལ་ཁ་རང་ཅིག་། འབྲལ་ཏེ་སྤྱད་ཅིག་ལ་ལྷོག་པའི་ལྷ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །གཡོན་ཀྱི་ལྷ་དང་ཞི་བ་གཉིས་ནི་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏུ་ཆ་འགྲེལ་དུ་ལུབ་འཕྲུག་གི་མངོན་
 བརྗོད་དུ་གསུངས་ལ། འདིར་དེ་ལྷར་བྱས་ན་གཡོན་ཞལ་དང་རྒྱང་ཞལ་ཏེ་མཐུན་ཞལ་དང་སྟོང་པའི་
 ཞལ་གསུམ་ཀ་ནས་ལུབ་འཕྲུག་སྒྲོས་སོ་ཞེས་དགྲུས་གཅིག་ལ་བསྟན་པར་འགྲོ་བས་འགྲིག་དཀའ་
 བར་འདུག་ལ། གཞན་རང་དག་རྒྱང་ལས་སྤྱེས་པའི་ལྷ་ཆངས་པ་ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་
 སྟོང་པའི་ཞལ། ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྤོའོ། །ཞི་བ་ནི་ཆངས་པ། དབང་ལྷག་། ལུབ་འཕྲུག་གསུམ་ཀ་
 ལ་འཕྲུག་པའི་སྐབས་སྟོན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་ཆད་ལྷན་རྣམས་ན་ཡང་སྤང་རོ། །འདི་དག་སྤྲ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་ངོས་འཛིན་ཙམ་ཡང་དཀའ་བར་སྤང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་རྫོགས་ལྷན་གསུམ་ལྷན་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དམངས་རིགས་དག་གྱང་

རིམ་པས་འགྱུར། ཅེས་པའི་བར་ནི་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་ཟད་དོ། ༥༡། བཞི་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
བདག་པོས་མདུན་གནས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས། མཆོག་ཏུ་དཀར་བའི་ཞལ་ནས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་
རྣམས། ཞེས་པའི་བར་ཡང་གོ་སྟོན། །རྒྱད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་ནི་རྒྱད་དང་གྲུབ་མཐའ་
ལ་སོགས་པའི་སྐབས་འགར་ནི་གསུངས་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་དང་གང་ཟག་དང་དུས་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་སུ་ནི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་དག་གྱུང་ངེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞལ་བཞི་ལས་སྟོས་པ་འཁོར་ལོ་བཞི་ལས་སྟོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་
པ། བཞི་ཆོན་དེ་དག་གི་སྟོ་བསྐྱའི་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདུན་གྱི་ཞལ་ནས་སྟོས་
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་གསུངས་པ་དང་སྟོས་པ་འདྲ་བར་བྱས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་དང་པོའི་
སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་སྟོས་པར་འཛོག་ཀྱས་ཀྱང་། གཞན་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་
ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞལ་དེ་དང་ཁམས་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་སྟོང་ཁའི་འཁོར་ལོ་ནས་
སྟོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་
ལེ་དང་དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སོགས་ཀྱང་སྟོས་པ་སྤར་གྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་
ཞིང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ནི་དངོས་སུ་དང་འགའ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་སྤངས་པ་དང་ནམ་
མཁའ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་རིགས་དང་སྤང་བྱ་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡང་
འདྲིར་སྟོས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་འཁོར་ལོ་ནས་ཞེས་པ་ནས་གཡོན་གྱི་ཞལ་
ནས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་ནས་ཞེས་པའི་བར་ལ་ཡང་སྤར་མ་བཞིན་སྤར་ཏེ། འོངས་སྟོན་རྩོགས་པ་
ནི་མགྱིན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་ནི་དབྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པ། ལྷག་མ་ཤེས་
སྟོན། །གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་ཞལ་གྱི་དབྱས་ནས་སྟོས་པ་དེ་
དག་ལས་སྤར་མ་ནི་ནང་ལུས་ལ་གནས་པ་དང་མཆོད་པ་ཕྱི་མ་ནི་གཞན་མཆོན་པ་སྟེ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྟོ་བ་སྟེ་སྟེ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་སྤྱད་པ་ཉམས་པ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་ཞལ་བཞི་
ལས་སྟོས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྟེད་བྱེད་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཞལ་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོས་པའི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་དག་པར་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་གཙོ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བཤད་པ་ལ་

གསུམ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བསྟན་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་དང་རྟོན་བཤུངས་པ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སོ་སོ་དང་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་སོ་རྒྱལ་བའི་རང་བཞིན་བཤུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དབེས་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་རྟོར་བུའི་དབེས་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་གྲོལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་དོལ་ཕྱགས་ཅིག །འདི་དག་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཆོས་བསྟན་པའི་ངོ་མོན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བཅུ་དྲུག་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་མི་འགྲིག་གོ། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཉ་གང་བ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ། ཅེས་བ་ནས། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ། ཆུ་ནི་ས་བོན་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུ་དང་མཐུན་པར་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟན་མོང་དུ་དོན་མཛད་པའོ་ཞེས་བ་སྟེ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོའོ། །

གཉིས་བ་ནི་སྤྱིད་གསུམ་གནས་ན་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་བྱེད་པོ་ཅེས་བ་ནས། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་སྟོད། ཅེས་པའི་བར་ལ། སེམས་ཅན་ལ་གནས་པ་སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ས་བོན་སེམས་ཅན་ལ་གནས་པ་སོ་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་མདོན་སྟུང་དུ་མི་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱུས་དངོས་གདོད་ནས་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་རབ་ཏུ་སྟོད། །ཅེས་ཀྱང་གསུངས་པས་སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཁོངས་སྟོད་པའི་སངས་རྒྱུས་དེ་འབྲུ་མཆར་ཆེད། །དེ་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་མེད་མཁེས་པར་འདོད་ལན་བཏབ་པ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱ་བ་འབྲས་གནས་ན། །ཟན་ཟ་མི་གཙང་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྟས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཐོག་ཏུ་འབབ་སྟེ། ཀ་ཡེ་བྱེད་ཅག་ཟས་དེས་འཆོ་བར་རིགས་སམ། ཞེས་བཟླ་དཔར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༡༠༩༤ ཟླ་དང་། ༤

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་དག་པ་ཡོད་དེ། བག་ཆགས་དེའི་རྒྱ་ལ་གཞོད་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ལོག་
པའི་སེམས་བྱུང་བ་ན་སེམས་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུངས་པ་དེ་ཡང་ནི་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་མིན་པའི་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བདེན་འཛིན་
ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་མེད་དོ་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་དང་རྟོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
སྟོབས་བརྩ་དང་སྟུ་བཞི་བཤད་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྟོན་སྟོང་བ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་
སྟོབ་ལམ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོབས་བརྩ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་དཔེ་དགོད་པ་ནི། ལྷ་
གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེས་པ་མིན་རྟེ། དོན་དམ་པར་ས་བོན་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ།
མ་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ས་བོན་དེ་ཉམས་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་
དོན་དམ་ཏུ་ཞིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅམ་ཏུ་ས་བོན་ཉམས་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པ་ནི་གང་གིས་
ལྷ་གྲུ་འདི་བསྐྱེད་པ་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་ནི་ལྷ་གྲུའི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པའི་ཏུས་ཉིད་
ནས་སྤང་རོ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་ས་བོན་ཉམས་པ་དེ་ཡིས་ལྷ་གྲུ་སྟོན་པོ་རབ་
ཏུ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱལ་པོ་སྤང་ཡང་ས་བོན་ཏེ་ལྷ་གྲུའི་རིགས་འདྲ་སྤྲུམས་ཀྱང་བྱི་མ་དག་གི་
དངོས་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

འོ་ན་ས་བོན་ཉམས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་མ་ས་བོན་གང་དེ་ལྷ་གྲུ་གཞན་སྐྱེས་
པའི་ཏུས་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་ཐལ་ནས་ལྷ་གྲུའི་ཏུས་སུ་ཞི་བའམ་འགགས་པ་ནི་ཉམས་པ་
ཞེས་པའི་ཆོག་གི་དོན་ཏེ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་པ་གང་གིས་སོར་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་སྟོང་པའི་
གཟུགས་པལ་པས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་བ་བསྐྱེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་
པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་མོས་སྐྱེད་ཀྱི་ས་ནས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་སོགས་པར་འོངས་པ་དེས་
རང་རང་གི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་འཕྲོ་མེད་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་སྤྲད་ཅིག་ཉིས་
ཁྱི་ཆེག་སྟོང་ཏུག་བརྒྱ་བསྐྱེད་ལ་སྟོབ་ལམ་གྱི་བདེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཡིས་སྟོབས་བརྩའི་གོ་

འཕར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་གཟུགས་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་
 ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། འབྲས་དུས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་ངོ་མོ་གཅིག་
 ཡིན་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཤེས་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་མིན་པས་མ་བྱེད་ཤིང་། གོང་ལོག་རྣམས་སུ་དག་པ་
 ལས་ཆོས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་སོགས་ལན་མང་དུ་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་སྤྱིར་ཡང་ས་བོན་རྒྱལ་པོ་
 དག་གི་སྤྱིད་བྱེད་དོ་ཞེས་ཉམས་པའམ་ཞིག་པས་སྤྱིར་ཡང་འབྲས་བུ་བསྤྱིད་དོ་ཅེས་བྱས་ན་ཞིག་
 པས་འབྲས་བུ་བསྤྱིད་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པའི་འགྲིག་ལ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་པུ་ཆོས་ཅན། ངོ་མོ་ཉིད་
 གྱིས་མ་སྤྱིས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་བོན་ཉམས་པ་ལས་ཁྱོད་སྤྱིས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་སྤྱིར་ན་ཡང་རུང་མོད། གང་རུང་རུང་ལ་བཤད་པས་ཆོག་པ་འདྲ་
 བ་འགའ་ཞིག་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་ཡོད་པ་ཡང་སྤྱིར་ཞིང་རྒྱུད་དོན་དཔག་པར་ཡང་དགའ་བས་སྤྱོད་
 གོས་ཆེ་བ་རྣམས་གྱིས་དབྱུད་པར་རིགས་སོ། །

གཞན་རང་དག་བདེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་ལྟན་སྤྱིས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་
 ཡི་བདེ་བ་འདོད་པར་བསྟན། ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བདེ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་བྱུང་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་
 རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་བདེ་བའམ་ཡང་ན་བདེ་བ་གང་གིས་ཕྱང་པོ་བསྤྱིད། དེ་ཡིས་སྤྱིར་ཡང་བདེ་
 བར་འགྱུར། །ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་མ་དག་པའི་ཕྱང་པོ་ཞིག་ཅིང་དག་པའི་ཕྱང་པོ་བྱུང་ནས་དག་
 པའི་ཕྱང་པོའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་ན་བདེ་ནས་བདེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སེམས་དག་བྱེད་
 བདེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་གི་སྤྱིབས་འདིར་ནི་ཆགས་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་ལས་འདས། ཆགས་བྲལ་
 ནག་པོའི་ཆར་མ་ཞུགས་པའི་ལྟན་སྤྱིས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་གཞན་གཟུགས་སོགས་ལ་
 རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མིན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་གང་དག་ལྟན་སྤྱིས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་
 བདེ་བ་དེ་ཡིས་བསྤྱིད་པ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཕྱག་ཅིང་སྤྱིབ་བྲལ་དུ་བསྤྱིད་པ་རྣམས་སྤྱིར་ཡང་
 བདེ་བའི་སྤྱད་ཅིག་ལྟན་སྤྱིས་ཏེ་སྤྱིབ་བྲལ་གྱི་ཕྱང་པོ་དེ་བསྤྱིད་པའམ། ཡང་ན་ལྟན་སྤྱིས་དེ་ཡིས་སྤྱོད་
 རྣམས་བསྤྱིད་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། བལ་ཆེར་ལེགས་པར་སྤྱང་ངོ་། །

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟན་པ་འདིའི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱགས་
 འདིའི་རྟེན་མང་མིན་པའི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སྟོན་ཅིང་བདེ་སྟོང་དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་དག་པའི་སྤྱོད་པ་

བརྟེན་ནས་སྐྱ་གཞན་བཞི་འབྱུང་ལ། བཞི་པོ་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་འབྱུང་བར་
 རྒྱུ་བ་གསུམ་པས་བསྟན་ཅིང་། བཞི་པས་ནི་དེའི་དཔེ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའི་ཆེག་
 འོན་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ལག་རྩེས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་དུག་
 བརྒྱ་རྩེགས་པ་འདིར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལ་སྟོས་ན་ནི་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྩེས་ཀྱི་བདེ་
 བ་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་ནི་མཆོག་མིན་པ་པལ་བ་ཉིད་དོ། །སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་ཕུང་པོ་ལྷ་མ་
 གང་དག་བདེ་ཆེན་དེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་རྣམས་སྤར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་
 སོ་སོ་དེ་ཡིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་ནི་སྤྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དུས་མཉམ་པ་གཉིས་ནི་རོ་
 བོ་གཅིག་པའོ། །འདིས་རྣམ་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་ནས་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ར་བརྒྱད་པ་དང་ར་
 དགུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་ཐ་མ་གཉིས་
 ཀྱི་དོན་གང་དུ་བཤད་པས་གོ་བར་མ་ཁུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བའི་རྟེན་ཁམས་དུག་གི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་
 པ། ༥༡ ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱིས་འཁོར་འདས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་རོ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཏེ་ལྷ་དང་མཆོག་གི་རོ་ནི་
 ཆོས་དབྱིངས་སོ། །རྩལ་སྤར་འདུས་པའི་ཁམས་ལྷ་དག་དང་ནི་ཆོས་དབྱིངས་དང་རྣམ་པ་དུག་
 གོ། །སའི་ཁམས་ཡོན་ཏན་ནི་གཟུགས་རོ་རེག་སྐྱ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྩ་ནི་རོས་དམན་པ་དེ་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་དང་ལྷན་ལ། མེ་ནི་གཟུགས་རེག་བྱ་སྐྱ་གསུམ་དང་རླུང་ནི་སྐྱ་རེག་གི་ཡོན་ཏན་
 གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྐྱ་གཅིག་ཕྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་ནི་རེ་རེས་དམན་ཞིང་ཅས་བྱ་ལ་ཡུལ་ཏེ་
 ཡོན་ཏན་ལྷ་རིས་སུ་ཆད་པ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མཐའ་མ་ཆོས་དབྱིངས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པའི་སྟོ་ནས་བཟླ་བར་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །རོ་རྩའི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་
 པ་ནི་སྤྱི་སྟེགས་དང་སྟོ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ཁ་རང་ཅིག་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་
 གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་རྣམས་སུ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གོང་མ་ལ་མེད་པའི་ཡོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༢ ན ༥ དོན་གོང་དུ་བཤད་པས་གོ་བར་ཁུས་སོ། །

ཏན་འདོད་ཁམས་ལ་དེ་རྒྱུད་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་གཟུགས་རེག་ཟུང་དང་གཟུགས་མེད་པ་
སྤེལ་ཡོན་ཏན་རི་བོར་ཅན་ཏེ་གཅིག་ཕྱུ་དང་ལྷན་ལ། མཐའ་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ནས། ལྷན་
སྤྱེས་ཀྱི་ཏེན་དེ་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་ནི་འོག་ཏུ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །མཁས་རང་བ་དག །ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལྟ་དང་
རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་སྤྱོད་ནས། རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་ལ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ལས་འདས་པའི་ས་
ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྷན་ཞེས་སྤྱོད་ནས་གཏན་མེད་པའི་འཁོར་བའི་བག་
ཆགས་ལས་འདས་པའི་ས་སོགས་ཡོད་པ་མི་སྤྱི་དོ། །

འབྲས་དུས་སུ་གཟུགས་དང་ས་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་བཅས་སྤོངས་ཁྱབ་པ་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་
ཏེ་གཞི་དུས་སུ་ཡང་བཅས་སོ་མེན་པའི་རྒྱུད་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །པལ་ཆེ་བ་དག་གཟུགས་སྤྱོད་སངས་
རྒྱུ་མེན་པ་ཞེ་ལ་བཞག་ནས་འབྲས་དུས་སུ་གཟུགས་མཆོད་ཉིད་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་ཐེར་ལ།
བསྐྱེད་རིམ་འབྲས་བྱ་ལམ་བྱེད་ཅེས་གཡམ་ལ་རྒྱགས་ཀྱང་བྱེད་མོད། ཨེ་མ་འགལ་བའི་ཁྱར་ཁྱར་
བ་ལ་རྒྱན་སོ་སྟོབས་དང་ལྷན་ལོ་ཞེས་པ་བདེན་པར་ངེས་སོ། །ལམ་དུས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གསུམ་
ཀྱིས་བདེ་ཆེན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་འཕེལ་བར་བྱེད་པར་
གསུངས་པས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་འདོགས་ལོ། །ཁ་དོལ་ལྷང་ཅིག་སྤྱོད་རབ་དུག་ཅེས་པའི་དུག་པ་ནི་སྤྱོད་པ་
གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། འདོད་ཁམས་པ་ལ་ས་རྒྱུད་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་མེ་རྒྱུད་དང་
ཞེས་སོགས་སྤྱར་ཏེ་སྤྱོད་མོད། རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ལས་གཞན་ལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་མེན་ཏེ། པཱྌ་
ཏ་རྒྱལ་རྩ་བ་དུན་པས། ཤེས་པའི་ཆ་སྤྱོད་ལ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱས་པ་ཡོད་ལ། བྱི་མ་ནི་ཡོན་
ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའོ། །༥༩

གཉིས་པ་ནི། སྤྱར་ཡང་ས་སོགས་ཁམས་རྣམས་ལ་པན་རྒྱན་དུ་ནི་དེ་ལ་སོགས་པ་རང་
རང་གི་གཙོ་བོ་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་སྤོངས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ལ། གང་ན་གཅིག་པ་དེར་
ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱུད་བ་ས་བོན་ཀྱི་སྟོན་ནས་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟ་
ཆར་ཀྱི་དངོས་སོ་རྣམས་ཆང་བར་གནས་སོ། །པན་རྒྱན་ཐབས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱང་སོ་ལྟ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༥ གཅིག་ཡོད་པ་དེར་

འབྲུང་བ་ལྟ་དང་ནི་ཡུལ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དང་ཡུལ་དེ་དག་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་
 ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ནི། སུན་ཚུན་བདུད་དང་མ་རིག་པའོ། །འཛིན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལྟ་ལ་སུན་ཚུན་ཡུལ་ཅན་གཤེས་པ། བདེན་པར་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལྟ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་རོ་ཡི་འགྲོ་བ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་གནས་པའི་འཁོར་བའི་སྤྱད་
 བསྐྱལ་དང་བདེ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་འབྲུག་པར་འཛོག་གོ། །འདིར་རྗེས་སུ་ཆགས་
 པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འཛིན་སྤངས་དངོས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་སློ་ཆོས་དབྱིངས་
 རྟོགས་པའི་བདེ་ཆེན་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སྤྲུལ་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་འཛིན་ལ་ཆགས་
 པའི་སྤྲུལ་གསུངས་པ་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་དུག་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་མ་རིག་
 པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་སོ་དང་འབྲུང་བ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་དང་དེའི་མཐུ་
 ལས་འཁོར་བ་འབྲུག་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་འབྲུར་པར་གྲགས་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་རྒྱུད་འདིར་དངོས་སུ་
 གསལ་བར་མཛད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་འབྲུག་པར་
 རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱུ་བ་མཐར་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་རྒྱུད་པ་སོགས་སྤང་སོའི་ཆོགས་པ་དང་། སྤང་སོའི་རྒྱུན་དང་ཀུན་གཞི་དང་ཡིད་གཤེས་
 གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོན་གཞི་དེ་དག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་རིག་
 པར་མི་འདོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རང་སྤྱོད་¹ རང་སྦྱ་སྤུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་འཛིན་པར་འཛོག་གོ། །ས་
 འདིར་ལེགས་བཤད་འདི་ལྟ་བུ་འབྲུང་བ་ལས་བསྐྱེད་ཀྱང་སོ་གངས་རིས་ཁྲིད་དུ་འབྲུངས་པར་ངེས་
 ལོ། །ཀུན་ནས་རྟག་ཏུ་ས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ལ་སོགས་པ་བྲུབ་བྱའི་ངོ་བོའི་ཚུལ་
 གྱིས་ལྟན་པས་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་རྣམས་ལ་མི་དགའ་བ་ནི་
 འགོག་སྟེ། མི་འབྲུར་བའི་དགའ་བ་གཉིས་སྤང་སྤྲོ་མོས་ཀྱང་མི་སྤྱེད་པར་རྟོ་རྗེའི་ཚུལ་དུ་ཡང་དག་
 པར་གནས་པ་ནི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱའོ། །འདིར་གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ཆགས་སུ་བཞེད་
 དེ་བཟླ་བ་ནི་ཡུལ་གསུགས་དང་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་རྣམས་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 དུ་གནས་པ་ནི་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་བདུད་དང་འབྲུར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༥ བ ༥ རང་སྤྱོད་རང་རྒྱུད་སྤུབ་ གཙོད། ཤོག ༤༩ ན ༡ རང་མདོག་རང་རྒྱུད་སྤུབ་

ཕྱིར་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། མི་དགེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། དགེ་བས་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འཁོར་བར་འཁོར་རོ།།

ཡང་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་དགའ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཡང་ན་བྱང་པོ་འབྱུང་བ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དང་ཀུན་ནས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྟེ་སྟེད་པ་མེད་པའི་མི་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་གཉིས་སྤང་རྟོག་པས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྩེར་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་མིག་སོགས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདུད་ཡིན་པ་ནི་གནས་མེད་པས་ཆགས་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི་དེ་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་མ་རིག་པར་མི་འཐད་སྟམ་མོ། །ཡང་ན་ཞེས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་གྲངས་སྟེ་མི་སྤྱང་གི་འགྲིག་དཀར་བར་བྱང་བའི་དོན་དུ་འདུག་ལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱག་བདེའི་འབྲེལ་བ་དོར་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མཉམ་པའི་གཙུག་པོ་ལྟ་བུར་གོ་སྟེ། གོ་བ་ལོག་པ་ནི་སྟེད་དོ། །འདི་ནི་གོང་ལོག་གི་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མ་བཤད་པའི་སྟོན་ལོ།། ༥༤

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སོ་སོ་དང་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་བའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཚུལ། མདོར་བྱང་བཞི་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པའི་མཛད་པ་མཐའ་ཁྲིམས་པར་བསྟན་པ། མཛད་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཐད་པ་མི་མངའ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤུལ་སྤུལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་སྤུལ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་བཤད་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་མཛད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དག་པ་ལས་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་ཏེ་ཞེས་སོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྤུལ་བཞི་པོ་དག་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །ཅེས་པ་ནས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་ནི་མི་ཁམས་གོང་གི་སྤྱི་ལུས་ལ་སྟོས་ན་རགས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་

སྐྱུ་ས་གཟུགས་ཅན་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིའི་ལུས་སྒྲར་དང་བའི་བྱང་སེམས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཅན་ས་བརྩ་བ་སོགས་གསུམ་ལ་གནས་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཅེས་བྲལོ།¹ །ཁ་རང་། དོམ་ཚྭས་ཅིག་གཟུགས་ཅན་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིའི་དོན་མཛད་ཅེས་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་བ་ལ་ཟད་བར་བཞིར་བྱས་བའི་དོན་མཛད་བ་འོག་ཏུ་སྒྲོན་ཅིང་གདུལ་བྱ་དང་དེའི་དོན་མཛད་བ་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲར་ནས་སྒྲོན་བའི་སྐབས་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲོད་ལམ་རྣམས་བ་བཞི་སྒྲོན་བའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་སོགས་བས་རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་རྟོགས་བ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་དོན་མཛད་དོ། །

གཉིས་བ་ནི་སྒྲོན་ཅིག་སྐྱེས་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དང་སྦྲངས་བ་གཉིས་ཡོད་བའི་སྐྱུ་མ་ལ་ཡང་སྐྱའི་ཆ་ཤས་རེ་རེས་དོན་མཛད་བ་དང་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ཆོགས་བས་དོན་མཛད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཛད་བ་ནི་གདུལ་བྱས་སྟོང་བའི་ཆ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་བའི་སྐྱུ་བསྐྱེམས་བས་གཟུགས་མེད་བ་ནམ་མཁའི་ཟད་བར་དུ་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་མིན་བ་སྲིད་བ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཏུ་མ་གཏོགས་བའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱེམ་བའི་དོན་ཏེ། ཟད་བར་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་ནི་འབྲུག་ཅེས་བ་ནས། མེད་ཟད་བར་དང་ཚུ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་བའི་སྐྱུ་ཡང་འགོ་བའི་རྒྱད་ལ་སྒྲོས་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱའི་རྒྱལ་གྱི་ཆ་རྣམས་ཟད་བའི་སྐྱུ་འབྲུག་སྟེ་འཛིན་མའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱིས་སའི་ཟད་བར་ཅེས་བ་རྣམས་སྒྲར་ཏེ་གོ་སྤོལ། །སྒྲོན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཆོགས་བའི་ཡུལ་ལྟ་རྒྱལ་བྲལ་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་བར་མཛད་དོ། །ཅེས་བ་ཡན་ཆད་ནི་སྐྱའི་མཛད་པའོ། །སྦྲངས་བའི་མཛད་བ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་རྣམས་དག་ཀྱན་ཀྱན་ནས་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་དག་དང་མཚུངས་བ་སྐྱིབ་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་མཛད་དེ་དེ་སྒྲར་འཕྲིན་ལས་པོ་སོར་མཛད་བ་དེ་དག་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་སྦྲངས་བ་འདི་ནི་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱིས་དག་བའི་ས་དང་པོ་ནས་བརྩ་བའི་བར་སྒྲོན་བར་བྱེད་དོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་ལ་ཟད་བར་གྱི་མཛད་བ་རྣམས་འཆད་བའི་འབྲེལ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་རོའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་བས་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། སྟོང་བ་དེ་དག་རེ་རེའི་སྟོན་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག 66 བ 6། གཙང་། ཤོག 43 བ 4 ཅེས་བྲལ།

གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་དོན་འདི་ལྟར་མཛད་དོ། །ཞེས་སྐུར་བ་སྟེ་སྤྲུལ་པ་ལ་ཆེར་ནི་རྒྱུད་འདི་དག་མཐོང་བ་ན་མགོ་ཁྲིམ་པར་གྱུར་ཏེ། ཟད་པར་བྱེན་ཆད་སྐྱུ་གང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡང་སྤྲུ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ངོ་། །ནམ་མཁའ་དག་དང་མཆུངས་པ་སྤངས་པའི་དཔེ་ལ་སྐུར་བ་ན་སྤར་ལྟར་ཡིན་མོད། འཕྲིན་ལས་ཟད་པ་མེད་པ་ཡང་འདི་ལས་འགྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་བྱང་ཆུབ་སེམས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་བཞི་མི་ཟད་པར་¹གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལྟར་འཕྲིན་ལས་ཟད་པ་མི་མངའ་བའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་གཅིག་ཤུའི་རང་བཞིན་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མཐས་སྤྲས་པར་མཛད་གྲུང་འཕྲིན་ལས་འཆི་བ་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་ངོ་། །འདིར་ནི་སྤར་ཉམས་པ་ལ་ཤི་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པས་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ལ། གཞན་སྟག་དག་ནི་སངས་རྒྱུས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དོགས་པ་དང་དགོས་པ་དང་བྱས་པ་མེད་པའི་གཏམ་མོ། །གཞན་དོན་དག་འཆི་བ་དང་ཡང་གི་སྤྲས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་འདིག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཅེས་སྤྲ་བ་ནི་བདེ་བ་ཉག་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སྟེ་ཆོས་འདི་པའི་ལུགས་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོན་བྱང་བཞི་བཤད་པ་དང་། བྱང་དང་གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོན་བྱང་བཞི་སྤྲར་བཤད་པ་དང་། སྤྲད་ཅིག་གིས་བྱང་ཆུབ་པ་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ༤༡ དེ་གཅིག་ཤུ་ལས་རྣམ་པ་སྤྲ་སྟེ་མཐའ་དག་རྒྱལ་བ་ཅེས་པ་ནས། སྐྱེ་འཕྱུལ་དུ་མའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཅེས་པའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དག་པའི་སྐྱེ་དང་ཆོས་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ་དང་སྐུར་ཏེ། རང་ལུགས་ནི། ཆོག་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་དོན་ནི་སྤར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་རང་དག་དེ་ལས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་འདིག་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་གཅིག་ཤུ་ལ་བཞིར་དབྱེ་སྟེ། དང་པོ་རྣམ་པ་སྤྲས་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༦ ཞོག ༥༤ ཟླ་ ༡

བའི་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་མཆོན་ཉིད་དེ་ཁམས་ལྷ་དང་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཐབས་ཤེས་རབ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྗེ་རང་བཞིན་འགགས་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་མཆོག་རྣམས་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ལྷས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་འདི་ཆོས་སྐྱོལ། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་དང་ལས་གྱི་དབང་པོ་ལྷ་དང་ལས་གྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལྷ་འགགས་པ་ནི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ལོངས་སྐྱོལ། །སྤར་ཡང་དེ་ནས་སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་གོ་འཕང་དགའ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྣ་ཆོགས་བའི་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱུལ་སྐྱོལ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། རེགས་ཉེས་སྣ་ཆོགས་སྤར་མོད་གོ་སྤར་བས་དགག་སྐྱབ་མ་གྲིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྷན་སྒྲིས་གྱི་སྐྱུ་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གི་རྒྱ་མཐུན་ནམ་རིགས་མཐུན་གྱི་མཛད་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རོ་མཉམ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་འགྱུར་རྟེ། ལས་གཞན་འཛག་བདེ་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་རིགས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འཛད་པ་མིན་ལ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འདིར་ནི་འཕོ་མེད་ཅེས་པ་ནས། ཞུགས་པ་ལའོའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཆོགས་སྐྱུ་བཅད་པ་འདི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱུ་བ་པར་ནང་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་གཞན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟོན་བའི་ཁྲངས་སྐྱུ་བྲངས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐེང་འདྲིན་གྱི་སྟེབ་སྒྲོར་སྒྲིག་བའི་སྟེ་ཡང་གི་དབང་གིས་ནང་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་འབྲས་མར་སྐྱར་བ་སོ་སོར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། ཇམ་ཐའ་ཡས་སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་དང་ནི་དབག་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཁྱོ་བོ་ཞེས་སོགས་སྐྱར་རོ། །དོན་ནི། མིད་པ་གསུམ་གྱིས་བྱུག་བྲས་བའི་རྒྱལ་བ་བདེ་འབྱུང་གཙོ་བོ་གཅིག་ལྟ་ནི་དུས་དང་། མཐའ་ཡས་སངས་རྒྱས་ཞིང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུན་མོར་བཅས་རྣམས་ཉེ་འདི་དག་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་དེའི་འཁོར་ལོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱལ་བ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་རྣམས་གྱི་གནས་ལུགས་གཅིག་ལྟ་ནི་དུས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཁམས་རྣམས་དང་། ཅེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བར་ནི་དེའི་འཁོར་ལོའོ། །ཅེས་བྱ་སྟེ་བཤད་པ་འདི་མཆོག་མི་འགྱུར་དུའང་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག །མཁས་རང་པ་དེ་དག་དེ་ཡི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གི་

ཅེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་དུས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དུས་དེས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ། མཐའ་ཡས་སངས་རྒྱས་
ཞིང་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞིའི་དོན་དུ་འཆད་མོད། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། འོན་ཀྱང་
ནང་དང་གཞན་མ་ཞོར་བར་སྦྱར་དགོས་སོ། །གཞན་དོལ། དོལ་ལམ་དག་གིས་ནི་གནས་དང་སྐྱེ་
དང་ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ་གཞན་ཞེས་དང་། འགྲོ་བྱ་གཞན་ཞེས་སོགས་སྟན་སྟེ་མ་འདྲ་བ་དུ་སྦྱས་
ཏེ། འབྲས་དུས་སྟེ་མིན་པ་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་བྱ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ཞེ་
འདོད་དང་ཡང་འགལ་ལ། མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རི་བོང་གི་རྩ་གཞན་ཡོད་པར་ཁས་ལྷངས་
ནའང་སྟོན་མི་འབྱུང་བས་སོ། །༤༣

གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལམ་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ། ལམ་
དང་ལམ་མིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ། ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལམ་གྱི་རྒྱ་ལུས་རྣམ་པ་བཅུ་དག་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྫོགས་དང་བྱམས་པ་
དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁམས་བྱ་ལྟན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་
ལུས་རྣམ་པ་བཅུར་བཞག་པ། ལུས་བཅུ་དང་ས་བཅུ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་སྦྱར་བ། ཁྱད་ཆོས་བཅུ་
ལྟན་གྱི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ལ་རྣམ་
པ་བཅུའི་དག་པ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེས་པ་སྟེ་ལུས་ལ་རྣམ་པ་བཅུའི་དག་པའོའི་བར་ལ་
ཁྲག་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཐེག་མེད་ཁྲག་དང་པལ་པའོ། །སྐྱ་གཅན་གྱི་མུག་མ་ནི་དུང་ཅན་པའོ། །སྐྱ་
གཅན་ནི་རྩྭ་ཀྱི་འོ། །ཉི་མ་ནི་ར་ས་ནའོ། །ཆེ་བ་ནི་ལ་ལ་ནའོ། །བཟོད་པ་ཀྱན་ནས་སོག་གི་དབྱས་
སུའི་ཅེས་པ་ནི་འགྱུར་ངོ་གཞན་ལས་དབྱས་སུ་ཀྱན་ནས་སོག་རྒྱུའོ། །ཆེ་བའི་དབྱས་སུ་སྟེ་ཁྱ་བའི་
དབྱས་སུ་ཞེས་སོགས་ནི་ལུས་བཅུ་པོ་ཡང་བསྟན་ན་བྱ་དང་། བྱ་པོ་ཁྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
དངོས་པོ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཟུགས་བརྟན་འདྲིན་པ་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་གཉིས་སུ་འདུལ། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལས་སྟོང་བ་ཉིད་
ཀྱི་གཟུགས་དང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་རྒྱ་གཉིས་དང་ཁམས་དང་རིགས་མཐུན་པ་འགྲུབ་པོ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟོའོ། །༤༤

ད་ནི་ས་བརྩ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་དེ་རྣམས་སྤྱད་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས། སྡེ་བ་
རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རྣམས་སོ། ། ཞེས་པའི་བར་ལ་ཆགས་པ་ཐུན་པ་རྩལ་སྤྱོད་སྟོབས་བཞི་སྟང་
མི་གཉིད་མཐུག་བཞི་བ་དང་སྤྱར་ཏེ། དེ་ཡང་ས་སྤྱི་མ་བཞི་ལ་འཛོག་པར་ཁ་སྟག་ ། སྟག་འབྲང་ཅིག་
འདོད་དེ། གོང་དུ་སྤྱོད་གཅན་གྱི་མཐུག་མ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེར་བཤད་པ་དང་འདྲིར་དུས་མེ་དང་ཆགས་
པས་བདུན་པ་དང་སྤྱར་བ་ལ་བསམས་པའོ། ། གུན་རྫོབ་ལ་འཐུག་པའོ་ཅེས་པ་ལ་ཁ་དོལ་ཅིག་ ། གུན་
རྫོབ་འཇག་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འཐུག་པ་ཅེས་ཟེར་ཡང་འབྲེལ་ཚུང་ལ་དོན་ནི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་བཞི་དང་ས་བདུན་པ་སོགས་བཞི་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཆོས་མཐུན་པ་ལ་འཐུག་པའོ། ། ཆོག་དོན་
གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་བརྩ་པོ་དང་ས་བརྩ་སྤྱད་བའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་
ལ་ཁ་ཅིག་ ། ས་དེ་དག་གིས་ཁམས་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྩི་མ་སྤྱད་ས་ནས་ས་དེ་དག་ཐོབ་པ་ལ་
དགོངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་བྱེད་དང་ཐོབ་བྱ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ནོར་པའོ། །

རང་ལུགས་ལ་ཁམས་བརྩ་དང་ས་བརྩ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ས་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་
ཀྱི་ནི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་འཐུག་པའོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཤད་ཟིན་ལ། སྤྱི་མ་
ཆན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཁམས་དང་ཐབས་ཤེས་རིགས་མཐུན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་ནི་འོག་
མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། ། ཁམས་རང་བ་དག་ ། ས་བོན་ལུགས་ལས་སྟོག་པ་ནི། ཏ་ཨི་ས་དང་པོ་
ཞེས་སོགས་སུ་སྤྱད་རོ་ཞེས་གསུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བརྩ་པའི་ས་བོན་དང་ཐབས་
ཀྱིས་ས་དང་པོའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེ་ལས། དེ་
གུན་དགའ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ། ། སར་ནི་གུན་ཏུ་བཏགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུགས་འདིར་
ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ཏུ་སོང་བའི་རབ་དགའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ལ་བདེ་བའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ཐབས་ཀྱི་ས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སར་
འཇོག་པའི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ས་རང་རང་གི་ཡི་གེ་ལུགས་སྟོག་ཏུ་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་དུས་གུན་རྣམས་འཕྱོར་རྣམས་ལ་བདེ་མཉམ་འབྲས་བྱ་སྟེར། ཅེས་
པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་ཐར་བ་སྟེར་བའོ། ། ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་དོན་
གོ་སླ་ལ། ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་རྒྱུར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་

མ་གཏོགས་པར་ཆེ་འདྲར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། ལུས་དེ་ཡང་སླེབ་པ་མེད་པ་ལས་ཐར་
 བའས་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་འགྲུར་བའི་སླེབ་པ་ལ་ཉོན་སླེབ་དང་ཤེས་སླེབ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་མ་ལུས་
 བར་སྤངས་པ་ཐར་པ་དང་ཕྱི་མ་ཐད་པར་སྤངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་སླེབ་པ་
 ཉོན་སླེབ་མངོན་གྲུར་པ་མེད་པ་ཅམ་མིན་ཏེ། ཞི་ལྷག་ཐུན་མོང་བས་ཀྱང་མངོན་གྲུར་པ་མགོ་གཞོན་
 བར་རུས་པས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཞི་ལྷག་ཁྲད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་འདིའི་ཐར་
 བ་ཆོལ་བ་པོ་ཨ་ཕ་རྒྱ་ཏྲུའི་ཞབས་ལ་གནས་པར་གསུངས་ལ། དེ་སྤྱི་ཅམ་དུ་རྫོགས་རིམ་པའི་མིང་
 ཡིན་ཀྱང་ཁྲད་པར་ཅན་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། ད་ཆོལ་བའི་ཐར་པ་ནི།
 ཉོན་སླེབ་གྱི་ས་ཐོན་སྤངས་པ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐར་པ་དེ་ལ་ས་བཅུར་བཞག་པས་ན་
 འདིའི་ས་དང་པོ་ནས་ཉོན་སླེབ་སྤངས་པ་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། ༤༥།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་དང་སྤྲིག་པའི་ཞིང་དུ་བསྟན་པ།
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བྱམས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 ཆོགས་སྤྱུ་བཅད་པ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ནས་རེ་ལྔ་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་གྱི་
 བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བརྟག་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་བཅུ་པར་བསྟན་པ། རེ་བྱུག་པ་སོགས་ཆོགས་
 སྤྱུ་བཅད་པ་གསུམ་ནི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཐབས་གྱི་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་
 བརྒྱད་པ་འཆད་པར་བྱེད་པའོ། །འདྲིར་ཆོགས་སྤྱུ་བཅད་པ་བྱུག་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། གོ་སྤྱིའི་བར་
 གྱིས་རྒྱད་འཆད་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་འབྲེ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་མ་དམིགས་པར་བྱམས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང་བྱམས་སོགས་དེ་
 དག་མེད་པར་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པ་གཞན་འདྲིར་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ན་ཡོད་པ་
 མིན་ལ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཐང་ཐིང་ནས་དགེ་བའི་བར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པས་དཔག་མེད་
 མིན་པ་གཙོད་པར་བྱེད་དེ། བདག་གཅིག་སྤྱུ་བདེ་བ་དང་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་ལས་སོ། །རྣམ་འབྱོར་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་འཁྱུ་བ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཆད་ལྟ་ལ་
 སྤྱིར་བ་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་དེའི་མཐུས་དཔྱལ་བ་དུ་འབོད་དང་རྩོམ་མེ་སྤྱི་
 ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོའི་མཐའ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་དག་དོལ་བ་དེ་གཤམ་གས་སྒྲིང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་
 དང་། ཁ་རང་ཅིག་དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར་མོད་སྔ་མ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་
 དང་སྤྱི་མ་ནི་མ་བཤད་པའོ། །ཡང་རང་བཤོད་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་བྱ་བ་ལ་
 སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་པན་གཞིན་གྱི་ཡུལ་མཆོག་དུ་བསྟན་པ་ནི། གྱི་
 རྡོ་རྗེ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྒོ་བྱར་རི་མས་བསྐྱིབས། །དེ་ཉིད་
 བསལ་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་གཞན་འདིར་འདིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་
 པ་མིན་ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་པན་གཞིན་གྱི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་ཅེས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱི་རྡོར་གྱི་ཡུང་གིས་སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་
 ཁོག་མ་འབྲེལ་ཞིང་། སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་ན་སངས་རྒྱས་སུ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་
 ལ། དེ་ནམས་མཉེས་པར་བྱས་པས་ཞེས་སོགས་གཞུང་འོག་མ་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་ལོ། །བཤད་
 པ་སྔ་མ་ནི་འདིར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དེའི་སྤྱིར་སེམས་ལ་ལམ་ནམ་པར་དག་པ་སྤྱི་
 པ་དང་སེམས་སྤྱི་བ་པས་དག་ན་ཡང་མཁས་དང་མི་མཁས་སྤྱི་པོ་ནམས་ལ་འགལ་བ་འཁྱུ་བར་
 མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་ཉི་ཤུ་ལྔ་དང་འགལ་བའི་ལྟར་བར་
 ཡང་འཁྱུར་ངོ། །༤༤།གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དག་དང་འགྲོགས་པ་ཐོབ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་རྣལ་
 འབྱོར་བ་དག་པའི་ཐུགས་ནི་བྱམས་པ། ཅེས་པ་ནས། རྟག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དབྱེ་སོགས་
 ལ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་སེམས་སུ་འཁྱུར། ཅེས་པ་ནས། ཐར་པར་འཇུག་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 གྱིས་དམན་ཞིང་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་སྐབ་པའི་གོགས་བྱེད་པས་བདུད་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །༤༥

གཉིས་པ་ལམ་དང་ལམ་མིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བཞི། བདུད་གྱི་ལས་དང་རྒྱལ་
 བའི་འབྲིན་ལས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོས་མཐུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་པ།
 བདེ་ཆེན་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་མིན་པར་བསྟན་

པ། དགེ་མི་དགེ་སོ་སོར་ཤེས་པ་འོ་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་གོགས་སྤོང་དགོས་པར་བསྟན་པ་འོ། །དང་
 མོ་ནི། མིད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་ཞེས་པ་ནས། མཐའ་དག་མཐའ་ཡས་དུས་སུ་འདུག་པར་
 འགྱུར། ཅེས་པའི་བར་ལ་ཞི་བ་མེན་པ་དང་བདུད་གྱི་དབང་པོ་དང་བདུད་གྱི་སྒོ་རྣམས་རིམ་པ་
 བཞིན་འཛུགས་པའི་བག་ཆགས་དང་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་དང་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་བྱང་
 སེམས་དང་ཞི་བ་དང་སྟོན་པ་གཅིག་ཕྱུ་དང་བདེ་བའི་སྒོ་གྲོས་སོགས་རྣམས་གྱི་ཞི་བ་ནི་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ནི་བྱམས་པ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་དང་ཆོག་གི་
 འོན་པོ་སྒྲ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འཛིགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཅེས་པ་བདུད་ལ་བྱས་ནས་ཆེ་འདིར་རྩུ་འབྲུལ་སྤྲ་
 མོ་བསྟན་པས་སྒྲག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱི་མར་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་སྟེར་བར་བྱེད་
 པ་འོ། །རྩུ་འབྲུལ་སྤྲ་བྱི་གཉིས་ཀ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྩུ་འབྲུལ་ལ་བྱའོ་ཞེས་རང་ཟེར་རོ། །གནས་
 སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་དེ་ལྟར་གྱུར་གྱང་མཐར་སངས་རྒྱས་གྱི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བྱ་བར་ངེས་ཏེ།
 འབྲིབ་དང་ཕུལ་བྱང་བསྟེན་པ་ཀུན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་གོམས་པ་ལས་
 བདག་འགྱུར་བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་དུ་
 མས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །༦༩

གཉིས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་འཛུགས་སྤྱིང་ཆེན་པོ་འདིའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
 ཉིད་ཆ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཆགས་མི་འདྲ་བ་རྒྱུད་འདིར་རྒྱ་ཆད་གསུངས་པ་དང་སྒྲོམ་འབྱུང་སོགས་
 སུ་དེ་ལས་ཆད་རྒྱུང་བར་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་རྣམས་གྱིས་མདོན་
 སུམ་གྱིས་ངེས་པར་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་ཆད་དེ་དག་དང་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གཉིས་ཡོད་པའི་
 འོན་དེ་མི་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏྲོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུད་འདིར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཆད་ཅན་གྱི་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོམ་འབྱུང་སོགས་ལས་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལས་ལྟོག་
 པ་འདི་བདག་གི་འདོད་པ་སྟེ་རྩི་རྩེ་འཆང་རང་ལུགས་གྱི་དགོངས་པ་འོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་འཛིག་ཉེན་
 གྱི་ཁམས་དེ་གཉིས་ཀ་གཟུགས་པའི་ལྟ་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲ་བ་པོ་དེ་མེད་པ་བ་འཆད་ལྟ་ཅན་ནོ་
 ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟེན་པ་གཉིས་སྟེལ་ལོ། །མི་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན། །ཅེས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ བ ༩ མེད་པ་པོ་ཆད་ལྟ་

ནི་ཡེ་མེས་དང་མེས་པ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་མེས་པར་མ་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་ལ། མ་
འགྱུར་དུ། དེ་ནི་མེ་མེས་མི་རྣམས་ལ། །ཅེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲགས་སྒྲགས་ཟེར་རོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་མེད་པ་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལྷ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བྱེད་པར་བྱས་པའི་མངོན་མེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་། རྩོ་རྩེ་འཆང་ལས་རྒྱད་
དེ་དག་དངོས་སུ་ཐོས་པའི་དབང་པོ་དང་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཡིས་ཀྱང་འདི་ག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་མི་འགའ་ལོ།

སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་མཆུངས་པར་མདོ་དང་རྒྱད་ཕྱེ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ནས་མང་དུ་གསུངས་ལ།
འདིར་ཡང་རྒྱད་གཉིས་ནས་བསྟན་པའི་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་མ་ངེས་པ་དེ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཆད་མ་ངེས་པ་གཉིས་མཆུངས་པར་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཏེ་
དང་པོ་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་བའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དག་གི་ཆད་མེས་
པ་མེད་དེ། ལས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཆུང་དུ་འདིར་ནི་མིའི་སྒྲིག་ཆགས་ལུས་ཆད་བྱ་བཞི་བ་རྣམས་ལ་
སེམས་ཅན་དེ་དག་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱི་ཆད་བྱ་བཅུ་གཉིས་པ་དག་ཉག་ཏུ་རབ་དུ་གསལ་
བར་བྱེད་དེ། བྱ་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་སྟོན་པ་ན་ཆོད་རྫོགས་པའི་ཆད་དེ་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་བཞི་
¹ལ་སོགས་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་ལ་དེ་དུས་ཀྱི་མི་གཞན་གྱི་མཐོ་གསུམ་འོང་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་སེང་གའི་སྤྱི་ཆ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཆའགས་མི་འདྲ་བ་
ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་དང་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འཁོར་ལོའི་བདག་པོར་བསྟན་
པའི་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཡང་དེ་ནི་ད་ཆ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ་བལྟས་མ་ཐག་པའི་སྤྱི་ཆུང་དུ་དང་
ན་ཆོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཆའགས་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །ལས་ཀྱི་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཆད་
འདྲ་ལུས་དུ་གསུངས་པས་ནི་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་ལས་ས་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོའི་ཆའགས་ཆད་
དབྱེ་བས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བཞེད་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་
སོ་སོ་ལ་ཆད་དབྱེ་བས་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱད་སོ་སོ་བ་དེ་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༡་ ༣ ན་ ༣ ལུང་གཞི་

དག་ནས་བསྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། ལམ་སོ་སོའི་ཆོས་མཐུན་མ་གྲུབ་
 བ་དང་ནང་སྦྱེས་བྱའི་ལུས་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་དག་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་མི་འདྲ་
 བ་སོ་སོ་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་སོ་སོ་བ་དག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུགས་གྱི་ལམ་གྱིས་
 འཆང་རྒྱ་བ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་འབྲེལ་བ་འདད་དང་རྒྱ་ཆེར་བའདད་
 བ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཐའ་བཅད་པ་ཤེས་ནས་ཚོད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་སྒོ་ག་
 བ་བ་དག་གིས་མི་འཕྲོགས་པའི་སྒོ་བས་བ་རྟེན་པར་བྱས་ཏེ། དེར་སང་གི་འཁྲིད་ཚུལ་བདེ་མི་བདེ་
 ཅོམ་གྱི་དབང་གིས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཅད་པར་མི་བྱའོ།།

ཁ་རང་ཅིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤེས་པ་ཡེ་ཤེས་མིན་པར་བསྟན་
 བ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཆད་དཔག་ཆད་འབྱུང་ཕྱག་བཞེའམ་བཅུ་
 གཉིས་སོགས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཐབས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་
 པའི་རྗེས་མཐུན་ཆད་དག་ཉག་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་ཆད་འདི་
 སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་མ་བསྟན་པར། བདག་གི་འདོད་པ་དོན་དམ་པར་ཆད་
 མེད་པ་བཞིན་བརྗོད་ན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་མེད་པ་བ་ཆད་པར་སྦྱ་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་
 བའོ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་བརྒྱ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བཏོད་པ་སོགས་བྱེད་མོད། འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་
 བ་དང་རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་
 དོན་དམ་པར་ཆད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་བསམ་པ་དོན་བདེན་གྱི་དངོས་
 གནས་ལ་འདི་ཡིན་མེད་དོ་ཞེས་པར་སོང་ན་ནི་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ལས་ཆད་པར་སྦྱ་བ་ཐ་ཆད་
 བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྤྲ་མ་དག་གིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་དགྲུ་བ་འདི་རི་
 བཞིན་དུ་མ་ཤོད་སྤང་རོ།། ༤༡

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱར་བ་གང་གིས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟོགས་

དུས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་ཆེ་སྤང་དེའི་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་ཙམ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་ལས་
འཁོར་བ་གང་གི་མངལ་ཏེ་སྤྱབས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤྱར་བ། གང་གིས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཐེག་ལེ་འབྱུར་བ་སྟེ་དེ་དག་དང་
རྣམ་པར་བྲལ་བ་འབྱུབ་ཅིང་ཐེག་ལེ་གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་སོ་བཞིའི་རྗེས་སུ་རང་གནས་
ལས་གཞན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ་
སྤྱར་ལམ་དེ་སྤངས་ནས་ན་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་མཉམ་པར་སྤྱར་བ་དང་བྲལ་བའི་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་གཞན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱན་མོང་བའི་བར་དག་རྒྱུད་སྟེ་འོག་
མ་བ་དང་བྱེ་སྤྲིའི་བར་གང་ཞིག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་དུ་མ་སྟེ་གངས་
མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བ་དག་ཀྱང་
དུས་གཅིག་ཡུན་རིང་སོ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་སོ། །འདི་ནི་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་ཉོགས་པ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་ཡན་ཆད་ལས་ཆེས་སྤྱར་བའི་ཟབ་བྱུང་སྟོན་པའོ།

མཁས་རང་བ་དག་གིས་ཡེ་མེས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོག་དུ་མི་འབྱུར་བའི་ཡེ་མེས་ཡིན་གྱི་དེ་
སྤངས་ན་མཆོག་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་བ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་བཀོད་ནས། རོན་འཆད་པ་སོ་སོ་
འགའ་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར། ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དབང་ལས། ཞེས་པ་ལ། ལོ་བརྒྱའམ་ལོ་གསུམ་སྟོགས་
གསུམ་མཇལ། ཡང་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་དབང་ལས་མཆོག་
དུ་མི་འབྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དག་གིས་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་མངལ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སང་ངེས་པར་འབྱུང་ཅེས་དང་། སྟོང་བ་གཞན་དག་ཆད་སྟོང་གང་ཞིག་སྐྱོམ་བྱེད་
པ། ཞེས་སོགས་སྤྲོ། །གངས་ངའི་བཤད་པ་ནི་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་གང་ལ་ཟེར་གཏོལ་མ་བྱུང་བའི་
གཏམ་དུ་སྤང་རོ། །སྟོང་བ་ཆད་སྟོང་ལ་བྱེད་པ་ཡང་བསྐྱུས་རོན་དུ་སྤྲོའི་བྱུང་པར་ལ་སྤྱར་ནས་འབྱུ་
འཛོམས་སུ་ཡུལ་མ་བྱས་པ་བཤད་པའི་ཁོག་མ་འབྲེལ་ལོ། །ཡང་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་བཤད་
པའི་སྟོང་བ་གང་ཡིན་ཆད་སྟོང་དུ་གཟུང་ན་ནི་སྟེ་ལུགས་འདིའི་སྟོང་བ་ཡང་ངེས་པར་རྟག་ཆད་
གྱི་མཐར་ལྷུང་བ་སོགས་ཉིས་པ་མང་སོ་ཐོག་དུ་འབབ་པར་འབྱུར་རོ། །གཞན་དག་རང་སྟོང་སྐྱོམ་
བྱེད་པ། ཞེས་དང་། ཡང་ཆད་སྟོང་གི་རང་སྟོང་སྐྱོམ་བྱེད་པ་ཞེས་དོལ་ལྟར། ལྷག་ལྟར་སོགས་སྤྲོ་

བ་དག་ནི་བྱང་རྒྱལ་ལོ།། ༡༠

གཉིས་པ་ནི་དཔེ་གསུམ་དང་སྟོབས་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་བདུན་ལས། འབྲས་དུས་
 གི་འགྲུར་བ་མེད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་རང་གནས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཐེག་ལེ་ལས་བྱང་
 བའི་བདེ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་གྱི་མ་དག་པ་འཇག་པའི་སེམས་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་རིགས་
 འབྲའི་རྒྱལ་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་འབྲུབ་པོ། །དཔེ་གསུམ་ནི། བྱིས་པའི་ཤིང་ལ་
 ཞེས་སོགས་ཏེ། བྱིས་པའི་ཤིང་དེའི་མོང་དང་། ཚངས་པའི་ཤིང་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོའོ། །རིགས་
 པ་དུག་ནི་ཅི་མེད་ཅང་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་གོམས་པ་ལས་ནི་སྤང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 དང་། མི་དགེ་བའི་དབང་ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོག་ཆགས་
 གསོད་པ་ལས་ཆེའི་རིག་འཛིན་གྲུབ་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་
 བྱུགས་དག་བསད་པ་ལས་བྱུགས་རྣམས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་ཏུ་ཞི་
 བའི་གོ་འཕང་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྤར་བའི་ལྷན་སྐྱེས་རྣམས་ནི་འགོག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
 མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་བྱེད་བཏོན་པ་ལས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གསུང་འབྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་པ་དང་བདུན་ནོ།། ༡༡

བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིག་པའི་སེམས་ནི། ཅེས་པ་ནས། དུ་མ་ཡིས་ནི་
 བགེགས་རྣམས་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སྤྱོད་ལ། བདེ་བའི་དམ་ཆོག་ཅེས་པ་དམ་
 ཆོག་གི་སྤྱད་དོད་ས་མ་ཡི་ས་མ་ཏ་མཉམ་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས་བདེ་མཉམ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་
 བཤད་ཅིན་ཏོ། །མཁས་རང་པ་དག་།སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་བཞི་བསྐྱུང་བའི་མི་འབྱུང་བའི་
 དམ་ཆོག་གི་དབང་གིས་བདུད་བཞི་དང་རྒྱལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་རྒྱ་
 བ་བཅོམ་ནས་མི་གནས་པའི་སྤང་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ༡༢

གཉིས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མི་འབྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཕྱི་ནང་
 གི་རྒྱ་རྒྱུན་བཤད་པ། བདེ་ཆེན་གྱི་དོ་སོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ། སྟོག་ཚེས་དང་བདེ་ཆེན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་དང་འབྲུབ་པའི་དུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱིའི་རྒྱུན་བྱུག་རྒྱ་བཤད། བར་གི་རྒྱ་སྟོག་
 ཚེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྫོགས་རིམ་པས་ཡུལ་དང་རིགས་དང་

དུས་མ་ངེས་པར་བྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཆོག་མཁན་སུ་བཅད་པ་འདི་མཆོག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དགོས་པ་དང་། འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལས་གྱི་བྱག་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷའི་དམིགས་པ་དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྟན་སྐྱེས་འཕོ་མེད་
གྱི་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྤྲད་དང་པོར་དེའི་རྒྱུར་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ལས་གྱི་བྱག་
རྒྱ་བསྟེན་པར་བྱ་ཞེས་བཤད་དགོས་གྱི་ཁ་དམ། དོལ་ཕྱགས་ཅིག །རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱབས་སུ་དང་པོར་
ལས་གྱི་བྱག་རྒྱ་བསྟེན་པར་བྱ། ཅེས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལས་རྒྱ་བསྟེན་པ་ཙམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡོད་པས་སོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོམ་པའི་གང་ཟག་དབང་རྒྱལ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་མ་རྒྱས་པ་ཐོག་མར་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་འོང་མོད། ལྷའི་དོན་བྱེ་
བྲག་ལ་སྐྱར་བ་མི་ལེགས་སོ། །

སྐྱ་དོལ་འབྲང་མ་དག །དེ་ནས་ནི་མའི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་རྒྱུར་པ་གཅིག་གིས་ཡེ་རྒྱ་
བསྟེན་ལ། རྩེ་རྗེ་ལངས་པ་སྐྱའི་བྱག་རྒྱ། རྒྱུར་དབུ་མར་རྩེད་པ་གསུང་གི་བྱག་རྒྱ། ཐེག་ལེ་མི་སྐྱར་
བ་ཟུགས་གྱི་བྱག་རྒྱ། ཅེས་རྒྱུར་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་སྟོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་
ལེ་འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་ཆོས་རྒྱུར་དང་། མཆོན་ནིད་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྩོགས། །རྩེ་རྗེ་
བཞི་ཡི་དགའ་བ་རྣམས། །ཅེས་པ་ནས། དེ་ནས་འགྱུར་ཅེས་པ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་འཆད་
དོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་གཞན་ཅིག་གཞན་རྣམས་གོང་དང་འབྲེན་པ་ལ། རྩེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་པ་རྣམས་
སྟོམ་སྟོབས་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱེད་མ་སྤིང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
གནས་ཀྱང་སྟོང་གཟུགས་གྱི་ལུས་རྩོགས་པ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པ་ནི་ཆོས་
རྒྱའི་རྗེས་དེ་ནས་འགྱུར་ཅེས་ཟེར་རོ། །

དཔལ་རྒྱ་རོ་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བདེ་བ་ལ་རྒྱུར་དུའི་རྒྱུར་དུ་དང་རྒྱུར་དུ་དང་ཆེན་པོ་དང་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་བཞིར་བྱེ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱ་དང་ཆོས་རྒྱ་དང་བྱག་ཆེན་བཞི་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་ཟད་པ་ལས་བདེ་བ་རྒྱུར་དུའི་རྒྱུར་
དུ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེ་བར་དབང་མདོར་བསྟན་འགྲེལ་པར་གསུངས་ལ། དབང་པོའི་སྐྱས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༥ དང་པོའི་སྐྱས་

ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་མའི་གཞུགས་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་བརྟན་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་དམིགས་
ནས་རྒྱུ་དུའི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ལས་ཆེན་པོའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་པ་ནི་སྟོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་སོགས་ལ་སྦྱར་རུང་ཅམ་སྤང་ངོ་། །

དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པར། ཀྱང་བ་དང་པོས་ལས་རྒྱ་དང་། དེ་
ནས་ཀྱང་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པར་བྱས་ན་ཆོག་དང་མཆོག་མི་འགྱུར་
དུ་བངས་པའི་དོན་དང་འབྲོར་ཉེ་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་འདིར་དེ་ནས་ཞེས་
གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆོག་གཉིས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་ལོ་འདི་རྣམས་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པ་དང་
དབང་མདོར་བརྟན་གྱི་འབྲེལ་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་གཉིན་
སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱང་འདི་བངས་པ་དང་སྦྱར་ན་སྤྲ་མ་དག་གིས་ཕྱག་རྒྱ་སོ་སོ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་
རུང་ཅམ་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཀྱང་བ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ལས་རྒྱ་བརྟན་པའི་རྗེས་དེ་
ནས་ཉི་མ་ལྟར་འདྲ་གསལ་བའི་སྤྲ་ཆོགས་ཡུམ་སོགས་ཀྱི་ཡེ་རྒྱའི་གཞུགས་ནི་ཕྱས་ནས་ཡན་
ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་གཞུགས་སྦྱབ་དང་སྟོག་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བཞིའི་མཐུས་སྟོག་ལྟར་དུང་བའི་ཅ་དབྱ་མར་རྒྱུང་ལགགས་པ་ནི་སྟོག་གི་དབྱུག་པ་སྟེ་དེ་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པར་ཐིག་ལེ་གང་ཞིག་འཕོ་བ་མེད་པར་དབྱ་མའི་ནང་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ཞེས་བྱ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་འཕོ་མེད་ཐིག་ལེ་དེ་བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་མ་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡན་ལག་སོགས་དངོས་གནས་ལ་རབ་ཏུ་རྫོགས་པའོ། །འོག་མར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དངོས་སུ་
སྟོས་པས་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་བྱའོ། །དོ་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་ཆུ་གཏེར་དོ་རྗེ་ཞེས་པ་ལྟར་བསྟེན་
སྦྱབ་བཞིའམ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་རབ་ཏུ་སྤང་བར་
བྱེད་མ་སྟེད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་ཉེ་སྟོད་དང་ཕྱས་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོའི་རྗེས་དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱར་འགྱུར་ངོ་། །

མཁས་རང་བ་དག །རྒྱལ་བའི་ལྷན་སྦྲེས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཅིག་ལས་རྒྱ་ལ་བྱེད་ཅིང་
དེ་ནས་ཉི་མའི་གཞུགས་ནི། ཅས་པ་ནས། སྟོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་ཅས་པའི་བར་ཡེ་རྒྱ་
ལ་འཆད་པའི་ཕྱགས་གཅིག་དང་ཡང་ཀྱང་བ་འོག་མ་གསུམ་ཡེ་རྒྱ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་དམ་

ཆོག་གི་བྱ་བ་རྒྱ་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྤྲོད་ཏེ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་བརྒྱ་ཅན་དང་རྒྱ་རོ་བ་དང་ཉི་
མ་དཔལ་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་པན་ཚུན་བསེས་ཏེ་སྤྲོ་ཆོག་པ་ཞིག་བཞེད་མོང་། བདུད་ཅི་དང་ངན་
སྤྲོགས་བསྐྱེ་བ་མཁས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པར་མ་མཐོང་ལ། འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་
སོ། །རྒྱ་རོ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་བཞིའི་འཛིག་ཚུལ་ནི་དབང་ལེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །༥༣

གཉིས་པ་ནི། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར། ཅས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཅས་པའི་བར་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་བ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་།
རིགས་དང་རིགས་མིན་མངོན་སྟོན། ཅས་རྣམས་རིམ་པ་ལ་བྱ་བ་རིགས་ངེས་པ་མི་དགོས་པ་ནི་
སྤར་ཆོག་སུ་བཅད་པ་ཞེ་བདུན་པ་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཁམས་
འཕྲེལ་བ་ལ་ལུས་ཉམས་པ་རྒྱུར་དགོས་པས་དབྱེས་པའི་རྩོམ་རྒྱུ་དེ་ལ་ག་སྤྱད་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །ཤ་ནི་
བཟའ་བ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱ་དེ་རྣམས་སྟོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་
ཡུལ་དང་རིགས་དང་དུས་མ་ངེས་པར་བསྟེན་པར་གསུངས་སོ། །ཆོག་གི་དོན་ནི་གོ་སྟོན། །༥༤

གཉིས་པ་ནང་གི་རྒྱ་སྟོག་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་
རྗེས་ལ་ཅས་པ་ནས། དེའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱའི་ཡེ་མེས་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡེ་མེས་ཞེས་བྱ་བ་པོ་
ཞེས་པའི་བར་ལ། སྤར་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་སྟེ་དེའི་རྗེས་ལ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་བུམ་
པ་ཅན་སོགས་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུར་བཅུ་པོ་རྣམས་སྟེ་བའི་དབྱེས་སུ་བྱད་ཅིང་། འཛིན་པའི་ཡན་
ལག་གིས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོག་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་བཅུ་པོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱའི་དབྱེས་སུ་
བྱན་ཁྲིངས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེས་པ་ལས་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་རྒྱའི་ཁྲད་པར་ཅན་
ཀྱི་གཏུམ་མོའི་མེས་སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཞུས་པ་བབ་པའི་མཐུས་སྤྱི་བོ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་
ཀྱི་དགའ་བ་ཅམ་བྱངས་པ་སྟོག་ཚུལ་དང་འཁོར་ལོ་བཞིའི་སྟེ་བར་སྤྱིའི་ཐིག་ལེ་སོགས་བཞིའི་རྒྱུར་
འགགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བྱ་བ་གི་སྟེ་བའི་རྒྱུར་འགགས་པ་གནད་གཅིག་ལ་དེ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་དུས་སོ། །ཐིག་ལེ་དེ་དག་འཁོར་ལོ་སོ་སོ་ནས་འབབ་པ་ན་ཞུ་བ་ཞེས་ཟེར་
ཡང་འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་ནང་དུ་རྒྱུར་འགགས་པ་ན་འགགས་པ་འཕམ་ཐིམ་པའི་བདེ་བའོ། །འགོག་པ་

ཞེས་སྟོག་པ་ཞེས་སྟོག་ཅོལ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་འགོག་པ་སྟོག་དང་འགགས་པ་འཛིན་
 བར་འཛིན་པ་གཅིག་ཏུ་མ་འབྲུག་བར་བྱའོ། །ཐེག་ལེ་གནས་སྐབས་པ་དེ་ལ་འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་སྐ་
 བ་དང་དྲང་བའམ་གཞན་ལྟར་ན་སྐ་བའམ་སྐ་བ་ཞེས་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས་གསང་བར་གནས་པ་
 སྐུའི་ཐེག་ལེ་སྐ་བ་དང་གསུང་བྱགས་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ནི་སྐ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་འགོག་དཀའ་སྐ་
 ཡོད་པའི་སྐ་བ་འགོག་པར་དཀའ་བ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་འགོག་པ་དང་། འགགས་པ་སྟོག་ཅོལ་དང་
 འཛིན་པའི་སྐབས་སོ། །དེ་གཉིས་སུ་ནི་སྐུ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཁུ་བ་སྐ་བ་ཡང་འགོག་ཀུས་པའི་ཆ་
 གས་རྟགས་ཀྱི་ཅེར་དཀའ་བར་འཛིན་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབབ་འཛིན་གི་དུས་སུ་ཁུ་བ་སྐ་བ་དེ་ཡང་
 འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་དབྱས་སུ་འགོག་པར་ཀུས་པ་དེའི་ཆེ་སྐ་བར་འཛིན་དགོས་པར་འདྲའོ། །

གདགས་པ་དང་ས་སྟེ་སོགས་ལས། ས་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཆགས་པ་དུག་པོས་ཉེན་
 པ་ན་མཐུག་ཁོ་ནར་ཁུ་བྱ་གི་ཐེགས་པ་སྐ་བ་གཉིས་འགྱུར་སྟེ་དེ་བར་དོ་གང་དུ་འཐུག་པའི་ཐེག་
 ལེའོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཁུ་ཐུལ་ལ་སྐ་སྐ་དང་སྐ་བ་མཐུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་ལུགས་
 །ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ལེའི་སྟེང་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གིས་འཁོར་ལོ་དུག་གི་སྟེ་བར་
 ཐེག་ལེ་དུག་མི་འཕོ་བར་བྱས་པ་དུག་གི་སྟེང་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནས་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་
 སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ཐེག་ལེའི་ཀྱངས་མགོ་ཅོལ་པའི་སྟེང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐ་མ་གཡོ་བ་དང་བྱི་མ་མི་གཡོ་
 བ་སྟེ་སྟེང་བ་དངོས་ཀྱང་བྱི་མ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །གཡོ་བ་དེ་ནི་ཡེ་མེད་རབ་ཡེ་མེད་སྐད་ཅིག་སྟེ།
 ཞེས་སོགས་ལ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ནི་ཡེ་མེད་རབ་ཡེ་མེད་མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་གི་
 རྒྱུ་ལག་རྩེས་འཛིན་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་ལམ་གྱི་ཡེ་མེད་རབ་ཡེ་མེད་དེ་ཡང་ཐེག་ལེའི་སྟེང་བ་འཕོ་བ་
 མེད་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལོ་གང་རུང་ལ་བཞེན་པའི་རྒྱས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེར་ན་
 ཡེ་མེད་རབ་ཡེ་མེད་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི། དེའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་ཡེ་མེད་སོ་ཞེས་བྱུག་
 བོ་ཞེས་པའོ། །མདོར་བསྟན་ན་དབང་བཞི་པའི་དོན་ལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཡོད་པའི་བདེ་བའི་ལག་རྩེས་
 ནི་སྟོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡེ་མེད་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ་ཆེག་དོན་ལྷག་མ་གོ་སྟའོ། །༢༥

གཉིས་པ་ནི་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་དེའི་བྱིར་གཡོ་མེད་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་ཅེས་
 པ་ནས། རི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་གཤམས་པར་འགྱུར་རྩི་བར་ལ་གཡོ་བ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདེ་

བ་སྟེ་ཅེས་པ་ནི་འགྲུར་འགའ་ཞིག་ཏུ། གཡོ་བའི་ཐབས་ཏེ་ཞེས་འབྲུང་བ་བདེའོ། །གཞན་རང་
དག་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བ་ཡང་དཔལ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཁྱ་བ་དགའ་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་པ་
དང་། མཐོན་པ་དང་སྟོང་ཁར་མཆོག་དགའི་སྐད་ཅིག་དར་ལ་བབ་པ་དང་། རྟེ་བར་བྱང་དགའི་
སྐད་ཅིག་གན་པོ་འགོག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་བྱང་དེས་དོན་སྟེ་མ་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཀར་པོ་ནོར་
བྱའི་ཅེ་ནས་གསང་བའི་བར་དུ་ཆེས་ལྷ་དང་སྟོང་ཁར་བར་དུ་བཅུ་དང་དཔལ་བའི་བར་དུ་བཅོ་ལྷ་
དང་གཙུག་ཏྱར་དུ་ཆ་¹དུག་པ་ཁམས་ཇོགས་པ་དང་བྱང་སེམས་དམར་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་པོ་
ནས་ནོར་བྱའི་ཅེ་བར་དུ་ཇོགས་པ་ནི་ཁྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། མཛོད་
སྤར་ཆུ་སྤྱེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོ་བའི་བདག་ཉིད་ཉི་ཉི་ལོན་ནོ། །ཉི་རྒྱལ་གནས་སྟོང་གསང་བ་
ལ། །གཙུག་ཏྱར་ནོར་བྱར་དེ་གཉིས་འཆར། །སྟོན་པའི་རྟོག་ཅེ་ཐིག་འདི་ནི། །ལུས་ཅན་རྣམས་
ལ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་། མི་གནས་ཁྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །ཁམས་རྣམས་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ།

ཆོགས་བཅད་དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྤྱོད་ཅི་ལོག་པའི་དོན་ནི་འཆེ་བའི་དུས་སུ་ཁྱ་རྒྱལ་ལས་དུས་ལས་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུང་བ་གྲགས་
ཆེ་ལ་དེར་མ་ཟད་རྒྱལ་བ་སོགས་རྒྱུད་འགགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ན་ཡང་ཆ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལྟར་
འདིའི་དགོངས་པར་མཛོན་ནོ། །མི་གནས་ཁྱ་ངན་འདས་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ལྷ་ཀྱ་ལ་ཡི་གེ་
བསྟན་པ་ན་འཛག་པ་ནི་སོགས་ལེ་ལྟར་གཅོད་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེར་མི་གནས་པར་ཁྱ་
ངན་འཛག་པའི་གདུང་བ་ལས་འདས་པའོ། །བདེ་བ་འགྲུར་མི་འགྲུར་གྱི་རྒྱ་རོས་བཟུང་ནས་འགྲུར་
བའི་བདེ་བ་ལ་གྱིས་པ་དང་ལང་ཆོ་འཕྲུལ་དར་ལ་བབ་པ་གཉིས་གཅིག་དང་གན་པོ་བཅིངས་པའམ་
འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་གནས་སྐབས་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ་འཕོ་བའི་
བདེ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་སྤར་ལ་བཞི་བ་ལྷན་སྤྱེས་ནི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྤར་ཏེ་དེས་སྤྱི་བ་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ནི་མི་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༥༩ བ ༡། གཙོང་། ཞོག་ ༤༡ བ ༥ ཆ་བཅུ་དུག་པ་

2 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥ ཞོག་ ༡༡༥ ཐེང་། ༤

འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ཉེན་ཐེག་ལེ་ལ་མི་བྱའི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་བབས་པ་ཡར་གཤེགས་པའོ། །གཞུང་འདི་ལས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྤྱིད་པ་འདྲ་སྟེ་བརྟག་གོ།

ཁ་དོལ་ཐོགས་ཅིག་ལས་དང་ཡེ་མེད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་འཛག་པ་དང་གཡོ་བའི་ཐབས་ཉེ་བྱིས་པ་དང་ལང་ཆོའོ། །དེ་ལྟར་དདུལ་རྒྱུ་བྱིས་པ་དང་ལང་ཆོ་དང་བཅིངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བ་ཡང་བྱིས་པ་དང་ལང་ཆོ་དང་ཀན་པ་དང་འགག་པ་སྟེ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་འགྱུར་ལེགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དུ་བ་དང་། ཅེག་ཅེག་གཉིས་བྱིས་པ་དང་སྒྲོར་ནས་ཀན་པོ་དང་འགོག་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དདུལ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་དགའ་བ་བཞི་དང་སྒྲུར་བའི་བཞི་བ་ལྟན་སྐྱེས་འགྱུར་མེད་གྱི་བདེ་བའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཉེ། འདྲིར་དཔེ་དང་སྒྲུར་བའི་བདེ་བ་འདི་དག་ལས་དང་ཡེ་མེད་ཀྱི་བྱུག་རྒྱས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་གཡོ་བ་དང་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་གྱི་བཞིར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལྟན་སྐྱེས་བཞི་བ་མེར་ཕྱིན་མས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དདུལ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་བཞི་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུར་བ་འགྲེལ་པས་མ་བཤད་པས་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་མི་འགྲིག་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱ་ཁྱ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་བྱིས་པ་དང་ལང་ཆོ་དང་བབ་གཉིས་གཅིག་དང་ཀན་པོ་བཅིངས་པའམ་ཀན་པོ་འགོག་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་པ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་དང་སྒྲུར་བ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟེ་འགྱུར་ཡང་འདི་ཉིད་ལེགས་སོ། །ཆོག་དོན་ལྟག་མ་གོ་སྒྲུའོ།

གསུམ་པ་སློག་ཚུལ་དང་བདེ་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲུབ་པའི་དུས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བཙུན་འབྲས་ཅན་ཆེ་འདྲིར་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པ་དང་། བཙུན་འབྲས་དང་མི་ལྟན་པ་སྐྱེ་བ་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློག་གི་རོ་ཡི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། བཙུན་འབྲས་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་འདིའི་བདུན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ལ་ལྟག་མ་གོ་སྒྲུའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོལ་ཅིག །བདེ་གཤེགས་སྤྱང་པོ་འོད་གསལ་གྱི་ལམ་དུ་རབ་དུ་ཞུགས་
 པ་ཅེས་དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་པ་ཅེས་ཟེར་ལ། གཞན་དོལ་འབྲང་དག་ཡང་
 དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་པ་ཅེས་སོགས་
 དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་བཙུན་འབྲས་དང་མི་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིང་བཙུན་འབྲས་
 གིས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡེ་ཤེས་མ་བསྐྱེམས་ཀྱང་མན་ངག་མ་བརྟེན་པར་འཆི་ཁ་དང་བར་དོའི་འོད་
 གསལ་ལ་ལོ་མས་པས་སྐྱེ་བ་བདུན་གྱི་མཐར་ཐུག་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་མོད། བྱེད་ཅག་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་སོར་སྤྱད་གྱི་སྤྱང་གཟུགས་གྱི་སྤྱང་བ་ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་
 ཉིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱུའམ་སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་འཆང་རྒྱ་ཞེས་
 སོགས་གིས་ཅི་བྲ། དེ་དག་པལ་ཆེར་མི་འབྲང་བ་གོ་སྤྲ་ཞིང་བྱེད་པར་དུ་ཆེ་འདིར་སངས་རྒྱས་
 མ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཞུགས་བྱེད་པར་ཅན་ལམ་དེ་མ་བཏང་བ་ཡིན་ན་མིའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་སངས་རྒྱ་
 བས་བྱེད་པར་འབྲེལ་བ་འདི་ཉིད་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་བར་དོ་ལ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། མིའི་
 བར་དོ་མི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་དོའི་གདམས་ངག་དང་དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐ་སྙད་སོགས་
 བྱི་མགོ་སྤྱོད་པའི་གཏམ་མོ།།

དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སྟེ་གང་གི་ཆེ་སྟོག་ཚུལ་དང་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་རབ་
 དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་གྱི་ལམ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་རྗེས་དྲན་ཡན་ཆད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་པར་
 ཤི་བར་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་དེའི་འཛིན་པ་སྟེ་བག་ཆགས་གསལ་བར་བཞག་པ་སད་པ་ཉིད་གྱི་སྟོབས་
 གིས་སྤྱར་ཡང་རྟེན་ངེས་པ་མིའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་དང་སྐྱུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བ་བདུན་གྱི་མཐར་ཐུག་པས་ངེས་གཉིས་གྱི་ལམ་ཆེ་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་བཙུན་འབྲས་དང་མི་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་གིས་སྟོམ་
 པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་མ་བསྐྱེམས་ཀྱང་ས་དང་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྒྱད་ལ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་ངེས་
 པའོ། །གལ་ཏེ་དབང་གི་དག་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆེ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་
 ས་བདུན་གྱི་དབང་ཐུག་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་སྤྲགས་གྱི་འཕགས་པ་འཆི་བ་མི་སྤྱིད་པས་ཆེ་
 དེར་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདིར་སྟོག་འཛིན་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་འཆང་

ཀྱ་བར་སྟོན་པ་མི་རིགས་སོ་ཤེས། དབང་བདུན་གྱི་དག་པ་ནི་སྤྱི་གསལ་སྤང་ཐོབ་པ་ཆེ་དེ་ཉིད་
 དུ་སངས་ཀྱ་བའི་ཆེ་ས་བདུན་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་འཆང་ཀྱ་བ་ན་སྐྱེ་བ་བདུན་དང་སྦྱར་བ་སྟེ་དག་
 པའི་དོན་ཡང་ས་བདུན་དང་སྐྱེ་བ་བདུན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གི་ས་ཐོན་གྱི་རྒྱས་པ་འཛིག་
 པའི་དོན་ཏོ། །མིའི་རྟེན་ལ་ཅེས་ཆོག་ངེས་གཞུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་འགྲེལ་
 ལས་ཀྱང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པར་མིན་
 འོ།¹ །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་བདུན་པོ་མའི་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏེ་དེ་ངེས་པ་དགོས་ལ་སྟོག་འཛིན་
 གིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འདྲན་པ་འཆད་པ་ན་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་གཉིས་ཀྱང་
 བཤད་པས་དེའི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རེས་བྲན་
 ཐོབ་པའི་གང་ཟག་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལམ་སྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དུག་ཀྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་
 ཀྱི་སྲས་བསྐྱན་པའི་ཆོ་ག །དམ་ཆོག་གི་ཆོ་ག་སྤྲ་ཆོགས་པ་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུག་
 ཀྱའི་རྣམ་དབྱེ་དང་སྲས་བསྐྱན་པའི་ཚུལ། བསྐྱན་པའི་སྲས་དེ་གང་གི་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
 འོ། །དང་པོ་ནི་སྤྲ་མ་ཁ་དོལ་ཕྱགས་ཅེག །འདི་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྟེན་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བརྒྱད་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་རང་ལུགས་ལ་དབང་
 བཞི་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དུག་ཀྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བྱུག་པའི་ནང་དུ་སྦྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྲབས་པ་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་
 ནས། དབང་ལྷག་དབང་བསྐྱར་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བར་བྱའོའི་བར་ལ་རྒྱལ་མི་འཛིག་པ་
 ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་སུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་དེའི་ཡོན་ཏན་
 དང་བལ་བ་དང་སྤྱི་དུག་ཀྱ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་བརྒྱད་མ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཤོད་འགྱུར་འདིར་ཁམས་རྫོགས་
 ཤིང་སོ་མ་ལྟར་བ་ཅེས་པ་ལ་མ་འགྱུར་སོགས་དེ་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུད་པ་ལུས་ཀྱི་ཁམས་མ་རྫོགས་
 པ་མིན་ཞིང་ཅེས་འགྱུར་བ་ལེགས་ལ་གསུང་གི་དུག་ཀྱ་ལོ་བཙུ་མ་དང་ཉི་ཤུ་མ་གཉིས་ལ་རིམ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཞོག ༡༩༩ ཟླ་ ༡༡

བ་སྐྱར་ཆགས་བ་རྗེས་ཆགས་དང་ཡོན་ཏན་གཏེར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གྱིས་གསུངས་བ་གཉིས་དང་
སྐྱེའི་ཕྲག་རྒྱ་ལོ་སྤྱུ་ཅུ་ནས་དྲུག་ཅུ་མའི་བར་སྐྱ་ནག་པོའི་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སྤྱ་ཆགས་བ་དང་ལོ་
བདུན་ཅུ་ནས་བརྒྱའི་བར་གྱི་ལོ་བཞི་བཅུ་མ་སྐྱ་དཀར་དང་ལྗན་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཆོག་དོན་ལྷག་
མ་གོ་སྤྱོད། ༡༡། རིན་ཆེན་དབང་པོ་མི་འབྱུང་བར་དུ་སྟེ། ཅེས་བ་ནས། དེ་དག་གིས་སྒྲུངས་ནས་
སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་ལོ། ། ཅེས་པའི་བར་ལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞེངས་ནས་
དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པར་བྱས་ཏེ། དེར་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་ཞེས་དང་པོར་སྤྱན་མོང་
དང་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ལམ་དང་སྐྱ་རྩལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལ་བསྐྱབས་བ་དང་དབང་བསྐྱར་
བ་དགོས་པར་གསུངས་གྱི་ཁྱོད་པའི་བྱད་མེད་སྤྱད་རུང་ཕྲག་རྒྱར་བསྟེན་རུང་བར་མ་གསུངས་
ལ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྫོགས་པར་བྱས་
ཏེ། གཤམ་གྱི་རྩ་རོ་མ་ནི་ཁུ་བ་འབབ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སློག་སྟེ་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་དུས་སྤྱད་སེམས་གཏོང་
བ་ནི་ཁུ་བ་སྟོབས་སྤྱ་མ་གྱུར་བ་ལས་བྱ་པོ་སྤྱེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ་སྤྱད་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་
ཤེས་གྱི་སྤྱགས་ནི་ཨོ་ལྷ་མུ་རྩུ་རྩུ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་བཟའ་བར་གསུངས་པའི་བྱད་སེམས་
ཅམ་དང་ས་པོན་ཅམ་མ་གཏོགས་བསྐྱུང་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། ཆོག་དོན་གཞན་ཞམས་གོ་སྤྱོད། ༡༢།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། རིགས་གྱི་སྤྱུ་པོ་མའི་རིགས་བཅུ་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩལ་དང་།
ཡུམ་གྱི་ལོ་སོ་སོའི་སྐྱབས་སྤྱ་སྟོང་སྟོབས་རྩལ་སྤྱན་ཆེ་རྒྱུད་པར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི་
ཆོ་ག་འདིས་མངལ་བཟུང་བ་གང་ཞིག་དེ་ལ་བྱ་རུ་གྱུར་བ་དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཉིད་དོ། ༡༣། ཅེས་བ་
ནས། མངལ་ནི་དེ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་རོའི་བར་ཏེ་གོ་སྤྱོད། ། གཉིས་བ་ནི་ལོ་ཉི་ཤུ་
དག་གི་བར་དུ་སོ་སོའི་རྩལ་ལ། ཅེས་བ་ནས། ༡༠ འབྲས་བྱ་མང་པོར་འགྱུར་ཅེས་བ་ནི་བྱད་རྒྱབ་
སེམས་དཔའ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོའི་བར་ལ། ལོ་ཉི་ཤུ་ལ། བཞི་བཅུ་ལ། དྲུག་ཅུ་ལ། བརྒྱད་ཅུ་ལ་
ཞམས་རིམ་བ་བཞིན་རིགས་གྱི་སྤྱུ་བ་སྐྱུན་བ་ལ་སྟོ་བ་དང་རྩལ་བ་ཆེ་བ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུང་རྩལ་
འགྱུར་བ་སྟོང་སྟོབས་དང་རྩལ་དང་སྤྱན་པའི་སྤྱུ་བ་སྤྱན་ཏེ་ལྷག་མ་གོ་སྤྱོད། ༡༡

གཉིས་བ་ལ་གསུམ། བདུད་ཅི་བརྟུང་བའི་བྱད་རེས་གྱི་དམ་ཆོག་བཤད་པ། བསྐྱུང་བ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༧། གཙང་། ཤོག ༩༩ ན ༡ ལྷག་མ་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤྱོད།

བཟའ་བའི་དམ་ཆེག་བཤད་པ། དག་སོའི་ལས་བྱར་རྩལ་མི་རྩལ་གི་དམ་ཆེག་བཤད་པའོ། །དང་
སོ་ནི་འདྲི་དེས་དོན་དུ་བྱང་སེམས་བཟའ་བར་གསུངས་པ། འདྲི་བྱང་དོན་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོང་
འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་བདུད་ཅིའི་རི་ལུའི་དམ་ཆེག་སྟེ་རི་ལུ་དེ་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་
འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་བདུད་ཅི་བྱུང་བའི་བྱང་དེས་ཀྱི་ཚུལ་གསུངས་པ། གང་
ཞིག་ཁྲག་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ནི་སྤྱང་བུའོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་བདུད་ཅི་ལྟ་
དང་སྟོན་མ་ལྟ་སྟོན་ཅིག་དུ་བྱས་པ་ལ་སྤྱང་བུའི་རོ་བཙེ་ལྟ་བུ་བསྟེ་བའོ། །དེས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་ཨ་
མ་རྩུ་ཏྲེ་གང་ཞིག་འཁོར་ལོ་དུག་སོའི་ནང་སོ་སོའི་ཡན་མན་དུ་བྱང་སེམས་འཕོ་བའི་དུས་སུ་རྩལ་
ཀྱི་ཁམས་མི་འཛུགས་པར་འབྱུང་བའོ། །འོར་འབྱུང་འགའ་ཞིག་དུ། རབ་མཆོག་ལྟ་མིན་ཞེས་འབྱུང་
ཡང་འབྱུང་རོ་གཞན་དུ་ལྟ་མི་ཞེས་འབྱུང་བ་བདེ་ལ། དོན་ནི་ཁྱ་རྩལ་རྩུ་ཏྲེའི་ནང་དུ་བསྐྱོམས་སྟོབས་
གྱིས་འགོག་རྒྱས་པས་ན་རབ་མཆོག་སྟེ་དེ་འབྱུང་བའི་ལྟ་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་བུ་དང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་བདུད་
ཅི་ཁམས་དཀར་དམར་ཏེ་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲེ་གཅིག་བྱར་འགོག་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཕྱི་རོལ་རིལ་བུ་བསྐྱབ་པའི་དུས་ཉིད་དུ་ཟས་མ་ཟས་པར་སྤྱང་ཆང་དང་རྩུང་ཆང་ལ་
སོགས་པ་རི་ལྟར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་པའི་དོན་གྱིས་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དབྱལ་བ་ནས་མཐུན་པར་སྐྱུགས་པ་དང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ནས་
རྟོ་རྟོ་ལྟར་བུ་ལ་གནས་པ་ནི་སྐྱུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩུ་ཏྲེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱུགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཚུ་སྐྱེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་སྐྱུགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་ལ་ཁྱ་བ་དང་
སྤྱང་བ་དང་རྩལ་དང་བྱི་ཚུ་དང་བྱི་ཆེན་རྣམས་མ་ཤོ་ག་གཅིག་ནས་ལཱའི་བར་དུ་ལེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སོག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྟོམ་སྟོབས་གྱིས་བཤད་པ་བཞི་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བྱི་ཆེན་སོགས་དེ་དག་གི་རིགས་རྒྱུན་ཆད་དེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བཤད་པ་དང་གཅི་བ་དང་ཁྲག་
དང་ཤ་ནི་མཆོག་དུ་བདེ་བ་ཆེན་སོའི་རོ་བོར་རོ་མཉམ་སྟེ་མི་ཟག་པ་སྐྱུགས་པའི་དབུས་སུ་ཅེས་པ་
ནས། སྤྱང་དུ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བདུད་ཅིའི་དེས་པའོའི་བར་གོ་སྟའོ། ། ༡༩

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་དམ་ཆེག་བསྐྱར་བ་དང་བཟའ་བ་གསུངས་པ། ཅེས་པ་ནས།
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་བསྐྱར་བ་དང་བཟའ་བའི་དེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་

བསྐྱུ་ན་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་བའི་ཆེ་ཡང་ས་བོན་ལས་གཞན་པའི་ཁུ་རྩལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
 ཀས་འབད་དེ་བསྐྱུ་བ་དང་བདུད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཁུ་བ་འཛུགས་ཏུ་བཅུག་སྟེ་དེ་ཡིས་དཔྱལ་བར་གཏོང་བས་རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་མ་འཁུམས་ཀྱི་
 བར་དུ་རྒྱ་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་ས་བོན་ལས་གཞན་པའི་ཁུ་རྩལ་གསང་གནས་
 གཉིས་ཀྱི་ཅེར་གནས་པ་ཡབ་ཀྱིས་ནི་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་གི་རང་གི་སྙིང་ཁར་གཞུག་ལ།
 ཡུམ་ཀྱིས་སྐྱེའི་ལམ་ནས་ཤེས་རབ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་ཁར་གཞུག་སྟེ་འདི་ནི་རྒྱུད་རྒྱ་གཞུང་གཞན་
 དུ་མི་གསལ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་
 ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ཐེག་ལེ་དང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀ་གནས་དང་པན་
 ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་བར་བྱས་པས་འཁོར་ལོ་རྣམས་པར་འགྱུར་ལ། སྙིང་ཁར་གཞུག་པ་
 མ་གྲུབ་ན་ཡབ་ཀྱི་ཁུ་བ་རྡོ་རྗེ་མོར་བྱར་གནས་པ་མཐེ་མོ་དང་མིང་མེད་ཀྱིས་སྒྲངས་ནས་ཡབ་ཡུམ་
 གཉིས་ཀས་བཟའ་ཞིང་ཡུམ་ཀྱི་རྩལ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀའི་ཁུ་རྩལ་བཟའ་
 བར་གསུངས་པས་ནི་སྙིང་ཁར་གཞུག་པ་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བར་གོ་བྱས་ཤིང་ཆེག་གི་དོན་ནི་གོ་
 བར་ཟད་དོ། །ཁ་དོལ་ལཱ་དང་། ལྷག་ཅིག་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བཅུག་པ་ནི། སྐར་བསྐྱོམས་པའི་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་སོགས་སམ། ཡང་ན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བའི་འཁོར་ལོས་
 ཐབས་ཤེས་རང་གི་ཁྱུས་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་གང་བར་བྱེད་དོ། །ཅེས་ཟེར་བའི་གདམ་ང་སྐྱ་མ་ནི་
 སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ཆེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ལྷའི་ཆོགས་སྤྱ་ཅེ་ཡན་མན་དུ་བསྐྱོམས་པ་དང་འདིར་
 གོང་དུ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྤགས་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དག་གྲུང་བསྐྱིགས་
 ནས་བཤད་རུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོགས་སྐྱ་སྐྱ་བས་དོན་དེ་དག་ལ་བསམས་པར་མི་སྤང་བས་གདམ་
 ང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་སྐྱས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། ། ༡༥

གསུམ་པ་ནི་འདིར་སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་སྤྱིད་པ་གསུམ་ཀྱི་བདག་པོས་ཞེས་པ་ནས། ཀྱི་
 མ་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཆགས་པ་ནི་རན་པའི་ཆོས་ལ་རབ་དུ་འཇུག་གོ། ཅེས་པའི་བར་
 ལ་རན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཞེས་པ་ནི། རན་པའི་གཞུང་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱུ་བཙུན་དེ་བྱེད་པོ་
 ཆངས་པ་ཡིན་པ་དང་། རང་ལས་ཀྱིས་ཤི་བ་ལ་བདག་གི་མཐུས་བསད་སྐྱུ་མ་པ་ནི་ཁེངས་པ་དང་

ར་རྒྱལ་ལོ། །ཕྱ་མོའི་ལས་ཞེས་པ་ལ་རྩ་འགྲུར་སོགས་སུ་དམན་པའི་ལས་ཞེས་འབྱུང་དོལ་སོགས་
ཟེར་བ་ཅུང་བདེ་ལ། ཆེག་དོན་ལྷག་མ་ནི་བསྐྱགས་པས་འབྲུག་པ་ཉིད་དོ། །

སྤྱི་པ་ལ། ཇི་མེད་འོད་གཞུང་སྤྱིན་ལེགས་གང་། །ལེགས་བཤད་གསར་པའི་རྒྱན་འཛིན་
ལ། །དེ་ཆེ་མཁས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ནི། །སྤང་པོ་ལྷགས་ཀྱི་མེད་པར་འཛིན། །ཁོ་བོའི་ལེགས་པར་
བཤད་འདི་ཡང་། །སྤར་ལུང་མ་བསྟན་མ་ངས་ཏེ། །ཐུབ་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་ས་འདི་ཡི། །སྤྱན་བྱའི་གེ་
བར་འགོ་མ་ཡིན། །

གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བསྡུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་རྒྱས་འགྲེལ་ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་སྟོང་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་མ་མེད་པའི་
འོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྟོ་བའི་མདོར་བསྡུས་ཆེན་པོའི་
འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་དང་པོའོ། །

བདེ་ཆེན་སྟོ་བསངས་ལང་ཆོ་ཅན། །མཆན་དཔེའི་རྒྱ་སྤྱར་བ་བས་སྤྱད། །མ་ཕྱིས་ཇི་མེད་
ཇི་མ་དང་། །གསར་དུ་བྲལ་དེར་བྲག་འཆལ་ཏེ། །བད་དཀར་འཛིན་དེས་གང་གི་གཞུང་། །བཟལ་
བས་ལབ་ལ་སྤྱ་རྩན་དུ། །ཤུར་པ་གང་དེ་ཁ་བ་རིའི། །རིགས་ལྡན་གྲགས་པས་གདབ་པར་བྲ། །

གཉིས་པ་སྤྱ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ངས་པའི་མདོར་བསྡུས་ལ་གསུམ།
མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ། མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་ལ། མདོར་བསྡུས་
ཀྱི་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
པ་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མིན་ཅིང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་བདག་
ཉིད་མིན་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མིན་པར་མཐའ་བཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེན་
སྟོང་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཆོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་ལ་བྲག་
འཆལ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་ལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཡོད་པའི་བདེན་པའི་མཐའ་བཞི་ལས་
གྲོལ་བའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། བདེ་ཆེན་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ནི་འོག་འགྲེལ་པས་འཆད་པའི་སྤྱབས་
སུ་འབྱུང་ངོ་། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ངེས་མེད་ལས། །ཞེས་པ་ནས། མཆན་ཉིད་དེ་ནི་དགྲོལ་བར་

བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གོ་སྒྲུའོ།།

གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུའི་སྐྱ་དང་གནས་དང་
འཕྲིན་ལས་བཤད་པ། རྒྱ་དབང་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། སྐྱ་བཙུ་བྱུག་གི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ། སྐྱ་དེ་
དག་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བསྟན་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། སྐྱ་བཞིའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས། སྐྱ་གཅིག་ལས་སྐྱ་དུ་མ་སྟོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ། སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
བཤད་པ། རིགས་བྱུག་དག་པ་དང་སྦྲར་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བྱ་དགུ་
པ་ནས་བརྒྱ་བཙུ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོ་བའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། ཁ་དོལ་ཕྱོགས་ཅིག་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་པ་ཀྱུན་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་དགུ་པ་ལ་འཆད་དེ། དེ་དགག་པ་སོགས་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་འབྲེལ་
བཤད་དུ་གསུངས་ཟེན་རྟོ།།

ཤེས་རབ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདྲིར་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་ལ་ཐབས་ཤེས་
ཟུང་རེ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་ནད་དང་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་འགར་འཛག་པའམ་
གཡོ་བའི་དགའ་བ་བཞི་ལ་བཙུ་བྱུག་དུ་བྱེ་བའི་ཆོ། ཤེས་རབ་ནི་ཆ་དང་པོ་བཙེ་ལུའི་བདག་ཉིད་
དེ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སོ། །ཐབས་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཆེ་བ་ཁུ་བའི་ཆ་བཙུ་བྱུག་ཉམས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དཀར་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་དང་ནག་ཕྱོགས་ཐབས་སུ་བྱས་པ་ནི་བསམ་པའི་སྟོ་ནས་
བཞག་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཁུ་བའི་ཆ་ཉམས་མ་ཉམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འབྲེལ་པ་
ལས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །ནད་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཆ་བཙུ་
བྱུག་པའི་ཐ་སྟོན་ཡོད་ལ། གཞི་དུས་ཀྱི་ཆ་བཙུ་བྱུག་པ་ཉམས་པ་ནི་གསང་ཆེན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཁུ་
རྟུལ་འཛག་པས་ཉམས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལམ་གྱི་འཛག་བདེའི་ཆ་བཙུ་བྱུག་པ་ནི་ཐིག་ལེ་གསང་གནས་
ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འཛགས་པས་ཉམས་པ་མིན་གྱི་ཐིག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་ཆེན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཉམས་པར་བཞག་པ་ཅུ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་མཆན་

མོ་སྟེ་རྒྱ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པའོ།།

ནག་པོའི་ཕྱོགས་ནི་ཉིན་མོ་སྟེ་ཉི་མས་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པས་རྒྱ་བའི་འོད་
 ཟེར་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ནི་ཤེས་རབ་ཆ་བཙོ་ལྷའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ལ།
 ཐབས་ཆ་བཙུ་བྱག་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་བའི་གྱེན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་སྐུ་སྟེ་དེ་ལྟར་འབྲས་དུས་ཀྱི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་ནི་ཡོད་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཆ་བཙོ་
 ལྷའི་འཇག་བདེའི་མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ནོ། །མེད་པ་སྟེ་ཆ་བཙུ་བྱག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནག་པོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ནོ། །དཀར་ཕྱོགས་ནག་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
 མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ཏེ། དཀར་ཕྱོགས་ནག་ཕྱོགས་འདི་དག་པན་ཚུན་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་
 གཞི་མཐུན་དུ་ཆོགས་པ་མེད་དོ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན་ཞེས་པ་ནི།
 དཀར་པོ་དང་ནག་པོའི་ཕྱོགས་འདི་དག་མ་གཏོགས་པ་ཆ་བཙུ་བྱག་པའི་འཇག་བདེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་དེ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མཐའ་བཞེ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཆ་བཙུ་བྱག་པ་སྟེ། དེའི་ཆ་བཙུ་བྱག་རི་ལྟར་བྱེད་
 པ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དོན་བྱག་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཟེན་ལ། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་སྐུ་དང་ནི་ཐུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཚུ་དང་གཤེར་བ་བཞིན་དུ་བྱུབ་
 བདེ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཆོགས་པའི་སྐུ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་རུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་
 སྐུའི་ཆ་ནས་ལྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་ལ། ཐུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དང་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། ཐུགས་དེའི་ཡུལ་དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཆ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐུ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྷན་དུ་དེར་
 འཇོག་པའི་དབང་གིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་དང་། དེའི་རིགས་འདྲ་
 བཞི་པའི་ཐིག་ལའི་སྟེང་ན་རྩལ་དུ་མ་བྱུབ་པའི་ཆ་གཅིག་དང་། བདེ་ཆེན་སྐུ་རུང་གི་རྩལ་པའི་ཆ་
 འདུས་བྱས་གཅིག་འཇོག་དགོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མས་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བཤད་པར་
 གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་གོང་འོག་རྒྱལ་བ་སུ་ཡང་བཤད་དོ། །སྤྲ་མ་དག་གིས་སྐུ་འདིའི་རྒྱལ་
 གཞག་ཙམ་ཡང་དབྱིས་བྱིན་པར་མ་བཤད་དོ།།

རྣམས་འཕྱོར་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཐེག་མེའི་
 བཅེགས་པ་དང་། བརྟེན་བ་བདེ་ཆེན་ནི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲིང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱལ་
 དང་བྱི་མ་མ་ལུས་བར་ཟད་པ་ལས་རྒྱ་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་ལམ་གྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 ཆེན་གྱིས་ཀྱང་གོང་གི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་རིགས་འབྲུག་བ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་བདེ་བའི་རིགས་
 འབྲུག་དངོས་དང་ས་བོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲིག་གཞི་དུས་སྟེ་ཡང་ཡོད་དེ། དེས་ལོངས་སྟེ་དང་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་ཤེས་པར་རུས་ཏེ། དེའི་སྒྲིང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་ཆེན་ལུལ་ལུལ་
 ཅན་ཤས་མི་ཆེ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟེ་འདི་ནི་མ་ཞིང་ངོ་། །ཞེས་བྲུབ་པོ། །འདིར་ལྟན་ཅིག་སྟེ་
 བའི་སྟེ་ནི་བསམ་པའི་ཆ་ནས་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །སྤྲུང་། རོལ་སོག་མ་མཐའ་དག་
 གིས་གཉིས་ཀ་མིན་པའང་མིན་པ་ངོས་འཛིན་བ་ན་ཆེག་དངོས་སུ་འགལ་བ་སྟེ་ཞིང་དོན་གང་ཡིན་
 མ་ཤེས་ལ། འཛིན་པའི་ཆ་བཙོ་ལྟ་བུ་མིན་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་ཉམས་པ་མིན་པ་ནི་འཛིན་བདེའི་
 ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་མིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ཏེ་དེ་དུང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་འདིར་ཆོས་སྟེ་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་། དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤེས་
 བྱ་སྒྲིང་ག་ཟུགས་ཆོས་སྟེ་བཞག་ཅིང་སྒྲིང་ག་ཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཐབས་སུ་བྲས་པ་དང་། འཛིན་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་གོང་འོག་
 རྣམས་སུ་ཆོས་སྟེ་རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་སྒྲིང་ག་ཟུགས་ག་ཟུགས་སྟེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 དང་། འཛིན་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཐབས་སུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་
 དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་དང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་རིགས་པས་འབྲུབ་པས་
 འདིར་བཤད་པ་འདི་དག་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཁས་སྐངས་པ་ན་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་
 དེ་ལ་སྤྲོད་ལ། རོལ་འབྲང་མ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་འགལ་འདུ་སྟོན་མེད་ལ་ཐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་སྟོན་སྟེ་གནས་པས་སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་
 བརྟེན་ཚུལ་མི་མཐུན་ཡང་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀ་ཡེ་ཤེས་པ་ཅན་དག་བྱེད་ཅག་འབྲས་

དུས་སྤྱི་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རོན་དམ་འགལ་འདུ་སྟོན་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐབས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་འཁྱུད་པ་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད། དེ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་གཞན་འདོད་བགལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་ལྷེའི་དབང་ལོ་
མ་ཐང་གི་བར་དུ་སྟོན་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བའི་མ་གྲིས་ལ། དེའི་ཕྱིར་
ལུགས་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་འདུ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་འཛོམ་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་
ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།

འོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་སྟོར་བ་སྟེ་
ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སོ། །ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་དོན་
སྒྲུལ་པའི་སྒྱུ་གཅིག་ལས་སྒྱུ་དུ་མ་སྟོ་བའི་དོན་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤར་བཞོད་པའི་དོགས་པ་དེ་དག་
ཀྱང་གཅོད་པར་བྱས་ཏེ། ཆོག་དོན་ནི་སྐབས་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱ་ལ། དེས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། སྤྱི་
ཙམ་དུ་ཆོས་སྒྱུ་རང་དོན་ལུན་ཆོགས་དང་སྟོང་གཟུགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་གཟུགས་སྒྱུ་དང་
བདེ་ཆེན་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་བར་
ཅན་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་གཞི་དང་ལམ་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་དང་ལུས་
དང་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ཐབས་ཤེས་སྤྱི་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་དག་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་དང་
རིགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་འབྲས་བུའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟེ་དུ་འཛིན་པ་
ལྟོག་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་
ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟེ་སྒྱུ་རེ་རེའི་བཤད་པར་ཡང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྱུ་སོ་སོ་ངོས་མི་ཟེན་པས་སྒྱུ་བཞིའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་
པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དགོས་པ་དེ་ནི་ཆོག་དོན་བཤད་པས་ལྟོག་པར་འགྱུར་
ངོ། །གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྒྱུ་གཟུགས་སྒྱུ་དང་ཐབས་ཤེས་
རབ་ཏུ་སྒྱུ་བས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་བྱུང་དང་མིག་ན་བ་དང་བྱག་ཞབས་སུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པས་ཐོང་བའི་སྟེ་མོས་ཀྱང་དབྱས་གདགས་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་ལྟོག་

བ་གཉིས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་འགལ་འབྲེལ་གྱི་བན་ཆགས་པ་གསར་བྱ་དག་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་གི་མགོ་བོར་ཐལ་བའི་གྱོ་མོ་བཟུན་དུ་དོགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆོས་སྐྱབ་བཤད་པ། ལོངས་སྐྱབ་བཤད་པ། སྐྱལ་བའི་སྐྱབ་བཤད་པ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱབ་གཅིག་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྐྱབ་རང་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་མ་ཟད་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཞི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པ་ན་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡོད་ལ། དེའི་རིམ་འཛིན་ཐད་བར་བྱས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ལས་དུ་ཁྱེད་པ་ལས་འཁོར་བ་རིམ་གྱི་མ་སྟོངས་བར་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་གྱུར་པ་སྟེ་ཞེས་ཆོས་སྐྱབ་དངོས་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཡང་ཆོས་གཞུགས་དང་ཐབས་ཤེས་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་གཉིས་སྐྱར་འབྱུང་བའི་ལུན་པ་དང་བྲལ་ཅེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་སྲས་སམ་ཡང་ན་སྐྱར་གཞི་གཉིད་མཐུག་གི་ལུན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་དབྱེ་བ་ལས་ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཡེ་ཤེས་ནི་ལས་དུས་སུ་རྣམ་འབྱོར་པའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་གྱི་སེམས་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་ནས་གཞུགས་བྱའི་དོན་མཛད་པ་སྟེ་གཞུང་བར་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནི་ཐབས་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་བདེན་པར་བརྟགས་པ་འཛིན་པ་དང་སྐྱར་བ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་རྣམས་ཤེས་རབ་དུ་འཛོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་སྟོང་གཞུགས་ཤེས་རབ་དུ་མ་ཟད། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སྟོན་སྲས་མིང་དང་བརྟན་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ་སྟོང་རྗེའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་གཞུང་བར་བྱ་བ་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་དབྱེ་བ་དེས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་པོར་བཞག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་སྟེ་དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་མ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟེ་བར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་མཐུན་པ་དང་སྟོང་ཁར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རྣམ་པར་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་
 སུམ་ཆོག་པས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་གཉིས་ཆོག་པས་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱ་བརྟན་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་དུ་མའི་དོན་ནི་བྱེད་པ་
 བོདོ། །འདིར་ལྷའི་མིག་ལ་མཆོག་དམན་མང་སྟེ། སྐྱ་བ་ལེ་ལས། གང་གིས་མིག་མི་འཇུགས་པར་
 གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ལྷའི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོར་སྟུང་གི་སྐབས་དང་དེ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པའི་
 མཆོག་པས་ཀྱི་དབང་གིས། ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་རོ་ཞེས་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་དང་མཆོག་མི་
 འགྱུར་དུ། མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོང་སྤག་བཙུང་རྫོགས་པས་སྟོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་མཐོང་
 བ་ནས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྫོགས་པས་གངས་མེད་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་
 པའི་མངོན་ཤེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱ་དང་མངོན་ཤེས་སོ་སོར་འཛིག་དགོས་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་
 ལྷའི་མིག་གི་ཐ་སྟེད་མི་འགལ་བས་ས་དེ་དག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་ལྷའི་མིག་དེ་དག་གིས་རང་གི་
 སྤྲོའལ་དང་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྩ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ངེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་
 སྐྱ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ནི་དཔེར་ན་སྤྲ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིན་ལག་གཅིག་ཅར་
 རྫོགས་ཤིང་རྩལ་གྱི་སྟོང་པའི་དང་བ་སྟེ་ཞེས་ལོངས་སྟོང་གཟུང་བཤོ། །

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ས་དང་པོ་དང་ས་བཅུ་པ་ནས་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 སྐབས་གཉིས་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མའི་སྐབས་
 སུ་ངེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་སྐྱ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱར་མ་ངེས་ཀྱང་། ལམ་
 སྐྱར་བྱལ་དང་ལམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་གང་རུང་ནས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱ་དངོས་
 མཐོང་བ་གཅིག་འབྱུང་ངམ་བརྟག་གོ། །དུས་འཁོར་བ་སྤྱི་མ་པལ་ཆེར་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་
 ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་སྐྱ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱས་རྒྱུད་འདི་ཆོས་
 ཅན། སོ་སོ་སྟེ་བོད་མངོན་སུམ་གྱི་ལུལ་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་
 ཡིན་པའི་བྱེད། ཉགས་བྱུང་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་། འདོད་ན་རྒྱུད་འདིའི་ཉན་པ་པོ་ལ་འཕགས་པས་བྱུང་
 པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞོད་བྱེད་མང་མོད་འདིར་མ་བཞོད་དོ། །བྱེད་པ་པོ་ལོངས་སྟོང་དེ་ལ་
 སྐྱ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་མེད་

པར་རྒྱ་བ་སྟེ་བྱང་བ་དེ་ནི་སྤྱོད་བརྟན་ཏེ་བཀ་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་རེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་ཚུལ་མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ཤེས་རབ་དང་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། ཐབས་དེ་ལ་ཡང་ས་ཐོབ་
པའི་ལྟའི་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པ་སྤྱོད་བརྟན་དང་འབྲ་བ་ནི་ཡུལ་ཏེ་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཤེས་རབ་ཏུ་དགོས་
པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ལ། གསུང་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཐབས་སུ་བཞག་
པའོ། །ཁ་རང་། དོལ་སོགས་ཅིག་ལྟའི་རྣ་བ་ཤེས་རབ་དང་སྤྱོད་བརྟན་ཐབས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་
དང་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བར་ནི་མི་བྱ་ཡི། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་ནས་བཞག་
སྟེ། དེ་ནི་སྤྱོད་མ་ལྟའི་མིག་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་བ་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲ་ལ། དེ་ཡང་ལུས་བསམ་
ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་དགོས་སོ།།

ལྟའི་མིག་གིས་འདས་མ་འོངས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་
ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་པའོའི་བར་ཏེ་གོ་སྤྱོད་ལ། སྤྱོད་པ་པོ་དེ་དང་དེའི་བྱེད་
པ་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོང་ཁ་ལས་སྟོང་དུ་ཁྱ་
བ་དང་རྒྱལ་བ་ཅེགས་པ་མཁྱེན་པར་སྟེབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ལག་རྩེས་མི་ལམ་ཀྱི་གནས་
སྐབས་ཟད་པ་ལས། མཁྱེན་པར་འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྟེས་བྱ་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོང་ཡང་འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་
སོ་སོ་སྟེ་པོ་ཐ་མལ་སྟེ་འོག་ཏུ་ཆེགས་བཅད་གོ་གཉིས་པ་ཐ་མལ་པའི་རེས་གཟུང་སྤྱོད་པ་ལྟར་དེའི་
མིག་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་འདི་ནི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་སྟོན་པ་པོར་འབྱུང་ཏེ། སྟོན་པའི་སྟོང་གཟུགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུང་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཁམས་རགས་པ་གཟུང་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆེགས་པ་སྟོན་པའི་བྱིར་དུ་མར་སྟོན་པའོ།།

དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་དང་དེས་སྟོན་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༩ དང་པོ་གཉིས་ལ་

2 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༧ གཅད་། ཤོག ༢༠ ན ༡ ལག་རྩེས་ཀྱིས་མི་ལམ་

ཚུལ་སྟོན་པའི་ཁམས་རགས་པའི་སྐྱེ་དག་ནི་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་དོན་དམ་པར་ཏེ་གནས་ཆོད་དུ་
 སྒྲུང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤྲོ་མ་ཤེས་རབ་དང་ཕྱི་མ་ཐབས་གཉིས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་གདུལ་བྱའི་སྤང་ཚུལ་དུ་
 བྱི་སྟོ་བ་པོ་སྤང་གཟུགས་གཅིག་གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་བ་ལ་མི་སྤང་བ་དང་སྟོས་པའི་ཁམས་རགས་
 པའི་སྐྱེ་དུ་མ་རྣམས་ཐ་མལ་བ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྤང་མི་སྤང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཉིད་དང་
 སྐྱུང་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གཙུག་པོ་ནི་སྤང་མཐའ་བཅད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐྱེ་གཞན་དོན་
 ལུན་ཆོགས་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་སྟེ། དོན་དམ་འབྲས་བྱའི་ཆེ་སྐྱེ་གཅིག་
 དང་རང་གཞན་གྱི་དུ་མ་དང་ཐབས་ཤེས་དུ་མ་དག་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱི་ནང་དང་
 རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱི་ནི་དེ་དག་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་སྟོགས་མང་བས་འགལ་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་
 འོ། །དེ་ཡང་སང་པའི་གནས་སྐྱབས་ཟད་པ་ལས་དབྱེལ་བར་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སྐྱེའི་
 གཟུགས་རྣམས་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་པ་སྟོས་པ་ནི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྟོ་བ་པོ་སྟོང་
 གཟུགས་སྐྱེལ་སྐྱེ་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུའོ། །ཅེས་པ་ནས། འདི་ནི་འདིར་མ་ཟད་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་སྐྱེ་གཅིག་བྱ་ལས་སྐྱེ་གསུམ་སྟོ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡང་སྐྱུར་འོ། །གཞན་རང་དག་ཉི་མ་དཔལ་
 གྱི་རྒྱལ་ཏོལ་རྗེས་རྒྱོས་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་
 དང་མཐུན་པར་གཟུགས་རྣམས་སྤྱི་ཆོགས་ཀུན་དུ་སྟོན། འོར་བུ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་འོར་
 བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དབང་བསྐྱུར་བའི་དོན་དུ་བདེ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མཆོན་པའི་རིན་ཆེན་
 ཏོག་ཅེས་ཟེར་ཏེ། སྐྱེ་དང་སྐྱབས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མེད་པའི་གཏམ་གྱི་དཔེར་བུའོ། །བཞི་པ་
 བྱི་དེ་ལྟར་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཅེས་པ་ནས། ཞེས་པ་རྣམས་པ་བཞིའོ། །ཅེས་པའོ།

བཞི་པ་ལ་བཞི། གཙུག་པོས་ཕྱང་པོ་ལྷ་དག་པའི་སངས་རྒྱལ་ལྷ་སྟོ་བའི་ཚུལ་དང་། གཙུག་
 མོས་ཁམས་ལྷ་དག་པའི་ཡུམ་ལྷ་སྟོ་བའི་ཚུལ་དང་། གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 དག་པའི་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྤང་སྐྱེ་བཞི་
 གསུངས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་གཅིག་བྱ་འདི་ནི་སྤྲུལ་ཆེན་
 སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུས་མཐའི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ་ནག་པོའི་ཉི་དུ་ཀར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་།
 ཅེས་པ་ནས། རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྟོས་པའོ། །ཅེས་པ་ནི་དོར་སེམས་ཀྱིས་བདེ་མཆོག་དོར་སེམས་

སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་གཙུག་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་དེས་རིགས་གཞན་བཞི་སྒྲོམ་པའི་
 ཚུལ་ཡང་ཚོངས་པ་རྣམས་སྒྲིན་པའི་དོན་དུ་ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱུ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པ་པོའི་
 བར་ཏེ་གོ་སྤྱོད། ༤༠། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཞེས་ལམས་ལྷ་གསུངས་པ་ཅེས་པ་ནས། བདེ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་
 གྲུབ་པའོའི་བར་ཡང་འདྲིར་ཐ་མལ་པའི་ཞེ་སྤང་ཟད་པའི་ཞེ་སྤང་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 དུ་བྱིན་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་བཞི་ཞེ་སྤང་ཆེན་པོའི་རིགས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ་པན་ཚུན་འདུ་བ་
 དང་། སྐབས་འགར་དོན་གཅིག་པར་བསྟན་གྱི་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་ཁྲབ་པར་
 བསྟན་པ་སོགས་སུ་མི་གཟུང་ལ་ལྷག་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཅིག་དུ་འབྲེས་
 བར་ཅེས་པ་ནས། ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཅེས་པའི་བར་ལ། ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་དག་པའི་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་ལས་དབང་དང་དེའི་བྱ་བ་དག་པའི་ཁོ་བོ་ཁོ་མོ་
 རྣམས་གཙུག་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོན་དེ་གོ་སྤྱོད། །བཞི་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཅེས་པ་དཔེ་དང་
 འབྲེལ་གང་དང་ཡང་སྤྱར་རྒྱ་མེད་པས་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལས་དེ་སྐད་དུ་ཞེས་ལུང་ལུངས་འབྲེན་
 པའི་ཆོག་དུ་བསྐྱར་རྩི་བའམ་ཡང་ན་འདྲིར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཞེས་
 པའོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བདེ་མཆོག་ཉུང་དུ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ལྷ་བཅུ་པ་དང་། མཛོན་བཛྲོད་ཀྱི་
 ད་དུག་པ་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་ཞིང་སྟོང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་
 གཞན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བྱིར་ཐམས་ཅད་ཕྱག་དང་ཞབས། །ཞེས་སོགས་བྱངས་སོ། །འདིའི་དོན་རྒྱུད་
 གཞན་དང་འགྲེལ་པ་དག་གི་དགོངས་པ་སྤྱི་ཙམ་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱག་ལྷ་བྱ་གཅིག་གིས་ཀྱང་
 མཛོད་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདྲིར་ནི་གཙུག་པོའི་ཕྱག་ཞབས་སོགས་ལྷ་ཞལ་
 ཕྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཛོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པས་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་ཅོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་
 བཟང་པོའི་འགྱུར་མ་བདེ་ཞིང་། གོང་དུ་བྱངས་པའི་དཔེ་མ་དག་པ་འབྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་འདིའི་དོན་
 གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་འབྲེལ།

དེ་བཞིན་དུ། བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ། ཅེས་པ་ནས། མཆོན་ཡང་དག་

པར་བརྗོད་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་དོ་ཅེས་པ་ལ། ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སྔ་མའི་དོན་
 བློ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱང་རིག་ཅིང་གཞན་ཡང་རིག་ལ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅེར་རིག་པའམ། ཡང་ན་བདག་ཅེས་པ་སྤྱོད་པ་ལོ་དང་གཞན་སྤྱོད་པའི་
 ལྟ་རྒྱུས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་རྩལ་ཏེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་པ་ཀྱུན་ལ་བན་པ་
 འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་ལས་འདས་པ་མཛད་ཅིང་ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་སྤྱི་སྒྲུབས་
 སུ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ། །ཆེགས་བཅད་བྱི་མ་མཆོག་མི་འགྲུར་དུ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུབ་
 ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱས་པར་རྟོག་པའི་སྒོམ་མི་བྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ཀྱང་འདིར་ནི་འབད་ཙེལ་གྱི་
 རྒྱུ་རྟོག་མི་མངའ་བའི་མཛད་པ་ཟད་པ་མེད་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དག་པ་གཉིས་
 ལྟ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་དམ་པ་ཟད་མི་ཤེས་ལ། སྤྱི་མི་ལྟར་བའི་སྒོ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་
 པའོ། །ཅེས་པའི་དོན་ནོ།། ༤༡

གཉིས་པ་སྤྱི་དེ་དག་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱི་རོལ་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་གནས་བཤད་པ། བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་བཞུགས་པའི་གནས་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བཞུགས་པ་པོའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཁུངས་
 དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བཞུགས་ས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་པོ་སྔ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདིར་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་ལ་སོགས་པས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཐོག་མར་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་ཁམས་རགས་པའི་ཕྱང་པོ་
 ལྟ་འཇིན་པ་དང་བྱེད་མེད་ཀྱི་མངལ་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་དུ་རྒྱུད་ལྟེ་སོ་སོར་དོ་རྟེ་བཅུན་མའི་རྟ་གཞེས་
 གསུངས་པ་རྒྱུས་ཀྱི་བཅུན་མའི་རྟ་གཞེས་ཡུམ་གྱི་མངལ་ཏེ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅེ་
 བ་ཡིས་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་པོ་ཆོས་སྤྱོད་ཅུ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་མཐོང་བ་རྒྱུས་པར་མ་བསྒྲུབས་ཤིང་སྤྱོད་དེ་
 དག་མཐོང་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་མིན་པ་རྒྱུས་སྤྱོད་པའི་སྤྱད་དུ་འདིར་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་པོ་
 བློ་ལས་སྤྱོད་མཐོང་བའི་མི་རྟག་སོགས་གོམས་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྤྱོད་པ་ཅུ་སྟེ་སྤྱོད་དུ་དེའི་རིམ་པ་
 དང་པོ་སོགས་སྤྱོད་མ་བཟུང་བ་ནི་འདིའི་ཐ་མལ་པར་མི་བཞག་ལ། དེས་ན་གཞུགས་བཞུན་མཐོང་

བ་སྐྱ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་མཐོང་མི་མཐོང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ཡང་འབྲེལ་ལོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས་པ་གང་ཕྱིར་དོ་རྗེའི་སྐྱའི་ལུས་དང་
ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཁམས་རགས་པའི་སྐྱ་གཟུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་མྱ་ངན་འདའ་
བའི་ཚུལ་སྟོན་པར་མཛད་ན་ཚུ་གིང་སྟིང་པོ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་འཆི་བ་ལ་སེམས་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་སྟེ་མི་འཆི་བར་འཛིན་ཅིང་སྐྱ་བ་རྣམས་སྟིན་པར་བྱ་བའི་སྤྱད་དུ་ལོ།། ཁམས་
རགས་པ་གཟུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ལ་རགས་པའི་དུལ་མེད་པ་མིན་ལ་རགས་པའི་དུལ་དང་
ལྷན་པའི་སྐྱ་དེ་བེམ་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས། འདི་
ནི་རང་སེམས་སྤང་བ་ཞེས། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །ཅེས་བ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་ལ་
རྫོགས་རྟགས་དང་བཅས་པའི་མེད་ལུས་ལྟར་སྤང་བའི་ཆ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་
ཐ་མལ་བ་མཐོང་བའི་ལས་ཅན་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་
མཐའ་གཉིས་སུ་མ་སྐྱར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་བྱལོ།།

སྤྱར་ཡང་གཅོང་མའི་གནས་ལ་སོགས་པར་དེ་དག་གི་ལུས་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་ཉིད་དུ་ཀྱང་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་རང་གི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་གི་གོ་
འཕང་དུ་འཛིན་པའི་ར་རྒྱལ་གཙོ་བོར་ཉམས་པར་བྱའོའི་སྤྱད་དུ་སྟེ། དེར་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་དང་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་བསྟན་པས། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྟ་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་འདིའི་ཚུལ་ལས་
ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱང་སྤྱང་བའི་དུས་ཉེ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་ཐག་བཅས་ཀྱི་ལུས་འདོར་
བའི་བྲབ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྐྱ་དང་གསུང་གི་མཛད་པ་
བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟིན་པར་མཛད་དོ།། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཁྲ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ལས་ཀྱང་། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་རབ་ཞུགས་པ། མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུག་པ་ཅན། དམ་
ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་སྤྱར་འཛིན་ལས་ལྷོག་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༠ ཞོག ༤༤༡ ཟླང་། ༤

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༠ ཞོག ༤༥༩ ཟླང་། ༡༤

གནས་གཙང་མ་རིས་ལྟ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟག་གནས་པར་གསུངས་ལ། དེར་
སྐྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དག་རང་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པས་རེ་ཞིག་རང་རང་
གི་ལམ་གྱིས་སྦྱོན་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་དག་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དང་དེ་ནས་སྟགས་གྱིས་སྦྱོན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ས་བཙུ་བ་
གནས་གཙང་མ་དེར་འཁྱུངས་པ་དག་ལམ་འདིའི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། འདོད་
ལྟ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ས་བཙུ་བ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་མཛད་པ་རིས་པ་ལྟ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་སོགས་སུ་བལྟ་བར་
བྱའོ། །གང་ཞིག་ཨེ་ཡིག་གིས་མཆོན་པ་ཆོས་སྐུ་དང་མི་ཡིག་གིས་མཆོན་པ་གཟུགས་སྐུ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཆོས་སྐུ་དེ་ནི་མཆོག་གི་སྐུ་དེ་མཐོང་དུ་བྱང་བའི་ངེས་
པ་ཅན་རབ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐུ་
བཞི་བ་ལྟར་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་བསྟན་པས་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་
དགོད་པའི་སྦྱད་དུའོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཆགས་བྱལ་དང་
ཆགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡང་གོ་བར་བྱས་ལ། འཆད་པ་པོ་སྟེ་མ་པལ་ཆེར་ནི།
ལས་སུ་མི་བྱ་སྐྱ་མི་བྱ། །དེ་ཆེ་ཤིང་བཞེན་གནས་པར་བྱ། །ཅེས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཐོང་བྱ་ཟབ་པ་དང་མཐོང་བ་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཟུགས་
སྐུ་གཉིས་དང་ལྟའི་མིག་ན་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་དགོས་ཏེ། ལྟགས་མཐུན་གྱི་ལུང་འགོད་པ་ན་སྐུ་
གསུང་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་ཆོག་བྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟུལ་ཆོགས་པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་དང་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནི་མཐོང་བར་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདིར་
ད་ལྟར་བར་མ་བཟད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཤེས་བྱ་སྐུ་དང་གསུང་གཉིས་པོ་ནི་སྟོང་པའོ། །དེ་
གཉིས་མཐོང་བ་ལྟའི་མིག་དང་ན་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བ་སྟེ་དང་པོ་མཐོང་བྱ་ཤེས་བྱ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པ་ད་ལྟར་
པའི་སྐུ་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། གསུང་ཉི་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་མཐོང་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༡ ཞོག ༤༩༣ ཟེང་། ༡༣

བྱེད་མིག་སྣ་སོགས་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཅིག་ཅར་མཛོན་སྤྲུམ་མཛོང་བས་
 རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དང་། དེ་སྐད་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དེ་སྐད་དུ་
 གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་མཆོན་བཟོད་གྱི་ཆེག་འདི་དག་མཆོག་མི་འགྱུར་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་དུ་མ་དང་། གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཅིག་ཅར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་མཛད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བངས་ཏེ་སྐབས་དེར་བཤད་པར་བྱའོ། །༥༩

གཉིས་པ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་བཞུགས་པའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་
 དོན་དང་། རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་སྒྲེང་གཞིའི་དོན་གྱི་བཞུགས་པའི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 མཛོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དགྲ་བཅུ་ཅ་གཉིས་
 གྱི་རྗེས་ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བཅོ་ལྔ་ནི་གོ་སྟོའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོན་
 པའོ། ཅེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་འགྱུར་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྟོའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིའི་བཞུགས་
 རྒྱུ་ལ། ནང་དང་གཞན་གྱི་བཞུགས་རྒྱུ་ལ། འབྲས་བུའི་བཞུགས་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཕྱི་
 ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དེ་གསུམ་དུ་གནས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་
 ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་ལ་བཞུགས་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་བཤད་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་དུས་གསུམ་
 གནས་གསུམ་དུ་བཞུགས་སྟོན་པ་གསུམ་དུ་འང་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྐར་
 ཏེ་བཤད་དགོས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣ་ཆོགས་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འབྲས་བུ་དུས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་སྐར་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཕྱི་ནི་དེ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་སྣ་
 ཆོགས་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་ལ་ཕྱོགས་སྟེ་ཅམ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནང་གི་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། གཞན་གྱི་བཞུགས་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་
 ནི་མཆོག་གི་ལུས་ཞེས་པ་སྤྱབ་པ་པོ་ཁམས་དུག་རྫོགས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལུས་
 ཏེ་ལམ་ཞུགས་ཡན་ཆད་གཞན་ལ་སྐར་དགོས་པས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་གང་ཐག་དེ་ལྟ་བུ་
 དབང་བསྐར་བ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སོགས་གྱི་ཆེ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་

ཀྱི་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་དང་དམ་ཆོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་དུ་མཆོག་གི་ལྷས་ལ་སྒོག་གི་རྒྱང་འཕོ་བ་
 བཅུ་གཉིས་ནི་རབ་དུ་རྒྱ་བཤོ། །ལྷས་ཀྱན་ལ་ཁབ་པས་ཁབ་བདག་གི་སྟེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 ཐེག་ལེ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུག་གི་རྩ་འདབ་དག་ལ་བཞུགས་པར་རབ་གྱུར་གང་
 ཡིན་པའི་གནས་དེ་ལ་ནི་དོ་རྩེ་བཅུན་མོའི་རྩ་ག་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ལ་གཞན་དུ་བསྟུན་པས་རྩེ་རྩེ་
 བཅུན་མོའི་རྩ་ག་ལྟར་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥༣། སྐྱབ་བ་པོའི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་
 ལ་རང་གི་སྐྱ་སོགས་འཇམ་བའི་སེམས་བཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྩེས་སུ་འགོ་སྟེ། གཉིས་སྤང་ཅན་
 ཀྱི་ཤེས་པས་རང་གི་གནས་ཆོད་རི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཡང་ཡིད་
 འཇུག་པ་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་བཞུགས་ཚུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་འབྲས་བུའི་བདེ་ཆེན་ནི་སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
 གནས་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཟག་གི་ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་གནས་པས་མཆོན་པའི་མཆོག་དུ་བདེ་
 བདེ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱང་ནི་
 སྤྲ་མ་ལྟར་བཞུགས་པའོ། །དེ་ནི་ལམ་ལ་འབྲས་བུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་ཀྱི་
 སྐྱ་གཞན་ལ་སྐྱ་འདྲིན་པའི་སེམས་གཞན་གནས་པ་ནས་ལམ་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱ་གསུང་
 ཐུགས་གནས་པའི་བར་གྱི་སྐྱ་བས་མ་སྐྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་གཅིག་ལུ་རྩེ་རྩེ་ཅན་བཞུགས་པ་པོ་
 འབྲས་བུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་འཁོར་གྱི་ལྷའི་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་
 དང་ཡུལ་ཅན་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་དང་ཁམས་དང་ཕྱང་པོ་སྟེ་དེ་གསུམ་རྣམས་དག་པའི་
 འབྲས་བུའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱོར་བའོ། །འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་གསུམ་དང་ཕྱི་ནང་
 གཞན་གྱི་གནས་གསུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྤིད་པ་གསུམ་
 དུའང་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མའི་དོན་གྱི་སྤྱད་དུའོ། ༥༤། འདི་དག་པལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་མཁས་
 པའི་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་བརྒྱ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་བཞོད་པ་ནི་དགོས་པ་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་སྐྱེད་གཞིའི་དོན་གྱི་བཞུགས་པའི་གནས་བཤད་པ་ནི། པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པའི་མདོར་འདི་སྐྱད་བདག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་གཞི་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་

འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཏུ་མདོའི་ཐོག་
མར་བསྟུས་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིན་ལ། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་ཏུ་
གསུངས་པའི་སློང་གཞིའི་ཆོག་ཀྱང་སྔ་མ་དང་འབ་བར་མདོན་ནོ། །སླ་མེད་ཀྱི་ཙྰ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་
འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ཏུ་
རང་འགྲེལ་མཛད་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་འཛོག་དགོས་ལ་སླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུད་ཏུ་བཀའ་བའི་སློང་གཞིའི་དོན་རྣམས་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་གྱི་ཆོག་དེའི་སྤྲེལ་བཞིན་ཀྱི་དོན་
དང་འབྲེལ་བསྟན་དང་དོན་ཀྱིས་ཐོབ་པར་གཏང་མི་འཛོག་གི། །སླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་འགའ་ཞིག་དེ་
དག་གི་དགོངས་གཞིའི་དོན་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་ཡོད་དོ། །

རྒྱུད་ཀྱང་ཀྱང་གྱི་སློང་གཞིའི་དོན་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་རྗེ་སློང་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས་
རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་ལ་སྤྱི་རྩེ་བཞིན་པའི་བྱང་དོན་ཏུ་བཤད་ན་ནི་སྤྱད་
པ་པོ་དང་སྟོན་པ་པོ་གང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཆགས་པས་དགོངས་པས་བཤད་པ་གཞན་
ཀྱི་ངེས་དོན་ཀྱིས་བཤད་དགོས་པར་གསུངས་ནས་དེའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་
ངེས་པའི་དོན་ནི། ཨེ་ཡི་རྣམ་པ་མཛེས་པ་གང་། །དབུས་སུ་པི་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །བདེ་བ་
ཀྱན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཉོག་། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །རྗེ་རྗེ་
སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་བདག་སྟེ་སྟོན་པ་པོ་བདག་གོ། །ཐོས་པ་ནི་མཆོད་པའི་བདག་གིས་ནི་བདག་
ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དུས་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མདོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགོངས་པས་བཤད་པའི་
བྱང་པོ་ལྟའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་བཙུན་མོའི་ཟླ་ག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་མོ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་རྣམས་ཏེ་དབུགས་འབྱེན་པ་དང་སྤྱད་པ་དང་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཅིག་དང་གཉིས་
དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་ལྗེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །སྤྱི་པོ་དང་། དཔལ་བ་དང་། རྟོག་
མ་དང་། སྟོང་ཁ་དང་། རྟེ་བའི་པར་རྣམས་ལའོ། །ཟླ་ག་ནི་རྟེ་བ་དང་། གསང་བ་དང་། རྗེ་རྗེ་ལོར་

བྱ་རྣམས་སུ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་གསུམ་གྱིས་གནས་ཏེ། དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གོ་ལྗོག་པས་རྡོ་རྗེ་མོར་བྱ་དང་གསང་བའི་བར་
ནི་ཡོན་ཏན་ཟད་ལ་ཉེ་བ་དང་། སྤྱིང་ཁ་དང་། སྒྲོག་མ་དང་། དབུལ་བ་དང་། སྤྱི་བོར་ནི་ཡུལ་ཟད་
དེ། དེ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་པོ་དང་
ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་བ་དང་བུལ་བ་ནི་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྒྱུད་ཆོག་འདི་གཉིས་ཆོག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཡང་དོན་གྱི་གཙོ་
པོ་གཅིག་པས་འདི་གཉིས་རགས་པར་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་དག་ལས་འདི་
སྐད་བདག་གིས་ཐོས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཨེ་
ཨྱི་གྱི་དོན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། ཨེ་ཡི་རྣམ་པ་མཛེས་པ་ནི། ཅས་པ་ནས།
ཅས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བར་ཏེ་ཨེ་བྱ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་ཨྱི་རྒྱུ་པོ་གནས་པས་མཆོན་
པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་དུ་གནས་པ་
དང་འབྲའི་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ཨེ་ཨྱི་གྱི་སྐད་དོད་འདི་སྐད་ནི་འདིར་ཨེ་དམ་གྱི་སྐད་དོད་འདི་ལྟར་དུ་གསུངས་ཏེ། དེའི་
དོན་ཡང་བདག་གིས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འདི་ལྟར་ཅས་པའོ། །བདག་གིས་ཐོས་པ་གོང་གི་
འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབའ་དེ་ཉིད་བདག་སྟེ། ཅས་པ་ནས། བདག་ཉིད་ཀྱིས་
སོའི་བར་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཅམ་མིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྟོན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། འདིར་བདག་གིས་ཤེས་པ་སྟེ་ཅས་པའི་དོན་
ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །སྤྱིང་འགྲེལ་གྱིས་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དཔྱད་པ་མཛད་
ཀྱང་རྒྱུད་འདིར་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་ལྷ་ག་ལ་ཞུགས་པ་སྟོན་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན་རྡོ་རྗེ་
ཅན་གྱིས་ནི་སྟོན་ལམ་དུས་སུ་ནི་གཏུམ་མོའི་མེས་སྤྱི་བོའི་རྒྱ་བ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལས་སྤྱི་བོ་
ནས་གསང་བའི་བར་འཁོར་ལོ་དུག་གི་བརྒྱའི་ལྟེ་བར་བབས་པ་སྟེ་དེ་ནི་བྱང་མེད་ཏེ་རྡོ་རྗེ་བཙུན་
མོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་གའོ། །དེར་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཐེག་ལའི་གྲོལ་བ་སྟེ་འཛགས་པའི་དགའ་བ་དང་
པོ་གསུམ་གྱི་མཐར་ལྷན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བས་མཆོག་གི་བརྒྱ་མོར་བུའི་ཅ་འཁོར་གྱི་འདབ་མའི་

དབུས་ལ་འཕོ་མེད་དུ་གནས་པའོ། །ཞེས་བ་སྟེ་དོན་དེ་སྟོང་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་
 ཆོས་གཞན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཏེ། ཅེས་བ་ནས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་རོའི་བར་ཏེ། དོན་ནི། དབུགས་འབྱིན་སྤྲད་འབྱུང་བ་གསུམ་ནི་འགྱུར་གྱིས་མ་ཐོན་པ་འདྲ་སྟེ།
 རྣམ་མཁའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུར་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་སུ་བྱ་དགོས་ལ། ཡོན་ཏན་གཅིག་
 རྣམ་ལྟའི་བར་གྱི་འཇག་བཅས་ཀྱི་ཁུ་བ་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱ་རྣམས་ལ་གནས་པ་དང་། ལྟེ་
 གསང་ནོར་བྱུར་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་འཇག་བཅས་ཀྱི་ཁུ་བ་གནས་ཏེ། སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བྱུརི་བར་
 གྱི་ལྟེ་བའི་བརྒྱ་རྣམས་ནི་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་རྟ་ག་དང་དེར་འཇག་བཅས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་གནས་
 པ་ནི་བཞུགས་པའི་དོན་ཏོ།།

གོ་ལྟོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུགས་མཐུན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་གོ་ལྟོག་པ་ནི་ལུགས་ལྟོག་དང་།
 གཡོ་བའི་བདེ་བ་གོ་ལྟོག་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེ་རྒྱ་ཉིདེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུ་བ་འཇག་པ་ཟད་པར་
 གྱུར་པ་ལས་མི་འཕོ་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་དགའ་བ་བཞིར་འགྱུར་བའོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཅ་འཁོར་ལོ་དུག་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཉིདེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་འཇག་བཅས་ཀྱི་ཁུ་བ་དང་འཁོར་
 ལོ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་དེ་དང་བྲལ་བའི་མི་འཕོ་བའི་ཁུ་བ་ལ་ནི་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོའི་རྟ་ག་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཡང་བཞག་གོ། །འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་མེད་
 བ་ལས། བདེ་བ་ཅན་དང་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲེ་བྲག་པའི་མིང་གིས་གྲང་
 གསུངས་སོ། །ཞིང་དེ་གཉིས་སུ་འཇག་བཅས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་རབ་རྒྱ་
 ལུགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །རྟུང་པ་དེའི་དོན་
 སྟོང་འབྲེལ་གྱི་གང་གིས་བསྟན་པ་ནི་དུས་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སོགས་ཏེ་གོ་སྟའོ།། ༤༥

གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
 སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་མཇུག་པ་པོའི་རྣམ་དག་བཤད་པ་དང་། ཁྲོ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་
 སོགས་ཀྱི་མཇུག་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་འཕྲིན་ལས་སྤྱིར་བཤད་པ།
 གསུང་དང་སྤྱིར་འཕྲིན་ལས་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ། རྡོ་རྗེ་བཞེད་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱ་མར་རང་རང་གི་སྟོང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བཞག་པའི་ནི་སོགས་

ཀྱི་ས་པོན་གང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་¹དང་། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བག་
 ཆགས་གསལ་བར་སང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་མཐུན་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་མེད་བདག་
 པོར་གནས་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་ཞི་བའི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་མཐོང་སྟེ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་སྟོན་
 ལས་སྟེ་འདུན་པ་དང་ལས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གསུང་དང་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་མདོར་བསྡུན་པ་དང་། གསུང་དང་
 སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་
 སེམས་ཅན་དུ་མ་རི་སྟེད་པའི་སྐད་ཀྱི་གངས་ནི་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་བསམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་རང་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་སྟོན་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ལ་འཕྲིན་ལས་རབ་དུ་འཇུག་གོ། །ཁྱིམ་ན་
 གནས་པ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྤྲད་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པ་ཡང་
 དག་འཛིག་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། བསོད་སྟོམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱ་དུ་གཤེགས་སོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་
 ཅིག་གོང་ལོག་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་རྣམས་སྤིང་གསུམ་ཀུན་ནས་དྲང་བ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་
 ནི་ལོག་དུ་དེ་རྣམ་སྤྲང་ཉིད་ལ་བཤད་པས་འཕྲིན་ལས་སྐྱེའི་སྐབས་དང་མི་འབྱོར་རོ། །^{༤༦} གཉིས་
 པ་ལ་གཉིས། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་ལྟ་མིན་རྣམས་དང་། ཅེས་པ་ནས། ལྟ་ཡི་སྐད་ཀྱང་མ་ཡིན་
 རོའི་བར་ལ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་མཁུན་པའི་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་བྱང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་། སྤིང་
 པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་ལས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལ་ཐོག་
 མར་འགོད་ཅིང་རིགས་མཆོག་དང་ལྟན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདེ་མཉམ་འབྲས་བྱ་སྟེར་བའི་གསུང་ནི་
 ལེགས་པར་སྐྱར་བ་ལྟེན་སྐད་ཉི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་གོ་སྟོན་པོ་སྟེ། ^{༤༧}

གཉིས་པ་ནི་མཁས་རང་བ་དག །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་སྐུ་ལ་དང་སྐུ་མ་ནི་སེམས་
 ཅན་ཐ་མལ་བས་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྤང་བོ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་བྱ་མིན་ནོ། །སྤང་བོ་ལྟག་མ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གི་
 སྐུ་ལ་བ་མི་མཁུན་པའི་སངས་རྒྱས་བཞག་པར་དགའོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་སྤངས་པ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༤ བསྐྱེད་པའི་ཞིང་དང་།

བསམས་ནས་ངེས་ཚིག་གང་ཡང་མི་འདུག་པའོ་སྟེ་ན་ནི་སྤྱུལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རི་ལྟར་
རུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤངས་བས་ཡུལ་མི་མཁུན་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་ཀུན་མཁུན་
ཡེ་ཤེས་ལྟོག་བ་ཐ་དད་བ་ཅམ་ཏུ་ཐད་བས་སོ། །ཕྱང་པོ་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤྱུང་ན་
ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མཁུན་པའི་སྤྱེད་ནས་རི་ལྟར་བ་དང་རི་སྤྱེད་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
གཉིས་ཀྱི་དོར་གཉིས་སྤང་ཡོད་མེད་དང་། སྤྱི་ཆོ་གཟུགས་སྤྱུང་དང་། དག་བ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་
རིམ་བ་བཞིན་འདྲིག་དགོས་སོ། །

དེས་ན་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་མིན་བ་ཞེས་བ་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གཞུ་
ནི་རི་བཞིན་ཉིད་དུ་འོད་བར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་གངས་དང་ཆད་འདི་ཅམ་མོ་ཞེས་རྟོགས་བྱ་མིན་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གཞུ་ནི་འཇའ་ཆོན་ཏེ་དེ་དང་
འབྲ་བར་ཞིང་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་དང་ལྷན་པའོ། །དག་མ་དག་གི་ཞིང་མཐའ་དག་ཏུ་སྤྱི་རི་རྣམ་བ་
དང་བྱ་བ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་སྤྱས་དང་བཅས་
པའི་སྒྲོབ་མ་དག་དང་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སེམས་གཅོང་མ་ལ་སྤྱི་རི་རྣམ་བ་སྤྱང་ཞིང་
འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་བར་རབ་ཏུ་ཞུགས་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་
ཀྱང་། དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཅོང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་
སྤང་།¹ ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

འདི་ནི་སྤྱེས་ཆོས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་འདིའི་དོན་ལ། ཁ་རང་། རོལ། རོལ་འབྲང་ཅིག་
འདི་ནི་སྤྱེས་ལྟར་སྤང་ཡང་མ་སྤྱེས་པའི་ཆོས་ཏེ་དཔེར་ན་རྩ་དྲུང་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་སྤང་བ་
བཞིན་དུ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱེས་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱེས་བར་འབྲུལ་བའོ། །ཅེས་ཟེར་ཞིང་རྣམ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་
སྤྱེ་ཞེས་བ་སྤྱུང་དང་གསུང་གི་རྣམ་འབྲུལ་དང་རིང་བསྐལ་ལ་སོགས་བ་སྒྲ་ཆོགས་བ་ཞེས་ཀྱང་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་རི་སྤྱུལ་བ་འདི་དག་སྤང་བ་པོའི་ནང་ཆོན་དུ་རྒྱལ་
བ་དང་བཅས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་གསུངས་ལ་རྣམ་པར་སྤྱེ་མ་སྤྱས་པའི་བྱིར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་བས་སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུལ་བ་སྤྱེར་བ་མཆོར་ཆེ་ལ། སྤྱུང་དང་གསུང་གི་རྣམ་འབྲུལ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༠ ཞོག ༤༦༩ ཟླ་ ༡༩

དང་རིང་བསྐལ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་འབྱུང་ལ་རྟག་པའི་རིང་བསྐལ་ནི་
དེ་ལས་ཀྱང་ངོ་མཆར་རོ།།

ཡང་གཞན་རང་དག་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
གདུལ་བྱ་དག་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་དང་། མ་དག་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
སོགས་པ་དང་། སྐྱེ་གདུང་རིང་བསྐལ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཏེ་ཞེས་
སོགས་སྐྱེ་བ་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་ལ་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། དབང་ཤེས་ཆོད་
མ་ལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་དངོས་པོ་སྣང་བ་གནས་ཆོད་དེར་
བྱུང་བ་རྣམས་ལས་དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་མི་འཐད་དོ། །མ་དག་
པ་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་སྣང་བའི་ཆ་གཟུགས་སྐྱེ་དེར་མ་བྱུང་བ་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
ཆོ་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་ཅི་ལྟར་སྤྲོ་བ་ལས་གཞན་གྱི་ཡུལ་མིན་ལ། གང་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་མ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་
གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དག་གིས་རེག་གོ། །ཆེགས་སུ་བཅད་པ་འདི་མཆོག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་
མདོར་བསྟན་སུ་རྟུལ་མ་བསགས་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བྱེད་དུ་བྱངས་སོ།།

དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་དང་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བ་ནི་སྣང་མཁན་དང་སྣང་གཞིའི་དབང་གིས་
སོ་སོར་འཛོག་དགོས་ལ་སྣང་མཁན་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་སྣང་གཞི་གང་ཡིན་ཀྱང་འབྱུང་བ་སྟེར་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སྣང་ཅམ་འཛོག་ཀྱང་འབྱུང་བ་མི་འཛོག་ལ། མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་སུ་འཛོག་པ་ཡང་
རྟུལ་ཆོགས་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་ལྟ་མིའི་འགྲོ་བར་མ་སྐྱེས་པར་སྣང་བ་སོགས་སོ། །སྣང་མཁན་
ལྟ་མི་རྣམས་ལ་ནི་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བརྟན་པའི་ཆེ་སྐྱེ་འདི་ནི་ལྟ་མིའི་འགྲོ་བར་མ་
སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཡིན་ཀྱང་། ལྟ་མིའི་འགྲོ་བ་འདིར་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་མཆོན་ཉིད་པ་
བཞེད་པར་འབྱུང་བ་སྟེར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་དྲུང་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཆེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་
ན་གྱིས་པ་རྩུང་དུས་ཆེ་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།། ༢༩

གསུམ་པ་ནི་རྒྱལ་བ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱི་ལོ་རྗེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལྟ་དང་ཡུལ་
ཅན་མིག་སོགས་ལྟ་གནས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་
པ་སྟེ་བཟོད་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནི་གོང་དུ་ཀྱན་ནས་ལག་

བ་ཀྱང་པའི་མཐའ་ཞེས་སོགས་བྲངས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །གསུང་གི་དོ་རྩེ་སེམས་
 ཅན་གྱི་གྲངས་རྩི་སྟེང་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་སྟོང་སྟེ་བསམ་བ་དང་མཐུན་པར་རང་
 རང་གི་སྐྱད་ཀླམས་དག་གིས་ཆོས་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དོ་རྩེ་ཅན་དུས་འཁོར་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་དོ་
 རྩེ་སེམས་ཅན་ཀླམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་མཐའ་དག་པའི་ས་ཀྱན་ཁྲབ་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་གནས་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མ་ལུས་བ་རྒྱབ་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་
 དུལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོས་ལུས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཁྲབ་པ་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སོ། །

མཁས་རང་བ་དག །འགྱུར་མེད་ལྗེ་ཅེ་མོ་ཡོད་པས་དོ་རྩེ་ཅན་སངས་རྒྱས་སྤྱགས་ཀྱི་
 དོ་རྩེ་ནི་ཆ་མེད་པ་དང་ཀྱན་རྒྱ་འགོ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཀླམས་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཉིད་མཐའ་དག་པ་སྟེ་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་
 གནས་པའོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་གསུང་བ་པོ་བཟང་ཡང་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཀྱན་འགོ་རྟག་ཁྲབ་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གྱི་ཀླམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་པའི་བྱུབ་མཐའ་བྱ་མ་ཉམས་
 པར་འོངས་སོ། །རྩི་མེད་ཞོར་བྱ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ཤེས་བྱ་ཀླམས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཛིན་བྱེད་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་ལ། འདི་དག་འཕྲིན་ལས་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་དོ་རྩེ་སྤྱ་མ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་
 ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་འཕྲིན་ལས་ནི་སྤྱགས་དོ་རྩེ་འཕྲིན་ལས་དང་རིགས་
 མཚུངས་སྒྱུར་ན་རིགས་ཁྲད་པར་བར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་སྟེ་རུང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་ལ་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་སོ། །༤༤

གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་པོའི་ཀླམ་དག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་
 སྤྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་དག་པ། ལྷ་གཞན་ཀླམས་ཀྱི་དག་པ། དག་པ་སྤར་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱེ་
 ཞིང་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཆད་མེད་བཞི་ལ་བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མིན་
 བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་པར་ཕྱིན་བརྒྱུ་ལ་ཡང་འཛིན་སྟེ། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ལ་གཞན་
 འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་དུལ་ཀླམས་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་དབང་
 པོ་སོ་སོས་འོངས་སྟོན་པ། དབང་པོའི་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་བདེ་ཆེན་

གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་ཉིད་རོ་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་བྱུག་དང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
བཞི་རྣམས་ནི་རྒྱས་མ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་སོ། །རྒྱས་མ་བཅུ་
པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་གཙོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ནག་མོ་འབར་མའི་ཡབ་ལ་སོགས་པ་བཅུར་གྱུར་
པའི་དག་པ་ནི་མཆོག་གི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བའི་བྱམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་ནང་གི་
བྱང་སེམས་བཅུ་རྣམས་སོ། །

སྐབ་ལེར་ཤར་གྱི་བྱམ་པ་གཉིས་ཁྲག་འགགས་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཤིང་དག་པའི་
སྐབས་སུ་བྱམ་པ་བཅུ་བདུད་ཅི་གཞན་བཞི་བྱང་སེམས་ཏེ་ལྷ་དག་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་
གོང་རྣམས་སུ་བྱམ་པ་བཅུ་པོའི་ནང་ན་གང་གནས་མ་གསུངས་ལ། འདིར་མཆོག་གི་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་གང་བར་གསུངས་ཤིང་ཡང་སྐབ་ལེར་རྒྱས་མ་བཅུ་སྟེང་ཁའི་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱང་བརྒྱད་ཨ་ཐ་རྒྱ་རྒྱ་དང་དྲུང་ཅན་མའི་རྒྱང་བཅུ་དག་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱང་དང་བྱང་སེམས་
གཉིས་ཐབས་ཤེས་སུ་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས་རྩ་དེ་དག་གི་བྱང་སེམས་བཅུ་ཆོན་གཅིག་
ནི་རྒྱང་བཅུ་པོ་དེ་དག་གི་ཐབས་སུ་འོང་ལ། བྱམ་པ་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་
གཞན་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཆེ་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་སེམས་བཅུ་ཆོན་གཉིས་སྦྱར་བས་དེའི་ཕྱིར་
བྱམ་པའི་བྱང་སེམས་བཅུ་པོ་ལ་ནི་རྒྱས་མའི་ཐབས་སུ་འཛོག་པ་དང་རྒྱས་མ་བཅུའི་ཡབ་དང་
དག་པ་སྦྱར་བའི་སྒོ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྟོ། །ཁ་དོལ་ཅིག་རྒྱས་མ་
དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ནི་བྱམ་པ་བཅུའོ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་རྒྱས་མ་བཅུ་བྱམ་པ་¹དག་པའོ། །ཞེས་
ཀྱང་ཐེང་མོད། རྒྱས་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་བྱམ་པ་བཅུར་འཛོག་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་མི་
སྣང་ཞིང་རྒྱས་མའི་ཐབས་གང་ཡིན་ངོ་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་སོ། །རང་གི་ལུགས་བྱམ་པ་རྣམས་
བདུད་ཅི་ལྷ་དག་པ་གོ་སྟེ།

བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྐབ་ལེར་གཡོན་གཡས་ཀྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་འོག་གི་
མདོར་བསྟན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་འཆད་ལ། དོན་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམས་བྱངས་པའི་བདུད་
ཤེས་སྐྱིབ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཉམས་པའི་དག་པ་ནི་འདོད་པའི་སྣ་དབང་ལྷག་དང་འཕྲོག་བྱེད་ཐག་པོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༡ བྱམ་པ་བཅུ་དག་པའོ།

གཉིས་པོ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེའི་ཚོགས་ནི་ལྷོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བཞི་རྣམས་
སོ། །རྩ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དུག་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་གཞི་ཐེག་ལེ་དུག་གིས་མཚན་པའི་
སྟོང་པ་དུག་སྟེ་སྟོང་གསུམ་ནི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དེའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་གཙོ་
བོ་ཡབ་ཡུམ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཕྱ་གཉིས་སུ་མེད་པར་འདྲེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འགྲེལ་
ཚུལ་མཚོག་མི་འགྱུར་དུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱེངས་
དང་རྟག་ཏུ་རོམ་ཉམ་པའོ། ། ༡༠༠

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེད་བྱེད་ཕྱག་མཚན་གྱི་དག་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་ལྷ་རྣམས་གྱི་དག་
པའོ། །དང་པོ་ནི་འཁོར་མེད་ཕྱག་མཚན་ནི་བྱེད་སྟོང་པ་གསུམ་རྩྭ་མའི་རྩལ་དང་བཅས་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཀུན་ནས་དྲང་བ་ཞེས་པ་མེ་མོང་ལྷ་བྱེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་རྩལ་དུ་གྲུབ་
བམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཚུང་ལ་གཟུགས་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས་ཀུན་ནས་དྲང་བ་
ཞེས་སྟོས་སོ། །བདེ་བ་རིན་འབྱུང་ལ་བཞག་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉམས་པའི་ཚོར་བའི་སྟོན་ནས་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཉེན་བཞེན་པའམ། ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གང་རུང་ངོ་། །ཟག་
པའམ་འཛག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་དང་འདྲིའི་ཆགས་པ་
ཆེན་པོ་ཉིད་དག་ནི། འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད། །ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱི་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ལ་
སྐབས་གྱིས་སྐྱར་ཏེ་དེ་ཟད་པ་ནི་རལ་གྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱད་དོད་རྩྭ་ནི་ཤེས་པའོ། །སྐྱ་ཆེན་
རྣམ་པར་ཞེས་པའི་སྐྱད་དོད་མདྲ་བི་ཀ་ཡ་ནི་རྣམ་པར་བསགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགོ་བས་དེ་ལྟར་
ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བསགས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ནི་གཞི་དུས་གྱི་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་ཆ་རྣམ་པར་
དག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆེན་པོ་ནི། རྟག་པས་མི་བྱེད་པའི་རྩི་རྩེ་དག་ཀྱང་ངོ་། །མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་
པ་སྟེ་དེ་གཙོར་བྱེད་བདེན་སྟོང་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་གྲག་ནི་མཚོག་གི་རྒྱལ་བ་རིགས་དུག་གི་
ཕྱག་མཚན་རྣམས་ཏེ་དག་པའི་དོན་ཡང་དག་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་རྩི་མའི་ཆ་དག་པ་དང་འགའ་ཞིག་
གི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱར་བསྐྱར་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདི་དག་
རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དང་

དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྩི་སྟེང་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རིགས་
 སུ་རྩི་མཉམ་པ་ནི། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྩིས་སུ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
 བྱའོ། ༡༠༡། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་ཐུག་ཡའ་ཡུམ་གྱི་དག་པ་དང་། སེམས་དཔའ་ཡའ་ཡུམ་
 གྱི་དག་པའོ། །དང་པོ་ནི་གང་དུ་ངེས་པར་རིགས་ནི་རྒྱུའི་དོན་ཏེ། འཁོར་བའི་རིགས་གྱི་གཟུགས་ནི་
 ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོའི་གཟུགས་རྣམས་སྤང་དང་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་
 ལ། གང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་ཉམས་པ། ཅེས་པ་ནས། ༡༠༢། རྣམ་པ་ཐུག་སྟེ་རིགས་ཐུག་རྣམས། ཞེས་
 པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ལ། འཁོར་བ་འཕེལ་བ་ལས་གྱིས་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་
 སྤང་པོར་གཏོགས་པའོ། །གང་དུ་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་ཅེས་པ་ནི་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་རྒྱ་སྟོབས་གྱིས་གནས་སྐབས་རིགས་བཞིའི་ཐེག་ལེ་བྱ་བའམ་ཡང་ན་གཉིད་སོགས་གསུམ་སྟེ་
 མ་དང་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྟེ་མ་གསུམ་རྣམ་ཤེས་དང་བྱི་མ་རྣམ་
 ཤེས་མིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ནི་ཁམས་ཐུག་དབྱེ་བ་རྣམས། ཞེས་པ་རྟེན་པ་གཅིག་
 གིས་ཡུམ་ཐུག་གི་དག་པ་མདོར་བསྟན་ནས། གང་དུ་གཏོ་སྟག་མཐའ་དག་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་ཅེས་པ་
 ནས། ལྷ་ཆོགས་ཡུམ་སྟེ་དེ་ནི་འགྱུར་མེད་དོ། །ཅེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ལ། ལྷ་ཆོགས་
 ཡུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མདོར་བསྟན་དུ་ཞི་བ་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་སྤང་ཞི་བའི་དབྱེདས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་
 ནས་དང་རྒྱས་པ་གདམས་དུ་འགྱུར་མེད་ཅེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྟོན་སོ། ། ༡༠༢

གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འདིར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་གཟུགས་
 ནས་ཆོས་གྱི་བར་དང་། ལོངས་སྤྱད་བྱ་གཟུགས་དོན་རྩི་མ་ནས་རེག་བྱ་དོན་རྩི་མའི་བར་ལ་གཟུགས་
 སུ་བཏགས་པ་གཉིས་གཉིས་སྤང་ཞིང་རྒྱ་མཚན་དེས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་
 དངོས་དང་། ས་སྟོང་སོགས་ལ་མིག་ཏུ་བཏགས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་སྟེ་མའི་སྟོང་ནས་མདོན་ཤེས་
 འཛིག་གོ། །མིག་སོགས་ལས་ཡུལ་འཇལ་ཚུལ་རྩི་བཞིན་དུ་མཚུངས་པ་འདི་འདྲ་བ་ལ་མདོན་ཤེས་
 འཛིག་མི་འཛིག་གི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པས་མིག་ནས་ཡུམ་གྱི་བར་གྱི་མདོན་ཤེས་འཛིག་པར་
 བྱའ་ཅིང་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་བཅུན་མོ་དང་བཅས་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པས། མདོན་ཤེས་དེ་
 དག་སྟོབ་པའི་སར་ཡང་འོང་ངོ། །དག་པ་དང་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ཡང་སྟེ་ཅམ་པའི་མིག་ནི་ད་ལྟ་བའི་

གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་ལ། འདས་མ་འོངས་མཐོང་བ་མ་བསྐྱེབ་པའི་ཇི་མ་རྣམས་པར་དག་པ་
ས་སྟོང་སོགས་སོ་ཞེས་བྱའོ།

མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་མ་མཐོང་བ་སྟོན་གྱུར་རམ་ཡང་ན་མཐོང་མ་མཐོང་ནི་འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་གཟུགས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ངོར་སྟེས་པའི་སྟུ་བྱ་པ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
དང་བྱ་ག་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ཡང་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་གཟུགས་
དོ་རྩེ་མ་དང་ནང་གི་རྒྱ་བདེ་ཆེན་གྱི་མཐུས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་
སའི་སྟོང་པོར་ཡང་བཏགས་ནས་བཞག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐག་རིང་པོ་ནས་གྲག་པ་རྣམས་ཀྱང་
རབ་དུ་གསལ་བ་ལོགས་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་སྒྲ་རགས་སོས་པ་འདི་ནི་
རྒྱལ་བ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེར་བཞེད་པ་དང་དེའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ཆེན་པོའོ། །གང་གི་མཐུས་ཇི་དམན་
པ་དང་བར་མ་རྣམས་མཆོག་གི་བྱིར་བྱེད་པ་བྱི་དོ་རྩེ་མ་དང་ནང་གི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱས་བྱི་ནི་ཐམས་
ཅད་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱུ་བ་དག་ནས་སྟོང་དུ་བཏགས་ཤིང་དེ་དག་གི་ཡང་སྒྲའི་མངོན་ཤེས་བཟང་
པོའོ། །ཕྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་མཐུས་རང་གི་རྒྱ་བ་བདུད་ཅི་
འཆི་བ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་སྟོང་བའི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་དང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་
མངོན་ཤེས་དང་འཛིན་ཉེན་དབང་ཕྱག་དུ་བཞེད་དོ། །༡༠༥

འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གང་། །དེ་ནི་རྩེས་སྟེ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་འཕྲོག་ངང་ཚུལ་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱི་ཁོར་ལ་ཆགས་
པར་འདོད།¹ ཅེས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ངེས་དོན་བཤད་པ་ལྟར་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མའི་རེག་བྱ་ཀྱན་
ནས་འཕྲོག་པར་མཛད་ནས་འོངས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་དང་དོ་རྩེའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་
མངོན་ཤེས་སྐྱེབ་སེལ་དུ་འཛོག་གོ། །ཐབས་བདེ་ཆེན་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་གཟུགས་རབ་དུ་འཕྲོགས་
པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བདེ་སྟོང་རྩོ་མཉམ་དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
སྟེ་མཆེད་དང་འཇམ་དཔལ་དུ་བཞེད་དོ། །༡༠༦། འདིའི་ཆོས་དབྱེ་བ་དུག་གིས་བྱེ་བའི་ཅེས་པ་ནས་
གཟུགས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག །ཅེས་པ་ལ་མཁས་རང་པ་དག་བཙུན་མོ་སེམས་མ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡ ཞོག ༤༥༡ ཟླ་ ༤

དུག་ནི་གཟུགས་ལ་གཟུགས་བརྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཟེར་ལ། འགྲུར་རྒྱ་གཞན་དུ། ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྲས་སོ། །དེ་གཉིས་རྒྱ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ལུགས་སུ་སྤང་ནའང་གོང་དུ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་གཟུགས་ནི་ཅེས་པ་ལྟར་ན་འགྲུར་བྱི་མ་འགྲིག་གོ། །རྒྱལ་བ་མཚོག་གི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སེམས་མ་དུག་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་དེ་དག་གི་ཅ་བའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་ཀུན་ནས་ནི་དྲང་བ་དུལ་ཚོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ལྷ་དེ་དག་མངལ་དུ་ལས་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་སྟེ་མི་འཆི་བ་དང་མཚོག་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་སྟེར་བར་བྱེད་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་བྱི་མས་གོས་པ་མེད་ཅིང་། གཟུགས་སྤྲོ་ཚོགས་དང་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་དག་ཏུ་བྱུང་མོང་བའི་སྤྱན་ལྷ་གཞན་གྱིས་གཟུང་བྱ་དང་ནི་མཐའ་དག་འགོ་བའི་དབང་པོ་སྟོ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ།། ༡༠༥

གསུམ་པ་ཁོ་ཐོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཁོ་ཐོ་བཞི་དང་ཡུལ་བཞི་མཛད་པ། ཁོ་ཐོ་དུག་དང་ཕྱོགས་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁོ་ཐོ་བཞིའི་དགྲུག་གཞུག་སོགས་དང་ངེས་གཉིས་དང་སྦྱར་བའི་མཛད་པ། ཡུམ་བཞིའི་དོན་དམ་གྱི་ཞུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་དོན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགྲུག་གཞུག་སོགས་བཤད་པ། རེས་དོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགྲུག་གཞུག་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ནི་གོ་སྐྱ་སྐྱ་བྱིའི་བར་དུ་དང་དོན་མི་གསལ་བར་སྐྱས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ད་ལྟོ་ལ་བར་བྱའོ། །ཅེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའོའི་བར་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་པ་སོགས་སྐྱབ་ལེ་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་དང་དངས་སྦྱར་བའི་དགོངས་པའི་དབང་གིས་འདིར་ཡང་གསུངས་ལ། མ་རྒྱུད་ལ་མཁའ་འགོ་མས་དགྲུག་གཞུག་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཞར་བྱང་མདོ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གནས་ཚུན་ལ་བྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་མདོར་བསྟན་གོང་མར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པས་བྱུང་བོ་སྐྱམ་དུ་གཟུང་ན་ནི་རྒྱུད་འདི་ལ་མཐའ་དུག་གི་བཤད་པ་འདུག་པར་སེམས་འགྲེལ་གསུམ་ཆར་ནས་

གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ཉིད་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནང་ལུས་ལ་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་ཏུ་
འགྱུར་བར་གསུངས་པ། རིམ་པ་དང་པོ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་
རྒྱས་འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཏུ་མ་བཟུངས་ཡང་གནད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ཁོ་བོ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་
ཏེ་བགལ་མཐར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱ་མར་འགགས་པའི་རྒྱང་ཏུ་དགོངས་
པའི་སྐད་ཀྱིས་བརྗོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བདེ་ཆེན་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ། ན་རྒྱུ་སྟེ་ལས་རྒྱ་དང་
རབ་ཏུ་འགྲོགས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞི་ཁུ་བ་སྟེ་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་ཀྱིས་སོ། །ཁུ་བ་
དེའི་དགུག་པ་ནི་རང་དང་ཕྱག་རྒྱའི་སྟག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་གི་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱང་
གི་ཁམས་པའི་ཁོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགུག་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཏེ་སྟེང་ཏུ་
སྐྱེ་བའི་གཞུག་ནས་དབྱལ་བའི་བར་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །ཁོ་བོ་འདི་དག་སྐྱབ་ལེ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སོ་སོར་དབང་པོ་དང་ནམ་ཤེས་དང་
ལས་དབང་དང་ཁམས་སོ་སོ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་དག་པ་མི་འདྲ་བ་མང་ཏུ་གསུངས་པ་
ལས་འདིར་ནི་བྱེད་ལས་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱང་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་སྟེ།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེ་འདེན་པ་རྩོམ་པ་ལྟུགས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། ལུས་སོ་སོའི་སྟེང་ཏུ་དགུག་པ་
བགལ་མཐར་བྱེད་དེ་ཡར་མང་ཏུ་གསུངས་པ་ནམས་སོ། །ཡེ་ཤེས་པ་དང་ཁུ་བ་གཉིས་ལུས་
ཀྱི་སྟེང་ཏུ་དགུག་པ་ནི་ཁོ་བོ་དེ་དང་དེའི་དགོངས་པའི་སྐད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་
བྱེད་པའོ། །ཁུ་བ་དེའི་གཞུག་པ་ནི་མེ་ཁམས་པ་རྒྱགས་བྱེད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་མཐར་
བྱེད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་གཞུག་པ་བསྐྱོམས་པའི་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱིས་ཏེ་ཕྱག་
རྒྱའི་མེས་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མེས་སྐྱེ་བོར་བྱང་སེམས་ཁུ་བར་བྱས་ནས་ཁུ་བ་
ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་མཁྱིན་པ་དང་སྟོང་ཁ་དང་སྟེ་བ་དང་གསང་བའི་བརྒྱའི་ཅེའི་ནང་བར་ལ་
རབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱེད་དོ།།

རེངས་བྱེད་ཅེས་པ་སའི་ཁམས་ཀྱི་ཁོ་བོ་གཤམ་རྩེ་མཐར་བྱེད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་ལུས་དེ་
ཉིད་ལས་མི་འཕྲོ་བར་བྱས་པ་བསྐྱོམས་པས་ནི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་བ་དང་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀའི་གཞུགས་དེའི་

བཅེངས་བྱེད་དེ་འཆིང་ཚུལ་ནི་མཆོག་གི་ཁུ་བདེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་དབང་གི་ཐེག་ལེ་དེ་སྤྱི་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་གནས་སོ་སོར་གིན་ཏུ་མགྲོགས་པས་འོངས་པ་ནི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་གནས་སོ་སོ་
 དེར་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་ཉེ་བ་དང་རྩོུ་མོར་བྱེད་ཅེ་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོར་མི་སྟེར་རོ། །ཁངས་བྱེད་
 དེ་བརྒྱ་མཐར་བྱེད་གིས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནི་དམ་ཆོག་པ་ལ་དགེས་བཞིན་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམས་
 པའི་མཐུས་ཚུའི་ཁམས་ཀྱི་གནས་སོ་སོ་དེ་དག་ཏུ་བཅེངས་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
 ཐེག་ལའི་ཁུ་བ་སྐྱ་བ་སའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱ་བ་ཚུ་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་
 འགོག་པར་སྐྱ་བ་དྲུང་བའི་ཁུ་བ་གསང་བའི་བརྒྱ་དང་རྩོུ་མོར་བྱེད་ལ་བཀག་སྟེ་གནས་པ་ནི་འཁོར་
 ལོ་སོ་སོར་བབས་པས་ན་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཁུ་བ་དེའི་ཚུའི་ཁམས་སྐྱ་བའི་ཆ་ཡང་འཁོར་
 ལོ་སོ་སོར་ཐེམ་པ་ཉིད་གིས་ནི་འཕོ་བའམ་འཛག་པའི་བདེ་བ་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་མཉེས་པ་
 སྟེ་ལུས་ལ་བསིམ་པའི་ཆོར་བ་ལུས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེར་བ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཏོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བའི་དབང་ལས་ཚུའི་ཁམས་ཀྱིས་མཉེས་པ་སྟེ་ཞེས་འགྱུར་
 རོ་འཆོས་པ་ནི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་མིན་ནོ། །

བསྐྱེད་རིམ་ལ་དགའ་བཞི་མཆོན་ཉིད་པ་འོང་ལ། འདིར་བཤད་པ་རྣམ་པར་མ་བྱེ་བར་
 རིམ་གཉིས་སྟུན་མོང་ཏུ་བཤད་ནའང་འགྲིག་ཏུང་ཏུ་སྤང་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་
 དགུག་གཞུག་སོགས་ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུར་གོ་བུས་སོ། །ཅེ་འཁོར་རྣམས་དང་རྒྱུང་ལ་
 གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་དགའ་བ་འདིར་བཤད་པས་གཙོ་བོའི་དོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགའ་བ་ལ་གོང་
 ལྟར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི་དགུག་གཞུག་དང་ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་འདིའི་སྟེན་བྱེད་གྱི་རྒྱུར་གོ་
 ཞིང་བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཀྱང་ལྟོག་གོ།

གཉིས་པ་ནི་སྤྱང་ཡང་གནས་དེ་ནས་སྟེང་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་ཅེས་པ་ནས། སྤྱི་པོར་བྱི་མ་
 དང་བྲལ་བའི་དོན་ཏུ་སྟོལ་མས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་བསྐྱུས་པ་པོ་སྟུན་སོགས་ནི་རྫོགས་རིམ་
 ལ་བྱུག་རྒྱ་རིགས་དང་ཁ་དོག་ངེས་པ་མི་དགོས་པས་ལྷ་མོ་དངོས་དང་། བདག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རང་བཞིན་གྱི། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུང་ལ་སྟུན་སོགས་སུ་བཏགས་པ་དང་དེ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག 103 ན 6། གཙང་། ཤོག 12 བ 3 བྱེད་དེ།

ཡང་རང་གི་རྒྱུང་དང་ཡུམ་གཉིས་ཡོད་ལ། གང་གི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་དངོས་སུ་ན་རྒྱ་མཐུན་
 པའི་དོན་དུ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་སུ་བདེ་ཆེན་འཕེལ་བ་དང་
 བརྒྱད་ནས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་སྐུར་བཞེངས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་རིམ་བ་དང་པོར་སྤྱི་
 དབྱངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྐྱེས་མཆོན་པའི་ཡུལ་ལྷ་ཆར་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ནི་
 ལྷས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་རྟོ།།

ཁུ་བ་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཡས་བབས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཁུ་བ་འཛེགས་ཏེ་མས་བརྟན་རྒྱ་མཐུན་
 ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གངས་ཀྱི་དང་པོ་ནོར་བུའི་ཅེ་
 རས་ཡང་བཅེགས་ནས་ཐ་མ་སྤྱི་པོར་འགྲོ་བ་ལ་རྒྱ་མཐུན་སོགས་བཞི་དང་དགའ་བཞིའི་ཐ་སྟོད་
 མེད་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མའི་ལྷན་སྐྱེས་འཛེག་བའམ་གཡོ་བའི་དགའ་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཛེག་པ་དང་གཡོ་བ་དང་དོན་འཛིན་གྱི་དེ་མ་
 དང་བྲལ་བར་གྱུར་པས་ཐེག་ལེ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་རུལ་གྱི་ཁམས་དག་པའི་དདུལ་
 རྒྱས་ལུགས་བཞིན་ཐོས་པའི་མཐུས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འཛེག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ་བརྟགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྣམ་འབྱོར་མའི་
 ལྷས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཅམ་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་མ་རྟོས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་རིམ་པའི་དོན་རྟོ། །རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པས་ཀྱང་
 རོ། །ཞེས་པའི་ཀྱང་སྐྱ་ནི་གོང་གི་དགའ་བཞི་ཆོན་པ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱེད་རིམ་དང་དོན་དམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་དགའ་བ་ཆོན་པ་གཉིས་
 གསུངས་པའི་དོན་རྟོ།།

ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་གཙོ་ཆེ་བར་མ་གསུངས་
 ཤིང་། ཆོད་ལྷན་གྱིས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་མོད། མེད་པ་ནི་མེན་ལ་འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
 ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་གསུངས་པ་ཅམ་ལ་སྐུར་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 པ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་སོགས་ལ་བཞད་དགོས་པར་མཆུངས་སོ། །མཁས་རང་པ་དག་སྤར་བསྐྱེད་

རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངལ་གྱི་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་བཅས་པ་སང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
བྱེད་པ་ནི་ཞུ་བ་སྐྱུལ་བ་ཡིན་པས་སྡོན་དུ་བྱས། སློག་རྒྱས་ནས་ལས་གྱི་དབང་པོ་བྱ་བ་
ལ་འདུག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དགུག་གཞུག་གི་ནས་བྱས་ལ། དེ་ལས་དང་པོ་དབྱ་མའི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཁམས་རྒྱ་བས་ན། ཡེ་ཤེས་དགུག་པ་ཐུགས་གྱིས་མཛད་དོ། །འདིར་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་བཏེ་
བ་རྫོགས་པའི་ཆ་ཞུ་བ་སྐྱུ་གཙུག་ནས་ནོར་བུའི་མཐར་མར་ལ་བབས་པས་ཡེ་ཤེས་དགུག་གཞུག་
སྡོན་ལ་བྱས། དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་ཆོགས་གྱིས་སྐྱེ་བོར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དགུག་པ་བྱས་སོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྫོང་ནོར་བུ་ནས་གཙུག་
ཏོར་གྱི་བར་དུ་སྟེང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཞུ་བ་སྐྱུལ་ཏེ་བྱིན་སྲེད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་རིམ་བས་སོ་
ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ལེགས་པར་སྦྱང་ངོ་།

ཁ་ཅིག་སྲར་ཞུ་བ་སྐྱུལ་དང་དེ་ནས་དགུག་གཞུག་ནི་མངལ་ན་མི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལས་བཅས་པ་སང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་དང་། སློག་རྒྱས་ནས་ལས་གྱི་དབང་པོ་ལ་
འདུག་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་སྡོན་ལ་དགུག་
གཞུག་དང་བྱིན་སྲེད་སྐྱུལ་བ་ནི་ཐེག་པ་ལ་སྐྱུལ་པ་ལས་སྐྱུལ་ཆེན་དུ་འགྱུར་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་དོན་དམ་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲུགས་བྱེད་དོ་རྗེ་ཤུགས་ནི་དང་པོར་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་
འབབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ནི་སློག་དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་སོ་ཞེས་ཟེར་
བ་ནི་སལ་ཆེར་བཤད་པ་སྲ་མ་ཞེ་ལ་བཞག་པར་སྦྱང་ནའང་རི་བཞིན་དུ་མ་སོན་ལ་ཐེག་པའི་རྒྱལ་
འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་དམ་མིན་ཞིང་། དེ་ལས་སྐྱུལ་ཆེན་དུ་འགྱུར་ཆུ་
འཆད་པ་ཡང་མ་འབྲེལ་སོ། །༡༠༩

གཉིས་པ་ཁོ་བོ་དྲུག་དང་རྒྱལ་འབྱོར་མ་སོགས་གྱི་མཛད་པ་ལ་གཉིས། ཁོ་བོ་དྲུག་པོ་རང་
གི་མཆོད་དང་རྒྱལ་འབྱོར་མ་སོགས་རང་གི་གནས་དང་མཐུན་པའི་ལས་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་
ནས་དགུག་པ་སྡོན་པོ་དང་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་དབང་པོ་དང་བྱ་བ་རྒྱལ་པར་དག་པ་
རྒྱལ་གྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱུན་པ་ཅེས་པ་ནས། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོའི་བར་ལ། འགྲེལ་པའི་སོགས་སྐྱས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུན་པ་ཆོགས་

སྤྱ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། མིང་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྤྱ་བདུད་ནམས་དག་ལ་བསྐྱུན་པ་ངེས་
པར་ཁའི་དབང་པོ་དག་པ་དབྱུག་པ་སྟོན་པོས་བྱེད་པ་སྟེ་བདུད་བཅིང་བ་རྒྱུ་པའི་དབང་པོ་དག་
པ་མི་གཏོ་བས་བྱེད་ལ་དུས་མཐའི་ཉི་མ་དང་མཚུངས་པ་བཤད་པའི་དབང་པོ་དག་པ་མཐའ་ཡས་
བཅོལ་འགྲུས་ཀྱིས་ཉེ་སྟོབས་པོ་ཆེས་ནི་བདུད་ལ་ཕྱར་ཕྱས་གདབ་པ་བྱེད་དོ།

ལག་པའི་དབང་པོ་དག་པ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོས་ནི་འདོད་པའི་ལོག་སྤྱོད་གས་མི་འདོད་
པའམ་མི་སྟོབ་བཅོལ་འགྲུས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་ས་གཞི་ལ་གནས་བདུད་རེངས་པར་བྱེད་
པ་ནི་མཆོག་གི་དབང་པོ་དག་པ་གཞོད་མཛེས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྟེ་བའི་དབང་པོ་དག་པ་གཙུག་
རྟོར་ཅན་ཅག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་རྩུ་འབྱུལ་གྱིས་བཞུགས་པས་ནི་བདུད་
ནམས་ཀྱི་རྩུ་འབྱུལ་ཉམས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེས་སྤར་བཞིན་ཏུ་ལས་དབང་
གི་བྱ་བ་དབྱུག་དག་པའི་ཁྲོ་པོའི་ལྷ་མོ་དབྱུག་ནམས་དེ་དག་དང་མཐུན་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
དོ། །མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དོན་ཏུ་བསམས་ནས་ཁ་རང་ཅིག་ནང་ཏུ་རྒྱུང་འགྲོ་འོང་ལ་
སོགས་པ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཅེས་ཀྱི་བཤད་པ་སྟེ་འདིར་གཞན་དང་འབྲས་བུའི་མཛད་
པ་གཉིས་ཀྱི་དང་སྤར་ཉེ་གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་གནས་སྤྱ་འགྲུར་བ་སོགས་སོ། །ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདུད་བཞིའི་ངོས་འཛིན་
སོགས་ནི་བཤད་ཅིན་ཏོ། །༡༠༩

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལས། ཞེས་པ་ནས། སྐྱིབ་པ་མེད་པ་
ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ལ་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལས་ཞེས་པས་ཁ་དོམ་ཅིག་ཁོར་
ཡུག་གི་ལྷ་ཆོགས་ནམས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཞེས་ཟེར་བ་ཁེགས་ཏེ། འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་སྤྲུག་བྱེད་བཞི་
ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་གཙོ་པོས་སྟོས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་ཁམས་སམ་རིགས་
ཀྱི་ལྷར་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །ལྷག་མ་གོ་སྟའོ། །༡༡༠

གསུམ་པ་དག་པའི་དོན་བསྐྱེད་ཞིང་དབང་གིས་མཆོམས་སྤར་བ་ལ་གཉིས། སྤར་གཞི་
སྟོང་བྱེད་གཉིས་ཆར་གྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོབ་མའི་དབྱེ་བས་དབང་གཉིས་ལ་མཆོམས་སྤར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་ཏུ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་

རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་མང་འདི་དག་གི་སྤྱང་གཞིའམ་དག་གཞི་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་སྒོམ་བཟླས་སོ། །སྤྲུགས་ནི་རྣམ་མང་རིགས་
 སོ་སོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་དངོས་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྣལ་
 འབྱོར་མའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལས་བསྐྱེད་རིམ་ནི་གཙོ་བོར་འཛིག་
 རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲད་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་ནི་ཅེས་པ་ནས། ལྷ་ན་
 མེད་པའོ་ཞེས་པ་ངེས་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་དབང་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གི་དོན་གཏན་
 ལ་དབབ་པ། ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། ༡༡༡ །དང་པོ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་
 གཅིག་པའི་རྒྱ་དང་པ་ཐ་མ་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བརྒྱ་ཉེར་དུག་པ་ཡར་བཅད་ཀྱིས་དབང་བཞི་པ་མཆོག་
 ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
 པ་དུག་པ་སྟེ་འདི་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་གཉིས་བཤད་
 པ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་གང་ཞིག་ཤེས་
 རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གྱི་སྤྲུལ་གསུངས་པ་བཞི་པའོ། །ཅེས་པའི་
 བར་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པའི་བདེ་བ་ཡང་ཁམས་ཁྱུ་བ་ལོར་བྱའི་ཅེར་སྟེབ་པ་
 དེ་ཉིད་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བ་སྟེ། གཉིས་གཉིས་སྤྲད་ལས་བདེ་ཐོབ་པ། །གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པ་
 དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་ལྟར་དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཅེས་པ་ལྟར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ལག་
 རྩེས་བཞག་པའི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤྱར་བ་ནི་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་
 ལ། འདུས་པ་བདེ་མཆོག་སོགས་ལས་གསལ་བ་དང་། གཙོ་ཆེར་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཆོག་
 དབང་རིན་པོ་ཆའི་དོན་ལ་ཐུགས་དང་སྤྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐུགས་བདེ་ཆེན་ཡང་སྤར་ལྟར་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་
 གཉིས་ཀྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ལུགས་འདིའི་ཀྱན་རྫོབ་འཛིག་
 རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་བཞི་
 པར་ངོ་སྤྲོད་རྒྱུའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་ཆེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༩ འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་

སྟེ། སྲ་མ་ལ་ནི་བདེ་བ་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་མཉམ་པར་སྦྲར་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་ཤིང་སྲ་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་སྟོགས་གཅིག་ལ་
དབང་བཞི་པར་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་འཕགས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་རྒྱས་པར་
གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འབྲེལ་པའི་ཆོག་དོན་གོ་བར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ཡིན་
པ་དགག། དོན་དམ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབང་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་སྲུ་ཡང་བརྟེན་བྱ་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པའི་སྟོ་སོ་སོ་བ་ཡོད་དེ། འདུས་པ་ལས་ནི་སྟོང་པ་བཞི་
དང་དེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཀྱི་ལུགས་འདིར་རྩལ་བཏོན་དུ་
འཆད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་མ་གསུངས་ལ། འདུས་པའི་རྒྱད་རྒྱས་པ་ལ་
སོགས་པར་ནི་གསུངས་སོ། །སྲ་རང་སོགས་མ་དག་འདུས་པ་དབྱེས་རྟེན་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་
རྒྱད་ནས་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་མཆོན་ཉིད་པ་མ་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་མཛད་བྱ་བ་
ཆེན་གྱིས་ཀྱང་མ་བཟོལ་ཞེས་སྦྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །སྐྱབས་འདིའི་འབྲེལ་པའི་དོན་ཡང་འདུས་
པ་དབྱེས་རྟེན་སོགས་ནས་བསྟན་པའི་དབང་བཞི་པ་མཆོན་ཉིད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སྦྱ་བ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པ་སོགས་རིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ནའང་མངས་
པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གི་དོན་ནི། ལུགས་འདིའི་གུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་པ་དོན་དམ་པའི་དབང་
བཞི་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་འདུས་པའི་བསྐྱབས་རྒྱད་དང་ལ་སོགས་པས་ཀྱི་
རྟེན་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབས་རྒྱད་རྣམས་ལས་པལ་ཆེར་གསུངས་པ་བྱམ་པའི་དབང་དང་།
ལ་སོགས་པ་གུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོབ་པའི་
གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་སྲ་མ་བྱམ་དབང་དེ་ནི་རྟོ་རྟོ་
སྟོབ་དཔོན་ཙམ་བྱེད་པའི་སྦྱད་དུ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱད་དེ་དག་གི་དབང་བཞི་པ་བརྟེན་སྟོང་
པའི་སྦྱད་དུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཞག་པའི་འཇག་བདེ་དེ་ཉིད་དཔེའམ་བརྟེན་ཙམ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་
བར་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པའི་དོན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་དུ་བྱུར་པའི་བདེ་བ་ཡང་འཇག་པའམ་

འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེ་བདེ་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་འདི་ནས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དབང་བཞི་པའི་ཚུགས་གཅིག་གི་དོན་གྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་མིན་ལོ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་དེ་ཉིད་བཤད། ཅེས་རྒྱུད་སྟེ་སོ་སོ་རང་རང་གི་
དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཆེག་གིས་བསྐྱར་ནས་དབང་བཞི་པའི་དོན་བཤད་དགོས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ལས་རྒྱས་ལག་རྗེས་བཞག་པའི་གྲོད་པའི་དབང་ནས་གཉིས་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་
གཡོ་བའི་བདེ་བའི་དབང་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱར་བ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དང་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་
དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ངོ་སྤྲད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དབང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་ན་མི་འགྱུར་བའི་དེ་བ་སྤྲས་ཟེན་ལ་བརྗོད་པས་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་
ལ་དོན་གོ་བ་གཅིག་འདི་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་
དགོས་ལ། རྒྱུད་གཞན་དེ་དག་ནས་གཙོ་ཆེར་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཟུང་འབྲུག་གི་
དོན་གོ་བ་ཅེས་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། ཟུང་འབྲུག་གི་ཡའི་ཕྱགས་བདེ་ཆེན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བར་གོ་
བ་མི་དགོས་པ་ནི་གཞུང་འདིའི་གཙོ་བོའི་དོན་ཡིན་ལོ།

དེས་ན་སྤར་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུད་འདི་དང་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དོན་དམ་འདི་གཉིས་ལས་
འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མེན་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་ཀྱི་འདི་པའི་དེ་འདྲ་
བའི་དབང་བཞི་པའི་དོན་ཉིད་དེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སོ་སྟེའི་ལམ་ནས་འཛོག་ལ། འདུས་པ་
སོགས་དེ་དག་ཏུ་ནི་ཟུང་འབྲུག་ལ་ངོ་སྤྲད་པ་དང་ཟུང་འབྲུག་གྱུང་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་
རྒྱུད་གཞན་དེ་དག་གི་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་དང་མཆོ་སྟེས་དང་ལྷ་
ཨི་པ་ལ་སོགས་པས་བཟུལ་བའི་ཕྱིར་ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དབང་བཞི་པའི་
དོན་མཆོག་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་གྱི་དོད་ཐུབ་བཅི་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་
ཐོབ་པར་ཉེ་རིང་བྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་སོ་
སོའི་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། །ཉེ་རིང་བྱད་པར་ཆེན་པོ་མི་ཡོང་བ་ཡང་རྒྱུད་དེ་དག་གི་དབང་བཞི་པའི་
ཚུགས་གཅིག་གི་བདེ་བའི་ལག་རྗེས་འཛོག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ནི་རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དུ་མ་ངེས་
ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་དངོས་རྒྱུའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་ཉིད་དེ་འདྲིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅིང་།

དོན་དེ་འདི་ཉིད་དུ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་སྒྱུར་བཤད་ནས་རིགས་པ་དངོས་ནི་འདིར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ནི། ཡིད་ངོ་ཅམ་དུ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཆུ་དང་ལས་རྒྱའི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པ་ལག་རྩེས་
 འཛིག་བྱེད་གྱི་རྒྱུར་མེད་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱའི་ལག་རྩེས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རིགས་
 པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་གཤམ་ཏེ་ཤེས་རབ་གྱི་
 རྒྱ་ལས་ཞེས་པ་ནས། ཐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐབས་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱུབ་པོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ་
 རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡབ་གྱི་བདེ་བ་ནི་ཡུམ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བདེ་བ་
 མ་ཡིན་ཅིང་། ཡུམ་གྱི་ཡང་ཡབ་གྱི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་བ་གཉིས་སུ་
 འགྱུར་ལ། ཡིད་ངོ་ཅམ་གྱི་ཡེ་ཆུ་ལ་དེ་ཉིད་གྱི་བདེ་བ་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་པ་མེད་པས། གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོག་མར་ཡ་གཉིས་སོ་སོར་བྱུབ་ནས་དེ་རྩེས་ཡ་དེ་གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་
 དགོས་པ་ལ་ཡ་གཅིག་ཡུམ་གྱི་བདེ་བ་མེད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་མ་ཆང་ཞིང་ངོ་མོ་གཅིག་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཡབ་གྱི་བདེ་བ་དང་ཡུམ་གྱི་
 བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བན་ཚུན་གཅིག་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡབ་ཡུམ་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་སྟེ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་འདི་དག་གི་ཆེག་
 དོན་མཆོག་མི་འགྱུར་དུ་འདི་དང་ཆེག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཅམ་འབྱུང་ཡང་དེར་བརྟེན་པར་བྱའོ།

དེའི་ཕྱིར་ཐབས་ཡབ་གྱི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བྱིས་པ་དང་དར་ལ་བབས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
 དང་། ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་རྒན་པོ་ནི་འཛིག་བདེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་གྱི་བདེ་
 བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་གི་ཆེ་རྩེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམས་པའི་
 སྟོན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་གྱི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་
 རྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་ལག་རྩེས་
 བཞག་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །ཡབ་གྱི་བདེ་བ་ཆུང་དུ་དང་ཡུམ་གྱི་བདེ་བ་
 ཆེ་བ་གཉིས་མི་གཡོ་བར་འཛིག་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་ཉོགས་པ་མཆོག་དམན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པར་མངོན་ལ། ཁ་སྟག་འཕང་ཅིག་ཐབས་གྱི་འགྱུར་བདེ་བྱིས་པ་བྱམ་དབང་དང་། དར་བབ་གསང་

དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་བདེ་བ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་
 བ་ལ་བསམས་པ་འདྲ་ཡང་སྤྲ་མ་ཉིད་ཆུང་བྲག་གོ། །འདི་ནི་ཡབ་ཡུམ་རྒྱུད་སོ་སོའི་བདེ་བ་བྱིས་པ་
 སོགས་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་སྟེ། གང་ཟག་རྒྱུད་གཅིག་གཅིག་གི་བདེ་བ་གསུམ་བྱིས་པ་སོགས་
 གསུམ་དུ་འཛོག་པ་སྤྲ་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་དབང་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་སྤྲ་བྱི་
 དང་ཕྱག་རྟོག་སྟོན་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འབྲུའོ། །དེའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་ལ་རེག་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་བཞི་ནི་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་འོ། །ཅེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་སྦྱར་
 བའོའི་བར་གོ་སྟེ། །༡༡༣

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྩོས་བཟུང་བ། རོན་དམ་གྱི་
 དབང་བཞི་པའི་རོ་བོ་རྩོས་བཟུང་བ། དབང་དེ་ཉམས་སུ་སྦྱོར་ནས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་མའི་མཚན་ཉིད་
 རོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་གསུངས་པ། སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཅམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་སུ་
 བཅད་པ་སྟེ་གོ་སྟོན་ཞེས་པ་ལ་མཁས་རང་བ་དག །དུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་
 སེམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བས་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཅམ་སྟེ་དེ་བས་ན་
 རང་གི་ཡིད་ལས་སྦྱེས་པའོ། །སྦྱོད་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མའི་དཔེ་
 བརྒྱད་དམ་བཅུ་གཉིས་ལྟར་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱ་ལ་གཞན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནི་སྦྱོང་པ་ལ་སོ་
 སོ་རང་གིས་རིག་པ་མེ་ལོང་གི་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཉིད་འཛིག་རྟོག་པའི་དཔེར་བྱ་བ་ལས་
 འདས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་
 དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་ཅིང་རིམ་གྱོ་
 མཛད་པ་དེ་རྣམས་འབྱོར་དབང་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འབད་བ་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་བྱ་ཡིན་པས་བསྟེན་ཅིག་
 ཅེས་གདམས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་དེ་ནི་བདུན་ཆོག་སུ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་མཐའ་
 དག་ནི་ལྟའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུས་སོགས་ཐིག་ལེ་བཞི་ཕྱིར་དོར་བས་བདུད་
 དུ་གཏོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་བརྟགས་པའི་མེས་བསྟེན་མི་རྒྱས་པས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་
 བྱུང་བའི་ཆོངས་པའི་མེས་བསྟེན་པར་བྱེད་ཅིང་ཡུས་ལ་ཆགས་པ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འཛག་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་ཀྱང་སྟེ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་

པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པས་ལོ་གསུམ་ཕྱི་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་རྒྱན་གཅོད་
ཅིང་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་མཉམ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

རང་ལུགས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་འགྲུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ལག་རྩེས་
འཛོག་བྱེད་གྱི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྐྱེའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་
ཙམ་སྟེ་ཙམ་གྱི་སྐྱས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ཆོགས་པ་གཅོད་ལ། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་
འཛིན་པ་མན་ཆད་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱོམས་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་ལག་ཅིག་ཙམ་རྩོགས་པ་མེ་
ལོང་གི་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བྱ་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ལམ་འདིས་བསྟོད་པའི་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་
སྐས་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འགྲུར་བའི་
བདེ་ཆེན་གྱི་སྤྱད་དུ་དེས་བར་བསྟེན་པས་བྱབ་པ་ནི་ད་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོས་ཀྱང་བསྟེན་
བར་བྱ་སྟེ་རྩེས་བྱ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་དེས་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱས་ནས་བྲངས་
པའི་སྤངས་རྩོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཏེ། དེའི་དངོས་འབྲས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཐོང་ལམ་གྱི་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་དེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདུད་ཆོགས་ལུལ་གྱི་སྟེ་དང་བཙས་
པ་མཐའ་དག་སྟེག་པ་སྟེ་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་
ས་པོན་ཀྱང་འཛོམས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་དག་བདུད་དང་ལུལ་ནི་
རྒྱུད་དང་རྣམ་རྟོག་དང་ཆགས་པ་ནི་འཛོག་པའི་བདེ་བའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཡང་ཁ་དོལ་ཅིག་བདུད་དང་
ཆགས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་བརྟེན་པ་ལྟར་གཡོན་གཡམས་གྱི་རྒྱུད་འོ་ཞེས་ཟེར་ངོ་།།

རྩོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་ལོ་
གསུམ་ཕྱི་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་བས་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་དང་ཆོས་ཉིད་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་བཞིན་རོ་
མཉམ་པ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བར་བྱེད་པའོ། །གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
ལག་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ལོ་གསུམ་ཕྱི་གསུམ་གསུམ་ནས་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་ས་དེས་
ཉོན་མོངས་གྱི་ས་པོན་སྟོང་བར་གསུངས་པས་སྤངས་རྩོགས་གཉིས་པོ་རྩེས་བྱ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
གྱི་རང་གི་རོ་བོ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་མིན་ཡང་རྒྱུད་འདི་ཁམས་དུག་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
གང་ཟག་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་བྱས་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་སྤྱིར་བཏང་དུ་

འཆད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་སྟོང་གཟུགས་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་སྟོན་པ་དང་སྤྱར་བ་ན་ལས་
གཞན་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཡོན་ཏན་འདི་དག་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་
བྱས་ནས་འདྲེན་པ་ནི་སྤྱི་འདིའི་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སྔན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྱུང་ནས་
འཆི་བ་མེད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། །ལོ་གསུམ་སྤྱིགས་གསུམ་ནས་དང་པོ་ཐོབ་པ་འདིའི་རང་
གི་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་མིན་པ་ཡང་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷུས་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པ་ད་ལྟ་འདི་ལ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་བཞག་གི། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཡོད་པས་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་མི་ཁྲིགས་སོ། །མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་བརྟེན་པ། །ཞེས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་རང་
འབྲས་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བྱར་ལྟན་པའི་སྟོན་ནས་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་
སྟོར་ལམ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །༡༡ ན

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་གྱི་དབང་བཞི་པ་ལ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་དང་སྤྱུགས་མི་
འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་ཉིས་ཆོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། སྟོང་གཟུགས་གྱི་ཐོག་མར་འགྲུབ་པའི་
དུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་
མིན་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་དགོལ་བར་བྱ་སྟེ། དབང་བཞི་པའི་དོན་ལ་བདེ་སྟོང་ཉིས་ཆོགས་པ་རེས་པར་དགོས་
པ་ལ། འདིར་ཤེས་རབ་ནི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྟུས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱི་སྟེ་དེ་གཉིས་ནི་བྱངས་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་
ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་། འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དེའི་གཟུང་བར་
བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱིའོ། །དེ་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་པ་བཅུ་པོ་སྟོམས་པ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་བཞིན་ལག་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེ་ལོང་གི་སྤང་
བ་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་དབང་བཞི་པའི་སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱི་
མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སོ། །འཛིན་པ་པོ་དེ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་གཉིས་བྱུང་བདེ་
དབྱེར་མེད་གྱི་སེམས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྤྱེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤ ཟེང་། ༣

ལྷ་ར་མེ་ལོང་ལ་རང་གི་མིག་དང་གཟུགས་བརྟན་ཅེས་པ་ལ། མཁས་པ་རང་དག །རྒྱ་དཔེར་ཨེ་ཨྱི་
ད་རྟེ་སྤྱ་ཙུམ་ཉི་མི་ལ་མི་སྤྱ་ཙུམ་ཙུ་མི་ཉི། ཞེས་འབྲུང་བས་དེ་ལྷ་ར་མེ་ལོང་ལ་རང་གི་མིག་གི་
གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བསྒྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་ནི། དེ་ལྷ་ར་མེ་ལོང་ལ་རང་གི་མིག་གི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ནི་རང་གི་མིག་དང་
གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྟེ་མིག་གི་གཟུགས་བརྟན་དང་མིག་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་
པ་ལྷ་ར་མེས་རབ་ཐུགས་དང་ཡེ་མེས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་བ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཉིད་ཀྱང་རོ། །དབང་བཞི་པའི་
དོན་ཐུགས་དང་སྐྱ་ཉིས་ཆོགས་ལ་གསུངས་པ་འདི་དེས་པར་བྱས་ཏེ། སྟོང་པ་རྒྱང་པ་དང་བདེ་
བ་རྒྱང་པ་ལ་རོ་སྟོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །གཟུགས་སྐྱ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་སོར་
སྤྱད་ཀྱི་ཉགས་བརྒྱ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ནི་སྐྱ་འདིའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱར་བསྟན་
ཅིང་སྟོང་གཟུགས་དང་བདེ་ཆེན་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པར་འཛོགས་པ་མེ་ལོང་ལ་ཤར་བའི་མིག་གི་
གཟུགས་བརྟན་དང་མིག་གི་དཔེས་གསུངས་སོ། །དབང་ནི་འདི་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པ་
ནི་འདིར་འཛོན་པར་བྱེད་པ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དེར་
གཏོགས་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྐྱ་སེམས་ཀྱི་རོ་སོར་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་རོ་མཉམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་
གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་དབང་བཞི་པའི་དོན་ཏེ། སྐྱ་དེའི་ཉེར་ལེན་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་པའི་སྐྱ་
ཡིན་ལ། ཐུགས་དང་སྐྱ་དེ་གཉིས་རོ་མཉམ་པའི་དུས་དེར་ནི་ཕྱིའི་རྒྱར་འགགས་ཤིང་ནང་གི་
རྒྱ་མིག་སོགས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གྱི་རུས་པ་ཉམས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་
ལ་མིག་སོགས་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་གོང་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་བསྟན་ནས་དུས་མཆོམས་དངོས་ནི་ཡན་ལག་དུག་ལས་སོ་སོར་སྤྱད་
དང་བསམ་གཏན་དང་སྟོག་ཚུལ་དང་འཛོན་པའི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཞུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་
དེ། ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་ལྔ་པ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྟེ་ཡན་ལག་ལྔ་པ་བཞི་པོ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་དུས་མཆོམས་དེར་བྱུང་ལ། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པར་རང་གི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ལམ་རིགས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་

བརྗོད་པ་ལྟར་འདྲིར་ཡང་སྐྱེ་གང་གི་ལག་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་ཁུལ་པ་སོགས་མེད་ལས་འཕོ་བའམ་འཛག་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འཕོ་མེད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་པ་སྟེ་དེ་
ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ཁྱིས་པ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་། ཅེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་གསལ་
བའི་མཆོད་ཉིད་དེའི་བར་ནི་གོ་སྟོན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཞལ་ཏེ་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་
བའི་སྟོན་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞལ་འདི་སྟེ་སྟོན་དཔོན་གང་གི་སྟོང་ལ་ཅེས་པ་ནས། བྱེད་པ་
པོ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་ནི་དབང་བཞི་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་མཆོད་ཉིད་
བཤད་དེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །༡༡༤

གཉིས་པ་ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་དྲུག་སོ་སོའི་མན་
ངག་བཤད་པ། ཡན་ལག་དྲུག་སྐྱེའི་མན་ངག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སོར་བསམ་གྱི་
མན་ངག་བཤད་པ། སྟོག་འཛིན་གྱི་མན་ངག་བཤད་པ། རྗེས་བྲན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་འབྲེལ་
བའི་གདམས་ངག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ནི་ནམ་མཁར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སོར་སྤྱད་བསྟོམས་
པས་འདིའི་འབྲས་བྱ་ཉགས་བཅུའི་སྒྲ་བ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་གསུངས་ཏེ་ཅེས་བའམ་ཡང་ན་
གོང་གི་སྟོང་གསུགས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདྲིར་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཅེས་
པ་ནས། སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་
པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ནི་ནང་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པ་སོགས་དང་། སྒྲ་གབ་
མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་གབ་མེད་པའི་གནས་
ལྟ་བུར་བསམ་གཏན་བསྟོམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྲས་ཐིན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། འདིའི་ཉིན་མཆོད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་གཉིས་ནི་དགོངས་གཞིའི་དོན་ནོ། །ཁ་རང་། རོལ་ཅིག་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་ཉིན་མཆོད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་མཐུན་པར་སྤྲ་བ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དོན་རྗེས་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་དང་ཐེག་པ་གཞན་
གང་ལས་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྤྲ་བ་དང་རང་ཆོག་དངོས་སུ་འགལ་བ་སྟེ་སེམས་རྣལ་དུ་
མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཉིན་མཆོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ་དང་། བསམ་གཏན་

གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲུན་ལྷ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྟགས་དང་བཅས་པ་
བཤད་པ་དང་། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྟགས་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་
ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་འོད་མེད་པ་དང་བྱག་པ་མེད་པ་
བསེར་བུ་སྒྲ་མོ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་བྱིས་ཏུ་སྒྲུན་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སྟེ་རྩེ་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པའི་སེམས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ། །ཅེས་པའི་
བར་ལ་ཡིད་མིག་རྒྱང་གསུམ་གང་ཏུ་གཏོང་བའི་གནས་ནི་དབྱ་མར་སྟོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཞེས་
འབྱུང་དོད་ཏུ་གསུངས་པ་དེས་དགོས་ལ། མཁའ་སྤང་ནི་སྤྱིན་བྱ་མེ་ཁྲིར་དང་འབྲ་བ་སྟེ་འདྲིར་མར་
མེ་དང་འབར་བ་གཉིས་རྟགས་སོ་སོ་བ་གཉིས་ཡིན་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ཉིད་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་
ལ། དེའི་ཕྱིར་རེ་ཁའི་ནང་གི་ལོངས་སྟོན་རྟགས་སྒྲུ་རྟགས་བཅུ་པར་འབྲེན་པ་ནི་ལེགས་པ་མིན་
ནོ། །འདི་དག་གི་སྟག་མ་གོ་སྟོལ།

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནས་སྤྱིན་དང་བསེར་བུ་མེད་པའི་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་
བལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་དེ་ལ་བལྟས་པ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་སྟེ།
མཚན་བརྗོད་ལས་རྒྱ་རྒྱའི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་ཞིང་མ་བསམས་པའི་བྲ་བཞིན་དུ། རང་འབྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བདེ་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་ལ་རྟགས་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པ་འབར་བ་
མཐོང་སྟེ་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱེད་ནི་མར་
མེ་ལྟར་འབར་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ་ནི་རྒྱ་བ་སྤང་བའོ། །ཅེས་པ་ནས། རིག་
སྟགས་རྒྱལ་ནི་ཐིག་ལེ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་
པའོ། །དེ་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ་ཅེས་པའི་བར་ལ། ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ནི་
རྒྱ་མེད་དུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་ཁ་དོལ་ཅིག་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་སོར་སྤྱད་འབད་བ་དྲག་པོས་བསྟོམས་པས་
འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་སྒྲུན་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་སོམས་ཤིག །དེས་ན་བྲ་བ་
པའི་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བསམས་པའི་རྒྱན་པོ་མ་ཡིན་པའི་མ་བསམས་པའི་སྤང་བ་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་
བ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་པོས་སྒྲ་རོལ་དེར་མ་བསམས་པའི་སྤང་བ་ཤར་བ་སྟེ་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་དོ།

འདུས་པ་དང་བདེ་མཚོག་ལ་སོགས་ལས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཞེས་པ་ནི།

དུས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཚན་པར་བཅད་པ་འདུས་པར་གསུངས་ཀྱང་སྐྱོད་སོགས་གསུམ་མ་གཏོགས་དེའི་སྡེར་དུ་སྒྲོག་དང་ཐེག་ལེ་དང་བཅས་པའི་སྡེ་ཚན་གཙོ་བོར་མ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཉིན་ཐོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་སྤྲ་གཙན་གྱི་སྤང་བ་དང་མི་འབྲེལ། །མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། ཉིན་མོའི་རྒྱལ་འབྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ལ་སྤྲ་བར་སྤང་བ་སོགས་ནི་འདིར་རྒྱད་ཉིད་བྲངས་ཏེ་གསུངས་ལ་མཚན་རྟགས་རྒྱལ་མི་མཚོག་མི་འགྱུར་དུ་རྒྱད་བྲངས་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས། གསང་སྤགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཚན་བྱེད། །ཅེས་པ་ནི་བྱམ་པ་དང་སྤམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་སྟོང་གཞུགས་པལ་པ་དང་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བ་ནི་བྱད་པར་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །དེའི་དབྱས་སུ་སྟེ་ཐེག་ལེའི་དབྱས་སུ་སངས་རྒྱལ་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྤྲ་གཞུགས་སྤྱི་ནི་བྱད་པར་སྤྲ་དང་སྤྲན་པའི་འདིར་བཞི་གསུངས་ཏེ། རུལ་གྱི་རྩམ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་དང་བྲ་པལ་པ་སྤྲ་སྟོན་དུ་སྟོས་བསམས་པའམ་བཏགས་པ་སྤྲ་སྤྲང་རྒྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་སྤང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་སྤང་བ་དེ་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་དང་རྒྱལ་པར་བྲལ་བ་དང་ངོ་བོ་མཚན་དཔེ་དུ་མས་བརྒྱན་པ་སྟེ་བཞི་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྤྲའོ། །རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པ་དེ་ནས་སྟོང་གཞུགས་གོམས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོམ་པའམ་གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོམ་དུ་མེད་པ་དང་རང་བྱུང་བ་དང་བྱད་པར་རྩམ་མེད་པ་སོགས་གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་སྟེ། གཞོམ་མེད་ནི་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་དངོས་རྒྱ་སོགས་པ་མེད་པས་གཞོམ་མི་རུས་པར་འབྱུང་བའོ། །གཞན་རང་དག་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་ཅེས་པ་ཐེག་ལེའི་རྒྱལ་འབྱོར་ཅེས་པ་ཅམ་ཐེར་ཞིང་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱལ་པ་ལ་ཉི་མ་དཔལ་གྱི་བཤད་པ་འབྲེལ་མེད་མང་དུ་འགོད་མོད་དགོས་པ་རྒྱུར་བས་འདིར་མ་བཞེད་དོ། །ཁ་དོལ་འབྲང་ཅིག་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་སྤྲ་ནི་རྒྱ་དཔེ་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྟོང་ལ་གནས་པ་ཞེས་ཐེར་བ་ནི་སྤྲ་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་རྒྱ་དཔེ་སྤྲ་ཅམ་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ཅམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྲ་གཙན་པར་འདོད་པ་འབྲེལ། ཕྱི་མ་ལ་བཤད་རུང་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དོན་མ་རྫོགས་པས་ལོག་བཤད་དང་མ་བཤད་པའི་སྟོན་གཉིས་

དང་བཅས་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་འདིའི་དོན་ནི་སྤར་མང་དུ་བཤད་ལ་ད་དུང་ཡང་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བཞོན་པ་རྒྱུད་དང་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་མེད་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐོང་
བའི་ཤེས་པ་འདི་དག་མིག་གི་དབང་ཤེས་དང་རྣ་བའི་དབང་ཤེས་མིན་ཅིང་གཟུགས་སྤྱོད་ཡང་སོར་
སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སོགས་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ལ། ཁ་དོལ་སྤྱགས་ཅིག་ཆོས་སྐུར་སྤྱོད་
བ་སོགས་ནི་གཞན་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་དབྱེ་བས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤང་བའི་ཆ་ལས་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་འབྲས་བ་དང་སྤྱོད་ཅམ་རྒྱུ་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཐོགས་
པའི་སྤྱོད་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །༡༡༥

འདིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཅེས་པ་ནས། གཞན་གྱི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་
སེམས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་པལ་ཆེར་གོ་སྤྱོད་ལ། དུས་ཀྱི་ཅ་ཞེས་པ་ཨ་ཕ་རྒྱ་
རྒྱུ་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཉལ་བྱ་བར་ཅན་བཅུ་དང་། དེ་ཁ་ནག་
པོ་སྤྱེ་ཆད་ཅམ་གྱི་ནང་གི་སྤྱོད་སོགས་ནི་དེས་པར་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིའི་ནང་དུ་མཐོང་བ་དགོད་པར་གསུངས་
ཏེ། འདིས་ནི་རྗེས་བྲན་གྱི་སྤྱོད་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་སོར་གྲུབ་པའི་གནས་ལ་ཡང་དེས་པ་
སྤྱེར་རོ། །དེ་ཁ་སྤྱེ་ཆད་ཅམ་དེའི་འདུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གཟུགས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་བྱང་ཁམས་
སྤྱོད་མཆོད་དམ། ཐུགས་གསུང་སྤྱོད་ལ་ལུས་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ལ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་བྱི་མས་གོས་པ་མེད་པ་ཁ་
དོག་སྤྱོད་ཆོགས་ཏེ་མཆོན་དཔའི་རྣམ་པ་ཀུན་ལྟར་རང་གི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་དང་
རྣམ་པར་བྲལ་བ་དག་གོ་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་མིན་པ་ཉིད་དེ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བཞིན་ལག་གི་
རྣམ་པ་ཅན་དེ་དག་གང་ཐག་གཞན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མིག་ཤེས་
འགགས་ཤིང་གཞན་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མངོན་ཤེས་གང་དུ་སྤྱོད་ཞེ་ན། འདིར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱོད་གཟུགས་མཐོང་
བའི་ཤེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་སྤྱོད་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ལས་དང་
པོ་པ་སོར་སྤྱད་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བའི་གཟུགས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་སྤྱད་བྱ་ཞིང་
བསམ་གཏན་ཐོབ་ནས་མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པས་གཞན་གྱི་གཟུགས་མཐོང་རོ། །ལྷ་ལ་

སོགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་སྟེ་ཅེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
མ་གཟིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཅེས་པའི་བར་ཏེ། སྤྱབ་ལེར་འདིར་དང་པོར་ལས་དང་པོ་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པས་མདོན་ཤེས་མེད་པར་ཤིང་མིག་གིས་སྤྲོ་ཆོགས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་མདོན་པར་
ཤེས་པའི་མཆོམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲོ་ཆོག་གིས་མཐོང་ངོ་།¹ །ཞེས་སོགས་སྤྱི་སྡུང་བཤད་ཅིང་
མཆོག་མི་འགྱུར་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཁྱིལ་སོགས་པ་ཤིང་མིག་དང་རང་
བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་སྤྲོ་ཆོག་སོགས་པའི་སྤྲོ་ཆོག་སྤྱན། རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་དག་གིས་གཞན་གྱི་
སེམས་ཉོགས་ཤེས་པ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དེ་གསུམ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱི་མ་
བྲལ་བ་རྣམ་དག་བཞི་བཤེས་རབ་སྤྱན་དུ་འགྱུར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་
པ་བྱི་མ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཡི་ཤེས་སྤྱན།² ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩོམ་སྟེང་འབྲེལ་དུ་ཡང་
སྤྱན་སྤྲེའི་མཆོན་ཉིད་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །༡༡༤

གཉིས་པ་ནི་དེ་ནས་གཟུགས་སྤྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཐུས་སྟོང་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་
བཟན་པར་ཀྱང་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པའི་
ཐམས་ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་པ་ཅན་བྱ་སྟེ་ལེའུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་གོང་མར་དོར་བཞུས་
ལ་ཡང་བྱམ་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དེ་
བྱམ་པ་ཅན་དང་རྩོམ་བཞུས་པ་དེ་དག་གི་མཐུས་འོད་ཟེར་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་
རྒྱུད་སྟེ་དེའི་འཁོར་ལོ་ནི་རྩོམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེང་ལོག་གཉིས་ཀའི་ཕྱི་ཕྱི་ཁ་ལྟོར་གྱི་ཆུལ་
ཀྱིས་གནས་པ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ལ་བྱམ་པ་ཅན་དང་དོར་བཞུས་བསྐྱེམས་པའི་གནས་དེར་སྟོད་
སྟོད་ནས་འདུས་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཁོར་བར་བྱེད་པ་མཐོང་གི་བར་དུའོ། །ཞེས་པ་སྡུང་
བརྗོད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་མཆོངས་པ་ལས་རྒྱ་ཁྲིའི་ནང་དུ་མཐོང་བའོ། །འདུས་པའི་བཤད་
རྒྱུད་རྩོམ་སྟེང་ལས། དོར་བཞུས་ཀྱི་ཆོ་བ་བཞི་བཤེས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་རྒྱ་བ་མཐོང་
བར་གསུངས་ལ། འདིར་སྟོང་གཟུགས་གང་དུ་ཤར་བའི་གནས་དེར་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༤ ཞོག་ ༥༤༥ ཟེང་། ༥

2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག་ ༣༤༤ ཟེང་། ༡༡

བར་དུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་སྔག་ཚེལ་གྲུབ་པའི་ཆད་འབྲ་བ་དང་། འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་དེ་ནས་སྒྲ་བ་
 རྒྱག་གིས་སྟོང་གཟུགས་གྲུབ་པར་གསུངས་ལ། རྟོ་རྩེ་མེད་བ་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་འདིར་གོང་ལོག་ཀྱི་ན་
 ཏུ་སོར་བསམ་གྲུབ་པས་སྒྲ་བ་རྒྱག་བསྟོམས་ན་སྔག་ཚེལ་འབྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་
 བློ། འདིར་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་དང་། རྟོ་རྩེ་མེད་བར་ཅ་ནང་གི་རྒྱུད་རྒྱ་བ་མཐོང་ན་གཉིས་
 ཀའང་སྔག་ཚེལ་བསྟོམས་པའི་སྒྲ་བ་བཞི་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འབྲ་ཞིང་སྤྱི་ཙམ་དུ་ལམ་རིམ་ཅན་
 ཏུ་བསྟོམས་པའི་སྔག་ཚེལ་ཀྱི་ཆད་སྒྲ་བ་རྒྱག་ཡིན་པར་རྒྱུད་གཞན་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་འདིར་གསུངས་
 པ་དོན་གཅིག་གོ། །རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་ནས་སྟོང་གཟུགས་གྲུབ་པའི་བར་ཡང་སྒྲ་བ་རྒྱག་ཏུ་
 གསུངས་པས་སོར་བསམ་སྟོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྔག་ཚེལ་ཀྱི་ཆད་སྒྲ་བ་རྒྱག་དང་འཛིན་པའི་ཆད་སྒྲ་
 བ་བཞིར་གོ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྒྲ་བ་རྒྱག་གི་སྟོམ་བཅོན་དེ་ལས་དང་པོ་བ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
 ལ་གནས་པས། འཁོར་ལོ་རྒྱག་གི་ལྟེ་བར་ཁམས་འཛིག་མེད་དུ་བཅིངས་པའི་ཆངས་པར་སྟོན་པ་
 དེ་ནམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་གསང་གནས་གཉིས་སྤང་པའི་རེག་བྱ་གཟུང་དོན་
 ཏུ་བྱས་ནས་སྟོས་པའི་འཛིག་བདེས་དམན་པ་སྟེ་དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཞེས་པ་དབང་པོ་གཉིས་
 འཁྲིག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བདེ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལམ་ཀྱི་
 སེམས་ཤེས་པ་གང་གི་ལག་རྩེས་འཛིག་པའི་རྩེས་བྲན་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་འགྱུར་མེད་ཀྱི་
 སེམས་ཉེ་ཡེ་ཤེས་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་སོགས་སྐབས་དེར་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩེས་བྲན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་རྒྱག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་དང་། བདེ་བ་དེ་དག་ས་བརྒ་
 གཉིས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱལ་དང་། གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐིག་ལེ་སྟེང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་
 བློ། དེ་ནས་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་སྟོང་རྒྱག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་གང་ལས་འབྱེད་པའི་གཞི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་རངས་པོ་རྫོགས་པ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ་བཞིའི་དང་པོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
 རྒྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལས་འཆང་རྒྱ་སྟེ་ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐར་གནས་ཞེས་
 པ་ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེའི་བར་ལ། ཆགས་པའི་སྐྱ་ནི་

འདྲག་བདེ་སྟེ་དེ་བཞི་བཞི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་རྒྱ་བའི་ཆ་བཙུ་ལྷ་དང་སྦྱར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པར་བྱས་པ་ལ་སྟོས་པའི་འདྲག་བདེའི་བཅུ་དྲུག་པ་ཆ་བཙུ་ལྷ་དང་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཚུལ་ནི་དགའ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཆེས་ལྷ་ཆེན་གསུམ་དང་། དགའ་བཟང་རྒྱལ་སྟོང་རྫོགས་པ་ལྷ་ཆེན་གསུམ་དང་། ས་སོགས་ཁམས་ལྷ་ཆེན་གསུམ་གྱི་བཙུ་ལྷ་སྟེ་གོང་རྣམས་སུ་མང་དུ་བཤད་ལ། ཆགས་པ་དེའི་མཐའ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟེ་མཐུག་རྫོགས་པའི་མི་འགྱུར་བ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་མདོར་བར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཞག་གོ། །དབྱེ་གཞིའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་རངས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་ན་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དབུགས་ཀྱི་གངས་ཞེས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་གངས་འཕེལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི་ཁྱེ་རྒྱལ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་ནི་ཁམས་དམར་པོ་གཙུག་ཏྲར་ནས་མས་རིམ་བཞིན་བཅུག་ཅིང་། ཁམས་དཀར་པོ་ལོར་བྱ་ནས་བཅུག་པ་ཡིན་ཀྱང་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་བའི་དབང་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་ཆེ་གསང་བར་རྩེ་རྩེ་ལོར་བྱའི་ཆེ་མོ་ལས་ཁྱ་བ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་གིས་འཕེལ་ཏེ། ཁྱ་བ་དེ་དང་མཉམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་གངས་ཀྱིས་སྟོག་སྟེ་རྒྱང་གངས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་བསད་པ་སྟེ་འགག་པ་ནས་གསང་བའི་བརྒྱར་ཁྱ་བ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་བཅུག་པ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པོ། །རྩེ་རྩེ་ལོར་བྱའི་ཆེ་མོ་ལས་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འཕེལ་བ་དང་། གསང་བའི་བརྒྱ་ཐོབ་པ་ནི་ཁྱ་བ་ཡིན་ཏེ་གང་འཕེལ་བ་ནི་འོག་ཏུ་སྦྱུང་བ་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་དབྱེལ་བ་ནས་འོངས་པའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་ཁྱ་བ་བདེ་བ་དེའི་འཕེལ་བ་སྟེ། ཞེས་ཁྱ་བ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་ནི་ལུས་སེམས་སྦྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་གི་གངས་དེ་སྟེད་ཀྱི་བདེ་བ་གསང་བའི་བརྒྱས་སྟོས་སུ་སྦྱོང་བ་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གོ་ས་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱ་བ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་བཞེན་པའི་བདེ་བའི་གངས་རེས་ས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བ་དང་པོ་ནི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་། གཉིས་པ་ནི་རབ་དགའ་ཡིན་ལ། ས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་དང་སྟོང་ཁ་དང་མཐོན་པ་དང་དབྱེལ་བར་ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་ས་གཞི་དང་ཆཅན་དོ་དང་ཉེ་བའི་ཆཅན་དོ་ས་དྲུག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ཉེ་བའི་འདུ་བ་ས་

བརྒྱད་དང་འཕྲང་གཅོད་དང་ཉེ་བའི་འཕྲང་གཅོད་ས་བཅུ་རྣམས་སུ་འགྱུར་ཞིང་གཙུག་ཏྲར་དུ་སློག་
ཐམས་ཅད་ཟད་པས་དུར་ཁྲོད་དང་ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ས་བཅུ་གཉིས་སོ།།

ཁ་དོལ་ཕྱགས་ཅིག་དུར་ཁྲོད་ས་བཅུན་པ་དང་། ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ས་བརྒྱད་པ་དང་སྐྱོར་བ་
དང་འཕྲང་གཅོད་ས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་ཉེ་བའི་འཕྲང་གཅོད་ས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
སྐྱོར་བ་ནི་དཔལ་རྫོང་རྩིང་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་འགལ་བས་དོར་བར་བྱའོ། །ལྷེ་བ་སོགས་བཞིའི་
ཐིག་ལེ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ས་བཅུ་དང་
སྐྱོར་བ་གོ་སྤྲོ་ཞིང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཁྲ་བ་དང་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་གཉིས་དང་སྐྱོར་བའི་ས་
གཉིས་ནི། ས་བཅུ་པ་ལ་བཅུ་པ་ཚམ་དང་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་སྟེ་སྟོབ་པའི་ས་བཅུ་དང་
སྐྱར་རོ། །མཁས་པ་དག་ཞོར་བྱའི་ཅེ་མོར་བྱང་སེམས་མི་འཇག་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ས་དང་པོ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མི་འགྱུར་བའི་སྐྱད་ཅིག་བརྒྱ་ལྷག་བཅོ་བརྒྱད་མ་རྩོགས་པར་ས་དང་པོ་
མི་ཐོབ་ཅིང་དེ་རྩོགས་ཚམ་ན་གསང་བའི་བརྒྱ་བྱེད་གང་གིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་ཕྱོགས་
སྤྱ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་གཉིས་
པ་དང་། གསང་བའི་བརྒྱ་བྱེད་གང་བྱེ་མ་ལ་ས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་འདུག་པས། དེ་ལྟ་ན་ལྷེ་བ་
སོགས་དང་སྐྱར་བའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བྱེ་མ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་
འབྱེད་དགོས་པར་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ལེའུ་དང་པོར་རྒྱུང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་
ཆན་པ་རེ་འགགས་པ་དང་བདེ་བའི་གངས་དེ་སྟོད་རེ་རྩོགས་པ་དང་ས་རེ་རེ་རྩོགས་པ་རེས་ཅན་དུ་
སྐྱར་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ཁྲངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གོང་འོག་རྣམས་སུ་རྒྱུང་ཉིས་ཁྲི་
ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་སློག་འགགས་པ་ཞེས་པ་ཚམ་གསུངས་ཀྱི་ལས་རྒྱུང་ཞེས་ཁྲད་པར་སྐྱར་
ཉེ་མ་གསུངས་ལ། རྒྱུང་ཡིན་ན་ལས་རྒྱུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ན་ལུགས་འདིར་འཕགས་པའི་ས་དང་
པོར་ཉོན་སྐྱབ་སྟོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལས་མི་འཐད་པས་རྒྱུང་བརྒྱད་བརྒྱ་
པ་ཆན་པ་གསུམ་པ་ནས་ལས་རྒྱུང་འཛོག་པ་དཀའ་ཞིང་རྒྱུང་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུང་དུ་བཤད་པའི་
ཁྲངས་གྱང་མ་མཐོང་བས་དོན་འདི་དག་ད་དུང་དབྱེད་པར་བྱའོ།། ༡༡༡

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་རྒྱ་དོས་བརྒྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་བྱིར་

ཨོལ་འབར་བའི་བར་ཏེ་ཞེས་པ་ཡེ་ལེས་གྱི་དགའ་བ་དང་། སེམས་གྱི་དགའ་བའི་བར་གསང་བར་
 འོང་བ་དང་། བྱད་པར་དགའ་བ་ལྷན་སྐྱེས་དག་གི་དབྱུས་ཞེས་པ་སེམས་གྱི་མཆོག་དགའ་དང་། ཡེ་
 ལེས་གྱི་མཆོག་དགའི་དབྱུས་ལྟེ་བ་དང་། གཉིད་དང་གཉིད་ཡུར་གྱི་མཆོག་ཞེས་པ་ཡེ་ལེས་གྱི་
 བྱད་དགའ་དང་། སེམས་གྱི་བྱད་དགའི་མཆོག་སྦྱང་ཁ་དང་། ཡེ་ལེས་རྣམ་ལེས་དག་གི་དབྱུས་
 ཞེས་པ་སེམས་དང་ཡེ་ལེས་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་དབྱུས་མགྱུན་པར་རོ། །ཨོལ་སོགས་གྱི་
 དགའ་བ་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་བཞི་པ་ལ་སོགས་པས་འཆད་དོ། །གཉིས་
 གཉིས་སྦྱར་བ་ནི་རྩོམ་དང་པར་དག་གི་གཉིས་གཉིས་སྦྱར་བ་དང་དགའ་བ་ལྷ་ལྷེ་གཉིས་སྦྱར་བའི་
 བར་ཏུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ལེས་གྱི་ཐིག་ལེའི་གཞུགས་
 གྱིས་དཔལ་བ་ནས་འོངས་པའི་ཡས་བབས་གྱི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁུ་བའི་བདེ་བ་ཞེས་
 པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱལ། །ཁུ་བ་དེའི་འཕེལ་བ་སྟེ་སྟེང་ཏུ་འགོ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བྱག་
 བརྒྱ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མའི་ངེས་
 པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་ངོ་མཆར་མེད་དོ་ཅེས་པའི་སྟོག་འགོག་པ་ནི་བྱམ་པ་ཅན་
 ཏེ་ངེས་བསྐྱེད་པའི་རྩིས་བྱན་གྱི་སྦྱ་ཡང་བཟུང་ངོ། །ངོ་མཆར་མེད་པ་ནི་འགྱུར་བར་འོས་ཤིང་
 ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་བདུད་རྣམས་བཅོམ་ནས་རྒྱལ་བའི་བདག་པོར་
 འཇུག་སྟེ། སྟོག་སྦྱབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་གཡོན་དང་གཡས་པར་གནས་པའི་སྟོག་རྣམས་བསད་པ་
 སྟེ་འགགས་པས་བདེ་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་འཇུག་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བདག་པོ་ནི་སྐུ་བས་
 འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཞུགས་གྱི་ཐུག་རྒྱལ་བཞེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 པ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་བཟང་པོ་ཨ་ཨ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་འཇུག་ཅིང་གནས་པ་སྟེ་གང་ཟག་དེས་སྤར་བཤད་པ་
 ལྟར་ལོ་གསུམ་སྟོགས་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བས་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པའོ། །རྒྱ་རོ་འབྲེལ་ཆེན་
 ལས། དེ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དག་པས་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ནས་ཅུང་ཟད་ཉིན་ཞག་རྣམས་
 གྱིས་ནི་ལྷ་བ་བྱེད་དང་གསུམ་དང་ལོ་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཡེ་ལེས་སྦྱ་ནི་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེག ༡ སྟོག ༡༩༡༣ ཟླ་དང་། ༡༡ རྣམ་ཏུ་གསལ།

ནི་དབང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་ཏེ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནས་འཕེལ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོའི་ཅེས་པའི་བར་ཏེ་འདྲིའི་བྱམ་པ་ཅན་ནི་མདོར་བསྟན་གྱི་སྤར་གསུངས་པའི་
སྟོག་འགོག་པའི་དོན་ནོ། །༡༡༩

གཉིས་པ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་པལ་པ་རྣམས་དང་དེ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་
པས་རེ་ཁ་ནག་པོ་སྐྱའི་ཆད་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་ཤར་བའི་སྐྱ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་
བྱུང་གི་ཐོག་མའི་སྟོང་གཟུགས་ལོངས་སྐྱ་དང་དེ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་འཕགས་པ་སོ་
སོའི་སྟོང་གཟུགས་ལོངས་སྐྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་གྱི་ཅ་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྤར་ཆུལ་
ལ་ཤེས་པ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱ་མདོག་དང་བེམ་པོའི་རྩལ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱང་ཡང་
དེར་མ་བྱལ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་ནི་རྒྱད་འབྲེལ་འདི་དག་སྟེ། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་
ན་ཤེས་པ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་བེམ་པོའི་རྩལ་མེད་པར་བྱལ་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་ནི་
མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་སུ་གསུངས་པས་དེར་བཞད་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ནས། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་ལྗན་
ཡང་རྗས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་གོང་གི་སྟོང་གཟུགས་གཙོ་པལ་དེ་
དག་ས་དང་རྩལ་སོགས་པ་ནས། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་ཡང་བེམ་
པོའི་ས་དང་རྩལ་སོགས་པ་ནས་ཁ་དོག་གི་བར་མིན་ཏེ། སྤར་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་གྱི་རྗས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་ཆོགས་པས་སྟོང་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྱབ་པ་པོ་རང་དང་སྟོང་གཟུགས་བྱལ་པའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་སོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་སྐྱ་མཆོན་ཉིད་པར་མཐོང་ངོ་། །དེས་ས་དང་
སྐྱ་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱལ་སྟེ། མཐོང་བ་པོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤྱང་ལ་མ་ངེས་པ་
མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་དེས་ས་དང་གཟུགས་སུ་ངེས་ན་ས་དང་གཟུགས་སུ་བྱལ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སོགས་དང་མཆོན་དཔའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ཡང་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་གཟུགས་མ་བྱལ་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་ཐོངས་བདུན་

ཀྱི་མཐུ་ལས་ཏེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ཅ་ལ་རྒྱང་འགགས་པར་ཅོམ་པ་
དང་འགགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོག་སྟེ་རྒྱང་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་པ་ངས་པའོ། ༡༡༤།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དྲུག་སྤྱིའི་མན་ངག་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཐེག་ལེ་དང་ཅའི་རྣམ་དག་བཤད་
པ། རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་སོར་བསམ་བྱུང་པའི་གནས་བཤད་པ། བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་དང་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷང་ས་བཤད་པ། སྟོང་གཟུགས་པལ་པ་གནས་བྱུང་པའི་རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་
བྱུང་ནས་ཆེ་དེ་ལ་འཁོར་རྒྱ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐེག་ལའི་གནས་བཤད་པ། ཅའི་ཀྱན་སྟོང་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་རྒྱ་ད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཅ་སོ་སོའི་ནང་ནས་བསྟོད་པའི་རྒྱང་རྣམས་
ཀྱི་སྦྱང་དུ་དེ་དག་གི་གནས་དང་རྒྱར་བྱུང་པའི་སྤྱ་བའི་རྒྱང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་གྱི་རྟོར་འབྱམ་ལྟ་
སྟོང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། རྣམ་ཤེས་རྒྱང་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ། །འཆི་འཕོ་ནས་ནི་འབྱུང་འབྱུང་
ཏེ། །དེ་མེད་པར་ནི་བྱི་མ་མེད། །མཁན་པོ་ལས་ནི་རིགས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
སྦྱབ་ལེར་ཡང་། སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡིད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དུ་གནས།¹ ཞེས་པ་ཉར།
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་འབྱུང་པའི་གཞི། ཡིད་ཤེས་སྤྱོད་རྒྱང་དང་ལྷན་པ་ནི་ཐེག་ལེ་སྤྱི་ཅམ་
པ་དང་། དེ་ཉིད་ཁམས་དྲུག་ལྷན་གྱི་ལུས་གཟུང་བའི་ཆེ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་གོང་བུའི་དབུས་
སུ་གནས་པ་ནི་ཐེག་ལེ་བྱེ་བྲག་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ན་སད་མི་གཉིད་མཐུག་བཞི་པའི་ཆོས་
བཞི་བསྐྱེད་པའི་རུས་པའི་ཆ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གནས་སྐབས་བཞིའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་ལ། ཡིད་
ཤེས་དེའི་རྒྱང་སྤྱ་བས་ཅ་ནང་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་གཞན་གྱི་གནས་དང་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་
ནོ། །འདིར་རྒྱ་ད་ནི་སྟོང་ཁར་བྱུགས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཅས་པ་ནས། བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའོ། །ཅས་པའི་བར་ལ་སྟོང་ཁའི་ཐེག་ལེ་ལ་རྒྱ་ད་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་
མིང་དོན་འདི་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟུ་མཛད་པ་ནི་སྤྱི་རི་བཞིན་པ་མིན་
པ་དང་། རྒྱ་མཁོན་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་ལས། ཐེག་ལེ་ཞེས་པ་དབྱེལ་བའི་ཐེག་ལེ་ལ་བྱེད་པ་ན། ཡེ་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༡ ཞོག་ ༤༣༤ ཟླེད་ ༥
2 བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༡༡ ཞོག་ ༤༡༥ ཟླེད་ ༥

ཤེས་སྟེ་བའི་ཐེག་ལེ་ལ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་སོགས་ནི་རྒྱད་འགྲེལ་འདིར་གསུངས་པ་དང་
བྲག་ཆེན་ཐེག་ལེར་བཤད་པ་རྣམས་དབང་ལེར་བཤད་ཟེན་ལ། འདིའི་འཕྲོས་གཅིག་འོག་ཆོགས་
བཅད་བརྒྱ་ཉེར་བཞི་པར་ཡང་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅའི་གནས་ཚུལ་
འདི་དག་གི་དོན་ལ་མཁས་རང་བ་དག །ལུ་གུ་རྒྱད་དུ་བཅིངས་པ་ཡིན་ན་ཅ་མདུད་མི་འཁྲོལ་བས་
ཁུབ་ཅས་འགའ་ཞིག་ཟེར་བ་ནི། རྒྱད་འདིར་ཅ་མདུད་ཁོལ་དགོས་པར་མ་བཤད་པས་མ་ཁོལ་
ཡང་སྒྲོན་མེད་ལ། ཅས་ཡང་ཁོལ་དགོས་ན་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཅན་ལ་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་བལྟས་པས་ཤེས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱབ་ཆེན་མན་ལུང་གུ་རུ་ཅ་འཁོར་སོ་སོའི་བད་གྱི་ཅ་སྤྱབས་
འདྲེས་པར་འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ་ཞེས་སྤྲོའོ། །ལུ་གུ་རྒྱད་དུ་བཅིངས་པ་ཡིན་ན་ཅ་མདུད་མི་
འཁྲོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཁོ་རང་གི་ཞེ་འདོད་ལ་ཅ་མདུད་ཁོལ་དགོས་པར་འདོད་པ་འདུག་པས་རྒྱད་
འགྲེལ་འདི་དང་འདུས་པ་ཅ་བཤད་སོགས་ལ་ཟུར་བ་བཤད་ལ། ཁོ་པོས་སྟོག་སྟེ་སྤྱ་བར་བྱ་ཞིང་དེ་
ཉིད་རྒྱད་དོན་གཞན་དུ་རྒྱར་བའི་རིག་པ་ཡང་དག་སྟེ་གཞི་དུས་སུ་ཁམས་བྲག་ལྟ་བུ་ལུ་གུ་རྒྱད་
དུ་བཅིངས་པའི་ཅ་མདུད་ཁོལ་ནས་འཆི་བ་དང་ལམ་དུས་སུ་མདུད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོལ་ནས་ལམ་
ཁུང་པར་ཅན་སྟེ་བར་རྒྱད་དེ་དག་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །མདུད་པས་བཅིངས་པའི་ཅ་ནང་
གི་རྒྱང་འགགས་པ་ཉིད་ཅ་མདུད་སྟོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཅ་མདུད་འཁྲོལ་ཚུལ་རྒྱད་
གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་མ་གསུངས་ལ། དབྱུག་གུ་ལ་སྤང་བུས་མདུད་པ་དགྱིས་པ་སྟེ་མོ་
ཞིག་ནས་བཀོལ་བ་མིག་ལ་བསྟན་པས་མི་ཆོག་གི། ཅ་གསུམ་ལ་ཅ་འདབ་རྣམས་གཟེར་བུ་བཏབ་
པ་ལྟར་འཛིངས་པ་དབྱ་མ་དང་། རོ་རྒྱང་ཆོམ་བུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ལུ་གུ་རྒྱད་ཁོལ་བའི་དཔེ་བསྟན་
དགོས་སོ། །ལུ་གུ་རྒྱད་དང་སྤྱབས་རྫོགས་པར་འདྲེས་པ་ཅ་གཅིག་ལ་གཞི་དུས་སུ་མི་འོང་བས་རྩོ་
རྩོ་འཆང་གིས་སྟོགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཡང་དགོངས་པ་ལེན་དགོས་ཀྱི་མན་
ལུང་གིས་བསྒྲ་དཀར་པོ་མི་ཁེགས་ཤིང་བྱེད་ཅག་ཡང་རྒྱད་འགྲེལ་འཆད་པ་པོ་ཡིན་ནས་འགོག་
པ་གང་ཡིན་ཁོ་པོས་མ་ཤེས་སོ། །མན་ལུང་པ་ཉིད་ཡུབ་པ་ཐོབ་ལ་རག་གི་ལུགས་དེ་སེམས་
འགྲེལ་འདི་དག་གི་བཞེད་པར་བྱེད་ན་ནི་རྒྱད་དོན་ལ་དཔུས་ལོང་དུ་རྒྱར་བ་གདོན་མི་བཟོ།།

དེ་ལ་སྟེང་ལོག་གི་ཅ་རྒྱལ་གི་སྟོན་ཚུལ་དང་ཁམས་འབབ་པ་གཉིས་སུ་མ་རྗེས་བྱེད་པའི་
 ཡན་མན་གྱི་མཆོམས་ནི་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ། སྟེ་བའི་སྟེང་ཡན་ཆད་དུ་ལམ་གསུམ་པ་ལན་
 བཞི་གསུངས་པ་སྟེང་ཁ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཞིའི་ཐད་དུ་དབུ་མ་ལ་རྩོུང་གིས་ལུ་གུ་རྒྱུད་
 དུ་བཅིངས་པ་སྟེ་གསང་གི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ་ནི་ཁམས་འབྲེས་ནས་རྩོུང་དབུ་མ་གསུམ་
 ལམ་སྟེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོུང་སྟེང་འགྲེལ་ལས། སྟེ་བ་སྟེ་བའི་དབུ་མ་སུ་ནི། །ཨ་
 བ་རྒྱ་རྒྱུ་འགྲོ་ཞིང་འོང་། །འདབ་མ་དང་ནི་འདབ་རྣམས་ལ། །ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་གནས། །ཞེས་དང་།
 འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་དབུ་མ་སུ་སྟེང་ཁའི་སྟེ་བ་ལུག་ནས་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་ལུག་པ་སྟེ་སྤྱབས་མ་འབྲེས་པར་གཅིག་
 ལུ་འཁོར་ལོ་དེ་དག་གི་སྟེང་ལོག་ཏུ་གནས་ལ་རྩོུང་ནི་ཅ་འཁོར་དེ་དག་ཏུ་འདབ་མ་རྣམས་
 དང་སྤྱབས་འབྲེས་ནས་སྟེང་ཁར་ལམ་བརྒྱུད་དང་མཐིན་པར་བཅུ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་
 བའོ། །ལེུ་འདིའི་མདོར་བསྟུན་བཞི་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་གཅིག་གི་སྟེ་ཆོན་ནི་གཅིག་སྟེ་འཁོར་
 ལོ་རྒྱལ་ལོ་རྣམས་སུ་དབུ་མ་ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩོུང་སྟེང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གི་
 སར་ལས་ཀྱང་གི་སར་དབུ་མ། །ཨ་མ་རྒྱ་རྒྱུ་འགྲོ་ཞིང་འོང་། །འདབ་མ་རྣམས་ལས་འདབ་མ་
 རུ། །ལ་ལ་ལ་སོགས་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་མཁས་པ་
 དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་གཅིག་ལུ་ཡིན་ལ། ཡལ་ག་རྣམས་ནི་རྩོུང་གི་
 ཡལ་གའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཤིན་ཏུ་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་དག་སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དོན་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་ངེས་དགོས་ཤིང་ལུང་དོན་
 ཡང་དབག་པར་དཀའ་བས་འདིར་དབྱེད་པའི་གཞི་འགའ་བརྗེད་བྱང་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གནས་སུ་སོན་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་ཅ་ཞེས་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་
 ལུགས་སྒོག་གི་རྣམ་པར་སྒོལ་དཔོན་སྟེག་རྩོུང་གིས་བཤད་ཅིང་། མན་སྟེ་ལས་ཀྱང་མདུད་པ་

- 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༡ སྟོག 133 ཟེང་། ༡
- 2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག 6 སྟོག 1040 ཟེང་། 10
- 3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག 6 སྟོག 1314 ཟེང་། 12
- 4 མ་རྟེན་དོ། །

ནམས་སྤྱུགས་སྒོག་གི་ནམ་པ་ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་ནས་ཞེས་འབྱུང་ལ། བདུད་ཅིའི་གནས་ནི་
 དབྱལ་བའོ་ཅེས་བ་ནས། ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ཅིག་ཅར་སྤྱུག་གཉིས་ནས་འགྲོ་ལ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་
 བྱ་ག་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སྤྱུག་འགྲོ་བ་ནི་ས་རྒྱུང་རིས་མཐུན་བར་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་
 ཡིན་ལ། རིས་མི་མཐུན་བར་འཕོ་བ་ན་སྤྱུག་གཡས་ནས་གཞན་གཡོན་དང་དབྱས་སྤྱུག་འགྲོ་བ་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་མཐའ་དང་ཆའི་མཐའ་འགྲོ་དང་སྐར་ན་སྤྱུག་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 ས་རྒྱུང་ཕྱིར་སོར་བཅུ་གཉིས་རྒྱ་བ་ནས་ནམ་མཁའི་རྒྱུང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆ་སྟེ་སོར་བཅུ་བྱ་རྒྱ་བའི་
 བར་རོ། །ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེར་མདུད་པ་སོ་བདུན་དུ་བཤད་ཀྱང་སེམས་འབྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་ནི་
 ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་མདུད་པའི་གྲངས་རི་ཙམ་ཡིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ། །ལ་ལ་ན་དང་ར་ས་ན་
 ནི་གཡས་དང་གཡོན་ཞེས་པ་ལ་རྩ་དང་ཕྱ་འགྱུར་སོགས་སྤྱུག་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་འདབ་མ་ཞེས་
 འབྱུང་ཐེར་རང་ཡང་གོ་རིམ་ལྟར་སྐར་དགོས་བར་མ་དེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་། ཅེས་
 བ་ནས་དབྱས་སྤྱུག་དུང་ཅན་མའོ་ཅེས་པའི་བར་ལ། སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་དུ་རོ་རྒྱུད་དབྱ་མ་གསུམ་གོ་
 བརྗེས་ནས་གཡོན་གཡས་སྤྱུག་བཤད་པ་དང་གཅི་བའི་རྩ་གཉིས་དང་དབྱས་སྤྱུག་དུང་ཅན་མ་གནས་
 བ་འདི་སྤྱ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་འཆད་པ་དང་མན་ངག་པ་ནམས་ཀྱིས་མ་དེས་ཤིང་བརྗེ་ཆད་ཀྱང་
 མི་བྱེད་བར་འདུག་ལ་གསང་བའི་བརྒྱུ་ལ་དབྱས་སྤྱུག་དུང་ཅན་མ་གནས་བར་གསུངས་པ་འདིས་སྟེ་
 འོག་ཕྱིན་ཆད་གསང་བའི་བརྒྱར་བྱས་ནས་དེའི་རྩ་གསུམ་ཀྱི་གནས་རྒྱུན་བར་ཡང་མི་སྤྱང་སྟེ།
 གསང་བའི་བརྒྱའི་འོག་གི་རྩ་གསུམ་དེ་དང་སྟོན་ལུགས་མི་འདྲ་བར་འདི་ཉིད་དུ་འབྱུང་བས་སོ། །

སྟེ་འོག་གི་རྩ་དེ་གསུམ་ལས་བཤད་གཅི་ཁྱ་བ་འབབ་པར་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས།
 སྟེང་འོག་རྩ་གསུམ་པོ་ནམས་ལ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་འགོག་པ་ལས། །ཆེ་ཉི་སྤྱ་གཅན་བཤད་
 གཅི་དང་། །ཁྱ་བ་འབབ་པའི་ལམ་ནམས་སྤྱུག་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེར་མ་ཐད་དུང་ཅན་མ་ལས་ཁྱ་
 རྩལ་གཉིས་ཀ་འབབ་པར་གསུངས་ཏེ། རྩལ་དང་ཁྱ་བ་འབབ་པ་དག །རྩལ་འབབ་ཕྱིར་ཏེ་གཏུམ་མོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤ ཞོག་ ༤༩༩ ཟེང་། ༡༩

2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག་ ༤༠ ཟེང་། ༡༥

སྟེ། །ཁུ་བ་འབབ་ཕྱིར་མཁའ་འགྲོ་གདོང་།¹ །ཞེས་གསུངས་ལ། ཅ་གསུམ་པོ་སྟེང་གི་རོ་རྒྱུང་དབུ་མ་
གསུམ་གང་གི་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་པའི་སྟེང་དུ་ཀུན་དར་མ། །གང་དེ་ཡིད་བཟང་
ལུན་པ་འབབ། །འོག་ཏུ་ཁུ་བ་འབབ་གང་དེ། །མཁའ་འགྲོ་གདོང་སྟེ་དུང་ཅན་མ། །ཞེས་དང་། རྟེང་
དུ་གཡས་དང་གཡོན་དག་དང་། །འོག་ཏུ་བཤང་གཅི་འབབ་པ་དང་།² །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཡས་
རོ་མའི་ཅ་རྒྱུད་གཅི་བའི་ཅ་དང་། གཡོན་རྒྱུང་མའི་ཅ་རྒྱུད་བཤང་བའི་ཅ་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཆེན་དེའི་
གོ་རིམ་ལྟར་སྤྱད་ན་མ་འགྲིག་ཅིང་། རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་བཤང་བའི་ཅ། །ཉི་མས་གཅི་བ་འབབ་པ་
སྟེ། །ཞེས་རྒྱུད་དེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་གསང་གི་ཅ་འཁོར་གཉིས་
པོའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་ཅ་གསུམ་ནི་གནས་གཡས་གཡོན་དབུ་མ་སྤྱ་གནས་པར་འདྲ་བ་ལ་
སྟེང་གི་ཁུ་རྒྱལ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་དབུ་མ་སྤྱ་འབབ་ལ། གསང་བའི་ཅ་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་ནི་གནས་དང་
ཁམས་འབབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་དག་འཆད་པ་ནི། གསང་བའི་བསྐྱེད་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་
ནས། ལྷན་པའི་གྱི་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་། ཁུ་བའི་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཏེ་གོ་སྤྱོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་དང་། རྟོང་གཟུགས་དང་པོར་ལྷང་
བའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྩོམ་དང་བཅས་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ནི། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་
རྒྱའི་སྤྱོད་གནས་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་མ་བརྒྱུད་པ་སོགས་སྤྱ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱད་པ་སྟེ་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལས་
གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྤྱོད་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་རྩོམ་བསྒྲུབ་བཅས་གནས་བསྒྲུབ་ཞུགས་ཞེས་པ་
ལྟར་ཡང་གྱི་ཕྱི་ལྷན་གྱིས་བཀག་པའི་ལོར་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྩོམ་རྩོམ་ལས་རྩོམ་སྤྱོད་པོ་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ནི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྩོམ་རྩོམ་སྤྱོད་པོ་ལྷན་པ་ཉིད་ནི་འདུས་བྲུས་པ་ལས་
ས་ལ་སོགས་པ་ཁ་འབྱེད་པ་བདེ་བའི་རྒྱའི་ཕྱིར་རོ།

དོན་བསྡུས་ན་རིམ་པ་གཉིས་ཀར་རང་དང་ལས་རྒྱའི་མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཏེ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་འཛག་བདེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་རྟོང་གཟུགས་མ་གྲུབ་གོང་དུ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག་ ༤༩ ཟླ་ ༡༩
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག་ ༤༩ ཟླ་ ༡
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག་ ༤༡ ཟླ་ ༣༡

བསྐྱེད་པ་འོ། །འདིའི་ཁ་འབྱེད་པ་ནི་དབང་གི་དུས་སུ་ཅ་འཆོལ་བའི་མན་ངག་དང་རིམ་པ་གཉིས་
 བར་བྱག་རྒྱ་སྟོག་ཅོལ་དུ་འགྲོ་བའི་མན་ངག་སོགས་ཉེ་དེ་དག་ཀྱང་གསང་བར་བྱ་བར་གསུངས་
 བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་དདུལ་
 ཚུའི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་འཛུགས་པ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་
 བ་དེ་ཡིན་ཅིང་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཚུལ་དེ་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །རྒྱུར་གཉིས་ཡང་དག་སྟངས་འདི་
 དུས་སུ་ཅས་པ་ལྟེ་བར་སྟོག་དང་སྒྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུར་དག་ཡང་དག་སྟངས་པ་ནི་སྟོག་སྒྱུར་རྫོགས་པར་
 བསྐྱེས་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གི་དབུས་སུ་སྟེ་དུས་སུ་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཅན་
 མིག་ལ་སོགས་འཇུག་པའི་ཅ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་འགགས་པ་ཡིན་ལ། འགགས་
 པའི་གནས་ཀྱང་གཞི་དུས་དང་བསྐྱེད་ན་མཐར་སྟིང་ཁར་གཞོལ་བ་དགོས་ཀྱང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་དུ་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོར། ཅ་བར་ཡུལ་རྣམས་ཞེས་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་ཆེག་བེ་ཁ་སྟེ་མེ་ཤ་ལ་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་བདུན་པའི་མང་ཆེག་བསྐྱེད་དགོས་པའོ། །དེ་
 ཉིད་ནི་སྒྲར་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་མ་འཛིན་པ་སྟོན་དུ་གཞུགས་བརྟན་
 གོམས་པ་དང་བྱི་ནས་གཞུགས་བརྟན་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་སྟོང་གཞུགས་ནི་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱུ་འི་
 སྟོན་པ་ཉེ་ཀྱང་གི་སྒྲས་ནི་འཁོར་ལོ་དུག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 པས་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བའི་གནས་དང་སྐྱེ་དེ་བྱུང་བའི་གནས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དུ་སོགས་
 ཀྱི་མཆན་མ་ནི་རྒྱ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་བུ་སྟོང་གཞུགས་མཐོང་བའི་གནས་ཉེ་
 བར་བསྟན་པ་སྟེ། སྟོན་དུ་རྒྱུར་གཉིས་སྟེ་བར་སྟངས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་དང་པོར་འབྲུབ་པའི་གནས་བསྐྱེད་པར་འགྲོ་འོ། །ཡན་
 ལག་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། རྣམ་མཁར་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རང་གི་གཞུགས་
 ལས་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་ངེས་པར་སྒྱུད་དོ། །རྫོ་རྗེ་ལས་ནི་ཁྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་མགོ་པོར་བྱི་མ་མེད་པས་རབ་དུ་གང་།¹ ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་རྣམ་མཁར་འདི་

1 བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག། ༡༡ རྟོག ༣༦༩ ཟེང་། ༩

སོར་སྤྱད་གི་དམིགས་པ་གཏོད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དཔལ་
 བྱུག་ན་རྩོམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་སྐྱབ་པར་ལྟའི་གཟུགས་ཞེས་པ་འདིར་འཛིན་པའི་
 ལྟོབས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣམ་འབྱོར་པས་མཐོང་སྟེ། སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བ་བྲ་པའ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གི་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོབ་
 བྱེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གི་རྣམ་པར་སྤྲས་པ་དེ་ནི་རྩོམ་སུ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་པར་བརྟེན་དེ་
 འཛིན་པའི་མཐར་གཏུམ་མོའི་རྣམ་འབྱོར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་
 ཏུ་ཡང་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་ལྟ་ཡི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྤྲབས་སུ་བྲངས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིའི་དོན་ཀྱང་ལྟེ་
 བའི་གནས་སུ་རྣམ་འབྱོར་པས་མཐོང་ངོ་། །གང་ཞིག་ཅེན་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བར་ངེས་པའང་ཡང་ན་སྐྱབ་ཐོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བྲ་པའ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོང་
 གཟུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གི་སྒྲིན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོབ་བྱེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གིས་རྣམ་
 པར་སྤྲས་པ་དེ་ནི་འོ། །རྒྱ་གང་ལས་ཤེན། འཛིན་པ་མཐར་བྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་འབར་
 བའི་རྒྱ་ལས་ཏེ། གཏུམ་མོའི་རྒྱ་ནི་སྤར་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་རྩོམ་དང་བསྟོར་སྤྱད་པའོ། །གཏུམ་
 མོ་འབར་བ་མཐོང་བ་ནི་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུར་སྟེང་འོག་གི་ཁུ་རྩལ་ཁྱད་པར་ཅན་འདུས་པའི་རེག་བྱ་
 གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཕྱི་
 མ་རྣམ་འབྱོར་མདོན་སུམ་དུ་སྟོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའོ། །གཏུམ་མོའི་སྐྱ་ནི་རྩ་དང་ཁྲག་དང་
 རྟོད་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་ནི་དབྱུ་མའི་སྟེང་འོག་གི་ཁྲག་འདུས་པས་རྟོད་རྒྱས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བཤད་པས་ནི་སྟོང་གཟུགས་དང་པོར་བྱུབ་པའི་གནས་ཀྱང་གསལ་བར་གོའོ། །འདི་ཐམས་
 ཅད་གསང་བར་ཅེས་པ་ནས་ཞེས་པ་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ནི་གོ་སྟོའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དབང་རྣོན་གི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱིར་བཤད་པ། འབྲིང་
 རྩལ་གི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཕྱག་
 རྒྱའམ་ཞལ་བཞེས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱག་རྒྱའམ་ཞལ་རྣམ་པ་བཞེསྟེ། རྒྱ་རྒྱུར་དུ་སོགས་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩ ཞོག ༡༡༤༦ ཟེང་། ༡༤

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཞོག ༤༣༤ ཟེང་། ༡

མཐོང་བ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོད་རྩི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་པ་གསུང་དོ་རྩི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། རྩི་རྩལ་ཏུ་ཡངས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོད་རྩི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་མེས་རྩི་རྩི་ཕྱག་རྒྱའོ། །སྤྲ་མ་ནི་དེ་ནི་དབུ་མར་སྟོག་ཅེས་པ་ལ་སྟོགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་བདེ་བའི་ཐབས་ཉི་བར་བསྐྱུ་བ་གསུངས་ཏེ། ཅེས་པ་ནས། རྩི་རྩི་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་དོའི་བར་ཏེ་གོ་སྤྱོད། །སྟོག་དབུ་མར་ཞུགས་པ་གསུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་སྤྲ་མའི་རྩིས་དེ་ནས་ཉི་མ་དང་བཅས། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྩི་ཏེ། རྩི་རྩི་རྩལ་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་རབ་ཏུ་འགྲོགས་ལ། ཅེས་པ་ནས། གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ། ཅེས་པའི་བར་ལ་རྩིས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་བདེ་ཆེན་ཉིད་སྐྱོད་དེར་འར་བས་ན་གྲུབ་ཅམ་ནས་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་རྩི་རྩི་དོན་དང་བཅས་པས་རྩི་རྩི་ཡང་དག་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞལ་གྱི་སྐྱད་དོད་ལུ་ཁེ་སྟོ་ལ་ཡང་འཁོ་བས་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་སྟོར་གྱུར་པས་ཞལ་ཞེས་བྱའོ། །དབང་ལེར། རྩི་རྩི་རྩལ་ཏུ་ཡངས་པ་སྐྱོ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་དབུ་མ་ལ་སྟོག་གི་རྒྱར་ཞུགས་པ་གསུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཐིག་ལེ་མི་ལྟར་བ་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡེ་མེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་གསུངས་པ་ནི་ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས་དབུ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། འདིར་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་ཕྱག་རྒྱ་བཞིར་སྐྱད་པ་སྤྱིའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཅི་སྟེ་རྩིས་བྲན་གྱི་གྲུབ་པའི་དབང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་བ་བསྐྱེད་རྒྱས་པར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་དབང་རྟོན་གྱི་ལམ་སྐྱིར་བཏང་ལས་དམིགས་བསལ་ནི་ལས་རྒྱའི་བརྒྱར་དོ་རྩི་ཞུགས་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱ་བྲག་པོའམ་དལ་བྱས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐྱའམ་དལ་བྱ་ཞེས་པའི་གདམ་ང་ནི་དབང་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། ཅི་སྟེ་བྱད་མེད་མ་རྟེན་ན། ཅེས་པ་ནས། ལྟར་བའི་སྐྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཅེས་པའི་བར་གོ་སྤྱོད་ལ། དབང་རྒྱལ་དེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འཛིན་པ་ལས་རྒྱ་དང་ཕྱིའི་བྱ་བ་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་དེ་ལས་རྒྱས་ལག་རྩིས་བཞག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལག་རྩིས་སུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལུད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་ས་པོན་གྱི་སྐྱ་གྲུ་མི་

བསྐྱེད་ཀྱང་ལྷ་གྲུ་ས་པོན་གྱི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ས་པོན་གཏོང་བ་
མིན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་ནི་འཆི་བའི་འཇིགས་འཛོགས་ཅེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་གོམས་
པའི་ངེས་པའོའི་བར་གོ་སྒྲུབ། །

བཞི་པ་སྟོང་གཟུགས་པལ་པ་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱུ་སྟོང་གཟུགས་གྲུབ་ནས་ཆེ་དེ་
ལ་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། རྒྱང་གང་ཞིག་རྒྱ་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པའི་དུས་བསྟན་པ།
གཡམས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་འགག་ཚུལ། རྒྱང་འགགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་པལ་
པ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ། རྒྱུ་སྟོང་གཟུགས་གྲུབ་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་ས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་ལམ་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཟད་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདིར་གང་གི་ཆེ་ཁྲོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྱིལ་བའི་ལྟ་བུས་སྟོང་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མིག་མི་འཇུག་པའི་ལྟ་སྟངས་གོམས་པར་གྱུར་བ་
དེའི་ཆེ་ལམ་གྱི་མཆེན་པས་སྟུགས་ལོན་ནས་གཡམས་སུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགགས་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་
མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་གནས་ཆོད་ལ་གཡོན་གཡམས་གཉིས་ཀའི་ས་རྒྱང་འགག་གོ། །རྒྱ་མཆོན་དེས་ནི་
གང་གི་ཆེ་གཡམས་སུ་ས་རྒྱང་རབ་དུ་འབབ་པའི་དུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་
ན་དེའི་ཆེ་རྒྱང་འགགས་རིམ་དང་མཐུན་པར་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་ཆོ་ག་འདི་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་གཡམས་ལ་
ས་རྒྱང་ཐོག་མར་བྱས་ནས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནས་མཁའ་རི་རིམ་པས་འབབ་པ་ནི། སྟུང་རིམ་སྟེ། གཞི་ལམ་
ཆོས་མཐུན་པར་བསྒྲོམས་པས་རྒྱང་འགག་པ་ལྟར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཡོན་པའི་རྩ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
རྒྱང་རབ་དུ་འབབ་པའི་དུས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལ་སྟོས་ན་རྒྱང་འགག་པ་ལྟར་བ་མིན་ཏེ། གཡོན་
དུ་ནས་མཁའ་རི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་རྒྱ་བ་ནི་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྒྱང་འགག་པའི་རིམ་པ་དེས་ན་གཡོན་གྱི་གཡམས་སུ་སོགས་པའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་གང་ཐོག་མར་འབབ་པ་དེ་འགག་རིམ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དེ་རྒྱ་དུས་སུ་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པ་དང་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོག་མར་འགག་ཚུལ་དེ་
ཉིད་གསུངས་སོ། །ས་རྒྱང་ཐོག་མར་འགག་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་ལས་སའི་

དགྱིལ་འཁོར་འགགས་པ་ལས་སྟོག་ཆུང་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ན་དུ་བ་ལྟ་བུ་འཆར་ཏེ་ཆུ་
 ཡང་འབར་བྱེད་མེ་ལ་འཇུག་ཅིང་དེའི་རྟགས་འབྱུང་ལ་གཙང་བར་བྱེད་པ་མེ་དེ་ཉིད་ཆུང་ལ་འཇུག་
 པའོ། །ཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་རྟགས་འབྱུང་ཞིང་ཆུང་ནི་སྟོང་པ་ནས་མཁའི་ཆུང་ལ་ཞུགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཉིན་མོའི་རྟགས་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པ་སོགས་ནི་ངེས་པར་
 མཚན་མ་རྣམས་པ་བཅུར་འགྱུར་ཞིང་འཛོག་པའི་སྐབས་གང་བྱུང་དུ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་བྱུང་བ་
 སྟོང་གཟུགས་དང་ཆོས་སྐྱེ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ནས་མཁའི་ཆུང་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་ཆུང་གི་བར་དུ་འཇུག་པའོ། །གཡོན་གྱི་ཅ་ལ་སྐྱེ་རིམ་གྱི་ཆུང་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་སྟེ་
 འགག་པ་ཡང་ཆུལ་དེ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཆུང་འགགས་པ་ལས་རྟགས་དེ་རྣམས་འཆར་བའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་
 རྣམས་བཟུང་སྟེ་སྟོང་པའི་བར་ཐིམ་པའི་རྟགས་རྣམས་ངེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དུ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མཚན་མ་རྣམས་པ་བཅུར་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་ཞིང་འཛོན་པའི་
 ཡན་ལག་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མཚན་མ་བྱང་པར་ཅན་གནས་ཀྱི་པ་ནི་རྩིས་འབྲུག་གྱི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
 པའི་སྟོང་གཟུགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་པལ་པ་དང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་བྱང་
 པར་ནི། རྒྱག་དོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། རྒྱབ་པའི་དུས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་
 མཚན་མ་དང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ལས་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་སུ་དུ་བ་དང་འབར་བ་ལ་སོགས་པས་
 བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྱུར་གྱིས་དང་མེ་རྟོག་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བྱུག་གི་རྣམས་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི་རྩིས་འབྲུག་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལས་མཚོག་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པ་ལས་ནི་རྩུ་འབྲུལ་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་མཚོག་གི་དངོས་རྒྱབ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩ ཤོག ༡༡༤༩ ཟླ་དང་། ༡༩

ཞེས་པའོ། །དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་བདག་ཅེས་སྒྲ་བ་བཟང་པོ་ལ་བོས་ནས། རྗེས་ངན་
ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་འོ་ཞེས་པ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ལམ་
ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་ངེས་པའོ། །རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདི་དག་ལེགས་པོར་ཤོད་པ་ན་ཡིད་
འཕྲོག་པའི་གནས་སྤང་མོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་ལག་གི་རིན་ཆེན་ལྟར་འཆད་པ་པོས་ཆེ་ཆུང་དུ་བྱས་པ་
ན་ཆ་པལ་བ་ལྟར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་སྐྱ་བཙུ་བྱག་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱ་བཙུ་བྱག་
བཤད་པ། དེ་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་འགགས་པ་ལས་འགྲུབ་ཚུལ། ལམ་གྱི་སྐྱ་བཙུ་
བྱག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤད་པ། རོན་བསྟན་ཏེ་ཁྱད་ས་
དཔོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་སྐྱ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ནས། གསུང་དང་ཐུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། སྐྱ་བཙུ་བྱག་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་
བཞི་པོ་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་དག་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་
ལ་རག་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་ཅིང་རོ་པོ་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པའི་
ཕྱིར་དེ་སྤྲད་ཅེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ལ་བཞེར་དབྱེ་བ། མེད་ས་སྟོན་རྫོགས་སྐྱ་ལ་བཞེར་དབྱེ་
བ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་བཞེར་དབྱེ་བ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་ལ་བཞེར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་
བ་ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་དགའ་བ་ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྐྱལ་པ་བཞེདོ། ཅེས་པའི་བར་ལ་དགའ་བ་བཙུ་
བྱག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གྲོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་དགའ་བ་བཙུ་བྱག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་།
གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་ཆེ་ལམ་གྱི་དགའ་བ་འགགས་པའི་ཆ་བཙུ་བྱག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་གཉིས་
ལས་སྔ་མ་ནི་དབང་ལའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་ཉིད་གཅིག་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་གི་
རོན་དེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཕྱི་མ་འཆད་པ་ནི་ལུས་རག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་གཞི་དུས་ཀྱི་འཛག་
པའི་དགའ་བ་བཞི་འཛག་པའི་ཁྲི་མ་ལམ་གྱིས་སྤྱངས་ཤིང་དགའ་བའི་ཆ་ལམ་དུ་འབྱེར་བ་གནས་
གྱུར་ནི་སྐྱལ་པའི་སྐྱའི་སྐྱ་བཞི་ཡིན་ལ། བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་བཤུར་འདོད་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་།
འབར་བ་དང་། ཡོན་ཏེ་ཐིག་ལེ་སྟེ་དེ་བཞིན་མིང་དང་མིང་ཅན་དུ་སྤྲང་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་བཞིན་

དུ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་བཞི་ནི། ཅེས་པ་ནས། མཆོག་དགའ་འགགས་པའོ། །ཞེས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་ཏེ་གཞན་རྣམས་སྡེ་མ་ལྟར་སྦྱར་ལ། མཆོག་དགའ་དང་བཅས་ཁྱད་
པར་དགའ་བ་རིམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། ཅེས་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་འདིའི་བཞི་ཆོན་དང་ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱོད་བཞི་
ཆོན་གཉིས་མཆོག་དགའ་དང་། ཁྱད་པར་དགའ་བ་འགགས་པས་རིམ་པ་ལྟར་འཛོག་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་བཞི་ཆོན་ནི་འདར་བ་ཉིད། ཅེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཅེས་པ་ནས། ཆོས་འདིའི་སྲིད་པའི་འཛིགས་འཛོམས་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གཞན་རྣམས་
སྦྱར་དང་འབྲེལ་ཞིང་། འདར་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། གཉིད་ལུང་དང་། གཉིད་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་མིང་ངམ་བཤེས། །བཞི་པ་ནི། ཡི་གེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི།
ལུས་ཀྱི་ཅེས་པ་ནས། སྲིད་པར་གནས་པ་སྟེ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བས་སྟེ་བའོ། །ཅེས་པའི་
བར་ཡང་སྡེ་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ། ཡི་གེ་དང་དབྱུངས་དང་བྲལ་བའི་ཆ་དང་། ཐེག་ལེ་དང་རྒྱ་ད་
བཞི་ནི་དབྱུངས་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གསལ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱས་སྡེ་
མའི་ཡི་གེ་ཉིད་ཅེས་པ་དབྱུངས་ཀྱི་ཡི་གེའོ། །ཡང་ན་དབྱུངས་ཡིག་བཅོ་ལྔས་མཆོན་པའི་ཁུ་བའི་
ཆ་བཅོ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་ཡི་གེ་ཉིད་ཅེས་པ་དབྱུངས་ཡིག་བཅོ་
ལྔས་མཆོན་པའི་ཁུ་བའི་ཆ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཡི་གེ་དང་ཆ་དང་ཐེག་ལེ་དང་རྒྱ་ད་དང་། བཞི་ལྟན་སྟེས་
ཀྱི་སྤྱིའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་མིང་དོན་དུ་འཛོག་གོ། །ཡི་གེ་ཉིད་ནི་མི་འགྱུར་བའོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འོག་ཏུ་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཇུག་ཏུ་བྱང་བར་འཆད་པ་ལ་བསམས་པའོ། །རྒྱས་
པར་ནི། ཁམས་ལེའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོར། སྤྱལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་༥ །ཞེས་སོགས་
སུ་ཞིབ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གྲུབ་པོ། །ཅེས་པའི་བར་ལ། འགྱུར་འདི་ཅུང་མ་བདེ་བས་རྩ་
འགྱུར་གཞན་དུ། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་ཞེས་པ་ལེགས་

ལ། དེའི་དོན་ནི་ཁུ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་རྩལ་བཅུ་གཉིས་འགོག་པ་དང་འགགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་དམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་གཉིས་འཇག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་འཁོར་བ་པའི་
 སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོ་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་གཞི་འབྲས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ལ། འབྲས་དུས་
 ཉིད་ཀྱི་ཡང་མ་རིག་པ་སོགས་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་འགགས་པའི་བདེན་དོན་
 ས་བཅུ་གཉིས་སྤྱུ་བྱས་པ་ནི་ཐབས་དང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་འགགས་པའི་སྤྱོད་པ་
 དྲུག་ནི་ཤེས་རབ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། ལམ་དུས་སྤྱི་བོ་ནས་གསང་གནས་
 ཀྱི་བར་ལ་རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཁུ་བའི་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་སྤྱི་བར་གསུངས་
 ཤིང་འབྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་དུ་ལམ་ཀྱི་ཉི་མའི་དགའ་བ་བཅུ་གཉིས་རི་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་འདྲིར་འབྲས་
 དུས་སྤྱི་རྩལ་འགགས་པའི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཆ་བཅུ་གཉིས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་རྩལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
 དེས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་དང་དེ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ལ་བརྟེན་
 པའི་དགའ་བར་ཡང་ཤིན་ཏུ་རུང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་འགགས་པ་ལས་འབྱུང་ཚུལ་ནི། ད་ནི་
 སད་པ་ལ་སོགས་པ་འགགས་པ་གསུངས་པ། སད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདྲིར་འཁོར་བ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་བོར་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སེམས་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
 བྱེད་སད་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་དབྱུགས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་ཞེན་པ་མགྱོན་པར་གནས་པ་
 དག་གི་ཐིག་ལེ་ནི་མི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སད་པ་དང་མི་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ་
 རྣམ་པའི་ཡུལ་རྣམས་རྣམ་པར་དཔྱོད་དོ། །མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྤྱིར་གཉིད་སད་པ་མིན་ཀྱང་
 གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་པ་ལས་སད་པ་འཕམ་ཡང་ན་མི་ལམ་དུ་འདྲེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་བྱ་དགོས་
 པ་འདྲའོ། །སེམས་ལུས་ལ་གཡོ་བ་སྟེ་རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་ལ་ཞེན་པ་སྤྱིར་ཁར་གནས་པ་
 བྱེད། ཅེས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་རྣམས་པ་བཞིར་ནི་རིག་པས་དེས་པར་རབ་དུ་འགྱུར། ཞེས་
 པའི་བར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་གོ་སྟོན་པོ་སྟེ།།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་པའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འཇག་བདེའི་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་

བསྐྱུང་དགོས་པར་བསྟན་པ། ཆོག་ས་སྤྱི་བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་བདུན་པ་མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པར་ཁ་
འཕང་བཏོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱ་
བའི་རྒྱུང་སེམས་རྣམ་པ་བཞི་ནི་སྲིད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་དབྱུང་སྤྱི་
སྟེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེར་བརྗོད་པའོ། རྒྱུང་སེམས་སྤྱི་རྒྱུ་བཞི་
འདུས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིག་བཅས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་
ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཁ་དོལ་ཅིག་རྟེན་འཛིག་བཅས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཐིག་ལེ་བཏང་སྟེ་རྟེན་
རྒྱུང་བར་གྱུར་ན་ཅེས་རྟེན་ཐིག་ལེར་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིག་གོ། །སྲིད་པ་
གསུམ་ལ་འཛིག་ཚུལ་མང་ཡང་གཞུགས་གཞུགས་མེད་འདོད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་བྱས་པ་ན་
གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་ཡང་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དངོས་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་ཁམས་དཀར་དམར་ཀྱི་
ཐིག་ལེ་ནི་ས་ཐོན་ཀྱི་སྟོན་ལོད་ལ། སྤྱི་བའི་རྒྱུང་ཡོད་པ་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྤྱི་འཛིག་
པ་ཡང་འགལ་བ་མེན་ཏེ། དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྤྱི་སྤྱིར་བ་དུ་མ་འོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞུགས་
ཁམས་པ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ས་ཐོན་ཀྱི་སྟོན་ལོད་པ་ཡང་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ།

རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་མཉམ་འབྲས་སྟེར། ཅེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པས་
རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་ཀྱི་བར་དུ་སྟེང་དུ་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའོ། །ཞེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པའོ། །ཅེས་པའི་སྟེང་དུ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱོན་པ་ལྟར་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་འཛིག་བདེ་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་སྟོན་ལུས་གཉིས་འོང་བ་འབྲས་སྟེ། སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལུགས་འབྱུང་གིས་བྲངས་པའི་
ལུགས་ལྟོག་གི་བདེ་བ་ནི་དགའ་བའི་གངས་དང་ཁམས་དཀར་དམར་ཀྱི་འགྲོ་བའི་གནས་སྤྱི་མ་
ལྟར་སྟེང་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་ཅིང་ཕྱི་མ་ནི་ཁམས་དམར་པོ་སྟེང་ནས་བཅེགས་པ་ལུགས་
མཐུན་དང་འབྲས་ཞིང་དེས་བྲངས་པའི་བདེ་བ་ལུགས་ལྟོག་དང་འབྲས་ལ། ཁམས་དཀར་པོ་སྟེང་དུ་
བཅེགས་པ་ལུགས་ལྟོག་དང་འབྲས་ཡང་བདེ་བ་ནི་ལུགས་འབྱུང་དང་འབྲས་བར་བྱེད་པས་ཚུལ་གཉིས་
པར་བཞག་གོ། །འགྱུར་མི་འགྱུར་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ཕྱག་རྟོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། རང་

གི་དོ་སྤྱོད་དབང་སོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཐལ་སྤྱོད་གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རི་ལྷར་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་རྒྱུང་ཐིམ་པ་ནས་མ་གཏོས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་ཁམས་མི་འབྱུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བརྟེན་པ་དགའ་བ་དེའི་རིང་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་བ་ལྷར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་འོག་གི་ཁམས་གཉིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཆེ་ཆུང་ཅམ་མ་གཏོགས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་ཡང་སྤྱོད་འོག་གཉིས་ཀའི་བདེ་བ་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་འབྱུང་། །

གཉིས་པ་ནི་གང་གྱིར་ཨ་སོགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། ཅེས་པ་ནས། དེས་ན་འདིར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའོ། །ཅེས་པའི་བར་གོ་སྒྲ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ནི་བ་རི་ཆེ་དཔེ་ཞེས་པ་ལེན་ལ་ཡང་འགོ་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་ཉེར་བདུན་པ་ནི་རྣམ་པར་བཅད་པ་འདིར་གཏོགས་པ་སྟེ་སྤྱོད་འོག་དུ་དོན་གཞན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་མདོར་བསྟན་འདི་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྒྲ་པ། རྒྱལ་རྣམས་གཙུག་ཏོར་ཨིང་མེ་ལའི་རེ། །གང་གི་ཞབས་མཐེལ་ཉི་མའི་འོད་ལ་ཆགས། །འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་བཟང་མཁའ་སྤྱིར་ཡང་། །མདོར་བསྟན་མཆོག་གི་མཁའ་ཡི་བ་མཐས་ངལ། །གནམ་ས་གྲུགས་བྱེད་གཉིས་འབྱུང་རང་ཉིད་ནི། །སྤྱོད་བྱེད་གྱིས་པའི་མཛུབ་ཅེས་དབང་དུ་བྱེད། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་སོའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་ཟེར། །སྤྱོད་ལ་རེག་པར་རྒྱུད་འབྲེལ་པད་ཆལ་རྒྱོད། །བེ་རྒྱར་དཀར་སོ་ལོར་བྱ་མཁའ། །མཁའ་པས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་བཞིན། །རྣམ་མང་རིགས་པས་རྣམ་དབྱེད་འདི། །སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་གྱུས་པས་ལོངས། །

གསུམ་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་སོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་སྤྱོད་ཐལ་བཅུ་གཉིས་པ་རི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་བསྟན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ངས་པའི་མདོར་བསྟན་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །སམ་ཇ་གཏོ། །

དབར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྱོད་ཐུག་བཟུ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ལོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྦྱབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་སྒྲོ་མོའི་སྤྱི་གསལ་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་
ཆོས་ལྗན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་
བར་བྱས། རྒྱལ་ས་དང་རྒྱལ་ས་ན་རྒྱལ་ཐུན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆོ་གྱུ་གྱུའི་སྤྱོད་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་
བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བདོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་ས་བོད་ཁ་བ་ཙན་
དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རྩོམ་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱལ་བའི་བཞེད་དགོངས་འི་མ་
མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་འདི་
རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕལ་ལྷན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཆོག་དུ་ཤུའི་དགོ་སྤོང་
ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ། དགོའོ། །